Česlovas Gedgaudas

Mūsų Praeities Beieškant

Česlovas GEDGAUDAS

MŪSŲ PRAEITIES BĖIEŠKANT

Fotografuotinis leidimas

AUŠRA
KAUNAS 1994

UDK 947.45.01+
Ge 54 808.82-01

ISBN 9986-407-11-7

Iškėlus visus žėglius, išeiti atviron jūron...

Česlovo Gedgaudo knyga "Mūsų praeities beieškant" išleista 1972m. Meksikos sostinėje Mechike ir atspausta El-Toro spaustuvėje 1000 egzempliorių tiražu jau seniai tapo bibliografine retenybe. Ji nevienareikšmis, išskirtinis reiškinys lietuvių kultūroje. Reta knyga net sovietmečiu yra susilaukusi tokio susidomėjimo ir slapto dauginimo, bet nepaisant to, "MŪSŲ PRAEITIES BEIEŠKANT" lieka dar daug kam nežinoma. O ir susipažinusieji su ja, išsako įvairius vertinimus- nuo ignoravimo ir piktų neargumentuotų išpuolių iki gyvo susidomėjimo ir net garbinimo. Reta knyga taip verčia mąstyti, ginčytis, svarstyti- nesutikti su autoriumi, žavėtis jo logika, žengti dar toliau jo pradėtais atradimų keliais.

Česlovas Gedgaudas gimė 1909m. Kaune, bajoriškos kilmės šeimoje. Gedgaudų (Gelgaudų) giminė garsi Lietuvos istorijoje. Česlovo tėvas Mykolas Gedgaudas buvo aktyvus 1919-1920m. Lietuvos Nepriklausomybės karų dalyvis, artilerijos tarnybos kūrėjas ir jos aprūpinimo viršininkas. Šeimos aplinka, giminės tradicijos skatino vystytis ir jaunojo Česlovo gabumus. Pagal tėvo norą jis pasirinko diplomato kelią, nors svajojo būti inžinieriumi. Baigęs Sorbonos universitetą, politinių mokslų institutą, prieš karą Č.Gedgaudas dirbo Užsienio reikalų ministerijoje. Vėliau buvo perkeltas į Lietuvos pasiuntinybę Romoje. Po karo su šeima 7 metus gyveno Paryžiuje, dirbo konfidencialiu vertėju svarbiems dokumentams versti Prancūzijos užsienio reikalų ministerijoje. Mokėjo apie 14 kalbų, iš jų 9 senąsias (hetitų, sanskrito, persų ir kt.). Indoeuropiečių kalbų žinias gilino Sorbonos universitete, rašė daktaro disertaciją iš lyginamosios kalbotyros, kurios, deja, nespėjo pabaigti, 1952m. persikėlus gyventi į JAV.

Jungtinėse Valstijose Gedgaudai apsigyveno Čikagoje, vėliau persikėlė į Kaliforniją. Č.Gedgaudas susidomėjo elektronika, sėkmingai dirbo šioje srityje ir padarė keletą reikšmingų išradimų. Mirė 1986m. Kalifornijoje.

Dar gyvenant Prancūzijoje, atostogų metu nutarus aplankyti vietas, kuriose buvo jo tėvas, pasiųstas nupirkti Lietuvai ginklų, Č.Gedgaudas surado kelis nedidelius miestelius lietuviškai skambančiais pavadinimais. Tai jį labai sudomino ir jis nutarė grįžti į universitetą studijuoti indoeuropiečių kalbas. Dirbdamas vertėju, po darbo rašė disertaciją, bet jos nebaigęs, sumanė parašyti knygą. JAV bibliotekose rinko medžiagą, kurios nespėjo sukaupti Prancūzijoje. Darbas prie knygos truko apie šešerius metus. Net ir pradėjęs sirguliuoti dirbo. Dažniausia naktimis, išsinuomavęs elektrinę spausdinimo mašinėlę. Po to kartu su žmona skaitydavo ir taisydavo korektūrą.

Gedgaudai neturėjo didelių pajamų, o knygos išleidimas brangiai kainavo. Todėl Č.Gedgaudas išvyko į Meksiką, kur pragyvenimas buvo žymiai pigesnis. Mechike yra aikštė, kurioje spaudžiasi daugybė mažų spaustuvėlių. Vienoje iš jų, palyginti primityviu būdu, bet pakankamai dailiai buvo surinkta ir atspausta "Mūsų praeities beieškant", talkinant pačiam autoriui. Knyga išleista paties Č.Gedgaudo lėšomis, gavus nedidelę paramą iš artimesnių draugų ir kelių aukotojų. Ir iš karto ją išgraibstė, nors buvo platinama tik per draugus ir pažįstamus.

Česlovas Gedgaudas buvo kuklus, nemėgo girtis, uždaro būdo, gilus mąstytojas. Jo nedomino kelionės, norėjo būti namuose, skaityti, rašyti. Mėgo žaisti šachmatais. Neturėjo daug draugų, daugiau bendravo su šeima. Tarpusavyje kalbėjo tik lietuviškai. Toks buvo jo gyvenimas paskutiniaisiais metais. Su žmona Elena Kazlauskaite susipažino dar prieš karą Kaune, susilaukė dviejų sūnų- Vytauto ir Algio. Stengėsi prisidėti prie Lietuvos išlaisvinimo iniciatyvų, įdėmiai sekė spaudoje, TV pasirodančią informaciją apie Lietuvą.

Kas yra Česlovas Gedgaudas- genijus ar romantikas, svajotojas, istorinių mitų kūrėjas? Tai galima atsakyti tik perskaičius šią knygą. O perskaitę- ginčykimės: tik taip bus nugalėti "tabu", tik tokiu keliu sugrįš į mūsų sąmonę seniai pamiršta istorija.

Kęstutis KASPARAS

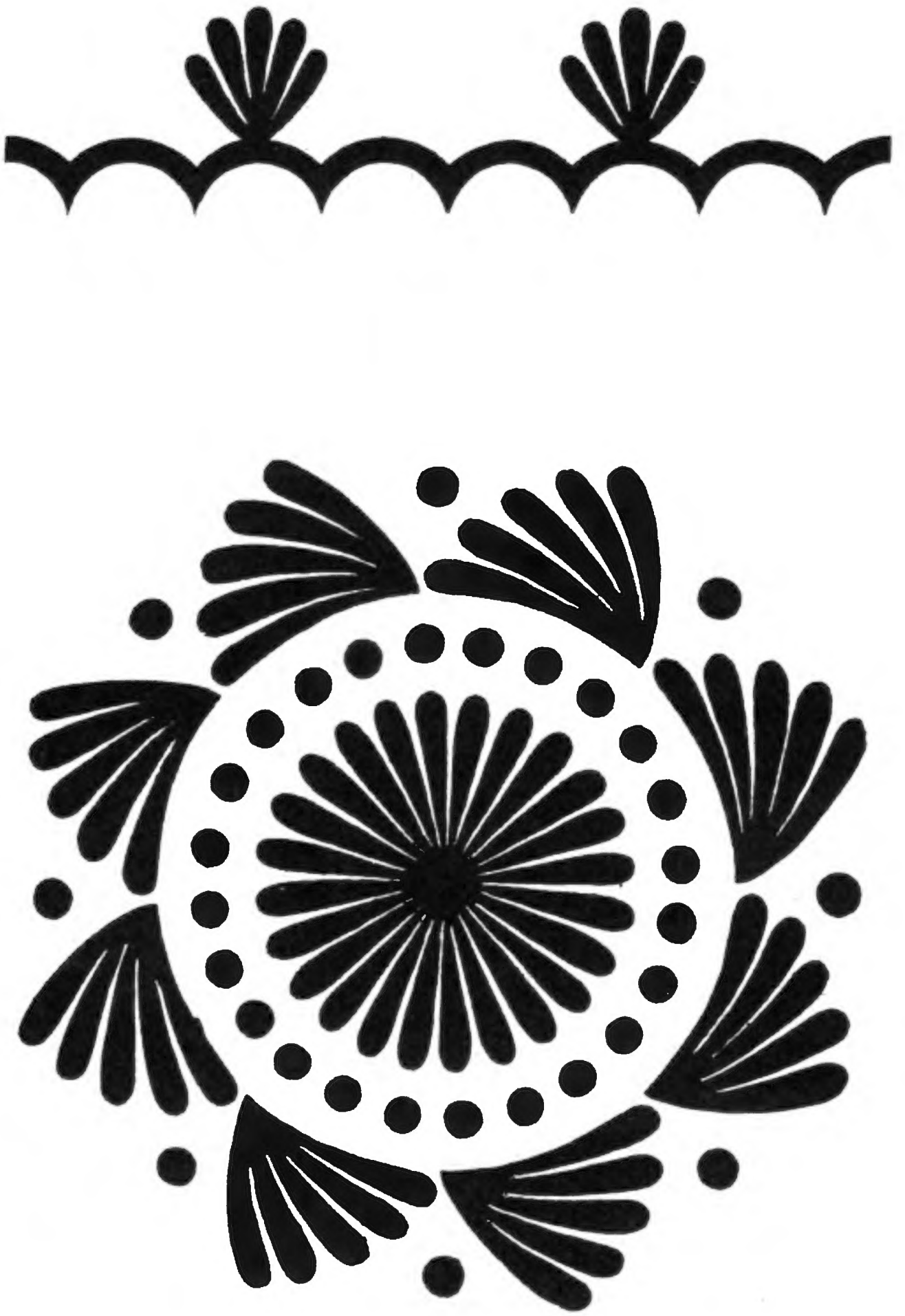

Česlovas Gedgaudas

Mūsų Praeities Beieškant

* Viršelis ir dalių piešiniai suomių dailininko PETRO WECKSTROMO.

* Trys proistoriniai žemėlapiai braižyti kartogr. JUOZO ANDRIAUS.

* Vengiant lotynų raidyno, viršeliui parinktas Pareinio liaudų raštas, kilęs iš etruskų runrasčio. Pareinio liaudų ir viršelio garbė: "Trys mėlyni Varliai sidabro lauke".

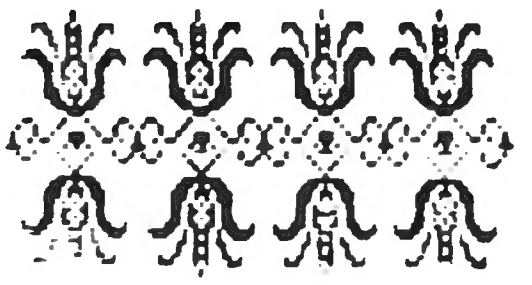

* Spausdinta Meksikoje, "Del Toro" spaustuvėje. Tiražas 1000 egz.

* Copyright Č. Gedgaudas. Visos teisės rezervuotos visiems kraštams.
1972 m.

TURINYS

I DALIS:

NUTYLIMAI KLAUSIMAI

ĮŽANGOS VIETOJE 1

KODĖL MES MAŽAI TEŽINOME APIE SAVO DIDINGĄ PRAEITĮ ?

RELIGINIS TABU 4
POLITINIS TABU 5
MOKSLINIS TABU 7
DEMOKRATINIS TABU 9

LIETUVOS VARDO KILMĖS BEIEŠKANT

DRAMBLYS PRO MIKROSKOPĄ 14
KELETAS ŠALTINIŲ VAKARUOSE 17
LITAVORO ATSAKYMAS 21

LIETUVOS VALSTYBĖS KILMĖS BEIEŠKANT

ŠIS TAS APIE ŽEMĖLAPIUS 28
NUO JŪROS LIGI JŪROS 30
GINTARO KELIO SENOVĖ IR SVARBA 33
DVIEJŲ VALSČIŲ VALSTYBYTĖ 34
VOLUINĖS TAIKOS FAKTAS 35
DVIEJŲ MARIŲ KARŪNOS JUODŽIAUSIA VALANDA 36

SLAVŲ KILMĖS BEIEŠKANT

PUSBROLIŲ SLAVŲ LIETUVIŠKI SKOLINIAI 40
IŠ KUR SLAVAI PAKILO ? 44
SENSLAVIŲ ABĖCĖLĖ 47

LIETUVIŲ TAUTOS KILMĖS BEIEŠKANT

SEZAMO RAKTAS 51
AISČIŲ KELIAIS 53
ESTAI, AISČIAI AR EISČIAI? 55
KAIP ROMA SUGRIUVO? 57
ANT MARIŲ KRANTELIO 58
PASAULIO PABAIGA : BARBARAI ATEINA! 59
BAISŪS VANDALIZMO DARBAI 61
ŽUVUSI GINTARO EILUTĖ 63
YRA ŠALIS... 66
SIDABRO ŠERUOLIŲ BANDA 69
NAUVAROS KRAŠTAS 72
BALTŲ KARALIAI ISPANIJOJE 75

II DALIS :

ŽINIAVALDO KRONIKĄ SURADUS

NAUJAS AKIRATIS 81
SUŠALĘS STUDENČIOKAS 82
LIAUDAVALDO BOČIAI 84
RUNRAŠTIS IR FAKTAI 86
PERKŪNO TAUTOS ANTSPAUDAS 89
GEMARIŲ PIRMOJI DINASTIJA 91
MĖLYNOS VARLĖS 94
ARIJŲ DIEVŲ KILMĖ 101
IŠ KUR ĖJO VARINGIAI? 102
GRAŽOJI ELENA 105
HETITŲ SENOJI IMPERIJA 107
PARŠPILIS AR PERSEPOLIS? 113
VANDENS VISURAKTIS 116

III DALIS :

GIESMĖ APIE GINTARO KELIĄ

KALBA PATS "BASILEUS" 119
PAMINKLAS PATVARESNIS UŽ BRONZĄ 126
LAIKAS PREKIAUTI IR LAIKAS KARIAUTI 134
DIDŽIOJI GARDARIKĖS GADYNĖ 136
BALTIJOS VYTIES LAIVYNAS 143
VELTMILO GABALAS 149
KUR BUVO ARTANIJA? 152
ULTIMA THULE 155

IV DALIS :

IŠCENZŪRUOTA PRAEITIS

ĮŽANGINĖ PASTABA 161
LENTELĖS I, II, III, IV 163
I. GEMARIŲ VALSTYBĖ 167
II. ŠERMAČIA 181
TIKRASIS SANSKRITO - BALTŲ KALBŲ SANTYKIS 188
III. MILŽINŲ ŽYGIS 195
IV. GARDARIKĖS IMPERIJA 196

V DALIS :

ATSIŽADĖTAS DIEVAS

VANDENIŲ POKALBIS 211
ARIJŲ TIKYBA 214
PRADŽIAPATI 215
SOTVARAS 217
PROGRESO SĄVOKA 220
SIELOS NEMIRTINGUMAS 221
PASKUTINIS LIAUDŲ PILKALNIS 225
RAUDOKIME TOLIAU 228
TROJĖNŲ KRAITIS 232
INDIJOS PERLAI 241
JO ŠVENTENYBĖS LIZDEIKOS PASLAPTIS 254
ARKONOS ŽLUGIMAS 258
BALTŲ RUNOS 261
SAULĖS VALDOVAI 277
TŪKSTANČIO AKIŲ, TŪKSTANČIO AUSŲ DIEVAS 280
MITROS KULTAS 293
PERKUNIJA VIRŠ TOLEDO 306

VI DALIS :

IŠVADOS

STABMELDYSTĖS GROŽIS IR NAUDA 318
EPPUR SI MUOVE ! 324
KAS, KUR, KAIP, KADA, KODEL ĮVYKO 328
DALIŲ PIEŠINIAI 330
ILIUSTRACIJŲ SĄRAŠAS 331
VINJEČIŲ SĄRAŠAS 333
"MELAGIŲ" SĄRAŠAS 344

I DALIS

*

NUTYLIMI KLAUSIMAI

* Žiūr. vinječių aprašymą knygos gale.

TACITAS GINTARO PAJURYJE

ĮŽANGOS VIETOJE

ᚢᛏᚼᛁᚴᛁ ᛉᚴᚾ ᛁᚷᚴᚱᛏᚼᚷ.* Žemaičių ir Aukštaičių Dieve, Prūsų, Galindų, Kuršių Valdove, Liauduvių, Sėsnų, Tautonių, Tauringių, Varulių Viešpatie, Vanduolių Globėjau, Eisčių ir Upeningių Vadove, Vyčių-Gudų Karaliau, Jotvingių, Varingių ir visų Rasų Didysis Kunige, senovės Aukštrikių Teisėjau, Krivių-Krivaičių Pone, Vyties Vėliavų Karvedy, Lielos Tauro-jos Kūrėjau!

Tavęs nuolankiai meldžiu, duoki žinių iš Tavo sklidino praeities aruodo, išminties ir mokslo, kuriais buvo laiminami mūsų pirmatakai, tinkamo balso, nusa-kant užmirštų laikų bylas.

Šventoji Amžina Ugnie,
Šventasis Vėjau iš tolimų užjūrių,
Šventasis Vandenie, Gyvybės Šaltini,
Šventoji mano Motinėle Žeme, -
ateikite man talkon, o Viešpačiai!

Nesgi sumaniau grąžinti Gemalėms Šventoms, Europos žemyno nemirtingoms Dvasioms, joms priklau-santį Gintaro Vainiką, o Baltų karaliams jų karūnas, o jų palikuoniams garbę.

Nesgi ryžausi silpnais mano šiandieniais žo-džiais priminti pilkapių milžinų žygius, žvaigždžių stebėtojų mokslą, aiškiaregių protą, mūsų šviesios Tau-tos darbščias ir kūrybingas rankas, -o kasgi man bepa-dės toje plačiausioje pradalgėje?

* "Suteiki man išgalės" senuoju mūsų raštu - runomis.

Nors jau praėjo daugel amžių, paslaptingo Gyvybės Žalčio kūnas, sukapotas smulkiausiais gabalėliais, vis dar tebesirango, apsigaubdamas kraujo puta; ir dreba kryžiuočio ranka, ir kyla nerimas jo širdy: "Rasi, dar negana suaižytas, - o gal dar atsigaus?"

Vis dar išdidžiai tebespindi mūsų kalbos paminklai, pažerti it brangakmeniai trijuose kontinentuose, liudydami laikus, kada pusdieviai vaikščiojo žemėjė ir suteikė pirmuosius pavadinimus miestams ir upėms, kalnams ir jūrai.

Vis dar tebepelėja archyvų pakampėsė seniausieji raštai, nors mūsų kultūros priešų nuolat neigiami ir, kur tik proga, naikinami.

Vis dar tebeiškyla iš bočių kapinynų jų vartoti ginklai ir padargai, kuriuos dabartiniai tų žemių gyventojai stengiasi savo naudai išaiškinti.

Pagelbėk mar, Kautynių Pone, tais ginklais atstatyti Tiesą.

Viešpatie, atmink ir pagailėk savo Tautą, nors jinai Tave seniai pamiršo...

3462-ais Taurojos metais,
Naujajame Pasaulyje.

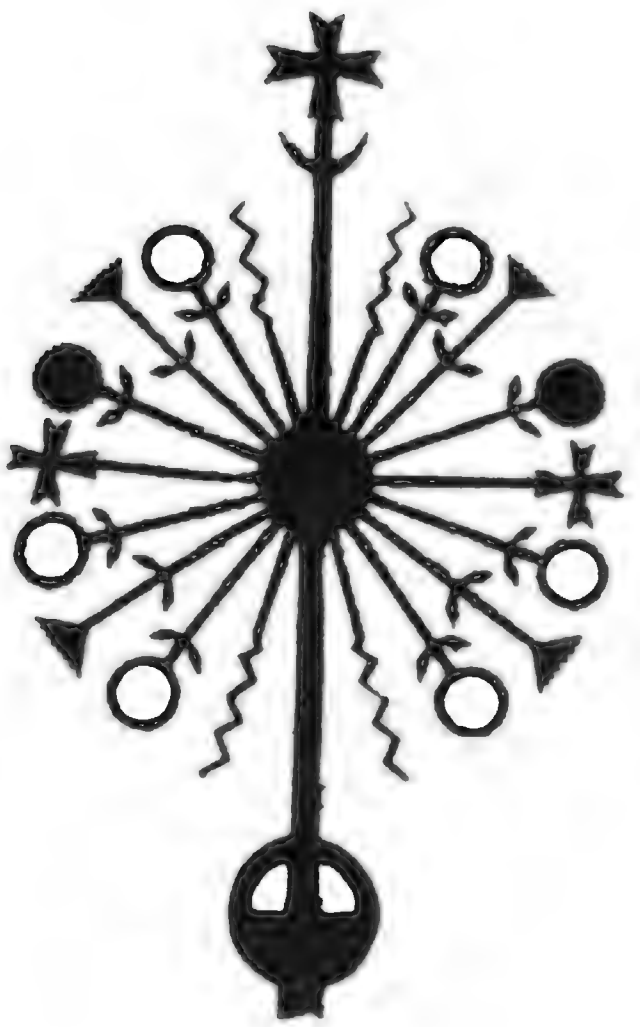

KODĖL MES MAŽAI TEŽINOME APIE SAVO DIDINGĄ PRAEITĮ?

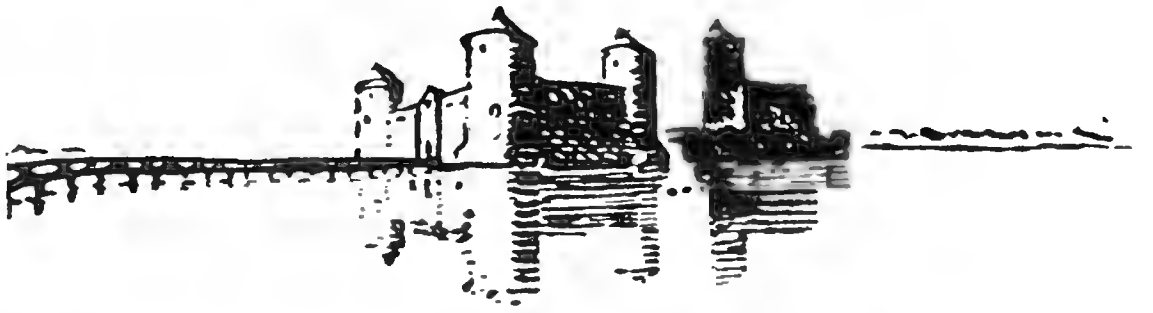

"Norėjau, įsėdęs kūrybos laivelin, praplaukti ramiu pakraščiu ir, kaip kažkas pasakė, gaudyti smulkias žuveles bočių stovinčiuose vandenyse, o Tu, brolau Kastaliau, priverti mane, iškėlus visus žėglius, išeiti atviron jūron..."

(Girdonis, "Gudų Kilmės ir Žygdarbių" įžanga.)

Kodėl mūsų istorijos vadovėliai pradeda jos rimtą aprašymą tik nuo vytautinių laikų, Mindaugą laikydami "žiliausia senove", kai Vakarų Europa tuo laiku jau turėjo 5–10 amžių didžiulius archyvus?

Kodėl mūsuose tiems lengvai atsekamiems amžiams skiriama tik pora miglotai romantiškų puslapių, kai galima, pasirėmus Vakarų, Rasų, Bizantijos, Arabų, Skandinavų ir kitais labai gausiais ir ne kieno neginčyjamais šaltiniais atstatyti 3000 metų mūsų praeitin?

Kodėl knygose ir periodikoje ta senovė apeinama tylomis, o jei kada ir pasirodo koks lyg ir praeities vaizdelis, tai jis skiriamas "vaikučiams" ir pilnas nuvalkiotų šablonu, o jei kiek rimtesnis, vis dėlto nieko bendra neturi su buvusia aplinka, nes tėra šių dienų žmonių elgsenos ir galvosenos fotografija, papuošta tik "lokalinės spalvos" vardais?

Juk priešvytautinė mūsų istorija tiek sudėtinga ir taip giliai siekia senovėn, jog tinkamai jai nušviesti ir dvylikos storų tomų nebūtų per daug. Tat kodėl?

RELIGINIS TABU

P.Klimas savo prūsų istorijoje mini mūsų anksčiausių karalių dinastijų geneologinius sąrašus.Kryžiuočiai, juos sustatę, pavadino "Liber filiorum Belial"--Velnio vaikų knyga.

Paties bažnyčios vado nė kiek nė geresnis leksikonas.Popiežius Honorijus III laišku iškolioja Pamario kunigaikštį Šventupuolį, grasindamas ekskomunika, kam susidėjęs "cum infernali lithuanorum"--su pragariškais lietuviais.Kryžiuočiai, po ilgų kovų numalšinę prūsų sukilimą ir klasta pagavę jo vadą karalių Paupinį (Pipin, pal.vyčių-gudų Pepin) perskrodė jam pilvą ir, prikalę žarnas prie šventojo ąžuolo, gainiojo nelaimingąjį aplink, kol jisai, savo viduriais keleriopai apjuosęs medį, pagaliau mirė. (Script.Rerum Pruss.Die Aeltere Chronik von Oliva, vol.I, p.677, taip pat Dusburg ibid.,p.88, Wigand ibid.,vol.II, p.505.)

Apie Galyčiaus kunigaikštį Danylą patys slavai praminė patarlę: "Danylo, plocho živeši, litvoju oreši"--Blogai gyveni, Danyla, lietuviais ardamas.Lenku karalius Kazimieras paskelbė įotvingiams mirties bausmę už atsisakymą krikštytis.Retai kuris tenusileido,-tokia buvo jų tautinė savigarba,-ir ištisais kaimais, ištisomis apskritimis jie tapo be amžiaus ar lyties skirtumo iššudyti.(Dlugošas ir kit.)

Tuo tarpu popiežius už tuos žygdarbius skirdavo iš anksto pilną nuodėmių atleidimą, kaipo didžiai nusipelniusiems platinant katalikybę. Galima būtų tų žiaurumų pripasakoti tiek jog skaitytoją kelias naktis neimtų miegas.

Tasai teroras-genocidas buvo sąmoningai, nuosekliai suplanuotas ir vykdomas, prisidengiant religija;jis ne kiek nesiskyrė nuo ispanų konkvistadorų metodų Vidurinėje bei Pietų Amerikoje.Aišku, jog pastatyti tokioje šviesoje mūsų praeities santykius su bažnyčia vos tik atsikūrusios Lietuvos atsakingi organai neišdrįso.Giliai ir nuoširdžiai religingoje šalyje tai būtų privedę prie riaušių ir "netikėlių vyriausybės" nuvertimo. Liaudis tiesiog atsisakytų patikėti, jog jos gerbiama bažnyčia taip elgėsi. Todėl visa kaltė, vos paviršutiniškai tepaminėta, buvo suversta kryžiuočiams, bet tie juk tebuvo popiežiaus kardu ginkluota, dešinioji ranka.

Vienas Tysliava šiurpiu, kraujais pasruvusiu prūsiškuoju "Tėve mūsų" apraudojo savo bočių likimą, bet ar daug kas tai paskaitė?

Išvadoje, tuos visus nemalonius dalykus buvo nutarta apeiti tylom, kad neužgavus oficialios tikybos organų ir nekiršinus tautos.Bet kai pradedama nutylėti, vienas faktas užkliudo kitą, susidaro ilgėjanti melo grandis, ir palaipsniui vis didesnė mūsų istorijos dalis lieka tamsoje, o likusioje sunku besusigaudyti.Taip, prisitaikant bažnyčiai, prabočių Arijų tikyba, daug tauresnė ir didingesnė už krikščioniškąją, buvo nužeminta ligi "tamsių pagonių žalčių garbinimo" lygio.

Tačiau, atvertus "Encyclopedia of Religion and Ethics", randame Arijų tikybos nagrinėjimui pašvęstus net keturiasdešimts smulkių rašmenų didelius puslapius ir visą puslapį bibliografijos, o pačiame straipsnyje kas trečiame sakinyje minimos baltų, senovės graikų bei sanskrito kultūros, ir skundžiamasi tuo klausimu baltų kalbotyros studijų stoka.

POLITINIS TABU

G.Orvell savo "1984" apokalipsinio vaizdo knygoje pajuokia visagalį komunistų cenzūros aparatą, nes jo motto esąs: "kas valdo praeitį, valdo dabartį". Visur ir visada valdžios organai bandė kištis istorikų darbuosna, stengdamiesi "priderinti" praeitį prie jų varomos politinės linijos. Štai J.Švaistas, kaip vienas dalyvių, pasakoja įdomų nevykusios Vytauto apoteozės anekdotą, kai buvo sušauktas kultūros srities aukščiausių veiksnių posėdis aptarti būdus jam sudievinti, bet, išklausius istoriko Jonyno blaiviai pateiktą Vytauto visos veiklos aprašymą, skubiausiai buvo nuo tos minties atsisakyta.

Iš A.Voldemaro vėl gi teko nugirsti K.Būgos "atgailos" užkulisius. Mūsų šviesus kalbininkas, išstudijavęs 120 upių pavadinimus buvusios senovės Rytų Galindų žemės, sudarė proistorinį aisčių žemėlapį, nusitęsiantį ligi Maskvos, bet vėliau buvo priverstas "pasitaisyti", oficialiems sluoksniams išsigandus. Būgos žemėlapis tačiau, po vėlesnių archeologinių studijų ir pačių rusų kalbininkų vėliausių patikrinimų, dabar visiškai patvirtintas ir net praplatintas.

Taigi, ir mūsų istorija neišvengė valdžios spaudimo, "gudriai" aplenkiant lenkų, baltgudžių, latvių, rusų ir vokiečių skaudamas vieteles. Lapas po lapo buvo braukiojamos tos mūsų garbingos istorijos dalys, kurios galėtų suerzinti Ivaną ar Fritzą.

Kad neužgautume galingų vokiečių kaimynų (pasirinkusių kanuoles vietoj sviesto), atlietuvinant jų sostinę į senovės Varulyną, lengva širdimi išsigynėme savo brolių varulių (herulli, gerulli, erulli), skelbiant, jog jųjų lietuviškasis "Tėve mūsų" buvo kažkokio 14 amžiaus provokatoriaus iš piršto išlaužtas. Koks nevykęs melas! Tų varulių kalbos žodžių juk galima apsčiai pririnkti, visai nesiremiant tuo vargšu neteisingai apkaltintu Hartknochu, tad pasirodo, tos karštos pastangos jį "atremti" vistiek nuėjo niekais. (Žiur. Angelo Roca, Appendix de Bibl. Vatic. -dialectis, Roma 1591, Mesiger - Thesaurus Polygloticus Francfort 1593, Jean Richter Riga 1662, Andre Muller-Barminus, Hagins Berlin 1680, S.G.Starkius-Nouvelle edition alphabet-Berlin 1703, Jean Chamberlayne-Amstelodami 1715, Benjamin Schultze Leipzig 1748, Pallas - vocabulaire polyglotte - Petersbourg 1786-89 ir dar daugel kitų...)

Stengdamiesi šventai laikytis taikos sutarties su SSSR, nė žodelio nebeužsimindavome apie Baltgudijos ir Kijevo Rasos žemes, mūsų buvusios imperijos širdį, o ypač, Dieve saugok, apie Rytų Galindų plotus, siekusius Maskvos priemiesčių.

Brolių latvių ir baltgudžių proistorė ir net vėlesnė Polocko kunigaikštijos raida, neatjungiamai surišta su mūsiške, kaip tos pat valstybės palikuonių, buvo visiškai ignoruojama, tartum tai būtų buvęs kokių tolimų balkanų tautelių privatus reikalas.

Daugiausia betgi mūsų istorija nukentėjo nuo mūsų šviesuomenės dalies ultraseparatistinio nusistatymo ir noro izoliuoti besikuriančią demokratiją nuo pašalinių įtakų. Norėta apsivalyti nuo svetimybių, įneštų kalbon, socialinėn struktūron ir kitosna sritysna. Išsivystė griežtai priešbajoriška, priešlenkiška, priešrusiška politinė linija. Atsimename klasišką Konrado kavinės anekdotą, kai mūsų prezidentas, patekęs dangun, pastebėjo į jį besikreipiančiam lotyniškai Viešpačiui: "prašau kalbėti lietuviškai". Visa tai buvo reikalinga ir net gyvybiškai būtina reakcija, mūsų savitos kultūros bei tautinės savigarbos atstatymo besiekiant.

Tačiau kas per daug, tas nesveika, sako mūsų kaimas. Nedraugiškoje aplinkoje gimstanti bendruomenė, atkirtus visas jį rišusias gijas su aplinkiniu pasauliu, atsidūrė Robinsono būklėje, vien tik iš savęs bekuriant tą naują lietuviškai kaimišką civilizaciją. Šalia labai nuoširdžios ir naudingos veiklos, ugdančios jaunąsias kartas laisvės ir lietuvybės dvasioje, atsirado tam tikra "bažnytkaimio patriotizmo" pakraipa, kuri smerkdavo ir įžiūrėdavo "svetimybes" net ten, kur iš tiesų būta mūsų didingos praeities liekanų, ir lyg ežys susiriesdavo į aštrų kamuolį, vien tik užsiminus apie mūsų praeities ryšius su bet kuo. Taip, tyriausių norų vedami, "bažnytkaimio patriotai" patys stipriausiai griovė jų siekiamą tikslą-- Lietuvos vardo iškėlimą.

Per mažai su kalbotyra susipažinę asmenys pasibaisėdami ėmė smerkti ir mėtyti lauk iš mūsų žodyno nieku dėtus, senoviškiausius mūsų palikimo perlus, nusikaltusius tik tuo, jog jie tariamai "slaviškai" skambėjo. Tie mūsų kultūros spinduliavimo ikonoklastai nė sapnuote nesapnavo, jog jų prielaida "mažytė, mažytė Lietuvytė" galėjusi slavusko nors pamokyti. Jie laikė savaime suprantama, neginčytina tiesa, kad, jei kuris žodis slavams ir mums yra bendras, tai jis būtinai mums atėjo iš slavų, o niekad priešingai.

Kiti griebėsi istorijos "perplovimo" darbo. Jiems Kijevo Rasa atrodė slavų slibinu, vis tebegrasinančiu praryti mūsų savitumą. Jiems nė galvon netilpo, jog tai buvo mūsų tūkstantmetės kultūros židinys, tik labai vėlai, vienuoliktame amžiuje pakrikštytas bei suslavintas. Tačiau tą didingą praeitį neginčyjamai tebeliudija patsai ankstesnis Kijevo vardas- Kaunogardis (Koenugard).

To fakto neberasite mūsų istorijos vadovėliuose. Nuo 3000 metų besitęsiančios imperijos istorija negailestingai ir kategoriškai buvo iš mūsų praeities išcenzūruota, ir mes, vienintelė tauta Europoje, neturime tariamai jokių žinių, kas dėjosi mūsų plotuose prieš krikštą. Nukirtus ryšį su "slavais", mūsų istorikai nugrimzo į kažkokias miglotas pelkes, neva mūsų tautos lopšelį, o tryliktame amžiuje Kijevo Rasai griuvus, Lietuva staiga iššoksta "iš nežinios" su ta pačia Kijevo karūna ant galvos, nepamirškim, ir tuojau elgiasi ne kaip vos gimęs kūdikis, o kaip milžinas galiūnas, gebąs valdyti imperiją nuo jūros ligi jūros. Juk jei iš tiesų Lietuva išlindo tuo laiku iš poros pelkėtų valsčių, tai kaip ta saujelė taikingų žemdirbių (tokiais mūsų senuoliai vaizduojami) staiga užvaldė ir paskui sugebėjo išlaikyti 1 milijono kv.km. plotą su 30-40 mil. gyventojų?

Tai pasaulinio dydžio nesąmonė.

MOKSLINIS TABU

Faktas, jog mūsų senovė nepaprastai didinga, buvo mūsų tauriausių atgimimo patriarchų gerai žinomas. Daukantas, Basanavičius, Šliūpas, Kudirka, Jaunius, o vėliau Maironis, Būga, Voldemaras, Klimas, Savickis, - visų nesuminėsi, - buvo plataus akiračio ir sveikai protaujų nepaperkami patriotai. Buvimas jųjų pusėje kiekvienam tyrinėtojui turėtų daryti didelę garbę, nes pažymi, jog nesekama aklai svetimšalių porinimais.

Tačiau mūsų pirmųjų "milžinų" pranašų moksliškai kartais nepakankamai paremtos pastangos mūsų praeičiai atstatyti davė progos "nykštukų" frakcijai anų teisingus išvedžiojimus puldinėti ir griauti.

Daukantas, pririnkęs didžiai vertingų žinių tuo laiku, kada jos dar buvo prieinamos folklore ir dokumentuose, vėliau kažkur "dingusiuose", retai tepažymėdavo šaltinį ar datą, rašydamas ūkininkijai.

Šliūpas ir Basanavičius, iš profesijos gydytojai, kalbotyroje ir isorijoje, aišku, neturėjo gilaus patyrimo. Tačiau įpratę sekti bendra moksliška disciplina, jie pririnko daug svarbių faktų, o toks Basanavičiaus straipsnis apie jotvingius nesugriaunamai tebegalioja ir šiandien.

Voldemaras, puikus viduramžių istorikas, pats privačiai prisipažindavo, jog kalbotyra esanti ne jo sritis. Todėl savo milžiniškos dokumentacijos negalėjo jos šviesoje mūsų studijoms vispusiškai pritaikyti, bet visdėlto jo knyga "La Lithuanie et ses problemes" lieka vieninteliu rimtu įnašu mūsų senovės istorijai, jei neskaityti Klimo prūsų istorijos rankraščio.

Jaunius, geriausias mūsų kalbotyros žinovas, deja, nepaliko nieko; lituanistikos mokslui tai didelis nuostolis, nes, anot Voldemaro, kuris su juo draugavo, jis buvo sudaręs visos mūsų praeities atlietuvintą schemą, pasiremdamas vietovardžiais ir istoriniais vardais. Šioje knygoje aš toliau einu jo užsibrėžtu keliu.

Būga, matėme, tapo "sutvarkytas", o Klimą ir Savickį ištiko nelaimė iškilti į aukščiausią valdžios ratą, ir jų moksliški darbai dėl laiko stokos bei politinės linijos prisilaikymo prievolės tapo drastiškai suvaržyti. Betgi jų lituanistiniai rinkiniai, pilni vertingos istorinės medžiagos, kuria ir man teko pasinaudoti, savaime įrodo, jog jie puikiai pažino tą senovę.

Numizmatas dr. A. Račkus, parašęs istorinę knygą apie "Gudonus" (vyčius-gudus), nors ir nebūdamas kalbininku, didesnę dalį jų vardų atlietuvino visai teisingai, remdamasis senoviškų monetų užrašais. Jis pirmasis griežtai pareiškė ir įrodė, jog jie buvo lietuviais. Jo darbo nežinodamas, aš kitais keliais ir šaltiniais priėjau tos pačios išvados, užtikęs Pietų Prancūzijoje jų paliktus vietovardžius.

Gabrys. Štai atskiros faunos egzempliorius. Gerų norų kupinas žmogus, pašventęs daug metų Lietuvos senovės tyrimui, išstudijavęs net tam tikslui hetitų kalbą bei parašęs knygą apie tų kalbų sutapimus, o vis dėlto beviltiškas kalbotyros ignorantas. Kaip tie du dalykai susiderina,

neturiu supratimo, todėl tiesiog laikau ji neišaiškinamu gamtos prajovu. Jo įnašas lituanistikai didžiąja dalimi neigiamas, nes savo vaikiškais išvedžiojimais ir pseudo-mokslišku lietuvių žodžių beatodairišku derinimu vargšams hetitams, kur reikia ir kur nereikia, kuriam laikui buvo sukompromitavęs pagrinde teisingą mintį mūsų kultūros santykiavimo su Anatolija, kurią Šliūpas pirmasis jau buvo iškėlęs.

Belieka aptarti mėgėjų pastangas, dažniausiai anoniminių brošiūrėlių forma, kaiptai - 'Dalyva", "J.K.G." ir pan. Čia jau mažiausiai turime mokslinės medžiagos, o rašymo lygis nusmunka ligi gimnazijos popierėlių. L. Mikšys, prirašęs 700 puslapių, įrodyti, jog visų mūsų nelaimių priežastis esanti ta nelemta ė su tašku, klastingai mums Jablonskio primesta, vertas gal tik...atsidusimo!

Vis dėlto tų geros valios mėgėjų pastangų išdavoje gaunasi priešingi jų užsibrėžtiems rezultatai. Skaitytojas tokiais kūriniais netik apviliamas, bet ir ateičiai atbaidomas nuo tolimesnių to reikalo tyrinėjimų ir numoja į juos ranka, kaip į beverčius.

Blogiausia, kad priaugančioje tyrinėtojų kartoje išsivysto stiprus "mažavertiškumo kompleksas", nedrąsa ir nepajėgumas užginčyti mums nedraugiškus užsienio ekspertus, visai priešingai išaiškinusius tuos mums taip opius klausimus. Mat, mes atėjome tyrimo arenon patys paskutinieji, kai šaukštai jau senai buvo po pietų. Radome mūsų praeitį "sutvarkytą", išaiškintą be mūsų žinios ir sutikimo, išsidalintą po visą Europą, ir vis dėlto didelėms valstybėms jos atiteko po didelį gabalą.

Žiauriausias ir gėdingiausias tos užsienių mokovų veiklos pavyzdys, tai lenkų pastangos urmu aneksuoti visą mūsų praeitį žemiau demarklinijos. Nesidrovima mokslininkams nederančių suktybių, netiesos užuominų, netgi įžūlaus melo per akis, kad tik kaip nors įrodyti, jog buvome, tebesame ir toliau liksime tamsuoliais mužikais, reikalingais nuolatinės "proše panų" šviesos ir globos. Tą liūdną reiškinį esu iškėlęs spaudoje (Mokslinė Želigowskiada, Dirva, 1968), ir volens nolens* prie jo teks šioje knygoje pakartotinai grįžti.

* norom nenorom

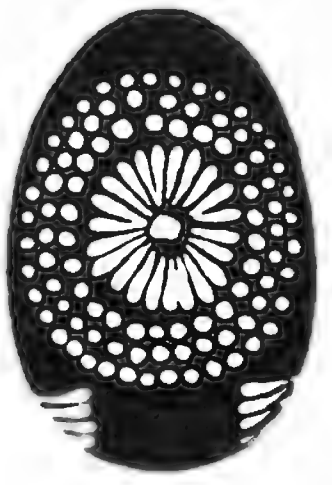

DEMOKRATINIS TABU

Pilkalnių tautos proseneliai nužymėjo savo praeitį jų supiltais stebūklingais paminklais. Eidami nuosekliai atgal tais praeities laiptais, kaip juos gražiai pavadino B. Girčys, per 3000 metų nusekame jų nenutrūkstančią grandį iš Pabaltės, Gintaro keliu, per visą Ukrainą ligi Persijos gilumos, iš kur jie buvo pradėję tą ilgą kelionę. (žiūr. il. 1)

Pirmieji pasaulyje, išmokę balnoti bėrus žirgelius, (žiūr. il. 2, 3), šventąsias Ašvas, jie tapo sanskrito ir latvių "Ašviniais", (riteriais) graikų "Kintavyriais," (kentavrais), ir buvo jų vadų, kunigų aristokratinė, feodalinė santvarka rikiuojami. Toji santvarka, jiems sugriovus Romos imperiją ketvirtame šimtmetyje po Kr., jų buvo įvesta visoje Europoje ir išsilaikė ligi renesanso, o pas mus beveik ligi nepriklausomybės atstatymo. Fuero Juzgo teisė Ispanijoje, Frankų Saulėnų teisė Prancūzijoje ir Lietuvos Statutas yra tos santvarkos "Konstitucija". Per visus viduramžius, daugiau kaip tūkstantį metų, Europos kultūra buvo mūsų ženkle.

Demokratiniu uolumu naikinant savo praeitį (lietuvio būdas amžiais pasižymėjo aklu tikėjimu jam primestais madingais šūkiais), siekiant "apsivalyti" nuo bajorybės ir perrašant mūsų istoriją "iš liaudies taško", tą mūsų kultūrinį įnašą pasaulio civilizacijos raidon stengtasi užmiršti ir nuslėpti, o tos santvarkos reiškėjus-bajorus pavaizduoti dievažin kokiom išgamom-baidyklėm.

Tačiau yra istorinis faktas, jog po Lietuvos krikšto didesnė pusė, jei ne trys ketvirtadaliai, mūsų bajorų patriotų atsisakė priimti naują tikybą ir to pasekoje, einant Jogailos 1387 metų vasario 20 aktu, jų žemės tapo konfiskuotos, o jie patys priversti bėgti užsienin arba pasipriešinus, iššudyti. Padėtis priėjo tokią krizę, kad Jogailos dvare nebeliko nė vieno lietuvio aukštesnio pareigūno, nei ištikimo dvariškio, ir vieną iš tų nelemtų savo parėdymų karalius buvo priverstas liepti pasirašyti--virėjui!

Tasai pataikūnas, vardu Vaidila, iškilo malonėje ligi karaliaus patarėjo ir ilgainiui gavo net jo seserį vesti... (žiūr. H. Paszkiewicz ir kiti). Būkite tikri, to nerasite jokiame mūsų vadovėlyje.

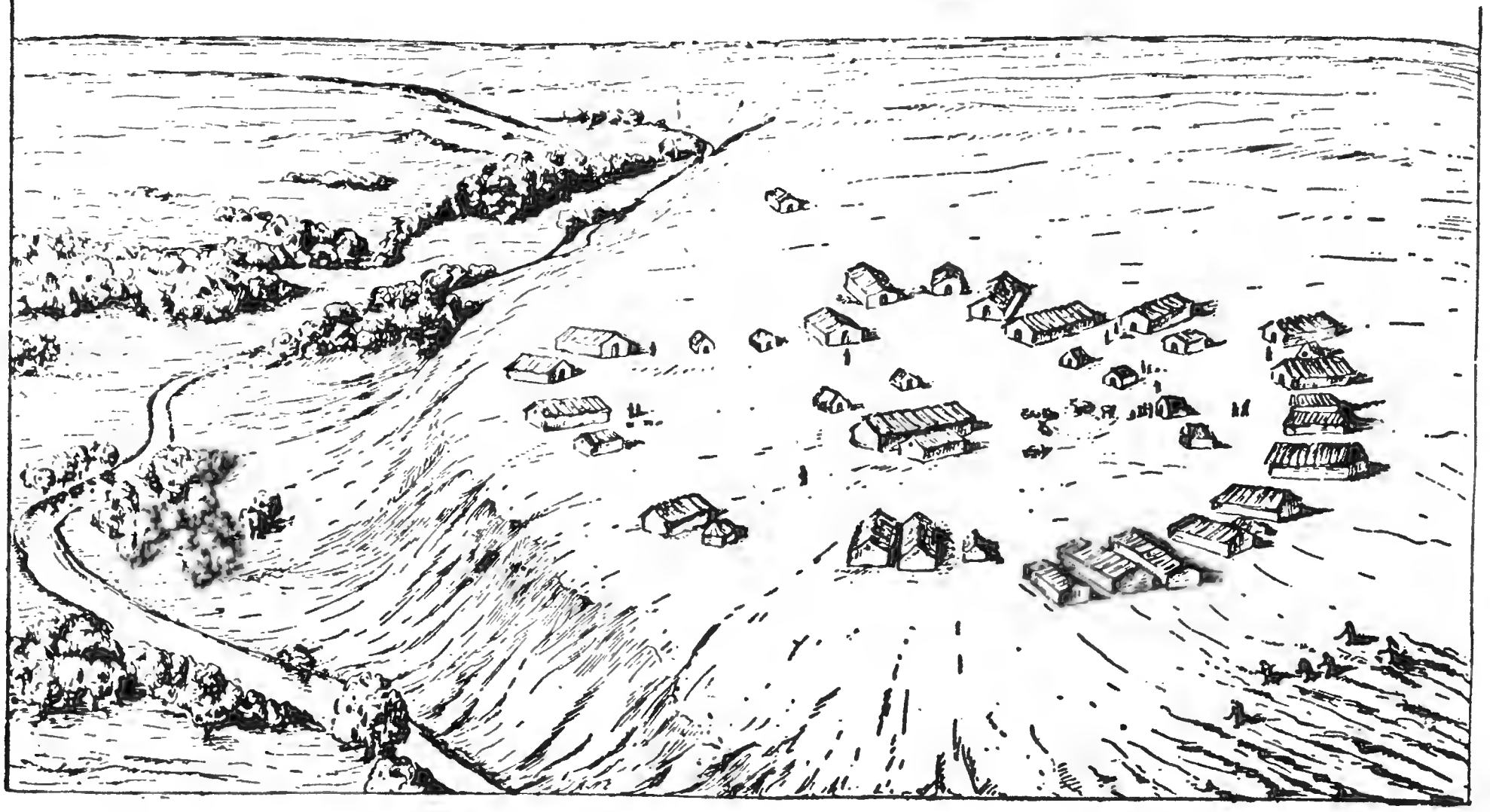

Taip Jogaila nukirto senos mūsų kultūros, papročių ir tikybos karščiausių gynėjų viršūnę, o lenkų vietininkai, užvaldę jų dvarus, mūsų liaudies akyse bajoro vardą surišo su engėjo ir tautos atsižadėjusio asmens sąvoka. Matome, jog labai paplitusi "bajorų sulenkėjimo" pasakėčia neturi pagrindo: lavono sulenkinti nėra kaip.

Pagaliau tų "sulenkėjusių" pavardės pačios geriausiai nušviečia, kokių lizdų tie paukščiai atėjūnai --grafai: von Plater, Zubov, de Choiseul-Gouffier, Chruščev, Faria e Castro, de Chaudé. Bet įsidėmėkite ypač tokius --hrabiowie: Tyszkiewicz, Michalowski (marquis de Utena)! Chrapowicki, Przelgowski, Puzyna de Kozielsk; panowie szlachta: Czyczynski, Staniszewski, Zablocki, Chrząstowski, Żeligowski, Pilsudzki, Glowacki, Bykowski, Nastopka ir t.t. be galo...

Prikišti tiems "proše panams", jog jie "sulenkėjo", lygiai taip išmintinga, kaip prikišti lydekai, jog ji "sužuvėjo". Bet jei tai aiški nesąmonė, nes jie, kaip atėję, taip ir liko lenkais, tada iškyla dar vienas iš aibės nutylimų klausimų: kur ilsisi kauleliai tų mūsų bočių kultūrininkų ir patriotų, kurių žemes tie atskridę paukšteliai smurtu užgrobė, nes juk buvo kruvinai pasipriešinta?

Jų nė vardų nebeliko --ištrinti nuo žemės paviršiaus, o įųjų anūkėliai demokratai reiškia jiems savotišką padėką, urmu apkaltindami visą lietuvių bajorų luomą "sulenkėjimu"...

Penktoje knygos dalyje matysime, jog mūsų kultūrinio lobio palikimas toks milžiniškas, kad net, tukstančiams metų praslinkus vis dar tebeužtinkame jo aidus stiprius kaip griausmas. Jogailos įvykdytas mūsų aukštojo luomo ir jo neštos kultūros genocidas šiuose rėmuose įgyja baisią Trojos gaisro pašvaistę, kurioje nublunka net carų ir komunistų vežimai Sibiran.

Inteligentija tai indas, kuriame talpinama ir brandinama visos tautos kultūra. Mūsų mokovų nevykę bandymai surasti mūsų praeities kultūrą visad baigiasi pilnu fiasco. Ligi šiol nė vienos knygos, net nė vienos studijos tuo klausimu neturime, nors jau praėjo virš penkiasdešimts atgimimo metų. Kodėl? Mat, mokovai nusistatę surasti tą kultūrą nepriklausomai nuo jos nešėjų, --kitaip tariant, prašo stiklo arbatos, tik duokite jiems be stiklo...

Kol mūsų demokratai nesusitaikys su mintimi, kad ne jie vieni geri lietuviai, kad ju bočiai aristokratai nė kiek nemažiau vertino savo tautą ir nemenkiau kovojo jos išlaikymui, tol klamposime tose legendarinėse "pelkėse" ir "samanotose bakūžėse", apsiavę klumpes. Laikas prabusti ir įsisąmoninti, kad visos kitos civilizuotos tautos senai persirgo tą vaikišką ligą ir gerbia savo praeitį, nežiūrint kokioje santvarkoje vystėsi jos raida.

Norint išvengti kultūrinio genocido, tenka tad patiems paimti į rankas senuosius originalus ir persijoti juos per lietuvišką sietą, visai nekreipiant dėmesio į draudimus, nukalbėjimus ir skeptikų vaitojimus.

Toksai bus šios knygos tikslas.

1. Pilkalnių tautos išsiplėtimas

(Iš M. Gimbutienės "The Bronze Age", 22)

Štai naujausių archeologinių duomenų santrauka, paremta tūkstančiais po karo atliktų kasinėjimų, kurie be to patvirtina ir ankstesnius. Jų nebegincijja joks rimtas pasaulinis mokslininkas, ir jie netgi pripažįstami, kad ir nenoromis, rusų bei lenkų.

Tačiau tų pagrindinės svarbos mūsų proistorės žinių nerasime jokiame Lietuvos istorijos vadovėlyje, — jie vis dar tebesiremia 1918 metų laidomis...

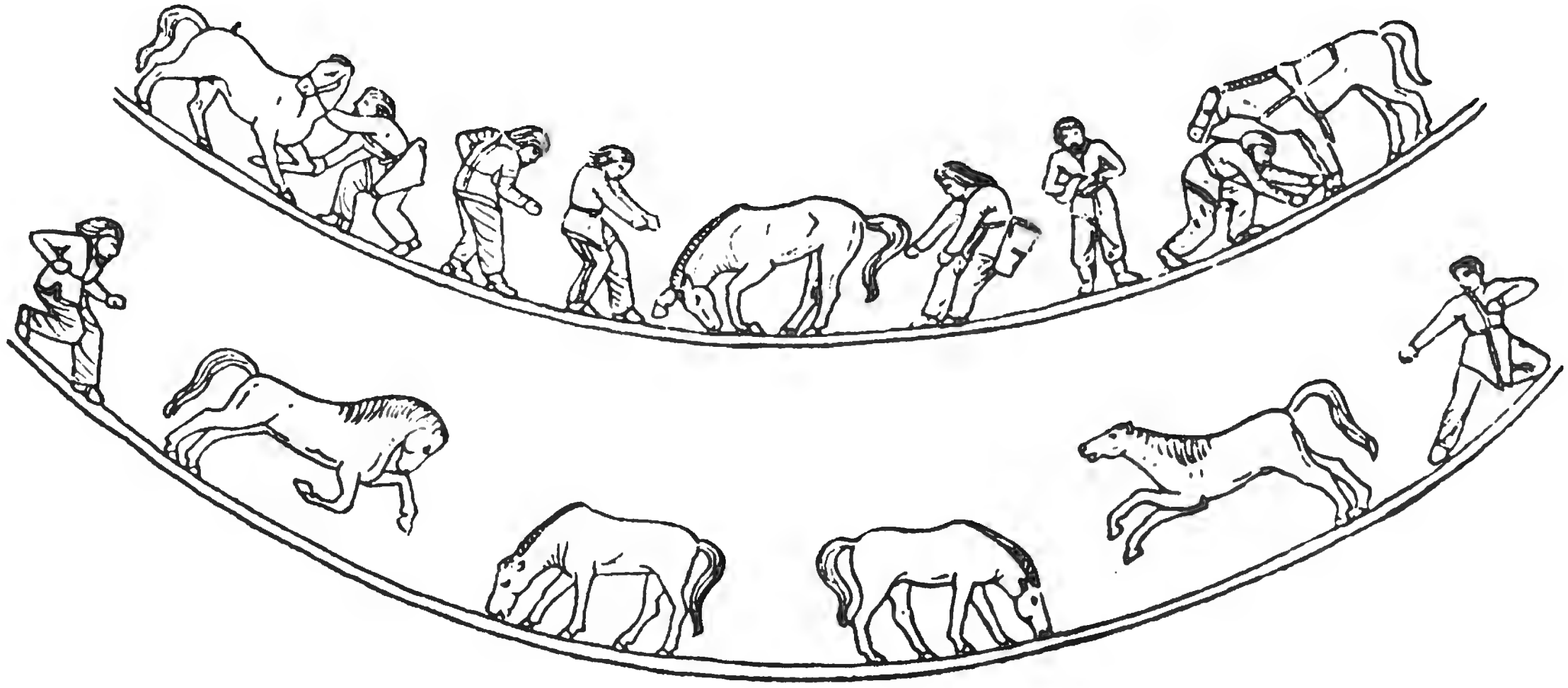

2. Pilkalnių tauta "skitai" pančioja ir balnoja žirgus

Detalė elektrum (aukso-sidabro) didelės vertės meno indo, rasto Čertomlyk pilkalnyje (4 šimt. prieš Kr. iškasena).

(Iš Talbot-Rice, "Early Russians", p. 34.)

Reikia įsivaizduoti kilpines virves (lasso), kurias laiko įtempę proseneliai gaudai-gaučiai: matomai jos nelabai tvirtai buvo uždėtos pažangiu inkrustacijos būdu (centrinė aukštutinė grupė ir žemutinės šonai). Tačiau žavaus dinamiško judesio perdavimu galėtų drąsiai pasidžiuoti ir mūsų dienų grafikas.

3. Graikų hoplitas-pėstininkas perduriamas Vyties raitelio

Corpus of Ancient eastern seals, Vol. I (Ward Cylinders, 1055)

Pėstininkų ginklas nuo žmonijos pradžios iki akmens amžiaus pabaigos buvo smogiamąja mūšio jėga, graikų, o po jų romėnų ištobulinta falangos santvarka ligi mašinos tikslumo.

Pilkalnių tautos raitija, žirgą prijaukinus, sudarė nepalyginamai pranašesnį ginklą, kuriuo buvo užkariauti Europos upynai 20-12 amžiuje prieš Kr. Vėliau, geležimi apkaustyta Vytis išvartė Romos legijonus ir lėmė žmonijos istorinius mūšius ligi parako atradimo.

LIETUVOS VARDO KILMĖS BEIEŠKANT

"... Lietuvos vardas etimologiškai, be abejonės, sietinas su veiksmažodžiu lieti ir jo vediniais...

... Iš Lietaukos raisto išteka du to vardo upeliukai...

... Pradžioje Lietuva buvo tik sritinis pavadinimas vienos "lietuvių" gyvenamos žemės..."

(Iš A. Salio paskaitos II-jame Lituanistikos Instituto suvažiavime.)

DRAMBLYS PRO MIKROSKOPĄ

Mėgindami išnagrinėti ir atsekti žodžio"Lietuva"kilmę, iš karto susidursime su stiprokais tabu.

Mums kliudys mūsų būdo kuklumas, nusistatymas neišeiti iš savo dabartinės valstybės ribų, neužgrobti, kas svetima, ir apskritai neapsijuokinti, besiekiant per toli.

Tačiau mokslo srityje toks nusistatymas prilygs akių užsirišimui, prieš pradedant šaudyti. Iš kitos gi pusės, nusižeminimo slogsna *padarys mus šališkais: būsime patys sau priešais, visur besirikiuodami grobikų palydovais ir papūgomis.

Kaip to išvengti, nenuklystant į fantaziją?

Reikės nusikratyti asmeniško iš anksto susidaryto nusistatymo "už" ar "prieš" kokį nemalonų faktą ar teigimą. Reikės prisiversti žiūrėti į praeityje pasitaikančius, kad ir garbingiausius ar skaudžiausius mums įvykius, vienodu šaltumu, nebandant jų nei paslėpti, nei išpūsti. Visiško bešališkumo pasieksime tik tada, kai užmiršime viską, ką ligi šiol"tikrai" žinojome (kas mums buvo kalama galvon nuo mokyklos suolo) ir ką buvome priėmę be kritikos.

Svarbiausia gi turime išsižadėti noro "ką nors įrodyti", ką mes patys iš anksto suplanavome. Tai būtų šventvagystė, -mūsų garbingos praeities niekinimas ir kraipymas ranka rankon su mūsų priešais.

Bešališkas tyrinėtojas pasižymi tuo, kad jis savo aptinkamos medžiagos neskirsto, nerūšiuoja į "gerą" ir "blogą", į priimtiną ir atmestiną. Jis yra faktų vergas, o ne jų žiaurus tironas; faktai veda jį, kur norėdami, o ne tyrinėtojas juos stumdo, kur tinkamas. Jisai seka dažnai vos beįžiūrimais senuolių pėdsakų vingiais, nesipriešindamas ir nesirūpindamas, kur jie nuves, nes tik tuo keliu tegali surasti pamažu iškylančią tiesą.

* "inferiority complex"

Negrįžtamai praėjo tie laikai, kada Bizantijos scholastai tris dienas diskutuodavo,kiek milijonų angelų galima sutalpinti adatos smailgalyje.Lygiai taip pat niekas jau nebetiki sausu,scholastiniu nagrinėjimo metodu,kai autorius paskęsta nereikšmingų detalių milijone, iš kurių nesuseksi nei pradžios, nei galo kokios nors logiškos minties,-o išpylęs keliasdešimts nuobodžių puslapių,staiga pareiškia: štai kas ir reikėjo įrodyti. Kaip cirko magikas, jisai stengiasi paskandinti žuvytę -norimą paslėpti didelės reikšmės faktą -neutralios dokumentacijos jūroje,kuri su tuo faktu nieko bendra neturi.Kol tyrinėtojas tik beria ir beria visą enciklopediją datų ir įvykių,jų nesurikiavęs ir neįvertinęs,jis tėra tik archyvaras-eruditas,o ne istorikas,nes nemoka suvaldyti savo atminties,kuri įsivyrauja išminties sąskaiton.

Pagaliau dar viena pasenusi priemonė,kada 20 amžiaus antroje pusėje griebiamasi gudriausių, painiausių, migločiausių filozofavimų tik retais protarpiais paremtų vienu kitu faktu. Tai kitas kraštutinumas lygiai nemokšliškas.Ypač negrįžtamai praėjo laikas akiplėšiško senų dokumentų ginčijimo,juos nuneigiant be skrupulų,kur tik jie prieštarauja a priori * nusistatytai "linijai".Vien iš to jau pastebime,jog kažkas netvarkoje, o juo daugiau ginčų su šaltiniais,tuo esame tikresni,kad vyksta bandymas ką nors nuslėpti.

Be to, modernus proistorikas jau nebesiremia vien rašytais,kartais labai retais dokumentais.Jis kviečiasi pagalbon viską,kas tik įmanoma: gamtos ir gyvių evoliuciją,hidrografiją,hidronimiją,kalbotyrą,toponimiją,ekonomiką,senovės prekybą,susisiekimą,etnologiją,archeologiją, mitologiją, paleografiją, kartografiją, datavimą,pasirėmus ledynų amžių periodais,arba ledynų metinėmis nuosėdomis,ar medžio kamienų metiniais žiedais, ar pagaliau pačiais moderniškiausiais metodais : molinių puodų magnetinės krypties analizė,proistorinių židinių tokia pat analizė, anglies 14 radiacijos analizė ir t.t.,ir t.t.

Susirinkęs apsčiai įvairiausių sričių faktų užrašų,visai jų nevertindamas,nerūšiuodamas ir nebandydamas a priori*paaiškinti,tyrinėtojas imasi antros darbo dalies--tų visų duomenų sintezės.

Laimingas,jei suranda kokį vedamą siūlą,ir visi faktai susiklosto, paaiškina,vienas antrą papildo.Jeigu ne,jei nors vienas fizinis veiksnys ar senovės šaltinių užrašas nesiderina,-tyrinėtojas nulenkęs galvą grįžta prie rašomo stalo ir peržiūri visą darbą iš naujo,bandydamas nustatyti, kodėl atsirado prieštaravimas.

Tokius mokslinio tyrimo dėsnius privalome taikyti ir šios knygos puslapiams, norėdami atstatyti nežmoniškai sujauktą ir iškraipytą mūsų praeities istoriją,kuri,būdama visų seniausia,kliudo daugelio kitų veiksnių šališkumams.

* savo iš anksto susidarytu šališku nusistatymu

Pradėkime tad nuo Lietuvos vardo kilmės klausimo. Užsimojome ištirti vieną seniausių Baltų kalbos šaknų, kalbos, kuri savo ruožu yra seniausia Europoje, - na, tai tirkime iš pagrindų, nieko nerūšiuodami, nei praleisdami. Kitaip neapsimoka nė pradėti. Teisingai didžiuojamės savo kalbos senove, bet, susidūrus su to teigimo konkrečiais įrodymais, argi mums pritruks drąsos "iš praeities stiprybės pasisemti"?

Galiausiai, apsiėmę tokį platų darbą, naudokime mūsų tyrimo objekto dydžiui pritaikytas priemones, nes, jei imtume dramblį tyrinėti mikroskopu, geriausiu atveju rastume tik blusų...

O Lietuvos vardas tai mastodontas, kuris vos išsitenka Europos žemyne. Jo kilmės iš Lietaukos raisto neišvesi, nors ir tokių bandymų būta. Jei 1918 metų Lietuvos ribose dar galima būtų šiaip taip aiškinti tą vardą iš kokios pelkės ar upelio, tai susidursime su visišku fiasco, norėdami, kad tas pats upelis pateisintų LITOVIA vardą šiaurės Prancūzijoje.

"Tikimumo spragą" galėsime moksliškai pašalinti, tik suradę tokią prošaknį, kuri tą senovinį vardą pateisintų ne tik šių dienų Lietuvos teritorijoje, bet visur, kur tik jis aptinkamas, ir visuose amžiuose. Be to, turime griežtai skirti tyrimo plotmes. Negalima juk suplakti Lietuvos tautos, Lietuvos vardo ir Lietuvos valstybės. Tai trys atskiros sritys, kartais visai nieko bendra neturinčios. Todėl jas čia atskirai paeiliui nagrinėsime.

Laikas jau mums atsikratyti šablonų ir nemokslišku mūsų istorijos traktavimų. Faktų tyrimo disciplinoje nepakanka paimti žiupsnelį senai žinomų citatų ir jas pavartoti žaliu pavidalu, nesurišant ir nepaaiškinant jų tiriamo objekto požiūriu. Faktas, sako Pirandello, yra lyg tuščias maišas: kad stovėtų, reikia jis prikimšti prasmės.

KELETAS ŠALTINIŲ VAKARUOSE

> *"Sanctus Bruno qui cognominatur Bonifacius, archiepiscopus et monachus, II suae conversionis anno, in confinio Rusciae et Lituae" etc.*
>
> *"Šventasis Baronas, kurį irgi vadindavo Geradariu, arkivyskupas ir vienuolis, II savo atsivertimo metais, būdamas Rasos ir Lietuvos rubežiuje (tarp tų dviejų šalių)", ir t. t.*

Ligi šiol paprastai mūsuose Lietuvos vardo kilmės atskleidimo žygį pradėdavome "nuo pečiaus". O pečius visai dar nesenas,- tai Šv. Bruno apaštalavimo kronikos aukščiau paduota citata iš Kvedlinburgo metraščio užrašo 1009 metais. Kartais, magaryčioms, pateikiamas "net" ir Ipatijaus metraštis iš to paties laikotarpio (1040 m.):"Jaroslav ide na Litvu" (Jaroslavas eina karu ant lietuvių).

Pastebėkime čia milžiniškos svarbos faktą: kiekvienos Europos valstybės oficiali istorija pradedama nuo jos krikšto! Atseit, pagonių" istorija visiškai nesvarbi : ji mums tik akis gadintų... Prancūzų istorija pradedama Kloviso krikštu 499 m., nors kelių šimtų metų ankstesnių šaltinių yra, kiek tik norite. Taip pat čekų, lenkų, Kijevo Rasos istorijas ištinka panašus likimas, nors, kaip toliau pamatysime, jų raidas atsekame neabejotinais dokumentais ligi žiliausios proistorės laikų. Ką ir bekalbėti apie mus, ilgiausiai Europoje išlikusius tariamais "pagonimis". Mus pavaizduojama atsiradusiais "iš nežinios" tryliktame amžiuje! Čia matome religinį tabu, pritaikytą praktikoje. Kas buvo anksčiau? Argi tai jau taip įdomu? Argi tai jau taip svarbu? Todėl mūsų tūkstantmetės istorijos pergamentai - runraščiai buvo vienuolių stropiai naikinami, o jų skaitymas, ar net priminimas laikomas nuodėme.

Šitaip pavyko mus atkirsti nuo mūsų praeities. Tačiau Lietuvos vardo panaikinti nepavyko. Tam įrodyti turime išlikusių Vakaruose seniausių šaltinių, toli prašokančių tą nusibodusį Šv. Bruno.

Pirmasis šaltinis : Romos konsulo Valerijaus Flacco mūšis su Prūsais (Borus) 195 m. po Kr., prie Litana miško ; vietovė tiksliai nenustatyta, bet žinoma, jog buvo Šiaurės Italijoje.

Antrasis šaltinis : Letų sukilimas Belgijoje 336 m. po Kr.

Trečiasis šaltinis : Pagal Ammianus Marcellinus, kairiajame Reino krante, taigi,-vėlesnių "frankų" teritorijoje, 357 m. po Kr. buvo "Prefectus Laetorum" įstaiga (Codus Theodosianus); pavaldiniai vadinami Laeti, Letes, Lites, Letovici. Palyginkite slavų-Litovci, o ypač mūsų "vyčių" galūnę: Lietuvaičiai, senovės Liauda - Vyčiai.

Ketvirtasis šaltinis : 451 m. birželio men., mobilizuojant Vakarų Europos tautas kovai prieš Atilą Katalonijos laukuose, konsulas Aetius ir karalius Teodorikis pasikvietė talkon taip pat ir saksonų, sarmatų, sueivių ir jau minėtų Letų pulkus (sueves, letes). Čia pažymėtina, kad saksonais arba "sesnes" - sėsnomis buvo vadinami senprūsiai -Vakarų Prūsijos dešiniojo Reino kranto gyventojai. Prūsija tuomet tęsėsi pajūriais nuo Reino ligi Nemuno, ir vokiečiai tebevartoja tą Westpreussen pavadinimą.

Penktasis šaltinis : 30-čiai metų praslinkus, Letų teritorijoje, kairiajame Reino krante, vyksta genocido tipo kautynės, aiškiai primenančios vėliaukryžiuočių naudosimą sistemą, kai jie žydinčias žemaičių, prūsų ir suduvos dalis iššudė ir išdegino, paversdami jas trakais.

Tai burgundai veržėsi per Reiną į Prancūziją, iš jų gyvenamų vietovių Vokietijoje bei Šveicarijoje :

"Jinai zovada pralekia trakų (Trikes) galūlaukes, artėja prie rikio (Riak) krašto ir, matydama tolyje išnykstančią Burgundijos sieną, maldauja savo palydovus Frankus--Plėškite deginkite, kairėje, dešinėje, dvylika mylių Gudvaldo (Gudebald) krašto". Krotechildos giesmė, 590-591 posmai. Šis šaltinis mums ypač įdomus tuo, kad viename sakinyje cituoja net tris (deja, gana sudarkytus) lietuviškus žodžius :

a) trakai, kaip žinome, tai išdegintas miško plotas.

b) rikis : "Dar Daukantas pažįsta rykys - valdovas, rykekaralystė ; "Tij ponai wadinos rykejs arba karaleis". "Wadeno jį didionjo konego arba rykio" (Būgos cituota).

c) Gudvaldo lietuvių ausiai aiškinti nereikia, nes daugeli net šių dienų mūsų pavardžių prasideda iš Gud, o dėl b - v priebalsių svyravimo, Žemaitija ir dabar tebevartoja be skirtumo abi lytis : bulbė - bulvė, senobinis - senovinis, gi ankstyvais viduramžiais ta pati raidė buvo įvairiai tariama pagal kalbą ir vietovę Europoje. Kas svarbiausia, tie lietuviški žodžiai "savo vietoje", -jie ne tik neardo prancūzų sakinio minties, bet jį papildo, paaiškina.

Šeštasis šaltinis : Karolio Didžiojo laikais, 800m. po Kr., mes pagaliau sužinome, kas tie letes - leudes buvo. Jie ne tik atlaikė Burgundų spaudimą, bet nustūmė juos toli pietuosna, Rodano baseinan, o patys taip įsigalėjo Pareinyje, jog Karolio, jų vado, sostinė buvo ne Paryžiuje, o Aachene, ir jisai rinkosi iš jų pulkų savo asmens gvardiją ; todėl iš jo archyvo turime pakankamai rašytos medžiagos jiems tiksliai apibūdinti. Leudes, tvirtina šaltiniai, tai bajorai raiteliai, prisiekę ištikimai iki mirties ginti karalių, kuris už tai jiems skyrė žemes-dvarus nuosavybėn ligi gyvos galvos. Jie buvo pilies (sostinės) karvedžio luitfred (Liaudavarėdo) valdomi, ir pagaliau jie buvo "frankai", t.y. laisvi piliečiai.

Cia tenka pabrėžti, kad viduramžiuose, tam žodžiui atsiradus, jis pradžioje tereiškė tik socialinę būklę, "amatą", o ne prancūzą, -tos tautos iš viso nėra buvę. Laisvas frankas tik luominiai tesiskyrė nuo prie žemės pririšto būro, o kilme jis galėjo būti gallas, keltas, šautas, senprūsis, bet jų didžioji dauguma buvo senoviškiausios sikambrų tautos. Apie tuos įdomius liaudus teks dar labai plačiai išsikalbėti.

Septintasis šaltinis : Po Liaudavario I - mo (Lothaire), kuris gauna imperatoriaus titulą 817m. po Kr., ir Liaudavario II 855 m. Liaudavaringijos (Lotaringijos) sostan bajorų Liaudų seimas (pal.

mūsų karalių panašų rinkimo būdą) pastato Šventivaldą (Zwentibold) 895 - 900 m. Po jo mirties prasideda Liudvikų eilė.

Aštuntasis šaltinis: Dėl tų liaudų karalių, rašomų istorijos knygose jų šiandienine "Louis" lytim, nepatikrinus jų parašų ir antspaudų originalų, neįmanoma pasakyti, kiek ir kuris jų yra nutolęs nuo Juliaus Cezario "De bello Gallico" 50 m. prieš Kr. užrašytų Litavis, Litavicus (Lietavis, Lietaviekas), iš vienos pusės, ir X amžiaus darkyto lotynų dialekto duodamo Ludovicus (Liaudoviekas) iš kitos pusės (įdomi jų visų latviška tarmė), o taip pat germanų versijos Ludvig (Liauduvingis), žemaičiuojant Liaudvigs.

Čia būtų gera proga, patyrinėjus ankstyvųjų viduramžių šaltinius, išrankioti bei surikiuoti visas to senovinio Lietuvos šaknies vardo pamažukintančias lytis iki galutinio Louis, kaip tai kalbininkų padaryta "vandens" žodžio kitimui parodyti iš lotynų "aqua" per 14 tarpinių laipsnių 700 metų bėgyje, virtusiu prancūzų eau - tariama "o".

Devintasis šaltinis: Prancūzų kalbininkų, pasirėmusių dokumentų originalais, yra siūloma tokia Liudviko vardo kitimo progresija: "C. Luitwig, C. Loduwig, C. Liedewick, C. Lodovix, C. Lodoix, C. Lovis, C. Hlodovechus, C. Lodouaeus, C. Lodovicus, Ludovicus, Ludovics, Ludvics, Louvics, Lovics, Luics, Loys, Louis". (G. Peignot, Melanges litteraires)

Mano manymu, ta grandis nuo "Ludovikus" iki pabaigos visai priimtina, gi dėl ankstyvesnių varjantų reiktų vėl peržiūrėti pirminius šaltinius lietuvių kalbotyros šviesoje, įnešant daugiau aiškumo mums taip svarbiu "Lietuvos" vardo atsiradimo ir išsivystymo klausimu, ypač rikiuojant tuos Liaudavaringijos karalius šia progresija.

Dešimtasis šaltinis: Justus Lipsijus (Poliorceticon, 1559), sako: "Leodevicus" quasi dicas Liedeuvyck refugium et asylum populi, quem facimus et scribimus hodie Lodovicum vel Ludovicum".

- "Liauduvykas arba Lietovykas reiškia liaudies gynėją ir globėją (Liaudų kalboje), kurio vardą šiandien rašome Lodovicum arba Ludovicum".

Jo pateikiamos lytys nuostabiai mažai tepakitusios, 1600 metų praslinkus nuo Cezario pirminio užrašo; juose net girdimas minkštas lietuviškas "liaud" šaknies tarimas. Jo paaiškinimas, jog tas vardas reiškiąs "liaudies gynėją", visiškai sutampa pirmoje žodžio dalyje su mūsų lietuviška tos šaknies prasme ir net nustato tos šaknies "demokratėjimo" datą, kada sąvoką jau pradedama taikyti visiems gyventojams (populus).

Dėl Vykas, Vyčius, Vics, slavų Vič galūnės, vėl gi reikėtu gilių studijų jos senoviškai prasmei ištirti. Užtenka tik prabėgomis pastebėti, jog labai klystų galvojantieji, jog mes savo Abramavičius, Gudavičius ir kitas tos galunės pavardes iš slavų esame paskolinę, nes sakyti, jog slavai ir prancūzams tą galūnę įpiršo, būtų jau absurdas.

Atrodo, yra nemaža pagrindo v i č i u s - v i c u s galūnę sieti su v y t i e s sąvoka. Kaip toliau paaiškės, tie liaudų karžygiai, tūkstančio "draugų" vėliavom - draugonėm organizuoti (čia turime d r a g ū n ų vardo paaiškinimą), ir buvo g y v o j i v y t i s. Tatai pateisintų Lipsijaus duodamą "gynėjo" apibūdinimą. Iš kitos pusės, ir patys slavai tai patvirtina įųįų lytim v i t i a z' - karžygys.

Vienuoliktasis šaltinis : Senprūsiškų l i e t - l i a u d šaknies vardų bei vietovardžių Vakaruose tiek apstu, jog susidarytų knygelė, juos visus bandant čia pateikti. Apsiribokime tik keletu būdingesnių :

L i t o v i a, L i t a w, L l y d a w -Galijos šiaurėjė prieš Kristų gyvenamieji plotai (dabartinėje Armorique).

L o d e v e (L i a u d u v i ų) slėnys prie Montpellier, minimas jau ketvirtojo amžiaus kronikų, atitinka mūsų L y d a v ė n ų - L i a u d u v ė n ų slėnį. Tai buvo prūsų (Rutheni) įgulos stovykla romiečių pasienyje.

L u t t i c h -Belgijoje miesto vardas, dabar Liege, atitinkantis 8 - 10 amžiaus slavų kronikų L i u t i č i lytį.

L u t e t i a, Cezario užrašyta tos pat L i a u d i e č i ų lyties, - ankstesnis Paryžiaus vardas. Tai buvo maža sala, ginanti Senos upės perėją - tiltus. Nesunku tenai įsivaizduoti tų pat Pareinio l i a u d ų vėliavos įgulą. Mūsų apžvalgai besitęsiant, jie vis daugiau išryškės, kaip vandens kelių eismo valdovai.

L o t h r o c (L i a u d r i k i s), Danų karalius 851 po Kr.

L e u d o v a l d, pagaliau, iš Viešpaties malonės L i a u d i e s V a l d o v a s, vyskupas Chilperikio laikais (570 m.) Šis malonus dvasiškis išlaikė visai nesudarkytą rašybą. Matyti, šeštame amžiuje Pareinyje dar kalbėta prūsiškai, ir pats kronikininkas tą kalbą suprato.

Sugretinę tą vyskupą su anksčiau minėtu Š v e n t i v a l d u, gauname lygiagrečiai ir Vakarų Prūsuose porą daiktinių įrodymų senų kronikų tvirtinimo, jog Rytų Prūsijos karaliai dažnai apjungdavo dvasinę bei karinę valdžią. Vyskupo L i a u d a v a l d o galūnė uždeda jam ant galvos karūną, gi Š v e n t i v a l d o šventumas suteikia pastarajam dvasinį, vyskupo rangą. Palyginkime taip pat Kęstučio priesaiką, kurioje jis jungia karaliaus ir dvasiškio galią. (žiūr. Naujos Vilties 2 Nr.)

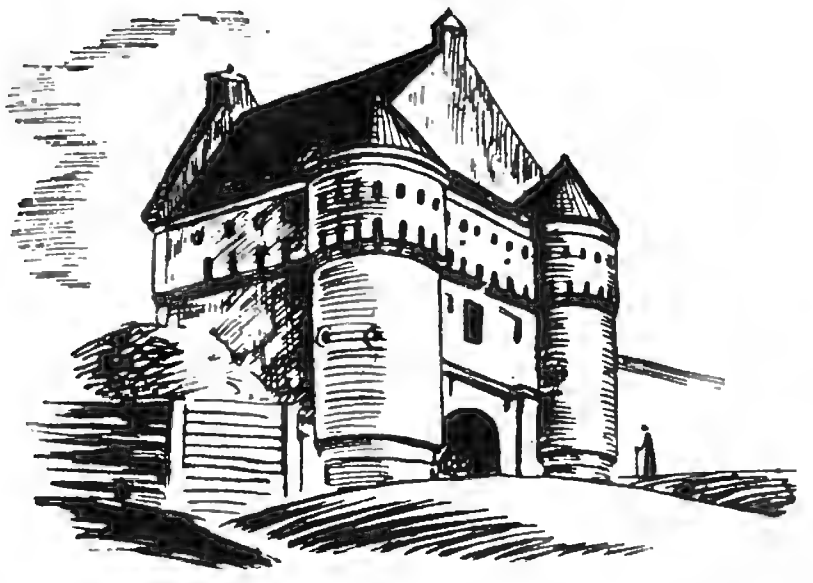

LITAVORO ATSAKYMAS

Trumpai palietus kai kuriuos Vakaruose teberandamus kalbinius paminklus, verta būtų atlikti tą patį ir mūsų tėviškės ribose. Jei Vakarų šaltiniai nurodo "Lietuvos' žodį kilus iš kovos vieneto, ar toks aiškinimas pasitvirtintų ir pas mus?

Štai ką tuo reikalu turi pasakyti S.Daukantas : "Tie, kurie į karą traukė ūkio (valstybės) nuo neprietelių ginti, vadinosi vyčiais (nuo žodžio vyti, tai yra ginti), kurie neprietelius ujo iš savo ūkio laukan. Tie vyčiai žemaičių raštuose žemlionimis yra vadinami, jog už savo žemę, kurią dėvėjo nieko nemokėdami turėjo pavojui radusis į karo žygį traukti. Tų žemlionių buvo kitą kartą didelė daugybė Lietuvoje ir Žemaičiuose, kurių daug paskui Jomylistos (didikai) panaikino ir pavergė. ... Tokia daugybė, sako, jų kitą kartą buvusi, jog iš vieno mažo pavieto, kaip yra Palangos pavietas, daugiau nei 2000 raitų Vyčių o pėsčiųjų 5000 ar 6000 į karą traukdavo. Šiandien likusieji vadinasi bajorais, taip pat be kokios šviesybės, nebežiną patys kuo kitą kartą buvę ir kuo šiandien yra, kas kartą spaudžiami ir naikinami." (Istoryje Žemaytyška).

Ar galima rasti geresnį Karolio Didžiojo liaudų, žemės bajorų, aprašymą? Abiejų socialinė santvarka identiška. Net ir mūsų karalius Jogaila tai mums patvirtina. Jo 1387 m. duotoje privilegijoje Lietuvos bajorams jis laidoja jiems teisę ir toliau karo žygin traukti "secundum veterum usum Pogoniae" ir užtikrina jiems, kaip ir Karolis, žemės nuosavybę, uždėdamas tik pareigą statyti, kur reikalinga, gynybos pilis.

Tas privilegijoje pabrėžtas "karo vedimas pagal senovinį pagaunios (vyties)" paprotį daug ką reiškia.

Visu pirma, bajorai "liaudai" arba "vyčiai" kovos savo pulku, savo "vėliava", savo karvedžio (vėliau maršalkos) vedami, o nebus mobilizuoti ir išmėtyti įvairiuose karaliaus daliniuose.

Antra, senovinė Pagaunios - Vyties tradicija liepė iš pasalų įsibrovusį ir grobiu nešiną priešą greitosios raitijos vėliavomis pavyti, pagauti, sunaikinti. Iš tų dviejų tos pat esminės reikšmės veiksmažodžių kilo mūsų Vyties, o slavų Pogonia vardai. Tą senovišką "pagonių" šaknį vakarų kalbininkai jau senai konfiskavo, kildindami ją iš lotynų "paganus" - žemdirbys. Bet arčiau tą etimologiją išnagrinėjus, pasirodo, kad romiečiai to žodžio nesugalvojo : jie neturi jam veiksmažodžio. Paprastai, jie ardavo savo laukus pagautais kare belaisviais, taigi, "pagauniais", o tų belaisvių didžioji dauguma buvo šiaurės, prūsų kilmės. Be to, kildinant tą šaknį iš lotynų kalbos, susidaro nesąmonė, bandant pateisinti jos atsiradimą toli Rytuose, pas slavus, nes tie juk lotynų kalbos nevartojo. Aiškiai ir neginčyjamai - slavai savo "pogany" išvedė iš jų kalboje esamo veiksmažodžio "pogoniti" (pagauti).

Trečia, kai Dlugošas su nustebimu išgiria įotvingių drąsą, "kurie nedvejodami dešimčia vyrų puola višą šimtinę," tai jis visai nepramato, jog aprašo Šventos Vyties "senovinio papročio" garbės dėsnį. Mūsų Vyčiai niekad nebėga. Ta "mirties pulkų" tradicija būdavo daugelio vėlesniųju karinių dalinių perimama. Vengrų, vokiečių, rusų armijos turėdavo keletą tokių elito vienetų (juodieji mirties gusarai, ulonai ir pan.) Ginklavimo ir skaičiaus persvarai 12-ame amžiuje pakrypus Galyčiaus ir Malopolskos naudai, iš Vakarų atvykstančių pasiplėšikauti kryžiaus kare atėjūnų dėka, įotvingiai vistiek juos savižudiškai puldavo, nors puikiai žinodami, jog "čia ir padės galvelę". Taip, labai garbingai, bet visai nestrategiškai besielgdami, didvyriai buvo greit ir sistematiškai išnaikinti.

Kitas pavyzdys. Kada Karolio liaudai prisiekdavo jį ginti iki mirties, tai anaiptol nebuvo tuščias žodis (Žiūr. Rolando Giesmę, kur aprašoma, kaip žuvo visas Karolio ariergardas, baskų užpultas. Armijos sudėtyje išvardinti ir liaudų, bei prūsų pulkai.)

Vyties "senovinį paprotį" randame ir Lietuvos Statute (XIV, 9) žirgo, senovėje švento gyvulio, vagystės atveju. Tućtuojau sušaukiama kaimynų talka ir vejamasi pėdomis, o jei jos nuveda į kitą sodžių, tai ir šio gyventojai privalo prisidėti arba atsisakius sumokėti nuostolio vertę.

Kaip kovėsi Vyties kariai? Tai buvo anų laikų fronto pralaužiamoji jėga. Šarvuoti nuo galvos ligi kojų, ant didžiulių taip pat šarvais apkaustytų žirgų, jie prilygo šių dienų tankų daliniams. Mūšin susirikiuodavo ypatinga tvarka -"Suveinia". (Nei slavai, nei vokiečiai, to žodžio nesuprasdami, pritaikė savo sąskambius "svinja" ir "šveine"). Priekyje stodavo tik vienas, stipriausias milžinas. Už jo pečių jau du, beveik jam lygūs, už jų vėl trys, - ir taip toliau, draugonė susiglausdavo aštriu kaip kirvis smailgaliu, išsiplėsdama tolydžio į šonus viską griaunančiu kyliu. Ta žirgų, raitelių ir geležies didžiulio svorio masė įsibėgėdavo, kiek tik įkabindama, ir smogdavo į parinktą taikinį taip, kad "laukai ir girios nuskambėdavo"..Aišku, tokio dūžio lengvesni raiteliai, o ypač pėstininkai, fiziškai nepajėgė atlaikyti. Taip Lietuvos Vyties pulkai, atjoję atvaduoti turkų apgulto Vienos miesto, perskrodė šimtatūkstantinę jų armiją nuo galo ligi galo, išgriovę visą centrą, kaip viesulas. Toks žygis turėjo net nusistovėjusį posakį: "pervažiuoti priešo pilvais". Štai kaip gynė mūsų žemę Sventoji Vytis, kurios atvaizdą nešiojame mūsų valstybės ženkle. (Žiūr. il.4.) Mūsų Vyties raitelio skyde esąs dvigubas kryžius neturi nieko bendra su katalikybe, jis buvo vartojamas daugelį amžių prieš Kristų. Tai vienas iš mūsų runrasčio išlikusių ženklų - skaitmuo, reiškiąs 1000. Jį atrandame priešgraikinių pelasgų skaičiavimo sistemoje bei tocharų ir Himalajų papėdės tautelių civilizacijos liekanose. (Žiūr. taip pat Duret, Alphabetum Tzervianorum.) To ženklo reikšmė patvirtinama be to, ir gotų iškraipyto tūkstantinės (vėliavos) vado pavadinime-"tiufad". Todėl tas mūsų raitelis ne paprastas "draugas", pulko narys, o draugonės vadas, jos išrinktasis rikis.

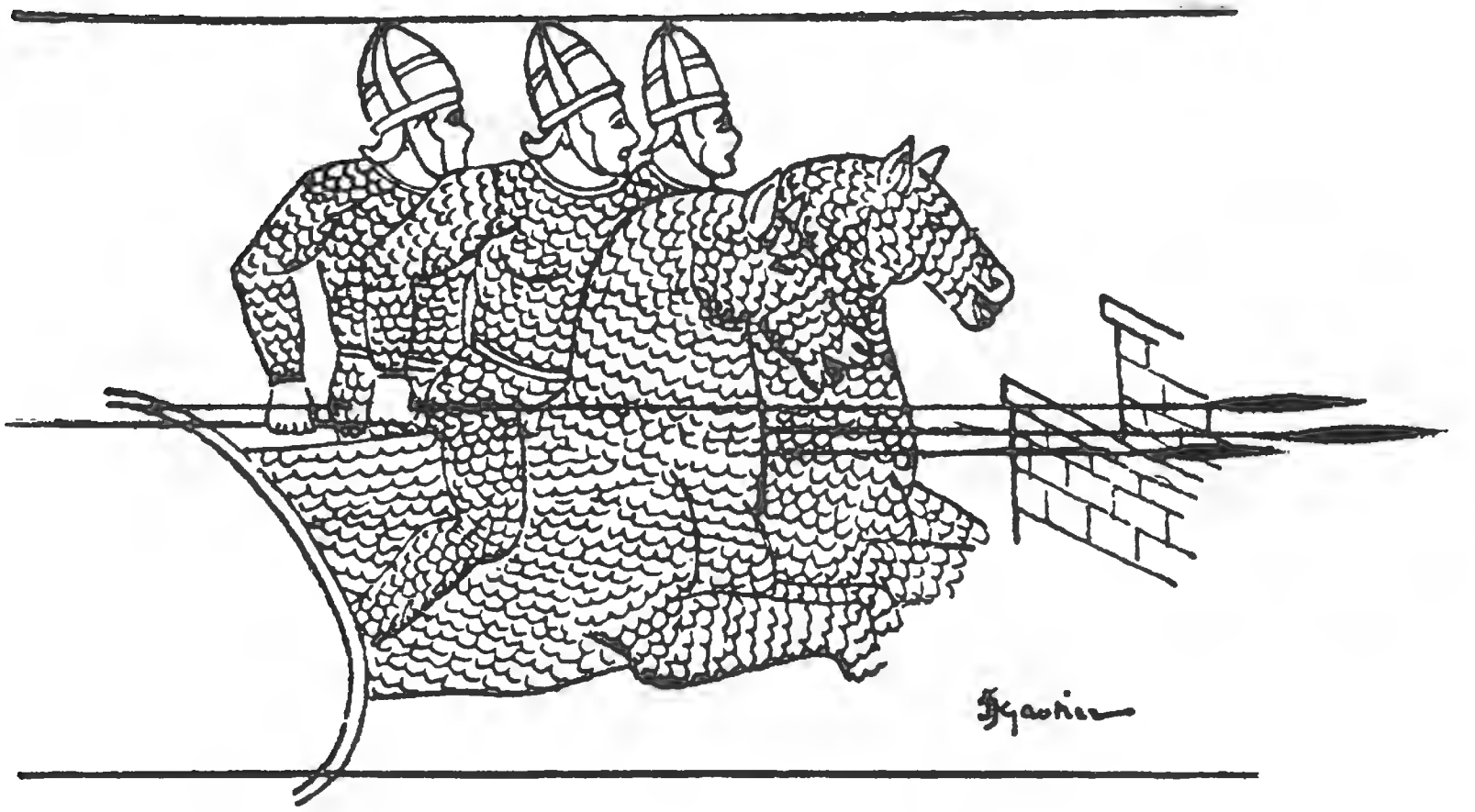

4. Šermačių draugonė atakuoja "Suveinia" (kyliu)
(Trajano kolonos detalė, 105 m. po Kr.)

Kaip galima patikrinti bet kokioje enciklopedijoje, ekspertai vienbalsiai pripažįsta, jog romėnai tuo laiku dar nevartojo balno, kilpų ir kamanų. Tai patvirtina ir jų imperatorių raitosios stovylos — Marko-Aurelijaus Cezario ir pan., todėl, aišku, skulptorius tų nežinomų priedų nesugebėjo pavaizduoti. Jis tik tiek tebuvo informuotas, kad tie tolimieji "sarmatai" ir jų žirgai mūvėjo geležies *žvyniais*. Ši tiksli žinia paliudyta gausiomis iškasenomis, bet štai, kartu su tais šarvais, mūsų karių kapuose randama ir įvairių žirgo aprangos dalių, jau net keletą šimtmečių prieš Kr.

(Dėl tikro anų laikų mūsų civilizacijos pavaizdavimo žiūr. "Veltmilo gabalas" skyriuje, Olbijos menininko pieštą mūsų raitelių paveikslą, kuris iš akivaizdžių šaltinių patikslina romėno versiją, parodydamas kamanas ir balną.)

Kalbotyra gi įsakmiai patvirtina, jog mes pirmieji išvystėme joties aprangą, nes senovišką balno pavadinimą *SEDYLĄ (kaip pyla, yla, tarm. skyla) davėme Rytų ir Vakarų Europai: sen. slavų **sedilo,** vok. **sattel,** angl. **saddle** teberodo dar tiesioginį ryšį, bet lotynų vėlesnė lytis **sella** jau sutrumpėjusi ir savo keliu davusi anūkų isp. **silla,** pr. **selle.**

KAMANOMIS apdovanojome slavus: iš jų kilęs s. sl. žirgo vardas komoń, vėliau sutrumpėjęs į koń (pažabotas, taigi, prijaukintas balno žirgas), o tos pat sąvokos kitą žodį, BRIZGILĄ, paskleidėme vakaruose: sen vok. **bridel,** angl. **briddle,** pr. **bride,** isp. **brida** (maloniai įsidėmėkite šią jotvingių galūnę).

*ČAPURIKĘ (kepurikę, viršutinę dangą) paskolinome lenkams **čaprak** ir pranc. **chabaraque** variantais

Pagaliau, bajorų požymį -pentinus, senovinį *SPYRĮ, suteikėme visai nedėkingai **Europai:** rusų **špor,** anglų **spur,** sen. vok. **sporon,** sen. pranc. **esperon,** (tiedu paskutiniu ypač įspūdingu, nes juose senoviškas *ĮSPYRONIS padabintas neabejotina mūsų galūne "onis" (kaip Brazdžionis, Kilmonis, Girdonis), gi lenkams bei ispanams prisegėme dar kitą žodį *AŠTRINGĘ, lenk. **ostrogi,** isp. **acicate, aguijada.** Ispanų "espuela" (*ĮSPYRA) įdomi tuo, kad parodo 5 šimt. hunų-mongolų armijų įtaką klasišku R > L susilpnėjimu.

Betgi, kas gražiausia, kad tų mūsų žodžių niekaip nebegalima nuaiškinti tariamąja "bendrų indoeuropiečių" kilme. Tie vargšai, joties aprangos atradimo nesulaukę, ėmė ir visi iki vieno išmirė mažiausiai 1500 metų prieš tai.

Iš kitos pusės, mūsų riteriams patiems pirmiesiems pabalnojus ir pažabojus žirgus, praėjo vėl keletas šimtų metų, kol susiformavo aukščiau minėtosios vakarų kalbos, taigi, čia vėl nesisektų kildinti iš jų tuos pavadinimus.

Tuo būdu, gauname moksliškai tikrą įrodymą, jog tik vieni vyčiai-gudai paskleidė tenai tuos žodžius, užkariavę Vakarus 4-5 šimtmetyje. Beje, sedyla,* bridzgila rodo neabejotinas jotvingių kalbos lytis: plg. Jurgėla, Mingila, Daugėla, Raila, Kutra, Aleksna, Alseika, Kudirka (pasirodo, turime nemaža talentingų jotvingių palikuonių...).

Kaip matysime toliau, ir kaip jau teisingai tvirtino J. Basanavičius, jotvingiai tai tik kitas vyčių-gudų vardas.

Štai vėl Daukantas : "Bet reikiant kariauti su kokia tauta, pakeltas kareivių (laisvai išrinktas) karvedys vadinosi rikis arba gaspadorius (viešpats), lygią galią pačiam kunigaikščiui turįs".

Kas norėtų susipažinti su tokios Vyties Vėliavos aplinka ir gyvenimu, ras gausios medžiagos H. Senkevičiaus "Trilogijoje", kurios vienas svarbesnių veikiančių asmenų kaip tik yra tokia Vyties "liaudų" vėliava. Žinoma, reikės daug kantrybės, pernešant įsikaršč iavusio autoriaus lenkomaniją ir jo šališkus mūsų politikos bei istorijos vertinimus. Jo vėlyvų viduramžių pažinimui ir mūsų karinės santvarkos giliai dokumentacijai betgi nieko negalima prikišti.

Kas svarbiausia, jis nieko neišsigalvoja. Toji "liaudų" draugone iš tiesų istorijoje yra buvusi, ir iki mūsų dienų netoli Kauno išliko jos gyventa vietovė -"liaudų šlėktos akalica". Kad jos nariai, iš kartos į kartą tarnavę sulenkėjusių karalių gvardijoje, užmiršo net lietuviškai, čia visai nesvarbu. Patsai "liaudų" vardas, kalbotyros atžvilgiu, sudaro mums tos šaknies ir Lietuvoje buvimo neatremiamą įrodymą. Be to, ji yra paskutinioji istorijoje Gyvosios Vyties Vėliava, to "veterum usum" - senų - seniausio, tūkstantmečio papročio karinės rėdos atstovė, rėdos, praskambėjusios kadaise visame Europos žemyne.

Nustačius liaudų buvimą Lietuvoje, nebėra jokio sunkumo surišti Daukanto "Vyčių" pavadinimą su "Liaudų" vardu Pareinyje. Čia mums padės trys nepaprastai vertingi šaltiniai :

1) Liber censum Daniae - apie 1231 metais, išvardijant Prūsų žemių vardus, mini...Nadravia, Galindo, Syllonis, in Sudua Littonia (Litovia), taigi : L i e t u v a S u d u v o j e .

2) Petro Dusburgiečio išsireiškimas: "Lethovini de Samethia", taigi : Ž e m a i t i j o s l i e t u v i a i .

3) Kryžiuočių Wegeberichtų keletą kartų paminėtas "Littovin Lant", taigi : L i e t u v o s k r a š t a s Ž e m a i t i j o j e !

Kad geriau suprastume tuos keistus išsireiškimus, pridurkime dar porą sudarytų tuo pat būdu : "Šveicarija Olandijoje", "Australijos prancūzai" ir panašiai. Tikra nesąmonė!

Kas gi čia kronikininko norėta pasakyti? Kodėl kryžiuočiai pažymi, jog, pavaikščiojus skersai ir išilgai per Žemaičių žemelę, ten galima rasti "Lietuvos dvarą" (tai yra "Lant" senoviška prasme), maždaug vieno valsčiaus dydžio, bet tikrai ne daugiau kaip vienos dienos kelio išilgai (mat, atstumus tada matuodavo žygio dienomis).

Apie ką čia kalbama? Prieš atsakant, priminsime vieną pagrindinių kalbotyros dėsnių. To paties žodžio sąvoka viduramžiais ir šiandien tai du skirtingi dalykai. Senovėje p a v a r d ž i ų , v a l s t y b i ų , g e n č i ų vardų nebuvo, taip kaip mes juos šiandien atitrauktai, abstrakčiai suprantame. Kiekvienas toks "vardas" susidėjo iš paprastų bendrinės kalbos žodžių, teturinčių k o n k r e č i ą , a p č i u o p i a m ą prasmę. Onomastikos (pavardžių ir vardų kilmės) ir toponimijos (vietovardžių kilmės) mokslai kaip tik remiasi tuo be galo svarbiu reiškiniu, kuris paaiškina abstrakčių

vardų atsiradimo būdą. Senovėje, jei kas paminėdavo Kalvaitį, tai visi suprato, kad tai ne piano mokytojas, o "sūnus meistro, kuris kausto žirgus". Eičys, vėlgi, tai jiems nebuvo gimnazijos direktorius, o "kelių, eismo žinovas". Užupys dar nebuvo inžinierium, o paprastai gyveno anapus upės. Trumpai, kiekvienas žmogus, krikšto apeigos dar nesant, būdavo atskiriamas ne vardu, pavarde, o jam būdingu įvardžiu, paminint ir tėvą: "Kairys, sūnus Dydžio", "Juodikis, sūnus Balsiaus", "Gudavyčius" (ponaitis, bajoro Gudo sūnus).

Tą pagrindinį vardotyros mokslo dėsnį sužinojus, kai sutiksime 9 - to amžiaus kronikose Šventivaldą, suprasime, jog tai ne jo "vardas" šių dienų prasme, o paprastai jo "užsiemimas", šventai valdant. Taip pat Liaudų - vykas (Liudvig, Louis), tai tik "iš profesijos liaudies gynėjas"; jis, perstačius šaknis, identiškas Vyt -tautui, -tautos Vyčiui. Burgundai, tai ne tautos vardas (tautų vardų tada nebuvo), o jų amato pažymėjimas, kaipo būrų gaudytojų. Ta jų veikla neginčytinai dokumentais patvirtinta.

Taip pat ir v i e t o v a r d ž i ų senovėje nebuvo, nes gyventojams pakakdavo bendrinių vardų jų apylinkėje susiorientuoti. Brasta, Pervalka, Perloja, kurias mes dabar suprantame, kaipo miestelių vardus, tada tereiškė tik jų "užsiėmimą", amatą. Brasta užsiima tuo, kad duodasi perbrendama; be šios daiktinės, kasdieninės, ji jokios kitos reikšmės neturi. Taip pat Pervalka arba Perloja (Per - eiloja) liudija tik jų naudojimo būdą. Mūsų ūkyje jau Nepriklausomybės laikais "beržynėlis", "rūdynė" buvo kartu ir bendriniais, ir tikriniais vardais, liudydami tuos seniausius laikus, kada "miestas", "pilis", "upė", "ežeras" atžymėdavo vietovardžius pakankamai, kad jiems nereiktų sugalvoti specialių pavadinimų.

Taip senovėje karaliai vardų irgi neturėjo, o tik jiems primestus spalvingus ar pataikaujančius įvardžius: "Aukštila", "Didžbalis", "Kreivalūpis", "Genčiarikis", "Storulis", "Raudongalvis". Karvedžiai pasitenkindavo "Varėdo", "Vareikos", "Gineičio" titulais, o paprasti eiliniai būdavo sutvarkomi, užrėkiant ant jų "Kaujų", "Kovujų, "Liaudų", "Varingių" ir pan. įvardžiais.

Pavardes pradėta vartoti Europoje tik nuo X - XII amžiaus, pas mus gi daug vėliau ; tik nuo Jogailos mūsų karaliai turi pavardes. Šį faktą atsiminę, pažiūrėsime į tą keistą "Lietuvą Suduvoje" ir "Lietuvos dvarą Žemaitijoje" visai kitomis akimis. Jei suprasime tų tariamų "Lietuvų" vardus ne kaipo tautos ar valstybės pavadinimus, - tų laikų žmonės taip negalvojo, - o tik kaip jų "amato" nurodymą, nesunku bus čia atpažinti liaudų vėliavų stovyklavietes ir jųjų žemes, jiems rikių dovanotas.

Danai gi, reikšdami pretenzijas į tariamą Lietuvą Suduvoje, jokių teritorinių ieškinių nekelia, o tik konstatuoja leno teisės faktą : tų liaudų dalinių vadas Suduvoje yra sudaręs karo išdavoje teisinį siuzereno - vasalo santykį su danų karaliumi.

Tuo pat lengvumu išsiriša Lietuvos Žemaitijoje mįslė. Daugiau: tie šaltiniai pasidaro itin svarbūs, nes jie ne tik nustato Lietuvos vardo kilmę, bet ir apytikriai nurodo datą, kada bajorų liaudų žemės jau pradedamos suprasti, kaip krašto, vėliau valstybės sinonimas, t.y., kai persilaužiama iš viduramžių galvosenos ir pavardės, krašto bei vietų pavadinimai įgyja abstrakčią prasmę.

Todėl, nagrinėdami Lietuvos vardo nusistovėjimą, turime pirmoje eilėje ištirti visus tos šaknies vietovardžius, pridėdami ir tokius, kurie iš pirmo žvilgsnio jai nepriklauso, pvz. "Gyneitin land" ir "Boreikin felt" - Gynėjo pilį ir Vareikos dvarą, nes jie irgi yra liaudų pasienio gynybos tinklo dalimi ir buvo nuolatinių įgulų stovyklomis, kur "žemlionys" pakaitomis atlikdavo mėnesinį budėjimą. (Žiūr. platų tos tvarkos aprašymą pas S. Daukantą). Beje, pats "Gineitis" aiškiai sutampa su Justo Lipsijaus "Liaudies Gynėju"--refugium et asylum populi, todėl jį reikia pilnai tituluoti Liaudies Vyčiu, o čia jis vėl sutampa su Daukanto Vyčiais.

Ne tik Lietuvos teritorijoje, bet ir visoje Europoje "Liaud" šaknis nebesudaro sunkumo, žinant viduramžių ištisų vėliavų "persisamdymo" įprotį karo tarnybai. Šveicarų pėstininkai ir škotų šauliai irgi vertesi nuo seno tokiu "amatu"

Lydavėnų gi pačios gamtos sudarytą tvirtovę Žemaitijoje tenka pripažinti buvus tuo kryžiuočių minimu "Lietuvos dvaru", bet tokių labai būdingų vietovardžių ypač gausu Minsko apylinkėse : Litvinowo, Litwa, Litwiany, Lida ir t.t. (Žiūr. L.E. XV tomo priede J. Andriaus žemėlapį). Tos Liaudų stovyklavietės gynė raktinę Europos žemyno vandenskyrą,* perėjimą iš Dniepro į Nemuną, strategiškai svarbų Gintaro Kelio gabalą. Ten, Naugarduke, vainikavosi Mindaugas, iš ten rašė laišką Ordinui iš sostinės "Litovia". Todėl, manau, nesuklysime spėdami, jog ankstyviausias Lietuvos vardo susikristalizavimas kaip "žemės" įvyko tenai, liaudų - vyčių valdomame dideliame žemės plote, nes iki mūsų dienų ten vyrauja "akalicų", senovės vyčių dvarų nepaprasta daugybė.

Paskutinis klausimas : jei Pareinio liaudų vadas turėjo Liauda-varėdo titulą, tai ar neatsiras jam atitikmens pas mus? Užvainikuodami šį tyrinėjimą, šauksimės atsakyman patį didįjį kunigaikštį Litavorą -Liauda-varį. Trejopas jojo vardas, tiek galvosūkio pridaręs, mūsų rasta šaknimi savaime išsisprendžia : kaip ji bevadinsime, ar Pukuveru -Pulkų Variu, ar Budviečiu -Baud - Vad - Vyčiu, prasmė gaunama vis ta pati. Tai mūsų Vyties vadas, o tos sąvokos dar vienas variantas, Vytautas -Tautos Vytis, be abejo, tai patvirtins. Taip istorijos lapuose susitinka du karvedžiai, kuriuos skiria 1400 metų tarpas : Didysis Kunigas Liaudavarys ir Cezario laikų Eiduvių karalius Litavicus, Letų Vyčius, paliudyti ne jų giminystės, o tik bendro kalbinio palikimo.

Kokias išvadas galėtume padaryti?

a) Lietuvos šaknis siekia, greičiausiai, net žalvario amžiaus, ir galimas dalykas, kad ir karingai keltų tautai ji nebuvo svetima.

b) "Lithuania proper" žemėse to vardo siejimas nebe su žemvaldžiais, o su valstybe, eina lygiagrečiai su Kijevo suslavėjimu ir rasų vardo nykimu 11 - 12 amžiuose.

c) Liaudų bajorų sudemokratėjimas į germanų Leute bei slavų Liudi, o taip pat ir mūsų liaudį, kurį taip vaizdžiai aprašo S. Daukantas, matyt, buvo ne vienkartinis, o nuolat vykstąs procesas, nes visur šalia tituluotų bajorų randame lygiagrečiai ir gilų senesnį tos populiarios liaudies sąvokos substratum.

* "continental divide"

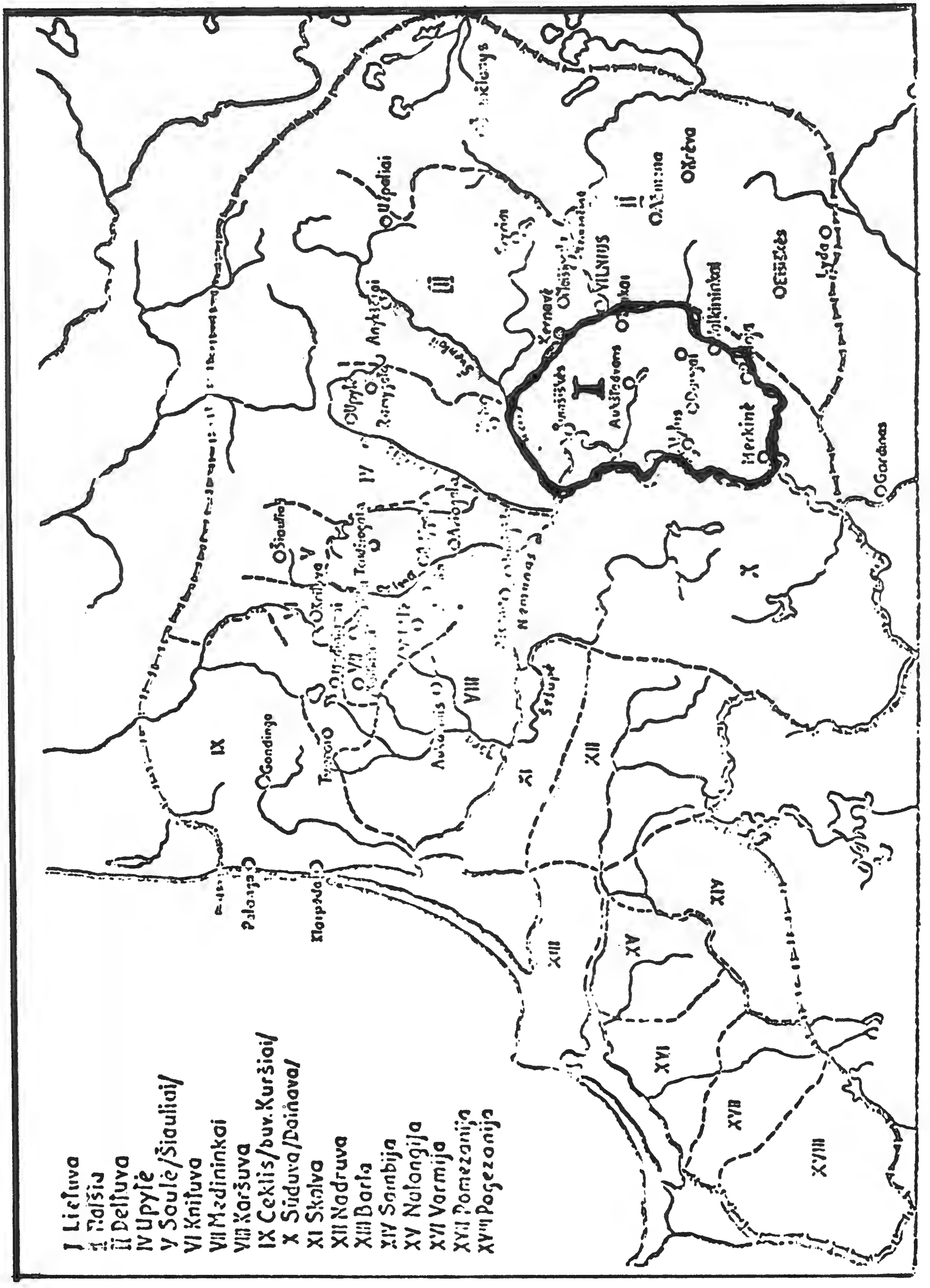

5. Lenkų versija

Gėdingasis mums buvęs peršamas "Lietuvos kūrimosi 13 šimtmetyje" žemėlapiukas, pilsudskininko Pan Lowmianski iš piršto išlaužtas. Ta "valstybytė" esą tebuvusi tik kelių šimtų kv. klm. — Kaišiadorių ir Alytaus apylinkės!

Plg. tikrą to laiko žemėlapį, paduotą prof. J. Lelevelio ("Baltijos Vyties laivynas", il. 42).

LIETUVOS VALSTYBĖS KILMĖS BEIEŠKANT

ŠIS TAS APIE ŽEMĖLAPIUS

Okupuotoje Lietuvoje išleistos LTSR istorijos 65 psl. yra duodamas "Lietuvos kūrimosi 13 amž." žemėlapiukas. Jis buvo sudarytas lenko H. Lowmianski Vilniaus užgrobimui istoriškai pateisinti.

Per labai apgailėtiną neapsižiūrėjimą, tasai propagandinis popiergalis ir išeivijoje mums buvo peršamas, kaip oficialios mūsų valstybės kūrimosi istorijos įrodymas. Kėslas kiekvienam doram lietuviui tiek skaudus, jog paskatino mane parašyti Dirvoje eilę straipsnių, kurie davė pradžią šiam darbui.

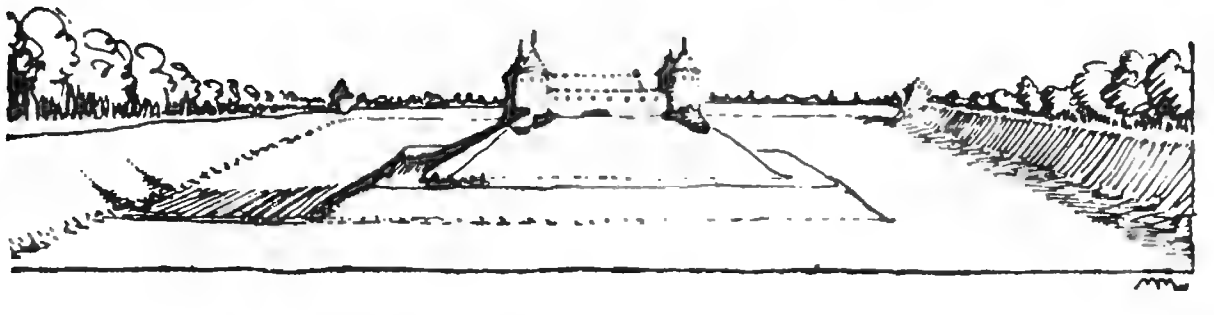

6. Baltų valstybė 372 metais po Kr.
(Andriveau-Goujon Europos proistorinio žemėlapio detalė. Paryžius, 1876 m.)

Originalaus žemėlapio ribose šios knygos autoriaus pridėta vytautinė riba 1920 m. Lietuvos valstybės sienos ir parodytas Gintaro Kelio eismas.

Originalaus žemėlapio lotyniški genčių vardai ir vietovardžiai atlietuvinti.

Prabočiai Eisčiai įamžino Gintaro Kelio eismą, duodami jam ištisai savo dinamiškos šaknies vardus: sostinę **Eistoviją** Vyslos žiotyse (dabar Gdanskas); **Eismares;** senovės didžiausį prekybos centrą Alvytų-**Eilvietę** (Elbing); Vyslos šaką **Eiluvingę** (Ilfing); **Pereigėlę** (Pregel), perėjimą iš Eismarių į Kuršmarias; (V)**eislą,** eismo kelią (Wisla); **Suliejimo Eičią** (Salmatia), didžiulį dabar išdžiūvusį ežerą žemyno vandenskyroje, kur buvo persikeliama iš Vyslos į Dniepro baseinus; **Pereją Upetę** (Pripet); **Var Eistenį** (Borysthenes, sen. Dniepro vardas); **Vyties Eičiuvą** (Vitičev, tvirtovę žemiau Kijevo); **Eiluvę** (Olbia), didžiulį tarptautinį prekybos uostą pietiniame kelio gale kuris atitiko to pat vardo tokį pat sandėlį šiauriniame gale — **Eilvietę** (Elbing) — ir pagaliau, Dniepro įlanką **Eilmainą** (Ilmen), dar tebepažymėtą tuo vardu Radvilos žemėlapyje.

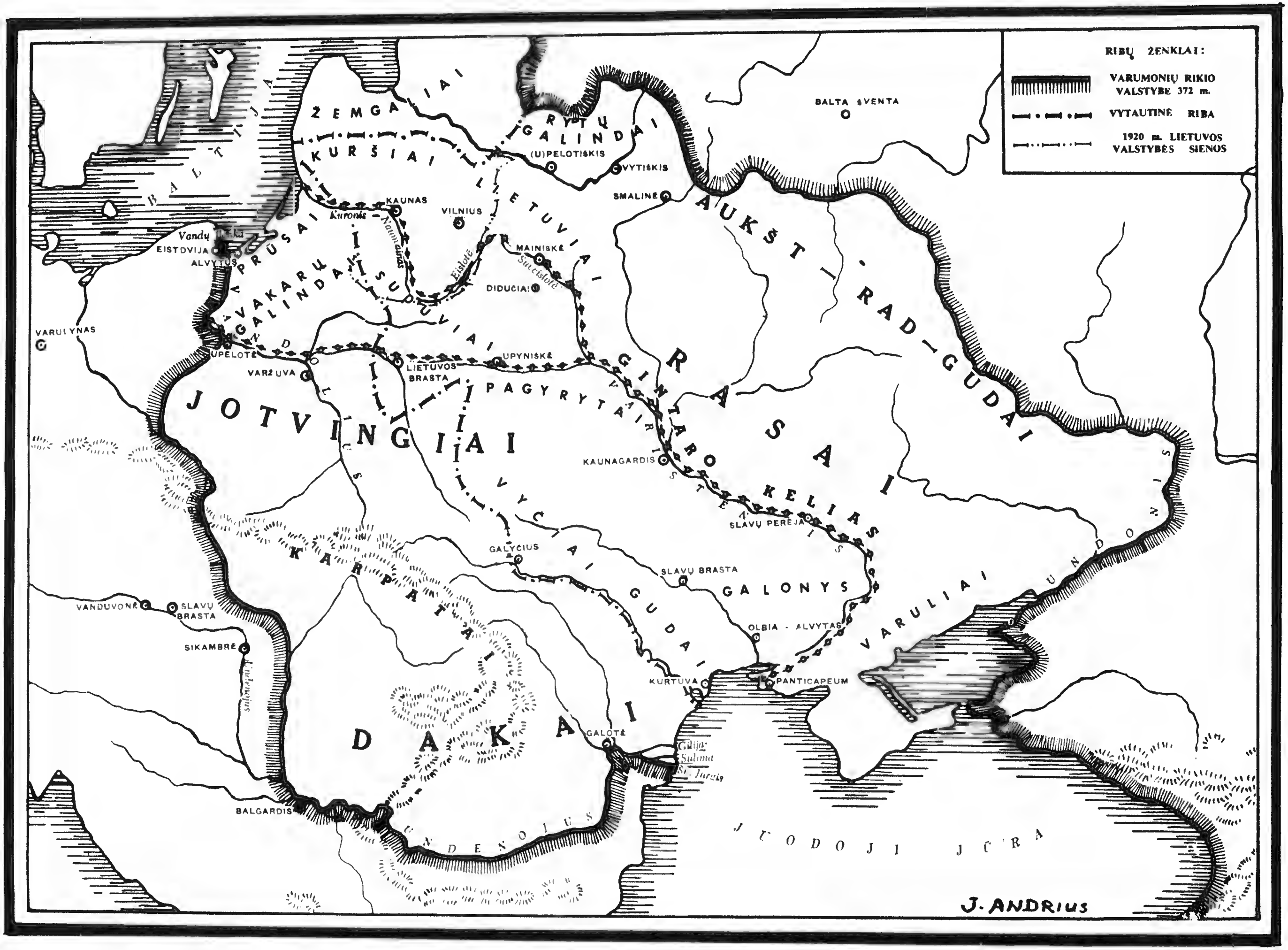
RIBŲ ŽENKLAI:
VARUMONIŲ RIKIO VALSTYBĖ 372 m.
VYTAUTINĖ RIBA
1920 m. LIETUVOS VALSTYBĖS SIENOS
BALTA ŠVENTA
ŽEMGALIAI
KURŠIAI
RYTŲ GALINDAI
(U)PELOTIŠKIS
VYTIŠKIS
SMALINĖ
KAUNAS
VILNIUS
LIETUVIAI
MAINIŠKĖ
DIDUČIAI
PRŪSAI
VAKARŲ GALINDAI
SUDUVIAI
Kuronis
Naumairas
Eislotė
Suveislotė
Vandų
EISTOVIJA
ALVYTUS
VARULYNAS
UPELOTĖ
VARŽUVA
LIETUVOS BRASTA
UPYNIŠKĖ
PAGYRYTAI
GINTARO KELIAS
AUKŠT-RAD-GUDAI
RASAI
JOTVINGIAI
VANDOLIUS
KAUNAGARDIS
SLAVŲ PEREJA
VYČIAI
GALYČIUS
SLAVŲ BRASTA
GALONYS
GUDAI
VARULIAI
UNDONIS
OLBIA - ALVYTAS
KARPATAI
VANDUVONĖ
SLAVŲ BRASTA
SIKAMBRĖ
Undenojus
KURTUVA
PANTICAPEUM
DAKAI
GALOTĖ
Gilija
Sulima
Šv. Jurgis
BALGARDIS
UNDENOJUS
JUODOJI JŪRA
J. ANDRIUS

NUO JŪROS
LIGI JŪROS

Dar seniai prieš nepriklausomybę atgaunant, tam tikra lenkų "kresowcų" grupė pradėjo puoselėti svajonę atstatyti galingą imperiją "nuo jūros ligi jūros". Tam siekimui pateisinti jie pateikdavo istorijos liudijimą, jog, praeityje Lenkija tikrai tokia yra buvusi.

Čia patogiai buvo nutylimas faktas, jog tik pridėjus vytautinės Lietuvos Imperiją, kuri iš tiesų rėmėsi dviejų jūrų pakrantėmis ir dešimteriopai prašoko savo plotu Lenkiją, ta svajonė buvo tapusi realybe po Liublino Unijos. Teko matyti ir kai kurių mūsų tautiečių namuose iškabintus tokius žemėlapius, keliančius savininkų pasididžiavimą ir svečių pagarbą. Tai visai natūralu ir gerai žinoma. Kas gal tik vieno kito tyrinėtojo težinoma, yra faktas, jog tos imperines Lietuvos sienos siekia žiliausią senovę, o anaiptol nebuvo, kaip įprasta manyti, sulipdytos atsitiktinais užkariavimais 12 - 12 amžiuose.

Štai Varumonių Rikio "Getų" Imperijos sienos 372 m. po Kr. (Žiūr.il.6). To bešališko Vakarų mokslininkų sustatyto žemėlapio pati nuostabiausia ypatybė, tai jo sutapimas su vytautinės Lietuvos sienomis, lyg jos būtų to paties geografo braižytos, - tačiau, tas valstybes skiria "tik" tūkstantis metų !

Be to, žemėlapius uždėjus vienas ant kito, gauname tikslų slavų veržimosi istorijos pavaizdavimą : Bulgarija, Rumunija - Dakija, Malopolska, Galindai, Prūsai atkrinta Vakarų pasienyje, iš dalies kaip savarankiškos valstybės. Visa kita tebelieka kaip buvę. Tas žemėlapis nuostabiai paprastai išsprendžia tiek daug mus kankinusių mįslių : ir Lietuvos pradžios, ir Dunojaus vandenėlio dainų, ir Basanavičiaus lietuviškų radinių Bulgarijoje, ir jis, pagaliau, vėliausių archeologijos mokslo duomenų įsakmiai patvirtintas. Taip, imkime M.Gimbutienės pateikiamą Baltų tautų gyvenamųju vietų bronzos amžiuje žemėlapį. (Žiūr.il.9) Pietinė Imperijos dalis jame parodyta Kimerių valdoma ; tai mūsų broliai, apie kuriuos dar labai plačiai kalbėsime.

Imkime mūsų tautos gyvenamų vietų patikrinimą visai nepriklausomu būdu, - kalbotyra - K.Būga, išstudijavęs apie 120 upių pavadinimų Maskvos, Smolensko ir Vitebsko srityse, jo sudarytame žemėlapyje nustato tokias pat sienas. Jį paliudija vėl kitos nepriklausomos mokslo šakos atstovas; garsusis istorikas Sobolevskij, Petrapilio Akademijos narys, rašo Akademijos žurnale 1911 metais :

"Šiaurės vakarų Lietuvos teritorija prasidėjo netoli Visviato, t.y.Vitebsko gubernijos ribose, dešiniajame Dauguvos krante. Nuo Miežos intako Dauguva buvo lietuvių rankose, ir net gal būt, nuo jos pradmės. Šiaurės rytuose Volga buvo rubežiumi, Vazuza beveik visa priklausė lietuviams. Protvos viršupis netoli šiandieninės Vėrėjos buvo Galindų, lietuvių šakos, apgyventas. Aplamai, Lietuva gaubė dalį šių mūsų gubernijų : Vitebsko, Pskovo, Tvėrės, Maskvos ir ypač Smolensko".

Pabrėžtina, jog tas istorikas nustato tik sienas su Rusija, visai neliesdamas kitų, o jo išvados vėl visiškai sutampa su prancūzų geografo Andriveau pateiktomis tūkstantį metų anksčiau buvusiomis sienomis.

Grįždamas dar giliau senovėn, kitas prancūzų tyrinėtojas taip paliudija Varumonių Rikio Imperijos tęstinumą praeityje : "Dar prieš Periklio amžių (500 m. prieš Kr.) pietų Rusijoje buvo tikra, organizuota valstybė, kuri laikėsi 7 - 8 šimtmečius, iki hunų užpuolimo".(Gauthier, "Genseric, Roi des Vandales"). Apie tai dar pakalbesime.

Kokį gi tėviškės palikimą tasai Varumonių, Varingių arba slaviškai Variagų Rikis yra perleidęs Vytautui ? Paprasčiausiai, ano meto "Šiaurės Sueso Kanalą" - didįjį susisiekimo vieškelį, jungiantį Atėnų - Bizantijos Imperiją ir jos artimųju rytų užnugarį su Baltijos jūros pasauliu. Tai mano vadinamas Gintaro Kelias.

Čia, kertant Europą tiesia linija pusiau, upynų laivininkų buvo išvengiama tolimo aplinkinio kelio, buriuojant visa Europos pakrante. Kaip žinome, tie senovės jūreiviai, nei kompaso, nei žemėlapių neturėdami, buvo priversti plaukti pagal krantą, jo iš akių nepamesdami. Toji valstybė, kurios viduriu ėjo Gintaro Kelias, rėmėsi Donu ir Dunojumi, apimdama tarp jų visą didžiulį Dniepro upyną su visais jo išsišakojimais, pridedant dar Dniestro, Pruto upynus pietuose ir Vyslos, Būgo, Nemuno bei Dauguvos upynus šiaurėje. Tai mūsų žemėlapyje pavaizduota Imperija, gaubianti pusę Rytų Europos, kurią atstatyti buvo pasišovę lenkai.

Kodėl senovėje susisiekimui naudota upes ? Atsakymas gana stebinantis. Ankstyvųju viduramžių šiaurinė Europos dalis buvo vientiso, neperžengiamo miškyno nuklota. Jame stuksojo tik Luneburgo, Pūstos ir didžiosios Ukrainos stepės, kuriose ganėsi milijonai taurų bei laukinių žirgų. Nesuskaitomų upių, upelių, ežerų palankėse spietėsi visas gyvenimas. Tenai tysojo pačios gamtos sutvertos Servietės, tos šaknies vietovardžių labai apstu. Tik paklausykime S. Daukanto :

"Kas aprašys Kalnėnų (Aukštaičių) ir Žemaičių senovės girias, kokias anie atsidanginę į tą kraštą rado, kurios be kokių tarpkrūmių, vienu lieknu it jūra niuksojo ; nesgi šios dienos girių ir pievų vietoje angis girios trakšojo, o tarp jų jau versmėtos kirbos burgėjo, jau ežerai tyvuliavo. Neišžengiami pušynai, eglynai, ąžuolynai nuo amžių amžiais nuaugę niūksojo, ir visi viena giria buvo, upėmis tik ir upeliais išvagota... Todėl visų pirmieji gyventojai paupiuose tegalėjo įsikurti...o kelio nesant, upe ar upeliu namus savo pasiekti." ("Lietuvos girių senovėje" įžanga).

Jei dar šešioliktame amžiuje, pagal senų žmonių atsiminimus, mūsų miškynas taip atrodė, kas gi darėsi, teisingai pastebi pats Daukantas, tūkstantmečiais anksčiau ?

Tebėra dar tik viena vieta pasaulyje, galinti mums parodyti anų laikų Šiaurės Europos upynų vaizdą : tai Amazonės upynas, kuriame ir dabar, be lėktuvų, susisiekimas galimas tik upėmis. Tokios pirmykštės, nepaliestos gamtos astronomiški gyvulijos ir augmenijos ištekliai lengvai išlaikė tame plote mažiausiai 15 - 30 milijonų žemdirbių, papildančių gaunamą derlių medžiokle, bitininkyste, žūkle, bandų ganymu.

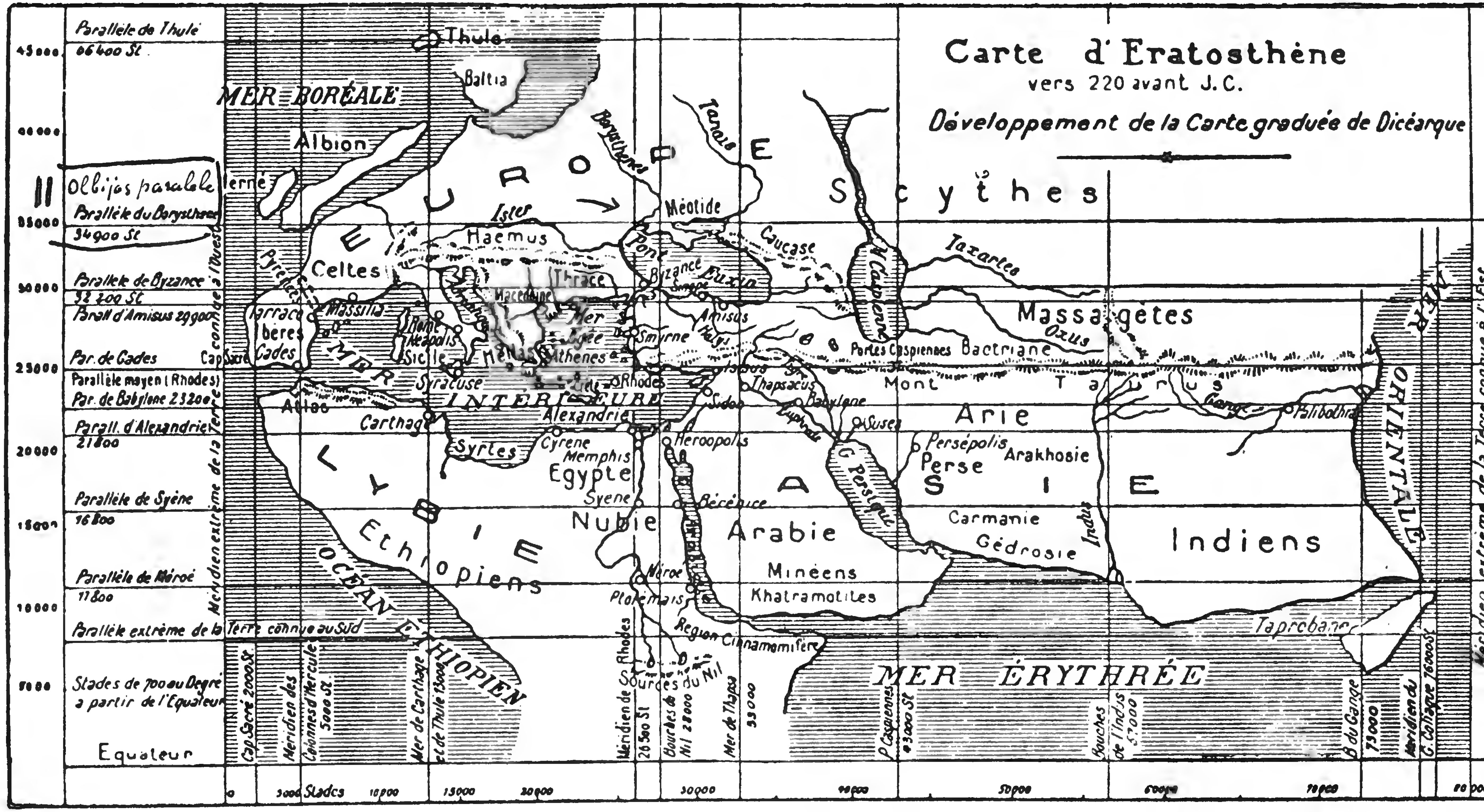

7. Gintaro Kelias 220 metais prieš Kr.

Eratosteno 220 m. prieš Kr. navigacinis "Pasaulio" žemėlapis su apskaičiuotais jūrų nuotoliais. Šį nepaprastos svarbos dokumentą lenkų mokslininkai nutylì. Čia pirmą kartą istorijoje minimas "Baltija" vardas. Žemėlapį sudarant, senovės astronomų pavartota Olbijos (Borysthenes) lygiagretė, laikant ją lygios svarbos su Bizantijos, Aleksandrijos, Gadeso uosto lygiagretėmis, įrodo mūsų prekybos centro pasaulinę reikšmę. Toş koordinatės atitinka šių laikų Greenwich koordinatę mūsų sistemoje. Nuliu imama Rodos sala.

GINTARO KELIO
SENOVĖ IR SVARBA

Atkūrę anų laikų Gintaro Kelio aplinkos vaizdą, sustokime ties jo reikšme senovėje. Kiekvienam lietuviui paviršutiniškai žinomi buvę mūsų prekybos santykiai su Vidužemių jūros ir Rytų pasauliu, bet įsižiūrėjus tiesiog nepatikėtina, koks didžiulis prekių bei monetų kiekis yra perplaukęs Gintaro Keliu. Kailiai, vaškas, vergai - viena kryptimi, druska, ginklai, sidabras - kita kryptimi sudarė nuolatines galingas ekonomines sroves. Štai A. Voldemaras (La Lithuanie et ses problemes), sako, jog Švedijoje rasta iš viso 24.000 sveikų ir 14.000 kapotų gabalų Kufos (Abbassidų arabų sostinės prie Eufrato) monetų, datuotų 700 - 1000 metų laikotarpio, o taip pat apie 6.000 ankstesnių Romos Imperijos pinigų.

Graikų šaltiniai įsakmiai patvirtina to prekybos kelio klestėjimą jų laikais : Herodotas praneša, jog "Hyperborejai" - Siauriečiai reguliariai siunčia gintaro dovanų Deloso šventyklai, o Dioscuras atžymi to kelio pietiniame gale didelių mugių buvimą, kur reikėdavo vertėjų septyniomis kalbomis. Timostenas, Egipto laivyno admirolas Ptolemejų laikais, žino, jog Kolchidoje buvo mugiavietė, kurioje susitikdavo apie 300 tautų. Plinijus, tą kartodamas, priduria, jog dar Romos laikais ten dirbo 130 vertėjų. Tie senovės pasauliniai prekybos centrai (žiūr. il. 6,7): Olbia, Dniepro žiotyse, Gintaro Kelio gale -Panticapeum, graikų "laisvos prekybos " uostas Kerčeje, maždaug panašiomis teisėmis bei vaidmeniu, kaip nūdieniniai Tangiers, Macao ar Hong Kongas, kur įsileidžiama prekes be muito, - pagaliau Kurtuva (Odesa), įrodo to mūsų "Sueso Kanala" milžinišką ekonominę ir strateginę svarbą amžių bėgyje, o tokie radiniai, kaip hetitų dievo statulėlės Šernuose prie Klaipėdos, nustato jo gilią senovę, nes hetitų imperija žlugo jau XII amžiuje prieš Kr.

Iš kitos pusės, Vidužemių jūros baseine randamos stovylėlės atliedintos "žuvusio vaško" būdu, įrodo tos prekės importą, o labai gausūs gintaro radiniai Mykėnų, Assyrų bei Egipto iškasenose patvirtina tą verdančią nuo žiliausių laikų prekybą. Pabrėžtina, jog gintaras randamas Egipte nuo pirmos dinastijos laikų, o tai nukelia mus 3000 metų prieš Kr! (Žiūr. L.E. tuo klausimu straipsnį "gintaras").

Cheminė to gintaro analizė neabejotinai nustatė, jog jis Baltijos kilmės: "succinic" rūgšties aukštas procentas išskiria jį iš visų kitų. Pagaliau, jei dar būtų neaiškumų tos mūsų prekybos ir susisiekimo arterijos vaidmeniui nustatyti, M.Gimbutienės skyrius apie Aukso Amžių Pabaltyje (The Balts,p.109) geriausiai nušvies padėtį. Ten daugybės archeologinių radinių pačiame Imperijos centre pagalba įrodomas verdančios prekybos klestėjimas tarp šiaurės ir pietų Europos, o romėnų, bizantijos ir arabų piniginiai lobiai, suslapstyti Gintaro Kelio pakrantėse, nusako tų ekonominių mainų nepaprastą apimtį.

4. 2534

DVIEJŲ VALSČIŲ VALSTYBYTĖ

Bent krislelis sveiko proto verčia mus pripažinti, jog du pasaulius jungiančio kelio strateginė bei ekonominė svarba lėmė ir jį laikiusios valstybės raidą. Kai įveltos didžiulės ekonominės ir politinės jėgos, reikia ir atitinkamai stiprios tautos tam eismui išlaikyti savo žinioje. Iš čia seka dvi išvados.

Pirma, bandymas pavaizduoti mūsų protėvius, kaip toli nuo civilizacijos pelkėse gyvenančius samanotų bakužių artojėlius, yra, deja, tik romantiška idilija, neišlaikanti faktų teismo. Jei jie būtų pabandę taip nekaltai ir be ginklo pagyventi prie to pasaulinio vieškelio, jie kaip žirniai bematant būtų nuraškyti, ir šiandien netektų apie tai lietuviškai rašyti.

Antra, galingos vytautinės Lietuvos pradžia ir kilmė šitokioje šviesoje nustoja būti erzinančia paslaptimi, o sklandžiai įsijungia 3000 metų gyvavusios imperijos tęstinuman. Auksčiau matėme, jog tos valstybės nekintančias sienas įvairiuose amžiuose mums paliudijo keleto įvairių nepriklausomų mokslo šakų duomenys. Pagaliau, duokime pasisakyti patiems mūsų senuoliams, kurie įsakmiai nurodo savo rubežius : Žemgalių vardas pažymi šiaurės sieną, Maskvos Galindų - rytinę, Vyslos Galindų - vakarinę, Galyčiaus-pietvakarinę (jau Vytauto laikais), Galonių (Gelons) prie Juodųju jūrų-pietinę, o Donas (*Undonis) ir Dunojus (*Undenojus) užbaigia lietuviškai įrėminti tą mūsų laikytą plotą.

Kai kam gal net atrodytų, jog čia laužiamasi į atviras duris, pateikiant tiek vienas kitą patvirtinančių įrodymų. Deja, lenkų mokslas yra kitos nuomonės : Lietuva, anot jų, tai buvo dviejų valsčių, keleto neraštingų kaimelių "valstybytė" prasikalanti istorijon XIII-me amžiuje. Tam įrodyti jų vyriausias mokovas Pan Lowmianski nubraižė net žemėlapiuką (Žiūr. il.5). Tačiau tas jo kūrinys turi dvi dideles skyles .

Viena, jis sąmoningai nepastebi mūsų tautos didžiajame plote tais laikais įvykusio feodalinio susiskaldymo. Toks smulkėjimo procesas tuomet vyko lygiagrečiai visoje Europoje, ir būtų juokinga, paėmus XIII amž. Florencijos ar Sienos žemėlapiuką, teigti, neva iš ten Italija kilus.

Ingaurio Žygio sakmės dainius vienu šiurpiu sakiniu skaldymo pradžią nušviečia : "Buvo šimtmečiai Trojėno, praėjo Jaroslavo metlaikis, stojo Olego suirutė, Olego sūnaus Sviatoslavo". Tuo būdu jį supliekęs, kanklininkas dar priduria : "nesgi tasai Olegas kardu kivirčus kalė, ir nusėjo žemę strėlėmis". Tokį vertinimą patvirtina ir metraščiai. Nuo jo prasideda didžiulės valstybės skilimai ir vaidai, kai Kijevo krikšto pasėkoje Imperijos valstybių Federacija buvo susprogdinta, ir kilo žūtbūtinė kova tarp suslavėjusių ir apkrikštytų Rasų, iš vienos, ir likusios senoje Arijų tikyboje mūsų Šiaurės, iš kitos pusės.

Tuos kryžiaus karus atsimindamas, dainius apgailestauja :

"Nemigos (Nemuno) kruvini krantai ne javais nusėti ;
nusėti Rasos sūnų kaulais"...

Antrąja propagandinio lenkų žemėlapiuko nesąmonę atremsime taip :

VOLUINĖS TAIKOS FAKTAS

Savavališkai apkarpęs Lietuvą, Pan Lowmianski beparodo jos tik mikroskopinę dalį. Laimei, tam želigovskininkui sutramdyti turime labai patogų istorinį įvykį : Voluinės taikos sudarymą 1220 metais, taigi, jo paties nurodomame XIII -me amžiuje.

Savo įkarštyje, įrodinėjant Lietuvos menkystę, jis toli prašauja taikinį ir visai nepastebi skelbiąs nesąmonę : jo nurodoma pietinė Lietuvos siena ir Voluinės kunigaikštija ne tik nesirubežiuoja, bet yra nutolusios 500 kilometrų, ir kas dar svarbiau, perskirtos dviejų didžiulių kunigaikštijų : Jotvingijos (vėlesnė Wielkopolska) bei Baltgudijos. Tai kam gi tie Lietuvos delegacijos dvidešimt vienas kunigaikštis be reikalo varginasi keliaudami taikos sutarties sudaryti su valstybe, kuri jiems visai negraso?

Pridėkime, jog vien tarp 1200 - 1263 metų, taigi, vis tame pačiame XIII amžiuje, kronikose atžymėta ir suskaičiuota net 75 lietuvių žygių į Voluinę ir Kijevo Rasą. Išeitų, jog dviejų valsčių lietuviai turėdavo pirma 75 kartus nukariauti 500 km. ploto valstybes, kad galėtų pradėti kariauti su Voluine ! Ar tai ne juokinga ?

Atremti lenkų šovinizmą pasidaro nepaprastai lengva. Pirmoji jų tezė - bandymas paimti "pars pro toto" (dalį palaikyti visuma) sugriaunama darnia visų Lietuvos sričių atstovų kelione, žygiuojančių pasirašyti sutarties v i e n o s v a l s t y b ė s v a r d u . Taigi, Lietuva tai netik Kaišiadorių valsčius, bet taip pat ir Nalšėnai, ir Deltuva, ir Karšuva, ir t.t. - dvidešimt viena "žemė".

Antrą nesamonę atremti dar lengviau. Mat, tos delegacijos sudėtyje randame dvi kunigaikščių dinastijas, atstovaujančias toms dviems kunigaikštijoms, neva skiriančioms Lietuvą nuo Voluinės...Vaje! Vėliau tuos pačius Ruškevičius randame valdant jų Baltgudijos kraštą Mindaugo parėdymu, o Bulevičius ginant savo Jotvingiją, kurios dalis buvo karšto ginčo su Voluine objektu.

Šitaip atstačius padėtį, išsiblaško lenkų pripūstos miglos, ir nebelieka jokios nesąmonės : Lietuva įgauna bendrą, netgi ginčytina sieną su Voluine, taikos sutartis pasidaro skubiai reikalinga, o Lietuvos teritorija padidėja dvidešimteriopai! Bulevičiai bei Ruškevičiai čia, aišku, pirmoje eileje suinteresuoti, bet jie griežtai remiami visos žemaičių, kuršių, prūsų, aukštaičių Federacijos.

Taip Gintaro Kelio Šiaurė ir Pietūs susėda prie bendro derybų stalo. Kokia gi tad buvo iš tiesų to laikotarpio Varumonių Rikio Imperijos padėtis ?

Atsakysime vienu žodžiu : baisi.

DVIEJŲ MARIŲ KARŪNOS JUODŽIAUSIA VALANDA

Imperija, apakusi visa kam, kas dėjosi už jos ribų, skendo brolžudiško kraujo jūroje. Kodėl Didžioji Karūna suskilo į Rasų pietinę, suslavintą ir apkrikštytą dalį, ir Arijų tikybos besilaikančią šiaurinę, galime išaiškinti tik geofizikos pagalba.

Mat, tos dvi dalys griežtai skiriasi savo gamta ir klimatu : pietuose - stepės, šiaurėje - neperžengiamas miškynas, ir tūkstantmečių bėgyje jos tebuvo jungiamos tik Gintaro Kelio vientisumo. Tų dviejų pasaulių natūrali riba ėjo maždaug Liublino, Černigovo, Kursko, Voronežo linija ir ant šios, pačios gamtos nustatytos, sienos nuo X amžiaus užvirė kruviniausia kova.

Kai 998 metais Vladimiras palenkė Didžiąją Kijevo Karūną krikščionybei, jis gavo už tai šventojo titulą, nors buvo benkartas, brolžudys, niekšingas žagintojas, turėjęs 900 sugulovių. Nepaprastai pasiptinusi padori Šiaurė visa atsisakė jo klausyti, ir įsiutęs jis bandė parklupdyti ją karu. Jei Nemuno upynas, kaip matėme, sugebėjo atlaikyti suslavintų Rasų bangas, jų kaulais savo krantus nuklojęs, tai Dauguvos upyne dalykai išsivystė liūdniau. Kryžiuotis Vladimiras sumušė prieš jį pastatytą Vareikos vedamą latvių kariuomenę, ir, užėmęs Rygą, iššudė senosios Baltų dinastijos visą Rikvaldų šeimą, prieš tai išprievartavęs karalaitę Riknedą tėvų akyse. Tai buvo pagiežos veiksmas : karalaitė, atmesdama jo anksčiau siųstus piršlius, išdidžiai atsakė : "Aš niekad neraišiosiu vergo vyžų" (užuomina apie Vladimiro motiną, Šventasaulavio tarnaitę - meilužę). Šis epizodas Kijevo metraštyje plačiai aprašomas.

Plocko kunigaikštija nuo tų slavų okupacijos laikų tapo pašinu, įvarytu Lietuvos širdin, kaip skundėsi mūsų kunigaikštis Traidenis. Žemaitijos kuršiai ir Maskvos galindai nebeteko ryšio, o vėliau Livonija, kaipo mažiausios atsparos taškas, tapo kalavijuočių ordino auka.

Pietuose buvo dar blogiau. Jotvingių (ankstesnių istorijos Gepidų) galinga tauta, amžiais valdžiusi visą centrinę Imperijos dalį, laikydama savo rankose pirmykštę Gintaro Kelio vagą (Vysla -Būgas-Dniepras), tolydžio buvo čekų - lenkų Malopolskos slavų stumiama į šiaurę. Boleslavo ir Kazimiero laikais jotvingių pasipriešinimas buvo galų gale palaužtas ; jie nustojo daugumos gyventojų ir kone pusės pietinių žemių, o taip pat Būgo - Vyslos vieškelio kontrolės; Lietuvos Brasta bepaliko tik lietuvišku vietovardžiu žemėlapyje, o Gintaro Kelias buvo priverstas persimesti Nemuno vagon.

To maža. Jau 1168 metais danų karalius Voldemaras, surinkęs 300.000 piratų pasakiško grobio pažadais, užpuolė Arkonos vyriausią Arijų šventvietę Rugijos saloje, mūsų Krivių Krivaičio sostinę, ir po metų apgulos ją sudegino. Tai buvo didžiausias smūgis ne tik Lietuvai, bet ir daugelyje Europos vietų dar likusiems Arijų tikybos pasekėjams. Jo reikšmės

niekad nepervertinsime.. Nebetekę pasitikėjimo savo kritusiam Dievui, Pergalės Vėliavų Globėjui, Arijai tapo lengvu grobiu krikštytojams, nors Krivių Krivaičio sostinė dar kurį laiką gyvavo Romuvoje, vėliau Vilniuje.

Įvertinant Voluinės taikos faktą, reikia tad turėti galvoje tą kraštutiniai nepalankią Lietuvai politinę būklę, kuri privertė senosios Federacijos palikuonis užmiršti jų vidinius kivirčus ir apsijungti, peržengiant net Šiaurės - Pietų tikybinę prarają. Tai buvo juodžiausių debesų žinios, kurios sukrėstų ir visai savanaudį feodalą. Štai jų pluoštas, toli gražu neišsamus :

1212 metais Polocko kunigaikštis susitaria su Livonijos ordinu, įsikūrusiu 1201 metais Rygoje, organizuoti kartu su kylančia Maskvos galybe bendrą puolimo jėgą prieš žemaičius.

1215 metais Kališo kunigaikštis, popiežiaus Honorijaus III palaima, suteikia vienuoliui Kristijonui Prūsų vyskupo titulą, o tai reiškia, jog Rytprūsių pasipriešinimas palaužtas, ir tas visas plotas skelbiamas "no man's land" ("niekeno žeme") - pirmo grobiko auka.

1217 metais Gniezno arkivyskupas ir Lenčicos kunigaikštis gauna popiežiaus dispensą nuo dalyvavimo kryžiaus karuose, kadangi jie veda kovą su "pagonimis", kurių žemės susisiekia su jais, tad jokių kitų nebereikia ieškoti Palestinoje.

1218 metais Honorijus savo bulėje jau skelbia tiesioginį kryžiaus karą lietuviams ir prūsams ir maloniai prižada iš anksto visiems, kas dalyvaus, "nuodėmių atleidimą, kaip žygiuojantiems į Jeruzalę". Tuo būdu visos Europos kad ir didžiausi nusikaltėliai, kuriems grėsė teismai ir mirties bausmės, subėga pas kryžiuočius "išsibaltinti".

Tuo tarpu naujai iškeptas vyskupas Kristijonas intriguoja pas Mazovšės kunigaikštį Konradą, kalbindamas įsteigti ten ordiną, Livonijos pavyzdžiu. Jo pastangos 1230 metais pavyksta.

Hanza gi, pasaulinė jūrų prekybos galia, išvysto ekonominę blokadą, sustabdydama druskos, geležies bei ginklų "pagonims" tiekimą, ir panaudoja savo platų šnipų bei agentų tinklą, renkant žinias ir keliant vaidus įvairių "žemių" valdovų tarpe.

1218 metais tas pats Arijų prisiekęs priešas -Honorijus III savo bule įsakmiai paremia Hanzos ekonominio smaugimo kilpą, grasindamas "bažnyčios teismu" --ekskomunikavimu visiems tiems, "nepaisant jų vardo", kurie išdrįstų tą blokadą sulaužyti.

Santraukoje, popiežiaus kryžius, Vakarų imperatoriaus kardas ir Hanzos pinigas sudaro pasaulinį sąmokslą sutartinam, naikinančiam smūgiui Lietuvos šiaurėje. Tos didžiulės koalicijos pirmieji daliniai, danų piratai, savo galingu laivynu 1219 metais puola Baltijos pajūrį.

Betgi pati šiurpiausia žinia ateina iš pietų : Didžioji Karūna jau keletą metų susirūpinusi seka Gengis Chano žygius. Tasai, apjungęs savo valdžioje visą šiaurės Azijos kontinentą, 1206 metais gauna Didžiojo Chano titulą ir visai neslepia savo užsimojimo užkariauti ir Europą. 1218 metais jis panaikina paskutinį pasipriešinimo židinį Mongolijoje -Kara - Kitajaus chanatą ir 1219 metais sugriauna Korezmo imperiją, paskutinį kliuvinį tarp Azijos ir Didžiosios Karūnos.

Ukrainos stepių žvalgai jau praneša kitoje Volgos pusėje pasirodančius priešakinius mongolų dalinius ; kalbama, jog Ordos galybė viršija viską, ką iki šiol pasaulis matė : netgi Atilos 100.000 hunų bei 300.000 danų plėšikų Arkonoje blėsta prieš Gengis Chano 1.000.000 laukinių karių antplūdį.

Štai katastrofinis laikotarpis, kurį "netyčia" pasirinko lenkų mokslas bandant įrodyti mūsų "kilmę".

Taigi, imant galvon susidariusias baisias aplinkybes, Voluinės taikos sutarties prasmė iškyla kaip ant delno : - Broliai ir pusbroliai, galutinio žlugimo pavojaus akivaizdoje , atsiminkime tūkstantmetės mūsų Federacijos sandorą, meskime smulkius kivirčus ir sudarykime Šventąją Taiką (kronikininkas, baigęs pasirašymo apeigos pranešimą, pabrėžia : "ir stojosi žemėse Taika"). Taip kunigaikščiai pasidalino uždaviniais : Kijevo Rasa mobilizavosi prieš Gengis Chaną, turėdama laisvą užnugarį, o Baltijos šiaurė telkėsi atremti ordino, danų bei lenkų smogikus.

Šią sutartį reikia laikyti mūsų istorijos persilaužimo tašku. Nuo to laiko Šiaurės padėtis tolydžio gerės, ypač, kai Mindaugas, laikinai išrinktas vyriausiu karvedžiu, pasinaudos ta proga, kad apjungtų susmulkėjusias "žemes", o Didžiajai Kijevo Karūnai kritus, Aukso Ordos smūgio pasėkoje perims ir tą titulą, kurio buvo vienas pretendentų.

Vėliau, Durbės, Šiaulių pergalės sutramdo kryžiuočius ilgesniam laikui, gi 1262 metai, prieš pat Mindaugo nužudymą, ypač būdingi: jo armijos, remdamos sukilimą Prūsuose, trimis kolonomis užlieja kraštą ir pasiekia net Frankfurtą ties Oderiu, kurį paima. Kiti pulkai, vedami jo brolio Tautvilos, sutriuškina kalavijuočius prie Dorpato, o dar kitos jėgos tuo pat laiku muša kitą ordino kariuomenę prie Dauguvos žiočių. Ankstesni Aukso Ordos įgeidžiai išreikalauti iš Lietuvos duoklę -- mat, jie teisingai laikė Lietuvą jų užkariautos Didžiosios Karūnos dalimi, buvo su panieka Rimgaudo atmesti, grąžinant Batijai jo ambasadorius su nupiaustytomis ausimis, kas žinoma sukėlė Ordos įsiutimą ir baudžiamąją ekspediciją Lietuvon. Karvedys Skirmantas, pasitikęs ją prie Kedainiuvos (Kaidanovo), sudavė mongolams tokį skaudų smūgį, jog jie pasitraukė iš užgrobtų Kijevo žemių į Volgos baseiną, ir ten prasidėjo amžiais trukęs Maskvos rusų engimas. 1259 metais randame ordos chaną Burundajų jau kaip Mindaugo sąjungininką - vasalą, kartu su lietuviais puolant ir baisiai nuniokojant Sandomiro lenkų žemes.

Frankfurtas, Dorpatas, Ryga, Sandomiras -- didžiulis plotas. Mindaugas, tokiu plačiu frontu iš karto kariaudamas, neįsivaizdavo, jog jis pateisins archeologo, kalbininko, istoriko bei proistorės tyrinėtojo, nepriklausomai nuo vienas kito sudarytus žemėlapius. Jam paprastai atrodė, jog jis gina jo prabočiaus Varumonių Rikio palikimą, Gintaro Kelio Imperiją. Lenkai tuo tarpu tvirtina, kad tuo laiku Lietuva susidėjo iš Kaišiadorių ir Alytaus valsčių...Geresnio "demonstratio ad absurdum" (įrodymo nesąmonės būdu) negalima nė sugalvoti. Šioje planetoje galioja fizikos dėsniai, kurių sulaužyti neįmanoma. Toks yra smūgio - atosmūgio dėsnis.

Fakto, jog Lietuva atsilaikė prieš dviejų kontinentų organizuotą puolimą, akivaizdoje esame priversti pripažinti, kad ji prieš tas milžiniškas jėgas atstatė lygią ar net truputį didesnę jėgą. Šiaip blaiviai pažiūrėjus, pranyksta dviejų valsčių absurdiškos "valstybytės" ir Lietuvos iš "nežinios" atsiradimo pasakėčia.

Mindaugo ir Vytauto Lietuva, staiga iššokstanti istorijon, kaip Pilypas iš kanapių, didžiai ginkluota ir galinga ir iš karto, magiškai, atmušanti milijoną profesinių galvažudžių (kokiais tuomet garsėjo totoriai) bei užvaldanti, lyg niekur nieko, 1.040.000 kv.km. plotą su 25 milijonais gyventojų, mūsų istorijos vadovėliuose absoliučiai nepateisinta ir neišaiškinta.

Tą jų "neapsižiūrėjimą" su kaupu užpildysime ketvirtoje knygos dalyje "Išcenzūruota praeitis".

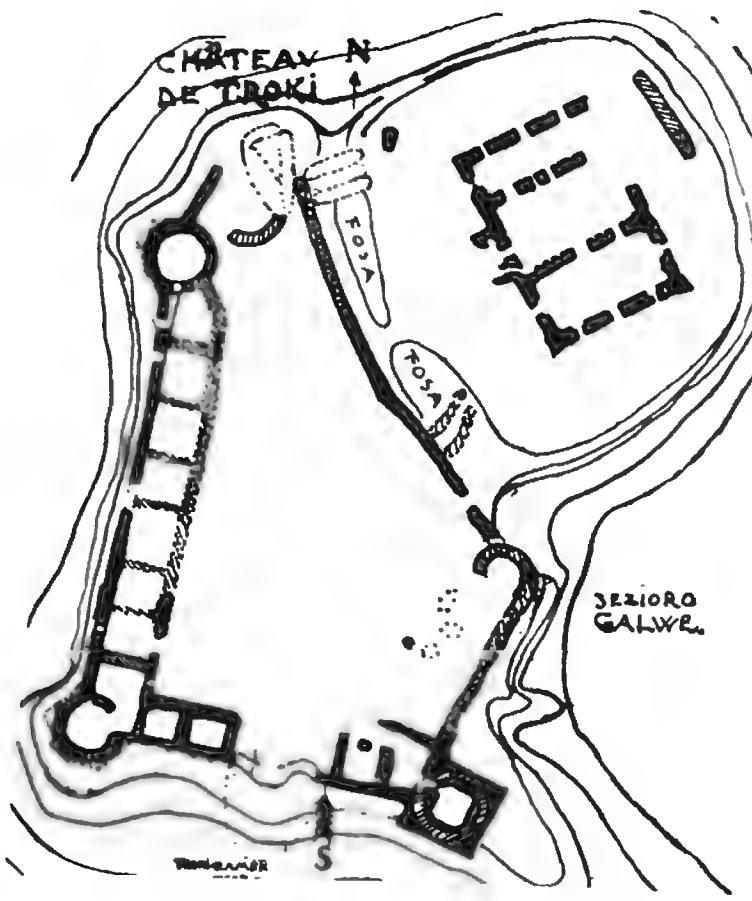

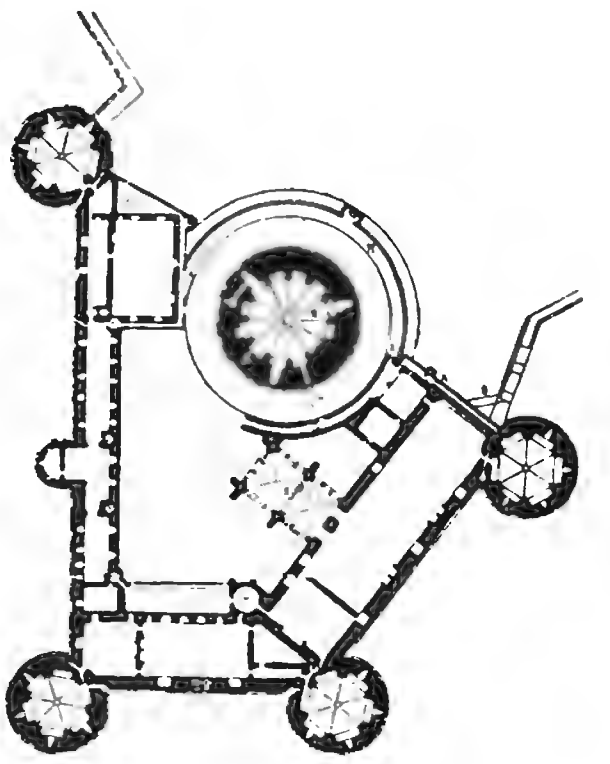

SLAVŲ KILMĖS BEIEŠKANT

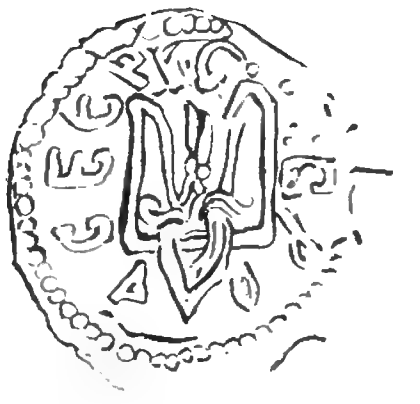

PUSBROLIŲ SLAVŲ LIETUVIŠKI SKOLINIAI

"Kartas nuo karto randame slavų kalbą esant mažiau senovišką už baltų" (E. Fraenkel, Die Baltishen Sprachen, p. 75).

Labai teisinga pastaba, tačiau E.Fraenkelis jokių pavyzdžių tam tvirtinimui nepateikia, laikydamas jį savaime suprantamu ir seniai pripažintu faktu.

Tačiau, kai Trautmanas, peržiūrėjęs tūkstančius mums ir slavams bendrų žodžių, pateikia net 375 puslapių lyginamąjį žodyną, mes turime tendencijos užmerkti šviesias akytes ir kuo greičiausiai pradėti kitą kalbą.

Ar ne laikas čiupti bulių už ragų ?

Pabandykime. Žemaitijoje, dar pirmojo pasaulinio karo metu, mažas berniukas stebi, kaip senas ūkininkas, prisikimšęs pypkę, skelia kibirkštis titnagu ir skeltuvu. Štai minkšta kempė pradeda rusenti. Ugnis! -- Kaip tu tai padarei, dėduk ? -- Ogi įskėliau iškūrą ant kempės, ir išpučiau užkūrą pypkei, -- atsako. Nūdieneje kalboje iškūra išnyko, pradėjus vartoti degtukus, nes turime ir kitą variantą-žiežirba. Slavai tačiau jį išlaikė : iskra. Kieno gi lytis senoviškesnė ?

Viena kalbotyros taisyklių nurodo, jog kalba, turinti veiksmažodinę šaknies lytį, yra pirmykštė. Kita gi taisyklė nustato baltų-slavų kalbų evoliucijoje ž > z, š > s kitimo kryptį. Dėl tų abiejų priežasčių iškūra yra neabejotinai senesnė už slavų iskrą ir iš čia seka, jog mes tą žodį esame davę slavams. Panašiai, ž > z taisyklė galioja ir žiūrėti > zreti bei labai įdomaus mūsų senoviško teatro pavadinimo atveju : *pažiūrėštė > s.sl. pozoriste. (Kaip pašvaistė).

Šio skyriaus specialūs ženklai pažymi :

* Atstatomą prošaknį, gyvoje kalboje išnykusią

A > B = A pakinta, nudyla į B

B < A = B kilusi iš A

' nurodo suminkštėjimą

ˊ nurodo kirtį

Žvaigždės nudilusi slavų lytis gvezda > zvezda rodo dar senesnį antrinį g > ž > z kitimą, todėl mūsų prošaknį turime atstatyti į *gyvėgždą. Ta proga priminsime vieną svarbų mūsų senos tikybos teigimą : kartu su žmogumi gimsta ir jo žvaigždė, gyvėgžda, gyvybės spindulėlis, ir kai jis krinta iš dangaus, žmogus miršta. Tai dvasios nemirtingumo dogmos poetiškas atspindys liaudyje ; tą klausimą plačiau nagrinėsime penktoje dalyje.

Atstatytą *gyvėgždos prošaknį paliudija kitas tos pat šeimos žodis : žvėris, *gyvėris (gyvas sutvėrimas, gyvulys), lot. ferus, gr. fer, s. sl. zveri. Jojo pirmykštė lytis beveik visai teisingai buvo kalbininkų atstatyta į "indogermanų" *ghwer. Kai anglų astronomas Sir Lowell vien apskaičiavimais įrodė, jog turi būti dar viena planeta, o 25 metais vėliau tikrai buvo atrastas Pluto, astronomijos mokslas pergyveno pelnyto pasididžiavimo valandą. Lygiai ir kalbotyra gali pasigirti esanti matematiško tikslumo mokslu. Nepavyko patirti, kuriam lietuviškai nemokančiam mokslininkui tenka gveros "apskaičiavimo" palmė, tačiau toks žodis mūsuose dar tebėra gyvas ir, indogermanų nepaisant, vartojamas žemaičiuose geraširdės pajuokos prasme : "tu, gvėra!", kaip "tu, verši!" Aišku, tikros prošaknies rašyba truputį kitokia. Vietoje mums absoliučiai svetimo h, turi būti suminkštėjimas : g'vėra - gyvulys, žioplas daiktas. Būdinga, jog prancūzų kalboje žodis bête irgi vartojamas tiesiogine ir perkeltine prasme.

Štai dar vienas antrinio kitimo g > ž > z slavuose pavyzdys : žiema, sanskr. himah, hetitų kemanz, sl. zima iš*gema - gamtos atgimimo prado. Arijų tikyboje Kalėdos tai astronominė šventė, pagerbiant saulėmainos faktą, dienos ilgėjimą, šviesos dievo atgimimą.

Rūbų pavadinimų srityje daug kur išliko mūsų paminklų : vokiečiams davėme kepurę, muetze iš maučia, - tai pradžioje buvo vilnonė megztinė, užsimaunama po šalmu. Ispanams padovanojome batus : zapata iš aučia batas, aulinis batas dabar čebatas. Bet slavus teko apdengti nuo galvos iki kojų : jų *apdengda > odežda kilusi iš *apdengti > odeti. Mes tebevartojame tos pat prasmės variantą apvilkti, apsivilkti. Slavams davėme ir lovos *apdarą > odr, gi lenkams prisiuvome kišenes > kieszen'. Jų nešiojama bekiesza tai bekišenis, viršutinis apsiaustas su išpjovomis jų vietoje. Kad tas mūsų teigimas teisingas, turime neatremiamą įrodymą : lenkų kalboje nėra veiksmažodžio kišti.

Kita svarbi kalbotyros taisyklė liečia žodžių nudilimą, nutrupėjimą amžių bėgyje. Taip lotynų aqua nudilo iki garso "o" prancūzų kalboje. Slavuose tų nudilimo pavyzdžių labai gausu ; veik kiekvienas mūsų žodis pas juos sutrumpėjo, kartais gana drastiškai : (me)lag(is) sutrumpėjo ligi liž, *temsuma ligi t'ma, sutverimas, tvarinys ligi tvar'. Iš jų sutrumpėjusio mrtv lengvai atstatome *mirtuvys, mirėlis.

Iš jų žalčio pavadinimo **qži** gauname mūsų senovišką ***vangį**, vingiuojantį gyvį, pal. lot. **anguis**. Šitokią pirminę lytį patvirtina **vingilis, vėgelė**, ir pagaliau ***(v)ungurys**. Lenku **wąż, węgorz** šalia daug senesnių s.sl. **qži** ir **uogor'** įrodo, jog jie tas lytis antrąkart iš mūsų pasiskolino jau įotvingių užkariavimo laikais XII-XIV amž., o taip pat paliudija, jog dar tada lietuvių kalboje buvo vartojama pati pirmykštė tų legendarinių "indogermanų" lytis.

Slavų **žrti** atnašauti Dievui paaiškinamas mūsiškiu **šerti**; valgio aukos sudarė Arijų apeigų svarbią dalį. Tokios pat prasmės ir slavų **črevo, *šeruva**, motinos gimda vaisių maitinant, ir **krv, *šeruvė**, kraujas, kūno maistas. Ties tuo labai svarbiu k - š svyravimu verta šiek tiek ilgiau sustoti.

Klausyti ir **slušati, švitėti** ir latv. **kvitet, karūnas** ir **šarūnas, kalavijas** ir **šalavijas** - visi nurodo to svyravimo pirmykštį šaltinį balto - slavuose. Tuo būdu, pagarsėjęs kentum - centum Boppo išgalvotas suskirstymas tinka tik palyginti naujesnėms kalboms, bet jis nedera prikergti prokalbei, davusiai pradžią abiems k - š sakoms. **Kerdžius - skerdžius - šerdžius ; krivda - krivida - skrivida - skriauda** rūšies grandys įrodo pirmykštės ***sk** raidės esimą, kuriai suskilus gauname tą žalvario, o gal ir neolito siekiantį svyravimą. Dar daugiau, **krivda - skriauda** labai svarbi tuo, jog neabejotinai kilusi iš seniausio Arijų kraujo keršto įstatymo. Lygiagrečiai **x = ks** junginys davė panašių rezultatų. Išvadoje, galime ramia sąžine prileisti **širdžiai *skerdis** prošaknį (plg. **skersti, kirsti** ir pan.). To viso pasėkoje kentum - centum skirstymas mūsų kalboje neįmanomas, - tai poros tūkstančių metų vėlesnis reiškinys.

Minties prasme slavuose vartojamas žodis "mysli". Dėl tos priežasties jų **imią - inminis** (vardo), plg. pr. **emmens, pamąt' - pomintis** ir panašūs dariniai reikia priskirti mums, nes šaknis randama ir sanskrite. Jų skaniai pagaminta **ikra**, tai neatsargių erškėtrų gyvybės **inkūra**. Galima pastebėti, jog mūsų senovės leksikonas giliai persunktas tikėjimu, - šiuo atveju tas žodis susijęs su nemirštamo gyvybės prado Barmos įsikūnijimu ir sielos nemirtingumu.

Sl. **lebed'**, tai sutrumpėjęs ir iškraipytas ***gulbandis**, mūsų gulbė ; lenkų **žolądz'** tai **gilandis** (plg. pr. **gland**), sen. slavų **goląben', balandis; golos - balsas**. Kadangi **g - b** svyravimas nurodo be galo senovišką pradinį *w, tas prošaknis reikia irgi laikyti neabejotinai musiškėmis, nors indogermanai čia pasijustų lyg ir apeinami. S. sl. **ągol** (kampas) kilęs iš * **ant - galo**, lot. **angulus**. Tai gana svarbus žodis mūsų astronomijos bei statybos atžvilgiu. Panašiai, statybai priklauso ir mūsų ***grindinyčia**, s.sl. **gridnica**, šių dienų **grįčia**. Sla. **dolg** (ilgas) nurodo į mūsų ***d(id)elgas**, plg. **delsti** ; **glava** tai **galuva**, kūno galūnė, italų capo - užbaigos prasme ; tos pat šaknies

sl. golen'. Ju b'cela tai mūsų avilio bičiula, jų človekú tai (bi)čiulavykas, bičiulis ; pradinio b' nudilimas jau smarkiai juntamas ir b'cela, vėlesnė pčela, lytyse. Ju devica tai deivyčia, Dievui pašvęsta nekalta vaidilutė (kaip telyčia, bažnyčia). Jų nevesta tai vedyboms paruošta nevesta sužadėtinė. Sl. sądii tai sendyvis, seniūnas - teisėjas ; lenkų sejm tai mūsų suejimas, sl. sobor tai sanburys - šventas susirinkimas ; bulgarų Šventa Sofija tai mūsų senoji šventa Suveja, vėliau užmaskuota šventosios vardu .

Kokios šio nagrinėjimo išvados ? Geriausiai čia tiktų anglų posakis : "Don't sell us short". Neparduokime per pigiai slavams tautos, atnešusios jiems ugnį ir bitininkystę, rūbus, namus, tikybą, ir socialinę santvarką ir tūkstantį kitų dalykų, kuriuos kruopštusis Trautmanas yra užfiksavęs. Tačiau ir tų keletos peržiūrėtų pavyzdžių pakanka, nes tos sąvokos liečia kertinius civilizacijos akmenis.

Jei kas vis dėlto pamanytų, jog per daug iškeliame savo kalbą, štai dviejų autoritetingų rusų akademikų nuomonė :

"Kaip interpretuoti slavų ir baltų kalbų grupių santykį ? Ar jas galima abi nukelti senovėn į vieną plokštumą, lygiagretį klodą, ar reikia žiūrėti į vieną iš jų, kaip kilusią iš kitos ?

Pateikę tokį klausimą ir jį giliai išanalizavę savo knygoje, tie mokslininkai prieina sensacingos mums išvados :

Slavų grupę (modelį) reikia laikyti kilusią pasėkoje Baltų grupės (modelio) pakitimo. Atvirkš - čias santykis neįmanomas, imant galvon išnagrinėtus faktus" (V.V.Ivanov i V.N.Toporov - K postanovke voprosa o drevneišich otnošenijach baltiiskich i slavianskich iazykov. Moskva 1958m.)

Tam įrodyti rusų akademikai pasirinko giliai moksliską šaknų morfemų evoliucijos tyrimo būdą. Jis dar tikslesnis už mano ir Trautmano vartojamą žodžių palyginimą, bet, bijau, jo dėstymas tebūtų įkandamas tik siauram specialistų rateliui.

Be šių kalbininkų įvade matėme E.Fraenkelį iš anksto mūsų ir rusų teigimams pritarus, gi A. Vaillant, Vakarų iškiliausias slavistas savo senslavių gramatikos įvade pabrėžia, jog lietuvių kalbą daug iškilių kalbininkų laikė pačia pirmykšte "indoeuropiečių" prokalbe.

Taip susidaro negirdėta moksliniame pasaulyje padėtis : Mūsų kalbos jaunesnieji giminaičiai, slavai, patys be kovos, atiduoda mums tai, kas mums teisėtai priklauso - mūsų kalbos didesnį senoviškumą ; Europos didžiausi autoritetai tam pritaria, gi mes, kažkokio nusižeminimo siaubo apimti, paniškai mėtome per langą brangiausią mūsų kulturos palikimą, lyg jis būtų maru užkrėstas, ir uoliai tebesistengiame "išvalyti" iš žodyno visus tos kultūros įrodymus, bendrus su slavais žodžius, užsispyrusiai kartodami melą, jog "jie kilę iš slavų" !

Tokį skandalingą reiškinį galima paaiškinti tik dviem prielaidomis : neprotavimu arba pikta valia. Tik pagalvokit, kas būtų, jei graikai staiga imtų mėtyti iš savo kalbos telefoną, metrą, kilogramą, remdamiesi tuo pačiu pamišėlių argumentu, jog tie žodžiai negraikiški, nes "svetimšaliai juos vartoja"...

IŠ KUR SLAVAI PAKILO ?

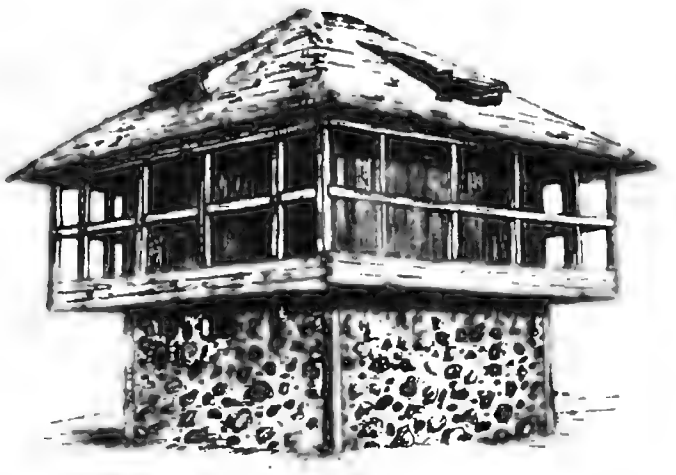

Slavų tautos pradžia, gana būdingai, gaubiama tokios pat paslapties, kaip ir mūsų, jei imsime oficialią istoriją.

Per tūkstantmečius jie pasižymi savo visišku "nebuvimu", o VI - VII amžiuje staiga pasirodo, jog jie valdo visą Rusiją, Ukrainą bei Balkanus. Kaip tik tuo pat laiku, tiksliau 630 m.po Kr., avarų didžiajam chanui Bajanui mirus, tie paskutinieji, valdę tą plotą per tris šimtus metų, kukliai dingsta be žinios (išnyko, kaip avarai, tai klasiškas rusų posakis), ir kažkokiu būdu jų vietoje atsiranda slavų Bulgarų imperija, išsiplėtusi nuo Uralo, Volgos baseino, per Ukrainą, Panoniją, Balkanus ligi Benevento provincijos Italijoje imtinai.

Yra buvę įvairiausių bandymų prorusų, provokiečių, promongolų, probalkanų šalininkų išaiškinti slavų kilmę, ir kiekvienas jų tyrinėtojų neatremiamai įrodė, visus kitus suklydus.

Jei atsiminsime mūsų istorijoje įvykusį "neapsižiūrėjimą", kai XIII - XIV amžiuje, be jokio perspėjimo, mus išgąsdinama milžiniškos vytautinės Lietuvos atsiradimu, suprasime, jog tasai slavų iš pasalų pusės Europos užgrobimas yra išdava nuoseklaus užsispyrimo nepastebėti to paties dramblio, Varumonių Rikio valstybės ankstesnio buvimo.

O juk rašytų dokumentų pas juos kur kas daugiau, kaip pas mus. Jie turi Bizantijos kronikas, Romos istorikus, vėliau arabų šaltinius bei senslavių metrasčius. Trūksta tik paprastos vedamos minties toms visoms gausioms žinioms suderinti.

Pradėkime nuo neginčytinų pagrindų. Slavų kunigaikščiams labai būdingas pomėgis savo vardus papuošti **slav** bei **mir** galūnėmis : Boleslav, Jaroslav, Balamir, Vladimir, Malamir, be tu **slav** - šlovės bei **mir** - pasaulio sutaikintojo galūnių niekaip negalėjo apsieiti. Tačiau tokių vardų aptinkame ir Atilos generaliniame štabe. Istorikai pažymi ypač kelis jo karvedžius, turėjusius aukščiausią rangą ir galingiausias armijas : tai Vardarikis, gepidų - įotvingių karalius, bei trys broliai Valemir, Tautamir ir Vadamir - ostro - gotų valdovai. Štai tie paskutinieji ir išlenda, kaip yla iš maišo : tai neabejotini slavai.

Taip atrandame slavus 400 metų anksčiau už oficialioje bulgarų istorijoje pirmą kartą pasirodantį "grynai" slavų kunigaikštį Malamir - Precian (831 - 852). Daugiau, surišame juos su ostro - gotais. Atidžiau įsižiūrėję, pastebime dar vieną įrodymą : **Ostro** tai raktinė šaknis slavams nustatyti, - tų vietovardžių apstu čekų - lenkų teritorijoje, ir jie nusitęsia nuo **Austrijos** ligi **Astrachanės** Volgos žiotyse, o šiaurėje siekia net Vilniaus su **Ostrobramska** dievo motina, už kurią turime būti dėkingi Jogailai.

Bet jei ostro - gotai, germanų bei indogermanų nusivylimui, kalbėjo senslaviškai, jie turėjo, ju armijoms Italiją užėmus, ten palikti savo kalbinių pėdsakų. Ir tikrai : italų pizza, tai slavų pišča, valgis, mūsų pietūs. Italu ravioli- tai lygiai taip pat pagaminti ukrainų varenyky, mūsų (va)ruvėliai, (tot. koldūnai), kuriems to mūsų senoviško pavadinimo nesugebėta atrasti. Italų strale, tai sl. strela, mūsų strėlė. Italų barone-tai sl. barin, mūsų varonis,varingis. Italų stinco -kinka iš*skinka, (pal. lenkų szynka). Italų stoa- sl. stodol, mūsų staldas įrodo raitelių pulkų atneštą naują pastatą žirgams. Italų balcone, sl. balkon, mūsų visai nesudarkyta*bal - konė, išsikišusių balkių aplink namą ar svirną dvigubo aukšto gonkos, paremtos protarpiais sustatytais balkiais. Tai gražiausi ir senoviškiausi Vilniaus krašte dar išlikę mūsų statybos paminklai (Prof.Z.Morelowski, Zarysy syntetyczne sztuki Wilenskiej,p. 61 - 65.)

Čia tik keli ostro - gotų žodžiai, pačių vokiečių ekspertų paduoti, kurie nebežino,ką su jais daryti. Kaip matome, jie tiesioginiai rišasi su senslavių ir tuo pačiu mūsų kalba. Tokiu pavyzdžių,be abejo, galima būtų pririnkti ir daugiau, bet tai jau slavistų darbas bei rūpestis.

Mūsų gi tikslas tik praplėšti uždangą pietų Europos plotuose ir įžvelgti tų įvairių antų - vandų, sarmatų, skitų, avarų, bulgarų ir aibės kitų tautų atsiradimo ir dingimo priežastis.

Iūr but,arčiausia tiesos bus žymusis rusų tyrinėtojas Rostovcev, kai jis pasipiktinęs numoja ranka į pangermanistų sugalvotą "tautų kilnojimo" - ju betikslio po Europą lakstymo legendą. Sveiko proto vardan jis nurodo, jog tas mirgantis ginkluotų turistų kaleidoskopas tik apgaulingas istorijos fasadas. Už tų neskaitlingų keliautojų būrelių nugaros, kuriuos vienus temato ir teaprašo kronikininkai, yra žmonija, - 250 milijonų sėslių gyventojų, kurie diena iš dienos dirba ir triūsia toje pačioje vietovėje, niekeno nepaminėti, ir kurių retas per visą gyvenimą tenukeliavo toliau už kaimyno ežių. Šitą teisingą mintį verta mums toliau praplėsti.

Kokia buvo hunų valdovo Atilos jėga ? Savo žygį, kaip žinome, jie pradėjo su 100.000 mongolų, taigi,100 vėliavų (draugonių, pulkų). Jam Varumonių Rikio Imperiją užėmus, 376 m. Eunapius nurodo, jo vasalo Vardarikio vyčių - gudų armiją siekus 200 vėliavų. Prokopas tuo pat laiku nustato trijų ostro - gotų vadų kariuomenę, irgi apie 200 vėliavų, Girdonis gi praneša,Atilos jungtines jėgas 451 m. sudarius 500 vėliavų. Romos Historia Miscella paduoda net 700 vėliavų, kas irgi priimtina, jei pridėsime visus mažesnius vasalus.

Keturių nepriklausomų šaltinių sutapimas gana tikslus : skaičiojant patogiai vėliavomis,apsirikti nebuvo kaip. Deja, dalis moderniųju istorikų tos skaičiavimo sistemos nebesupranta, ir pvz. Durbės ar Šiaulių mūšio dalyvių skaičius jų sumažinamas lygiai 1000 kartų. Mat, jei kronikininkas trumpai pažymi, jog "krito 17 brolių arba riterių", tai jis turi galvoje tiūfadus, vėliavų vadus, kuriems kritus,savaime aišku,jog žuvo ir jų vedamų vėliavų visi kariai, prisiekę juos ginti iki mirties . Tačiau "skrupulingi" istorikai ima tokį sakinį pažodžiui, ir taip gauname lemiamą pasaulinės istorijos mūšį su 17 dalyvių. Tai jau aiškiai kvepia

nesąmone : to laiko turnyruose krisdavo daugiau. Netgi bulių kautynėse, atliekamose raitų bajorų mėgėjų, neretai žūdavo po kelis per dieną.

Turime įuodu ant balto dokumentuotą vieną tokį skaičiavimo nesusipratimą. XV amžiuje šveicarų pėstininkai sumušė Karolio Narsiojo burgundų raitelius prie Granson. Demokratiniu būdu atskirai užmuštus skaičiuodami, jie praneša 7000 karių kritus. Burgundų kronikininkas, sekdamas nusistovėjusiu riterišku papročiu, tepažymi "7 chevaliers", t.y. chevaliers bannerets, - vėliavų vadus. Tas "nesutapimas" taip paveikė Delbrueką, jog jis, nors būdamas vienu žymiausiu Viduramžių žinovu, galutinai pasimetė ir neteko pasitikėjimo visai viduramžių kronikininkų profesijai aplamai.

Epine poema Zadonščina aprašydama lemtingą Europos raidai Kulikovo mūšį 1380 metais, kada Aukso Ordos galia buvo sunaikinta, paduoda dar aiškesnį tokio dvigubo skaičiavimo pavyzdį. Išvardijant kritusius mūšyje, suskaičiuojami 526 bajorai, o bendras žuvusių karių skaičius pažymimas 153.000 (kai kurie bajorai tebuvo "šimtininkais").

Grįžkime prie ostro - gotų tautos dydžio nustatymo. Dabartinėse karo akademijose mokoma, jog mobilizacijos atveju galima iš anksto nustatyti priešo kariuomenės maksimalinį dydį, žinant bendrą gyventojų skaičių. Paprastai mobilizuotinų skaičius ne perdidžiausias, apie 5%. Tuo pat būdu iš kariuomenės dydžio galime apytikriai išvesti gyventojų skaičiaus minimumą. Ostro - gotų atveju gauname ne mažiau kaip 4.000.000 gyventojų tautą. Tikrinant tą skaičių pagal užimamą plotą gyventojų tirštumo vidurkiu, išeina daug daugiau - apie 8.000.000. Šiaip ar kitaip, tuose rėmuose svyruojanti tauta anais laikais sudarė labai rimtą veiksnį Europos jėgų balanse. Pridėjus gi mūsų vyčių - gudų tokio pat dydžio kariuomenę ir valstybę, darosi visai aišku, jog jungtines jėgos toli prašoko Romos nualintus legionus ir buvo pilnai pakankama jų pralaimėjimo priežastimi.

Taip pat aiškėja, jog tos tariamos "tautų kelionės" tebuvo raitujų vėliavų manievrais, kurių skaičių ir maršrutą tiksliai žinome, o ne 16, ar net 30 milijonų gyventojų persikraustymas (jei seksime Historia Miscella duomenis), kuris būtų visai kitaip atrodęs.

Todėl kaip ostro - gotus (slavus) bepavadintume amžių bėgyje, bulgarais, kurie sekė avarus, kurie sekė skitus, kurie sekė partus, kurie sekė sarmatus, kurie sekė antus, masagetus, korezmus, medus ir t.t. arba tiesiog čiabuviais, "tutejšais", - skirtumo nesudaro. Mūsų tautai per jos ilgiausią istoriją irgi buvo prikergta begalė įvairių pavadinimų. Esmė palieka ta, jog ir slavai, ir mes pastoviai ir sėsliai gyvenome Gintaro Kelio Imperijos ribose, ir niekur nė nemanėme kilnotis.

SENSLAVIŲ ABĖCĖLĖ

Akrosticho būdu (teskaitomos tik pirmosios raidės eilutėse) dvylikaskiemeniu jambu sudarytas baltas eilėraštis – abėcėlė.

Азъ словомь симъ молю сѧ Богоу.
Боже всеꙗ[1] твари и зиждителю
Видимъıимъ и невидимъıимъ,
Господа Доуха посъли живоущааго[2],
Да въдъхнеть[1] въ срьдьце ми слово
Ѥже[2] боудеть на оуспѣхъ вьсѣмъ
Живоущиимъ въ заповѣдьхъ ти.
Ꙁѣло бо ѥсть свѣтильникъ жизни
Законъ твои, и свѣтъ стьзамъ[3]
Иже[4] ищеть евангельска слова
И просить[5] дары твоꙗ приꙗти.
Летить[6] бо[7] нъıнѣ и Словѣньско[8] племѧ.
Къ крьщению обратиша сѧ вьси,
Людиѥ твои нарещи сѧ хотѧще.
Милости твоѥꙗ[9], Боже, просѧть зѣло.
Нъ мънѣ нъıнѣ пространю[10] слово даждь,
Отьче, Съıне и прѣсвѧтъıи Доуше,
Просѧщоуоумоу помощи ѡтъ тебе.
Роуцѣ бо свои горѣ[11] въздѣю присно,
Силоу приꙗти[12] и моудрость оу тебе.

Тъı бо даѥши достоиномъ силоу,
Упостась[1] же вьсѧкоую цѣлиши.
Фараоша[2] мѧ зълобъı избави[3],
Херовьскоу ми мъıсль и оумъ даждь.
О[4] чьстьнаꙗ прѣсвѧтаꙗ Троице,
Печаль[5] мою на радость прѣложи,
Цѣломоудрьно да начьноу пьсати
Чюдеса[6] твоꙗ прѣдивьнаꙗ зѣло.
Шестькрилатъ[7] силоу въсприимъ[8]
Шьствоую[9] нъıнѣ по слѣдоу оучителю,
Имени[9] ѥю[10] и дѣлоу послѣдоуꙗ.
Ꙗвѣ[11] сътворю еваньгельско[12] слово,
Хвалоу[13] въздаꙗ Троици въ божьствѣ,
Юже[14] поѥть вьсѧкъи въздрастъ,
Юнъ и старъ, своимь разоумомь.
Ꙗзъıкъ[1] новъ, хвалоу въздаꙗ присно
Отьцоу[2], Съıноу и прѣсвѧтоуоумоу Доухоу[3],
Ѥмоуже чьсть и дрьжава и слава
Отъ всеꙗ[4] твари и дъıханиꙗ,
Въ всѧ[4] вѣкъı и на вѣкъı, аминъ.

8. 894 m. tekstas pagal Šv. Grigalių iš Nazianzo, nurašytas kunigo Konstantino XII amž. rankraštyje.

(Maskvos Sinodo Biblioteka #262/163; išleista R. Nahtigal "Razprave" ir A. Vaillant "Manuel du vieu slave", T. 2, p. 77)

Raidynas savo rašybos stiliumi kilęs iš Pareinio liaudų raidyno, savo ruožtu labai gimininga šiaurės Italijos etruskų runraščiui.

Jame 40 raidžių sudaro keturias grupes po dešimt, ir kiekviena jų turi ir skaičiaus reikšmę savo grupėje, — pirmoje: 1, 2, 3 ir t. t., antroje: 10, 20, 30 ir t. t., trečioje: 100, 200, 300 ir t. t., ketvirtoje: 1000, 2000, 3000 ir t. t. Tuo būdu 10x10x10x10 sudaro iki 10.000 išreiškiamą skaičiavimo lentelę. Apie tūkstantį metų vėlesnis labai suprastintas skandinavų runraštis **futark** tebeturi jau tik keturias grupes po penkias raides.

Plačiau to rašto klausimą nagrinėsime "Baltų runų" skyriuje.

9. Baltų protautės plotas 1500 m. pr. Kr.
(M. Gimbutienė, "The Balts", p. 63)

Štai mūsų protėvių gyvenamas plotas tarp 1500 m. prieš Kr. ir 500 po Kr. Tasai žemėlapis įdėtas ir LE išleistame J. Andriaus didžiajame Lietuvos žemėlapyje (15 T. priedas).

LIETUVIŲ TAUTOS KILMĖS BEIEŠKANT

"Ankstyvajame, o taip pat viduriniame Bronzos Amžiuje Baltų kultūra pasiekė savo didžiausio išsiplėtimo. Vakaruose (1) jinai dengė visą Pomeraniją beveik iki Oderio žiočių ir visą Vyslos baseiną ligi Silezijos pietvakariuose...

... Rytuose (2), miškynuose, išsiplėtusiuose nuo (dabartinės) Lietuvos ir Latvijos ligi aukštutinio Volgos baseino (galindų), Baltai buvo kontakte su suomiais, kimeriais (gemariais), proto-skitais ir ankstyvaisiais slavais...

... Jokiame kitame amžiuje ta (Baltų) kultūra nerandama tokio dydžio, — vėliau gabalas po gabalo jinai ėmė nustoti parubežinių žemių..."

M. Gimbutienė, "The Balts", p. 54 - 61.

Lietuvos vardo kilmės beieškant esame pastebėję, jog negalima suplakti mūsų vardo, valstybės bei tautos. Baltų protautė tokia plati, jos raida tiek ilga ir sudėtinga, jog šias tris sąvokas tenka atskirai išnagrinėti, jei norime susigaudyti painiavoje, jau nekartą suklaidinusioje daugelį svetimų tyrinėtojų.

Jų nepasisekimas, beaiškinant mūsų tautos kilmę, išplaukia iš jų vartojamo sauso knygynio - istorinio metodo. Imama kuri nors tauta, pvz. prūsai, ir bandoma išnagrinėti jos raidą tik iš rašytosios istorijos. Rodos, viskas tvarkoje. Nustatoma "pradžia", vidurys ir galas. Bet vėliau kyla nemalonios staigmenos, kai atrandama Didžiojo Naugardo kasinėjimuose X amžiaus, Prūsų gatvė (prof. S.N.Orlov, 1968 m.), o taip pat mano jau anksčiau minėti prūsai Pietų Prancūzijoje, Liauduvių slėnyje - ir vėl Lotaringijoje.

Kadangi istorija jau parašyta, ir tiems "emigrantams" tenai vietos nebuvo numatyta, susidaro gana kebli padėtis... Ar bandysime tuos nustatytos tvarkos ardytojus nuginčyti ? Ar juos skelbti išeiviais? Ar patogiausia užmiršti, lyg jų niekas ir nebūtų minėjęs ? Tai mažiausia vargo, bet daugiausia gėdos siūlanti išeitis. Tuo būdu istorikas prisipažįsta, jog jis nebe mokslininkas, kuris sąžiningai seka naujausius faktus, bet užkiautėjęs konservatorius, nesugebąs ar nenorįs pervertinti jo šventu ir nesugriaunamu autoritetu "galutinai" nustatytą tekstą "byť po semu" (Rusijos autokratų carų formulė "tebūnie taip!", pasirašant galutinus sprendimus - jai atitinka autokratinė Vatikano formulė "nec varietur", - be pakeitimų).

Tai būtų labai liūdna padėtis mūsų lituanistikos bare, jei savo abejingumu leistume slopinti naujausius atradimus mūsų naudai, vien todėl, kad jie nepatinka keletai asmenų, įsitaisiusių mūsų praeities neginčijamas pranašais. O gal išdrįsime bent kartą, rimtai susirūpinti ir paieškoti tiesos ?

Tuo atveju, teks pradėti nuo pat pradžios, nuo tvano, nes neperdedami galime pasididžiuoti savo senove.

Kad kas mus neapkaltintu šališkumu, naudojant tik vakarų šaltinius, paminėkime tarybinių lietuvių archeologų darbus (kurie susilaukė jau apie 50 tyrinėtojų prieauglio). Štai R. ir P. Kulikauskų ir A. Tautavičiaus mūsų kilmės tėzė : (Lietuvos archeologijos bruožai, Vilnius, 1961 m.) anot jų, trečio tūkstantmečio prieš Kr. baigmėje Baltijos pajūrys buvo ugro - finų retai apgyventas. Apie 1800 metus prieš Kr. tenai atsirado pirmieji mūsų protautės pirmatakai (juos lenkų mokslas kėsinasi aneksuoti "Wenetų" vardu). Vėliau, apie 1200 metais prieš Kr. atsiranda nauja gyventojų banga, kuriems šį kartą prikergiamas "Baltų" vardas.

Man regis, tarybinis mokslas daro pagrindinę klaidą. Jis kukliai apsiriboja "smetonine Lietuva", kurios juk tariamai nemėgsta, o visai išleidžia iš akių vytautinę ir varumonių rikio Lietuvą. Kokia gi čia gali būti rimta archeologija, jei pradedama 1918 metų teritorialine padėtimi ? Tyrinėjant mūsų praeitį, ypač tolimą, reikia galvoti kontinentų, ne apskričių kategorijomis. Šitaip gi, dar net nepradėjus, iš anksto galime būti tikri, jog išdavos bus nepilnos ir iškraipytos.

Kitas užmetimas irgi, laikyčiau, svarbus. Tarp trijų tūkstančių metų prieš Kr. ir penkių šimtų metų po Kr. mes netikime, jog mūsų proistorė plėtojosi taip paprastai ir schematiškai tik su ta viena ateivių banga, paplintančia apie 1200 metus prieš Kr. Juk tame pusketvirto tūkstančio metų tarpe pasaulinė istorija pergyveno ne vieną sukrėtimą, lygų hetitų imperijos griuvimui, su kuriuo tektu rišti tų "Baltų ateivių" bangos sūkurį. Šis mano darbas kaip tik skiriamas tai didžiulei nežinios spragai užpildyti.

Pradėkime tikru istoriniu faktu : Varumonių Rikio valstybe.

SEZAMO RAKTAS

Mūsų filosofas E. Kantas lietuvių vokiečių žodyno įžangoje pažymi : "Lietuvių kalbą reikia išsaugoti, nes jinai turi raktą kuris išsprendžia ne tik filologines, bet ir tautų raidos paslaptis".

Kaip gaila, kad tu filologų, geografų, istorikų aibės, bergždžiai pradilinusios akinius, bandydamos atspėti Sarmatijos tautų paslaptingą kilmę, jo anksčiau nepaskaitė.

Tą jiems neįkandamą darbą mūsų skaitytojai, be ypatingų mokslinių pasiruošimų, o tik ginkluoti mūsų Sezamo raktu - gimtąja kalba, - atliks tuoj pat. Paprastai, pateiksime tuos senovės geografų užrašytus mūsų Gintaro Kelio valstybės gyventojų vardus, o skaitytojai patys turės nustatyti, kokios kalbos čia būta.

Klaudijus Ptolemėjus, astronomas ir geografas gyvenęs antrame šimtmetyje prieš Kr., toje mūsų "Sarmatijos" valstybėje suskaičiuoja net 61 gentį, jas taip išvardindamas :

Baudiniai, galonys, nauvariai, neriai, nauvareišiai, sekitai, pagirytai, gudai, gudonys, selonys, burgaudai, gemvaroniai, aukščiai, aukščiliai, rasai, parusiai, kurikonys, kurėtai, kurivonys, saliai, suvarai, bastarniai, eidriai, eigulionys, gauviniai, aukštarniai, upečionys, gautonys, gaučingiai, undenaičiai, sargaičiai, galindai, sudėnai, vandenėtai, eistuvonys.

Štai Gintaro kelio, arba anais laikais vadinamos Sarmatijos valstybės 35 gentys. Jų vardų graikų mokslininko tekste beveik neteko nei atlietuvinti, nei ištaisyti ; kiekvienas vertas savo druskos svorio pradedantis kalbininkas sugebėtų išlyginti graikų ir mūsų raidynų smulkius skirtumus. Tačiau, tiesiog stebuklinga , yra vardų, kurie ir šiandien be mažiausio pakeitimo paraidžiui taip pat teberašomi : galindai, sudėnai , pagirytai, neriai, rasai, parusiai (prūsai) ir t.t.

Palyginus su tais dviejų tūkstančių metų atstu užrašytais vardais, Rytprūsių sudarkytus vietovardžius atstatyti daug sunkiau, kaip įrodė įvairių kalbininkų nevykę bandymai.

Tų genčių neabejotiną lietuviškumą įrodo ir jų "amato" būdingos šaknys, puikiai papuoštos mums, ir tik mums tepriklausančiomis galūnėmis : kurėtai, kurikonys, kurivonys ; gudai, gudonys, burgaudai , gauviniai, gautonys, gaučingiai ; aukščiai, aukščiliai, aukštarniai ; selonys, saliai, sudėnai ; eidriai, eigulionys, eistuvonys ; upečionys, (pal. pečeniegus), undenaičiai, vandenėtai, rasai, parusiai.

Tai kaip jums atrodo ? Ar tai buvo slavai, mongolai, o gal graikai, arba germanai ? Juk tai buvo realūs, gyvi žmonės, ir jų vardai, absoliučiai nieko nereiškiantys tose kalbose, turėjo priklausyti kuriai nors kukliai, senai užmirštai tautai... Tai kuriai ?

Štai darkeletas vardų : melanchlanai, hippopodai, hamak - sobijai, transmontanai, anartofraktai, metanastai. Čia mūsų raktas nebeveikia - paprastai, tai graikų žodžiai.

Hippopodai - arkliakojai atitinka sugraikintą mūsų Kintavyrį (Kentaurą) : tai raitelio sudievinimas. Hamaksobijai - vežimų gyventojai, tai klajokliai. Jų liekanas, XX amžiaus čigonus ir XII amžiaus puolaučius gerai pažįstame. Pridėkime, jog hunai irgi taip gyveno, kaip smulkiai aprašo graikų ambasadorius Priskus jo atsilankymo Atilos stovykloje proga. Transmontanai, tai persidanginę užkarpatin užukalniai, (kaip užupiai, užnemuniečiai ir pan). Metanastai tai irgi "persikėlėliai", ankstesnėje jų gyventoje vietoje vadinti gaučingiais. Dar du vardu lengva atpažinti : fenni - suomiai ir chunni - hunai. Turime jau 41 atsakymą tiems paslaptingiems Sarmatijos gyventojams. Palikime dar dvidešimt ginčytinų ; jie pareikalautų painių techniškų išvedžiojimų. Iš jau pririnktų ir taip turime pakankamai medžiagos susidaryti tų genčių apytikrį vaizdą.

Atsimename, jog apie Olbijos mugiavietę turime du skirtingus pranešimus - iš vienos pusės, tenai susitikdavo trys šimtai "tautų", iš kitos, vertėjų reikėjo tik septynioms kalboms. Kaip tai suderinti ?

Bandykime nustatyti tas kalbas. Baltų, graikų, romėnų nesudaro abejonių. Prie jų nemažiau aiškiai turime pridėti egiptiečių, kurių laivynas plaukiodavo tarp Aleksandrijos ir Krymo, ir semitų - aramėjų pirklių, aptarnaujančių Artimuosius Rytus. Tai jau penkios kalbos, o prekybos kelių iš Olbijos ėjo sausuma dar trys : šilko kelias (per Samarkandos urmo centrą) ir Indijos bei Persijos keliai. Čia tik galima spėti, bet s. persų, indų ir kiniečių kalbos varžosi kandidatūromis.

Dabar susidarėme neblogą praeities vaizdą. Minėtos kalbos yra tarptautinės, ir jos priklauso ne tautoms, o imperijoms, lygiai kaip šiandien rusų, anglų, kiniečių. Iš čia išvada peršasi pati savaime : kaip Romos imperijos ribose buvo per šimtą "tautų", bet viena oficiali kalba, taip ir mūsų Sarmatijoje tevartota tik viena. Tą liudija ir pačių "tautų" pavadinimai, kurie pasirodo esą ne kas kita, o atskirų genčių "pravardės" angliškai "nicknames", pagal jų gyventą vietą, verslą ar kitą ypatybę.

Taip pvz. kurėtai, kurionys, vėlesni kriviči - kuriviečiai, kūria ugnelę ir varo smalą Baltgudijos miškuose, didžiai reikalingą ano meto medžio laivams. Mūsų Baltijos laivynas buvo aprūpinamas panašaus amato kuršių, gyvenusių Žemaitijoje, Nemuno, tuomet vadinamo Kuroniu, žemupyje. Tokie vietovardžiai kaip Karšuva, Smalininkai, Kurtuvėnai, Kražiai geriausiai patvirtina jų veiklą. Jų laivininkystės polinkius teks dar labai plačiai panagrinėti.

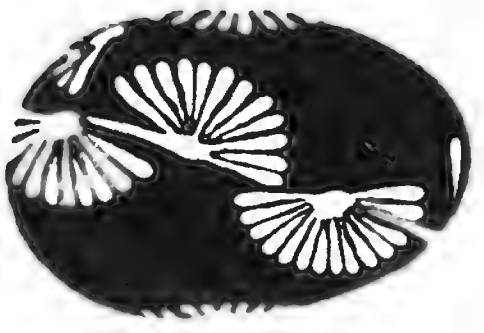

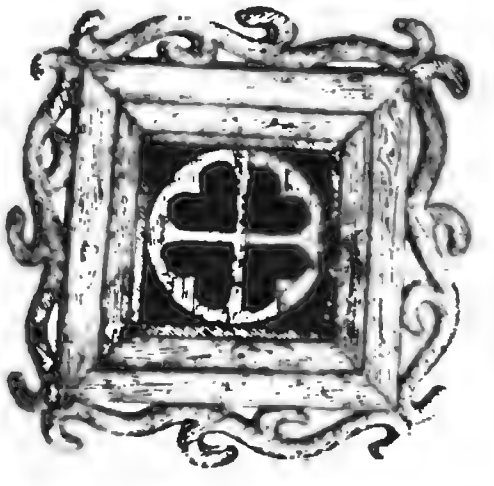

AISČIŲ KELIAIS

Estų proistorės tyrinėtojas E.V. Saksas 1968 metais paskelbė savo surinktus šaltinius apie estų - aisčių praeities raidą. Tie užrašai nepertraukiama grandimi eina nuo 6500 metų prieš Kr. ligi mūsų eros 1346 metų ir toliau. Visi būdami autentiški, jie neatremiami, ir todėl nediskutuotini. Norėčiau tik prie to mokslininko vertingo darbo pridėti savo žinių saujelę ir atlikti antrą tyrinėjimo uždavinį : įvertinimo ir proistorinės sintezės.

Iš istorinės pusės, galėčiau pridurti tik Ptolomėjaus minimus stavones - eistuvonis, bei Wegeberichtų šaltinį, apie kurį vėliau. Mūsų skaitytojams pakartosime pačius svarbiausius E.V. Sachso duomenis : 320 metais prieš Kr. geografas Pytheas randa aesti gyvenant Vyslos žiotyse. Tą patvirtina ir Plinijus 16 metais po Kr., pranešdamas apie imperatoriaus Germanikaus laivyno tenai atsilankymą. Tacitas, 98 metais po Kr. apra-

šydamas tuos aestii Baltijos Gintaro pakrantėje, džiaugiasi jų draugišku elgesiu : jie brenda net jūron jam gintaro parinkti. Čia reikia pridėti to pat Tacito minimus istevones gyvenančius toli žemyno viduryje, Gintaro Kelio vandenskyros perėjos srityje, kurie atitinka jau minėtus Ptolemėjaus stavones toje pat vietoje.

Vėliau, 525 metais po Kr. pagal Cassiodorą, estų (haestii) delegacija aplanko ostro - gotų karalių Tautarikį Italijoje. Vis daugiau ryškėja nepaprastas "estų" paslankumas ir garsas : juos pažįsta egiptietis Artemidoras iš Epheso (100 m. prieš Kr.), norvegų sagos (400 m. po Kr.) gotų istorikas Girdonis šeštame šimtmetyje po Kr. ir pan.

Nuostabiai, jie užtinkami įvairiose ano laiko pasaulio vietose, čia kariaudami su Romos imperatorium Volusianu (253 m. po Kr.), ten vėl su danais (400 m. po Kr.), tai dėl įvairumo su švedais (600 m. po Kr.) Jie lankosi pas Romos imperatorių (525 m. po Kr.) ir yra Argonautų (600 m. prieš Kr.), Romos imperatoriaus laivyno (16 m. po Kr.) ir jo prekybos atstovų lankomi (60 m. po Kr.)

Nebėra jau nė mažiausios abejonės : tai pasaulinio garso ir pasaulinių santykių tauta. Bet kaip tai suprasti ? Koks tų karų ir dele-

gacijų tikslas ? Pagaliau, kur gi jų centras ? Vien istoriniais šaltiniais mįslė neišsprendžiama, o pačios "aestii" nurodomos buvimo vietovės tai Vyslos žiotyse, - ten gintaro nerandama, - tai vėl Palangos ruože jį begraibant, toliau, Sarmatijos centre, Minsko bei Lietuvos Brastos raktinių perėjų srityje ir net dar toliau, pietiniame imperijos rubežiuje, (kovos su Roma), įneša dar daugiau painiavos.

Laimei, turime kitos nepriklausomos srities, - toponimijos, - gausių papildomų duomenų, bei mūsų brangų "Sezamo raktą" : Baltų kalbą. vietovardžiai skamba taip : Pereigėlė (Pregel) kurią S. Daukantas nurodo buvus senovės vieškeliu tarp Eismarių ir Kuršmarių ; tarp gintaro rinkimo ploto ir eksporto centro ; toliau, Eislotė bei Suveislotė (Islocz - Svislocz) Europos vandenskyroje, pereinant iš Nemuno į Dniepro baseinus. Tame raktiniame Gintaro Kelio taške stovi Mainiškė (Mensk). Taip einame, mainome vagą ir sueiname. S. Daukantas šį kelią irgi pažįsta, tačiau

įdomiausia, jog baltgudžių kalbininkas W.A.Žukiewicz savo išsamioje tos srities vardyno studijoje (Mensk 1961 m.) nurodo tų upių vardą kilus "iš vandens kelio". Mes tegalime jam tik pritarti. Eismo vietovardžių mūsų buvusiose žemėse labai apstu, todėl apsiribosime keliais pavyzdžiais: Eismarės, Pereiloja (Perloja), įvairios Perėjos, prūsų ir vokiečių Eiluvos (Eylau) ir pagaliau Ptolomėjaus minėtas Vyslos žiotyse Eistovijos miestas, kuris sudaro tinkamą atasvarą Olbijos (Eiluvinges) miestui kitame prekybos kelio gale. Ta Eistovija, išlikus visai gryna, neiškraipyta pas Egipto geografą yra lietuviškos šaknies, galūnės ir prasmės senasis Gdansko pirmatakas bei didžiausias "aestii" centras. Kokie jų vardo variantai ? Ptolemejus matėme, paduoda eidrius, eigulionis, eistuvonis. Iš kitos pusės, Wegeberichtai pažymi "ekskursijų" vadovus Eismantus, Eiglius, Eivonis ir pan. Vokiečių šaltiniai teigia, jog tos profesijos specialistų buvę ištisi kaimai viena pavarde. (žiūr. Alex Horn, Kulturbilden aus Ostpreussen). Pridėjus tą visą kalbotyros informaciją prie E.V. Sakso išsamios istorinės medžiagos, gaunamas gana ryškus aisčių vaizdas.

Jie kartu ir smulkių prekių išnešiotojai po tolimas gyvenvietes, Amerikos pionierių "panhandler" rūšies, pasiraitę kelnes brendantieji jūron pagraibyti gintaro Tacitui, ir tolimos pasaulinės prekybos būriuotojai, sugebantieji priiminėti imperinės prekybos delegacijas bei kariauti su paskirais karaliais, jei jų muitai jiems atrodo perbrangus.

Tuo būdu mums paaiškėja pavadinimas Eiduvių, sudariusių Cezariui nemaža rūpesčių Galijos kare. Juos randame įsitaisius, aišku, Prancūzijos vandenskyroje, kontroliuojančius raktinę perėją trimis kryptimis : Loaros upe-Atlantan, Rodanu-Viduržemin, Sena-Lamanšan. O ką jie daro ? Gi, prisikrovę urmo sandėlius visokių gerybių, prekiauja su romėnais ir su vietiniais gallais. Jų karaliaus vardas - Liaudavyčius!

ESTAI, AISČIAI AR EISČIAI ?

K.Būga, kaip žiname, aestii išveda esant aisčiais. Tačiau, jei peržiūrėsime jo analizę, pamatysime, jog eismo šaknis nepasislėpe nuo jo aštraus žvilgsnio, ir jis nagrinėjo galimybę ties ja apsistoti. Jam tetrūko tik paskutiniais laikais tesurinktos išsamios istorinės medžiagos, o lietuvių kalbotyros stačiai nebuvo, - Būga pats ją kūrė. Platesnio, siauresnio, ar išviso bet kokio didžiulės eismo šaknies nagrinėjimo niekas nebuvo pateikęs. Tose sąlygose reikia tiesiog stebėtis Būgą sugebėjus gramatiškai neklaidingai atstatyti tą prošaknį aisčių lytim. Žemaičiai jokiu būdu neprieštaraus : eiti jie taria aiti. Graikai tokį tarimą paliudija neprikląusomai, ornitologija. Mat, gandrą jie vadino aistos, kaip slavai aisr. Tą eismo, kelionės simbolį, paukštį svieto perėjūną, paliudija ir patvirtina ir lotynų rašyba ae dvibalsiu : aestii. Antra vertus, jų sudvigubinta galinė balsė, kalbotyros dėsniais, lemia mūsiškę "jai" galūnę, sulietą į "ii". Todėl, norint tiksliai atstatyti prieš porą tūkstančių metų vartotą žodį taip, kaip jis anuo laiku buvo tariamas, išeitų eistėjai, įotvingių-suvalkiečių tarme, o aistėjei, kuršių - žemaičių.

Išvadoje, estų - eisčių - tarmiškai aisčių vardo bei gyventų vietų klausimas dabar nebesudaro paslapties. Tie prekyjai nesėdi kur pas - toviai Vyslos žiotyse, ar Estijoje, ar Minske, ar Lietuvos Brastoje, ar Bebraktėje prie Loaros, ar dar keliose kitose vietose iš karto, o kaip žaibas zuja pasauliniais prekybos vieškeliais. Tai senovės Hanza - Genčia, daug platesnė ir galingesnė už XII amžiaus vokiškąją. Ji gyvavo ir klestėjo per pusantro tūkstančio metų, plaukiodama mūsų Gintaro Keliu ir Dunojaus - Reino magistrale. Tik XI amžiuje po Kr., mūsų vieškelio reikšmei menkėjant dėl lenkų - čekų - vokiečių spaudimo, ėmė kilti nauja Volgos - Didžiojo Naugardo - Lielmainos - Narvos galia, ir ten susispietė paskutinieji eisčiai - eistėjai - "estai".

Bet prieš mūsų Baltijos - Juodjūrių vieškelio saulėlydį paminėkime ir jo spinduliavimo laikus. Eisčių Genčia buvo žinoma visame senajame pasaulyje : Egiptas, Roma, Artimieji Rytai, o vėliau Bizantija palaikė su ja nuolatinius prekybos ryšius. Dar netgi X amžiuje Nestoro kronika pažymi mūsų prekybos delegacijas, vykstančias pas graikus, apie kurias teks plačiau pakalbėti. Čia tik pažymėsime sensacingus Draugučionių kasinėjimų rezultatus, atliktus 1954 - 57 metais. (Žiūr. K.Musianowicz tuo klausimu referatus.) Būgo upės atkrantėje buvo rasti urmo ir perkrovimo sandėliai, bet kas įdomiausia, tai tūkstančiai muito plombų su įvairiais ženklais - herbais. Manoma, jog jos buvo naudojamos kiaunių kailiukų pundams plombuoti.(Prof.T.Lewicki, prof.B.A.Rybakov). Mat, mūsų imperijos viduje sidabro pinigas neturėjo perkamos galios. Metalas buvo tuoj perdirbamas papuošalams. Mūsų, kaip ir Naugardo, Maskvos, Pavolgės sričių piniginis vienetas tai buvo turbut senoviškiausia valiuta pasaulyje : kiaunių kailis. Jis kursavo daug anksčiau už kaltinių pinigų atsiradimą, nes mūsų žodis "maineta" buvo kitų senovės tautų perimtas ir pritaikytas jų metalinėms "monetoms", Neveltui

Bremos Adomas savo kronikoje pastebi : "Chive aemula scaeptri Constantinopolitani" - "Kijevo karūna prilygsta Bizantijos imperijos sostui".

Dar vienas faktas iš nepriklausomos, teosofinės srities patvirtina eisćius buvus ne tauta, o tik organizacija. Jie ateidavę į kulto susirinkimus, lokių kaukėmis mūvini, ir garbinę "Gemalę Motiną" (Tacitas). Toji tikyba rišasi su Indijos, Egipto, Babilono uždarų sektų seniausiomis tradicijomis bei su finikiečių ir kartaginiečių "Didžiosios Motinos" kultu. Ta deivė tai saulės dievo Mitros žmona; - įuodu aptarsime V dalyje.

Dabar išvados. Eisčių pavadinimas, aišku, nieko bendra su jų tautybe neturi. Jis priklauso eismo šaknies grupei ir tik parodo jų "keliautojų, einančiųjų" užsiėmimą. Jų plačioje Genčios organizacijoje buvo vietos netik kuršiams, prūsams, įotvingiams, bet be abėjo, ir estams bei suomiams ir daugeliui kitų tautų.

Taip turime pripažinti, jog beieškant mūsų protautės, radome tik profesiją. Eisčių komerciniu bešališkumu pasinaudoja pirmas pasi - taikęs svetimšalis, ar tai būtų atplaukęs gintaro romietis ar Ordino karys, klausdamas kelio. Tai įuos rodo gana neigiama šviesa, tačiau tie tarp - tautiniai keliautojai, prekybos delegatai, urmo sandėlių laikytojai taip išauklėti, tai jų amatas. Tokį eisčių profesinį taikingumą pabrėžia ir mūsų istorikas Girdonis, kaip matysime IV dalyje.

KAIP ROMA SUGRIUVO ?

Imperijos negalima nukariauti, jei ji nesugriūva pati. Roma pradėjo griūti iš vidaus didžiausios savo galybės laikais, III amžiuje.

Prasidėjo nuo patriotizmo stokos. Valdančioji politikierių bei milijonierių viršūnė vis mažiau paisė tautos gerovės, valstybės interesų. Imperija jiems atrodė tokia galinga, jog paskiro asmens veiksmas, kad ir kažin kaip netikęs, regis, negalėjo jos netik pažeisti, bet ir palikti pastebimos žymės. Mastodontas nebijo uodo, siurbiančio kraujo lašelį.

Bet tų uodų priviso per daug, - milijonai. Valstybės aparatas pamažu, bet nepataisomai virto kyšininkų, sukčių, kombinatorių mafija. Procesas truko ilgai, per šimtą metų, bet jo pasėkos buvo baisios. Nežymiai, diena iš dienos, mikroskopiniais gabalėliais termitų graužiamas, milžiniškas pastatas staiga pradėjo svyruoti.

Pirmiausia žlugo finansai. Jau keliasdešimt metų smarkėjanti infliacija, pradžioje mažinant auksą monetose, kol sidabro pasidarė 98%, po to sidabrą atskiedžiant variu, kol beliko gryni variokai, pagaliau dauginant tuos, kol jų niekas nebenorėjo rankon imti, - privedė prie visiško valiutos bankroto. Prisireikė grįžti į mainus natūra. Valstybės stuburkaulio, ekonomikos lūžis iššaukė dvi pasėkas :

Pirma, suiro kariuomenė. Civis Romanus (Romos pilietis) jau anksčiau griežtai atsisakė eiti ginti tėvynės, tad ir mobilizacijos teko atsisakyti, nes revoliucinių nuotaikų šaukiamieji, davus jiems į rankas ginklą, darėsi pavojingesni už priešus. Beliko paskutinė išeitis - samdomieji svetimšalių legijonai, Sarmatijos gyventojų pertekliaus raitelių pulkai. Bet, kai iždas išseko, tie samdiniai pasijuto padėties šeimininkais: Žemutinės Imperijos cezariai, iškilę iš paraitorių (pretoriani) gvardijos generolų, visi turi mūsų vardus, - Kaulys - Gaulas (Caligula), Viešpačionis (Vespasianus), Taučius (Titus), Aukštuolis (Augustulus) ir t.t.

Antra, suiro ir pati romėnų tauta. Gyventojų masės, valstybės aparato supuvimo sudemoralizuotos, pergyveno pasaulėžiūros lūžį. Susiejant visus negalavimus su senųjų dievų tikyba, (mat, imperatorius buvo kartu ir pusdievis (divus) ir vyriausias šventikas), liaudis griebėsi naujo išganymo mokslo - krikščionybės. Modernios tikybos pranašai skelbė meilę ir taiką. Gavę per vieną, jie atkišdavo kitą skruostą. Nuolatinių tolimų pasienio karų, (kurių reikšmės jį nesuprato) išerzinta ir nuvarginta tauta metėsi kiton priešingybėn, - "susitaikymo" bet kuria kaina.

Matydami autoriteto nustojusių administratorių neryžtingumą, bailumą ir jų naivias pastangas atsipirkti dar nors mėnesį, nors valandą saugumo "panem et circenses " programa (valgyk ir linksminkis cirke nemokamai, valstybės sąskaiton), vergų milijonai, vis aukščiau keldami galvas ir garsiau kalbėdami, išėjo gatvėn. Miestai ir ištisos provincijos tapo nuolatinių riaušių arenomis. Cezariai retai mirdavo lovoje ; vis kas nors jiems pasitarnaudavo durklu ar nuodais.

Vienas po kito griuvo trys organizuotos valstybės ramsčiai : finansai, kariuomenė, tikyba. Paliko tik nuolat besiplečiąs parazitinis biurokratijos vėžys. Romos imperija laukė užkariautojo...

ANT MARIŲ KRANTELIO

Čia įžengia scenon mūsų "admirolas" Genčiarikis, vanduolių ir galanių karalius (Vandalorum et Alanorum rex). Nuo proistorės pra - džios, t.y. 1800 - 1200 metų prieš Kr., vanduoliai gyveno prie upės, kurios vardą jie turi. Vysla dar netaipseniai nustojo vadintis Vanduolium (Vandalus fl. senuose žemėlapiuose). Ne tik upė, bet ir jos žemupio baseinas buvo tuo vardu, ir jo valdovas turėjo "Dux Vandalia" titulą. Tie vardai šiandien lenkų sistemingai nutylimi.

Vanduoliai, laikydami mūsų Gintaro Kelio šiaurinės dalies tėkmę, buvo gelo vandens laivininkais. Apie II amžių po Kr. jie tiek įsigalėjo, jog užvaldė visą kelią, pasiekdami Juodąją jūrą. Ten jie rado kitą vandens tautą, su kuria iš karto susidraugavo - galanus (aukštaitiš - kai-galonis, galėnus, o lot. variantais-Gelons, Alani). Šie buvo tolimo jūros plaukiojimo specialistai ; jie sudarė Olbijos uosto laivyną.

Pangermanistų tėze, vanduoliai savo "kelionėje" iš Baltijos pietuosna nesustojo, o po kiek laiko traukė toliau vakaruosna, kur, radę Dunojų, suskilo į dvi šakas ; Asdingi ir Selingi. Tu vardų reikšmė paaiškėja, žvilgterėjus žemėlapin : Aukštingių gyvenvietės yra Teiss, Koroš, Maroš aukštupiuose, o sėslių sėlingių-derlingame Dunojaus žemupyje.

Tačiau "kelionės" tėze, kaip toliau įrodysime, tėra tik vokiečių išsigalvojimas, bandant įrodyti jų tariamai protautės bei kultūros įtaką Ukrainoje bei Panonijoje. Tie Užkarpačio vanduoliai tai visai atskira to pat amatogentis, valdžiusi nuo žiliausios senovės atskirą vandens kelią-Dunojų - Undenojų, nes Vienos, aukštingių senosios sostinės vardas Vindobona - Vanduvonė.

V a n d e n s šaknis sudaro Europos vietovardžių seniausį klodą, todėl tenka ją rišti su pačiais pirmutiniais "probaltais", lenkų mokslo pramintais "Wenetais". Dėl vardo nė kiek nesiginčysime. Jis pilnai sutampa su "proindoeuropiečių" vardynu : musiške Venta, Undenojum , Undone, Venecijos Venetais, kuriuos italų mokslas pripažįsta pirmutiniais Adriatikos gyventojais, o taip pat Prancūzijos Armorikos, lygiai senais vendais ir dar XII šimtmetyje paminėtais mūsų vandais (Heinrici Chronicon Lyvoniae).

Bet lenkai per daug pasišoko aprėpti, jei jie mano išsiplėsti po visą Europą prosenelių "Wenetų" globoje, nes pats žodis juk lietuviškas. Slavų Woda nebeteko anusvaros (pirmykščio n), ir todėl yra aiškiai antrinis mūsų v a n d e n s šaknies padarinys.

Tas klausimas yra pagrindinis visai "indoeuropiečių" prokalbės teorijai ; su juo ji žūsta, kai įrodome, jog apsieita be tų sugalvotų šmėklų, nes Europos upėmis paprastai tekėjo mūsų VANDUO.

PASAULIO PABAIGA : BARBARAI ATEINA !

Nuo žiliausios senovės, grįžtant į patikrintus istorijos įvykius, mūsų Genčiarikio žygis prasideda taip :

Jo tėvas, aukštingių karalius Gaičiarikis, V amžiui beaūštant, ėmėsi apjungti Rytų Europos upių ir jūros kelių laivynus. Aukštingiai, sėlingiai, Gintaro Kelio vanduoliai ir Olbijos tolimo plaukiojimo galaniai sudarė sąjungą dideliam tikslui - pribaigti griūvančią Romą. Prie jų neklaidinga uosle prisiplakė visokie pasaulio perėjūnai, nuotykių jieškotojai sueiviai, gaudai (Suevi, Quadi).

Kaip tik tuo metu Romos vyriausiu karvedžiu buvo vanduolių kilmės Aukščilius Kaunys (Stilicon), kurį dalis romėnų laikė papirktu. Mat jis, gavęs žvalgybos pranešimą apie priešo jėgų telkimąsi ir, beveik neturėdamas kariuomenės, atšaukė Reino pasienį saugančias vėliavas sostinei ginti, palikdamas savo giminaičiams atviras duris Galijon.

Tačiau tie jo kaltintojai, rinkos kalbėtojai, dedamiesi dideliais strategais, negalvojo, kas būtų atsitikę, jei jis to nebūtų padaręs. Vanduoliai, paprasčiausiai pakeitę maršrutą, būtų puolę ir užėmę neapsaugotą Romą. Dabar gi jungtinis 80 vėliavų laivynas pajudėjo gerai žinomu Vidurio Europos vieškeliu - Dunojumi prieš vandenį ligi Maino upės, kur pasimainoma į Šiaurės jūros vandenskyrą, Reino magistralę.

Jiems tenai pastojo kelią vienintelė likusi Reino vieškelio sargyba - letes, liaudai. Dideliame ir kruviname mūšyje žūsta Gaičiarikis, bet vanduoliai, galanių padedami, nugali liaudus. Išsirinkę karaliumi jo sūnų Gundarikį, jie jau be pasipriešinimo pereina per užšąlusį Reiną 406 metų gruodžio 31 dieną prie Mayence (Mainiškės). Laivai paliekami, užsėdama ant žirgų ir žygiuojama per Belgiją, Šiaurės bei Pietų Prancūziją ir 409 metais užimama Ispanija, neužmirštant pakeliui gerokai prisiplėšti. Ispanija pasidalinama taip : aukštingiai bei sueiviai pasiima Galiciją. Galoniai gauna Lusitaniją, dabartinę Portugaliją. Kita jų dalis užima svarbų Kartagenos uostą, nes jie jūreiviai iš prigimties. Vanduoliai sėlingiai įsitaiso vienintelėje Ispanijos derlingos žemės srityje, Gvadalkviviro žemupyje, kuris jiems primena Dunojaus žemupį. Savo vardą jie suteikia tam kraštui - Vandeločia (V)andalusia.

Romos imperija, giliai atsidusus, pasirašo garbingą taiką : oficialiai pripažįsta Ispanijos užkariavimą 411 metais. Viskas tuo būtų gal ir pasibaigę, jei Romos strategai nebūtų persistengę. Mat vyčiai - gudai, pamatę vanduolių pralaužtą Limes (Romos rubežių), paspaudė gerokai pentinais ir jų Vyties vėliavos bematant atsidurė Pietų Prancūzijoje. Šią padėtį Roma panoro išnaudoti savo tikslams, sukiršindama abu savo priešu, tarp kurių iš tradicijos didelės meilės nebuvo. Klastingai laužydama savo duotą žodį vanduoliams, Roma sudaro slaptą sutartį su vyčių - gudų karaliumi Aukštaleiva ir jo palikuoniu Valija, prižadant jiems Ispaniją, jei jie sugebės vanduolius iš jos išstumti. Gudai tarp 416 - 18 metų sąžiningai imasi šio darbo. Jie niokoja sėlingius vanduolius Andaluzijoje. Bet staiga besivaidijančioms mūsų gentims atsiveria akys. Turime vieną įdomiausių diplomatinių dokumentų, bendrą kariaujančių šalių laišką impe-

ratoriui, pasirašytą visų suinteresuotų, kuriame, tarp kitko, tiesiai ir drūtai sakoma : "Mes kariaujame tarp savęs, bet kas nepralaimėtų, tu visvien išloši". Žinoma, to laiško signatarai turėjo progos ir bendrai pasitarti dėl tolimesnių planų, šįkart grynai Romos sąskaiton.

Netrukus matome juos vykdant. 428 metais, mirus Gundarikiui, vainikuojamas jo brolis Genčiarikis, ir reikalai ima virte virti. Jis dar labiau paspartina laivyno statybą, pradėtą jau 425 metais, taip kad 429 metais vanduolių ekspedicinė jėga (vėl apie 80 vėliavų) sėda į laivus ir persikelia Afrikon. Cassiodoras žiūri į tai kitomis akimis : "Vanduolių gentis, gudų išvyta, perėjo Afrikon". O kur karas ? Jo nebuvo. Viskas, matyt, buvo vykdoma pagal prieš dešimtį metų pasiektą susitarimą.

Išlipę, atrodo, Orano uoste, vanduoliai žaibo karu užima visą tuometinę Afrikos "provinciją". Pavėluotai Romos atsiųstas generolas Bonifacijus, nežiūrint vietoje esančių 11 pėstininkų ir 10 raitelių pulkų, greit sutvarkomas ir su vienintele išlikusia jo palydovų gudų gvardijos vėliava apsupamas Hipponoje, kur taip pat gyvena Šv. Augustinas.

Ką Roma laimėjo ? Tik išviliojo vilką iš miško. Užuot nustojusi tik tolimos ir nederlingos Ispanijos, pražudė savo ūkinės gamybos centrą. Afrika Romai buvo tas pat, kas Ukraina buvo ir tebėra Rusijai : grūdų ir visokiausių maisto produktų neišsemiamas aruodas. Jos 7 - 8 mil. darbščių maurų ir berberų žemdirbių pavertė šį kraštą žydinčiu, pertekusiu gerybėmis, derlingos žemės ūkio kultūros centru. Tai buvo vertingiausias perlas Romos karūnoje. Jo nustojimas lėmė galutinį ekonominį ir valstybinį suirimą. Afrika aprūpindavo visą Romos imperiją alyva, vynu, o patį miestą kviečiais, metinės duoklės pavidalu. Ir čia pajuntame, kur batas spaudė. Senatoriai, turtuoliai, generolai, gavę didžiules Afrikos latifundijas - dvarus, kiek galėdami čiulpė vietos gyventojus.

Vanduoliams išlipus Afrikoje, gyventojai džiūgauja. Kas čia vyksta ? Tie nemokšos, matyt, neskaitė mūsų enciklopedijų. Pagal priimtą nuomonę, jie turėtų bėgti nuo neapsakomai "žiaurių vandalų", ar bent nepasiduoti, kaip lepšiai.

Istorijos dulkėti pergamentai byloja ką kita :

"Mokesčių iškankinti vargšai troško priešo atėjimo. Jie meldė Dievą atsiųsti barbarus" (Salvinus, taip pat Orozijus). O Dievą jie meldė savotiškai - pagal Donato "herezįją" (senąją Arijų tikybą). Vienas antrą jie sveikindavo mūsiškiu "Tegul bus pagarbintas" (Deo laudes), užuot krikščionims privalomu "Dievui dėkokime" (Deo gratias). Tai ne atsitiktinis sutapimas. Dar daugiau : pagal žinomą dėsnį - "jei sau padėsi, ir Dievas tau padės", jie dažnokai griebdavosi ginklo prieš romiečius išnaudotojus. Tuo pat momentu, kai vanduoliai lipa krantan, Donatistų maurų vadai Gildon ir Firmus suorganizuoja didžiausias riaušes. Čia taip pat ne sutapimas, o iš anksto susitarus, suplanuota diversija.

BAISŪS VANDALIZMO DARBAI

Visdėlto "vandalų smurtas" nesibaigia tuo keistu gyventojų džiūgesiu. Pasižiūrėkime, kaip tie "barbarai" elgiasi užkariautame krašte:

1) Per baisųjį birželį mūsų tautos viršūnė iš pasalų naktį užklumpama, duodama pusvalandis susikrauti, išvežama žiauriems darbams į nepakeliamą šaltį, kur per kelis metus 90% žūsta. Ką žiauresnio darys tie "laukiniai vandalų banditai" ? Ogi štai : Romėnų engėjams, dvarų savininkams, siūlomas pasirinkimas, - laisvai keliauti į keturias pasaulio šalis, kur tik akys veda, arba pasilikti bernauti tiems, kuriuos jie išnaudojo (Victor Vitensis I. 13, Procope V.I.5.). Čia netikėtai pamatome Genčiarikį turėjus neblogą jumoro pajautimą.

2) Krikštydami prūsus, kryžiuočiai iššudo, prieš tai juos žiauriai iškankindami, mūsų Arijų dvasiškius. Ką baisesnio sugalvos "barbarai vandalai" ? Ogi visa katalikų dvasiškija suimama ir deportuojama Sardinijon į vienuolynus, kur jie sau ramiai, vanduolių netrukdomi, rašinėja juodžiausius pranešimus apie "vandalizmą".

3) Arabų fanatikai, užėmę Aleksandriją, sudegina neapsakomos vertės seniausią pasaulio biblioteką. Hitleris suruošia viešus knygų deginimo festivalius. Kaip elgėsi mūsų jūrininkai, kad palaikytų savo "vandalizmo" reputaciją ? Genčiarikis, po trijų metų apgulos paėmęs Hipponą, uždraudžia paliesti bent vieną lapelį tos didelės bibliotekos, neišskiriant ir savo aršiausio dvasinio priešo Šv. Augustino raštų, ir taip visi šio pastarojo darbai išlieka civilizuotam pasauliui in extenso*. Jei kas taip gerbia knygą, įrodo, kad patsai didžiai raštingas. Ką dar besu - galvos mūsų karalius, kad užsitarnautų istorijoje negarbingiausią vardą ?

4) Ogi, užėmęs sostinę Kartagenę, pirmu savo žygiu uždaro pagarsėjusią "Via Coelestis" - dangiškosios deivės gatvę. Tai naktinių linksmybių centras. Visi girdėjome apie romėnų orgijas ir plunksna neaprašomus iškrypimus. Jokie šių dienų palaidžiausi užkampiai jiems negali prilygti. Rezultatas ? Salvinus ji taip nusako :

"Pas gudus (Ispanijoje, Pietų Prancūzijoje, Šiaurės Italijoje) tiktai romėnai gyvena palaidą gyvenimą, - pas vanduolius gi -net patys romėnai sutvarkyti!" "Barbarai" moko "civilizuotus"...Neblogai. Jei nustosime vartoti tuos nuvalkiotus žodžius ir sąvokas, Romos propagandos sukurtas, pamatysime, kas vyko iš tikrųjų : tai buvo dviejų pasaulėžiūrų kova, - padorių, dievobaimingų lietuvių Arijų prieš ištvirkėlius pagonis, Italijos miestelėnus. Poetas Ovidijus, ištremtas Panonijon ir pagyvenęs mūsų vanduolių tarpe, taip susižavėjo aukštu moralės lygiu ir pavyzdinga šeimos bei socialine santvarka, jog išmoko net kalbos ir parašė lietuviškai ilgą odę "barbarų" garbei, statydamas juos pavyzdžiu romėnams. Tas jo kūrinys "žuvo", o liko tik blankus perpasakojimas.

5) Paskutinė betgi Genčiarikio nuodėmė pati juodžiausia : oficialiai panaikinus katalikybę, bažnyčios nugriaunamos, o Arijų tikybos apeigose karalius įveda lietuvių kalbą! ("vanduolių" kalbą).

* Ištisai.

Štai! Romos bažnyčia šaltai ir galutinai nuneigiama. Vanduoliai skelbia jai karą ir laimi. Čia ir glūdi to per 1500 metų nesibaigiančio "vandalizmo" klyksmo paslaptis. Tik paklausykime Romos vyskupo Posidijaus tų pačių,tik atpasakotų,įvykių aprašymą : "Vandalai atvykę atneša visur kur tik praeidami,suirutę, žudynes, plėšikavimą ir aibę baisiausių bėdų,neatsižvelgdami nei amžiaus,nei lyties,nepasigailėdami nei dvasiškių, nei šventųjų indų, netgi nei bažnyčių"..."Nė vieno fakto, nė vieno įrodymo",pastebėkime, o tik tušti pikti apibendrinimai, - ir taip per puslapių puslapius, ir per amžių amžius...

Atrodo, aukso indų konfiskavimas čia ir buvo aršiausia pasipiktinimo priežastimi. Kryžiuočių plėšimus mūsų turtingų Arijų bažnyčių čia, aišku, nedera minėti, juk tie šventieji vyrai turėjo iš anksto suteiktą popiežiaus dispensą...

Šitaip mūsų Gintaro Kelio, Olbijos ir Dunojaus jungtinių laivynų admirolo asmuo iškyla naujoje šviesoje. Tai pirmas bekompromisinis patriotas, sąmoningai tautinės minties vedamas Arijų tikybos šulas. Jis griežtai atmeta svetimą ištvirkavimo,kyšininkavimo, tautos ir tėvynės išpardavinėjimo "kultūrą". Kiti mūsų karvedžiai, varulių, vyčių - gudų, ostro - gotų karaliai prisitaiko, pripažįsta imperatorių ir popiežių, ir už tai gauna valdyti Romos imperijos dalis leno teisėmis, iškyla jos armijų vyriausiais karvedžiais. Ne jis. Jam Roma ir katalikybė paliks lemtingais amžinais priešais.

Todėl jis užantspauduotas istorijoje "vandališku barbaru".

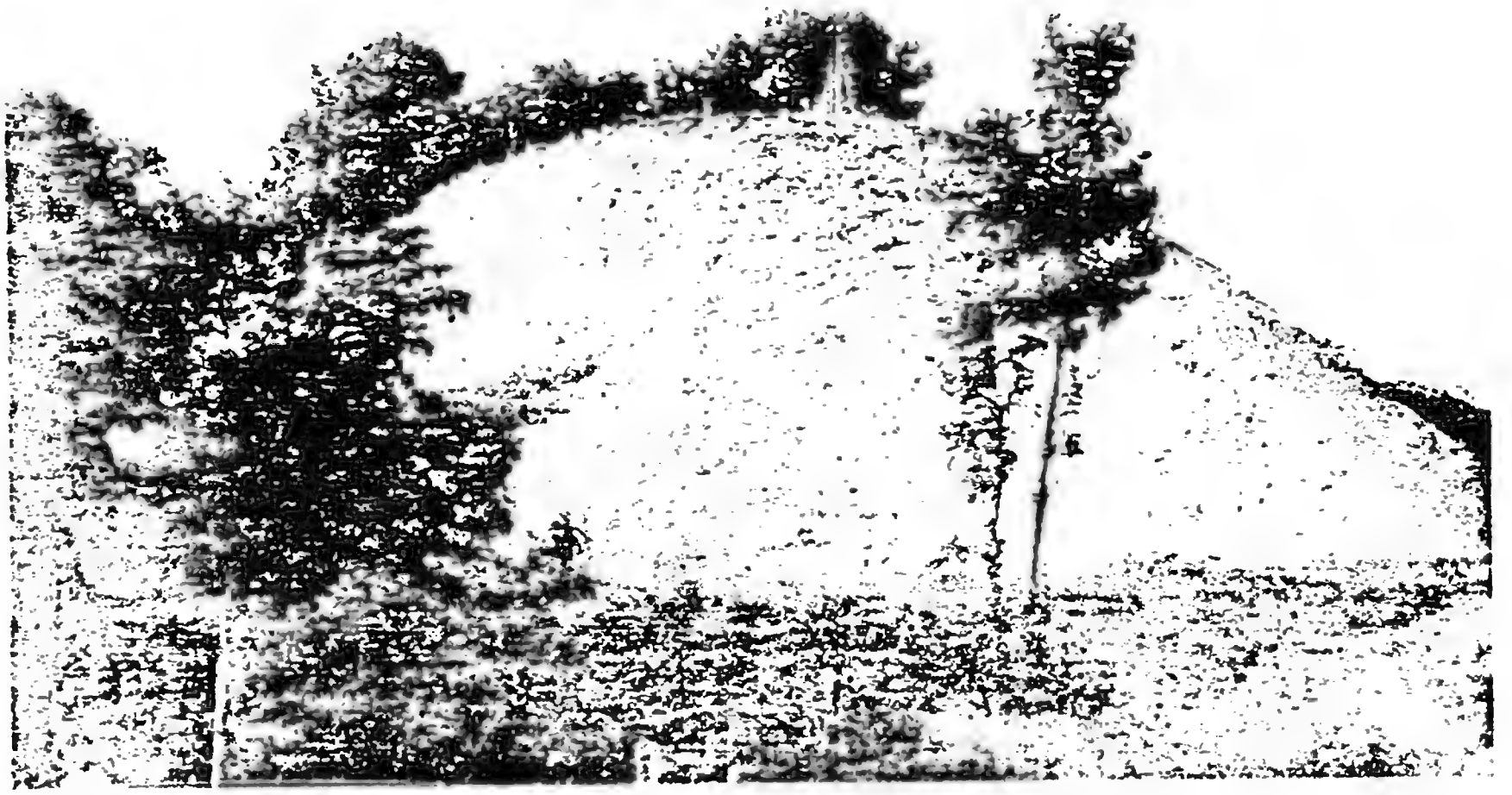

ŽUVUSI GINTARO EILUTĖ

Koks gi išviso Genčiarikio palikimas ? Ar tik tas vandalizmo koliojamas žodis, taip neteisingai jam primestas? Ar dar tebeatmena kas Afrikoje lietuvių karalių ? Štai sausi faktai :

a) Mūsų kultūros įtaka nulėmė visą arabų pasaulio vėlesnę raidą. Genčiarikis sustabdė katalikybės ekspansiją Afrikoje, išlaikydamas joje Arijų tikybą. Netgi vėlesnė Moslemo tikyba įgavo daug pagrindinių Arijų tikybos bruožų : jinai atmeta Trejybės dogmą, garbina tik vieną Visagalį, - kovos lauke kritęs karys žengia tiesiu keliu į dangų.

b) Vanduolių - berberų amalgamas sudarė elito branduolį vėlesniame arabų imperijos užkariavime. Vanduolių laivynas liko viešpatauti Vidužemio jūroje ligi XVII amžiaus. Iki mūsų laikų, Rifo berbėrai išlaikė karinės drąsos reputaciją. Mūsų Baronas - Varonas - Varys, arabiškai tariamas Farys, - karžygys raitelis, tos pat Vyties-"senovinės rėdos".

c) Mūsų protautės beieškodami, ir vėl atradon.. amatą. Bet, jei eisčiai buvo mūsų prekybos laivynu, tai vanduoliai patys neprekiavo, o tik prižiūrėjo jo tvarkingą ir nekliudomą eismą. Tai "marinų", - jūrų išlaipinamų puolamųju dalinių ir vandens policijos mišinys. Jų pareiga, žinoma, už tam tikrą nustatytą muitą, - saugoti prekybos kelius ir keršyti piratams, surandant ir sunaikinant jų gyvenvietes.

Genčiarikis, ruošdamas savo Kartagos laivyną tokiam eiliniam Vidužemių jūros "pacifikacijos" žygiui (tai moderniškas to veiksmo apibūdinimas), užklaustas, prieš ką ruošiamasi, trumpai atsako : "Prieš šalį, kuri užrūstino Dievą" (Salvinus). Vanduoliai išrado pirmą ir, atrodo, vienintelį istorijoje jūros raitelių ginklą. Jie visada su savim laivuose turėdavo ir žirgus (Sid. Apolinarius).

d) Vanduolių jūros terminai prigijo visame pasaulyje : jų karvedys v a d a - m a r i o l a s, tai dabartinis(v)a d m i r o l a s, jų m a t e l i s ar m a t e l o t i s, žvalgas, užsikoręs ant m a t o s stiebo (mast), tai anglų m a t e, prancūzų m a t e l o t, rusų m a t r o s. Ž ė g l i a i, būrės, iššėgiamos ir sužėgiamos tarp stiebų, buvo perimtos lenkų ž a g i e l ir vokiečių segel lytimis. Ispanų ir portugalų catamaran, k a u t a - m a r i o n ė, greičiausiai ir bus tas marių kovos laivas, kurį jie naudojo.

e) Pažvelkite į 10 a ir d iliustracijas. Tai 1500 metų senumo gintaro eilutės, - tiesioginis Genčiarikio palikimas. Berberų tauta, "kurios kilmės nepajėgiama nustatyti", nieko bendra su arabais neturi. Tai kaukaziečių rasė, - ilgos tiesios nosys, plonos lūpos, yra ir mėlynakių. Jie tebegyvena aukštai neprieinamame kalnyne, prie Oued Dades (Didysis intakas), kuris teka į Dra (Undurą). Tenai jie vėl surado gimtojo krašto sniegą, - jis mums fiziologiškai reikalingas. Pats Oued, tai ne kas kita, kaip sutrumpėjusi vand (ens) šaknis.

Amerikietis žurnalistas V.Engelbert, nufotografavęs mūsų gintaro karuolius, tos muziejinės retenybės reikšmės, žinoma, nepramatė. Tačiau reporterio pastabumu jis pažymi, jog jie yra "a favorite of Berber women" - berberų moterų labai mėgiami. Jis bešališkai, kas mums dar svarbiau, pažymi jų kitas išskirtines ypatybes : didelį polinkį dainoms, svetingumą, mandagumą ir kilnią išvaizdą.

Palyginus 11a ir 11b iliustracijas, matome daiktinį įrodymą to papročio, apie kurį kalbėjome sidabro pinigų proga. Jie buvo naudojami tik kaipo papuošalas, ir tradicija išsilaikė pas berberus iki šiandien. Taip atrandame mūsų vanduolių tautos likutį, sulietą su Kartagos trojėnų palikuonimis berberais, pasitraukusiais į paskutinę gamtos tvirtovę, Atlaso kalnyno viršūnes.

S.Daukanto minėta kartaginiečių šventovė Rusnėje, taip neįtikinančiai atrodanti iš pirmo žvilgsnio, įgauna visai naują ir rimtą prasmę. Tai būtų mūsų brolių vanduolių nuolatinė atstovybė pas kuršius - eisčius. Juk Kartaga garsėjo, kaipo Afrikos didžiausias prekybos uostas. Jei kada atsirastų tos šventovės aukuro akmuo, kryžiuočių išvogtas ir pasiųstas Vatikanui, tai jo užrašuose greičiausiai išskaitytume tą užmirštą vanduolių palikimą.

Galutinėje išvadoje, susumuojant vanduolių epopėją, taurus jų didvyris Genčiarikis priklauso tam negausiam asmenybių ratui, į kurį įeina Aleksandras, Kolumbas, Martynas Liuteris, ir kurie savo išskirtiniu veiksmu ir nusistatymu pakeitė žmonijos raidą. Dar daugiau: jis apjungia savyje tuos tris karvedžio, atradėjo ir pranašo pradus.

Tai ne vien tik mano asmeniška nuomonė. Vanduolių žygiui atpasakoti rėmiausi gausiomis vertingos E. Gauthier knygos ištraukomis "Genseric roi des Vandales", kuris irgi stengiasi juos rehabilituoti.

10. Baltų tautiniai rūbai prieš 2200metų

Voronežo sidabro indas (4 šimt. prieš Kr.). Taip atrodė mūsų tautinis rūbas Sarmatijos laikais.. Turtingai išmarginti marškiniai ir ilgos siauros kelnės. Ukrainai marginių piešinį išlaikė beveik be pakeitimo.

Jaunasis sekitas (žvalgas) ginkluotas šventu karo kirviu "labriu". Vyresnysis rago lanku ir išmargintu brangakmeniais odos saidoku.

11 a. Berberų gintaro eilutė ir galvos aprėdas

11 b. Kuršių 2 šimt. po Kr. galvos aprėdas

11 c. Turingijos pilkalnyje rasta gintaro eilutė

11 d. Tokia pat pas berbėrus šiandien

Kuršių ir vanduolių mergaičių galvos aprėdai labai panašūs. Gintaro eilutė, identiška berberų mergaitės dėvimai, buvo rasta Slovakijos iškasenose (nepailiustruota).

(Iš M. Gimbutienės The Balts, p. 127, ir National Geographic Magazine.)

(Iš M. Gimbutienė. The Bronze Age, Pl. 54, ir National Geographic Magazine, June, 1968, p. 865.)

YRA ŠALIS...

...Kur Kaunelių intakas sruvena Plačėtų ežeran. Nuo Žąsotės kaimo ligi Gailiūnų miško plečiasi didžioji Šerviečių ganykla, saugoma aukšto Matos bokšto. Įkopus jo viršūnėn, patogu stebėti ne tik visą šeruolių sidabro plaukobandą, bet matyti Artėnai, Paartėnai ir netgi Bajorų pilies bokštas.

Tokios šalies seniai nebėra, kaipo savystovio vieneto. Tačiau smalsuoliams, bandantiems atspėti, kuriame Lietuvos kampe ji buvo, nurodysime vietą, kur tebestūkso Bajorų pilies griuvėsiai : La Rochelle, Aquitaine, France (Chateau de Boyard).

Pietų Prancūzijoje prie Atlanto aptikti lietuviškus vietovardžius gana nuostabu. Ar yra tam istorinis pateisinimas ? Taip,: į pietus nuo Loaros visas kraštas priklausė "vizigotams", atėjusiems V šimtmetyje po Kr. Baltų karalių vadovybėje.

Čia iš karto susidursime su protestais, - gotai juk esą vokiečiai, ir tam įrodyti turime net jų bibliją, vyskupo Ulfilos "gotų" kalba išverstą, mokslo pasaulyje žinomą "Codex Argenteus" vardu.

Taigi, atsiranda didelis nesutapimas tarp ligi šiol išlikusių lietuviškų vietovardžių daiktinio įrodymo ir oficialios gotų istorijos, pangermanistų XIX šimtmetyje sukurtos. Kaip toji Ulfilos kalba atrodo ?

Paduosime čia žiupsnį pavyzdžių, suskirstydami juos trimis grupėmis, pagal jų kilmę.

I. Andsakanai taiks - atsakymo taikinys, ženklas; gamanjan - gaminti; katile - kaitilas, kaitinimo indas, katilas; aleve- alyva; letan - leisti; rohsna - krosna; bandja - banda; jus - jus; lein - linas; satjan - sodinti; airzian - erzinti, gundyti; sineigs, sinista - seniūnas; vaila - valio, gerai; skula - skola; dail - dalis; vaurd - vardas, žodis; laus - liuosas; nasjan - tarnauti (nešioti); mulda - miltai; skohsla - skausla, slogutis, pikta dvasia.

II. Bidagva - biedak; uruns - rano; laikan - likovat'; lek - lekar'; iddja - idėt; plinsjan - pliasat'; magan - mogti; sad - syt; vopjan - vopit'; salian - gyventi (selo, poselenije).

III. Full - pilnas; fads - vadas; valdufni - valduvonė, valstybė; magath - mergaitė; menath - mainatis (mėnuo); frijonds -prietelius; gastalda - Goštautas; missaleiks - maišalygus, klaidingas (angl. mislike); hairdeis - gaurėdis, ganytojas.

Matome, jog pirmos grupės žodžiai visai nedaug teatitolę nuo mūsų kalbos. Antroje yra slavų skoliniai. Trečioje turime lietuviškus žodžius, sudarkytus "Lautverschiebung" - grynai vokiečių kalbinės apraiškos. Visos trys grupės sudaro apie tris ketvirtis Ulfilos žodyno. (Virš 2000 žodžių jo biblijoje). Likusieji 700 turi neabejotinas vokiečių šaknis.

Tokiais moksliškos analizės duomenimis esame priversti pripažinti, jog toji tariama vokiečių prokalbė visai ne senoviška ir ne savita, o pasibaisėtina baltų, slavų bei germanų kalbų mišrainė, morfologiniu atžvilgiu labai panaši į latvišką, kurioje kibždėte kibžda svetimybės.

Istorija gi visai tiksliai mums paaiškina, kaip toji Ulfilos kalba atsirado. Jinai priklausė mažai tautelei, gyvenusiai trijų tautų teritorijų susidūrime: jotvingiu (vyčių - gudų), slavų (ostro - gotų) ir švabų. Toji tautelė taip ir vadinosi "mažaisiais gotais", ir nieko bendra su tikrais gudais neturi. Tą faktą vokiečių kalbininkai ne tik nutyli, bet bando tą žargoną primesti ostro - gotams, vyčiams - gudams, vanduoliams, varuliams, varingiams, kam tik pakliuvo, be jokių įrodymų, tik prisidengdami bendru "gotų" vardu.

Bet ir mažųjų gotų tarmė kartais išlaikė vertingų mūsų senų žodžių: stikla kaldais vatins - stiklas šalto vandens; thatei Goth gavath, manna tamma ni skaidai - tatai ką Gudas- (Viešpats, Dievas) sujungė (suguvo), žmonės (ge)monys tan neišskaidys; Tu is sunus meins sa liuba - Tu esi sūnus mano (mei)lyba(sis). Labai įdomus ir pamokantieji archaiški variantai k = š; žodžių nutrupėjimas, anusvaros išliekos ir "sis" priesagos perstatinėjimas, kaip pas hetitus.

Randame ir kitų mums svarbių žodžių: galga - giltinė, galutinė išeitis. Taip mažieji gotai vadino kryžių. Nepamirškime, jog Codex Argenteus siekia V šimtmečio, o ligi trečiojo krikščionys kryžiaus išviso negarbino, nes senovėje tai buvo didžiausios paniekos ženklas. Būti nukryžiuotam reiškė nustoti netik gyvybės, bet ir garbės. Ta prasme ir žodis išliko pas belgus ir danus: galge - kartuvės, taip pat pas anglus: gallows. Mūsų kalboje gi turime galgonas - tai galgos (kryžiaus) ženklo nešiotojas, kryžiuotis. Be tos senoviškos prasmės, jų elgesys prūsuose dar stipriau tą žodį surišo su niekšo sąvoka, o lenkai irgi jo vilkimą dalmatiką, ant kurios buvo kryžiaus ženklas, surišo su skuduro, mazgotės sąvoka: galgan.

Dar XIII šimtmečio pabaigoje Dante Alighieri nukryžiuoja velnių valdovą Luciferį (Šviesos Nešėją, Pramatėją), nugramzdindamas jį pragaro giliausian dugnan (Dieviškoji Komedija, Pragaras). Tuo būdu, nuo 312 metų po Kr., kada Konstantinas I -sis pirmą kart iškėlė tą Galgos ženklą savo vėliavoje (in hoc signo vinces, - tuo ženklu nugalėsi), iki prūsų, albigiečių ir kitų Arijų tikybos pasekėjų išnaikinimo, per visą 1000 metų kryžiaus ženklas buvo vartotas kaipo teroro ženklas: - pasiduok arba būk nukankintas! Kad aš nejuokauju, paliudyja Žiniavaldas: mūsų Krivių Krivaitis Baisonis Didysis IV šimtmetyje prieš Kr. nebegalėdamas kitaip suvaldyti ištvirkusių liaudų, liepe visur nešti prieš save eisenose Galgės ženklą, ir padėtis iš karto susitvarkė...Šitaip paaiškėja, kad Golgotos pavadinimas prasmingas: tai Galgautė, egzekucijos, galo gavimo vieta.

Kitas, nemažiau svarbus, "gotų" žodis tai gulbandis. Pas Ulfilą jis reiškia tai gulbę, tai dramblį, tai kupranugarį. Jo dėka mums paaiškės ir goto vardas. Galūnė "bandis" bendrai nurodo bandos narį, nenustatant gyvio rūšies. Svarbių svarbiausia gi mums "gul" šaknis, kilusi iš * gaul, gaut, gaud prošaknies, randamos ir sanskrite: sugautas, prijaukintas, naminis. Vargšas Ulfila, versdamas biblijos egzotiškų gyvulių pavadinimus ir nesugalvodamas jiems atitikmenų, pavartojo "naminio gyvulio" bendrą sąvoką. Tas būdingas žodis atskleidžia visą "gotų" esmę. Jie nėra žemdirbiai. Jie gaudytojai ir ganytojai tų milijonų laukinių

taurų, šernų, žirgų, gulbių ir kitų stambių mėsai tinkamų gyvulių bei paukščių, kurių buvo pilna ano laiko Rytų Europa. Tai pirmieji naminių gyvulių augintojai ir didžiulių bandų savininkai. Jų amato pavadinimo variantai : getai, gautoniai, gaudoniai, gudonai, gudai, gaučiuvingiai, gauduvingiai, joduvingiai, jotvingiai, gaudai, gautai, gaučiai (pastarasis dar šiandien tebevartojamas Argentinoje tam pačiam amatui) atskleidžia lietuvių ausiai jų neabejotiną užsiėmimą be ilgų disertacijų, o burgundų - burgaudų variantas mums primena, jog prie "naminių gyvių" buvo pri - skiriami ir vergai. Vokiečių tebevartojamas tas pats Gaudo - Got žodis Dievo - Viešpaties ir Aukščiausio Valdytojo prasme, o taip pat turtingo, gero, kilnaus ir pan., įrodo, jog jų ponai buvo gudai, todėl jie daro nedovanotiną klaidą, reikšdami dabar pretenzijas į gudų tautą. Juk negalima būti kartu ir ponu, ir pačio savęs vergu? Bet mes jiems davėme ir daug kitų valdžios terminų : kauningas - k o e n u n g , k o e n i g , valdyti-v a l - d j a n , g e w a l t , v e r w a l t u n g , g a r d a v a l d a n s - pilies valdovas, šeimos galva, g a u - apygarda, gaula; f a r a - (d)varas (didvara, būrų baudžiavos vara, varytinio darbo laukas), g u d i j a - dvasiškis ir t.t.

Bendroje išvadoje galime ramia sąžine palikti tariamąją "gotų" kalbą tiems, kuriems ji priklauso - sušvabėjusiems mažiesiems gotams. Vokiečių kalbininkai, norėdami įrodyti vyčių - gudų vokiškumą, įprastu jiems kruopštumu persijoję visą ispanų kalbą, terado joje vos keliasdešimtis neva "germanų" žodžių, kuriais jie nepaprastai didžiuojasi, kaipo jų įtakos Ispanijoje įrodymu. Tačiau visa bėda, kad tų jų pačių paduotų pa - vyzdžių dauguma pasirodo esanti baltų kilmės; d a g a (trumpas kardas) iš įdiegti, h e r a l d o (herbų žinovas) iš gerb - valdžio; b a n d a iš mūsų bandos, be jokių pakeitimų; b a n d e r a iš bandorės, bandos varos ženklo.

Tačiau yra argumentas, kuris užmuša vietoje visas vokiečių pastangas pasisavinti mūsų vyčius - gudus, kaipo germanų "vizigotus". Kai kalavijuočiai išlipo ir įsitvirtino Rygoje, jie užkrėtė visą šalį savo pavardėmis ir vietovardžiais. Po karo lenkai, užėmę Sileziją, per kelis metus sulenkino miestus ir upes. Wisconsine, North Dakotoje vokiečių ir skandinavų pavardės ir vietovardžiai neatremiamai liudija ateivių tautų kilmę. O kur gi vokiškos pavardės, vokiški vietovardžiai Ispanijoje ? JŲ NĖRA. Atvirkščiai, mūsų kylanti kalbininkė J.Statkutė de Rosales , remdamasi ispanų žinomiausiais autoritetais, kaip Menendez Pidal, ruošia didelės svarbos baltų ir ispanų kalbų sistematinį palyginimą, kuriame iškyla netik tūkstančiai mūsų atneštų vardų bei vietovardžių, apyvokos žodžių ir bendros gramatikos lyčių, bet galima netgi susekti mūsų atskirų genčių tarmes, ypatingai dzūkų, kuri labai būdinga, nes niekur kitur Europoje nerandama.

Tos šviesios tyrinėtojos žygis prilygsta Radvilos Našlaitėlio kelionėms po visą Europą, beieškant mūsų praeities, ir karaliaus Z. Vazos siųstai Madridan ambasadai* kad suieškot Baltų karalių dinastijos dokumentus. Jos darbų rezultatų niekur negalima atrasti...Hmm. Ar tik ne bus atsitikę, kaip su Vytauto karūna ?

*žiūr. Piasecius

SIDABRO ŠĖRUOLIŲ BANDA

JAV gyvulininkystės ūkis 1968 metais pergyveno nemažą sukrėtimą. Augintojai tik ką "atrado" nuostabią sidabro plauko raguočių veislę, ištveriančią lygiai nepaprastą karštį ar šaltį, daug sparčiau augančią už kitas veisles ir duodančią aukščiausios kokybės mėsą.

Tai Akvitanijos "Charolais" banda, nuo amžių garsėjanti Prancūzijoje, kaip karalių stalo patiekalas ir nemaža prisidėjusi prie geriausių Paryžiaus restoranų, kaip "La Tour d'Argent" ar "Chez Maxims" išgarsinimo. Kalifornijos raguočių augintojai dėl to įsikarščiavo ligi švelnaus pamišimo : grynakraujo veislinio buliaus kainą įsivarė nuo 100.000 ligi 250.000 dolerių, o kadangi legaliai iš Prancūzijos importuoti tegalima tik po dvylikos mėnesių karantino, tai griebiamasi net kontrabandos, gabenant galvijus aplinkiniais keliais per Japoniją, Bahamos salas, Meksiką ir pan. Cherolles krašte toji veislė pirmąkart dokumentuose paminėta jau 878 metais, bet nėra abejonės, kad ji ten atsirado daug anksčiau. Mat ji aptinkama Europoje dar tik vienoje vietoje, - Voluinėje, ir todėl nėra jokios abejonės, jog atkeliavo Prancūzijon kartu su vyčiais - gudais, kurie ją išvystė iki aukščiausio tobulumo.

Bet tuo gyvenamos vietos sutapimu klausimas toli gražu neišsemiamas. Charolais banda yra vienos svarbiausių mūsų raktinių šaknų nešėja : šėruolių, šėriamųjų naminių gyvulių vardu. Čia turime plačiau paaiškinti, kaip kalbotyroje suprantama "raktinės šaknies" sąvoka. Kada išgirstame tokių miestų pavadinimus, kaip Freiburg, Hamburg, Strassburg, iškarto tvirtai ir neabejotinai nustatome vokiečių kalbinį palikimą. Netgi, jei randame panašių darinių svetimuose vokiečiams kraštuose : Jurbarkas (Georgenburg), Petersburg, Johannesburg (Pietų Afrikoje), atpažįstame juose vokiečių įtaką. Todėl "burg" yra viena iš vokiečių raktinių šaknų. Kalbininkui tai pozityvi, 100% tikra priemonė etnografinių ribų ir kultūros įtakos nustatymui.

Panašių raktinių šaknų yra visose kalbose : prancūzų "ville": Philipeville, Dauville, Aubervilliers, Guebviller; rusų "selo" : Selenije, Seletzk, Novosel, Slutzk, Slonim, Saloniki, Thessaloniki; graikų "polis": Adrianopolis, Philipopolis, Neapolis Pelopeneze, Kretoje, Italijoje ir pan. Raktinė šaknis parenkama labai apgalvotai. Ji privalo neabejotinai ir išimtinai priklausyti tik tyriamai kalbai. Toje kalboje ji turi reikšti iš esmės tą daiktą ar veiksmą, kuriam vartojama, kitaip sakant, tai negali būti tik tuščias pavadinimas, kaip "Neptunas" laivui, "Cezaris" šuniui, "Pomponija" vasarnamiui. Raktinės šaknys, pagaliau, savo padėtimi turi liudyti jų autentiškumą : Ežerėnai turi būti prie kokio nors ežero, Kalniškiai negali būti dauboje, o Dubysa (Daubysa) negali būti kalno vardu. Tik, patikrinę žemėlapyje vietovardžio padėtį ir sutikrinę jį su jo pavadinimu, galime tikrai moksliškai nustatyti, ar tas vietovardis autentiškas.

Dvi tokias mūsų kalbos raktinės šaknis jau esame nagrinėję eisčių ir vanduolių proga. Tai eismas ir vanduo. Dabar atėjo šerti veiksmažodžio eilė. Nei gotų, nei lotynų, nei prancūzų,nei ispanų kalbose jo nėra. Todėl šeruolių atradimas Prancūzijoje,kartu su daugybe jau minėtų lietuviškų vietovardžių, yra mūsų kalbos palikimo neatremiamas mokslinis įrodymas. Ar pakankamai ryškus ? Paimkime prancūzų pašto oficialų gyvenamųjų vietų sąrašą. Ten šimtais galima suskaičiuoti Cher, Chervette, Charolles, Charente šaknies vietovardžių : Šeriai, Šervietė, Šer - uoliai, Šer -venta. Tos puikios lietuviškos galūnės, kurių žinoma, prancūzų kalboje irgi nėra, prideda dar vieną įrodymą, kad tos ganyklos nieko bendra su germanais ar lotynais neturi. Išviso "Le dictionnaire des Postes" paduoda apie 500 Šerviečių !

Pagaliau tų visų mūsų kalbos paminklų fizinė padėtis derlingų ganyklų žemės plotuose, kur ir dabar tebesiverčiama tuo pačiu gyvulininkystės ūkiu, tebeganant tą pačią Voluinės sidabro šėruolių bandą , neabejotinai patvirtina lietuvišką Šervietės prasmę. Ogi ir mūsų krašte tų vietovardžių nestinga : Širvintai (Šer - venta, pal. Charente), Šernai, Sirmeža, Sirutėnai, Šaravai, Sarnelė, Šervydas, Serėja, Sereikiai, Šerna, Serėdžius, Sartininkai, Zehrava, Cerijn (Latvijoje), Surviliškis, Žermunai ir t.t. Kai kuriuose tų pavyzdžių galima pastebėti antrinės prasmės iškraipymą. Ypač suslavintose srityse, kaip Černigovas, Čarna Rus', Červona Rus', Novgorod Seversk ir pan. matome nebesuprantančių veiksma - žodžio "šerti" gyventojų sukurtų(vadinamų nemokšų etimologijos)padarinių, pritaikant pirmą pakliuvusį tokio pat sąskambio žodį iš jų kalbos. Mūsų senovės istorija betgi byloja apie sidabro šėruolių bandos Voluinėje didelį išgarsėjimą ; ji valgio smaližių buvo visai pagrįstai laikoma geriausia mėsine raguočių veisle, ir nieko bendra neturi su šėmo plauko pietų Ukrainos bei Balkanų bandomis, kurių mėsa prilygsta beveik medžio skoniui ir kietumui, nes ten gyvuliai vartojami kaip darbo, jungui traukti jėga.

Kad vyčiai - gudai savo bandai skyrė didelę reikšmę matome iš fakto, jog jų sostinės Tuluzos patronas yra šventasis Sernin (Šernėnas). Pagal padavimą "pagonys" norėję, kad jį bulius subadytų, bet Dievo apvaizda lėmė, kad jo vietoje bulius tapo nužudytas miesto aikštėje. Tai Mitros apeigų ir bulių kovų tradicijos legenda. Apie Saulės ir raguočių bandos Dievą, jo slaptus įšventinimus, 7 laipsnių hierarchiją, buliaus aukavimą prie upės ar šaltinio, Mitros plieno kardų karūną, vaizduojančią saulės,šviesos spindulius ir t.t. plačiau pakalbėsime V dalyje. Čia tik pažymėkime, jog kai kieno rodoma bulių kovoms didžiausia neapykanta tiktai atžymi katalikų bažnyčios pastangas išnaikinti tą paskutinę Arijų tikybos liekaną ispanų tradicijos kraštuose. Jau minėjome, jog Sarmatijoje kelis amžius prieš Kristų viešpatavo Saulės Valdovų dinastija su kardų - spindulių karūna. Tai buvo, kaip matysime tikybos skyriuje,senoviškiausia "sparnuotos Saulės" arba "Sauluvos" (Arys, Horus) tradicija iš Trojos, mūsų liaudies dar tebeišlaikyta (žiūr. II dalies vinjetes).

Šalia sidabro šėruolių tobuliausiai išvystytos naminių raguočių veislės, vyčiai - gudai atsigabeno ir jų aršiausią priešingybę : visai laukinių taurų senoviškiausią veislę, kurios atvaizdą tebeturime Kauno garbėje. Tie gyvuliai buvo, ir dar tebėra, auginami ir atrenkami vien bulių kovoms, dėl jų nepaprasto piktumo ir jėgos. Šią laukinę pirmutiniųjų Europos raguočių veislę ir šiandien tebegano g a n a d e r a i , grynai lietuviškas to užsiėmimo pavadinimas.

Su galvijų bandų ganymu surišta ir sekanti mūsų raktinė šaknis: M a t o s , stebėjimo bokštų. Jau minėtas "Dictionaire des Postes" suskaičiuoja jų Prancūzijoje apie 420, kaip tik tose pačiose,kaip ir šervietes, srityse, vyčių - gudų buvusiose ganyklose. Funk - Brentano aprašymu , Motte bokštai tai buvo medžio pastatai ant kalvų, apvesti nusmailintų rąstų apsauga. Iš jų viršūnės g a n a d e r a i ganytojai galėdavo saugiai stebėti jų bandas ir perduoti reikalui esant signalus, kaip pamatysime V dalyje. Priminkime, jog m a t o s tą pat šaknį jau užtikome pas vanduolius, kurie tą žodį vartojo tokiam pat tikslui pažymėti : stebėjimo m a t o s stiebe įkopusiam žvalgui, m a t e l o č i u i pavadinti.

Ispanų avių ganytojai įsitaisė pigesnę stebėjimo priemonę : aukštus kujokus, kuriuos jie vadina z a n c a - ž a n g a , iš "žengti". Tai grynai baltų ir sanskrito šaknis. Tokie žodžiai, k u r i ų nėra germanų, n e i l o t y n ų k a l b o s e , sudaro moksliškai nesugriaunamą įrodymą, jog vyčiai - gudai, kurių kilmės iš Pabaltijo niekas neginčija, kalbėjo lietuviškai, nes nėra kito logiško paaiškinimo, kokiu būdu jie "atskrido" Ispanijon. Bet prieš peržiūrint mažą pavyzdinį žiupsnelį tokių mūsų kalbinių paminklų Ispanijoje, pridurkime, jog ir Akvitanijos provincija Prancūzijoje nemažiau turtinga išlikusiais mūsų vietovardžiais ir asmenvardžiais. Tas kraštas išlaikė savarankiškumą kelis šimtmečius po paskutiniųjų baltų dinastijos valdovų Valdo ir Gaiverio nužudymo 760 metais po Kr., taip kad dar 1718 metų Aulnis kunigaikštijoje randame bajorų sąrašuose A l e r i c , A u g i e r , B a l l e y , B e l l i n , D o y n e y s , D u d o n , J a g a w l t I , J a g a w l t II , R a t a u d , S a r r e a u , G o u t , L i o t a r d . Tos pavardės tiesiog rėžte rėžia prancūzų ausį, jų kalbai jos absoliučiai svetimos, ir daugeliu atveju net jų abėcėlė negali jų tinkamai išreikšti, kaip Jogailos atveju (prancūzų kalboje nėra w). Tačiau atstačius tuos smulkius iškraipymus, be mažiausios abejonės atpažįstame savo Eilarikį, Augį (Augerį), Balį, Balinį, Dainį, Didonį, du Jogailas, Raitonį, Šeronį, Gudą, Liauderį.

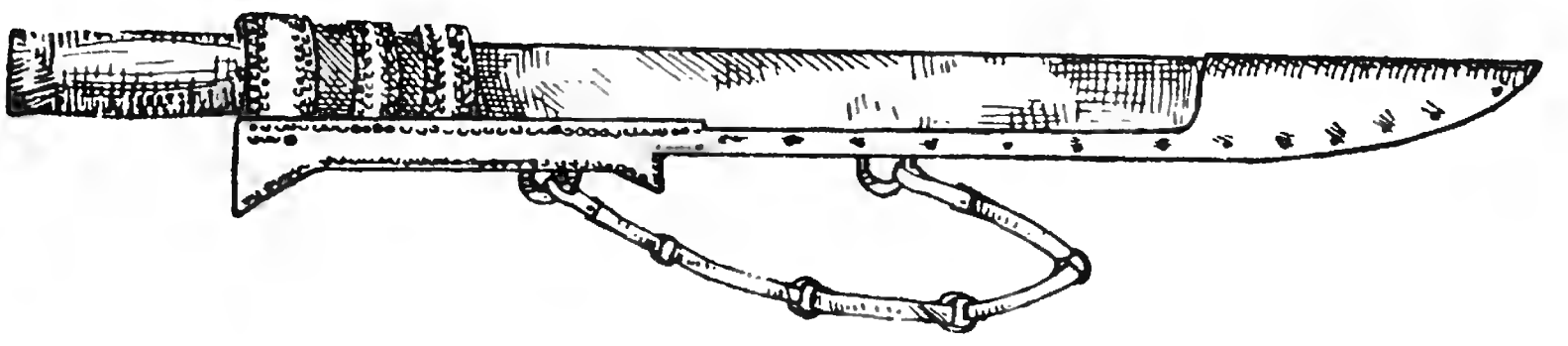

NAUVAROS KRAŠTAS

"Pour des raisons d'ordre religieux... ces origines devaient, de long siecles durant, demeurer cachés à une race déchue, et soumise à la plus dure des lois".

"Tikybiniais sumetimais... ilgų amžių bėgyje toji kilmė turėjo būti nuslėpta nupuolusiai ir pavergtai kiečiausiam įstatymui rasei".

O. de Miloš, "Les origines Iberiques"

Užtikęs Ispanijoje tik mums būdingą "elis" galūnę, jų senoviškų dvasių varduose : Odiel, Teruel, Mataschel, Montiel, Aliustrel, Arvidel, Urgel, Riguel, Berriel, Gabiel, (Gabijėlė), Milašius prideda cituotą kartų komentarą. Ir iš tiesų, yra ko pasipiktinti. Bernelis, saulelė, rūtelė, kraitelis, be kurių neapsieina nė viena mūsų daina, ir ta pati Gabijėlė, šventoji židinio dvasia, dar mūsų liaudies nepamiršta, neatremiamai liudija Baltų išeivius krašte, kurį jie pavadino Naująja Vara.

Mūsų žodinis palikimas ispanų kalboje labai turtingas, ir tik prieš porą metų, mano straipsnių pasėkoje, tepradėtas moksliškai tyrinėti. Nenoriu čia užbėgti už akių šviesiai kalbininkei J.Statkutei de Rosales, pacituosiu tik žiupsnelį mano anksčiau paskelbtų pavyzdžių :

Abierto - atvertas; galon - galonis, rankovės užbaigos papuošimas; garbo - garbė; banda - banda; bandera - banduorė, susibūrimo ženklas (taip atsirado vėliavos); trampa - trampa (trempti, trambuoti); godo - gudas; grapa - graiba (segamoji "agrafkė"); manta - manta; hidalgo - gudelga, kilnios giminės ; molino - malynas; pachol - pakulos, suvelti plaukai; vara - Kastilijos ilgio mastas, pal. mūsų varsta; rancho - (va)rančius, varlaukis, dvaras; varon - výronis, vyras; vereda - var - eida, takas; veredero vareiderys - pasiuntinys; verrugo - vergas, vargšas.

Yra ir balto - slavų bendrų žodžių : gacha - košė, kaša, bota - batas, but; abanico - venta, vienik; resbalon - rozwalony, bandurria - kazokų bandūra, mūsų kanklės; heno - sėno, šienas; barajear - vorožyt, varažyti.

Žirgyno terminų tarpe, be paduotų prie il. Nr.4, reikia pridėti bermejo - bėras plaukas, charro - šėrėjas (žirgų žinovas ir ganytojas), kuris moksliškai patvirtina prancūzų Char vietovardžių prasmę, taip pat ir suerte - šertė, atitverta ganykla, - abu tie žodžiai yra neabejotini mūsų šėruolių šaknies palikuonys.

Išlikusių baltų žodžių viena bendra ypatybė suduoda skaudų smūgį vizigotų vokiškumo teoretikams: grapa yra kilusi iš veiksmažodžio griebti, vokiškai greifen; godo kilęs iš gudo, ne iš got. Kaip gi tai galėjo atsitikti ? Kaip tie "gotai" staiga ėmė savo noru ir atlietuvino savo "Lautverschiebungą"? Tokios malonės iš vokiečių nesitikėjome...

Bet užvis didžiausia mūsų įtaka Vakarų Europoje buvo kultūros srityje. Taip, mes neklystame - kultūros !

Kai Eilarikio Vyties draugonės su paradine uniforma ir trankia daina įžengė Romon, sidabru ir brangakmeniais išmuštos kardų makštys, balnai, kamanos, diržai, šydai su garbės ženklais, padarė romėnams didžiulį įspūdį, nors jie save laikė rafinuoto skonio ir pažengusio meno civilizuota tauta. Vietiniai "arbiter elegantiarum" puolė pamėgzdžioti aksomo rūbus, aukso ir sidabro siuvinėjimus, ilgas kelnes, o ypač sabalų, bebrų, kiaunių kailių papuošimus. Tas gotų madų isterikos periodas atskleidė naują lapą Europos apsirengimo istorijoje. Buvo amžinai palaidotos graikų ir romėnų togos, tunikos ir peplumai. Jų vietoje Vakarų diduomenė apsirengė "viduramžių rūbais", o liaudis Italijoje, Ispanijoje, Prancūzijoje "tautiniais rūbais", kurie labai mažai tesiskiria nuo mūsiškių, nes yra iš jų nukopijuoti. Jei norima įsivaizduoti, kaip atrodė baltų pulkai, Romos užkariautojai, užtenka atsilankyti bulių kovos arenon ir pasižiūrėti atidarymo "paseo" - eisenos. Matadorų ir jų kvadrilijų uniformos yra griežtai tradicinės ir saugomos, kaip didžiausia šventenybė. Jos išliko, kaip ir Romos dvasininkų rūbai, tūkstantį metų be pakeitimo.

Be to, turime ir originalių to laiko papuošalų kiekviename didesniame muziejuje. Būdinga, jog vyčių - gudų atsineštos sagos ir brangakmenių inkrustacijos bei odos išdirbiniai visai atitinka taip vadinamą Merovingų meną (pirmosios prancūzų karalių apkrikštytos dinastijos). Tai seniausias liaudų menas, kurio stilius labai giminingas baltams.

Krotechildos giesmėje minima, jog frankų ambasada, keliaujantį Pietų Prancūzijon, priėjusi Loaros upę, - Akvitanijos gudų rubėžių, apsirengė savo pačiais geriausiais išeiginiais rūbais, "kad nesusigėdytų prieš gudus, garsėjusius savo puošnumu". Mūsų tautiniai rūbai ir tada darė įspūdį pasaulyje. Tik medžiagos buvo truputį geresnės : ploniausio permatomo šilko skarelės, turtingo įvairiaspalvio aksomo, brokados viršutiniai, brangiausių kailių apsiūtos rankovės, apykaklės, sijonai, skrybelės, ploniausio lino įmantriai austi marginiai. Iš Persijos ir Kinijos Gintaro Keliu ir Dunojumi plaukė ištaigingiausios medžiagos. Jas pažino ir burgaudai. (Žiūr. Nibelungų giesmės Sigfrido vedybų aprašymą, jo išlydėjimą į kelionę ir t.t.)

Gero skonio apsirengimas, tai tik išviršinis puošnios dvasios pažymys. Mūsų mandagumo ženklas paliko ispanų kalboje "Usted" kreipimosi lytim. To vieno žodžio pakaktų įrodyti vyčių - gudų lietuviškumą : "Tamsta" lytis vartojama tik dviejų tautų pasaulyje, - ispanų ir mūsų. Tos abi lytys kilusios iš lygiagrečio "Jūsų Malonė" bei "Tavo Mylista" sutrumpinimo.

Mūsų daina keliavo vakaruosna su baltų pulkais. Taip pvz. malda Gemalei Šėrėnai prieš kovą (La Macarena), trimituojama matadorams įžengiant arenon, kurią vanduoliai atsinešė V šimtmetyje Andaluzijon (Vandeloten), liko jų tėvynėje Kujavose (Kaujavoje), kur ji žinoma "Stara piesń" (Senoviškos giesmės) pavadinimu, ir gaida gaidon sutampa tūkstantį metų praėjus !

Yra paplitusi netiksli nuomonė, jog muzika pradėjo vystytis su trubadūrais ir ministreliais tik nuo XI - XII amžiaus, o kai kas net XVIII amžiaus Mocartą, tikros, nefalsifikuotos muzikos teorijos bei harmonijos genijų,stengiasi apšaukti "primityviu", nes jis nevartoja laukinių disonansų. Iš tiesų gi yra atvirkščiai : jau Palestrina, Josquin des Pres, Victoria pažymi muzikos meno saulėlydį, besibaigiantį su paskutiniu Mocarto atodūsiu. Ministrelių gi ir daug ankstesnių laikų melodijos ir poezijos teorijos painumas, rafinuotumas ir geras skonis siekė tokio aukšto lygio,kokio jau turbut pasaulis nebematys. Tai ne mano nuomonė, o redaktoriaus ir leidėjo Oxford Dictionary of Music, Percy Scholes M.A. Jis absoliučiai teisus. Mūsų laikais iš anksčiau vartotų dvylikos modų, kuriuos buvo galima išpildyti kiekvienoje tonacijoje, beliko tik du : mažorinis ir minorinis, - išviso 22 gamos vietoj buvusių 132. Harmonijos matematinė (jau Pytagoro įrodyta) ir nesugadintai ausiai natūrali struktūra beveik visai nebepaisoma ir grimstama į gyvuliškų riksmų ir bliovimų "pažangą". Tuo keliu einant, bus toli pralenkta urvinio žmogaus "kultūra" ir tariamoji "muzika" nužeminta ligi varlės kurkimo lygio.

Tokį "baisų" kaltinimą tenka moksliškai paremti. Atsilankiusi kokiame koncerte publika visad linkusi nutarti : toji žvaigždė turi puikią "klausą", o anoji-visai ne. Ar tai vien subjektyvus vertinimas? Anaiptol . Mokslišku akustinių tyrinėjimų įrodyta, jog mūsų ausyse turime įmontuotą natūralų "La" diapazoną (3-je oktavoje). Tai kraujo indų virpėjimas ausies būgnelyje, nepaprastai pastovaus dažnumo, kuris įgalino pasaulines garsenybes iškilti "nemirtingųjų lakštingalų" panteonan. Bet tasai jautriausias tonacijos pajautimas labai lengvai pažeidžiamas, nes "referencijos signalas" vos - vos - vos girdimas galvoje, visiškoje tyloje.

Jei 2 - 4 metų amžiuje, o gal net dar anksčiau, vaikas iš savo motinos neišgirsta tikros "La" jos kalboje, tai ir jo klausa atbunka, ir jis palieka "atoniškas" visam gyvenimui. Tatai paaiškina didžiosios žmonijos dalies klausos neturėjimą ir tebeturinčiųjų tarpe jos nuolatinį menkėjimą modernaus "progreso" triukšmuose.

Taip žūsta netik muzikos ir poezijos "gotiškas" meno palikimas. Nebeatsiras Arraso ranka austų gobelenų, nebebus Benvenuto Čelini, Stradivarijaus ar Hans Memmlingo pasakiškos kantrybės, kruopštumo ir sąžiningumo ; rimtas menas, kurio negalima sukurti per pusvalandį, dabar atrodo tik laiko gaišinimu.

Iš praeities tebelieka dar išdidžiai tebetūnančios mūsų gotiškos katedros, apie kurias pakalbėsime penktoje dalyje. Jas irgi norima įrodyti kilus tik XII amžiuje, kad tuo būdu jų pirmuosius kūrėjus vyčius - gudus nustumti į "barbarų" lygį.

Baltų menas, mokslas, kultūra, raštas sistematiškai niekinami, neigiami, pasisavinami ; eksponatai naikinami, o kai jie išlieka, apšaukiami "falsifikatais", kaip prūsų vėliava ar Bychovco kroniką. Tačiau prieš porą metų kronika vėl buvo surasta, ir tuo būdu nekaltai apšmeižtasis Narbutas puikiai rehabilituotas. Visgi jokių išvadų iš to nedaroma , o juk, jei jis sakė teisybę, tai melavo tie "neklaidingi autoritetai", kurie vis tebesėdi užkiautėjimo sostuose...

BALTŲ KARALIAI ISPANIJOJE

Nuo 531 ligi 711 m.
(Gemalių dinastija).*

Tautis	531 - 548
Tauteisklas	549
Eigila	549 - 554
Aukštanagaila	554 - 567
Lieluva I (Liuva)	567 - 570
Lieluviųgaila**	568 - 586
Rikių Rėdas	586 - 601
Lieluva II	601 - 603
Vyties Rikis	603 - 609
Gundemaras	609 - 612
Sisebutas ***	612 - 620
Rikių Redas II	621
Šventila	621 - 631
Sisenaudas	631 - 636
Šventila II	636 - 640
Tulga (Tol - eigis)****	640 - 642
Rikis Šventas	649 - 672
Vamba	672 - 680
Varų Vyčius	680 - 686
Eigikas	687 - 701
Vytišius (Vytingis)	701 - 709
Rėda Rikis	709 - 711

* Nuo 340 ligi 531 žiūr. Milžinų Žygio "vyčių - gudų" lentelę.
** Het. Lugalgal
*** Sisu-sanskr. sostas
**** Pal. jo sostinę Tol - eidę ; jo monetose "Toleto pius".

12. Tulūzos valdovo Vytis

13. Aragonos karaliaus Vytis

Vyties ženklas išliko vyčių gudų dinastijoje ligi viduramžių galo:

Štai Alfonso, Tulūzos šakos valdovo, didysis antspaudas iš 1269 metų (# 12) ir Jokymo II, Aragonos ir Korsikos karaliaus toks pat iš 1322 metų (# 13) (I Sigilli del Vaticano V. I.)

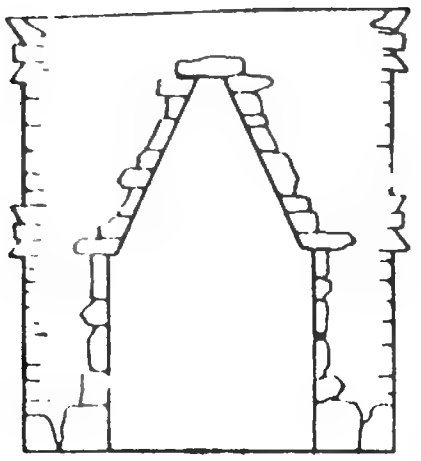

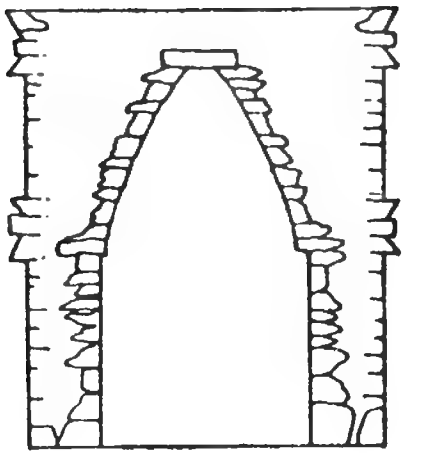

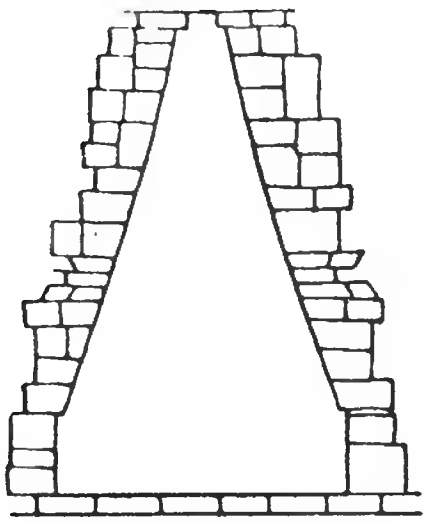

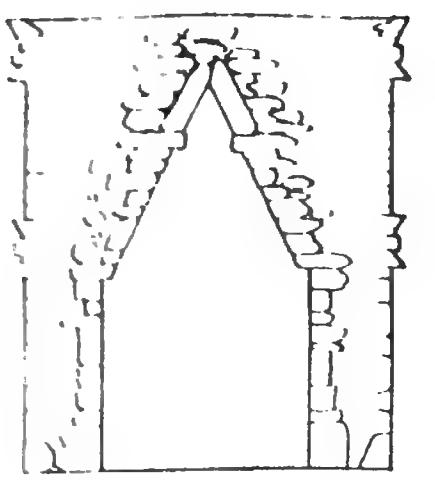

14. "Gotų" stilius mūsų pilkalnio viduje

Gotikos "žinovų" skelbiama legenda, jog tas menas atsiradęs spontaniškai iš nežinios, 12 šimtmetyje, sutriuškinama mūsų karaliaus pilkalniu, supiltu 600 metais prieš Kristų pietų Ukrainoje.

Gudų meno neabejotinas požymis, laužytas skliautas, nežinomas graikams bei romėnams, čia matomas 1800 metų prieš jam "oficialiai" užgimstant...

15, 16. Rūbams susegti baltų graibos 4-6 šimt. po Kr.

Baltų "gotiško" genijaus pavyzdžiai, išbarstyti visame žemyne (Danijoje, Ukrainoje, Vengrijoje, Jugoslavijoje ir t. t.), kuriuos norima perskirti, "aneksuoti" nuvadinant juos Viking Art, Iskustvo Prizemnomorija, Gotisches Kunst, Vengrų menas, Jugoslavų menas ir pan.

Pabandykite atskirti, kuris kam priklauso?

Tarp jų, vyčių-gudų žygio pradininko, Eitonių Rikio lobio (Petrosos iškasenos[3] pavyzdys. Kuris?

II DALIS

ŽINIAVALDO KRONIKĄ SURADUS

SUŠALĘS STUDENČIOKAS

ŽINIAVALDO KRONIKĄ SVARADUS

NAUJAS AKIRATIS

Iki šiol, mūsų praeities beieškant, peržiūrėjome baltų tautos vardo, kilmės ir valstybės dokumentus ir faktus, kurie taip istorikams, taip ir plačiai visuomenei gana lengvai prieinami, - tik kai kieno gal šiek tiek kitokioje šviesoje aiškinami.

Jų didžią daugumą galima patogiai patikrinti, paėmus net Lietuvių Enciklopediją, o kur ši sušlubuoja, didieji pasauliniai mokslo rinkiniai - enciklopedijos ateis abejojančiam pagalbon su išsamesniais duomenimis ir platesniais aprašymais.

Autorius gi, tiesos beieškodamas, nieko nesugalvojo, nieko neišlaužė iš piršto, nieko savo nepridėjo ; tik vėl pabrėžkime, pažiūrėjo į tuos faktus lietuviškomis akimis.

Dabar, atskleidžiant naują knygos dalį, turime aiškiai susitarti dėl vieno : visi tie šimtai archeologinių, kalbinių, istorinių ir kitokių jau nagrinėtų faktų anaiptol nesiremia tuo, ką dabar patirsime. Mūsų ligišioliniuose įrodinėjimuose nė žodeliu nebuvo užsiminta (su viena išimtimi, paprasta citata, p. 67), apie kažkokią negirdėtą Žiniavaldo kroniką, kuri net vienam mūsų istorikui buvo pritrenkianti staigmena. Todėl, ją betyrinėjant, būs puiki proga patikrinti jos autentiškumą labai lengvu ir paprastu būdu : palyginsime ją su ta žinių visuma, kurią jau esame surinkę. Ypatingai čia tiks mūsų skyrius "Lietuvos vardo kilmės beieškant", kuriame atradome stebėtiną liaudų tautą Pareinyje, su jos lietuviškais vardais ir vietovardžiais. Jie nebūs pilnai ir patenkinamai pateisinti, kol neišaiš - kinsime tos tautos praeities, kaip padarėme vyčių - gudų atveju, aptikę mūsų kalbinį lobį Prancūzijoje ir Ispanijoje.

Tikrindami kronikos pateikiamas žinias, nuodugniai ją ištyrinėsime jau žinomų faktų šviesoje. Ar jinai sugriauna mūsų išvedžiojimus, ar juos patvirtina? Jei visur ir visada taip, tai tegali būti viena išvada : ji yra tikra, nes tik tiesa sklandžiai tesiderina su tiesa.

O jei kronika netik neprieštaraus, bet dargi paaiškins mums daugybę mįslių, seniai slėgusių mūsų istoriją ir mūsų tautos vardą, tai čia matysime mus apšvietusio Rūpintojėlio malonę.

7. 2534

SUŠALĘS STUDENČIOKAS

1483 metais žiemos pūgoje, bebrisdamas per vis didėjančias pusnis, Heidelbergo studentas Jonas iš Tritheimo pamatė, jog neįstengs namų pasiekti. Pamėlynavęs ir kalendamas dantimis, 21 metų neturtingas jaunuolis nutarė paprašyti nakvynės šalia kelio glūdinčiame Sponheimo bernardinų vienuolyne.

Iš jo jis išėjo, tik 24 metams praslinkus, kaip to vienuolyno perdėtinis ir visame anų laikų pasaulyje garsus proistorės žinovas. Jau nuo mažens jis pasižymėjo nepaprasta atmintimi ir gabumais : skaityti, rašyti išmoko per porą savaičių, lotynų kalbą per keletą mėnesių, gi pakliuvęs visai netyčia vienuolynan ir ten pasiekė greičio rekordų: per keletą dienų tapo įšventintas broliu, o lygiai metams praslinkus, jau buvo dvigubai ir trigubai už save vyresnių išrinktas perdėtiniu.

Štai mokslininkas, palikęs mums "Frankų karalių ir tautos kilmės" kroniką, kurią jis kruopščiai nusirašė lotyniškai dviem kopijomis iš V šimtmečio po Kr. Žiniavaldo parašytos 12 tomų Sikambrų istorijos.

Pirmoji kopija, aukščiau paduotu titulu, tai platesnė tos istorijos santrauka. Antroji kopija dar sutrumpina pirmąją, ir įvykiai čia atpasakojami savais žodžiais ir savu stiliumi.

Žiniavaldo (Hinibaldus) originalas "kažkur žuvo". Tai toli gražu ne pirmas toks atsitikimas. Taip "žuvo" ir Cassiodoro didžioji gudų istorija, ir mūsų žymiausio teologo bei filosofo Jo Šventenybės Sielmokšio raštai, ir Jo Šventenybės Didonio įstatymų kodeksas "Belagines", apie kurį teks plačiai pakalbėti, ir aibės kitų mūsų istorijos pagrindinių dokumentų.

O jei, per neapdairumą, koks mus liečiantis raštas išlieka, kaip Dusburgo kronika, Bychowco kronika, Girdonio "Gudų Žygiai" ir pan., tai kyla neapsakomas kačių koncertas, bebandant tuos dokumentus suniekinti. Pasirodo, kryžiuočiai dar neišmirę...

Tačiau Žiniavaldo kronika tvirtai pagrįsta ir kitais nepriklausomais šaltiniais : prancūzų ir belgų vienuolynų lygiagretėmis kopijomis. Šių šaltinių dėka, savo mikrofilmuotame egzemplioriuje turiu netgi pilnesnę, kaip J.Tritemijaus, versiją. Tai Jean Bouchet atliktas to bernardinų mokslininko knygos vertimas prancūzų kalbon. Sis eruditas, beveik Tritemijaus vienmetis, sužinojęs apie neapsakomos svarbos atradimą, puolėsi, žinoma, jį tikrinti pagal prancūzų archyvų šaltinius. Tuo būdu jis praplėtė ir paaiškino Žiniavaldo originalą daugelio kitų istorikų, kaip Fredegarijaus, popiežiaus Pijaus - Antonijaus Sabeliko, Manetonio Egiptiečio, Magistro Vinco iš Beauvais ir kitų duomenimis.

Visai neseniai - 1966 metais - vokiečiai išleido perfotografuotą J.Tritemijaus "Opera Historica" 1601 m. Frankfurto laidą.(Minerva GmbH.,Frankfurt/M.). Archyvarams be to dar žinomos ir Mainco 1515 m. bei Paryžiaus 1539 m. laidos, ir Ludvig Scriptor Wurzburgensis 1011 pusl.

Jean Bouchet "Anciennes et modernes genealogies des rois de France" buvo išleistos karališkoje leidykloje, Paryžiuje, 1541 m., bet tos knygos perspausdinimo šansai visai nežymūs. Mat, jau XVII šimtmetyje kai kurie prancūzų eruditai teisingai pastebėjo, jog toji aprašoma liaudų tauta ir jos viešpačiai nieko bendra neturi nei su vokiečių, nei su gallų tautomis.

Jos valdovų "mir" galūnės aiškiai kvepia slavais : Marcomir, Ludomir, Vadamir, Varimir, Rikimir, Tautamir; kiti gi vardai : Pereimys, Vandenorius, Sunonis, Valdarikis irgi kažkaip savotiški, ir nesileidžia nei suvokietinami, nei suprancūzinami. Ypač vieno kunigaikščio vardas išvedė prancūzus iš lygsvaros: pas J.Bouchet jis rašomas Merdatus, pas J. Tritemijų- Meodarus. Tai, žinoma, mūsų Mareidaitis, bet prancūzus jis galutinai pritrenkė. Net toks rimtas rašytojas, kaip Anatole France, iš jo pasišaipė. (Le livre de mon ami). Todėl jau XVII šimtmetyje buvo pradėta nuosekli kampanija kroniką nuginčyti, kaip "legendą", o šiais laikais, kada to jau nebegalima padaryti mokslišku būdu, suradus tiek kopijų keliuose kraštuose, griebiamasi paskutinio skęstančio istoriko šiaudo : viską nutylėti. (Bet, deja, - tuo būdu prarandamas savo vardas visuomenėje).

Legendos užmetimo nereikia nė atremti ; jis toks nevykęs, jog savaime atpuola. Matėme, jog keletas vienas nuo kito nepriklausomų erudity patvirtino kroniką, tikrindami įvairius šaltinius. Negi jie visi susitarę meluotų? Bet kronika pati save patvirtina, minėdama Romos įvykius bei asmenvardžius, gi iš kitos pusės, Romos istorikai irgi mini kronikoje nurodytus karalius ir atitinkamas datas.

To viso pilnai pakaktų, kad autentifikuotume kroniką. Tačiau joje randamas dar vienas labai svarbus įrodymas : ji sugeba mums pateikti tikslią Trojos griuvimo datą : 1179 m. prieš Kr., pasiremdama nepertraukiama datuota karalių geneologijų grandimi, anot Žiniavaldo,, siekusią net liaudų prabočių Vandenorių, išvedusį tautą iš Trojos Europon.

Tas valdovas iš kitos pusės įsakmiai pažymėtas Homero Iliadoje, kaip "naujos trojėnų tautos vadas", ir dainius deda Dievui Perkūnui į lūpas pranašiškus žodžius, jog ta tauta nežūsianti, o klestėsianti per amžius. Bepigu buvo Homerui taip pranašauti post factum *, jis rašė kelis šimtmečius vėliau, taigi turėjo prieš akis tos "pranašystės" išsipildymą. Dėl Trojos žlugimo datos autentiškumo pastebėkime, kad joks viduramžių "klastotojas" juk negalėjo atspėti, jog Schliemanas, atkasęs miestą, suteiks mums galimybę archeologinių ir radio karbono metodų pagalba moksliškai ją patikrinti. Tais laikais remtasi biblijos pasaulio pradžios skaičiavimu. Kronikininkas, nesilaikąs tos chronologijos, būtų buvęs paprasčiausiai sudegintas ant laužo. Todėl, jei Kronika būtų buvusi išgalvota, skaičius būtų buvęs visai nerealus iriš karto išduotų klastotoją. Dabar gi priešingai, - ta data suteikia dokumentui neginčijamą autentiškumo diplomą.

* po įvykio

LIAUDAVALDO BOČIAI

"Siuntė mane motinėlė
Į Dunojų vandenėlio."
(Liaudies atminties išlieka)

Tik nenurodė, kur jo pasisemti : ar Galotėje (Galati) prie jūros, ar Rusnėje (Ruse) prie Bukarešto, ar Balgarde (Beograd), ar Vanduvonėje (Viena, senas lot. vardas Vindobona) prie Šv. Eistuvonio katedros, (Stepono, vengr. Istvan, isp. Esteban), ar prie Slavų Brastos (Bratislava), ar prie Varangų (frankų) kilnios pilies (Regensburg)...

Ilgas ilgiausias tas senojo pasaulio vieškelis, bet čia jis dar nesibaigia. Iš jo galima pasimainyti į Mainą, - kaip gi kitaip tą permaina "atlietuvinti" ?-ir keliauti toliau šiaurėn didžiąja Reino upe, o persikėlus per Kelinį (Pas de Calais) net ligi pat Škotijos galo.

Atsimename, jog Lietuvos vardo kilmės beieškodami užtikome Pareinyje sensacingą liaudų tautą, jau nuo romėnų laikų istorijoje užrašytą ir oficialiuose vadovėliuose, žemėlapiuose ir enciklopedijoje šiandien viesai pripažįstamą.

Tos senojo pasaulio didziausio vieškelio valdovės iš istorijos išmesti nepavyko dėl tos paprastos priežasties, jog be jos neliktų nė istorijos. Tauta, valdžiusi Dunojų, o vėliau Reiną, lėmė visos Vakarų Europos raidą. Ji atlaikė Romos imperijos spaudimą, stabilizuodama jos rubežių, garsųjį "Limes" ilgiems šimtmečiams. Iš jos karvedžių tarpo iškiles Karolis (Karalius) Didysis IX amžiuje savo bajorų liaudų - vyčių vėliavu priekyje nukalė Prancūzija jos siandieninėse ribose.

Dar ligi XV šimtmečio liaudai išlaikė savo tautinę autonomiją, nors jau burgundų leno pajungti. Jujų atskalos (Belgija, Olandija), jujų centras (Elzasas ir Lotaringija - Liaudavaringija), vis dar teberodo atskirą nuo kaimynu veidą ir kulturą.

Vieno pavyzdzio uzteks, nes jis kvapą užimantis : kaip paaiškinti prancūziškai ar vokiškai jų senųjų valdovų vardus, kaip Šventivaldas, Liaudavaldas, Liauda - Vyčius, kuriuos jau minėjome ir kurie tebespokso Vakarų enciklopedijose kažkodėl mūsų nepastebėti? Kaip suprasti Maino upės, Tauruvėnų pilies, Mainyčios miesto lietuvišku vietovardžių atsiradima? Jokių sunkumų : iš čia šakojasi magistralės trimis kryptimis : i pietus, Rodanu, i siaure - Reinu, i Rytus, - Mainu ir Dunojumi. Juk tai visiškas atitikmuo tokios pat strategines reikšmės Gintaro kelio Mainiškei (Mensk).

Skaitytojams, pasibaisėjusiems tokiais neabejotinai lietuviškos prasmės vietovardžių ir vardų atlietuvinimais, pridursime, jog be kalbinės srities, įrodymu yra kiek tik norite, ir kitose. Pirmiausia pažiūrėkime į tą klausimą iš archeologinio taško. Ši mokslo šaka nustato, jog Ukrainos ir Krymo plotas tarp 2000 ir 700 metų prieš Kr. buvo kažkokios "indoeuropiečių" tautos gyvenamas, kuri įdomiau laikui praleisti pildavusi pilkalnius. Ja gerbiamieji kasinėtojai "techniškai" vadina Šiaurės Ponto tauta.

M.Gimbutienė, berods, pirmoji, savo "Bronzos Amžiaus Kultūrų" knygoje tuos "indoeuropiečius" pozytyviai ir neabejotinai sutapatina su istorine kimrų arba kimbrų tauta (517 pusl.)

Ji taip pat nurodo (516 pusl.), jog "kimeriai minimi ir biblijoje, Genezės knygoje, vadinamoje tautų lentelėje, kur Gomer vardas duodamas vienam Jafeto sūnui, Gomer gi, atrodo, labai rišasi su Gamir-kimeriu krašto vardu. Gimirrai, Urartu karalystės užkariautojai, ir jų tėvynė Gamirr paminėti asirų žvalgo Ašhurišua laiške karaliui Sargonui II (722 - 705 prieš Kr.). Kitas laiškas žvalgo Aradsin karaliaus pilies už - vaizdai nurodo, jog kimeriai atėjo iš Manna šalies ir užplūdo Urartu.., jų tautos vadas buvo Ligdamis (be atlietuvinimo!)...Jie buvo skaitlingi ir karingi ir užėmė Sardis miestą, Lidijos sostinę...(Ešarheddon dinastijos užrašai 681 - 668 prieš Kr.)...Graikų šaltiniai nurodo kimerių istorijos galą... Homeras Odisėjoje juos mini kelis kartus. Herodotas, Strabo ir Aeschylas išvardina kimerių gyvenamas vietas ir jų sostinės iš abiejų pusių Kerčo sąsiaurio (V šimt. prieš Kr.)Herodotas pagaliau, aprašo, jog, skitams užpuolus, kimeriai buvo priversti pasitraukti iš savo krašto, suskildami į dvi priešingas šakas" (Visos M. Gimbutienės cituotos ištraukos).

Iš kitų graikų ir romėnų užrašų ir Žiniavaldo kronikos matome, jog kimerių vardas buvo įvairiausiai rašomas gimrais, cimeriais, kimbrais, sikambrais ir pan. variantais. Ką jis reiškia? Reikia jį sugretinti su Pergamo miesto Sengemonių šventyklos vardu : Sangamon. Tada visi tie kraipymai paaiškėja: Gamir - Gomer - Kimer, tai vis tas pats *Gemaris, jo gimtoji žemė tai *Gemarė, o Sengemonis, sengemarys arba archaiškai Sengembris, įterpiant iškritusią b, tai tas mitiškas protėvis, kurį garbinome Arijų tikyboje. Tą Gimties šaknį patvirtina ir Gemalė Šventa, vėliau nukatalikinta į Mariją, bet visgi mūsų kalboje išlikusi, kaipo Gimtinė. Slavų mir - pasaulis, (archaiškas *gemir) irgi kilęs iš "viso krašto, visos gimtinės" sąvokos.

Išvadoje, oficialios naujausios archeologijos ir proistorės mokslų žinios sutampa, nustatant, jog pietų Ukrainoje nuo 20 iki maždaug 7 amž. prieš Kr. viešpatavo kimbrų tauta. Kalbotyra gi juos nurodo buvus mūsų protėviais. Kaip matysime vėliau, garsusis Radvilos žemėlapis juos dar tebežino gyvenant Čerkasuose, ant Gintaro kelio. Gemariai ne tik tą vieną savo tautos vardą mums paliko. Undenojus (Dunojus) ir Undonė (Donas), kurių žemutines tekmes jie valdė, įrodo, jog tai buvo mūsų tauta. Lenkai juos noretų paversti iranėnais, ir sutrumpėjusius mūsų Vandens šaknies žodžius išaiškinti esant iranėnų prokalbės šaknim "duna". Aš mėgstu tuos "iranėnus". Ir nepaprastai mėgstu lenkų naivumą, - jį taip lengva atremti! Jei lotynų Aqua sutrumpėjo ligi prancūzų O tai išeina kad O yra seniausia vandens prošaknis...Vaje! Be to, lenkai savo įniršime, benaikinant visa, kas lietuviškai kvepia žemiau demarklinijos pamiršo, jog Duna, tai dviejų upių ir vieno miesto vardas Pabaltėje, kur jokių iranėnų niekad nėra buvę.

Kalbotyroje, kaip ir geologijoje, dilimo procesas neapgręžiamas. Iš astraus akmenėlio skeveldros per šimtus tūkstančių metų pasidaro apvalas žvyro rutulėlis. Iš *Vandonės gali pasidaryti Unduna, iš jos vėl Duna bet niekad atvirkščiai!

Todėl musų motinėlė, siųsdama dukružę į Dunojų, nė sapnuote nesapnavo jos siųsti pas iranėnus. To dar tetrūko!

RUNRAŠTIS IR FAKTAI

Toliau tikrindami Žiniavaldo kroniką, pastebėkime, jog joje minimų faktų VI šimtmečio kronikininkas negalėjo pasisemti nei iš archeologijos, nei chronologijos, nei kalbotyros, nei proistorės,- tokių mokslų išviso dar nebuvo. Teliko dvi galimybės : arba pačiam išgalvoti nebūtus dalykus, kurie lengviausiai šių dienų mokslo šviesoje iškiltų aikštėn, arba sąžiningai, nekeičiant nė eilutės, nukopijuoti ir išversti filosofo Dorako bei Jų Šventenybių Goštauto ir Baisonio runomis surašytą mūsų praeitį.

Pirmasis Žiniavaldo liudininkas, tai jo kolega prancūzas. Štai kaip jį paremia J.Bouchet, sutikrinęs tuo laiku dar labai turtingus šaltinius: jis praplečia J.Tritemijaus "liaudų karalių ir jų tautos kroniką", surišdamas ją su Trojos karo laikmečiu. Smulkiai nupasakojęs, kaip trojėnai buvo liaudų vadų Vandenoriaus ir Einiaus išduoti graikams, ir kaip po Trojos nusiaubimo dvylika karališkų vainikų (iš kurių susidėjo Trojos Federacija) sugriuvo ir išsiblaškė po pasaulį, jis toliau tęsia :

"Varangas, Gauktoriaus sūnus, daugybės trojėnų sekamas, paliko Lielonę ir nukeliavo žemutinėn Skitijon, pirmojon Europos dalin, kuri prasideda Meotidų marėse (Azovo jūra), tarp upės Nue (pas J.B.) arba Danubius (pas J.T.) ir Šiaurės jūros (Baltijos.) Ta jūra plečiasi iki Germanijos, pagal Izidoro aprašymą jo etimologijose. Trojėnai apsistojo Panonijos žemėje, kuri dabar vadinama Vengrija, ir yra Skitijoje."

Tiems savo teigimams paremti J.Bouchet cituoja tarp kitų net vyriausią autoritetą: "Popiežius Pijus (Antonijus Sabelicus) ir kiti rašė, jog tai ivyko Pereimio, trojeno Priamo sūnėno laikais, bet Magistras Vincas iš Beauvais kartu su Manetoniu Egiptiečiu tvirtina, kad tai Varangas , Gauktoriaus sūnus, atėjo Panonijon ir vedė Renaus, keltų Galijos karaliaus dukterį. Pagal Magistrą Joną le Maire trečiame tome "Galijos iliustracijų" trojėnų tauta likosi Panonijoje apie 729 metus, t.y. ligi 440 m. prieš Kr., kada ji nukeliavo pas Tautonius ir Sėsnas prie Reino upės, kur dabar yra Gueldrai." (Gueldrai romėnų rašomi Veluve - Eiluvė, Eismo vaga).

Ši 1169 data visiškai sutampa su Žiniavaldo 1179 m. nes jisai nurodo, jog prabėgo dar dešimts metų, kol trojėnai galutinai paliko miestą: prieš tai Jo Šventenybė Gaulenis, surinkęs daug kariuomenes, buvo atėmęs pilies griuvėsius iš Vandenoriaus palikuonių, bet matomai bandymas atstatyti milžinų miestą nebepavyko (kaip liudija ir archeologinių iškasenų klodai).

Paduodamas abi versijas : popiežiaus Pijaus ir Vinco iš Beauvais J.Bouchet tuo budu paaiškina ir suderina tą dešimties metų skirtumą. Kaip šis Žiniavaldo kronikos pranešimas sutampa su mums žinomais istoriniais faktais? Ne tik visi senovės rašytojai kronikai pritaria, bet ir archeologija pozytyviai teigia, jog Palus Meotides ir pietų Ukrainos plotuose gyveno gemariai, arba kimbrai, kaip tik ten, kur Žiniavaldas teigia juos buvus. Taigi, matome, jog nuo 20 ligi 12 šimtmečio prieš Kr. gemariai jau gyveno tame krašte ir atvyko Trojos ginti, kaip jos sąjungininkai, viena iš dvylikos Imperijos karūnų. Jų vadų perėjimas pas priešus karo gale tą leno santykį geriausiai įrodo.

Iš kronikos šaltinio matyti, jog armija, dalyvavusi Trojos kare, Pietų Ukrainon negrįžo, o nutarė įsikurti Upenonėje. Vėliau gi, VII šimt. prieš Kr., asirų ir Herodoto pranešimu, gemarių tauta suskilo, ir dalis, tebegyvenusi prie Azovo jūros, "skitų" buvo priversta pasitraukti per Kaukazą į Mažąją Aziją, pakeliui užimdama Urartu karaliją.

Bet ir Upenonėje gyvenančiai gemarių šakai neilgai teko dar ten išbūti. Vos pora šimtmečių vėliau juos ėmė spausti tie patys skaitlingi priešai, - tačiau Žiniavaldas mums išaiškina jų tikrąjį vardą :

"Trojėnai, vadinami skitais, gyveno savo Upenonės žemėse. Jiems viešpatavo Vandenorius, trojėnų palikuonis, prieš kurį daugybė žiaurių žmonių, atėjusių iš Skandinavų salų, sukėlė didelį karą, ir pagaliau Vandenorius tapo užmuštas, ir Margeris stojo valdžion 440 m. prieš Kr. Jisai atkeršijo už tėvo mirtį keliuose mūšiuose prieš g u d u s. Ketvirtais savo karaliavimo metais jis nutarė, savo tautos patariamas, jog nebegalės atsilaikyti tokiam dideliam g u d ų ("gotų") skaičiui. Tad jis atsiklausė Perkūno Žinyčios ir t.t."

Kadangi gudai (lietuviai įotvingiai) minimi kronikoje ne tą vienintelį kartą, o sudaro pagrindinį liaudų priešą nepertraukiamai per visą kronikoje aprašytą 800 metų laikotarpį, jų vardo autentiškumu abejoti netenka. Prieš juos liaudai galų gale buvo priversti sudaryti penkių tautų sąjungą, kuri įgalino juos atlaikyti ne tik gudų, bet ir Romos imperijos spaudimą.

Šių faktų akivaizdoje reikėtų perziūrėti kitomis akimis skitų, kimbrų ir gotų vardus. Romėnams, germanams, graikams jie vis kitaip atrodydavo, ir todėl jų pavadinimai nekartą buvo painiojami. Tačiau tiek oficiali istorija, tiek ir archeologija, tiek ir Žiniavaldo kronika sutartinai teigia, jog tik dvi didelės tautos varžėsi dėl Ukrainos ir Upenonės valdymo. Prie to klausimo grįšime IV dalyje, radę nepaprastai svarbų Jokymo kronikos liudijimą, visiškai sutampantį su Žiniavaldu.

Sutraukiant kronikos pradžią, Taurojai arba Lielonei griuvus, dvylika jos federacijos karūnų išsiblaško: dalis su karaliene Didone įsteigia Kartagą, kita dalis atkeliauja Italijon, duodama pradžią etruskų tautai. Dar kita patraukia į šiaurę, į Baltijos jūros pakraščius, paminėtus kronikoje. (Žiūr. il. 52). Tai Lietuvoje kasinėjimų atrasti tie 1200 prieš Kr. laikotarpio ateiviai, "pilkalnių tauta", mūsų protėviai trojėnai - gimeriai. Pagaliau, mūsų pusbroliai liaudai įsikuria Upenonėje (Panonijoje), įsteigdami ten sostinę Sen Gimrę (Sikambrę). Tai Sen Gemonių šventyklos Anatolijoje atitikmuo. Jų buvimo Dunojaus tekmės žemėse pėdsakai paskatino Basanavyčių ieškoti mūsų praeities, kad išspręstų lietuviškų vietovardžių bei asmenvardzių tose žemėse mįslę.

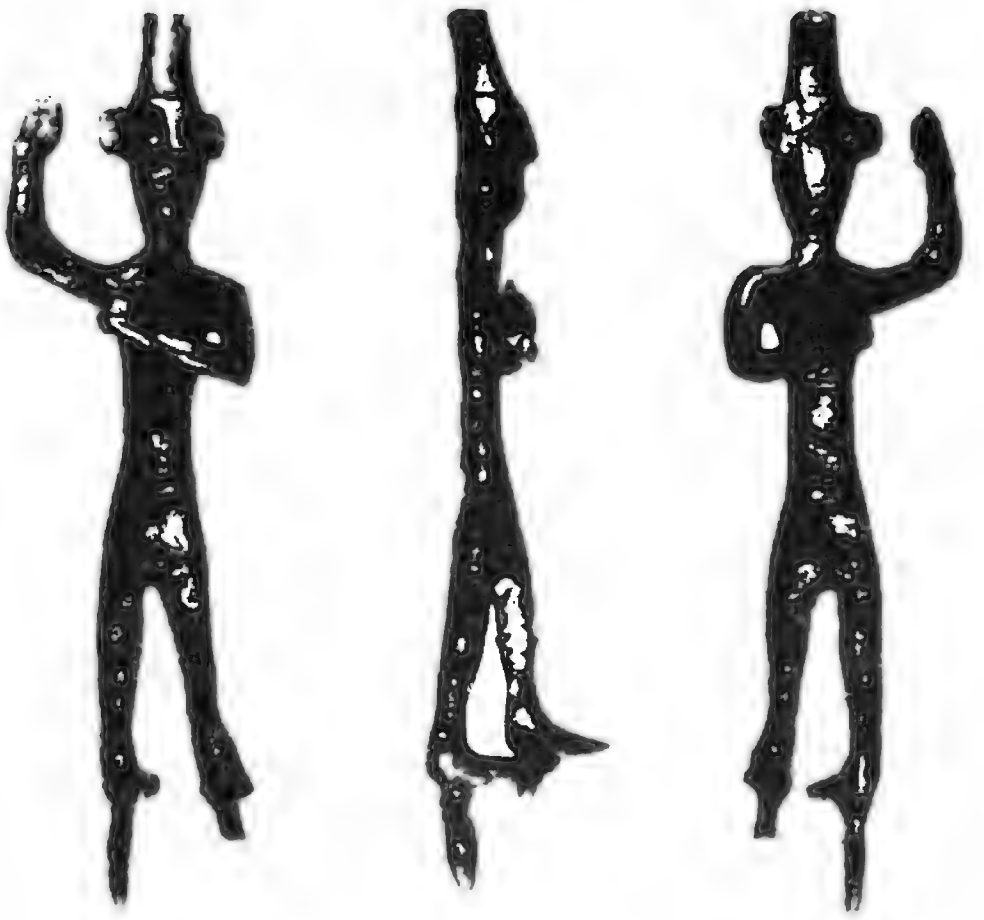

17. Šernuose, prie Klaipėdos, rasta hetitų Perkūno stovylėlė

(M. Gimbutienė, "The Bronze Age", p. 16.)

Tokios stovylėlės būdavo Vyties vėliavų kotų viršūnių papuošalu ir palaima, — pergalės ženklu. Vienas smaigtukas kojoje nutrūkęs pusiau, be to, kairioji ranka rasta sužalota — prilenkta prie kūno; joje Dievas laikė tris žaibus. Iškelta dešinė buvo ginkluota kūju (griausmu),Labriu (šventuoju dviašmeniu kirviu), arba kardu.

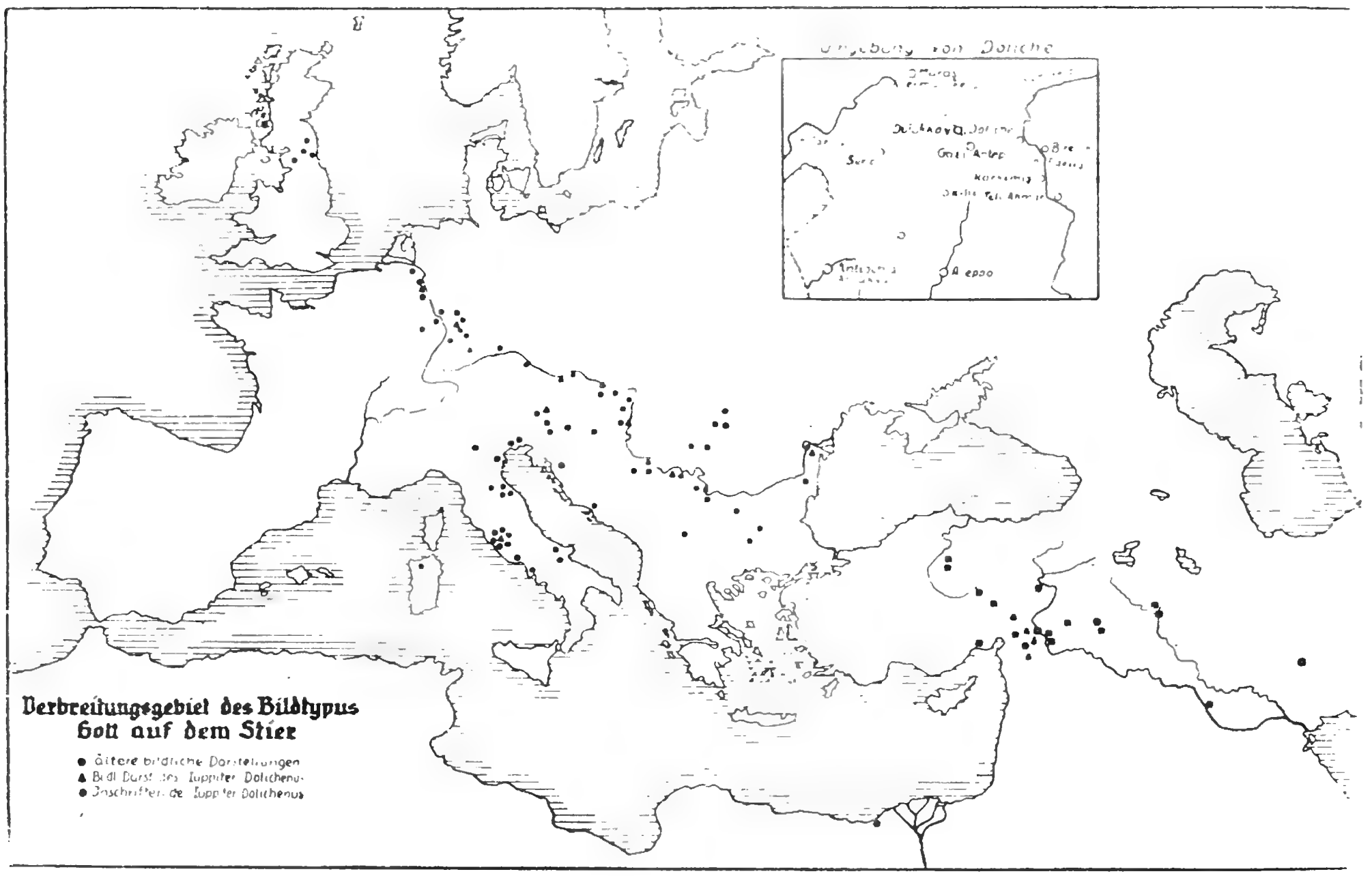

18. Perkūno tautų palikimas: jo stovylėlių radybų vietos

(Bossert, Altanatolien, pagal Demircioglu)

Perkūno tautų: hetitų, lydų (trojėnų), liaudų (sikambrų) ir britų gyvenvietės tiesia linija kerta anuometinį pasaulį didžiuoju eismo keliu nuo Persijos įlankos per Anatoliją, Dunojų ir Reiną ligi Škotijos. Šalutinė šaka eina Adriatikos vandų ir Šiaurės Italijos etruskų kryptimi. Tos visos tautos priklausė senovinei eisčių - upeningių pirklių federacijai.

PERKŪNO TAUTOS ANTSPAUDAS

Pasižiūrėkime atidžiai į čia pridėtą žemėlapį (il. Nr. 18) Jame parodytos hetitų dievo Tešubo (Taučiuvio) statulėlių radybų vietos. Mūsų broliai liaudai atžymėjo tais daiktiniais įrodymais jų gyventas vietas ir jų laikytą Vakarų Europos vieškelį. Kaip eisčiai valdė Gintaro kelią, taip sikambrai buvo Reino - Dunojaus arterijos valdovai. Ką į tokį tvirtinimą sako Žiniavaldas?

Atskleiskime vėl jo kroniką. Jinai prasideda karaliumi Margomariu, kuris gudų (įotvingių) daugybės spaudžiamas pamatė, jog negalės ilgai atsilaikyti. Susapnavęs apie liūtą, žaltį ir apuoką, jis atsiklausė žinės Akirūnės Sikambrės Perkūno šventykloje. Apie tą labai svarbų sapną, pradedant lemtingą žygį (pal. Gedimino sapną Šventaregio slėnyje), plačiau pakalbėsime, aptardami mūsų senąją tikybą.

Gavęs iš Šventaregės išsamų paaiškinimą, jog drauginga ir gimininga sėsnų (saksų) tauta priims liaudus Pareinyje, karalius sušaukia visuotinę tautos Suvejų. Renkasi kunigaikščiai : Naukaunorius, karaliaus dėdė, Senonis, Upantenorius ir Pereimys, jo broliai, o taip pat ir kiti Trojos kraujo didikai : Gaulėnis, Upantenorius, Mainanderis, Eidrašius, Gautienius, Pereimys, Marionis, Varmonius, Naukaunorius, Upendaris, Galonis, Margamaris, Lielonis, Mažonis, Upantenorius II, Ankrašius, Baustgaustis (Krivaitis), Laukamarys, Vareidonis, Malda, Kaulanis, Vareimus, Selna, Meilonis, Sekonis, Šokas, Laukys, Naukaunorius, Tėvonis, Mareidaitis.

Štai mūsų kalbos vardai 1500 m. senesni už Mažvydo tekstą !

Taigi, tautos Vytį sudaro 35 riterių vėliavos, gi iš viso karių suskaičiuota 175 tūkstančiai, "neįskaitant tarnų bei kambarinių". Pastaryjų tarpe, aišku, buvo daug svetimšalių, pagautų karo lauke. Kronikos žiniomis, viso emigrantų būta arti pusės milijono. 436 metais prieš Kr . pajudama ilgon kelionėn ir sustojama, tik įsikūrus dešiniajame Reino deltos krante, tarp Reino ir Visurgio (Veser) krašte, dabar vadinamame Gueldrais. Karalius Pereimys, 382 metais, tenai įkuria Naumainingę ir Nauupagę (Nimegues ir Neupagen). Karaliaus ir jo įkurtų miestų vardai neabejotinai lietuviškai liudija tuos "perėjūnus, naujakūrius". 337 m. vėl kito karaliaus vardas, Diduoklis, kronikos lotyniškai paaiškinamas-esą "jis buvęs labai didelis kūnu". Labai ačiū. Tokie sakiniai moksliškai neatremiami, be to iškart vienu šūviu paliudijamas liaudų lietuviškumas ir kronikos autentiškumas, jei kas dar abejotų. Tasai milžinas tačiau turėjo rūpesčių : gudai, sutelkę didžiulę kariuomenę, bandė ir naujose vietose sikambrus pasiekti bei priveikti. Bet čia išsipildo Šv. Akirūnės pranašystė (ar tiksli informacija) : kaimyninės tautos, atmindamos savo senos giminystės ryšius (tatai keliose dokumento vietose pabrėžta), palaiko savo

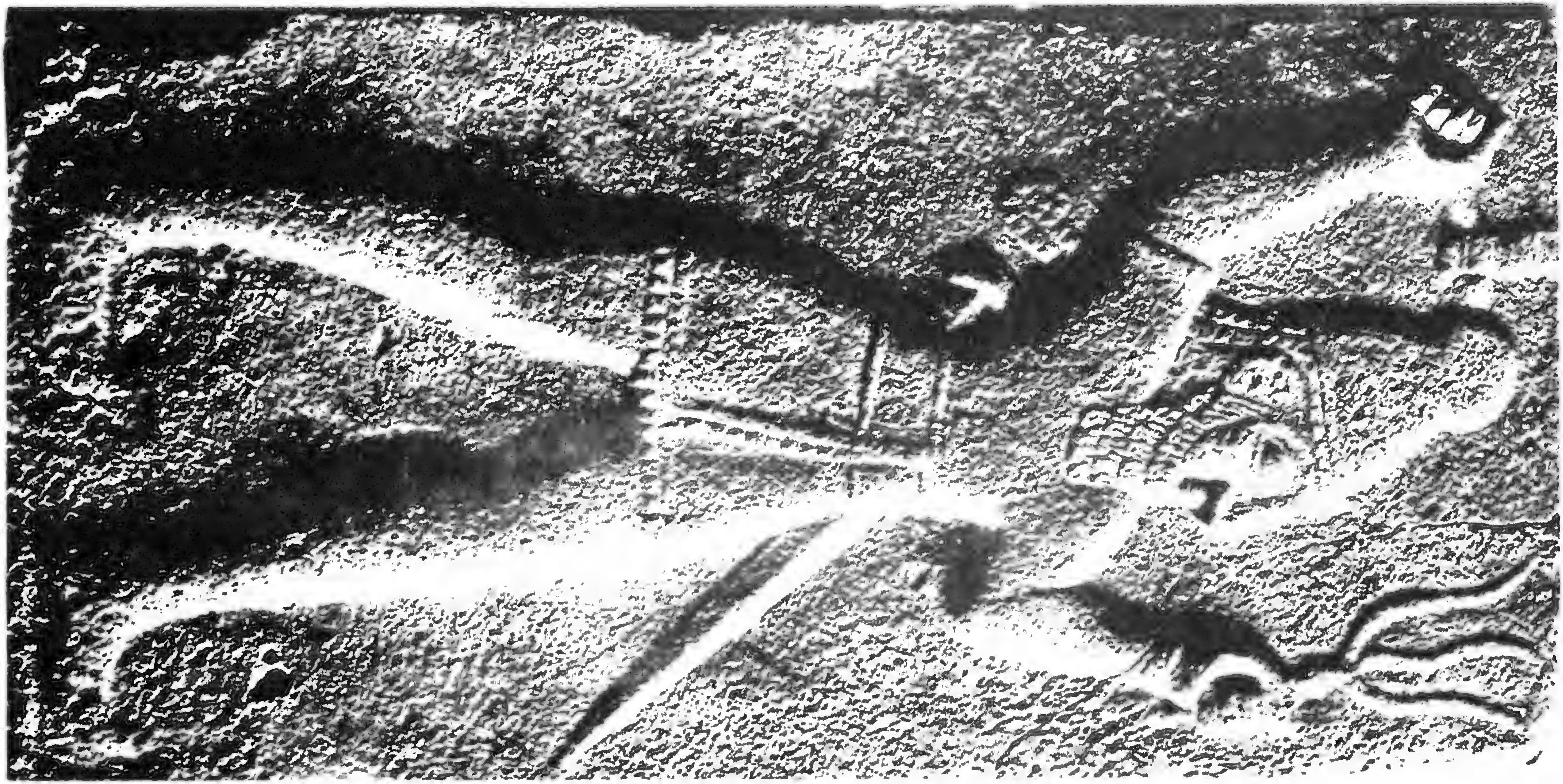

19. Mūsų Dievas Anatolijoje

(Bossert, Altanatolien, reljefas iš 14 šimt. prieš Kr.)

Perkūnas laiko kairėje žaibus, dešinėje kūjį - griaustinį. Pagal popiežių Pijų III, Kamandulių vienuolis Jeremijas 1464 m. aptikęs Lietuvoje didžiulį kūjį, kurį žmonės garbino, kaip Dievo paliktą šventenybę. Perkūnas - Tešubas - Taučiuvis ginkluotas dar varingiams būdingo stiliaus kardu, kurių mūsų pilkalniuose atrasta apsčiai.

GEMARIŲ PIRMOJI DINASTIJA

VANDENORIUS	Upenonėje,	mirė	440 prieš Kr.
MARGAMARYS	Pareinyje,	"	412 "
VANDENORIUS II		"	382 "
PEREŁMYS		"	356 "
GAULĖNIS I		"	337 "
DIDUOKLIS		"	298 "
GAULĖNIS II		"	284 "
BAISONIS DIDYSIS		"	248 "
LIAUDAMARIS I		"	230 "
NAUKAUNORIUS		"	196 "
MARGERIS II		"	168 "
LIAUDŽIUS I		"	157 "
VANDENORIUS III		"	141 "
MARDAUGIS		"	93 "
KAUČIANDARIS		"	72 "
VANDORIUS IV		"	37 "
VARANGAS		"	9 "
LIAUDŽIUS II		"	20 po Kr.
VARIMARIS		"	32 "
MARGERIS III		"	50 "
LIAUDAMARIS III		"	62 "
VANDENORIUS V		"	68 "
RAITORIUS		"	89 "
RIKIMARIS I		"	113 "
VADAMARIS		"	127 "
MARGERIS IV		"	148 "
LIAUDAMARIS IV		"	165 "
VARAVARDIS		"	185 "
SUNONIS		"	213 "
VALDARIKIS		"	253 "
VARTAURIS		"	271 "
LIAUDŽIUS III		"	298 "
VALDERIS		"	306 "
DAUGVARIS		"	317 "
LIAUDŽIUS IV		"	319 "
LIAUDAMARIS V		"	337 "
RIKIMARIS II		"	350 "
TAUTAMARIS		"	360 "
LIAUDŽIUS V		"	378 "
MARGERIS V		"	393 "

Archaišką kai kurių vardų skambesį pateisina 1500 metų spraga, bet visdėlto tarp jų lengvai atrasite mūsų Vyt - tauto, Min - daugo, Liauda - vario, Pilėnų Margerio, Rasos imperatorių Varių - rikio, Vandenoriaus atitikmenis...

viengenčius sikambrus. Sudaroma penkių tautų sąjunga, klestėjusi kelis šimtmečius Vakarų Europoje :

1) Liaudai, arba sikambrai, arba "frankai" (Elzasas, Lotaringija, Belgija, Olandija), tos Federacijos vadovai;

2) Sėsnos, arba saksai, arba sen-prūsiai (dab. Westpreussen);

3) Tautonys ant Maino raktinės perėjos (lot. Teutones);

4) Tauringiai (Turingija);

5) Varuliai, arba Varulli, arba Gerulli, arba Herulli, arba Erulli (dabartinis Meklenburgas ir Brandenburgas).

Nesijaudinkime. Čia ne legenda. Tūkstančiai istorinių tomų užfiksavo tų tautų vardus ir jų raidą. Gaila kad neturėjote laiko paskaityti. Tie faktai jokiems pašaipų megėjams neįkandami. Nerasite rimtos enciklopedijos, aš sakau rimtos, kurioje tos tautos nebūtų paminėtos.

Šį Žiniavaldo pranešimą privalome ypatingai pagerbti, nes jis atitinka visiems lotynų šaltiniams, visoms viduramžių kronikoms, ir oficialaus proistorės mokslo be ginčų priimtas. Grįžkime prie mūsų karaliaus milžino. Jo sąjunginės jėgos siekia 260 vėliavų. Gudai atmušami, nors tauringių karalius Gerinija žūsta kovoje.

Ateina taikos ir pergalės laikai. 298 metais sostan įkopęs Gaulenius tik linksminasi, įsitaisydamas didžiausią haremą, ne kiek neblogesnį už garsųjį Nebukadnesaro. Ta proga pamatome mūsų pažangios civilizacijos santvarkos apsireiškimą - Liaudų bajorų sukviestas visuotinis seimas nuvainikuoja karalių ir jo vieton pasodina griežtą moralės saugotoją Baisonį Didįjį, Gaulėnio brolį. Šis, būdamas Krivių Krivaičiu, duoda tiek karčių pipirų doros ir įstatymų laužytojams, jog šiurpas apima kiekvieną patvirkėlį Pareinyje, ir liaudų tauta vėl įstatoma į drausmingos valstybės vėžės. Pagal kronikininką Gimarodaugą tas baisus, bet teisingas, valdovas senatvėje paskyrė karaliumi savo sūnų Liaudamarį, o pats, įžengęs Perkūno šventyklon, išnykęs iš akių, nes "buvęs pusdievis ir didžiai šventas buitininkas". Apie ta šventą vyrą dar pakalbėsime.

Kitas mūsų mokslininkas karalius Margeris 196 - 168 m. buvo astronomas ir istorikas. Jis dainiams - kanklininkams (sanskr. gandarviams), liepdavęs dainuoti apie senus tautos žygdarbius šventykloje ir pilyje, kad tuo būdu išlaikytų tautos dvasią ir susipratimą. Jo viešpatavimo metu, pastebi Žiniavaldas, Hanibalas buvo Scipijaus nugalėtas ir pabėgo pas Bitinijos karalių Prūsą. Iš kur jis tai sužinojo?

Mardaugis, ar Mindaugis, 121 metais jau įveltas Romos imperijos užmačių ir liaudų Dunojaus - Reino kelio Genčios pirklių federacijos jėgų lygsvaros atvirame konflikte. Surinkęs penkių tautų visasąjunginę V-yties talką, jis nužygiuoja iki Ravenos ir ją sugriauna.

Varingis, 37 metais prieš Kr., įamžina penkių tautų sąjungą sidabro plokštėse. Nuo to laiko romėnų skribai vartoja jai pavadinti bendrą "germanų" žodį. Kalbotyros moksle nėra aiškesnio pavyzdžio v > g sumenkėjimo. Vokiečiai negali pasigirti, kad jie kadaise buvo "germanais", nes prieš tai, gramatiškai, buvo mūsų "varumonys", varingiai. Tą paskutinę

lytį daug vėliau vokiečiai jiems būdingu garso nuslydimu išvertė į v > f : varangas > farangas > frankas. Bet dar ilgai jiems nevyko primesti savo tarimo : Tabula Peutingeriana duoda įsokingą tų neva frankų vėl atlietuvintą variantą, pažymint jų gyvenamas vietas - "qui et Pranci". Kas gi galėjo taip ištarti? Tik ne romėnų generolas. Jo kalboje f laisvai vartojama. Atvirkščiai, liaudas ar senprūsis žvalgas atsisakė ištarti vokiškai ir savaime surado prieš tūkstantį metų mūsų tik dabar nukaltą "prancūzo" lytį.

Margerio laikais (32 m. po Kr.), imperatorius Kliaudijus surengia ekspediciją Anglijon ir grįžęs smarkiai sumuša liaudus. Po to Roma pradeda įsigalėti. Liaudamaris nuolat priverstas kariauti su romėnais ir jų sąjungininkais gallais. Jam nebepavyksta sugriauti romėnų pastatytos Mainyčioje (Mainz) raktinės tvirtovės. Rikimario laikais, 79 m. po Kr., užtinkame nepaprastos svarbos žinią. Karalius, išvijęs gudus iš sėsnų krašto, - taigi, Sarmatijos rubežius buvo pasistumėjęs tiek toli, - pasiunčia savo sūnų "Sūnonį" Rytuosna su 43 vėliavomis nuolatiniam garnizonui. (Beje, ta proga pastebėkite kronikos lotynišką išsireiškimą "suum filium Sunonem". Kaip dabar išsisuksime iš tos nemalonios padėties, kad sūnus vadinamas lietuviškai sūnumi?(Gal paprašyti kokios labdaringos draugijos, kad paskirtų tūkstantuką už sugebėjimą paversti tai "legenda"?)

O nepaprastos svarbos žinia tokia : ta proga kronika paduoda Sėsnų krašto rubežių aprašymą, - rytuose sarmatai, pietuose Bohemijos slavai, vakaruose Vokietijos (daugiskaitoje), šiaurėje frizai, danai ir EISČIAI. Krivių Krivaitis Rutingius, užrašęs tą žinią, mums parodo mūsų praeities tikrovę : vokiečių tais laikais Baltijos ir Šiaurės jūrų pakraščiuose nebuvo ; jie tebetūnojo savo švabų "Gebirguose". Saksonija arba sėsnos, arba senprūsiai tęsėsi ilgu siauru ruožu nuo Reino ligi Oderio, o per vidurį buvo drauginga sąjunginė varulių - rugių tauta su sostine Varulynu - Berlynu. Sunonis, nuvykęs rytų rubežiun, pastatė tvirtovę Frankfurtą ant Oderio - Varingių Brastą, kuri atitinka tokią pat tvirtovę ant Maino upės.

20, 21. Arų — lelijų kilmė

(Corpus sigillorum Neerlandicorum, V. 2. # 658, 670.)

Štai kaip iš Trojos arų kilo prancūzų lelijos, kai piešiniui sumažėjus, išnyko detalės. Tačiau pereinamojoje stadijoje tų "lelijų" dar matomos kojytės... Ši trijų varulių (arų) garbė išlikusi autentiškame 12 šimtmečio olandų kunigaikščių antspaude, restauruota, piešinio nekeičiant, dailininko P. Weckstromo, ir mano panaudota knygos viršeliui.

MĖLYNOS VARLĖS

Nagrinėdami Žiniavaldo kronikos įdomesnių vietų ištraukas, Valdarikio laikais, 213 m. po Kr. randame įterptą liaudų senoviškos vėliavos aprašymą ir sužinome, kaip prancūzų valstybės ženkle atsirado trys lelijos. Tai paaiškina ir mūsų liaudies raštuose taip mėgiamų "lelijų" kilmę.

Krivio Galdegausčio teigimu, seniausia iš Trojos Panonijon atsinešta vėliava buvusi "trijų mėlynų varlių sidabro lauke". Kiekvienam heraldikos žinovui aišku, jog niekas pasaulyje niekad garbėje varlių nevaizdavo. Ypač tokia išdidi tauta, kaip Perkūno - Saulės palikuonys, būtų tai palaikiusi mirtinu įžeidimu. Tai iš kur atsirado tos mėlynos varlės?

Prisiminkime, jog iš runraščio sidabro plokštėse kronika buvo verčiama lotyniškai, prancūziškai, daug, daug kartų vienuolynuose glūdumoje rašoma ir perrašoma. Bet vertimo klaida įvyko pačioje pradžioje, runas beskaitant. Skriba neblogai mokėjo lietuviškai. Metraštis užrašytas sklandžiai ir nejaučiama sunkumų, atlietuvinant vardus. Tačiau iškur tos varlės? Nemokėdamas hetitų kalbos, skriba palaikė "tris varulius" arba varlius simpatiškų amfibijų rūšimi. Tikrumoje hetitai, taip kaip ir mūsų senoliai , pradinei šwa tebegaliojant, žodį aras tardavo "varas", taigi varulys, varlys buvo garbingas Perkūno paukštis, ir kaip toksai turėjo pilną teisę plėvė - suoti vėliavoje. Senovėje, jis turėdavo dvi ar net tris galvas, - tai jam tuo laiku nesudarydavo jokio keblumo (žiūr. il. 22,23). Taip pat lengvai jis pasiversdavo lelija (žiūr. il. 20,21,25). Prie to paukštelio patarčiau prieiti atsargiai, - jis visagalio Viešpaties Perkūno atstovas ir pasiuntinys ir tebegaubia savo sparnais paskutinę šių dienų imperiją, - JAV.

Vartaurio laikais (253 - 271 po Kr.), byloja toliau Žiniavaldas, gudai, peržengę Dunojaus Limes, iššudo 30.000 romėnų, kartu su imperatoriaus Didžiaus (decius) sūnumi. Sąjunginės liaudų vėliavos, pasinaudojusios ta proga, vėl suplevėsuoja šiaurės Italijoje. Ravenna paimama, 0 266 m. žygyje nueinama ligi Taragonos miesto Ispanijoje, kuris "sutvarkomas". Karalius Liaudžius 271 m. užkariauja visą Galiją ir ją valdo septynis metus, bet Romos imperatorius Aurelijus ją atkariauja. Mielibičiuliai, ar pastebėjote dviejų galybių, dviejų pasaulių, dviejų tikybų kovą ? Jei ne, bus daugiau, kol neatsibos.

Muškimės. Liaudžius IV didelioje kovoje su gallų ir romėnų armija užmušamas, bet jo brolis Liaudamarys apsivelka jo šarvais ir laimi mūšį (Plg. El Cid ir Gražinos padavimus). 319 m. romėnai persekioja švabus, tad Liaudžius (Liudvikas) V pasiunčia savo brolį karvedį Ginia - valdą su 60 vėliavų ir tauringių Vyties paspirtimi juos švelniai nuraminti. Romėnai, aišku, bėga, jei kuris liko gyvas, bet kraštas negrąžinamas vokiečiams. Jų vietoje 30.000 liaudų kolonistų užima teritoriją.

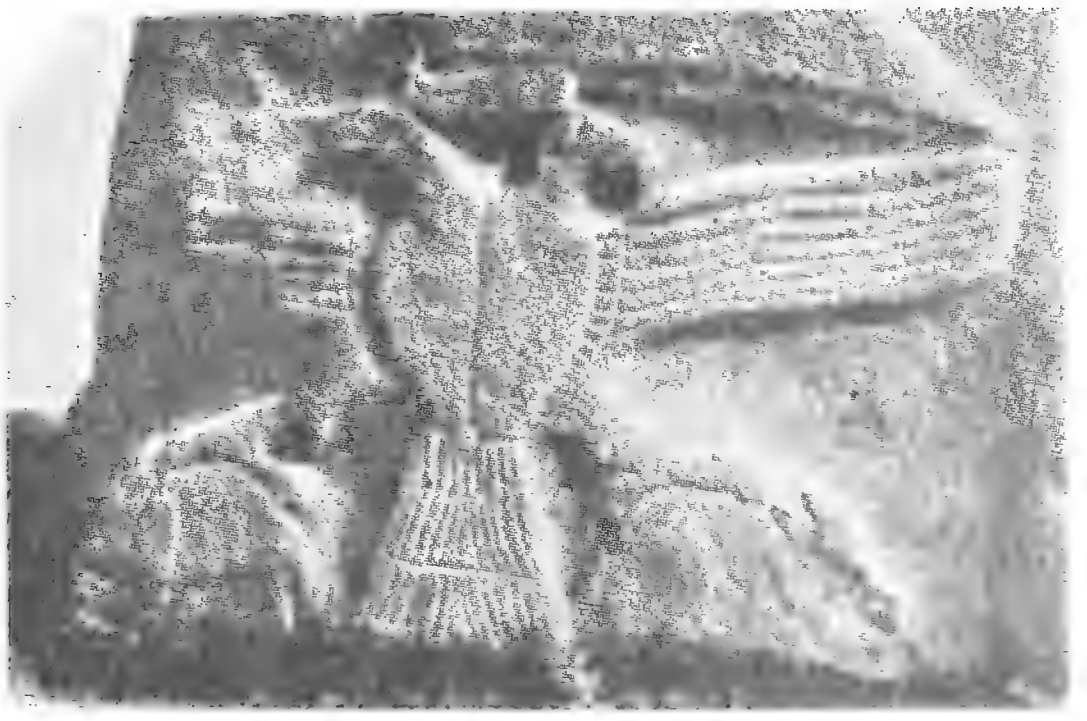

22. Hetitų dvigalvis aras — pergalė

(Bossert, Altanatolien)

Anatolijoje rastas hetitų dvigalvis aras - pergalė. Šį imperijos ženklą vėliau perėmė Vakarų bei Rytų autokratai Habsburgai bei Romanovai. Pastarieji jį paveldėjo iš Bizantijos.

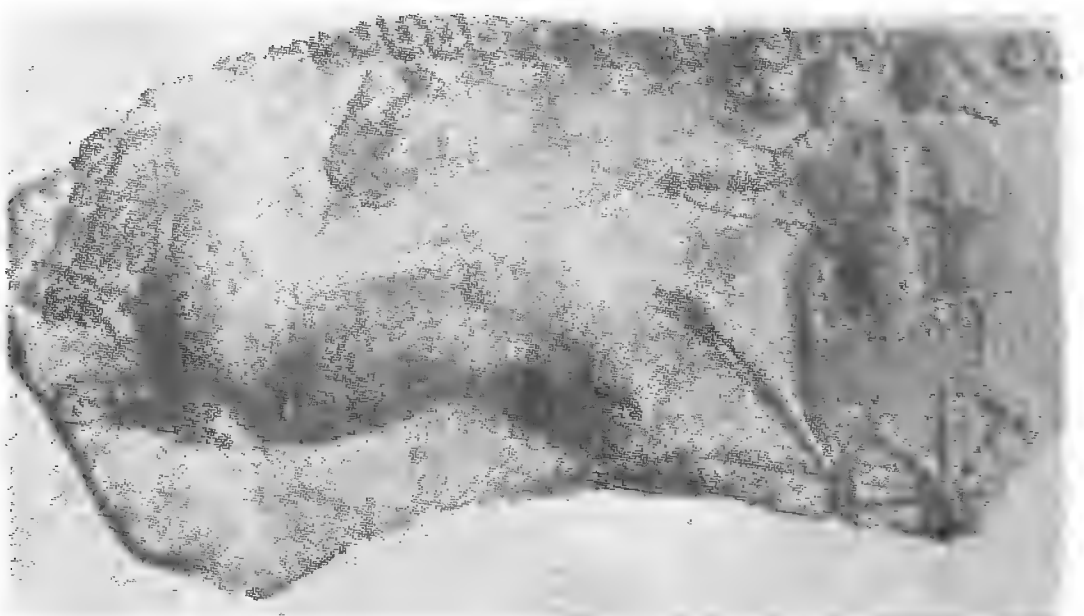

25. Aras - lelija

(Th. L. Shear. Sardis, Tafel 13)

Kimerių (Gemarių) šarvuočių pralaužiamas puolimas. Pergalės Vytis — krintančio ant aukos aro pavidalu — turi "lelijos" formą. Reljefas iš apie 600 m. pr. Kr.

23. Dvigalvis (Rytų ir Vakarų) valdovas

(T. Beran, Die hittitische Glyptik von Bogazkoy. Tafel 4 # 40)

Imperijos varlys, vandenų eismo valdovas, skrieja virš bangų. Hetitų karaliaus antspaudas.

24. Dvigalvio aro papėdė... Krokuvoje!

(Krokuvos 11 šimt. pastatas)

Bolesvovo Narsiojo katedroje išlaikytas karo trofėjus: "pagonių" pavergta pergalė. Krokuvos valstybėlės Malopolska (Mažoji Lenkija) kunigaikštis Boleslovas, sukvietęs talkon čekus ir visą Vatikano kryžiuočių galybę (Vakarų Europos kryžiaus karą), nukariavo jotvingius, užgrobdamas jų teritoriją, dabar vadinamą "Wielkopolska", — tai 9/10 visos Lenkijos žemės. Jotvingių sostinė buvo Varšuva (Varžuva, tvirtovė); jų prekybos didmiesčiai Pinsk (Upyniškė), Drohiczyn (Draugučionys), Lietuvos Brasta (tvirtovė), Plock (Upelotiškė) valdė Gintaro kelio eismą. Mūsų imperinio dvigalvio aro kunigėliai katedron neįsileido: tai juk būtų šventvagystė... Beliko tik papėdė — Gintaro kelias, pavaizduotas lygiai tokia pat technika, kaip 3000 m. prieš tai pas hetitus.

Lenkai ilgai negalėjo suvirškinti didžiulio grobio. Jų sostinė taip ir paliko Krokuvoje, gi, netrukus po aneksijos, sukilę galindai atsikovojo visišką nepriklausomybę, kuri tęsėsi apie šimtą metų, o ir kitos kunigaikštijos sunkiai pakluso tik leno teisėmis, kaip liudija metus prieš Liublino uniją išleistas Merkatoriaus žemėlapis (žiūr. il. 41), kuris parodo "Lenkiją" Krokuvos valstybėlės ribose. Tokios pat nuomonės ir garsusis Radvilos Našlaitėlio žemėlapis, išleistas apie 50 metų vėliau, — jis išvardija buvusias jotvingių žemes: Kaujavą (Kujavy), Galindus (Mazury), Palenkę (Podlasie), Pagyrį (Polesie) ir Baluinę (Volyn) atskirais vardais, o Lenkijos varda deda žemiau, į pietvakarius nuo jų.

Tos sritys net ligi padalinimo išlaikė savo asmenybę, todėl mūsų karalių didžiuose antspauduose, kur heraldikos tradicijomis privalomai paduodamas pilnas valdovo titulas, — jo visos valdomos "žemės", tie jotvingių kraštai visada įsakmiai buvo išvardijami.

26. Trys Varliai Krokuvos katedroje.

Išorinė "gotiško stiliaus" pastato detalė: Trojėnų valstybės ženklo trys Varliai. Tretysis nenustatytu laiku kažkur išskrido, palikdamas tik tuščią lizdą...

Naujo užimto krašto padėtis vėl Žiniavaldo tiksliai nusakoma : rytuose-Bohemija, pietuose-Švabija, vakaruose-Mainyčia ir šiaurėje-Tauringija.

Liaudžiaus (360 m. po Kr.) laiku išgirstame apie mūsų Sarmatijos valdovą Varumonių Rikį. Žiniavaldas jį rašo Hartanaricus - Gardana Rikio (Gardino Rikio) vardu. Pasirodo, energingas karalius persekioja krikščionis, kurie Gintaro keliu įsiskverbę krašto gilumon, ir demoralizuoja piliečius, kiršindami juos prieš valdžią. Naujos tikybos skleidėjai išvaromi ir nuvejami atgal už Romos sienos. Bet svarbiausia žinia, kurią patvirtina taip pat ir Šv. Jeronimas bei Šv. Eusebijus, tai romėnų kerštas : 377 m. jie užima Sarmatiją ir net Saksoniją - Prūsiją! Čia atsiskleidžia Varumonių Rikio 400 vėliavų pralaimėjimo prieš hunų 100 vėliavų priežastis. Pasirodo, tuo pat laiku Romos legijonai visa galybe puolė Varumonį iš kitos pusės. Galima net prileisti "trijų didžiųjų" koaliciją, Bizantijai dalyvaujant, nes po pergales hunai niekur nebepuola, o taikingai įsikūria Panonijoje ilgesniam laikui. Tai žinoma, neapsiėjo be sutarties su kaimynais.

393 metais po Kr., pirmajai Liaudų dinastijai pasibaigus, Daugvardis, o po jo 398 m. Gudvaldas jau tėra tik kunigaikščiai; jie valdo mažamečio karaliaus sūnaus vardu. Liaudų Saulėnų įstatymu, karaliumi galėjo buti renkamas ne jaunesnis kaip 24 metų Trojos kraujo kandidatas. Paskutinis tos kilmės palikuonis miršta 404 metais, ir jam supilamas tradicinis pilkalnis. Tų šermenų aprašymą duosime penktoje dalyje.

Taip ir baigėsi Dievo Perkūno žemėje vietininkų, Saulės valdovų, Mėlynųjų Varulių sakmė. O juk tai Dievo vaikų būta...

"Perkūnas pagimdė Dardaną, kuris pagimdė Vareiktonį. Jo sūnus Tauras įkūrė Tauroją, didžiulę Lielonę. Jis turėjo tris sūnus : Lielys pabaigė statyti Lielonę, gražuolis Gaunimeidas (gaunąs midų) įsimylėjusių dievų buvo gyvas priimtas Olimpan jiems pilstyti nektarą, o Aukščiarikis pagimdė sūnų Kaupį. Tas pagimdė Aukštį, kuris pagimdė Einį, kuris pagimdė Vandenorių". (Iliada, XX giesmė). Tą paskutinį gerai pažįstame : tai istorinis Krivių Krivaitis, išvedęs dardanų - sikambrų tautą Panonijon.

Homeras toliau aprašo, kad Trojos karui prasidėjus, Olimpo dievai suskilo į dvi aršiai kovojančias partijas : graikus palaikė Dangaus Valdovo žmona Juno, duktė Minerva ir aišku, Atenų miesto dvasia Pallas Athena, - joms pritarė visi antraeiliai dievai. Trojį gynė tik mūsų karo Dievas Varys, Perkūno sūnus, jo sesuo Diana (Deina), mėnulio Deivė, jo brolis Upelonis (Apolonas) su motina Lietonė.

Toji "kova danguje" labai būdinga, nes alegoriškai vaizduoja dviejų civilizacijų, dviejų tikybų lemtingą konfliktą ir parodo Arijų dievus, priešpastatytus graikų dievams. Panašios "dangaus kovos" kitą pavyzdį paduoda Evangelija (Šv. Jono Apreiškimas, XII, 7 - 9), kur katalikų archangelas Mykolas kovoja su Arijų Šventu Pramatėjumi ir jį nugali, pašalindamas iš dangaus. Ta proga jis iškoliojamas Slibinu, Pirmapradžiu Žalčiu, Velniu ir Šėtonu, ir to mūsų Šviesos Nešėjo (Lucifer) vardas irgi įgauna pasibaisėtiną prasmę, kaipo keiksmažodis...

O kaip su kitais Arijų Dievais?

Mūsų sidabro šėruolių bandos globėją lietuvį - įotvingį Upelonį be vargo atpažįstame, paskaičius jo atsiradimo "legendą", pačių graikų užrašytą. Jis esąs šiaurės Dievas, "Hyperboreus", primygtinai pabrėžiama. Kas pavasari jis atgimstas iš motinos Lietonės (lietaus), sulauzydamas savo pančius (ledus). Tuo būdu jis atgaivinąs gamtą, atnešdamas viskam gyvybę ir džiaugsmą. Ar rasite poetiškesnį upės ledlaužio aprašymą ? Tačiau jis ne upė, ne vanduo, o abstrakti dvasia suasmeninta žmogaus pavidalu. Panašiai Romoje pilna sužmogintų Teverio upės statulų, o taip pat Neptunas, jūros dievas ir dvasia pavaizduotas barzduoto žmogaus pavidalu. Upelonio taiklusis lankas, tai mūsų išrastas gudų - gaučių ganytojų ginklas. Jo devynios Mūzos (Gemužės) pagimdo mūsų išrastus ir pasauliui suteiktus devynius klasiškus menus. Apie tai bus plačiai kalbama penktoje dalyje. Jisai ir pirmasis mūsų tautinių šokių mokytojas. Jo šventė, vis dar tebeatmenama latvių, tai Joninės (Jauniaus diena). Jo sesuo, Diana - Deina, dienos mainatis, senovėje buvo moteriškos lyties ; tai dienos šviesą pakeičiantis mėnulis - mainulis. Gi svarbiausias mūsų senuolių karo Dievas-tai Varys. Jam atiteks visas sekantis skyrius.

Kai kas gal patraukios pečiais - ar tai rimta skirti tiek dėmesio "legendoms"?, - atsakysiu - jei archeologui dera pašvęsti keletą mėnėsių, belipdant molinio puodo šukes, kuriame prieš keletą tūkstančių metų virė paprasta košė, tai proistorikui juo labiau privalu rinkti ir branginti savos kultūros, savos tikybos pirmutines užrašytas apraiškas.

Žinoma, tiesiogine, ciniška prasme paėmus, kiekvienos "legendos" vertė lygi nuliui. Štai puikus pavyzdys : "Paskui apsireiškė antrasis meteoras : didžiulis rudas slibinas, septyniomis galvomis ir dešimčia ragų, o ant septynių galvų septynios karūnos. Vizgindamas uodega, jis nušlavė trečdalį žvaigždžių, kurios nukrito ant žemės"!

Ar nors vienai sekundei patikėjote tai nesąmonei? Jei taip, tai laikas atsilankyti pas daktarą...Bet ar išdrįstumėte tokiomis pat blaiviomis akimis paskaityti Šventraštį? Tai skaitykite dievobaimingai dar kartą, nes tai autentiška Šv. Jono Apreiškimo ištrauka...(Apokalipsės XII, 3 - 4). Įsigilinus rimtai į turinį (niekas senovėje tyčia negadindavo brangaus pergamento), matome, jog Šventas Jonas, aprašydamas kylančios krikščionių tikybos (kurią vaizduoja neščia moterimi) kovą su Romos septynių karūnų imperija (Roma įsteigta ant septynių "kalnelių") ir išmintingai prisibijodamas pavadinti ją savo vardu, poeto įkvėpimu sugalvojo tą šių dienų akimis"absurdišką" slibino alegoriją. Ypač uodegos vizginimas vertas metinės literatūrinės premijos...

Matote : kiekvienoje "legendoje" yra gili prasmė, todėl legendas išjuokiantieji specialistai tik patys save išsistato pajuokai, pikta valia neva "nesuprasdami" alegorijų.

Taip ir mūsų "legendose", arba geriau sakant, tautos dvasios išraiškose, mūsų dievų autentiškai užrašyti ir niekeno neginčijami vardai turi mums lietuviams milžiniškos mokslinės svarbos. Mat, Upelonio vardas

išliko ne tik pas graikus, kurie jį gavo "iš antrų rankų" - iš hyperborėjų (šiauriečių arba eisčių tautos), pas graikus juk nėra ir niekad nebuvo nei ledlaužio, nei sniego. Bet jo gimtinė, Būgo (Dievo upės) upynas, kuriame jis ganė savo sidabro šėruolių bandą, netik išlaikė jo vardo kitą lietuvišką variantą : Veles arba Boluš - (Velnias arba Balinis), bet ir jo valdytas kraštas ligi šiol nešioja jo vardą - Voluinė! Jo duktė "Vėlė" numirusio žmogaus siela, vis dar mūsų tebegerbiama, nors jis pats katalikų išniekintas. Berods, žinote mitologijos mokslo dėsnį - nugalėtos tautos Dievas virsta nugalėjusios tautos velniu. Kijevo Rasa mums pateikia dar vieną jo vardą: Mokošius (Mokoš). Tuo vardu buvo garbinama mūsų Mokslo Dievo stovyla Kijevo Šventoriuje, apie kurios nugriovimą pasakoja Lavrentievo ir kitos Rasų kronikos. Pagaliau, Pareinio liaudai jį garbino irgi Belenus (Balinis) vardu. Kadangi jo požymiai visuose paminėtose tautose vienodi - jis atgimimo, vandens srovės, raguočių bandų valdovas, ko neginčyja nė vienas mokslininkas, nė viena rimta enciklopedija, tai kyla neišvengiamas klausimas : kokia užmiršta tauta davė jam tuos visus lietuviškus ir tik lietuvių kalboje prasmingus vardus?

Daugiau: jo "motinos" Lietones - lietaus vardas nereikalingas atlietuvinimo, 3000m. vėliau! Čia tat ir glūdi "legendų" mokslinė vertė. Panašiai, kada pas Homerą užtinkame Achilo draugą "Patrokles", vien to pavadinimo būtų per maža, kad darytume mokslišką išvadą, bet kai pats poetas mus nustebina, pabrėždamas, jog "Patrokles" yra buvęs karžygio patarėju, tai jis mums duoda mums suprantamo lietuviško žodžio graikišką aptarimą, ir nebeturime jokių abejoniu, kad šis vardas reiškė Patarokl į, ir kartu sužinome, jog mūsų klajoklis, pakaruoklis, girtuoklis ir & yra pasidabinę neapsakomai archaiška "oklis" priesaga.

Gal dar "legendų" mokslišKos vertės pavyzdžių? - Kai Homeras aprašo mįslingą dievą, kuris akimirka gali pakeisti savo išvaizdą į bet kurį gyvą, negyvą ir nebūtą (abstraktų) daiktą, kuris persikelia tą pat sekundę į bet kurią žemės ar visatos vietą, tai čia mes be vargo suvokiame buvus senovėje plačiai paplitusios mįslės - pamokymo. Taip pat be sunkumų atrandame ir atsakymą : tik protas, akimirka pasikeisdamas, tegali nugalėti atstumus, pavidalus ar abstraktus. Bet kai čia pat dainius mums pasako, kad to priešgraikinio Pelasgų dievo vardas buvo Protėjus, tai jo nė atlietuvinti netenka!

Taigi, Upelonio "legendoje" slypi mums lietuviams milžiniškos vertės kalbinis faktas, kurį užvainikuosiu moksliniais duomenimis, dideliam "legendų" niekintojų susikrimtimui. Graikų geografas Herodotas nurodo, jog Būgo ištakai "skitų kalba" buvo vadinami šventaisiais keliais. Tikrai taip, Bog net sanskritų kalboje yra šventas. Pagaliau, pažvelkite dar kartą į il. Nr. 9. Mūsų mokslininkė M.Gimbutienė tame žemėlapyje nurodo, jog Pripetes - Būgo upynų plotai sudarė baltų kultūros senovišką, neginčijama dalį.

ARIJŲ DIEVŲ KILMĖ

Štai, tarp daugelio kitų, keli graikų bei romėnų autoriai, tvirtinantieji, jog žemiau išvardintieji dievai turėję geltonus plaukus ir mėlynas akis, taigi, jie nebuvo jų kultūros, o šiauriečiai, "hyperborėjai". *

APOLONAS	Pindaras	Is. VI. 49, Ol. VI. 41
	Ovidas	Am.I.XV, Met. XI.165
	Bacchylides	Carmina IV. 2.
MŪZOS	Pindaras	Is. VI. 23
LATONA	Homeras	Ap. 205
TETIS (Tauta)	Ovidas	M. XIII
DIANA	Claudinus	XLIV. 55
	Stacius	Th. II. 238
GANYMEDAS	Horacius	O. IV. 4. 4
PROTĖJUS	Ovidas	F. I. 375
CERES ir VARYS	Ovidas, Tibullius, Bacchylides, Lucanus, Virgilijus ir t.t.	

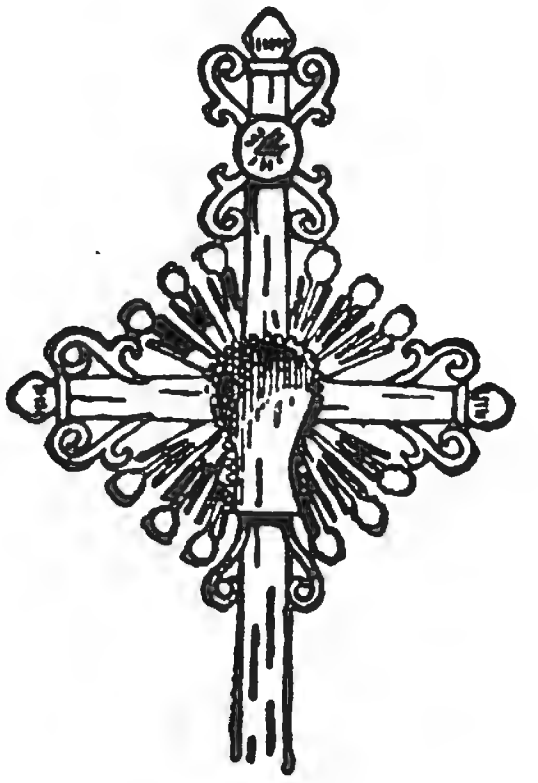

Be to, daugel senovės rašytojų praneša ir apie tokios pat išvaizdos tautas : lyvių tauta Egipto kaimynė (Callimachus, H. 85, Scylax Per. 110, Procope II. 13) su jos valdove Didone, Kartagos kūrėja (Virgilijus IV. 590) ; sikambrai - gemariai (Ovidas, Am. 45 - 49, Claudinus VIII. 4. 46, XXIV. 18, XXVI. 19) "jūrų žmonės" - eisčiai (Aristotas Peri . Ch. IV. 21, Problemata XXXVII. 2.). Toji geltonplaukių, mėlynakių padermė nuo praamžių gyveno išimtinai tik Baltijos jūros pakraščiais, ir tik paskutiniais šimtmečiais jos skeveldros išsiblaškė po visą pasaulį. Prūsų, gudų - jotvingių, varulių, rasų, liaudų ir visų kitų mūsų tautų tokia pat išvaizda paliudyta visų istorikų, todėl jų net dokumentuoti netenka.

* Senovėje, dievų stovylos buvo dažomos, kaip ir dabar baźnyčiose.

IŠ KUR EJO VARINGIAI ?

Trojėnams ir graikams išstačius lygumoje visas pajėgas, vyksta žūtbūtinis mūšis. Pats mūsų karo Dievas Varys (Vares arba Varus, vėlesnis trakų Marsas - Mirtis) nužengia žemėn ir kovoja trojėnų eilėse. Jis iššudo daugelį stipriausių graikų didvyrių. Bet deivė Minerva būdi : ji skrieja graikams pagalbon ir nukreipia milžino Diomedo durklą mūsų dievo diržo sagtin. Sužeistasis Varys surinka taip baisiai, "kaip dešimt tūkstančių įsiutusių karių, betrokštančių žudynių, - ima drebėti trojėnai ir graikai, išgąsčio apimti, - toks baisus buvo tas Vario riksmas". (Iliada, 5 giesmė).

Ingaurio giesmė apgailestauja Šventasaulavio Aukso Žodyje, jog neliko senovės Vyčių karingumo, šaul - varių, gaul - varių pralaužiamojo smūgio, "nes jie be skydų, ginkluoti tik peiliais auluose, išvaikydavo priešus riksmu, senolių garsu nuskambėdami". Žiniavaldo kronika irgi pabrėžia ta mūsų paprotį - puolimo riksmą. Rusų tradicija išlaike jį "ura" variantu, Vakarai "hurra" (guerre). Lenkai tą sukrikščionijo į "Wiara"; vis tai senovės Varingių Vyties puolimo riksmas "Vara"! (Karas).

Toji raktinė karo šaknis yra pati plačiausia kitų lietuviškųjų tarpe. Ją lemia ne vienas, o net keliolika veiksmažodžių, ir jai priklauso keli tūkstančiai žodžių indoeuropiečių kalbose. Tai neišdildomas įrodymas, kaip giliai mūsų santvarka paveikė per 1500m. mūsų kaimynus Europoje ir Azijoje. Neįmanoma čia pateikti nė mažos dalies to viso žodyno, nurodysime tik būdingesnius pavyzdzius : Varlys (hetitų aras), Wurunkate - Varun - kautis, mūsų karo Dievo Vario pavadinimas hetitų kalba, (V)arijų tauta ir tikyba. Baronas - Varonas, Vareika, Liauda Varys, Varuliai, Berlynas, War (angl. karas), Guerre (pr. karas), vergas, varovas ir šimtai panašių priklauso varyti šakniai. Kortų "valetas" irgi iš jos kilęs. Mat, XV šimtmečio varuliai eidavo pasisamdydami asmeniškais kunigaikščių ir didžiūnų palydovais - saugotojais, kaip ir šveicarai, škotai ir kiti. Prancūzijoje jie išlaikė savo vardą "varlets" - varulietis ir "varles" - varulys lytim, iš kurių vėliau gavosi sutrumpintas "valet" - tarnas. Frigai, frizai, frankai, garso nuslydimo pažeisti, visdėlto neabejotinai priklauso varingių šakniai. Taip pat neabejotinai Varių Rikis, varulių karalaitis, rasų pakviestas tvarkai atstatyti, virto (VA) Riurikiu, pradinei šwa nudilus.

Veiksmažodžiai virti, verkti, verpti, verti ir pan., tai tik pagrindinės "varyti" prasmes variantai.

Varyti - varvėti - versmė kompleksas duoda mums vieną seniausių upių pavadinimų tinklą Europoje ir Azijoje, nužymėdamas mūsų proistorines gyvenvietes : (V)Uralas, Eufratas, (VA)Reinas, (VA)Rodanas, (Vara - Undonė), Var Pietų Prancūzijoje, Warta, nesuskaitomos Aar, Ar, Aa Švedijoje, Garonne (Varonė) ir t.t. liudija mūsų protėvius tvirtai įsikūrusius visų šių upių baseinuose. Neužmirškime paties svarbiausiojo : Borysthenes, (Var - eistenio) senojo Gintaro kelio pavadinimo.

Viena svarbiausių ir galingiausių mūsų tautų, suvaidinusi Europos proistorėje lemiamą vaidmenį, nešioja tą mūsų karo dievo šaknį : Varuliai, kurių vardas buvo kraipomas į gerulli, herulli, eruli. Jų krašto vardas, šwa nudilus, iš Varingijos davė (Va)Rugiją. Tačiau jų senoviška sostinė, išlikusi stebėtinai visai nepaliesta, gal b - v svyravimo dėka, liudija Varulyną - Berlyną buvus tos genties centru. Štai jų kalbos pavyzdys, kurį taip norėta nuginčyti :

Tabes mus, kas tu es ekšan (aukščiau) debesis, svętits tovus vards, enak (ineik) mums tovus valstybė , tovus praats (protas, valia) (te)bus ka ekšan debes ta vuržan žumės, mūsų deniše mause dut mums šodien, pamatė (pamesk) muns mūsų grake, ka mes pamat muse patraduken (kaltininkams), ne veda mums louna (bloga) badekle (bandyklę , bandymą) pet pasarza (pasergėk) mums nu vuse loune.

Matome, jog su dviemis išimtimis - patraduken ir louna visi žodžiai yra mums visai suprantami, tik atrodo, analfabeto skribo nežmoniškai iškraipyti. Tai skamba, kaip žemaičių prokalbė.

Beje, kaip teisingai pastebi J. Statkutė de Rosales, patraduken kilęs iš lot. tradire - plg. pr. traitre, angl. traitor - išdavikas. Apie louna išsamiai pakalbėsime penktoje dalyje.

Varuliai amžių bėgyje, kaip aiškėja iš Žiniavaldo kronikos, pasižymėjo karingumu, dar net prieš Romos nukariavimą. Vėliau, jie lėmė ir ankstyvųjų viduramžių Europos politinį stovį. Rasų metraščių ir švedų šaltinių duomenimis sutartinai nustatyta, jog "variagai" ejo ne iš Švedijos, o iš Rugijos salos ir jos užnugario - Rugijos žemės (dabartinio Meklenburgo - Brandenburgo.)

"Variagų" kilmės klausimas yra nepaprastos svarbos, todėl taip uoliai stengtasi jį užtemdyti. Kartą nustačius, jog ši tauta buvo mūsų brolišky penkių tautų sąjungos narys, kaip atskleidžia Žiniavaldas, galime drąsiai perrašyti pangermanistų supainiotą Sarmatijos II - VI šimtmečio bei Gardarikės VII - XI šimtmečio iškreiptą istoriją, o taip pat padėti rusų Novgorodo valstybės kilmės aiškinimui, apsieinant be germanų.

Bulgarų imperijai iškilus pietuose VI šimtmetyje, Sarmatija nustoja savo pavadinimo. Ją pradeda vadinti "Gardarikė" sutrumpintai iš "Kaunogardo Rikija" (Kijevo imperija). "Variagai" - mūsų broliai varingiai, užviešpatauja visą Gintaro kelią. Kadangi jų žygiai plačiai žinomi iš oficialios istorijos, jų čia nekartosiu, tik paprašysiu mielų skaitytojų ištaisyti tą rusišką kraipymą variagais į mūsų kovos dievo pirmykštę šaknį.

Trečioje dalyje teks juos pamatyti jų kelionėse.

Šaunus dvejetukas

Du visai vienodo "gotiško" stiliaus žirgai: vienas (Il. 27.) iš Malinovkos piliakalnio, prie Kijevo, — tariamai "skitų" meno, — labai būdingas, artistiškai drąsus judesio ir karčių stilizavimas; kitas (Il. 28.) iš Danijos, tariamojo "vykingių" meno, — lygiai puikiai stilizuotas. Juodu neabejotinai tinka kinkyti į porą!

Baltų meno žavūs paminklai iš priešingų Gardarikės Imperijos galų įrodo mūsų vienalytę kultūrą, kurią norima suskaldyti į "lokalines" sriteles.

Dlugošas duoda neatremiamą tos tautos ir kultūros apimties paliudijimą: "Iš Raso eponymo (Kijevo rasų mitiško protėvio) išveda savo kilmę ir rasas Vada Karys" (Odoaker, varulių karalius). "Gepidai (jotvingių proseneliai), kuriuos taipogi vadina kimbrais" (gemariais). Kitoje vietoje jis danus taip pat vadina kimbrais, kaip man pačiam teko užtikti juos vadinant daugelyje senovės žemėlapių. Pagaliau Girdonis irgi paliudija, jog varuliai anksčiau gyvenę Danijoje, o Tabula Peutingeriana deda šalimais kimbrų ir danų vardus. Danai, kaip, tur būt, patys pastebėjote, tai (un)danai. Jų pirmieji, "pagoniški", valdovai turi šiuos vardus: Kaunutis, Liaudų Rikis, Valda Maris ir pan. Radvilo Našlaitėlio žemėlapyje kimbrų tautos likutis lokalizuotas ant Gintaro kėlio, Dniepro tekmės, su centru Čerkasų mieste. Kitas jų vardas, sako žemėlapis, — rasai.

GRAŽIOJI ELENA

Sekdami karo Dievo Vario žygius ir Trojos karalaičio Pareisio meilės nuotykius, ar nenuėjome per toli į padavimus ir mitus?

Visai ne. Čia reikia aiškiai pabrėžti, jog yra tam tikra grupė mūsų priešų kurie tyčia, pikta valia stengiasi mums uždrausti probaltų praeities tyrinėjimą,bandydami ją išjuokti ir paversti "legendomis". Tačiau didžiojoje Britų Enciklopedijoje rasite paduota keliasdešimties seniausių rašytojų liudijimą,palikusių Trojos karo istorinius aprašymus,nepriklausomai nuo Homero epo. Vis dėlto tai esanti tik "legenda" ir gana! Tokiems per akis nukalbėtojams parodžius čia pridėtas Trojos nuotraukas, stengsis ir jas kaip nors nuneigti... Yra ir daugiau tokio nesąžiningumo pavyzdžių net pas išgarsėjusius mokslininkus. Štai kad ir Urartu karalių vardai iš IX - VI šimtmečio prieš Kr. paduodami Bosserto (Anatolien, 88 - 89 p.). Juos perrašysime,nepakeisdami nei kablelio,neatlietuvindami nei vienos raidės: Lutupris, Išpuinis, Menusas, Argistis, Rusas, Erimėnas . Ar neatrodo,jog tokius vyrus galėtume sutikti mūsų susirinkimuose? Klystate, pareiškia vokiečiai Bossert ir Friedrich : "Urartu kalba gimininga hurritu kalbai ; ji net neindoeuropietiška"! Ar tie "pasauliniai ekspertai" juokauja, ar jie nemoka lietuviškai? Kaip bebūtų, taip lengvai jų nepaleisime, sugavus "in flagrante"* : Vieton analizavus vardus, jie nušneka apie hurritų kalbą, o tai visai kita tema!

Matote, kas dedasi. Kai tokie užangažuoti mokslininkai atsiduria prieš kokį nenuginčijamą įrodymą, jie apsivelka savo paćiomis iškilmingiausiomis,išeiginemis neklaidingumo togomis ir aukščiausiu autoritetu nulemia,to įrodymo visai nesant!

Kitas pavyzdys : Prancūzų kalbininkas A. Dauzat daugelio Pietų Prancūzijos ežerų pavadinimą Ouzouer, liudijantį neabejotiną vendų - vanduolių palikimą,stengėsi akrobatiškais kalbiniais kaulų išnarstymais išvesti iš lot. "Oratorium". Tokia nesąmonė : ežerą pavadinti "koplytėle". Be to, prieš keletą tūkstančių metų katalikų koplytėlių dar nebuvo, tai čia baisus anachronizmas. Dar vienas to mokovo žygdarbis : "Archaišką lietuvių kalbą reikia įrikiuoti tarp keltų ir čigonų, kaip menką likutį" (L'Europe linguistique, p. 51). Jei Monsieur Dauzat nesupranta skirtumo tarp mūsų ir čigonų kalbų, toks jis ir kalbininkas...Bet ne,jis tai daro tyčia, sąmoningai, lokalinio patriotizmo vedamas, kad nuslėptų vendų lietuviškumą, - seniausio Europos gyventojų klodo!

Nuo "legendarinio" hetitų mūšio Kadešo laukuose jau praėjo tūkstantmečiai, draugų ir priešų situacijos šimtus kartų pakito, bet tam tikra hieratinė nepajudinama povyza vis dar kliudo ramiai ir vieningai dirbti bendrą civilizacijos darbą.

* Bedarant nusikaltimą viešai, prie liudininkų.

Bet yra ir kita gana gausi ir nuolat auganti grupė, kuri mielai priimtų mūsų aiškinimus ir bešališkai svarstytų argumentus, bet, pamačiusi, jog mes spinduliuojame savo nebuvimu kalbotyros ir ypač proistorės laukuose ir pati užtenkamai nemokėdama lietuviškai, nesiryžta iššokti pirmoji "ne savo pupose". O dar kiti tose pupose seniai šeimininkauja. Pokarinis susidomėjimas hetitų kalba, ypač atradus Karatepe dvikalbį užrašą, rimtų mokslininkų tarpe nepaprastas. Nuo Hrozny ir Sturtevanto pažengta jau tiek, jog pvz. rusų kalbininkas V.V.Ivanov pateikia kelis šimtus baltų, slavų, hetitų, luvių bendrų žodžių. Savo išsamioje 300 puslapių knygoje "Bendraindoeuropeine, pro - slaviška ir anatoliška kalbinės sistemos" (Maskva, 1965 m.), kurią reikia laikyti pačiu rimčiausiu ir moderniškiausiu veikalu hetitologijoje, jis, visai nesivaržydamas Vakarų mokyklos tabu, kone kiekviename puslapyje sensacingu efektyvumu naudoja lietuvių, ar senprusių, ar latvių kalbų sezamo raktą, beaiškindamas ir belygindamas su hetitų kalba. Susidaro įspūdis, jog knyga galėtų būti greičiau kokio Ivanausko, o ne Ivanovo kūrinys.

Kada gi mes atsibusime? Tie žmonės dirba rimtai, iš peties, mums gyvybiniai svarbiose srityse, kurios tiesiogiai liečia brangiausią tautos palikimą, o kur mūsų darbai? Rusų mokslininkai jau ant tiek pažengę, jog prie progos gali nurodyti ir tokių pasaulinių autoritetų, kaip Meillet, Brugman ar Benveniste silpnesnes vietas ir kartais gana pagrįstai. Gerai dar, kad tam "draugui" rūpėjo savoji tezė : mat, jis taip pat ieško savo tautos kilmės, ir mūsų keliai priverstinai susitiko ten, kur tyvuliuoja balto - slavų prokalbės šaltinio versmė. Tačiau toji paradoksinė padėtis, kurioje tenka sutikti su Maskvos mokslu, gana laikinis ir visai atsitiktinis dalykas. Kada jie, padrąsinti mūsų tylėjimo, pradės įrodinėti, jog hetitai slaviškai kalbėjo, būs jau per vėlu pareikšti protestus.

Žymų įnašą hetitų studijuose sudaro ir prancūzų mokykla. E. Laroche onomastinis rinkinys, su pilna dokumentacija, labai vertingas, tik, deja, kiek sužalotas, kaip ir mūsų L.Enciklopedijoje, neteisinga Akkado tarmės rašyba. Mat, hetitai tikrai naudojo tą patį Akkado semitų klynraštį, bet tuos ženklus tardavo, kaip ir baltai, nes pvz. ch raidės pas juos kaip ir pas mus visai nėra, todėl skaityti jų kalbą akkadiškai nėra tikslu, nei moksliška.

Pasaulio kalbininkams, oficialiai mums pripažinus kelis šimtus žodžių hetitų kalboje, tuo pačiu iškyla milžiniškos svarbos išvada : senovėje buvome su jais kaimynais. Tik pagalvokite : iš Karkiemio į Palangą, gandro skridimu, yra 2400 kilometrų!

Pirmą kartą "onus probandi" (įrodymo prievolė) moksliškai užkrauta ne ant mūsų, o ant neigėjų - nukalbėtojų pečių. Tegul pabando paaiškinti, kaip Anatolijoje ir Pabaltėje, ir niekur kitur, atsirado tie patys žodžiai. Bene gandro paštu?

HETITŲ SENOJI IMPERIJA

(nuo 1930 prieš Kr.)

(U) Pečionis	gimė apie	1930
(U) PIJUSTIS	"	1920
*ANITAS	"	1900
... trys gentkartės be vardų		
TAUTGAILA	"	1810
(U) PA ŠERUMA	"	1780
*LABARNAS	"	1750
GUDŲ SAULIS	"	1720
*PIMPIRAS	"	1690
(GE) MAR SAULIS	"	1660
*ŽIDANTAS	"	1630
*AMUNAS	"	1600
TOL UPĖNAS	"	1570
*ALUVAMAS	"	1520
*ŽIDANTAS	"	1500

*Žvaigždyte pažymėti vardai paduodami, visai nebandant jų atlietuvinti, paraidžiui iš T. Bosserto. Kiti labai mažai teištaisyti, tik interpretuojant klynraščio skiemenų rašybą mūsų abėcėle.

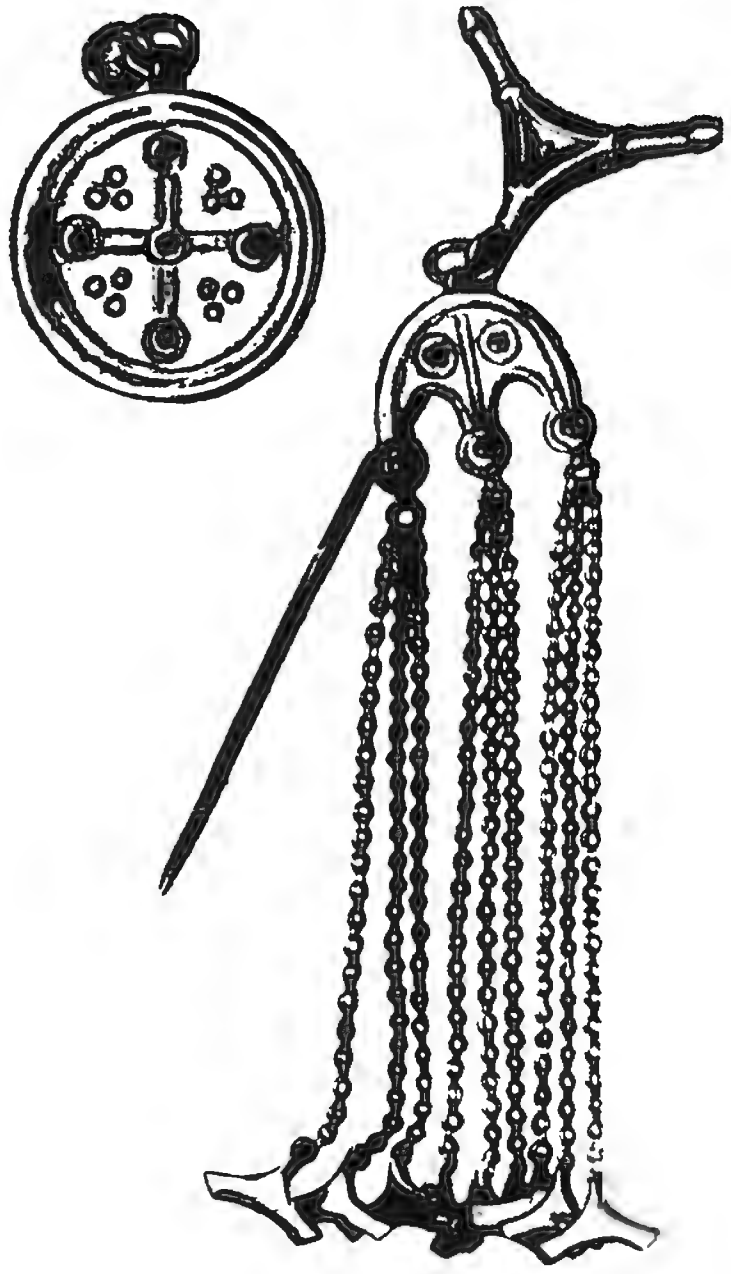

29. Arijų menas: Aukso karuolis

(H. Schmidt, Troja, # 5876)

Didysis Trojos lobis: Aukso karuolis ir diadema. Palyginkite su Lietuvoje rastais toliau pailiustruotais karuoliais ir spręskite patys...

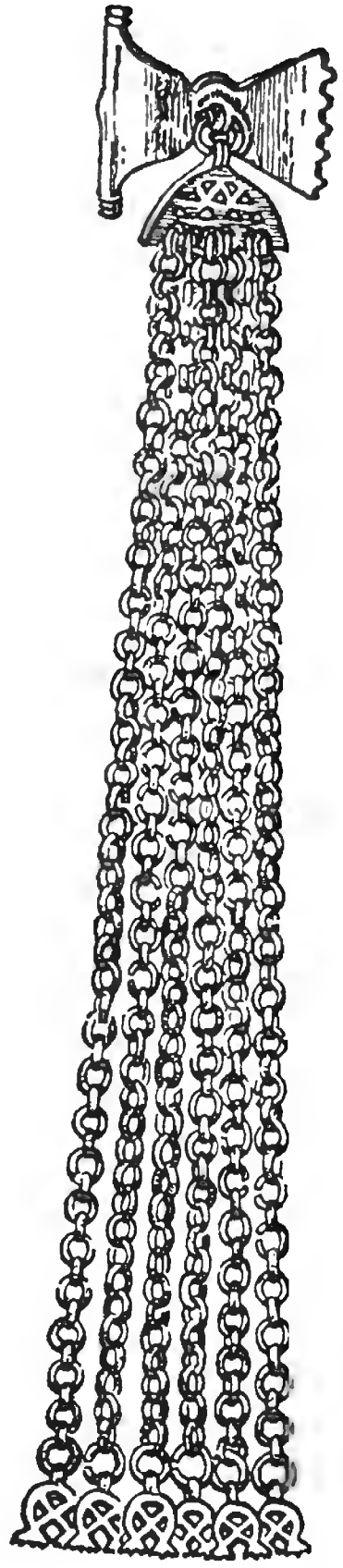

30. Bronzos karuolis iš Pakuonio, apie 200 po Kr.

(M Gimbutienė, The Balts.)

31. Pasidabruotas bronzos karuolis iš Salantų (Vilniaus muz.)

(M. Gimbutienė, The Balts)

Pastebėkite labai svarbų "Sauluvos" ratą, — jį rasime Krivių-Krivaičių vežimuose.

32. Gintaro kelio daiktinis įrodymas

(Bossert, Geschichte d. Kunstgew., III, p. 365)

Gintaro taurė iš Trojos didžiojo lobio.

33. Arijų karalių galios simbolis — Šventasis Labrys

(Bossert, Geschichte d. Kunstgew.)

Trojos didysis lobis: akmens Labrys labai aukšto meno ir technikos.

34. Trojos palikimas Lietuvoje

(Istorinis muz. Kaune, pagal M. Gimbutienę, The Balts)

Bronzinis "Labrys", rastas Žygaičiuose, prie Tauragės. Kaip matote, stiliumi jis visai atitinka trojėnų Labrį.

?

35,

36,

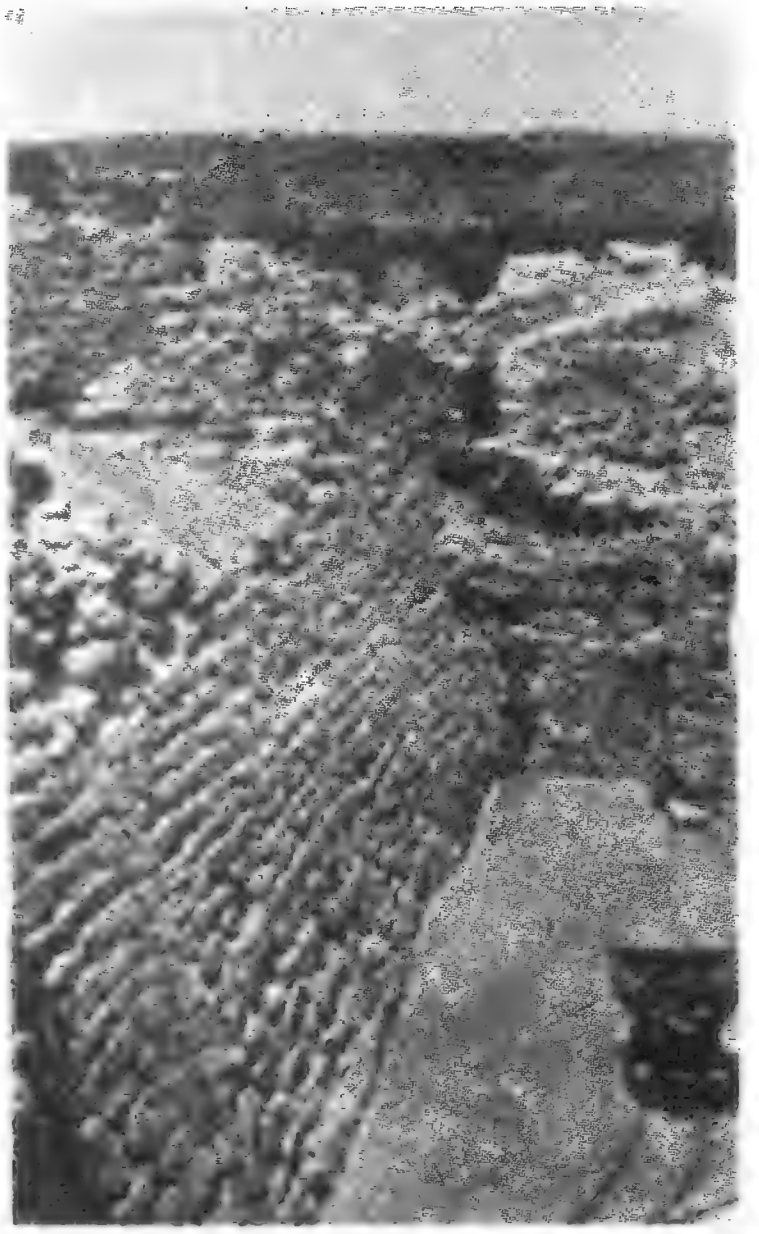

37,

38

35, 36, 37, 38 — Schliemano atkasti mūsų sostinės Taurojos griuvėsiai

39. Gemuvatolio antspaudas (14 šimtm. prieš Kr.)

(Iškasena iš Buyuk Kale. T. Beran, Die hittitische Glyptik von Bogazkoy)

Antspaudo įrašas (aplink)

"Didžiojo Kunigo (Ge)muva Tolio (Muvatalio) antspaudas, sūnaus (Ge) Mar Saulio, (Mursilio) karalių karaliaus, didvyrio, dievų numylėtinio: Saulės Dievo (Mitros) sūnaus, Perkūno, Šerumos, Apsaugos Dievų."
Virš kairės Dievo rankos:
"Didysis dangaus Dievas Perkūnas" (Apsigaubęs tiara).
Po kaire Dievo ranka:
"Didžiojo Dievų Dievo Majestotas" (Sauluva — sparnuotoji saulė ir trijų aukurų simboliai).
Kairėje pusėje, grupės užpakalyje:
"Karalių karalius (Ge) Muva Tolius".

Pastebėkite Perkūno dešinės rankos judesį: jis apkabina, "globoja" karalių. Jo būdas laikyti krivulę mums neįprastas — "atbulai", — bet daugelio kitų atvaizdų paliudytas ir atidengia tos kreivos lazdos reikšmę: kunigai užkardavo besispiriančiai aukai tą kablį ant kaklo, atitempdami ją prie aukuro...

Todėl krivulės apnešimas po liaudį visuotinės mobilizacijos atveju simboliškai reikšdavo, jog neatvykusiems reikės atsakyti kaklu. Mūsų karaliai mirties bausmę taikydavo tik dviem atvejais: bailius liepdavo paskandinti pelkėse, o išdavikus pakarti. Žmogžudžius gi, pagal kraujo kerštо pareigą, turėdavo nubausti aukos giminės, ir ligi to laiko kūnas negalėjo būti garbingai palaidotas, nes jo vėlė šauktųsi kerštо ir gąsdintų žmones naktimis (Iš čia labai gausios vaiduoklių pasakos.)

Smulkesnių gi skriaudų ar ginčų atveju nukentėjęs nesibylinėjo: jis čia pat vietoje išlygindavo nuomonių skirtumą, išsitraukdamas kardą ir kviesdamas įžeidusį "Dievo teisman" — dvikovon.

Tuo paprastu ir labai efektingu būdu tvarkant įžūliuosius bei nevaleivas, išmokėme visą Europą neapsakomai rafinuoto mandagumo, kuriuo vėliau garsėjo ypač ispanai ir prancūzai. Tai mūsų kultūros, mūsų tauriųjų riterių vyčių-gudų neabejotinas palikimas.

40. Arnuvandas ir Tautgaila atnašauja

(Bossert, Altanatolien p. 113, # 507)

Reljefas iš Alaca Hoyök. Krivių-krivaitis Arnuvandas (be atlietuvinimo, taip kaip pas Bossertą), laikydamas krivulę "atvirkščiai", artinasi prie aukuro atnašavimui su karaliumi Tautgaila (Tutchalija).

Yra taip pat antspaudų, rodančių "bičiulystės" apeigą: karaliui dovanojamas bičių avilys, tebesekant tuo seniausiu papročiu ir pas mus (pvz. Frankfort, Cylinder Seals. p. 221).

Vėliau, 6 - 12 amž. po Kr., Romos bažnyčiai perėmus valdžią palaipsniui Europoje iš mūsų Krivaičių, ta pati krivulė, jau nešama kreive aukštyn, tapo vyskupų mirties galios simboliu. Jie tuo visai nesidrovėjo pasinaudoti: atminkime inkvizicijos ant laužo deginimo papročius.

PARŠPILIS AR PERSEPOLIS ?

Nagrinėdami mūsų tautos praeitį, praleidome prūsus. Tai padarėme sąmoningai, eidami atgal palaipsniui senoviškumo sluoksniais. Mat, prūsai ne vien lietuvių, o bendras indoeuropinis reiškinys ; tai giliausias klodas mūsų proistorėje.

Bulgarai, vandai, prusai, kurių trys vardo variantai išsisprendžia tuo pačiu vandens visurakčiu, tai neabejotinai tas pirmasis 1800 m. prieš Kr. Pabaltėje randamas klodas (o Europos pietuose žymiai anksčiau), kuris davė vardus seniausiam Eurazijos upynų tinklui. Toponimijos mokslas nustatė, jog upės, ežerai, kalnai, jūros išlaikė žmonijos seniausių kalbų palikimą. Tuo būdu atrasime mūsų protautę.

Bulgarų "tautą" sutinkame trijose atskirose Europos vietose.

1) Prie Volgos, su sostine Bolgari - šventuoju miestu, taip apibūdintu arabų užrašuose. Tas vardas Katalonijos atlase (XIII šimt.) rašomas lietuviškai Baltachinta - Balta Šventa. Tai dabartinis Uspenskoje arba Bolgarskoje kaimas, Rytų Galindų teritorijoje, kurie aišku tik kitas senovės bulgarų pavadinimas, gyvenusių ten nuo bronzos amžiaus. (Žiūr. vėl il. Nr. 9 žemėlapį).

Arabų ambasadorius Susan al Rasi, 922 m. gegužės 12 d. atvykęs iš tolimo Bagdado, turėjo savo svitoje istoriką Ibn Fadlaną, kuris pastebi, jog Baltašventos karaliaus tėvas dar buvo Arijų tikybos. Geografas Istakri pažymi šalia šventojo miesto buvus ir kitą, vardu Suvara . Pati tauta tuomet arabų buvo vadinama "Baltaisiais Bulgarais". Jų lietuviškumas neabejotinai nustatytas netik archeologija, bet ir istoriniais dokumentais : "Bilgorodo totorių, gyvenančių miškuose, tarpe buvo kalbėta panašia į lietuvių kalba" (Bohušo disertacija A.N.G.S. 317 pusl.). Iki XVIII amžiaus vidurio jie gyveno palyginti visai nepriklausomai. Rusų dvarininkams pradėjus įsikurti jų žemėse, jų tautos vadas Pagaučiuvys (Pugačiovas, jis buvo pabėgęs katorgininkas, nuteistas už "maištą") suorganizavo 1773 m. masinį Pavolgės sukilimą, kurio metu tie Rytų Galindų palikuonys savo vėliavose iškėlė mūsų baltą vyties kryžių raudoname lauke.

Pastėbėkite jog trys balti dalykai yra pavojingai arti vienas kito : Balta Šventa, Baltgudija, Baltija. Tai negali būti tik "atsitiktinis sutapimas", juo labiau, kad teritorijos centre tebėra gyvas liudininkas - Vyčiuviškis (Vitebskas), kuris puikiai rišasi ir su vyčių-gudų, ir su baltųjų gudų vardais. Kai kurių mūsų nykštukų pastangos gudų vardą prikergti baltgudžiams, o tą baltą, juos taip erzinantį, ištrinti iš mūsų kalbos palikimo, būs aptartos vėliau, ketvirtoje dalyje.

2) Antruosius bulgarus randame Dunojaus žemupyje, juos visi pažįstame : tai Basanavičiaus ir geografinių atlasų bulgarai. Jų vardas tačiau buvo perimtas ir juos vėliau užkariauvusių mongolų. Mat, tai ne tautos vardas, o, kaip visada senovėje, turėjo daiktinę, vietinę reikšmę. Jis kilęs iš Bolga, Bala, Balta raktinės prošaknies. Jos variantų šimtai, todėl paduosime tik svarbiausius : Balaton ežeras, Bologna, Bologoje, Baluvonė (XII šimt. Kubanės deltos pavadinimas), Billis-Anatolijos upe, Belias-Mezopotamijos upe, Bollia-Panonijos upe, Valencia - Balencia-keletas Vakarų Europos miestų, Belgradas, Balearų salos, Pinsko Balos, Baltija ir t.t.

Prieš tęsiant toliau, įterpsime čia mūsų šviesiųjų pirmatakų nuomonę : "Visas žemės plotas nuo Medijos rytuose, beveik visa pietinė Europa iki Atlanto buvo trakų tautų apgyventas" (Apie trakų - frygų tautystę ir jų atkeliavimą Lietuvon, Basanavičius, Lietuvių Tauta, III kng. I dalis, Vilnius 1921, taip pat P. Klimas, Mūsų senovė, 1922, Tilžė.) Dar šiek tiek daiktinių įrodymų : Partų karaliai Ukrainoje nuo 255 prieš iki 226 po Kr. turi lietuviškus vardus : Tauridaitis, Artuvonis, Senatrakis, Vanonis (Banonis), Vardanis, bet svarbiausia Vologesų - balageišių eilė. Geist - gost galunė nurodo, kad tie valdovai buvo kartu ir Kriviai. Ištisos tautos Vakarų Europoje nešioja tą Bal šaknies vardą : balariai, Sardinijos tauta, belendi Akvitanijoje, belgitai Panonijoje, belitani Taraskonezoje, biludunum Dalmatijoje, blanda Lusitanijoje, ir Belenus gallų dievas, kuri jau minėjome.

3) Taip prieiname paskutines, belgų tautos, kurią visi irgi puikiai pažįstame, nesigilindami į jos vardo sensacingą reikšmę. To vardo variantai šitokie : belg, bolg, volg, belgiaidd, volcae, volgae, belgae ir bolgae (La grande encyclopedie linguistiaue). Šitaip be mažiausios abejonės susiderina Volgos, Dunojaus bulgarų ir Belgijos variantai, kilę iš mūsų probaltų ir Baltijos prošaknies-Bala.

Turime ir kitą vandens prošaknį : Vandžiogala, Ventspilis, Venden, Bandele, Vadaktai, Undura, Warvande (pranc. senoviškas irigacijos vamzdis), Vandrille-vietovardis, kitaip Fontanelle, Bandusia (Vanduočia), Horacijaus apdainuota šventoji versmė, venetų, vanduolių, (v) antų tautos, išmėtytos visoje Europoje, Venetų ež. (vėliau Konstancos), Gwynedd, Gwened, Venedotia kraštas Anglijoje, o taip pat seniausieji Europos upių vardai Undonė (Donas), Undenojus, (Dunojus), Vindobona (Viena), Durbes ež. (Unduruva), Dervenčios upė Prūsijoje (Undura - Vandžia) - visi tie vietovardžiai rodo didesnį ar mažesnį nudilimą per 4000 metų (o gal dvigubai tiek naudojimo). Tai įrodo jų autentišką senovę.

Paskutinė vandens visurakcio prošaknis R A S A visų svarbiausia. Raseiniai, Insrutis, Rusėnai, Prūseliai, Rušonys, Rusne Rutupiae miestas ir uostas Bretanijoje, Rusina, priešromeniška deivė Reino žemupyje, apie kurią teks labai plačiai pakalbėti (Golzerio kalbinis žodynas), Russey ant Doubs (Dubysos) Prancūzijoje, Rusellae, vienas iš etruskų miestų, o jų pačių vardas irgi priklauso tos šaknies : eit - ruskiai; gallų tauta ruthenes, sumušta Fabiano Maximo 121 m. po Kr., Pyrrus, Parusys, Epyro - Upyro karalius, Porsena (Parusėnas), eitruskių karalius, Parriso, senas prūsų vardas, Parisis,- Paryžius. Tokių vietovardžių ir asmenvardžių yra tūkstančių tūkstančiai. Vien tik Paryžiaus tipo miestelių Prancūzijoje yra keliasdešimts, o ir mes Lietuvoje turėjome vieną netoli Kauno. Nebijokite, jie nieko bendra su rusais neturi : slavai tiek toli į Vakarus niekad nebuvo pasistūmėję. Tai grynai lietuviška R U S - NĖS šaknis. Jų pačių mokslininkai, atradę Prūsų gatvę Novgorodo kasinėjimuose (žiūr. 49 p.) jos neaneksavo, kaipo "rusų". Bet svarbiausia, prancūzų upių tinklas ištisai nusėtas tų vardų. Dar daugiau : pats "upės" vardas Prancūzijoje tai "rue", "ruisseau", ir dar šiandien vartojamas, kaip bendrinis vandens srovės pavadinimas.

Moksliškai šimtais pavyzdžių nustačius Persų - Prūsų - Rasų prošaknį priklausant mūsų kalbai, galime pereiti prie sekančios dalies, kurioje nagrinėjami R A S A I, ne kiek neabejodami, jog žemaičių Parśpilis tai ne paršų, o parušų, Rusnės gyventojų,-prūsų pilis.

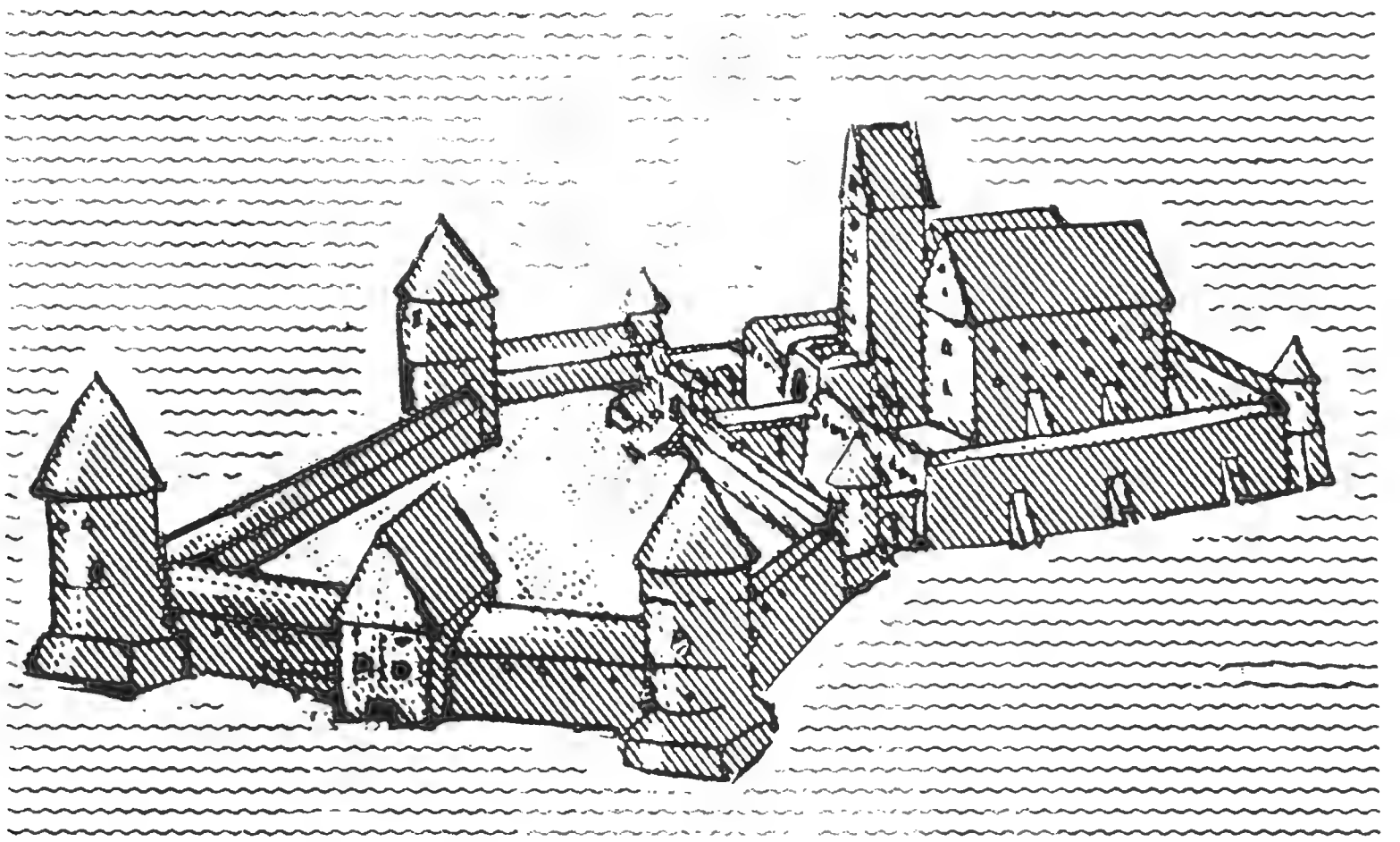

VANDENS VISURAKTIS

Šis visuraktis paremtas keliolikos tūkstančių žodžių vardynu, todėl moksliškai nesugriaunamas.

VANDUO	RASA	VARVA	BALA	UPĖ	EŽERAS	NERIS
Vanduvonė	Rusnė	Varva	Balaton	Uba, uva	Ouzouer (Pr.)	Nerti
(Viena)	(Nemuno,	(metinė	Baltija	(vandens	Azara (sen.	Nerviens
Unduvyna	Dunojaus)	ledyno	Belgija	galūnės)	Azovo jura)	(Neruvėnai,
(Dvina)	Raseiniai	nuosėda, Šv.)	Bulgarija	Pa (vandens	Asari	Belgijoje)
Venden	(Rasų Einiai)	Var (Dniepr)	Balta Šventa	priešdėlis)	Ožerelije	Nereides
Venta	Eit Ruskiai	Aar (Šved.)	Baltgudija	Pa Nemunė	(Ežerėliai,	(Ner Eidės,
Derventė	arba Rasėnai	Aa (Šved.)	Baluinė	(Upa Nemunė)	už Maskvos,	upės arba
(Undura -	(Etruskai)	(Va) Ra	(Voluinė)	(U) Plateliai	sen.R.Galindų)	jūros deivės)
vandžia	Prūsai	(sen. Volga)	Bolga (Volga)	(U) Platten see	Ežeraičiai	
Durbė	Persai	Uralas	Balo Varžė	(U) Pelotiskis	Ežeronys	DUOBĖS
(Undurvė)	Boruss	Eufratas	(Bialovieža)	(Polockas)	Ešerinis e.	Dubysa
Udara u.	Ruthenes	Garonne	Varž Baluva	(U) Palanga	Ežerupė	Doubs (Pr.)
Undenojus	(Italijoje,	(Va) Rodanas	(Virbalis)	(U) Plata (isp.)	Ežerė u.	
Undonė	Prancūzijoje,	(Va) Reinas	Belias (Mesop.)	Upeningiai	Isar	LIETI
Vanduoliai	Galicijoje)	Varius u.	Billis (Bitin.)	(Punikai)	Saar (Liaudų)	Liejantis
Vendai	Rasai	Barupė	Bollia (Panon.)	Neptunas	See (vok. jūra)	(Dniepro
Venetai	Rasa Marėta	Barunai	Valencia (Isp.)	(Nau Upėtonas)	SROVĖ	pereigis)
Wanda	Rasėna	Varūna *	Baal, Belial	Upelonis	Sru (sskr.)	Lietonė
(deivė)	(deivės)	(Uranus)	Veles, Bolus	(Apolonas)	Insrutis	(deivė)

* Iš jo gerklės išplaukia septynios šventos dangaus upės, visų upių pradžia.
Šalia to, žinoma, jis ir mūsų karo dievas,-Upyno (gimtinės) gynėjas.

III DALIS

GIESMĖ

APIE GINTARO

KELIA

EIVARYS

KALBA PATS BASILEJUS

Gintaro kelias iš vienos pusės, jo viešpačiai eisčiai - rasai - varingiai - iš antros sudaro mūsų proistorines lygties dvi neatskiriamas dalis. Nebūtų buvę keliautojų, nebūtų ir jų kelio, ir atvirkščiai.

Lietuvybės priešų kruopščiai nutylima prieškrikščioniškoji VII XI amž. Gardarikė ir ankstesnė Varumonių Rikio ir Herodoto Šermačia, kurių stuburkaulį sudarė Gintaro kelio eismas, mūsų jau buvo iš dalies nagrinėta.

Archeologiniai lobių radiniai, paremti hidrografiniais kelio duomenimis, paremti kalbotyros įrodymais - eismo vietovardžiais, paremti strategine žemyno vandenskyros padėtimi, keliaujant iš Baltijos į Juodąsias jūras tiesiausiu ir patogiausiu būdu, paremti daiktiniais įrodymais - sensacingomis muito plombomis, paremti istoriniais kronikų liudijimais, kurios išvardija prekybos delegacijas ir pagaliau paremti to kelio senų žemėlapių atvaizdais, sudaro visumą, kurios moksliškai neįmanoma nuginčyti.

Tačiau atsiras, kaip visada, profesinių Tamošių netikėlių, kurie pakraipę išmintingas galvutes atsidus : - žinoma, žinoma, tai labai rimti, bet visgi "netiesioginiai" įrodymai...Va, kad man taip rastu ką nors, juoda ant balto, apie ta "legendarinį" Gintaro kelią, tai jau būtų visai kas kita.

Vadinamosios sausos, išimtinai rašytinės istorijos gerbėjų mokykla dar ilgai viešpataus, net nepastebėdama, jog seno rašto liudijimas tik tada vertingas, kai sutampa su kitų grynai objektyvių mokslų faktais, kaip pvz. archeologija ir kalbotyra. Taip leiskime, vienas vienintelis hetitų Taučiuvio - Perkūno atvaizdo radinys Šernuose, Gintaro kelio eismo šviesoje, yra svaresnis už visa lenkų šovinistų literatūrą.

Todėl mūsų įrodymų pagrindan pirma padėjome tvirtus kertinius mokslo akmenis. Dabar gi atejo laikas uždėti ant tos bebaigiamos statybos sekmės vainiką, - istorinį pranešimą, kurio bus neįmanoma sugriauti, nes jo žodžiai atitinka ir paliudija visus anksčiau minėtus mokslo šakų faktus. Tas liudijimas ateina mums iš paties autoritetingiausio ir labiausiai informuoto asmens lūpų - Bizantijos valdovo, kurio sostinė sudarė, kartu su arabų Kufa, to kelio svarbiausius tikslus.

Apie 950 m. po Kr. Jo Šviesybė Basilejus Konstantinas Porfirogenetas, jausdamas nedelstiną reikalą atskleisti pasauliui savo erudiciją ir politinę išmintį, parašė ilgą veikalą "Apie Imperijos valdymo meną". Šis jo darbas išliko benediktinų vienuolyno rinkinyje (Opera D. Anselmi Banduri Ragusini, Venecija). Čia dėl jo sensacingų žinių apie mūsų Gintaro kelio anuometinį eismą, pateiksime to dokumento pažodinį vertimą :

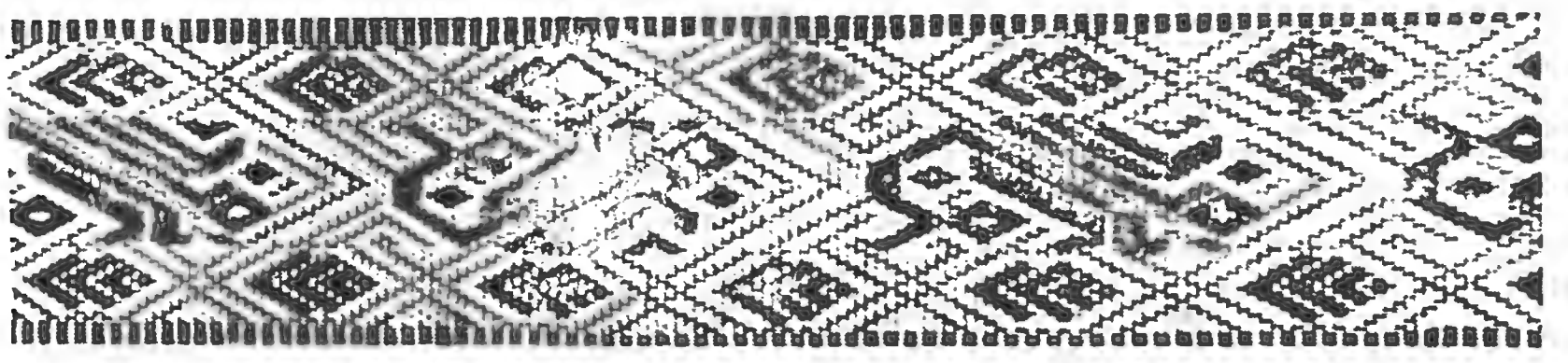

LITHVA
NIA.
Maris
Baltici
pars
CVRLAND
Semigalen
LIVONIAE PARS
Smolenckia
Per Gerardum Mercatorem
Cum Priuilegio
Miliaria Lithuanica communia
Oriens
Occidens
Septentrio
Meridies

41. Gintaro kelias ankstyvaisiais viduramžiais

G. Merkatoriaus 1569 metų žemėlapis, gamintas pagal labai senovišką.

Mūsų didysis vieškelis čia pavaizduotas nepertraukiamu vandens keliu, koks jis ir buvo anais laikais. Salmatia ežeras, Herodoto, Plinijaus ir visų kitų senoviškiausių geografų minėtas, Merkatoriaus laikais, iškirtus miškyną ir išnaikinus bebrus, jau prieš 600 metų buvo išdžiūvęs, bepalikdamas Pinsko balas; gi Olbijos miestas Dniepro žiotyse (žemėlapyje mano pabrauktas), kurį Merkatorius įdėjo, nebeegzistavo jau 1300 metų: jis buvo sugriautas 243 metais po Kr.

Amadoca ežeras dar seniau, gal prieš 1500 metų, jau buvo išdžiūvęs. Labai būdingi ir senoviški vietovardžiai. Nemunas parodytas ištekąs iš Kuronio ežero, taipogi dabar išdžiūvusio. (Ir pati upė buvo vadinama Kuroniu, — iš čia ir jos baseino gyventojų kuršių vardas.)

Maža to, žemėlapis parodo, jog Kuronis auksčiau Gardino susilieja su vandens kelio tarpsniu, sudarančiu Gintaro kelią. Toji dalis, nuo Baltijos ligi Salmatia ežero, vadinama Mainumėlė (Memel): upių vagų pamaina iš Dniepro į Nemuną. Ežero vardas Suliejimo Eičia įrodo milžinišką raktinės eismo pozicijos svarbą vandenskyroje.

Kelio, kaip susisiekimo priemonės, esmė pabrėžta Perėjos Upetės (Pripetės) vardu.

Pastebėkite žemai, kairėje, Lenkijos valstybėlės ribas, siauru liežuvėliu išsikišančias tarp Galindų (Mazovija) ir Šeruvos Rasos (Czervona Rus) kunigaikštijų, — žemėlapis darytas kaip tik prieš Liublino Uniją tikslu parodyti visą imperijos plotą nuo jūros ligi jūros, dėl kurio ėjo diplomatinė kova su lenkais.

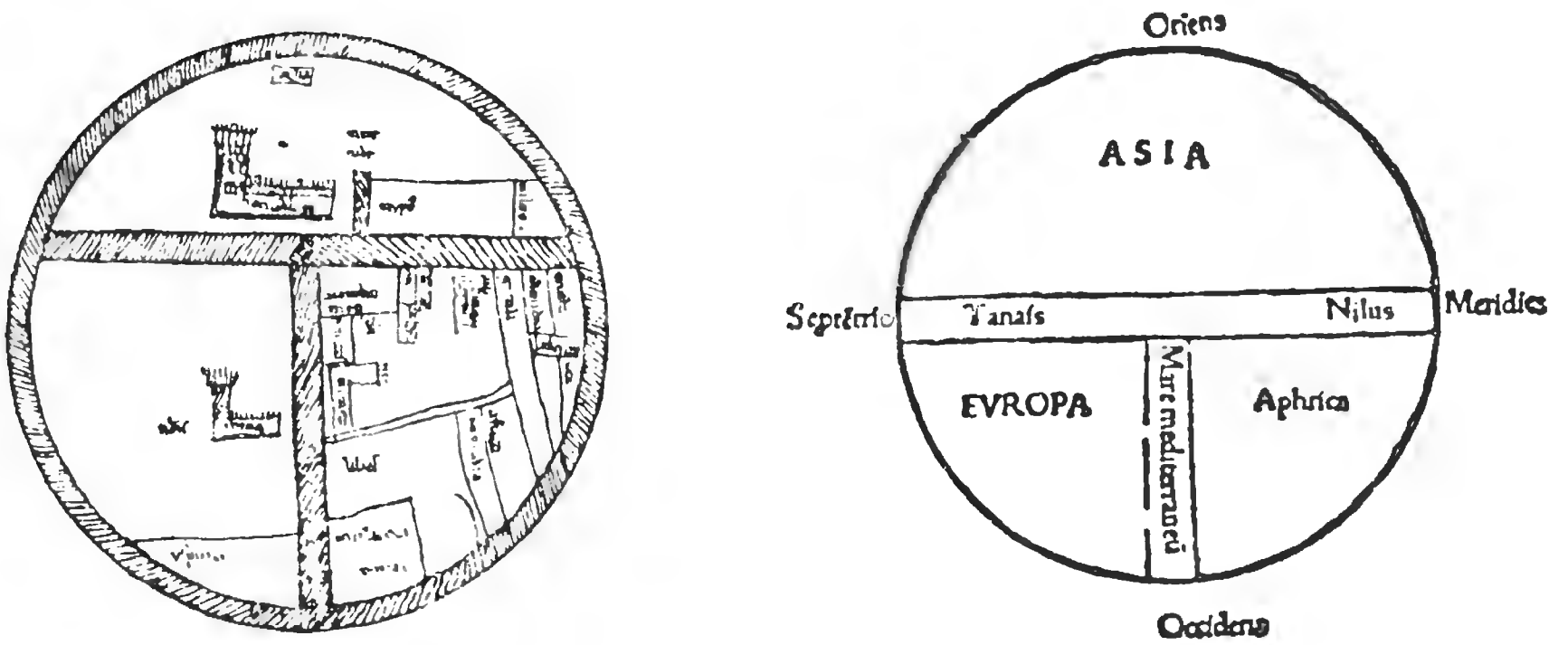

Fig. 1 · *(left)* T-O map in a Sallust manuscript, 12th century (Biblioteca Vaticana). *(right)* T-O map in the printed edition of Zacharias, *Orbis breviarium*, Florence 1493.

42. Trilaukės (trijų senojo pasaulio dalių) žemėlapiai

(Iš L. Bagrov, Kartografijos Istorija)

Vadinamųjų T-O arba Orbs "pasaulio" žemėlapių pavyzdžiai. Tai sename pasaulyje žmonijos gyvenamo ploto patys pirmieji atvaizdai, Arijų astronomų sudaryti. Trilaukės vardas išliko sanskrito šventraštyje, — Trailokia (Lokia — neišmatuojamas lauko plotas, kontinentas.)

Čia mums įrodyta, kokią milžinišką svarbą to laiko geografų akyse turėdavo vandens keliai: Gintaro kelias skiria Europą nuo Azijos, Nilas-Aziją nuo Afrikos, Viduržemio jūra-Afriką nuo Europos. Tie keliai schematizuoti tiesiais "kanalais". T raidės pasaulio centre daugelio tų žemėlapių statoma Troja, kaip jo sostinė. Ją vėliau pavaduoja Jeruzalė, dievobaimingų vienuolių kronikininkų "pataisymas".

Skobniai (skaptuotos iš vieno milžiniško rąsto valtys, kuriose tilpdavo iki 40 žmonių), atvykstantieji iš išorės Rasos, eina iš Nemogardo, kuriame gyveno Sphedostlabus, rasų kunigo Ingaurio sūnus, o taip pat iš Miliniška tvirtovės, Teliuco, Černigogo ir Bučegardo.

Ortodoksiniams kalbininkams seniai atstačius nelabai tesudarkytus vietovardžius, jie gavo : Nemuno - Gardas, aišku Gardinas, jo valdovas Šventasaulavis ("Sviatoslav"), (S)maleniškės tvirtovė, "Teliuca", Černigovas ir Baudžiagardas. Visų tų miestų pavadinimai nesudaro jiems abejonės, nes paremti, kaip toliau pamatysime, administracinių vienetų- "žemių" sąvokomis, - bet kur gi buvo paslaptingas Tolimos Eities, eisčių senasis prekybos sandėlis Tol - Eičia? Del to vieno "Teliuco" vietovardžio jie suklumpa ir netenka žado, nemokėdami jo nei surasti nei suprasti.

Bandykime tad patys savo jėgomis tai padaryti. Užtenka tik žvilgterėti žemėlapin, kad įsitikintume, jog graiku valdovas ne veltui puošėsi, be kitų, ir kariniu "stratego" titulu. Jis mums nurodo ne tiktai Gintaro kelio eismą, bet ir atžymi jo visų upynų išsišakojimus mūsų plotuose. Čia reikia vėl priminti tas ypatingas senovės gamtos sąlygas, kurias buvome iškėlę pačioje pradžioje. Didelės upės tinklas, su jos upėmis, upeliais, ežerais ir intakais sudarė naturalų, uždarą biofizinį vienetą, kuriame nuo amžių pastoviai gyveno viena gentis. Tokia vadinamoji "žemė" buvo supama ir saugoma naturalia neperžengiamo miškyno siena. Tuos pagrindinius mūsų imperijos vienetus kaip tik ir išvardija graikų strategas :

Šiaurėje - Nemuno upynas, su vyriausia sostine Gardinu, kuris suteikia ir musu valstybės pavadinimą "Gardarikė" - Gardino rikija, karalystė ; šiaurės rytuose, Dniepro aukštupyje - (S)maleniškės kunigaikštija; šiaures vakar., Vyslos upyno žemupyje - Vanduolių kunigaikštija su sostine Baudžiagardu (Bydgošč); pietuose gi - Kijevo Rasa. Dabar aiškiai matome, jog išvardinime trūksta pietų vakarų dalies - Pripetės ir Bugo upynų, todėl ten ir reikia ieškoti to eisčių senoviškiausio uosto ir sandėlio. Kadangi jų sostinės Eistovijos vardas tuo laiku jau buvo pakeistas Gaudančiu (Gdansk) vergu prekyjų burgaudų (burgundų) taip pramintu, tai reikia manyti, kad su senaja Toleičia atsitiko panašiai, - ji buvo naujų valdovų, Jotvingių draugonių perkrikštyta į Draugučionis (Drohičyn). Ten, kaip anksčiau aprašėmė, 1954 metų kasinėjimuose buvo rastos prieplaukos su sandėliais, perkrovimo aikštėmis ir sensacingomis muitavimo plombomis.

Už tokį spėjimą kalba dar du faktai : graikas, išvardindamas tautas, mokančias rasams duoklę, nurodo tarp kitų ir drauguviečius (deregoviči), taigi čia turima galvoje be abejo ir jų sostinę Draugučionis, o iš kitų šaltinių (Tacitas, Herodotas, Ptolemejus) tvirtai žinome, jog eisčiai turėjo tenai savo didžiulę prekybos bazę. Tuo būdu išeitų, jog Toleičia buvo vadinamas tik Draugučionių prekybos mazgas, prieplauka. Kaip matysime toliau, Kijevas irgi turėjo atskiru pavadinimu uostą. Dabar analizuokime toliau graikų valdovo pasakojimą.

Visi jie (skobniai) nusileidžia Dniepro upe ir renkasi prie Kijevo tvirtovės, kuri taipogi vadinama Sambatas. Tai visai neiškreiptas lietuviskas Sambutis, Samburys. Varingiai - rasai čia subuna, susiburia, kad atliktų "vizų ir muitų" formalumus: apsimokėtų už teise praplaukti persikrovus i didesnius laivus, tinkamus juros zegliuotei. Tie laivai aprašomi taip :

Jų (rasų) duoklininkai slavai, praminti krivitėnais ir lenzaninais (lenkais), ir kiti slavai, kerta savo skobnius kalnuose žiemos metu ir, juos paruošę, atsidarius laikui kai ištirpsta ledas, įveda juos į artimiausius ėžerus. Kadangi visoje Gintaro kelio vandenų sistemoje kalnų yra tik vienoje vietoje, - Vyslos aukštupyje, ir kadangi "lenzaninai" įsakmiai nurodomi, o dėl to senoviško lenkų vardo mokslo pasaulyje nėra ginčų, tai išeina kad miškynas, kur anot graiko buvo kertamos keliašimtmetinės kaladės skobniams, bus greičiausiai buvęs Šventakirčio kalnuose - Gòry Święto - krzyskie. Toksai iškilmingas įotvingių kalbos žodis nurodo nepaprastos svarbos draustgirį, - matomai, kitokiam tiksiui nevalia buvo paliesti nė šakelės. Čia tad turime savišką Libano kedrų lygiai švento miškyno atitikmenį. Kai dėl "ėžero", kurį mini daugelis senų šaltinių (žiūr. pvz. "Salmatijos" ėžerą Merkatoriaus žemėlapyje, 41 il.,) tai jo vietoje ir šiandien tebeniurkso didžiulis Pripetės pelkynas. Toliau skaitome :

Kadangi tie ėžerai įsilieja Dniepran, tai slavai ateina Kijevan, ištraukia laivus krantan apžėgliavimui ir juos parduoda rasams, - tiegi, pirkdami tik nuogas kalades, išnarsto (savo) senus laivus, išimdami iš jų irklus, bures, vairus ir kitą aprangą ir aptaiso naujus. Birželio menėsį, pasileidę žemyn Dniepru, jie nukanka Vytičevan (Vyties Eičiuva), - tai rasams pavaldi pilis. Dvi - tris dienas palaukę, kol ateis visi skobniai, jie pajuda kelionėn ir nusileidžia Dniepru .

Pastebėkite neapsakomos svarbos faktą : graikas nuolat pabrėžia pagrindinį skirtumą tarp padėties šeimininkų rasų ir jų duoklininkų slavų, tuo įrodydamas, jog tos tautos vienakitai priešingos. Toliau bus dar gražiau.

Visu pirma jie prieina pirmąjį krioklį, vadinamą "Essupi", kas rasų ir slavų kalbose reiškia "ne spi". Ta pereiga tokia siaura, kad nebus platesnė už hipodromą. Jos viduryje iškyla uolos, panašios į salas, į kurias atsimušdamas ir krisdamas žemyn vanduo sukelia didelį ūžesį ir baimę. Todėl rasai nerizikuoja praplaukti tarp uolų, bet, prisiirę krantan ir išlaipinę žmones, o daiktus palikę skobniuose, nuogi brenda, kojomis čiupinėdami dugną, kad neužkliūtų už kokio akmens. Tuo pat metu, jie stumia kartimis laivo nosį, kiti vidurį, treti galą. Taip atsargiai jie praeina pirmą krioklį pakrantės vingiu.

Perėję tą, jie vėl užlaipina likusius krante ir pasiekia antrą, rasų vadinamą "Ulborsi" o slavų "Ostrovniprakh". Ir tas krioklys panašus į pirmąjį, sunkus ir keblus praeiti.

Panašiu būdu jie pereina trečią krioklį, vadinamą "Gelandri", kas slaviškai reiškia "krioklio triukšmą". Paskui jie prieina didžiausią ketvirtą, rasų vadinamą "Aefors" o slaviškai "Neasit", nes jo uolose krauna lizdus pelikanai. Šitoje pereigoje visos valtys priplaukia krantą nosimis, paskirtieji kariai išlipa sargybos ir nepaliaujamai budi, saugodami nuo pečeniegų užpuolimo.

Likusieji, iškrovę mantą ir sukaustytus vergus, perveda juos žeme šešias mylias, kol apeina pereigį. Paskui jie velka savo skobnius valku, kiti perneša ant pečių ir, taip persikėlę kiton pereigio pusėn, juos vėl nuleidžia vandenin, pakrauna, įlipa ir plaukia toliau.

Atvykus penktan pereigin, rasų vadinaman "Baruforos, o slavų "Vulniprakh", nes jis sudaro didelę užtvanką, jie prastumia skobnius pakrantės vingiais, kaip pirmame ir antrame, ir prieina šeštą, rasų vadinamą "Leanti", o slavų "Veruci", kas reiškia vandens kunkuliavimą, ir pereina juos panašiai. Toliau plaukia į septintą, rasų vadinamą "Strukun", o slavų "Naprezi", ir prieina prie "Krariskio" pereigio, kame kurėnai persikelia, grįždami iš Rasos, o pečeniegai, keliaudami i Kurėnus (Krymą).

Perėję ta vieta, jie pasiekia salą, vadinamą Šv. Grigorijumi (Chortica) ir joje atlieka padėkos atnašavimus, nes ten auga didelis ąžuolas. Jie aukoja gyvus paukščius. Aplink susmaigsto strėles, o kiti sudeda gabalėlius duonos, mėsos, kas ką turi, kaip to reikalauja paprotys. Dėl paukščiu jie meta burtus : ar juos papiauti aukai, suvalgyti, ar paleisti gyvus. Nuo tos salos rasai nebesisaugo pečeniegų, kol pasiekia salą vadinamą "Selina".

Toliau taip pat sumlkmeniškai nurodoma kelionė iki Dniepro žiočių, - keturios dienos, paskui jūros pakraščiu iki Dniestro, daugiau iki Sulina salos Dunojaus žiotyse, (kurioje būta kito mūsų nuolatinio atramos taško - tvirtovės), toliau vis Juodųjų jūrų pakrante ligi Varnos (Varymo paskutinės, didžiausios tvirtovės), ir pagaliau iki Mesembrijos ir Bizantijos "Jų vargingos ir pavojingos kelionės galo".

Kitoje vietoje graikų imperatorius dar priduria :
"Lapkričio menėsiui atėjus, jų kunigaikščiai išeina su visai rasais iš Kijevo "po liaudį", tas žodis reiškia- visų savo leno miestų aplankyti, kaip tai slavų vytėnų (Vitebsko kunigaikštijos vyčių), drauguviečių(įotvingių, o Ptolemėjaus laikais pagirytų kunigaikštija), kurių - vyčių (kriviči - Smaleniškės kunigaikštija) ir likusių savo žemių, mokančių duoklę rasams. Taip rasai ir jų kunigaikščiai, PRAMITĘ visą žiemą, balandžio menėsį, kai ištirpsta ledas, grįžta Kijevan ir, gavę duoklės naujų skobnių, vėl nusileidžia Bizantijon".

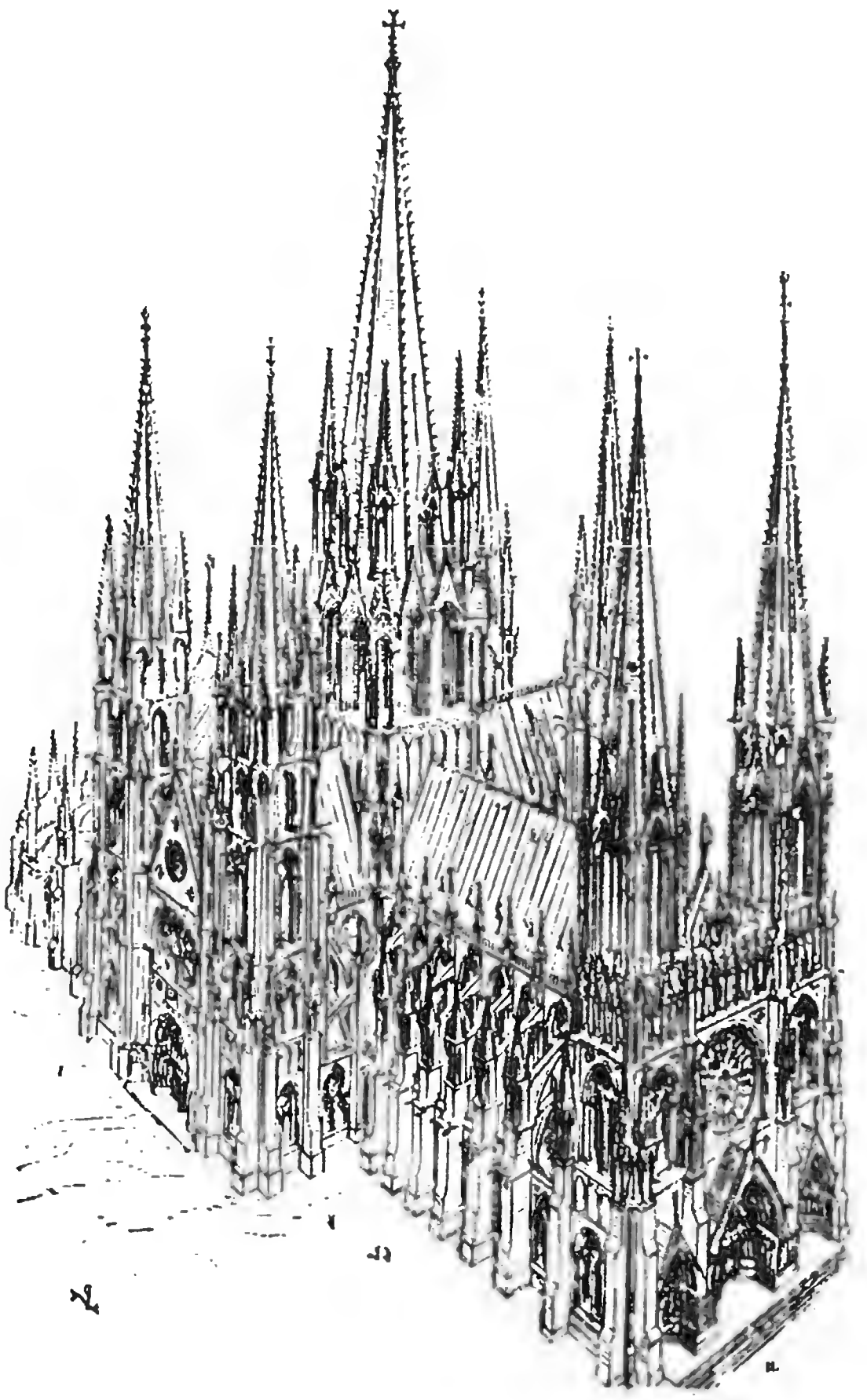

PAMINKLAS PATVARESNIS UŽ BRONZĄ

Mūsų didvyriškų keliautojų žygdarbis, pakartojamas kiekvieną pavasarį, padarė tokio įspūdžio graikų valdovui, jog jis pašventė jų kelionės smulkiam aprašymui ištisą savo knygos skyrių. Tačiau Heraklo masto fizinės jėgos ir ištvermės įrodymas blėsta prieš svarbesnį mūsų bočių pasiekimą. Jie įamžino Gintaro kelio eismą lietuviškais vardais.

Sudarykime Dniepro pereigių vardų lyginamąją lentelę :

Mūsų kalba	"Rasų"	"Slavų"	Ukrainų
EISUPIS	ESSUPI	NE SPI	CHODACKIJ
UOLVARŽYS	ULBORSI	OSTROVNIPRAKH	SURSKIJ
GILANDRIS	GELANDRI	(TRIUKŠMINGAS)	ZVONECKIJ
EIVARYS	AEFORS	NEASIT	NENASYTEC
VARUVARYS	BARUFOROS	VULNIPRAKH	VOLNYGA
LIEJANTIS	LEANTI	VERUTSI	BUDILO
EISTRIVONIS	STRUVUN	NAPREZI	ZAPOROŻE
KRAŠTINIS	KRARISK	KRARISK	KRAINIJ

Štai aštuoni Dniepro pereigių vardai, aštuoni didingi mūsų praeities paminklai, kurių garsas nuskambėjo ligi Bizantijos, bet nepasiekė tų drąsuolių keliautojų šiudienių palikuonių...

Prieš pradedant lentelės nagrinėjimą kalbotyros mokslo pagalba, pabrėžkime dar kartą mūsų jau iškeltą nepaprastos svarbos faktą : graikas įsakmiai ir pakartotinai paliudija, jog rasai ir slavai tai dvi visai atskiros tautos kurių net kalbos visai skirtingos, ir tam įrodyti jis pateikia tų dviejų kalbų palyginimus.

Rimtam istorikui tai visai ne staigmena. Mes jau seniai žinojome iš rasų metraščių, jog rasų ir slavų tautos buvo skirtingos. H. Paszkiewicz (The Origin of Russia, London, 1954) pririnko net keliasdešimt tokių kronikų ištraukų iš įvairių miestų ir įvarių laikotarpių užrašų, kuriuose priešpastatoma Novgorodo, Smolensko, Riazanės - Suzdalio, Galyčo slavai iš vienos, ir Kijevo Rasa iš kitos pusės, įrodant, jog tai buvo skirtingos valstybės ir tautos, dažnai net atvirame konflikte. Jų gi pastovus tarpusavis santykis buvo tasai, jog slavai buvo priversti mokėti duoklę rasams...

Apie tą patį žodis žodin kalba juk ir Jo Šviesybė Basilejus, tų amžių bendralaikis, akivaizdus liudininkas, aprašydamas "po liaudį" valdytojų rasų kalėdojimo tradiciją, ir vartodamas savo tekste tą lietuvišką išsireiškimą, kurį jis graikiškai paaiškina. O iš antros pusės, rusų oficialioji istorija seniai pripažino neginčijamu faktu tą feodališką pasivaikščiojimą "na poliudije". Atkreipkite dėmėsį į senscingą slavų vėlesnę sintaksę : mūsų originalus išsireiškimas "po liaudį" eiti nereikalingas priešdėlio, gi tapęs vieno žodžio aglomeratu svetimoje kalboje, slavams virto "sviestuotu sviestu" : ant - po - liaudį eiti!

Vatikanas, - kaip keista - šį kartą irgi liudija mūsų naudai . Kalėdojimų tradicija, iki nepriklausomybės laikų išlaikyta, juk tai šių tekstų šviesoje, nenuginčijamas mūsų "pagoniškas" paprotys. Katalikų kunigėliai perėmė ne tik mūsų valdovų - kunigų vardą ; daug svarbiau, jie uoliai pasinaudojo ir ekonominėmis šios tradicijos privilegijomis...

Antra įžanginė pastaba : slavų kalboje krioklių bendrinis vardas "porog", graiko rašomas "prakh", kuris dabar reiškia "slenkstį", yra gana vėlokas, - atsiradęs jau po Varumonių Rikio katastrofos 376 metais, kada slavų ostro - gotų, paklususių mongolams įtaka užliejo Gintaro kelio pietinę dalį. Prieš tai, mūsų arba "rasų" kalba, jie buvo vadinami pereigiais (perėjimais), kas ne tik atitinka ir paaiškina jų tiesioginę prasmę, bet yra patvirtinta tuo pat sanskrito žodžiu ir, be to, tampriai rišasi su kitais panašiais mūsų kalbos dariniais, kaip pervalka, pabradė ir svarbiausia Pereigėlė (Pregel) Prūsuose, kuri, Daukanto liudijimu, buvo didžiuoju vieškelio ryšiu iš Nemuno į Vyslos žemupius.

Jei norima daugiau pereigos kalbotyros rakto įrodymu, prašau: net iki 12 šimtmečio Kijeve buvo stebuklingas Švenčiausios Motinos "Pirogoščos" paveikslas, del kurio veltui laužo galveles rusų kalbininkai, - mat vis dėlto nepatogu Dievo Motinos vardą kildinti iš pyrago...

Ar norite atsakymo, jei dar patys neatspėjote? Toji Dievo Motina tai rasų žemės Globėja, Gemalė Šventa, Arijų Tėvynės Deivė, Gintaro kelio didvyrių užtarėja.

Šio drastiško teigimo įrodymas užrašytas juodu ant balto : kunigas Ingauris, sekmingai atlikęs neįtikėtiną iš puolaučių pabėgimo kelionę per visą pietų Ukrainą, žygiuoja epo pabaigoje Kijevan pamaldžiai atsidėkoti turtingomis dovanomis Dievo Motinai "Pirogoščai", - Pereigos Eisčiai už Deivės suteiktą stebuklingą pagalbą. "Žemės laimingos, miestai džiūgauja, valio kunigams ir draugonei!" - nuskambina dainius baigiamais kanklių akordais...

O pats pyrago žodis, kurio nei lietuvių nei slavų kalbininkai neįkanda, irgi kilęs iš tos pat šaknies - tai pereigos dovana, ir aš pats daug kartu esu girdėjęs tą išsireiškimą "atvežti pyrago" - ne tik valgomo, bet ir šiaip kokios dovanos prasme.

Pagaliau, prisiminkime, jog "eisčių" straipsniuose moksliškai nustatėme eismo raktinės šaknies buvimą, todėl netenka abejoti, kad slavų porog" tai vėlesnė nemokšų daryba - sąskambis. Mat metaforinių vietovardžių senovėje nebuvo, taškas. Tai toponimijos mokslo aiškiai nustatyta. Varna tai ne paukštis, o varymo vieta ; Koelnas tai ne kelnės, o kėlinys per upę. Turėdami tai galvoje, peržiurėkime dabar tekstą.

1) ESSUPI, tvirtina šaltinis, reiškiąs abiem kalbomis tą patį – ne spi. Neturint prieš akis originalo, sunku pasakyti, kas čia padarė klaidą: graikas ar greičiausiai jo vėlesni perrašinėtojai, o gal vertėjai. Bet rezultate gavosi gryna nesąmonė, nes juk mūsų kalboje ne spi nėra ir nebuvo. Sujauktą sakinį reikėtų tad skaityti : "visų pirma jie prieina pirmąjį krioklį rasų kalboje vadinamą "essupi", kas slavų kalboje reiškia "ne spi". Šiaip skaitant, nebelieka nesąmonės, o tik nemokšų daryba. Kad slavai, nesuprasdami mūsų eismo upe, pritaikė sąskambį ne spi, nėra ko daug stebėtis; tačiau ukrainiečių tebevartojamas chodackij, tai tikslus mūsų eisupio vertimas.

2) ULBORSI reikia išlyginti į ULVORSI, nes graikai raidę V automatiškai keičia į B arba F. Mūsų UOLVARŽIO išviso graikų alfabetu neįmanoma perduoti, todėl reikia priimti tą versiją kaipo artimiausi sąskambį, kurį Basileus sugebėjo surasti. Iš esmės gi, šitoje pereigoje randama didelė uolienų sala, tad rasai turėjo gero pagrindo praminti ją uolienos varža. Tai patvirtinantis slavų vardas tai vėlgi tikslus vertimas jų kalbon.

3) GELANDRI abejonių nesukelia. Tai beveik neiškraipytas mūsų GILANDRIS, giluminis. Šioje vietoje vėlesnis perrašinėtojas, matyt, praleido porą žodžių, nes pagal sakinio išsivystymą turėtų būti : "jie pereina trečią pereigį, vadinamą Gelandri (rasų kalba, arba Zvonecki), kas slaviškai reiškia krioklio triukšmas". Dabar gi išlikusiame tekste vėl gauname nesąmonę, nes slavų kalboje apskritai nėra gelandri žodžio, todėl jis negali jiems turėti nei triukšmo, nei kokios kitos prasmės. Reikia pastebėti kad graikas dažnai neduoda mūsų žodžių vertimo.

4) AEFORS ir NEASIT, pagrindinės svarbos pavadinimai, nes tai mažai iškreipti lietuvių ir slavų žodžiai, abiejose kalbose tos pačios prasmės – sauskelio pereigos. Taigi, čia turime prieš akis savotišką senovės žodyno ištrauką – prasmės paliudijimą skirtingomis kalbomis, kas, moksliškai žiūrint, sudaro nesugriaunamą įrodymą. Ei – varys, eismas varu čia be to aiškiai priešpastatomas eis – upiui, eismui upe.

Slavu neasit irgi nesudaro abejonių. Jis kilęs iš veiksmažodžio "nosit" – nešti, pernešti. Turime tad šešių mylių ćiurkšlėmis bėgančio prakaito aprašymą abiemis kalbomis. Tai pereigos žygdarbio zenitas, užantspauduotas kraujo klanais – pečeniegų geromis paslaugomis. Rasų skobnių laivynas didžiojo Gintaro vieškelio vagoje buvo plėšikams nepasiekiamas. Tik čia jie turėjo šansų, kai keliautojai išlipdavo sausumon, apkrauti nežmoniškais krūviais ir išblaškyti ilgoje pereigoje.

Šitaip be vargo atskleidę tikrąją tos pereigos vardo prasmę, pabandykime atspėti, iš kur Jo Šviesybės galvoje atsirado pelikanų? Pagrindas buvo, ir gana rimtas. Gal imperatorius apgraibomis orientavosi slavų kalboje, gal turėjo gerų vertėjų ir sąžiningai paruošė "disertaciją"; šiaip ar taip NEASIT lengvai galima surišti su pelikanų ar kitų sparnuočių lizdais.

Teks eiti truputį aplinkiniu keliu – per anglų nest, kas atitinka teksto neasit. Žinoma tarpinė"i"kalbininkui pasako, jog čia tik sąskambio, netikra etimologija, bet tokių plonybių senovėje nebota. Jei buvo galima interpretuoti eis – upį, kaipo "ne spi", tai čia sąskambis, kažkodėl hipnozės stiprumu viliojąs visus nemokšas, buvo dar lengviau pritaikomas.

Kalbininkui surišti anglų nest su slavų gniezdo, prancūzų nid sunkumų nesudaro, bet blogiau su mūsų lizdu. Prasmė ir šaknies galas neabejotinai sutampa. Tai tas pats tų paslaptingų "indoeuropiečių" žodis, gyvenusių Šiauliuose, Kaune, Alytuje, ir dar kai kuriose mažiau reikšmingose Europos žemyno vietose. Bet vargas su pradine "L". Ją rišti ar kildinti iš "GN" būtų kalbinė herezija. Todėl, norėdami moksliškai paaiškinti tų žodžių neabejotiną giminystę, esame priversti prileisti ankstesnio *GL diftongo, vėliau suskilusio, pirmykštį buvimą. Taip prileidus, lengvai atstatomas žiliausios prosenovės (prieš baltų - slavų kalbų skilimą), "indoeuropiečių" prokalbės pirmapradas *GULINZDAS, kuris vienintelis tegali pateisinti jo per penketą tūkstantmečių sutrumpėjusių anukėlių G - N - L variantus : guolis, lizdas, gniezdo, nest, nid.

Ta proga turime bent kartą atverti širdį ir pasiguosti skaitytojams, kurie, pamatę šioje knygoje tiek atlietuvinimų, galėjo susidaryti įspūdį, kad tai juoko darbas : va, paimk bet kokį svetimą žodį, pridėk as, is galūnę ir busi didelis lietuvis patriotas, bet ir dar didesnis asilas...

Deja, taip nėra. Pabandykite atlietuvinti Srinagarą, Ibrahim ben Saidą ar Titicacą, - pamatysite kokias gausite pabaisas...Visi mūsų padaryti atlietuvinimai yra iš tokių žodžių, kurie tikrai buvo lietuviški ir todėl tokiam traktavimui nesipriešina.

Kalbotyros mokslas yra tiek pat tikslus, kiek matematika, chemija, archeologija. Yra griežtos taisyklės, yra gramatinės, etimologinės, morfologinės nenuginčijamos apraiškos, yra evoliucijos nustatytos kitimo lytys, žodžiu, yra viskas, kas sudaro tikrą, rimtą mokslą, - o tačiau to mokslo kartais nepaisoma arba, geriau sakant jis dar ik šiol tebenaudojamas tam tikru tamsiu veiksniu kaipo politinė mulkinimo priemonė, neretai patiems aukščiausiems valstybės veiksniams laiminant. (Žiūr. pvz. garsiojo "kalbininko" Stalino disertaciją prieš prof Marrą).

Šitaip nesąžiningų mokovų rankose kalbotyra tampa paskutinė viduramžių scholastų išlieka, savotiška astrologija, - būrimo ir kerėjimo priemonė. Todėl gana sunku šios šakos nestudijavusiems išaiškinti: (nes kad tapus kalbininku, reikia pašvęsti 20 - 30 metų, praktiškai visą gyvenimą, ir išmokti keliasdešimt senų kalbų ir raštų), kaip atskirti šarlatanus nuo rimtų tyrinėtojų. Galima tik duoti bendrą patarimą : jei matote, kad žmogus vengia (ar dažniausiai nesugeba) nagrinėti kalbos dalykų iš esmės, o tik leidžiasi kolioti, išjuokti ar bendrai nutylėti ginčo objektą, tai yra gerų šansų kad turime reikalą su užangažuotu šarlatanu.

Nuo pelikanų lizdų ir jų slaviško gniezd - niest sąskambio tolokai nuriedėjome. Belieka dar vienas pavadinimas, rišamas su ta pereiga, tai vėlusis kazokų "NENASYTEC" (nepasotinamasis). Tokia poezija kilo jau po XII - XIII šimtmečio, vėl iš sąskambio, kai Gintaro kelio eismas buvo seniai sustojęs dėl baltų - slavų imperijos skilimo ir puolaučių įsigalėjimo Ukrainoje, ir niekas daugiau NEBENEŠIOJO ant pečių sunkiųjų Gintaro kelio didvyrių skobnių...

5) BARUFOROS, didžiulę Dniepro gaivalingos srovės užtvanką bociai pavadino Varų Variu - visų krioklių kriokliu. Tai labai svarbus žodis, nes jis mums atskleidžia Dniepro senoviškų pavadinimų prasmę : tai Borysthenes - Var Eistenis romėnų laikais ir Var - sudievinta upė Trojos laikais (žiūr. Vandens visurakčio lentelę 116 p.), ir be to, paaiškina kodėl graikai mus vadino "barbarais" (atitaisant jų tarimą, Varių Variais, kaip paliudija s. sl. žodis varvar). Tai anaiptol nebuvo paniekos žodis, tokiu jis virto tik po renesanso, naujai galybei, "trečiajam luomui" iškilus. Bi - zantijos gi pirklių akimis, "barbaras - varių varys" tereiškė tik "iš anapus Varių Vario, iš anapus Dniepro pereigių atvykėlis".

Tokiam aiškinimui turime tiesioginį įrodymą: mes iš savo pusės irgi taikėme piliečiams, gyvenantiems pietuose, "už pereigių", Zaporogių kazokų pavadinimą! Reikia turėti galvoje jog pereigiai sudarė per visą proistorės ir istorijos raidą labai sunkiai nugalimą, naturalią gamtos sieną.

6) LEANTI - LIEJANTIS, (visai nesudarkytas, kadangi graikų abecele čia pilnai sutampa su musiške), tai didžiulis verdantis versmių verpetas. Kai dėl slavų varianto "verutsi", kuris 100%patvirtina tą prasmę , reikia pripažinti, jog jie savo kalboje turi "voročat', vareniki, vertet", ir pan., bet visgi mūsų "virutis" - verdantis, kunkuliuojantis, yra daug artimesnis, kas tik įrodo, jog ta slavų šaknis yra kilusi iš mūsų ankstesnės, - tokių pavyzdžių daugybė, kaip matėme analizuojant slavų kalbą.

7) STRUVUN, priešpaskutinis pereigis savo vardo senove nukelia mus ne tik į probaltų ir trojėnų amžius, bet gal but apskritai į žmonijos pirmosios kalbos lopšį. Greit tekančiai vandens srovei apibudinti turime bendra mums ir slavams šaknį. Mūsų buvusios valstybes kraštutinėse ribose : šiaurėje Instrutis, pietuose Ister (Dunojus) ją paliudija drauge su Dniestru (Undonė - Istru). Slavuose gi, ostro - gotai, lenkų strumien, ir vėl gi mūsų sraunus (kuris, aišku, kilęs iš senoviško striaunus) sutampa su sanskrito ta pačia šaknimi. Tą prošaknį išnagrinėsime knygos V dalyje; čia tik tiek te-pabrėšime, kad jokios kitos kalbos tos prošaknies negali savintis, - jos dar perjaunos, kad bobutę pamokytų...

"Slavų" paduotas "Naprezi" truputi iškreiptas, bet čia lengva pataisyti skribo neteisingą Z = N skaitymą. Paskutinioji pereiga, be abejo turėjo vadintis Zaprezi, "užslenkstine", ir tas Zaporogų vardas paliudytas Ukrainos istorijoje be mažiausių abejonių.

8) KRARISK, pačioji kraštutinė, galinė pereiga, irgi neginčytinai paliudyta išlikusiu U - krainos pavadinimu.

Dokumente paminėtas pečeniegų vardas irgi lietuviškas : tai (u)pečionys, (u)pečiai, arba, pridedant senovišką mums labai budingą priesagą "ingas" - upečioningiai. Kad toji priesaga 100% lietuviška, netenka abejoti; jos nustojus, netektume pusės visos mūsų kalbos budvardžių : skola - skolingas, laimė, - laimingas ir t.t. be galo. Bet ją atrandame ir asmenvardžiuose bei vietovardžiuose : varys - varingas (variagas), Kučingis - (Kaučingis), Blinka (Balingis), Rinka (Va) ringas, Činga (Ei) čingas, Palanga, Kretinga, Balninkai, Smalininkai, Druskininkai ir t.t.

Tačiau, pamačius tą galūnę čia pridėtame žemėlapyje daugeliui bus pritrenkianti staigmena. (žiūr. tos vinjetės aprašymą knygos gale).

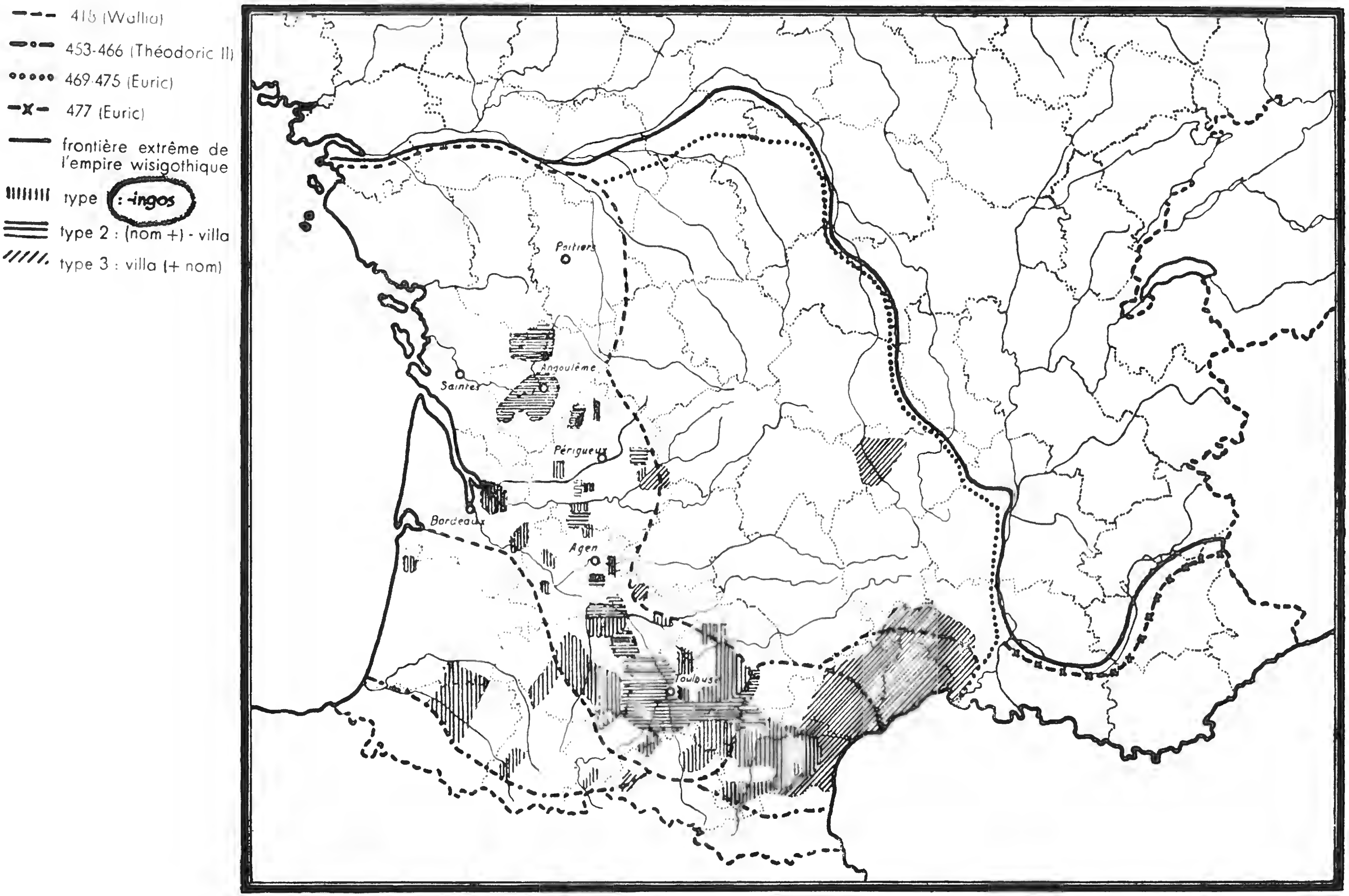

LES NOMS DE LIEU WISIGOTHIQUES DANS LE SUD DE LA GAULE

Prancūzų kalbotyros didžiausi autoritetai ją panaudojo, įrodydami "Vizi - gotų" įtaką pietų Prancūzijos vietovardžiuose, nes tokios galūnės nėra nei gallų, nei romėnų kalbose, todėl ji aiškiai tų neva "germanų" atsinešta.

Kaip jums tai patinka? Ar vis dar abejosite vyčių - gudų lietuviškumu? Ar galų gale padarysite mane laim - ingu?...

Dunojaus sala, mūsų atramos taškas, taip ir šiandien vadinama (Sulina), tačiau pas graiką daug mažiau iškraipyta : Salynas. Tuo pat vardu ir viena Dunojaus deltos vagų, o kitos dvi irgi lietuviškais vardais : Gilija (giluminė, eismo, žegliuotės vaga - pal. Gilandri, giluminį pereigį), ir pagaliau Šv. Jurgis, didvyrių globėjas suteikė vardą trečiai. Jo vardu ir ta šventoji sala, kur rasai atnašaudavo : Šv. Gergauris. Apie tą mūsų dangaus D.P. dar pakalbėsime penktoje dalyje.

Varna, tolimo eismo atrama - tvirtovė, neabejotinai reiškia "varymo vietą" o ne varną - paukštį, anot lėkščios neigėjų pašaipos. Tie ponai pamiršta, jog turime ir savo Varnius, Varlaukį (varo, baudžiavos lauką), Varėną, Verkius (Varingius - dar vienas ingis!), Burnius, Bernotiškį ir t.t.; tai vis rasų - varingiu palikimas, iš kurio dar nespėta pasišaipyti, pasitikint žmonių nepastabumu ar naivumu.

Be pereigių vardų, rasai paliko Europai daug kitų terminų, liudijančių mūsų kultūros įtaką. Čia paduosiu tik pačių normanistų specų oficialiai pripažintus "rasų" žodžius, kuriuos jie pateikia kaip pavyzdzius "skandinavų įtakai" įrodyti: taip pvz. abiejuose Gintaro kelio galuose tebevartojamas mūsų INKARO pavadinimas : norvegų akkeri, graikų ankora . Iš tų paskutiniųjų pavadinimas pasklido ir Vakaruose. Kad tai neabejotinas mūsų žodis, aišku jau vien iš to, kad kitose kalbose jis beliko tik daiktavardžiu, gi mes vartojame ir atatinkamą veiksmažodį : insikabinti, insikarti. Inkaru arba inkilu Žemaitijoje vadinamas ir inkeltas į medį namelis paukščiams, o tai moksliškai tikras įrodymas, jog šis žodis nebuvo mums svetimų primestas, nes tada mes jį tevartotume tik laivo inkaro prasme, kaip ir visos kitos vėlesnės tautos. Pridėkime dar, kad turime be to ir pakaruoklį bei karuolius - kabančius, užkartus ant kaklo papuošalus.

Sneke - Švedijoje išliko kaip skobtinio laivo vardas, bet Prancūzijoje, "normanų" užkariautoje šiaurinėje dalyje, ją irgi pažįsta platesnių "esnegue" variantu, o ankstyvųjų viduramžių lotynų skribai ją mini kaip "isnechia" Rumunijoje ir Vengrijoje. Tai vis ta pati senovės eisčių - rasų keliautojų valtis EISNINGĖ, eismo priemonė.

TIJŪNAS, kilęs iš senoviško TĖVUNO, Gardarikės administracijos pareigūno, liko visame šiaurės skandinavų Pabaltijy tiun, tivun, tjonn sutrumpėjusiais variantais. Toks nudilimas geriausiai liudija, iš kur žodis atėjo ir kuria kryptimi nuklydo.

MUITAS, - aukštos tarptautinės teisės išvystymo pasiekusios užsienių prekybos įrodymas, taip ir paliktas graikų prekybos sutartyje lietuviškai, kaip nepamainomas techniškas išsireiškimas, kuriam graikai nesurado savo pakaitalo. (Mit, 907 metų sutartyje su Bizantija).

Iš kitos pusės, Porfirogenetas rašo : "Rasai, pramitę visą žiemą pas duoklininkus slavus ir t.t.". Vieninteliai mes, lietuviai, turime tą veiksmažodį, - tad esame davę muito žodį ir pirmąją feodalinę santvarką visiems mūsų kaimynams. Nenoriu sau užbėgti už akių, bet vėliau pamatysime, kaip toli ta įtaka pasiekė.

Tinklui senoliai naudojo žodį RIŠA, kuris išliko pas suomius -rysa ir švedus - rysia, o slavų metraščiuose iškraipytas į riuza. Kadangi ne viena tų tautų neturi veiksmažodžio rišti, tai neatremiamai seka, jog čia būta probaltų žvejų darbelio. Bet įdomiausia, jog tas žodis paaiškina mūsų dabar naudojamo "tinklo" reikšmę. Pilną pavadinimą galima atstatyti į "tankla riša", tankus surišimas, smulkesnėms žuvims pagauti.

Sensacinguose kasinėjimuose 1968 metais Šventosios durpyne, kur buvo pirmą kartą Lietuvoje aptiktas 6 - 7 tūkstančių metų senumo sėslių gyventojų kultūros klodas, tarp kitų radinių yra ir suraišiotų gražiais, lygiais tarpeliais tinklų likučiai, kaip tik "tankiai surišti". Buvo rasta ir sagų bei kerėjimo fetišų, pradžioje sezono metamų upėn, kad gerai sektusi žvejyba, ir vėl padėkojant rudenį. Atkastas net apie dviejų metrų dydžio dievulėlis, kurio nuotraukos šiai knygai, deja, nepavyko gauti. Svarbu, jog tokios žilos senovės mūsų protėviai aiškiai negalėjo tinklo vardo pas švedus ar rusus pasiskolinti, - tokių tautų tada apskritai dar nebuvo.

Prie šių neatremiamų "rasų" kalbos pavyzdžių, oficialiai mokslo pasaulio pripažintų priklausius "variagams", kurių čia tik keletą pateikiau, pridėsiu paskutinį. Mūsų imperijos valdovas Algis (X šimt. po Kr.) oficialių kronikų liudijimu a) buvo variagas (varingis). b) kitaip vadinamos rasų tautos, ir c) prisiekdavo PER KŪNO, ne Peruno vardu! (S. Lesnoj, "Rus, otkuda ty?" 48 p.). Gerai pastebėkite : niekur kitur mūsų Dievo vardas šita lytimi nebuvo vartotas - tik pas hetitus Parkun žodžiu porą tūkstančių metų prieš Kr. ir Nemakš - čiuose bei Varėnoje porą tūkstančių metų po Kr.! Slavai teturėjo sutrumpėjusią Perun, piorun lytį, gi skandinavai, kurie norėtų Algį pasisavinti , Perkūno visai nepažįsta! Tie šiauriečiai turėjo savus Odin, Thor, Wotan žaibo dievų atitikmenis. Jei tariamas "katalikas" prisiekdamas vartotų Allacho ar Budos vardą, ar patikėtumėte, kad jis katalikas? Čia nesu - griaunamas argumentas, - priesaika yra šventa tikybos apeiga ir svetimiems dievams neprisiekiama. Algis mums prisiekė, kad jis lietuvis..

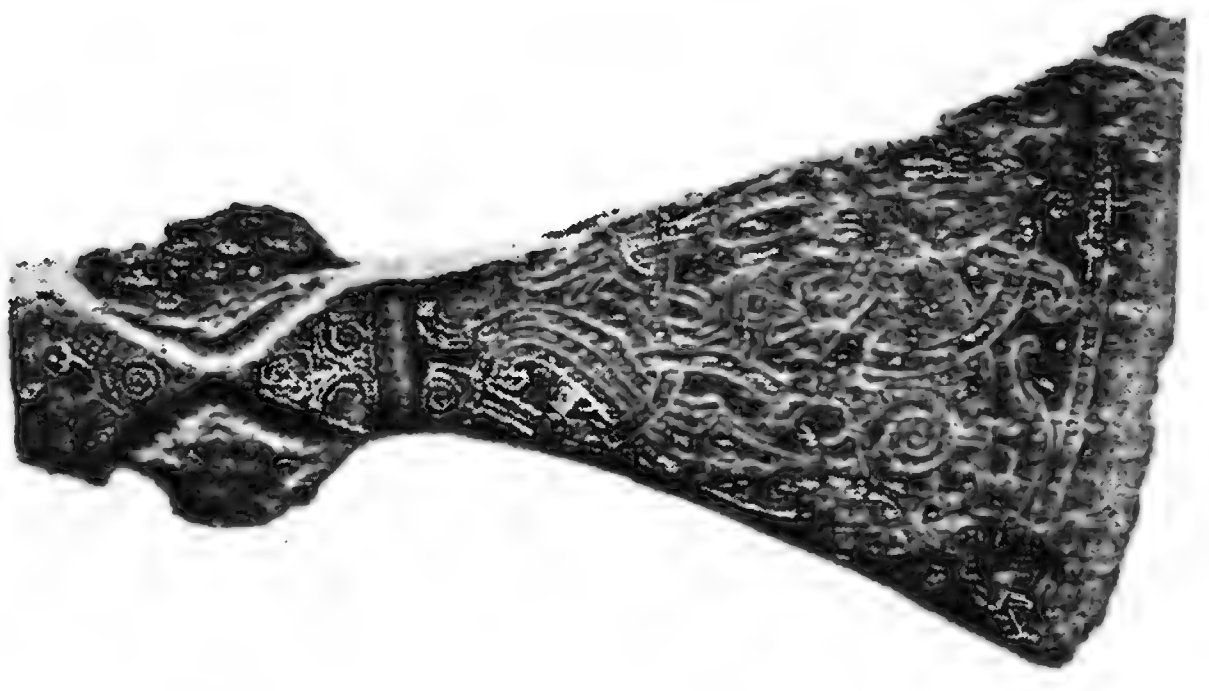

LAIKAS PREKIAUTI
IR LAIKAS KARIAUTI

Kodėl Basilejus taip susidomėjo tolimųjų keliautojų vargais, anot rasų metraščių, atvykstančių "iš varingių į graikus", ir juos taip išsamiai išstudijavo? Tam buvo labai rimto pagrindo.

Iš Nemuno upyno sostinės Gardino ėjo gintaro, brangiųjų kailių (bebrų, kiaunių, šermunėlių, barsukų, sabalių, sidabrinių lapių), vaško ir kitokie lobiai.

Iš Smaleniškės kunigaikštijos ritosi smalos, deguto, medaus statines ir kailių užantspauduoti ryšuliai.

Iš Baluinės ir Šerninguvos (Voluinė, Černigovas) "sidabro šeruolių bandos" kunigaikštijų ėjo puikus odos išdirbiniai, garsėjantieji net Vakarų Europoje, kur juos jau V šimtmetyje atnešė vyčiai - gudai. Ligi šios dienos puošnieji žirgo aprėdai, ypač sidabru ir brangakmeniais nusagstyti balnai ir kamanos, yra ispanų kultūros kraštuose raitelių pasididžiavimas. Tai vis mūsų dievulio Upelonio (Apolono) gimtinės, Dievo (Bugo) upės, bei Pripetės ir Disnos upynų kultūros palikimas. Prancūzijoje "cuir de Russie" virto bendrine sąvoka, taikoma net kvepalams, bet kilusi iš mūsų meniškų diržų, oda apmuštų dėžučių ir kitų išdirbinių su įmantriausiais išdegintais "gotiškais" piešiniais.

Iš Baudžiagardo, ant Vyslos, deja, ėjo skaudžios surakintų vargšų grandinės. Ten ankščiau, III - IV amžiuje, buvo įsigalėję vergų - būrų gaudytojai burgaudai (burgundai), senąją eisčių sostinę Eistoviją pavertę savo centru Gaudančium (Gdansk), tačiau jiems V amžiuje perėjus Maino - Reino sritin, plėšikavimo tradicija Vyslos žemupyje neišnyko. Keletas vėlėsnių skandinavų tvirtovių Holmgardo (Chelm) vardais ten tebestypso, kaip jų "kultūrinės veiklos "paminklai. Normanistų mokyklos šalininkai, atkakliai bet beviltiškai įrodinėdami "variagų" - rasų skandina - viškumą, kaip tik ir remiasi tais negausiais bet piktais piratų būriais , kurie tikrai ateidavo iš Skandinavijos į Vyslos ir Novgorodo sritis, tai parsisamdydami vietiniams feodalams išnaudotojams, tai savistoviai pasiplėšikaudami medum ir pienu tekančioje šalyje. Tie svetimšaliai, žinoma, nieko bendra su tikrais varingiais - rasais neturi, tik tą patį vardą, nes rasai , parusiai, prūsai tai žmones, gyvenantieji upynų - rusnių palankėse, o varingiai vėlgi tai profesija : kariai - pirkliai - mainelgos, ir todel šių paskutiniųjų vardą, be mūsų, nešiojo ir skandinavų vertelgos - prisiplakėliai prie mūsų pasaulinės genčios (pirklių hanzos) organizacijos. Tačiau jų įtaka mūsuose juokingai menka. Jei iš tiesų visi "variagai" būtų buvę skandinavais, tai šiandien vietoje Šiaulių turėtume Stokholmą, vietoje Kauno Kjopenhavenį ir panašiai... Tas paprastas, bet kažkodėl nepastėbėtas faktas sykiu ir visam laikui užčiaupia burną normanistų išvedžiojimams. Tik pamanykite: pusantro milijono kv. klm. plote, nuo jūros iki jūros, visoje Gintaro kelio imperijoje nepririnksite nė dešimties skandinavų vietovardžių. Gėda, gėda ponai skandinavai! Mūsų vyčiai gudai pietų Prancūzijoje paliko daugiau trijų tūkstančių lietuviškų vietovardžių, o juk jų tebuvo 80 vėliavų! Tai

kiek jūsiškių buvo? Viena kita šimtinė? (Turime juk istorinį pranešimą, kaip toks būrelis parsisamdė Novgorodo kunigaikščiui ir skandinavai pareikalavo prie stalo sidabro šaukštų, kuriuos baigę valgyti nusilaižė ir susikišo į kišenes...) Tačiau tokiais perėjūnais visai nebetenka rūpintis, - turime juk graiko liudijimą jog tikrieji rasai kalbėjo lietuviškai.

Grįžtant prie Gintaro kelio prekybos įvertinimo, reikia pastebėti, jog jo specifinės sąlygos leido tik labai aukštos vertės ar lengvo svorio prekių eismą. Grūdų ar audinių gabenti neapsimokėjo, nes pereigių apnešimo vargai, upečionių pavojaus rizika bei Sambuties muitas apsunkindavo kiekvieną krovinio svarą nepakeliama virškaina.

Be to, atvykus vieton, visas žygdarbis kartais pasibaigdavo tuščiomis. Rytiečiai sukčiai stengdavosi rasus apgauti, ir kraštutinės skriaudos atveju prieidavo prie ginkluotų konfliktų, kurių pasekoje, aišku, tik svetimšaliai atsidurdavo kalėjime. (Žinios iš arkivyskupo Fotijaus atgailos pamokslų). Čia mums atsiskleidžia kita graikų imperatoriaus rasais susidomėjimo priežastis.

Po vieno tokio išimtinai akiplėšiško prekiautojų nuskriaudimo, kada graikai jų dalį net iššudė, rasai staiga parodė ir kitą, gana įspūdingą savo veido išraišką. Kitą pavasarį Bizantija susilaukė didžiulio skobnių laivyno, pakrauto jau nebe prekėmis, o ginkluotais karžygiais.

Štai autentiški pirmos rasų kronikos žodžiai :

"907 metais Algis (rasų imperatorius) pareikalavo iš Bizantijos sostinės duoklę dviem tūkstančiams laivų po dvylika grivenų žmogui, ogi laivuose po 40 žmonių" (80 vėliavų! arti milijono kontribucijos!) "Ir graikai sutiko. Ir tuo būdu Bizantija pradėjo prašyti taikos, kad atstotų Algis ir nebeniokotų uostų. Kiek atitolęs nuo miesto mūrų, jis sudarė taikos sutartį su graikų valdovais Leonu ir Aleksandru, pasiuntęs pas juos miestan Karalių ir Varaleiva (karvedį), ir kitus..."

Gi italų kronikininkai kaip Luitprandas pasakoja apie imperatoriaus Sakaldo žygį Bizantijon su 1000 laivų 865 metais. (Žiūr, taip pat Jono Diakono ir Venecijos dožo Andriaus Dandolos pranešimus).

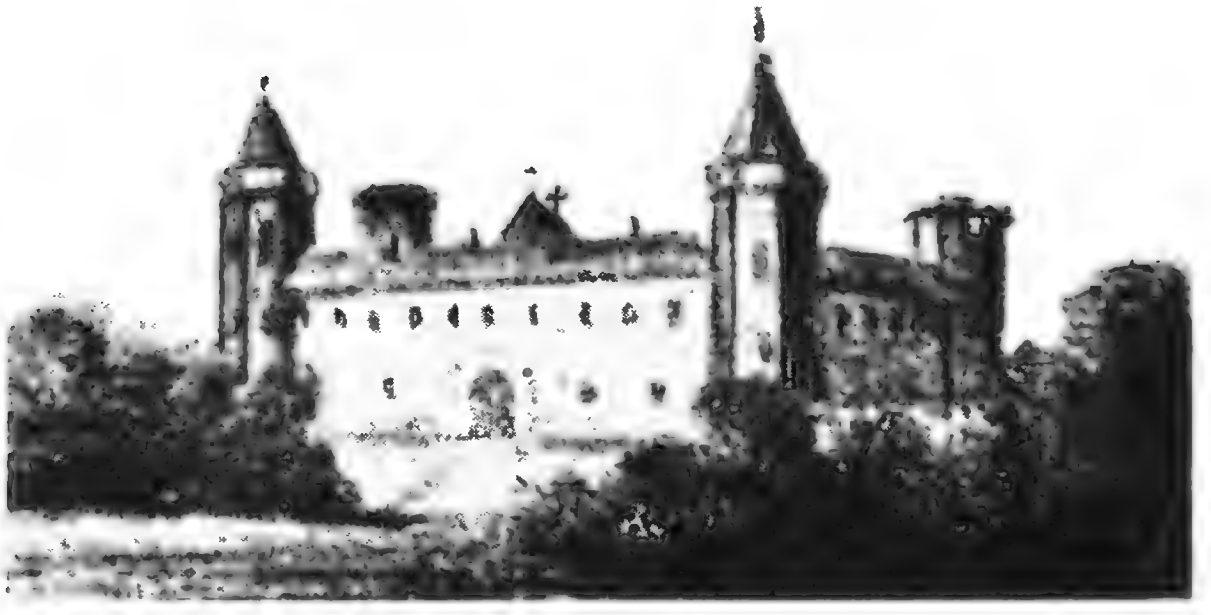

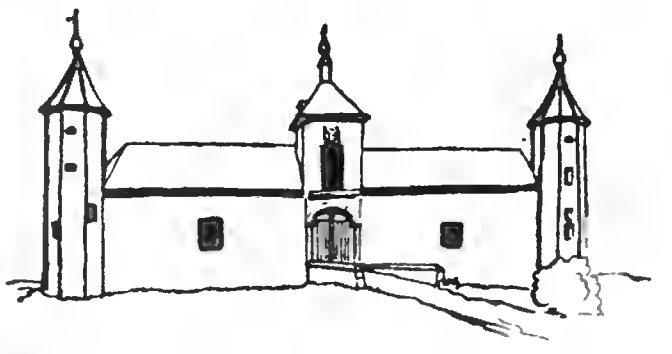

DIDŽIOJI GARDARIKĖS GADYNĖ

Trečiasis vargingų pereigių keliautojų pasireiškimas, - kaip diplomatų ir didžiulės imperijos atstovų.

Sudarius sutartį su Basilejum Teofilu 839 metais - lygus su lygiu teisėmis ir pagrindais, varingių - rasų diplomatine delegacija gauna iš jo rekomendacinį laišką Vakarų imperatoriui Liudvikui ir nuvyksta pas pastaraįį į Ingelheimą, kad užmegstų su juo santykius ir prie progos pasikalbėtų apie šiltą ar šaltą orą, - o gal ir dar įdomesnėmis temomis...(Prudencijaus Bertino kronika, Pertz, Momumenta Germanica).

Tuo tarpu Gintaro kelio pietiniame gale diplomatinė ir karinė veikla tarp ano laiko pasaulio galybių tiesiog virte virė. 626, 839, 860, 867, 874, 907, 911, 912, 941, 945, 970, 1030 metų kronikos pakaitomis atžymi taikos sutarčių, duoklių iš graikų ėmimo ir karų pintinę. Mes nesiruošiame ir, deja, materialiai negalėtume parašyti mūsų Gintaro kelio valstybės viduramžių istorijos, - ši knyga turėtų būti atidėta dešimčiai metų. Tikėkime, kad kas nors, kada nors teiksis tai padaryti.

Čia tik norime iškelti pagrindinį istorijos faktą : anaiptol tai nebuvo "nekultūringų ir neskaitlingų būrių" puldinėjimai, kaip mūsų priešai tai norėtų pavaizduoti. Dokumentai liudija ką kitą: turime prieš akis dviejų organizuotų milžinų nuolatinį jėgų balansavimą.

Kaip jums pvz. patinka toks rasų platus mostas, kaip ši karvedžio Žygonio pasiųsta delegacija 839 metais pas abu ano laiko pasaulio valdovus, matomai, kad aptartų savotišką Jaltą, taikingą Europos pasidalinimą? Tačiau, jei Basilejus, drebančiomis rankomis pasirašęs sutartį, iš anksto pritarė visiems rasų planams, - mat, arti plūduriavo jų karingi skobniai, - tai Romos imperatorius Liudvikas, - suvokietintas katalikas, - nebeatsiminė savo liaudų tautos tradicijų bei kilmės, ir priėmė "pagonis" rasus šaltokai, net sulaikydamas pasiuntinius pretekstu ištirti, ar jie nebuvo žvalgai, pasiųsti nusižiūrėti puolimo kelius.

Tokio savo nusistatymo jam ir jo palikuoniams teko labai pasigailėti. Porą šimtmečių varingiai - vykingiai puolė Romos imperiją : visi Vokiečių Jūros, La Manšo, Atlanto pakraščiai patyrė jų kerštą, - net Vi - duržemio pajūrys pakartotinai tapo aplankytas, Sevilija sudeginta, Sicilija, Sardinija, Normandija, Rytų Anglija užkariautos.

Visa Europa drebėjo tokioje panikoje, jog pamaldose tapo įvesta standartine invokacija : Nuo normanų puolimo apsaugok mus, Viešpatie!

Štai keletas sausų faktų, ir vėl pakartokime, nesiruošiame čia rašyti viduramžių istorijos vadovėlio, o tik norime suteikti pagrindinį,tikrą vaizdą ano laiko būklės kurią stengiamasi užtemdyti :

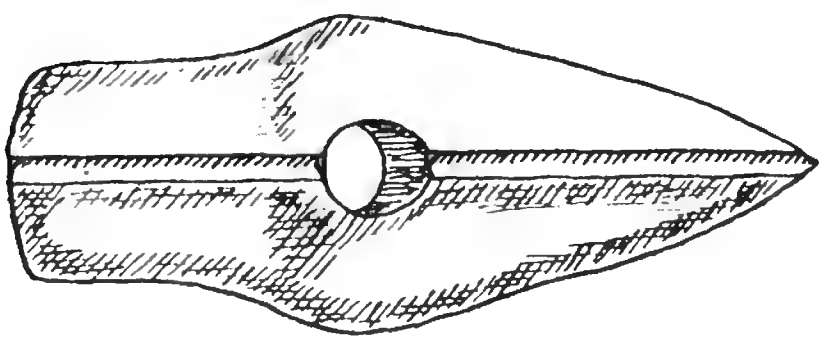

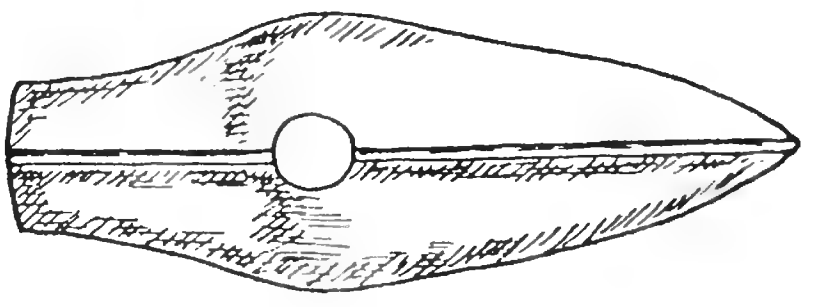

787 m.	vykingiai	puola pirmą kartą	Angliją
795 "	"	"	Irlandiją
796 "	"	"	Ispaniją
800 "		užima	Faroer salas
820 "		puola	Flandriją
834-8	sulygina su žeme		Frislandiją
842-3	pasirodo		Loaros žiotyse
844 "	"		Garonos žiotyse
844 "	puola Lisaboną,		Ispaniją, Maroką
859 "		pereina	Gibraltarą
861 "		atranda	Islandiją
865 "		pasirodo	Juodose jūrose
865 "		artėja prie	Bizantijos
876 "		puola Paryžių	Senos upe
880 "		pasirodo	Kaspijos jūroje

ir t.t., ir t.t.

Lygiagrečiai, mūsų imperatorius Algis atsiranda prie Bizantijos mūrų, 80 rasų vėliavų priekyje, ir siunčia taikos sutarties pasirašyti štai kokią delegaciją: Karalius, Varaleiva, Varimantas, Gudas, Trojėnas, Liaudulis ir kiti. Tie vardai randami su mažais variantais Troickoje, Lavrentijaus ir Ipatijaus kronikose : Karli, Farlof, Veremud, Gudy, Trujan, Lidul. Tas pats sąstatas dalyvauja 907 ir 911 metų sutarčių pasirašyme.

Dar įdomesnė 945 metų prekybos delegacija, atvykusi šį kartą taikingai, be karinės skobnių palydos. Joje mes randame trigubų veiksnių atstovus. Pirmiausiai, vyriausį delegatą, rasų imperatoriaus pasiuntinį. Toliau, atskirus delegatus nuo kiekvienos "žemės", t.y. "kunigaikštijos". Čia minimos Karšuva (Kuršiai - Žemaičiai), Jotvingija, Eistija (Istr), Lyvija, Latvija, Gudija, tarp kitų, kol kas neišaiškintų. Pagaliau, trečioje vietoje išvardinami pirklių gildijos atstovai, mūsų senoviškoji Genčia (Hanza) : VADONIS (minimas pirmoje vietoje), GEMALIS, EIGVALDIS, GALYBIS, VARITONIS, KAUČYS, EIMINGIS, TAURVADIS, VARISTENIS, BERNYS, VARALDIS, TOLEINIS, TAURBERNIS, MAINYS, EIGELDIS, SUVEINIS, SENKYS, - "Ingaurio, Didžiojo rasų kunigo, ir nuo visų rasų kunigų, ir visų rasų liaudų pasiuntiniai". (945 m. Lavrentijaus kronika).

Ar manote, kad tai "grynai skandinaviški" vardai? Be to, pastebėkite, kaip jiems puikiai tinka Tol - einio, Var - eistenio (!), Var - eitonio, Ejumingio, Suveinio, Mainelgos ir panašūs titulai. Lyg ir primena jų amatą bei Gintaro kelią - Var - eistenį, kuriuo jie keliauja...

Pastebėkite pagaliau nepaprastai svarbų išsireiškimą "visų rasų liaudų pasiuntiniai". Tatai ne tik neginčytinai patvirtina ką buvome nustatę Lietuvos vardo kilmės beieškant, - luominę to vardo prasme, bet ir vėliau mums paaiškins jo atsiradimo priežastį.

Ar tos delegacijos neprimena mums kažko? O kaipgi, tokią pat 21 kunigaikščio delegaciją "nuo visų mūsų žemių", pasirašiusią 1220 metų sutartį su Voluine. Čia nepaprastai svarbus įrodymas, kad Gintaro kelias įautėsi esąs vieninga federacija amžių bėgyje, tik su autonominiais administraciniais ir prekybos centrais, valdomais leno teisėmis. Griūva vaikiška lenkų pasaka apie mūsų valstybytės pradžią iš mažytės sritinės kunigaikštijėlės. Kartu juodu ant balto įrodoma, jog ši mūsų "pagoniška" valstybė turėjo nepaprastai aukštai išsivysčiusį ir sudėtingą valdžios aparatą, kuris šiandien randamas tik labai pažangiuose kraštuose.

Tie beveik nepriklausomi "žemių" atstovai su parašo teise juk lašas lašan prilygsta JAV gubernatoriams, gi pirklių Genčios įtakos ir galios daug aiškinti netenka, - tai valstybė valstybėje, su savo laipsniais, drausme, slaptais antspaudų ženklais, pasauliniais ryšiais.

Mitros - Varūnos tikyba nuo žiliausios senovės dengė tą mūsų eisčių - upeningių organizaciją, siekiančią tolimiausius Europos užkampius. Jos žinioje buvo abu didžiausi pasauliniai prekybos vieškeliai, laikomi Pareinio liaudų ir Baltijos rasų. Kaip pamatysime vėliau, apie tai, kad mes esame buvę "atsilikę", negali būti nė kalbos. Tokį pat kaltinimą reikėtų mesti ir didžiai kultūringai vokiečių Hanzai, kuri pasinaudojusi XIII šimt. Kijevo Rasos katastrofa, - mongolų užplūdimu, paveržė iš musiškės šviesos ir pažangos Pramatėjaus degėlą.

"(7 - 12 amž.) Gardarikės galia ir įtaka prilygo Bizantijos imperijai". Šį Bremeno Adomo sakinį čia trumpai pailiustruosime. Mūsų imperatoriai Sakaldas (gediminaičių dinastijos protėvis) ir Algis atsilanko prie Bizantijos mūrų, su labai patenkinamais rezultatais. Graikų imperatorius, atvykęs be karių, taikos prašyti, revizituoja imperatorių Šventasaulavį jo sostinėje, Gardine. Didžioji kunigaikštienė Algė, imperatoriaus Ingaurio žmona, pakartotinai lankosi Bizantijoje ir pakartotinai priiminėja Kijeve graikų delegacijas, kurios bando ją prikalbėti katalikybėn ir iš dalies pasiekia tikslą, - ji slapta apsikrikštija. Mūsų rasų laivynas neturi jam lygaus, ir pasirodo visose ano meto žinomose mariose, nuo Kaspijos ligi Islandijos, nuo Baltijos ligi Maroko ir Bizantijos.

Štai galybė, valdžiusi Gintaro kelią nuo Baltijos ligi Rasų jūros (tai mūsų senasis Juodjūrių vardas), prieš kurią drebėjo Vakarų Europa. Vykingiai, tai paprastai mūsų Rytprūsių Kuršmarių bei Eistmarių naturalių gamtos uostų imperinis laivynas, vykdantis kontinentinio masto strateginius ir politinius uždavinius. O visdėlto atsiranda dar naivių žmonių, tebeti - kinčių, jog jie buvo "skandinavais", gi mūsų žodžių vykti ir Vytis nė galvon neima... Tiesai atstatyti pašvęsime visą sekantį skyrių.

Vykingis atidengęs Grenlandiją bei Šiaurės Ameriką 999 metais ir norvegiškai kraipomas Leif Eriksonu (nors žodį Leif jie taria teisingai Laiv) su tokiu pat pasisekimu gali buti lietuviškai skaitomas "Laivys, Ei - Rikio (eisčių rikio) sūnus", - tik mūsų kalboje jis ši tą prasmingą pasako, o skandinaviškai - nieko!

Kiekvienas kalbininkas juk turi lygią teisę ieškoti senovės dokumentų interpertacijos. Jie bandė. Pabandykime ir mes. Bet ar yra užtenkamai pagrindo? Štai keletas įdomių faktų :

Švedijoje VII šimtmetyje tebuvo tik	200.000 gyventojų
Gardarikėje - Rasoje tuo pat laiku	9 - 10 mil. gyv.
Švedijoje tebuvo tik	7 miestai
Gardarikėje	500 miestų (260 rasų + 240 sl.)
Švedijos plotas (su 60% kalnyno)	175.000 kv. klm.
Gardarikės	1.5 mil. kv. klm.

(pagal V. Koht, o taip pat S.Lesnoi).

Kuo gi pagaliau mito tie skandinavai? Sniegu, silkėmis ir uoliena? Ar galima laukti iš tokios gamtos aplinkos didelio prieauglio ir ypač gyventojų pertekliaus spaudimo, - klausia S.Lesnoi. Aš gi pridursiu : kaip 500, daugiausia 1000 kasmet tepriaugančio savanorių jaunimo sugebėjo sudrebinti visą Europą, užkariaudami Šiaurės Prancūziją, Rytų Angliją, dalį Italijos ir Siciliją? Nedarykime juokų! Eilinio vakariečių markgrafo draugonė būdavo keleriopai gausingesnė.

Priešingai buvo mūsų imperijoje. Nuo Ukrainos stepių milijoninių mėsingų galvijų ir žirgų bandų, per centro vandenskyros milžiniškus upynų tinklus, užtemdytus pauščių debesimis ir perpildytus geriausios žu - vies bei žvėrienos, ligi Baltijos pajūrio riebios, derlingos žemės gamtos vaisiais pertekusi, toji pasakiška medum ir pienu plaukianti šalis jau IV amžiuje įrodė, jog įtvingių karaliui Vardarikiui nebuvo per sunku išstatyti 100 vėliavų, o tuo pat metu kitą šimtą surinko slavų kunigai. Vėliau, mūsų imperatorius Vadakarys nukariavo pirmąją pasaulio galybę, - Romos imperiją ir, įsivaizduokite, visai be "skandinavų" pagalbos! Štai jo oficialus titulas : Rasų, Gepidų (Jotvingių), Gudų, Vengrų ir Varulių valdovas. Deja, švedai (suevi) spinduliuoja savo nebuvimu...

Bet štai koks lemiamas įrodymas, jog vykingiai buvo lietuviai:

a) "Normanai" (šiauriečiai, nenurodant specifinės gyvenamos vietos; tokiais pat "hyperborėjais" - šiauriečias mus vadino jau ir graikai) figūruoja istorijoje lygiai du šimtų metų - nuo 800 ligi 1000 po Kr.

b) Gardarikės vos apjungtas Gintaro kelias, Varių Rikio dinastijos valdžioje, klėsti lygiai du šimtu metu - nuo 800 ligi 1000 po Kr.

Per tą laikotarpį, su nustebimu konstatuoja Britų Enciklopedija, "skandinavų kraštai, atrodo, turėję praktiškai neišsekamus kariuomenes ir gabių karvedžių išteklius". Aiškiai matosi, jog straipsnio autorius tokiam stebuklui labai skeptiškas.

Antra vertus, po Daugonio (Mieško) ir Vladimiro krikštų, nuo 1000 metų po Kr. "normanai", kaip peiliu nupiauti, kartu išnyksta visam laikui iš pasaulinės istorijos, Vakarai atsidūsta ramybėje, o "neišsekamų išteklių" Skandinavija staiga nebeturi nei vieno laivo, nei vieno vykingo...

Kas gi pasikeitė? Tik ne Skandinavija! Neturtinga žvejų saujelė liko toje pat politinėje, ekonominėje skurdžioje aplinkoje per visą XI šimtmetį, kurioje ji buvo IX ir X, t.y. vykingių - "normanų" laikais .

Tačiau Gardarikė! Imperija neteko pietinės Gintaro kelio dalies (apie 500.000 kv. klm.) Vladimirui apsikrikštyjus. Ji taipogi neteko, ir čia nepaprastai svarus faktas, vytingių išeities uosto - Eismarių ir viso Vyslos žemupio per Daugonio krikštą.

Nebebuvo daugiau nei progos, nei laiko organizuoti ekspedicijas į Vakarus, - mes buvome užimti krašte, skersdami viens kitą brolžudiškais tikybiniais karais. Vanduoliai puolė prūsus ir jotvingius, kurie puolė vanduolius; Kijevas puole Baltgudžius kurie puole Kijevą ir Galyčių; Polockas puolė aukštaičius - žemaičius, kurie puolė Polocką. Be to, dažnokai buvo pasikeičiama muštynių partneriais, kad nenusibostų. Štai, trumpai suglaudus visa "normanų" staigaus išnykimo paslaptis...

Jei kas besiriejančių kunigaikščių būtų paklausęs, kas čia vyksta, vienu balsu būtų pareiškę, jog "vadizmo" sąvoka yra atgyvenusi savo amžių, ir visiška nepriklausomybė bus daug naudingesnė jų išmintingai vadovaujamoms gentims...

43a Tikrasis 13 šimtm. mūsų žemių stovis

(Lelevelis. T. 10. p. 36. — naujoji laida)

Rimto lenkų proistoriko prof. J. Lelevelio ranka braižytas mūsų tautų **žemėlapis,** kuris žymiai skiriasi nuo Lowmianskio politinės propagandos. (Žiūr. il. 6.)

Lelevelis mums pripažįsta apie 1,000,000 kv. klm. gyvenamojo ploto, su siena ant Bugo, dėl kurio ėjo kova su Voluine. Be to, jis paduoda daug mums labai svarbių istorinių vietovardžių, ištrintų iš vėlesnių pangermanistinių žemėlapių (mano pabraukimai): Apuolę, Varingių Jūrą, Vyčių žemę (Vitland), Baltgalį, Galgarbę, Pilą, Vėluvą, — vis toje pat Gaudančiaus (Gdansko) senprūsių įlankoje; Galindus toli pietuose, kuriems dabartiniai lenkų šovinistai iš viso vietos žemėlapyje neberanda; Arkoną, mūsų popiežių sostinę Rugijos saloje; Romuvą ir daugelį kitų prūsiškų vardų.

Savo dokumentą Lieluvėlis vadina: "Liaudonių (Lettonow) sodybos, prieš vokiečiams kryžeiviams užplūstant".

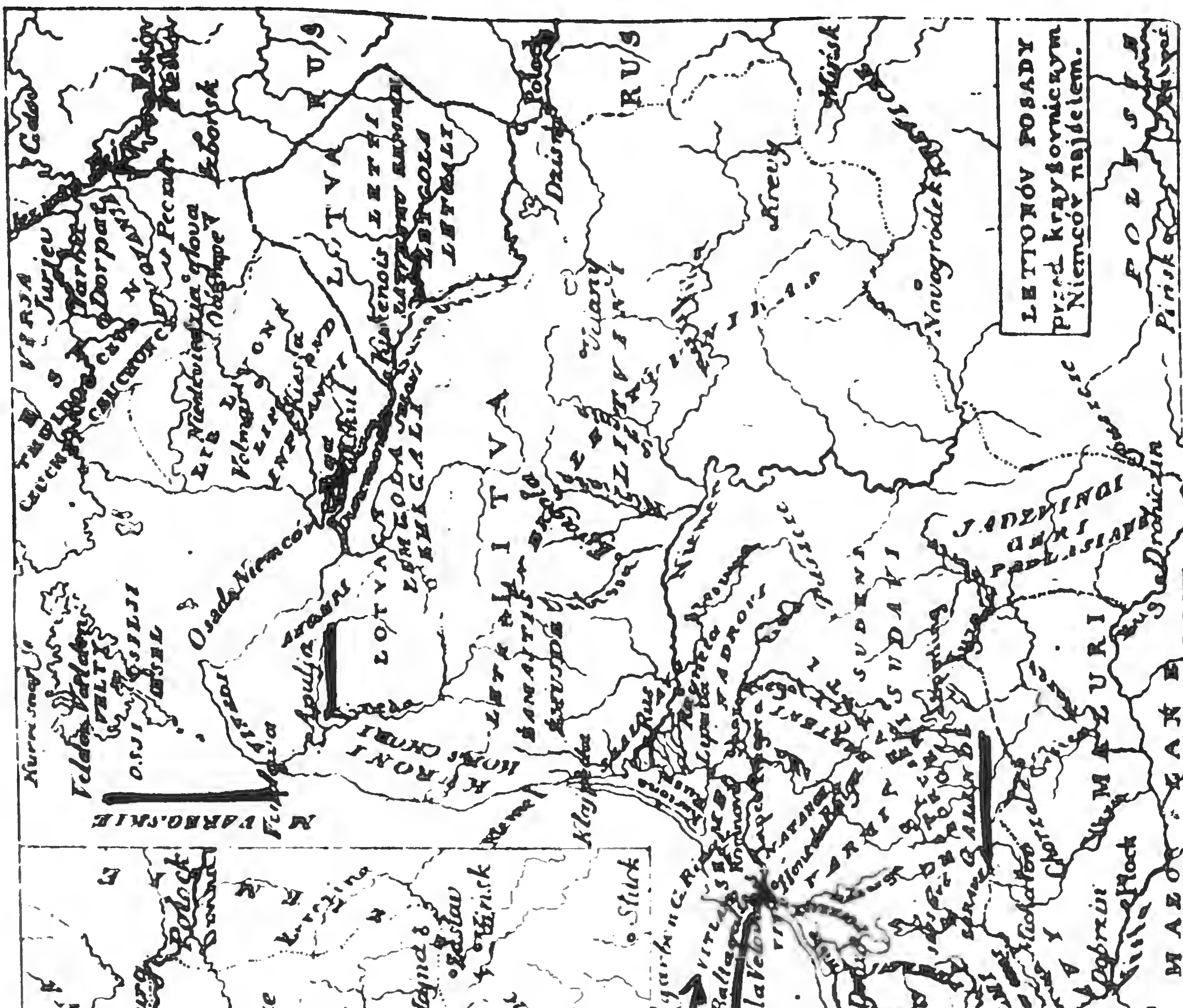
LETTONÓW POSADY
przed krzyżownickim
Niemców najściem.
M. BALTICKIE
Bornholm
Arkona
SKANIA
Lunden
Kopenhaga
Osada Niemców
Dorpat
Dunaburg
Połock
Mińsk
Nowogródek
Pińsk
Grodno
Lida
Troki
Szczecin
Gdańsk
Nakło
Czarnków
Gniezno
Poznań
Płock
Drohiczin
JADŹWINGI

43b "Eisčių tauta XIII - XIV amžiuje"

(J. Jurgėla, History of the Lithuanian Nation, p. 14)

Šis žemėlapis paimtas iš oficialaus mūsų Švietimo Instituto Lietuvos istorijos vadovėlio, išleisto anglų kalba New Yorke 1948 metais.

Galite pastebėti, kad puikaus istoriko J. Jurgėlos versija beveik visai atitinka prof J. Lelevelio žemėlapį. Kažkodėl šiandien tais autentiškais, moksliškai, kruopščiai pagrįstais, dokumentais nebesiremiama, o ieškoma "geresnių" pas Žiugždą ir Lowmianskį!

Ar mūsų praeitis per 25 metus "pasikeitė"? O gal pasikeitė mūsų neklaidingų veiksnių budrumas?

Vienintelė šio žemėlapio silpna pusė, tai nevykę vietovardžių atlietuvinimai, ypač ta nelemta "Tvankstė", grynai iš piršto išlaužta. Joks senas žemėlapis jos nepažįsta. Trečioje dalyje atskleisime tikrąją, milžinišką Karaliaučiaus reikšmę praeityje.

BALTIJOS
VYTIES LAIVYNAS

Leiskite man pašvęsti šį skyrių mano pirmojo pro-istorės švietėjo, prof. A.Voldemaro atminimui. Mums abiems Zarasuose tekdavo beveik kasdien pasimatyti ir išsikalbėti. Rašydamas savo knygą, jis dažnai siužeto pagautas, diskutuodavo mūsų senovės istoriją, aštriai ir bešališkai tirdamas faktus, dvejodamas, tikrindamas, nuginčydamas pats save, ir taip iš šalies stebėdavau erškėčiais klotą kūrybos proceso brendimą.

Kartą man paminėjus gotus, kaip visai nereikšmingą mūsų praeities epizodą- buvau paskaitęs pas K.Bugą jog jis terado tik septynis "gotų" (- atsieit vokiečių) žodžius mūsų kalboje- susilaukiau iš giedro dangaus tokio mūsų žymaus istoriko griaustinio : "Be gotų istorijos nesuprasi Lietuvos istorijos!" Gavęs staiga it kuolu per galvą, pergyvenau didžiausį savo jaunystės pažiūrų sukrėtimą : ir pikta, ir gėda, ir skaudu, ir norėtusi tokį faktą nuneigti, kad ir prasilenkiant su tiesa...Mat,studenčioko tvirtai tikėta mūsų orakulų teigimu, jog gotai esą buvę vokiečiai!

Tik keliolikai metų praslinkus ir ilgai pasidarbavus dulkėtuose archyvuose, teko visiškai įsitikinti, kaip teisus buvo tikrasis istorikas. Prie jo knygoje iškelto sensacingo tvirtinimo, jog normanai, gotai "vikingiai " tai lietuviai (La Lithuanie et ses problemes, 94 p.), šiandien pats galiu pridurti geroką pluoštą įrodymų.

Pradėsime Voldemaro paminėtu, bet necituotu Wulfstanu. Savo kelionės aprašyme tasai šitaip nusako "Witland" , - Vyčių žemę Vyslos žiotyse :

"Veisla (t.y. eismo, v-ejimo kelias) yra didelė upė ir todėl skiria Vytiją nuo Vanduolės (Vandalijos). O ta Vytija priklauso eisčiams (veisčiams), o Veisla išteka iš Vanduoles ir įteka (V)Eismarėsna, o tos Eistmarės yra nemažiau 15 mylių pločio. Iš rytų in jas inteka Eiluvingė (Ilfing), ant kurios kranto stovėjo Prūsa... ir čia Eismarėse susieina iš rytų Pereigėlė (Ilfing)iš Eisčių šalies ir Veisla iš Vanduolių žemės".

Gi pati Vytingių žemė yra neabejotinai autentifikuota keliais kitais vėlesniais dokumentais : vyskupo Heidenreicho dovanos aktu 1246 metų, kitu vyskupo Heinricho 1264 metų, ir be to paminėta Adalberto iš Trijų Šaltinių (Tre Fonti) vienuolyno pranešime 1228 m.,kuriame sakoma, jog popiežiaus legatas Vilgelmas iš Modenos vystė apaštalavimo veiklą "Prūsijoje, Kuršiuose, Lietuvoje, VYTIJOJE ir Sambijoje".Pagaliau Dusburgas ir Šv. Barboros galvos laidojimo reliacija mini Vytiją. (Žiūr. taip pat pridėtą J.Lelevelio žemėlapį).

Kur tiksliai žemelapyje lokalizuoti tą Vykingių žemę? Kelios dešimtys vėlesnių vokiečių, lenkų, skandinavų mokslininkų išliejo Eismarias rašalo, stengdamiesi "paaiškinti" (kiekvienas savo naudai), t.y. nuslėpti nuo mūsų,kur buvo visame viduramžių pasaulyje išgarsėjusių mūsų drąsuolių vykingių išeities uostas. Bet kadangi dokumentai tiksliai tą kraštą aprašo,

kaip rubežiuojantį su Varmija bei Sambija, o iš kitos pusės Wulfstanas nurodo Vyslą buvus jo vakarine siena, tai, kad ir kaip norėdami, šališki komentatoriai negali per daug nuklysti į šalis.

Siaura, bet išsitiesusi per visą Vanduolių (Gdansko) įlanką Nerija (šis prūsų vardas irgi paliudytas dokumentuose), besibaigianti Vyslos deltos sala Tarpšakiu (kitas prūsų vardas), štai Vytijos neabejotina tvirtovė, apsauganti Eismarių uosto šiaurę bei vakarus. Kiek pajūrio Eismarių pietuose priklausė Vytingiams, tai ginčų objektas, bet mūsų tyrinėjimui tikslus tos pietinės sienos nustatymas skirtumo nesudaro.

Čia mums rūpi visai kas kita. Atsiminkime rasų tvirtovę Salyną (dabar Solima) Dunojaus žiotyse, mūsų Gintaro kelio priešpaskutinį atramos tašką Rasų (Juodojoje) įūroje. Tai kitas tarpšakis (delta), panaudotas tuo pat aukščiausios strategines svarbos tikslu - kontroliuojant Dunojaus - Maino - Reino pasaulinio vieškelio eismą.

Iš dviejų tūkstančių metų Europos istorijos ir proistorės nedaug tesuprasime, jei išleisime iš akių tų dviejų tvirtovių buvimą. Jos atitiko senovėje Gibraltaro, Bosforo, Suezo reikšmę bei paskirtį. Nesibaigiančios kovos dėl Dunojaus ir Vyslos žiočių amžių bėgyje iš karto paaiškėja, imant galvon jų strateginę padėtį, valdančią Europos Vakarų ir Rytų eismus. Karaliaus gi sostinės (Karaliaučiaus) padėtis ant Pereigėlės žiočių atskleidžia to vidaus vieškelio svarbą.

Štai priejome mano knygos vieną svarbiausių vietų. Jokių legendų. Jokių autoriaus išvedžiojimų. Jokių spėliojimų. Girdite tik mus supančių lenkų, vokiečių, skandinavų ginčus, nemokančiu kaip pasidalinti Vytingių krašto lavoną ir jų garsiąją praeitį.

Tai dar nebūtų taip šiurpu, bet keli mūsų pačių nykštukai taip įsitikinę savo menkavertiškumu, jog nenori pastėbėti dramblio - Gintaro kelio imperijos, ir įkyriai kartoja savo posmelį apie Lietuvytės pradžią "iš pelkių XII šimtmetyje", nutylėdami faktą, jog tai Vladimiro ir Daugonio krikštai sužlugdė mūsų didžiulę, klėstinčią valstybę.

Gana. Sapienti sat. (Išmintingam užtenka). Wulfstanas teisingai Pereigėlę vadina tuo pat vardu, kaip ir Vyslos dėšinę šaką : Ilfing - Eiluvingė, nes tai ne upės vardas, o techniškas "eismo kelio" apibrėžimas. (Pal. Dunojaus eismo šaką "Giliją"). Tuoj pat jis tai ir paaiškina, nes, girdi, Eismarėse sueina abu keliai : iš pietų - Vandalijos, ir rytų - Eistijos. Tikrai. S.Daukantas irgi nurodė, jog iš Vyslos buvo pereinama į Nemuną via Pereigėlė - Diemena (Undė - Maina) - Kuršmarės, arba via Pereigėlė-Eisra (Isra) - Eimenys (Ei - Mainys) - Baudviečiai - Šešupė. (Pal. J. Andriaus Lietuvos žemėlapį). Senoviškame gi Friedricho Wilgelmo 1735 metų Prūsų žemėlapyje tos vidines Gintaro kelio pereigos vietovardžiai išvardinti dargi smulkiau : PEREIGĖLĖ , EISTERYS, NEŠTOVIETĖ, BAUDVIEČIAI,EIKŠIAI,ŠEŠUPĖ .Pavadinimai kalba griausmingu balsu : toji Neštovietė ir Baudviečiai stukso strateginiame vandenskyros ruože, kur reikėdavo pervilkti laivus sausuma. (Pal. Eivarį). Vietovardis nurodo lyg ir savotišką baudimo būdą (taip pat bausdavo druskos ar geležies kasyklomis), o gal tiktai liudija baudžiauninkų, karuose pagautų belaisvių panaudojimą.

Prie progos pažymėkime, jog turime pagrindo atlietuvinti Gintaro kelio vagą Veislą jos tikruoju vardu, nes ji atitinka veiksmažodį nu - veiti, kuriame dar išliko nesutrumpėjusi "eiti" lytis. Be to, Eismarės, Eisčiai ir jų sostinė Eistovija nesugriaunamai patvirtina tą vardą.

Tuo būdu Vyčių žemė ir jų valdovo sostinė Karaliaučius atgauna savo užmirštą milžinišką strateginę svarbą. Vykingiai, atsirėmę vidaus vieškelio Pereigėlės, ne tik kontroliavo du didžiulius gamtos uostus, bet galėjo, reikalui esant, permesti laivyną Vyslos, Nemuno arba Juodosios jūros kryptimi.

Jei dar neužtektų argumentų, Eismarių raktine svarba pozityviai įrodoma net keturių didžiausių senovės miestų susitelkimu jų pakrantėse : Eistovijos (vėliau Gaudančius - Gdansk), Prūsos, Eiluvingės - Alvytaus (vėliau Elbing) - taigi trijų garsiųjų senovės prekybos centrų, ir administracinės sostinės - Karaliaučiaus.

Wulfstano gi IX šimtmečio liudijimas apie Vyčių buvimą Eismarėse sensacingai patvirtinamas VI šimtmečio Girdonio liudijimu, taigi čia turime prieš akis mūsų valstybės santvarkos tęstinumo įrodymą žiliausių amžių bėgyje :

"Ad litus autem oceani, ubi tribus faucibus fluenta Vistulae fluminis ebibuntur, VIDIVARII resident, ex diversibus nationibus adgregati : post quos ripam oceani item Aestii tenent, pacatum hominum genus omnino...Vesegothae familiae Balthorum, Ostrogothae preclaris Amalis serviebant... ante quos etiam cantu maiorum facta modulationibus citharisque canebant : Eterpamara... Vidigoiae et aliorum, quorum in hoc gente magna opinio set quales vix heroas fuisse miranda iactat antiquitas"

"Ant Okeano (Baltijos) kranto, ten kur trimis gerklėmis susigeria Vyslos vandenys, gyvena Vyties Variai (kariai), susirinkę iš įvairių genčių, už jų pakrantę laiko eisčiai, visai taikingi žmones. ...vyčiai - gudai pakluso Baltų dinastijai, ostrogotai šviesiausiems Gemaliams...Jų tautinėse giesmėse, giedamose pritariant kanklėms, jie garsino bočių žygius : Eiterio po marias...Vyties Gaujo (Kaujo) ir kitų visų, - apie juos jų tautoje labai aukšta nuomonė, ir vargu ar pati žavingiausia (kitų tautų) senovė gali pasigirti turėjusi tokių didvyrių".

Tas Girdonio nepaprastai svarbus liudijimas išblaško visas abejones : Eterpamara - Eitorius po marias, tai mūsų tolimojo plaukiojimo pirklių ir atradėjų eisčių eponimas, - pusdievis. Daug senovės jūrų tautų turi tokius jureivių žygdarbių epus : graikai - keliauninką Odisėjų, tauruvėnai (trojėnai) - Einių, kurs yra eisčių simboliu Viduržemių jūroje, arabai - Sindbadą, skandinavai - savo gausias sakas (sagas). Tos sakos buvo giedamos kanklininkų sakaldų. Vieną tokį dainių netikėtai užtiksime Kijevo soste, tai gediminaičių protevis...

Kitas Girdonio paminėtas eponimas - Vidigoie - vytis gaujis arba Kaujis pagaliau yra mūsų Baltijos karingų bernužėlių vy - tingių - vykingių laivyno šventasis patronas.

Kaikam kris į akį, jog Eitorius labai savotiškai skamba. Ar ne "lietuviškiau" būtų Einys, Eivonis, Eičys, Eigulis ir pan? Žinoma, tik štai: šis vardas ateina mums keturiais tūkstančiais metų pavėluotai, kai jau primiršome senoviškiausias mūsų gramatines lytis. Magišku hetitų kalbos kilimu skriskime atgal praeitin :

dusgarat	džiaugtis	dusgaratar	džiaugsmas
mihunda	senti	mihundatar	senatvė
kunnana	nukauti	kunnatar	žmogžudystė
it	eiti	itar	kelias, "eitorius"

Štai kaip atsiskleidžia senoviškiausios mūsų galunės : švento - riaus, stikli - oriaus, us - oriaus prasmė. Romėnai, mūsų etruskų, Trojos emigrantų pamokyti, daug vėliau perėmė tą galūnę savo doct - or, past - or ir t.t. žodžiams, apie 1500 metų po to, kai ji jau buvo mūsų ir hetitų vartota, ir lotynų kalboje ji sutrumpėjo.

Dabar atkreipkime dėmėsį į būdingą Girdonio išsireiškimą: "Vyties Variai (Kariai)...susirinkę iš įvairių genčių". Čia mūsų pirmasis istorikas pabrėžia, jog kalbama ne apie tautą, o apie profesiją; tuo būdu ne tik pateisinamas mano vertimas iš prasmės, bet ir paliudijamas Voldemaro (pasirėmusio ordino kronikomis) teigimas, jog dar XIII amžiuje šis Vytingių vardas buvo vartojamas luomine, ne genties prasme. Aš gi savo ruožtu aptikau tokį pranešimą : "Es gab in Rittensordenburg drei Tische: Herrentisch, WITHINGSTISCH und Jugendtisch" Riterių ordine buvo trys stalai : Ponų, Vyčių ir Jaunių. (Alex Horn, Kulturbilder aus Ostpreussen, Leipzig, 1886.) Nepamirškime pagaliau, didžiai svarbaus jau cituoto S. Daukanto pranešimo apie Vyčius, (žiūr. 21 p.) kuriame jis, smulkiai juos aprašydamas kaipo profesiją, pabrėžia "Palangos pavietą". Kas gi iš tiesų buvo tas vidurinis luomas, išgarsėjęs nuo žiliausių laikų? Čia vėlgi nėra jokios paslapties, nes tai plačiausiai vidur amžių Europoje žinoma mūsų civilizacijos rėda, taikoma "secundum jus antiquorum Vitingorum" - pagal senovinę Vyčių teisę (Voldemaro cituota).

Mat, riterio - bajoro - barono pentinų neprisisegdavo iš karto pirmas pasitaikęs pienburnis. Jis turėdavo pirma prakaitu ir krauju įrodyti, jog jų nusipelno. Iš čia kilo plačiai žinoma istorijoje ginklanešių profesija-kandidatų į aukščiausį luoma. Jie savaime suprantama, turėjo būti "mėlyno kraujo", pagal anų laikų fikciją, dievo Perkūno - Trojos karalių anukais. Tačiau tai nebuvo labai sunku įrodyti, imant galvon, jog kiekvienas karalius turėdavo neribotą žmonų skaičių...

Bet vien kilmės buvo dar per maža. Teko veiksmu įrodyti, jog neesi popierinis tigras. Išdidus kunigų sūnūs tat, kaip byloja rasų kronikos, dažnai kovos lauką paversdavo turnyro aikšte : "Tu brolau, stovėki ir veizėki su savo kariais, o aš vienas su puolaučiais susitvarkysiu!" ir ponaičio vedama Vyties vėliava, susidedanti iš tokių pat jaunų pramuštgalvių, puolė dešimteriopai didesnes jėgas, penkiasdešimts procentų žūva, bet likusieji neretai pasiekia pergalės ir riterio pentinų, ką juk ir reikėjo įrodyti...

Gražiajame Užundonės Žygio (Zadonščinos) posme, mūsų didvyriai Algirdo sunus, Algirda - Vyčiai Andrius ir Didmitra, atėję talkon Maskvai prieš Aukso Ordos antplūdį, grasinanti trečią kartą užlieti Europą, šitaip drąsina viens kitą prieš kovą : "Tu, brolau, balnok savo žirgus (mobilizuok Vyties draugonę), o gi mano jau žygiui pabalnoti, kad atsigertuva šalmais iš Dono, nes abu juk esava Gedimina - vyčiu, garsiojo Sakaldo anuku!" Ir taip, dėka kietų liaudų draugonių, Kauli Kovos lauke (Kulikovo pole) buvo sutriuškintas paskutinis totorių bandymas pavergti Europą.

Kautalonės laukuose (campos Catalaunicos) išsirikiavusios vyčių - gudų draugonės, besiruošdamos pasaulinę istoriją lemiančiam mūšiui prieš Atila (Eitila), susiskirsto pareigingai į dvi tradicines dalis : riterių smogiamoji jėga, vedama paties karaliaus Tautarikio, ir jauniai Vyčiai, vedami jo sūnaus Taurimanto.

Hunų, ostrogotų, gepidų, Pabaltijo rasų ir aibes kitų pavergtų rytų ir centro Europos tautų vadas Aitila savo žodyje armijų karvedžiams prieš kovą įsakmiai įtaigoja : "nenoriu jums priminti, visi esate patyrę vadai, bet nesismulkinkite, susikoncentruokite į vyčius - gudus, nes, kai sugriausite atsparos branduolį, grius ir visa likusi romėnų, liaudų, galonių ir kitų rinktinė". (Laisvai sutraukta pagal Cassiodorą).

Karvedžiai pakluso. Riterių gudų armija buvo beveik visa sunaikinta. Žuvo ir jos vadas karalius Tautarikis. Bet jo sūnus, Vyčių vadas Taurimantas kruvinai atkeršijo tėvo mirtį ir nusvėrė pergalę. Mongolai nakties metu - kova užtruko iki sutemų - pasitraukė, tuo pripažindami pergalę vyčiams gudams, liaudams ir Eičiui, romėnų generolui samdiniui.

Kaujalės mūšyje kunigų Ingaurio ir jo brolio Visvaldo sūnus, vesdami jaunius - Vyčius armijos priekyje, pasikaršČiuoja ir nusiveja sumuštus puolaučių likučius per toli. Sugaištama 24 lemtingas valandas pačiame priešo krašto viduje, suteikiant galimybę puolaučių vadui Kovikui sumobilizuoti visą mongolų masę. Rezultate : apsupimas ir katastrofa. (Slovo o polku Igoreve - Sakme arba "Sakalda" apie Ingaurio Žygį).

Manau, nebėra reikalo duoti daugiau pavyzdžių ; vyčių - ginklanešių - riterių kandidatų vaidmuo čia pakankamai išryškintas. Visas jų tikslas ir svajone - tapti didvyriais didelėje kovoje ir tuo prilygti bočių žygdarbiams. O kaip gi greičiausiai būdavo galima pelnyti guzą kaktoje (jei ne riterio pentinus), kaip pavojingiausiu pasaulio amatu : žegliuojant šėlstančiomis jūros bangomis, įsitvėrus iš šakelių pinto, oda aptraukto neįsivaizduojamai trapaus laivelio (žiūr. Voldemaro aprašymą), o, jei laimingai į krantą išlipus, puolant vakarų Europos išdidžias mūrų tvirtoves ir šarvuotus riterius?

Šiuo paprastu sumetimu visų genčių kandidatai į didvyrius traukdavo kasmet Eismaresna. Sauso maisto prisikrovus, gėlo vandens statinaites prisipylus paskutinėje jūros pakraščio upės žiotyje, balandžius narveliuose uždarius, - vykstama nežinion.

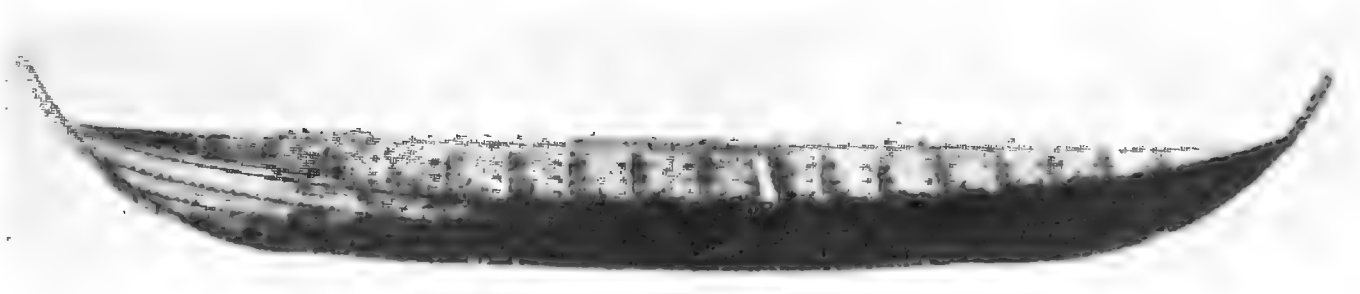

Vai kiek gi jūreivių, kiek gi kapitonų,
Linksmai išvykusių į tolimiausias žemes,
Niekuomet nebesugrįžo...

Šiuo atveju dera šauktis Viktoro Hugo genijaus pavaizduoti tai tamsiai prarajai, kurion iškeliaudavo drąsuoliai Vykingiai. Ju balandžiai – tai paskutinis bandymas išvengti Likimo Laumės sprendimo.

Pasimetus viduryje nežinomo okeano, maisto ir vandens pristigus, paleidžiamas šis paukštis. Jis iškyla aukštai, aukštai, ir laimingu atveju , pamatęs kokią salą, kurios iš jūros paviršiaus neatspėtum, – pasuka ta kryptimi ir tuo budu nurodo išganymo kelią. Bet jei šis žvalgas, ilgai raitęs padangėje ratus, pavargęs grįžta ir nutupia laive, – pameskite visas viltis, Vytingiai, – jūsų mergelės, jūsų motinos jus apraudos...

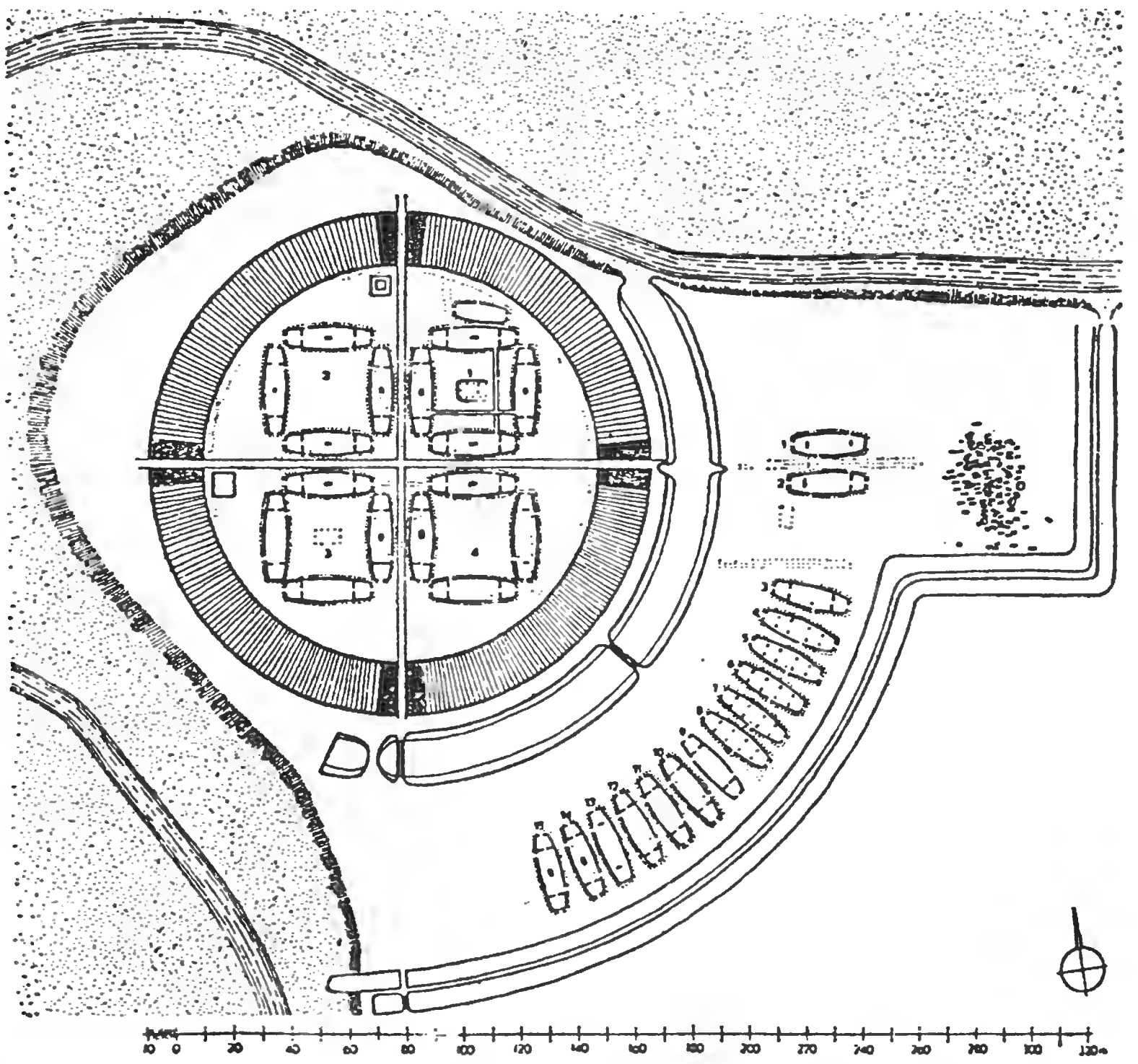

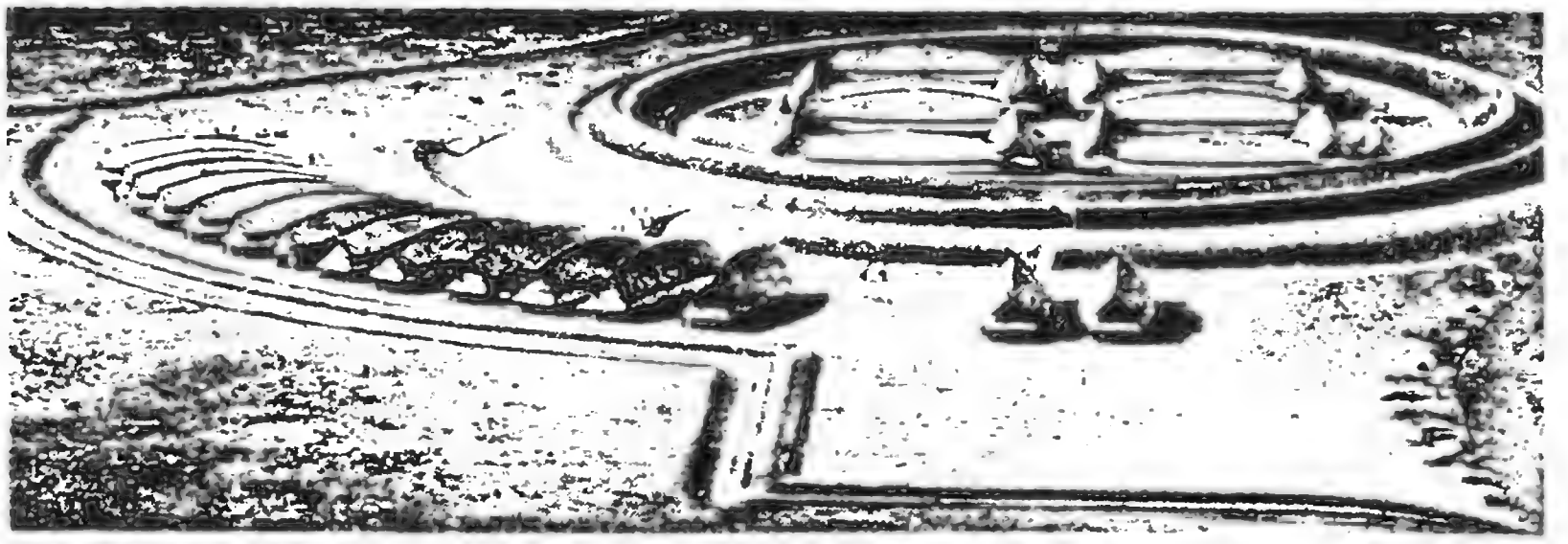

VELTMILO GABALAS

Neonormanistų mokykla, norėdama atsikratyti nemalonaus fakto, jog dabartinė Rusija ir Lenkija mokėdavo mums duoklę, bando sumažinti rasų valdymo reikšmę bei įtaką, įsikalbėdama sau ir kitiems, jog tai buvęs "laikinis plono viršutinio sluogsnio reiškinys, nepalikęs jokios žymės krašto kultūrai".

Neskaitlingo valdančio "normanų" sluogsnelio teorija pasidarė šiomis dienomis labai madinga. Apsaugodama "skandinavų" legendą, ji vis dėlto neįžeidžia rusų ir lenkų savimylos. Tai esas buvęs tik svetimšalių būrelis, sužibėjęs, kaip meteoras, bet nepalikęs gilesnės įtakos plačioms autochtonų slavų masėms, kurios išsivysčiusios saviškos kultūros rėmuose.

Tik visa bėda : kai norima ligi nulio sumažinti tą aristokratų valdovų viršūnėlę, pasidaro nebeaišku, kuriuo būdu toji keletos vėliavų bajorų saujelė sugebėjo ne tik suvaldyti 10 milijonų gana kovingų gyventojų, pasklidusių pusantro milijono kv. klm. plote (nei rusų nei lenkų vis dėlto negalima pavadinti nekaltais avinėliais), bet be to dar pakartotinai vykdyti "taikos" demonstracijas prie Bizantijos mūrų 80 - 50 vėliavų skaičiumi. Juk tie rasų tėvai, broliai, sūnūs nepaliko savo šeimų neapsaugotų "nekaltų avinėlių" slavų tarpe?

Tokio absurdo neonormanai nenori pastebėti, todėl jų išvedžiojimai telieka tuščiažodžiavimu. Bet ne tik logika juos galime lengvai nugalėti. Turime triuškinanti tiesioginį įrodymą, tai mūsų veltmilas.

Dviejų tūkstančių metų bėgyje, - nuo Olbijos freskų ligi Nepriklausomybės paskelbimc, - rikiuojasi nepertraukiami viduramžių paveikslų, rasų ir kitų kronikų, arabų keliautojų, skandinavų ir vokiečių Hanzos pirklių šimtakart kartoti liudijimai apie mūsų Gardarikės valstybėje vartotą "vatmal". Jo prekyba siekė milijoninės apyvartos. Tai anaptol nebuvo aristokratų aprėdas. Jie nešiojo sobolius, aksomus, šilkus ir ploniausius išsiuvinėto lino baltinius. Veltmilą gi devėjo liaudis, visa tauta. Apančia - paprastas, pailgas keturkampis milo gabalas su išpiova galvai prakišti, vartotas Ukrainos kazokų "oponča" bei Argentinos gaučių ir Meksikos charru "ponču" vardu, taip pat išliko kaip Vatikano liturginis kunigo aprėdas. Tai sanskrito "apanču" - nusileidžiąs apačion daiktas. Staiga pastebime, jog "pančeką" visai ne iš lenkų esame gavę, o atvirkščiai, jų "panienkoms" dovanoję pyrago...

Olbijos freskų vyčiai - gudai (žiūr. 150p.) buvo apsirengę apančiomis. Ogi X - tame šimtmetyje imperatorius Algis, didžiam skribo nustebimui, "nevartodavo karališku palapinių, o išmiegodavo žygio metu, pasidėjęs po galva balną, ir apsikloję paprastu veltmilu, savo varingių karių tarpe". Štai jums ir Napoleono "pilko švarko" atitikmuo! Nemanau, kad jiedu būtų žinoję ir nukopijavę kits kito papročius. Algis tai tikrai ne. Bet nieko nepadarysi, abu taip elgėsi savo armijų tarpe ; pridėkime čia ir Aleksandrą Makedonietį. Genijus prilygsta genijui. Tai tiesos suradimas

44. Veltmilo apančia praktikoje

(Olbijos freskos iš 2-3 amž. po Kr.)

"Sarmatų" raiteliai medžioklėje. Medžiotojų apranga buvo lengvesnė, kaip karių (pal. il. 4). Jie mūvėjo tik žvynių liemenę, o žirgai likdavo visai neapdengti. Plevėsuojantis veltmilas sudarė raitelių pulkų būdingą uniformą, sakalų sparnų įspūdžiui sukelti puolimo metu. Todėl senovės dainiai juos vadina "sakalėliais" (plg. mūsų dainas ir Slovo bei Zadonščinos epus). Vėliau mūsų draugonės įsitaisė net specialius geležinius sparnus, padengtus tikromis plunksnomis. Tai buvo mūsų sunkieji šarvuotieji dragūnai-draugūnai, riteriai. Lenkai juos vadindavo "tovarzysz pancernv" — draugonės nario draugūno vertimas jų kalbon.

Visai panašūs į Olbijos freskas Vyties raiteliai pavaizduoti ir Šv. Dimitro sobore, Vladimiro mieste, jau net 12 šimtm.

pačiu paprasčiausiu būdu. Kario meile ir pasitikėjimas vadu, kuris, nepaisydamas auksu, aksomais ir ordinais apsikarsčiusių generolų, nuoširdžiai sutinka dalintis eilinio varingio prakaito ir nepatogumais klotu žygiu, yra tikra pergalės garantija. Tie žmonės nedvejodami "guldys savo galvas" už jų garbinamą vadą.

Kieto Spartos auklėjimo ir paprasto apsirengimo papročiai būdavo standartinis išlepintų ateniečių pašaipos taikinys. Bet kai teko pakariauti, Atenuose staiga atsirado tiems pilkiesiems kariams nepaprasta pagarba...Jogailos sūnų auklėjimo aprašymas mūsų akimis atrodys šiurpus. Vargšus keldavo gaidykštėje, - berneliai išsimaudydavo vandenyje, kuriame plaukiodavo ledo gabalai, apsirengdavo šiurkščiu veltmilu. Tuoj pat pamokos, mankšta, pamaldos, ir vėl mankšta, vėl pamokos, - šitaip per visą dienelę, tik su trumpomis pertraukomis užkąsti ir pažaisti...

Jogaila tos auklėjimo sistemos nepasiskolino iš lenkų - tuo laiku jie jau buvo išlepę. Jis sekė mūsų tradicinius sveikos filosofijos pagrindus, kuriais vadovaudamiesi išauklėdavome karžygius.

Kaipgi apsiriko Jansonijus! Olandų geografas, atvykęs Zemaitijon sudaryti žemėlapio, pamatęs turguje susirinkusius pilkomis sermėgomis - veltmilu apsirengusius ūkininkus, sušuko : "Tiesiog negalima patikėti, kad tai ainiai didvyrių, nukariavusių Romą! Puošniam ateniečiui, išlepintos Vakarų "kultūros" atstovui, atrodė, kad užkariauti galima tik pasipuošus pudruotais parikais ir Leydeno mezginiukais...

Susumuokime. Veltmilas, sutrumpintai ""milinė", nešiota Donelaičio būrų ir Lietuvos ūkininkų, yra žinoma ir atsekama nuo pat pirmutinių rasų kronikų "vatmal" vardu. To paslaptingo vardo, - kaip keista, - nei slavai, nei skandinavai negali atspėti, nes savo kalbose jo neranda, ir desperacijoje vieni kitiems prikaišioja esą blogi kalbininkai...

Kaipgi, kaipgi...susitiko australas su prancūzų, ir ėmė aiškinti eskimų žodi. Ar daug buvo naudos?

Bet to mūsų žodžio tikros prasmės ir kilmės atskleidimas tiesiog Perkūno trenksmu išvarto "skandinavų" ir neonormanų legendas. Liaudis, mieli ponai nukalbėtojai, visa rasų Gardarikės liaudis dėvėjo mūsiškį, lietuvišką drabužį ir jį lietuviškai vadino. Argi pagal jūsų pačių išsisukinėjimus maža skandinavų saujelė sugebėtų primesti milžiniškai valstybei žodį, kurio reikšmės ji net nesuprato? Kur gi toliau eiti nesąmonėn?

Be to, turime dar kitą labai svarbų to mūsų milo žodžio patvirtinimą. Kaip nurodo J.S. de Rosales, ispanų kalbos kraštuose jis atrandamas "muleta" lytimi. Tai raudonas veltmilo gabalas buliui erzinti.

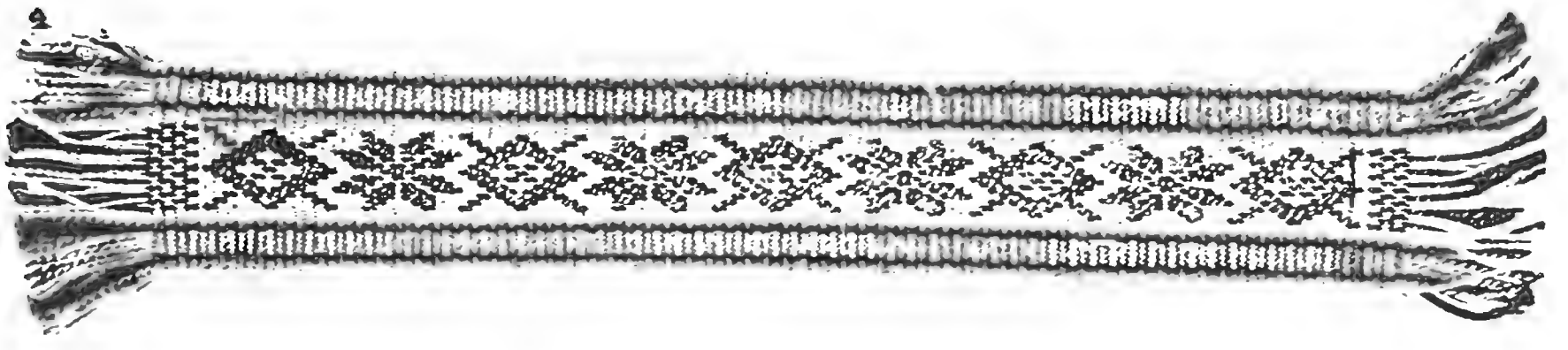

KUR BUVO ARTANIJA ?

Arabų kronikos ir žydų keliautojai tvirtina, jog rasų mainelgų valstybė susidėjo iš trijų dalių : Kijevo rasos, slavų žemių ir Artanijos, į kurią joks svetimšalis nebuvo įsileidžiamas, - ji tuoj nugalabindavo.

Niekas iš daugelio varingių klausimo tyrinėtojų nesugebėjo tinkamai paaiškinti, kame buvo toji pati svarbiausia mūsų imperijos dalis, kurios rubežiai buvo saugomi taip pat griežtai, kaip Tibeto švenčiausios žemės? Ten, aišku, turėjo būti ir vyriausios dvasinės bei civilinės valdžios neliečiamas centras - sostinė.

Skandinavų sakos ir islandų kronikos Gintaro kelio šiaurę vadina Gardarike - Gardino Karalyste. Tenai, pagal Porfirogeneto liudijimą, turėjo sostą Šventasaulavis, - taigi, kaip nusako jo vardas, vyriausias Krivis ir kartu Didysis Kunigas. Žiniavaldo kronika, pagaliau, vadina mūsų imperatorių Varumonių Rikį "Hartana ricus", - Artanijos arba Gardanijos karalium. Taigi, jau IV šimtmecio pabaigoje Gardino pradinė šva buvo sumenkėjusi į spirantę. Tačiau sekantis mūsų vyčių - gudų valdovas (įtvingis Garda Rikis) įvairių šalių kronikininkų vadinamas Vardarikiu arba tiesiog Ardarikiu. Tokie įvairus to pat laikotarpio variantai puikiai tinka, kaip kalbotyros V > G > nulis kitimo daiktine pamoka. Idealus gi tos pilnos V > G > H > J > nulis progresijos pavyzdys yra Varumonių Rikio vardas, iškraipomas į Varmanrik > Germanreich > Hermanreich > Jormanrek > Ermanrik pagal jo didžiulės valstybės rasų, varulių, slavų, įtvingių vengrų, suomių tautų tarimą ir papildomai germanų, lotynų, arabų bei skandinavų lūpose iškraipytas.

Antra vertus, varulių > geruli > heruli > eruli variantai bei Berlyno - Varulyno klasiškas svyravimas suteikia kalbininkui nemaža pasitenkinimo, analizuojant pradinės "šva" nykimą, kurį pvz. Rugijos žemės varde visai išdilo, bet išliko jos gyventojų VArungių - varulių pavadinime ir jų sostinėje VArulyne. Krivių Krivaičių sostinė Arkona nudilus tik pusiau: VAr - Kaunia.

Ieškant Artanijos padėties žemėlapyje, geriausias šaltinis tai Bizantija, kuri palaikė nuolatinį ryšį su mūsų mainelgomis, Gintaro kelio eisčiais, vėliau rasais - varingiais. Tie paskutinieji Konstantinopolyje turėjo net pastovią bazę - šventyklą, kurioje jiems buvo suteikiamos diplomatinės neliečiamybės teisės (Fotijaus pamokslai).

Taigi, Porfirogenetui nebuvo sunku gauti reikalingų jo knygai žinių iš "gerai pagristų" šaltinių. Pereigių apkeliavimas skobniais, taip vaizdziai ir tokiomis realiomis detalėmis nusakytas, kad galėjo būti paimtas tik iš patyrusio Eimanto - Eiglio - Eisčio vadovo lūpų. Pagaliau, negalima išjungti prileidimo, kad pats imperatorius savo akimis matė pereigių vargus, keliaudamas apsilankyti Gardine.

Čia iškyla svarbus faktas : graikas dalina mūsų imperiją į penkias dalis, tuo tarpu arabai težino tik tris : pietinę rasų Kaujavą (Kijevą) rytinę Slaviją, o trečioji, Artanija - Gardanija jau jiems nebeprieinama ,

grasinant mirties bausme. Išskiriant iš tų graiko penkių dvi arabams atdaras. gauname vėl tą patį : lieka Vyslos žemupys, Bugo upynas ir "Nemogardas" Gardinas ant Nemuno, Gardanija - Artanija!

Tačiau Al Masudi 943 metais pavyko gauti netiesioginių žinių: "Rasus sudaro daugelis tautų, tarp jų didžiausioji Ludana (Liaudonė, Lietuva) jie keliauja su prekėmis į "Andalus" šalį (Ispaniją), Rumiją (Romą), Konstantino Miestą ir Chazarus (Astrachanę).

Tuo būdu visi mūsų kaimynai : šiaurėje - skandinavai ir islandiečiai, rytuose - arabai, pietuose - graikai, vakaruose - Žiniavaldas ir Venecijos dožai, - patyrę mūsų ekonominį ir kultūrinį spinduliavimą, sutartinai paaiškina ir patvirtina mūsų valstybės ribas, pavadinimą ir net valdovo titulą, kuriuos mes patys užmiršome, buvome užhipnotizuoti nebeatsiminti ir nebedrįsti vėl ieškoti. O visgi iš tų aplinkinių kaimynų padėties galime neabejotinai nustatyti, kame buvo toji šventoji Artanija, ir kaip toli buvo nusmaigstyti jos neperžengiamų sienų šventstulpiai - Rupintojėliai.

Dar XVI šimtmetyje kazokas Bagdonas Chmielnickis, kuriam rūpėjo pagrįsti sukilimą prieš grobuonis lenkus teisiškai istoriniais įrodymais, jog kazokai buvo buvę nepriklausomi, iškėlė rasų imperatoriaus Vadakario (Romos užkariautojo) asmenį, kaipįų senolių teisėto valdovo. Tuo būdu jis mums suteikė nepaprastai svarbų paliudijimą, jog kazokai dar tada neabejotinai atsiminė esą Kijevo Rasos, o ne slavų tauta. Lietuvoje gi turime jo teigimo sensacingą patvirtinimą, kurio nei vienas mūsų nykštukų ligi šiol "nepastebėjo". Garsiajame Radvilos žemėlapyje, kuriame Gintaro kelias pažymėtas ištisai atskiru padidintu masteliu, prie Čerkasų miesto yra toks užrašas:

"tradunt plerique Czyrkassos esse reliquas veterum illorum Cymbrorum qui a Homero Cimeri vocatur,...cum omnibus constet eos Ruthenos esse". "Daugelis šaltinių teigia Čerkasų (gyventojus) buvus tais senoviniais Kimbrų palikuoniais, kuřiuos Homeras vadina Gemariais...bet šiandien visi juos laiko esant Rasais (kazokais)"

Taigi, is abiejų šaltinių : kazokų ir mūsų turime paliudijimą, jog Gimerių - Rasų tapatybė dar buvo plačių masių tebežinoma XVII šimtmetyje ; gi Jokymo kronika ir Žiniavaldas, kaip toliau pamatysime, duoda mums dar du nepriklausomus dokumentų liudijimus. Sukilimo aplinkraštį kazoku vadas juk siuntė ne kanceliarijoms, - jis buvo skirtas visai kazokų tautai Sičėje, paprastiems draugonės nariams, kurie savo istorines žinias sėmėsi iš liaudies tradicijos, banduristų - kanklininkų giesmių. Chmielnickis nebūtų minėjęs iš dulkėtų pergamentų ištrauktos niekam negirdėtos naujienos.

Išvadoje reikia pripažinti Porfirogenetui nepaprastą jo žinių tikslumą. Jis pažymi esant dvi Rasas : išorę ir vidinę. Tą patį patvirtina ir arabai..Deja, "variagų" klausimo specialistai blaškosi po visą rytų Europą bet nei Artanijos, nei išorės Rasos tikslios padėties nustatyti "nepajėgia". Štai puikus pavyzdys, kaip nusigrūdama akligatvin, kai bandoma užuot moksliško, bešalisko tyrimo vartoti "partis pris" nusistatymą : iš anksto susidaryti sau norima įrodyti tikslą, o vėliau desperatiškai kovoti su bet kuriuo istoriniu ar kalbiniu faktu, prieštaraujančiu tai tezei.

Mums gi lietuviams visai aišku, ką turi galvoje arabai ir graikai, nes iš tiesų juk buvo dvi Rasos dalys: Gardarikė, arba Artanija, arba vidinė Rasa, iš vienos, ir Varulių - Varingių kraštas (Rugijos sala, Rugijos, Meklenburgo ir Brandenburgo žemes) - iš antros pusės. Prancūzas Marmier, keliaudamas po tą senovėje išgarsėjusį kraštą, surado sensacingų dokumentų įrodančių, jog Varių Rikis buvo to krašto vienas kunigaikščių, kurį vidinė Rasa (žiūr. metraščius) pasikvietė savo karaliumi. Marmier paduoda net jo tėvo vardą - Gudeleiva, (ap. 840 m.), Vyties Saulavio sūnus. Tą patvirtina ir M. Beier, B. Latome ir F. Chemnitzius.

Tačiau kai kurie neonormanų entuziastai, to nežinodami ar tyčiomis stengdamiesi nukalbėti "išorės Rasos" klausimą, atranda ją Gotlando pajūryje, mažame Roslageno kaimelyje. Netenka abejoti, jog ten buvo eilinis mūsų atramos taskas, - tokiomis bazemis nusėtas visas Gintaro kelias, ligi Salynos ir Varnos. Antra vertus, arabai žinojo, jog tuo keliu galima pasiekti Varingių (Baltijos) jūrą ir Daniją. Bet iš čia dar neseka, kad Varna, ar Kijevo Sambutis, ar Rusnė Nemuno žiotyse, ar pagaliau tas kuklus Roslagenas būtų buvę "visa Rasa". Čia įžuliai nesidrovima imti "pars pro toto", ir dargi be galo menkutę to viso kelio dalytę.

Mūsų priešai, bandydami dalį palaikyti visuma, remiasi vienu vieninteliu "Roslageno" vietovardžiu. Kaip malonu. Vietovardžiai tai mano specialybė. Žiurėkite, ką jie praleido ir "nepastėbėjo": Ros, Raseiniai, Rusnė, Rasytė, Rusteikiai, Rušani, Rėšlius, Rusiai ir šimtai panašių, o be to išleistos iš akių istisos to vardo tautos, kaip Galyčiaus Rutėnai arba Rasėnai, Baltieji Rasai (klaidingai verčiami Baltgudžiais, o dar klaidingiau Gudais), Čerkasų Rasai - Gimeriai, Šėruvėnai - Rasai (Czerwona Rus), Šerninguvos Rasai (Černigovas), Kijevo Rasai ir t.t. ir t.t. - jie visi sudarė mūsų didžiulės tautos ir valstybės Federaciją. Mūsų Didžiųjų kunigų, o vėliau karalių oficialiuose antspaudose "visų Rasų" valdovų titulas tvirtai ir neabejotinai paliudija mūsų protevių tautos kilmę. Matote- šimtai "visų Rasų" tai ne vienas skurdus Roslagenas.

Arabų pranešimas, pagaliau, jog Artanija - Gardarikė neįsileisdavo svetimšalių, yra visai teisingas. Misijonieriai Adalbertas ir Bruno nepaisydami įstatymo, užsimokėjo už tai savo gyvybėmis. Čia tad pačių katalikų pripažintais ir išgarsintais faktais - "žmogžudystėmis" įrodoma, kur buvo šventoji neįžengiama Artanija. Be to turime istorinius dokumentus: Gedimino sutartį su Livonijos ordinu, kurioje jis pirma karta pakeitė tūkstantmetę "uždaro krašto" tradiciją, atidarydamas kalavijuočiams tam tikrus specifiškai išvardintus prekybos kelius. Vytautas gi, įsileisdamas Lietuvon ištremtus iš Ispanijos žydus, irgi turėjo paskelbti specialų dekretą.

ULTIMA THULE

"Pačiame pasaulio gale, aplietame Šiaurės okeano, yra rukuose skęstanti sala, savo šiauriniu kraštu liečianti arktinį ratą, vadinama ultima, extrema Thule"...(Seniausi geografiniai šaltiniai, 6 - 2 šimt. pr.Kr)

Kaip matote, Tolės-tolimiausios eisčių kolonijos apibūdinimas lotyniškai, yra tik vertimas iš mūsų kalbos.

VI - tame šimtmetyje prieš Kr. geografas - astronomas Pyteas Marselietis, pasiryžęs pakartoti ankstesnius Hannono, Sataspo, karaliaus Niko pasiuntinių ir mūsų kartaginiečio Gemalių Kaunio (Himilcon) žygius, palikęs Bretanijos krantus leidosi tiesiog šiaurėn.

Savo atradimus jis paskelbė dviejų tomų aprašymuose. Jie kruopsčiai moksliškai sudaryti, paremti nuotolių skaičiavimais bei astronominiais padėties matavimais. Jis sakosi praplaukdavęs, normaliam vėjui pučiant, apie 90 kilometrų per dieną (500 stadų). Be to, jis smulkiai ir tiksliai praneša diena iš dienos kelionės eigą, uostų pavadinimus, kuriuos lengva nustatyti Ispanijos, Prancūzijos ir Bretanijos pakrantėse. Toliau, patekęs Šetlandų salynan, jis nesustodamas siekia "pasaulio galo". Septynias dienas trunka žegliuotė iki Faroer salų. Iš jų per penkias dienas jis pagaliau priplaukia "tolimiausią". Tai Islandija.

"Jei tu drįsi dar vieną dieną pakeliauti šiaurėn nuo mūsų šiaurinio kranto - pareiškia jam čiabuviai, rasi kietą jūrą" (amžino ledo sukaustytą). Paėmęs sekstantą, Pyteas patikrina, - atsidūrė Šiaurės rate. Tuo būdu marseliečio mokslininko dėka yra neabejotinai nustatyta, jog VI amžiuje prieš Kr. Tolės saloje buvo gyventojų, kurie ją taip vadino. Viduržemio gi jūrininkai atradėjai ją apibudindavo "ultima, extrema," - paskutinė, galinė, tolimiausia.

Galinės žemės vardą aptiksime vėl mūsų vykingių laikais. Tauruvinis, Karaliaus sūnus (Thorfin Karlsefni), savo rankomis išskaptavęs skobnį, sėda į ji pats vienas ir perplaukia Šiaurės Atlantą! Laimingai grįžęs, 1004 metais suorganizuoja trijų didelių laivų žygį į Helluland, - Galinį kraštą, kuriame priviso daugybė sidabrinių lapių. Čia nieko ypatinga, paprasta medžioklės ekspedicija Labradoran penkis šimtus metų prieš Kolumbui "atradus" Naująjį Pasaulį...

Bet dabar, mieli skaitytojai, įsikibkite tvirtai skobnius, - artėja audra, kuri žada paskandinti visas pangermanizmo teorijas apie Estus, Ostsee ir panašius vardus, tariamai kilusius iš "rytų krypties" germaniško apibūdinimo. Kolumbui grįžus iš keliones ir paskelbus savo atradimą, kai kas neapsakomai susikrimto...ogi tai Venecija, jūrų Karalienė, kuri tuo būdu pasijuto mirtinai įžeista. La Signoria, - didžioji dešimties oligarchų Taryba ligi šiol išlaikė paslaptyje, tik savo laivyno naudai, tolimųjų plaukiojimų aprašymus bei žemėlapius. Dabar gi jie liko beverčiai popiergaliai; kažkoks padauža genujietis ėmė ir išsiplepėjo...

Tačiau reikėjo bent atstatyti Marių Valdovės orumą ir įrodyti tam įžuliam nemokšai, jog ne jis pirmutinis, o Venecija buvo šias šalis jau

anksčiau pažinusi. Tuo tikslu, iš slaptų archyvų buvo ištrauktas dokumentas apie kurį kitaip niekad nebūtume sužinoję. Trumpai, 1558 m. Nicolo Zeno viešai paskelbė savo prabočiaus Antonio Zeno slaptą pranešimą Dožui. 1380 metais parašytame dokumente nurodoma, jog Antonio ir jo brolis pirmavardis Nicolo, bekeliaudami šiaurėje, audros buvo išmesti Frisland saloje. Jos valdovas netik juos maloniai priėmė, bet išklausęs jų pasakojimų suteikė jiems trylikos ekspedicinių laivų vadovybę. Jie leidosi Šiaurės Atlantu į Vakarus. Kryptis čia be galo svarbi. Laivynas aplankė Grisland, Tales, Broas, Iscant, Trans, Minant, Damberg, Bres salas, kurių vardų dar nebuvo sistematiškai bandyta atspėti; bet paskutinė priplauktoji sala pažymėta dabartiniu jos vardu - Islandija, ir nuo čiā vėl galime tiksliai susiorientuoti. Atradėjai bandė ją užkariauti, bet gyventojams griežtai ir efektingai užprotestavus, teko skubiai bėgti laivuosna... Kelionė vis tęsiama Vakarų kryptimi ir netrukus pasiekiama Engrouelant - Grenlandijos. Gyventojai, skandinavų vienuoliai, ir čiabuviai žvejai, vykingių palikuonys, vartoja išpintus iš kaulų ir oda aptrauktus laivelius. (Plg. Voldemaro pranešimą apie tokios pat technikos Eismarių Vyčių laivelius). Pasiklausinėjus, grenlandiečiai žino apie salą 1000 mylių į Vakarus nuo jų, vadinamą Estoliland! (greičiausiai, dabartinė Neufoundlandija). Į pietus gi nuo Eistolės esąs kraštas, kuriame čiabuviai lakstą nuogučiai (Amerikos kontinentas). Jo vardas - Drogeo (Draugija). Venecijos archyve tos žinios išliko, kaip liudija jų kartografo V.M.Coronelli 1688 m. išleistas žemėlapis kuriame Labradoras pažymėtas Estotiland vardu.

Eistolės "sala", mūsų eisčių - vyčių taip praminta, žiauriai sugriauna tendencingus germanų porinimus, jog senoviškiausia mūsų kalbos šaknis "eiti" esanti vokiečių kilmės ir reiškianti "Ost". Tie jų "rytai" juk nukeliavo Vakarų kryptimi skersai Atlantą... Tiesa, reikia paskyti, jog beveik vienubalsu, modernus mokslo pasaulis mums be ginčų pripažįsta bent Aisčius. Tai mūsų iškilaus kalbininko K.Būgos nuopelnas.

Trumpai peržvelgę tik pavyzdinį žiupsnelį mūsų pusdievio Eiterio po Marias apsireiškimų Šiaurėje, pasižiūrėkime, ką jo sinonimas Einius darė tuo laiku išeidamas iš Viduržemio jūros bei Persų įlankos.

Pirmas klausimas : iš kur ir kaip atsirado Amerikoje majų tauta? Jos labai aukšta kultūra, piramidės, laidojimo būdas, susirietus ant šono, kalendorius turi daug panašumo su egiptiečiais, gi plunksnotojo Žalčio kultas rišasi su hetitų ir mūsų tradicijomis.

Tačiau antropologai kategoriški : tai ne raudonųjų "fellahų" tautos, o baltos rasės palikuonys. Ar nebūtu pagrindo prileisti, jog tai viena iš Trojos 12 Karūnų, Egipto kaimynų lybių (laivių) jūros pakraščio tauta, nuklydusi savo kelionėje skersai Atlantą į Jukatano miškyną?(žiūr. žemėlapį 61 il.). Matėme, jog tie laiviai buvo geltonplaukiai (žiūr. "Melynos Varlės"). Tatai paaiškintu, kodėl tos senovėje garsios tautos Šiaurės Afrikoje nebėra. Visa bėda, jog iš pradžios a priori paneigiama didingi Trojos imperijos griuvėsiai , nors jos mūrai visai nelegendariniai tebestukso šioje knygoje įdėtose nuotraukose, o po to spiovimo šulinin bergzdžiai sau laužoma galvutes, iš kur, girdi, atsirado baltųjų drąsuolių, perplaukusių Atlantą porą tūkstančių metų prieš Kolumbą? Juk Thor Heyerdahl rizikuodamas gyvybe įrodė, kad galima perplaukti net papyrų laiveliu, visai be reikalo įsitikinęs, jog jie nuo šiandieninės laivų statybos buvo "atsilikę". Jis neskaitė Homero ir Virgilijaus, kurie iškelia į padanges laivių - upeningių laivus "greitesnius už strėles".

Lygiai " paslaptingas " baltos rasės havajiečių atsiradimas Ramiojo Vandenyno viduryje, ir išdidus Velykų salų milžinai - dievai , vienišai likę liudyti 1000 tonų svorio argumentais, jog kažkokia pažangi tauta ten kadaise gyvenusi. Mūsų akimis, visa tai "indo - europiečių" prieš 6 - 4 tūkstančius metų įvykusios kultūrinės ir ekonominės ekspansijos neatremiami įrodymai, apėmusios visą žemės rutulį. Ta ekspansija ne tik neneigiama, bet oficialaus antropologijos mokslo dedama pagrindan visų seniausių proistorinių tyrinėjimų. Vienok, ar neatsirastų rašytų paliudijimų?

O Viešpatie, kiek nemigo naktų reikia praleisti, žvejojant milijonų parašytų žodžių okeanuose tą vieną sakinį, tą taip laukiama "juodu ant balto" įrodymą, kuris tik patvirtina tai, ką jau seniai nustatėme iš daugybės antropologinių, archeologinių, geografinių, vietovardinių, tikybinių astronominių, statybinių ir t.t. sutampančių faktų.

Vis dėlto, jei taip būtinai reikia, teks vėl kviestis talkon mūsų gerąjį istoriką Girdonį, kuris kaip Žiniavaldas, mus dar nekartą neapvylė.

"Daugelis tų pasaulį supančio okeano salų yra gyvenamos : taip rytuose, Indijos okeane, Hyppodus, Iamnesia, Solis perusta, kuri nors negyvenama, bet begaliniai išsitiesusi ilgiu ir pločiu. Paskui Taprobana , pasipuošusi dešimčiu didmiesčių, neskaitant tvirtovių ir dvarų ; dar viena, iš visų maloniausia, Solefantina, o taip pat Theron, - jos abi nors ir niekieno smulkiai neaprašytos, pakankamai apgyventos vietinių dvarininkų".

Iš tų šešių Girdoniui žinomų salų "Indijos okeane", (jos ir kitų senovės geografų paminėtos), tik viena Taprobana neabejotinai nustatyta :

tai Ceilonas (jinai pažymėta Peutingerio lentoje).

Bet kadangi tuo pačiu įrodyta kad :

a) Mūsų senuolių geografijos pažinimas siekė mažiausiai taip toli, kaip Ceilonas, kuris yra Indijos ir Ramiojo Vandenyno slenkstyje ;

b) Kad tie mūsų protėviai stengiasi savaip kažką svarbaus pasakyti, minėdami "rytų okeane" salų vardus, jau prieš du tūkstančius metų išnykusius iš žmonijos atminties, tai šiandien verta, turint prieš akis visų kitų mokslo šakų liudijimus apie "indoeuropiečių" ekspansiją, padaryti porą kuklučių prileidimų.

1) Visi žinome, jog tekančios Saulės kraštas yra Japonija. Bet Silefantina galima lotyniškai skaityti - Sol Levantina (Tekanti Saulė). Tai vienas kalbinis faktas.

2) Solis perusta - saules nudegintos salos tarpe šimtų tūkstančių Ramiojo ir Indijos vandenynu salų neįmanoma surasti. Visos jos monsumo (gausaus sezoninio lietaus) apšlakstomos, visos žydi, žaliuoja. Tačiau... Yra vienui vienintelė sala, neapsakomai didelė, kaip tai įsakmiai Girdonio pabrėžiama, kuri tikrai savo viduryje negailestingos saulės paversta dykuma. Tai Australija. Štai ir antras faktas.

Iš likusių trijų vardų, neištyrus lietuviškomis akimis vietinio folkloro, nieko neįmanoma išgauti. Mano asmenine nuomone, jog tai senoviški Havajų, Velykų salų ir dar kurios nors senai užmirstos mūsų kolonijos vardai, o gal ir Pietų Amerikos žemyno. Atminkime tik gražias, melodingas havajiečių dainas, mūsų ausiai taip artimas. Atminkime, svarbiausia, jų feodalinę santvarką, kuri rodo tam tikros specifinės kultūros įtaką, ir kurią iškelia Girdonis, minėdamas dvarus. Atminkime pagaliau Velykų salose rastas medžio plokštes, kuriu menkutę dalį surinko F.Eyraud ir P.Roussel , ir kurios buvo jų atiduotos Šventos Širdies kongregacijų muziejui Braine le Comte, Belgijoje. Likusi dalis buvo sumaniai suvartota, pakuriant gerųjų tėvų misijonierių virtuves...

Vienas jų, Mgr. Jaussen, surado net Tahiti saloje Velykų salų buvusį gyventoją Metorą, kuris mokėjo skaityti tose plokštėse nubraižytus hieroglifus. Jis juos "išdainuodavo" pradėdamas nuo apačios, pirmą eilutę iš dešinės į kairę, sekančią iš kairės į dešinę ir taip toliau. Tai garsusis "bustrophedon" (arimo jaučiu) senoviškiausių hieroglifų rašymo budas, vartotas hetitų pačiuose seniausiuose jų užrasuose, kurie ligi šiol kažkodėl nesiduoda išskaitomi (gal perdaug "nesuprantamų" lietuviškų žodžių...) Tas rašymo būdas, kaip toliau pamatysime, buvo vartojamas ir mūsų runraščiuose, kuriuos galima rašyti be skirtumo į abi puses.

Prie tų labai intriguojančių žiliausios senovės Ramiojo Vandenyno ir Pietų Amerikos pirmosios civilizacijos klausimų, kurie tik paskutiniais dešimtmečiais tepradėti rimtai studijuoti, teks dar sugrįžti Upeningių - Finikiečių proga, aptariant jų dievą Mitrą - Varūną - Indrą, kuris buvo (vėl keistas sutapimas) ir mūsų aukštojo luomo dievu net iki XIII šimtmečio.

Metas jau mums, tikrai paskutinis metas įsigyti savo rimtų tyrinėtojų, nesupančiotų jokiais tabu ir su pakankamai plačiu akiračiu, kurie imtųsi savarankiškų, neaptemdytų svetimais prietarais, studijų.

IV DALIS

IŠCENZŪRUOTA

PRAEITIS

NEDOZVOLENNO CENZUROJU
ZABRONIONE
VERBOTEN
NON IMPRIMATUR

UŽBURTAS KARDAS

ĮŽANGINĖ PASTABA

Knygai jau gerokai įpusėjus, vis dėlto kai kam gal dar galėtų kilti neaiškumų dėl mano vartojamo "gudų" vardo. Jis nieko bendra neturi su dabartiniais baltgudžiais, kalbančiais rusiška tarme. Mano gi gudai, gudonai, gautoriai, gaučiai, vyčiai - gudai tai istoriniai "gotai". Tie visi vardai kilę iš mūsų veiksmažodžio gaudyti, kurio nei slavai, nei germanai neturi. Jei visgi dar neaišku, patarčiau dar karta atidžiau perskaityti "Yra šalis", "Nauvaros kraštas" ir "Sidabro šeruolių banda", kur įrodoma, kad "vizigotai" tai lietuviai vyčiai - gudai.

Basanavičius irgi jau seniai įrodė įotvingių - gotų tapatybę, (Lietuvių Pasakos, IV t. Prakalba). Basanavičiaus tezė paprasta ir aiški: pradžioje įotvingiai istorinių šaltinių buvo rašomi getviais, gečviais, getvingiais, o G raidei suminkštėjus, virto įotvingiais pagal klasišką ir gerai žinomą kalbinę Ge > Gia > Ja taisyklę. Jo įrodymai moksliškai be priekaišto, todėl ligi šiol niekas nesugebėjo jo atremti, nors bandymų nestigo. Maža to, paskutinių kelių metų tarpe jis susilaukė didelio dėmėsio ir pagarbos net užsienio mokslininkų tarpe, kaip vėliau pamatysime.

GUDAI, vokiečių kraipomi "gotais", nuo proistorės laikų gyveno ir tebegyvena Lietuvoje, kaip įrodo jų pavardės, pradedant Gediminu (Gaude Mainu) : Gudas, Gudaitis, Gasius, Getas, Gečas, Gasiūnas, Gavalas, Gavelis, Gavėnia, Gaurilius, Gauras, Gudelis, Gugas, Gedeika, Guteikis, Gutauskas, Gajauskas, Gatavynas, Gauronskas, Gedminas, Gedmintas, Gedgaudas, Rimgaudas, Skirgaudas, Giedraitis, Gudauskas, Gudėnas, Gustaitis, Gudavičius (Guda - Vyčius). Taip pat ir tūkstančiai panašių vietovardžių vis tebeliudija jų buvusias gyvenvietes. Pagaliau ir pats jų tautos vardas išliko pas mus grynas ir nesudarkytas : GUDAI. Žemaičiai taip vadina suvalkiečius, ir visai teisingai - juk jie įotvingių palikuonys.

* * *

"Sic famosum regnum fortissimamque gentem diuque regnantem tandem pene duomillensimo et tricesimo anno"... Jornandes, Getica.

... Justinianas su karvedžiu Belisarium 540 m. po Kr. nukariavo gudų "taip išgarsėjusią karalystę ir galingiausią tautą, viešpatavusią 2030 metų."

Tuo būdu Girdonis, pasiremdamas Cassiodoru ir Ablabium, kuriuos paliudija Herodotas, Orosius, Jokymas, Žiniavaldas ir aibės kitų nepriklausomų nuo viens kito senoviškų šaltinių, nustato Gudų Imperijos pradžią 1490 metų prieš Kr., arba 3462 metai nuo mūsų dienų.

Tačiau mūsų istorikas buvo perdaug pesimistiškas. Vytingio ir jo žmonos Motės Šventos kapituliacija pabaigė tik ostrogotų karaliavimą Italijoje. Kitos gudų užkariautojų šakos - Vyčių Gudų karjera tebesitęsė ligi 711 m. po Kr. įvykusios arabų invazijos ; tačiau musulmonai nepajėgė pavergti visos tautos, ir pamažu gudų atgimimas ne tik juos asimiliavo, bet radc tautos šaknyse užtenkamai energijos sukurti naują imperiją pietų ir centrinėje Amerikoje.

Pareinio liaudai, seniausioji Trojos išeivių šaka, kad ir apkrikštyta 499 metais, irgi nenustojo mūsų tautos įgimtojo vidinio veržlumo, ir Karaliaus (Karolio) Didžiojo laikais davė pradžią naujos Romos Imperijai.

Svarbiausioji gi mūsų protėvių gimtinė - Gemarių (Kimerių) Gemaičių (Žemaičių), Gauduvingių (Jotvingių) arba Galupėdų - Gepidų - Galindų ir visų kitų Gudų, Rasų, Varingių, Liaudų, Vyčių, Vykingių bernelių kraštas - Gintaro kelio Šermačia - Gardarikė, visai nebodama Girdonio diagnozės, klestėjo dar ligi tos lemtingos valandos, kai Jogaila savo rankomis 1387 metais užliejo Vilniuje Amžinąją Ugnį, degusią mūsų žemėje daugiau kaip pustrečio tūkstančio metų.

Apgailėtina, jog vietoje dvylikos tomų, kurių užsitarnauja mūsų praeitis, šioje apžvalgoje tegalima pateikti tik istorinius griaučius, trumpinant, schematizuojant, teužsimenant tik paskubomis apie svarbiausius mūsų tautos raidos kelrodžius, retkarčiais pailiustruojant ryškesnias pra - eities vaizdeliais.

Šios knygos tikslas : atidaryti akis tiems, kurie instinktyviai jautė, jog istorijos srityje buvome svetimų įtakos apsvaiginti. Laikui bėgant gal atsiras jaunų užsidegėlių, kurie nebodami "ex cathedra" pamokslų , išplės ir pagilins apverktinai apleistą mūsų proistorės tyrinėjimą.

Turiu atkreipti skaitytojų dėmėsį, jog toliau spausdinamose keturiose lentelėse sutraukta visa mano knygos esmė. Tas datas ir įvykius turėtų atmintinai žinoti kiekvienas apsišvietęs lietuvis.

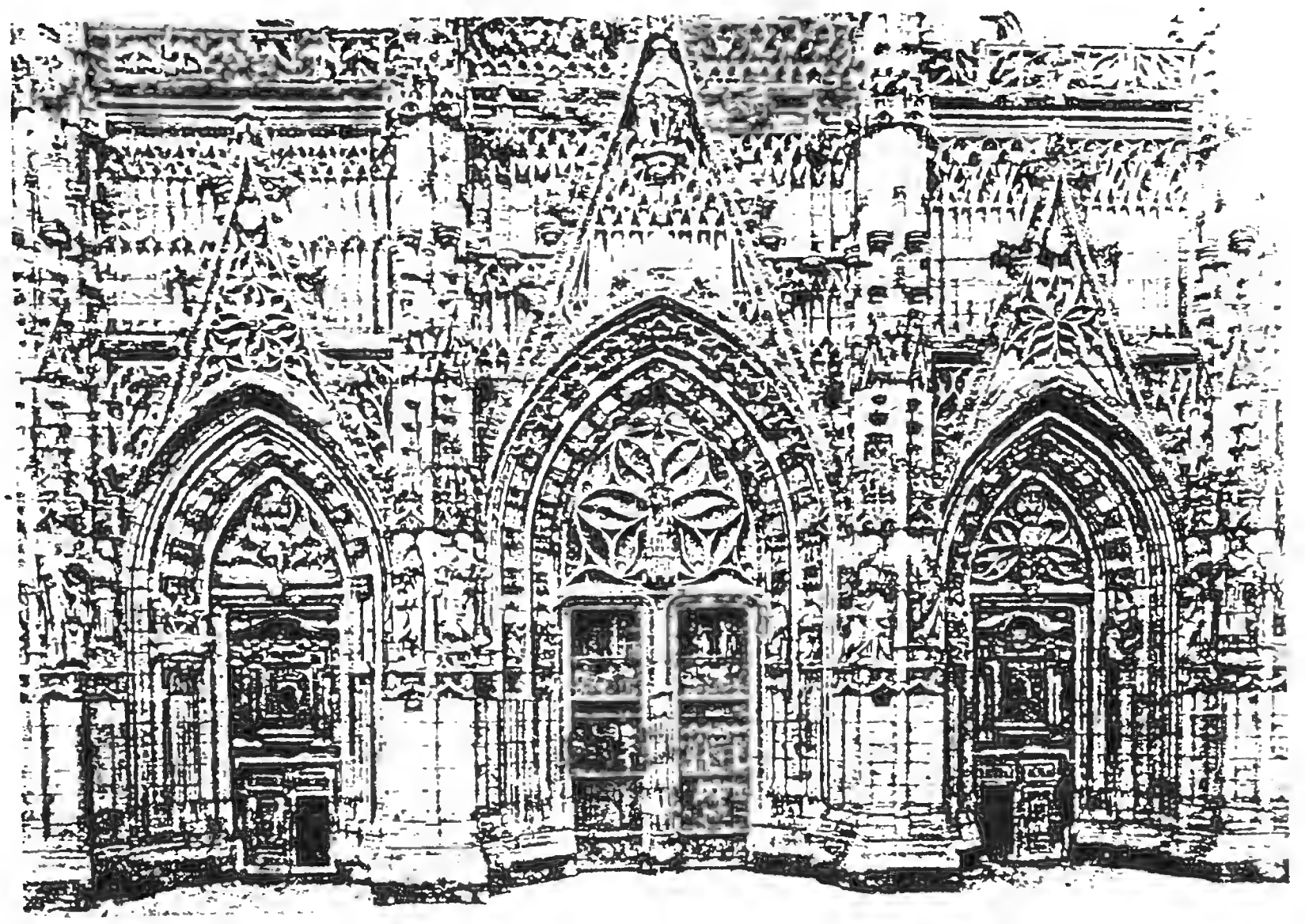

LENTELĖS I , II , III , IV

Pagal Mommseną, Gutschmitą, Girdonį, Jokymą, Žiniavaldą, Homerą, Kassiodorą, Herodotą, Orozijų, Pompėjų Trogą, Ablabijų ir kelis šimtus kitų "melagių", kurie nevaržomai cituojami užsienių enciklopedijose, bet "paprastai liaudžiai", - mums - skirtuose vadovėliuose apeinami mirties tyla.

I. GEMARIŲ VALSTYBĖ

Pirmasis gudų karalius VARINGIS (Berig) 1490 prieš Kr.

× × ×

penkios kartos ligi VALEMIRO, Gaudarikio sūnaus 1324 prieš Kr.

UNDENAUŽIS, egipto faraono Sesotrio nugalėtojas 1290 prieš Kr.

"AMAZONIŲ" rėda: trys kartos GEMA - MAČIONIŲ:
dvi sesės MAR - UPEČIA & LIELAM - UPETĖ (Elbės kelias)
dvi sesės MAINELĖ - UPĖ & UNDĖ - UPĖ (Dunojaus kel.)
karalienė UPANTĖ - SALĖJA (Gintaro kelias) 1190 prieš Kr.

TOLEIVIS, (Telefos), Gaurikulio (Hercules) ir Augės sunus,
Mesijos valdovas, nugali graikų karalių Tesandrą.
Jo sūnus VAR - UPUOLIS ateina pagalbon trojėnams. 1189 prieš Kr.

Nuo Trojos karo ligi persų karaliaus Kyro užpuolimo,
630 metų "Amazonių" valstybių klestėjimo 559 prieš Kr.

TAMIRA, mažųjų gudų karalienė nugali Kyrą 529 prieš Kr.

Darius puola gudų karalių VANDUORIŲ su 700.000
karių ir pasitraukia jo nenugalėjęs 486 prieš Kr.

Kserkses su 1.000.000 karių puola graikų ir gudų
sąjungą ir pralaimi! 465 prieš Kr.

SLAVAS, ostrogotų kar. kariauja su liaudais del Panonijos ir juos nugali (pagal Jokymą).

Taip! sako archeologija.

MARGAMARIS, liaudų karalius, gudų užpultas, išveda gemarių tautą Pareinin 436m. (pagal Žiniavaldą).

II. ŠERMAČIA

Pilypas Makedonietis veda Medupę,
gudų karaliaus GUDILOS dukterį. 359 - 336 prieš Kr.

Jų sūnus ALEKSANDRAS MAKEDONIETIS 336 - 323 prieš Kr.
mirdamas paveda Imperiją gudų karvedžiui
PEREIDIKIUI, savo kraujo apžado broliui.
Tas valdo du metu ir nužudomas Egipte. 323 - 321 prieš Kr.

Gudu Imperatorius BURŲ - EISTIS (Burvista),
Kr. Krivaičio DIDONIO pamokymais, apvaldo
Moldaviją, Rumuniją, Bulgariją, Vak. Ukrainą,
Bukoviną, Vengriją ir Čekiją 88 prieš Kr.

AINIAI - ANSĖS - GENČIAI - GEMALIAI

GEMOŽIS (Comosis) valdo 56 - 23 prieš Kr.

KARALIUS (Coryllus) valdo 22 prieš Kr.- 18 po Kr.

GALUPIS (Gapt), Gepidų eponimas 51 - 83 po Kr.

AUGIS, Aukštaičių eponimas 118 - 150 po Kr.

AMAL, Gemalių eponimas 151 - 183 po Kr.

OSTROGOTAS, Ostrogotų eponimas 218 - 250 po Kr.

GYNEIVA (Knyva) nugali Romos Imp. Dydžių 251 - 283 po Kr.

AUKŠTUOLIS 284 - 317 po Kr.

RAUSIMANTAS, ARIJŲ RIKIS kovoja
prieš Imp. Konstantiną 321 - 326 po Kr.

GEBA - RIKIS 318 - 350 po Kr.

VARUMONIŲ RIKIS
Vyčių - gudų, vandų, varulių, ostrogotų, slavų,
gepidų, eisčių ir visų rasų Imperatorius,
didžiosios Baltijos - Gudijos valdovas 351 - 376 po Kr.

III. MILŽINŲ ŽYGIS

Tautu NESIKILNOJIMO epoka : paprasčiausiai Romos Imperijos užkariavimas mūsų kardais.
Krašte, Gudijos Imperatorius VANDUORIUS, hunų sąjungininkas, apie 400 metais po Kr.
Užkariautojų armijos:

Baltų dinastija

VYČIAI GUDAI
Eitonių Rikis 340
Pereitagaunis 376
Eila Rikis 395
Aukštaleiva 410
Žygia Rikis 415
Valija 415
Tautarėdas 420
Taurismantas 451
Tauta Rikis 453
Ei Rikis 467
Eila Rikis 485
Genčialeikis 507
Gemalių Rikis 511

Akvitanijos,
Provanso,
Ispanijos,
"Nauvaros"
užkariautojai

Gemalių dinastija

OSTRO GOTAI
Vandoriaus šaka:
Aukščialeiva 330
Valdaleiva 360
Varuvonis 380
Vandorius 400
Vandelorius 420
Valemiras 453
Tautamiras 453
Tauta Rikis 488
Gemalė Šventa 534
Aukštuolis 534
Motė Šventa 551
Vytingis arba
Vytišis 551

Varumonių Rikio šaka
Gaunimantas
Taurismantas
Varimantas
Vyties Rikis
Eita Rikis
Italijos užkariautojai.

Baltų dinastija

GEPIDAI
VARULIAI
RASAI
kitaip sakant
lietuviai

Eistida 250
Varda Rikis 450
Eidekaunys 455
Vada Karys 477
Baltų, varulių,
rasų, gepidų,
gudų, vengrų
Imperatorius,

palaidoja Romos
Imperiją 522 metais.

Eistingių dinastija. - Eisčių din.

VANDUOLIAI
Eisys -eponimas
Kunigauris 400
Eičia Rikis 428
Genčia Rikis 477
Gauna Rikis 484
Gundemantas 496
Taurismantas 523
Elde Rikis 530
Galimieras 534

Afrikos
užkariautojai

HUNAI

Aitila

irgi

daly-

vavo...

Pabraukti : likusios krašte šakos atstovai (Žiūr. IV lentelę)

IV. GARDARIKĖS IMPERIJA

Po Milžinų Žygio, Avarų - Bulgarų Imperija Pietuose (375 - 675 m.po Kr.)
AUKSO AMŽIUS PABALTYJY (žiūr. archeologų liudijimą)
aštuonių gentkarčių Gemalių dinastija nuo VALEMIRO (žiūr. III lentelę) 453 m.po Kr.
x x x x x
devintasis valdovas VARIŲ VAJUS vėl apjungia Gintaro Kelią apie 777 m.po Kr.

VYTIES SAULAVIS, paskutinis Gemalis, palieka tik dukterį apie 795 m.
↓
GEMALĖ, jo duktė, išteka už varulių karaliaus GUDELEIVOS 820 m. (Baltų dinastijos)

b e v a l d ė R a s a (a p i e 30 m e t ų)

VARIŲ RIKIS, Gudeleivos ir Gemalės sūnus, bajorų kviečiamas valdyti visas Rasas. 852 - 879 m.
↓ pasodina Kijeve SAKALDĄ
ALGIS, Varių Rikio šešuras ir jo sūnaus globėjas 879 - 912 m.
↓
ALGĖ ← INGVARIS arba VARINGIS, Varių Rikio sūnus, 912 - 945 m.
Ingvario žmona, Nemunogardo (Gardino) sostinės ir Gintaro Kelio Imperijos valdovas.
Kijevo valdovė.
↓
ŠVENTASAULAVIS, Gardine, vėliau Kijeve 945 - 973 m.
x. žmona, vengrų karalaitė.

SAKALDAS
855 m. Algio nužudomas.
↓
GEDIMINO dinastija
↓
Mindaugas perima Imperijos sostą 1253 m. Mūsų oficialios istorijos pradžia "iš pelkių"...

MEILUŽĖ
Šventasaulavio tarnaitė sugulovė.
↓
ŠV. VLADIMIRAS, benkartas, 980 - 1015 m.
išžudo savo brolius.
↓
Kijevo suslavėjusi dinastija ligi 1220 katastrofos.

VARIŲ PUOLIKAS, ALGIS
teisėti sūnūs, nužudyti.

Po Vladimiro krikšto 996 m., skilimas į Pietus ir Šiaurę. Naujas kelias "iš Varingių į Graikus" per Novgorodą, Smaleniškę, Kijevą.

I LENTELĖS APTARIMAS

Pradėkime mūsų rašytos istorijos nagrinėjimą nuo Egipto faraono, palikdami kol kas nuošalyje trimis laivais iš Švedijos atvykusio karaliaus Varingio (Berig) legendą.

Mums juk rūpi moksliškai patikrinti faktai. Tokiu faktu, o ne iš piršto išlaužta pasaka, yra puikus Sesotrio epizodas. Labai karingas būdamas, tas didvyris nugalėjo nemaža tautų, taip kad dievams Osiris, Ra, Isis, Horus ir t.t. laiminant, sugebėjo važinėtis savo aukso ratuose, įsikinkęs karalių ketvertuką.

Karalių kinkimo būtinumas kilo ne dėl faraono išdaigų pomėgio. Visai ne. Tais žiliausios senovės laikais, dar prieš raitelių Hiksų antpuolį, Egipte arkliai nebuvo žinomi. Gi nuobodžiauti poros jaučių jungo vos velkamuose ratuose, - patys suprasite, - būtų buvus nesąmonė... Karaliai daug smagiau ristuke pabegėdavo, ypač juos protarpiais mandagiai paraginus...

Malonusis Sesotris parodė ir kitų nekasdieniškų iniciatyvų: po kiekvienos tautos nukariavimo, jis pasistatydavo sau paminklą, nepasikliaudamas ateinančių kartų atmintimi, - dėl šio apdairumo turime Egipto ieroglyfais išrėžtą pirmąjį mūsų istorijos lapą. Bet ir čia jis neapsiėjo be labai originalaus asmeniško įnašo : jei paklususi tauta pasidavė be mūšio, tą bailumą jis atžymėdavo, liepdamas pavaizduoti prie jos vardo... moters simbolį. Jei didvyriškai pasipriešindavo, tokiai atitekdavo... vyro privalumų atvaizdas.

Gana to. Pusę Mažosios Azijos užkariavęs, jis sumanė atlankyti ir Gintaro kelio kraštą. Pradžioje jam sekėsi : mūsų bočiai gudai neteko 15.000 belaisvių, kuriuos jis perkeldino Mažojon Azijon, ir veikiausiai Ukraina tapo nusiaubta.

Tačiau mūsų karaliaus Undenaužio kažkaip neviliojo perspektyva būti pakinkytam. Sušaukęs visuotinę žemių talką, pagal mūsų seniausią įstatymą, jis sudavė tokį smūgį faraonui, jog tas buvo priverstas pats šuoliais leistis namo. Tuo epizodas nesibaigia. Mūsų Girdonis pabrėžia, jog gudų Vytis vijosi Sesotrį iki Nilo, vėlgi pagal seniausį Vyties įstatymą ir tik galingos upės srovė sukliudžiusi mūsų raiteliams paimti faraono pilį, kurioje jis pasislepė.

Čia, mieli skaitytojai, ne legenda. Tas įvykis atpasakotas abiejų kariavusių šalių sutampančiuose užrašuose. Be to, "bešališki" stebėtojai, kaip graikai, romėnai, sicilai, paliudija tą patį. Faraono Sesotrio (kitaip Sethysis, Sethis, Susacus, Gethosis, Zethus, Vesosis, Aegyptus) minėti žygiai aprašyti Justino, Herodoto, Diodoro, Dicearko, kurie kalba apie "karą su skitais", o Valerius Flaccus jau visai aiškiai patvirtina, jog Sesotris buvęs gudų valdovo Danausio (Dunojiečio) nugalėtas. Tuos faktus lengvai rasite kiekvienoje rimtoje enciklopedijoje. Tačiau dėl tų žiliausių amžių datavimo ne visi tyrinėtojai sutinka. Mano sekamas Mommsenas, pripažintas vyriausiu ankstyvųjų amžių autoritetu, nurodo, pagal Gutschmidto skaičiavimą, 1323 metus prieš Kr. Meyers Lexicon gi, kitas pasauliui žinomas proistorės šaltinis, nustato jo laikotarpį 1537 metus prieš Kr. Musiškė Enciklopedija, deja, tik prabėgomis teužsimena apie tris Sesotrius, bet juos visus nukelia į dar ankstesnius laikus : XVII - XVIII amž. prieš Kr.

Ta proga tenka pabrėžti, jog mano pateiktoje I lentelėje nerasite jokio mano asmeniško įterpimo, - toji lentele taip ir figuruoja pas Mommseną. Mano kaltė tik ta, jog rašau lietuviškus vardus lietuviškai. Pačiame gale vėlgi ne mano fantazijos kuryba, o rasų pirmosios metrikos ir Žiniavaldo bei archeologinių kasinėjimų sutampančios žinios.

Sesotrio spalvinga asmenybė ir jo žygiai istorikams nesudaro abejonių. Kai dėl karų su gudais, konflikto progų tarp Gintaro kelio ir Nilo galybės, aišku, nestigdavo, imant galvon archeologiškai gintaro radiniais paliudytus mūsų prekybos santykius.

Visai kas kita, kai norime suprasti atvykstančio iš Švedijos Varingio - protėvio legendą. Jinai griežtai prieštarauja nustatytiems archeologiniams faktams. Gudų - pilkalnių tautos ekspansija vyko dviemis bangomis, - XVIII amž. prieš Kr. ir XII amž. prieš Kr. Tačiau tų ekspansijų kryptis buvo priešinga legendos teigimui. Pirmoji ėjo iš pietų - rytų Užkaukazio į vakarų šiaurę Pabaltijy ir į vakarus Padunojuje ; antroji gi iš Mažosios Azijos į Ukrainą, Panoniją, Pabaltiją.

Iš kitos pusės, turime labai svarbų neigiamą įrodymą : šimtuose rytų Europos kasinėjimų ligi šiol neaptikta ne vieno grynai "skandinavų" objekto, kuris liudytų jų ekspansiją pietuosna. Tačiau pastebėkime labai keistą reiškinį : nors tai tik legenda, - taigi "rimtų mokslininkų" a priori atmetama normaliai kaip pasakos vaikams, - šį išimtinį kartą jie nepaisydami nei to pasakiškumo, nei fakto, jog archeologijos duomenimis ji pozityviai sugriaunama, visgi įsikandę oficialiai ją vartoja, bandydami tuo įrodyti skandinavų - "gotų" (taigi germanų) atvykimą Pabaltijin ir vėliau Ukrainon. Eidami dar toliau nesąmonėn, jie nesidrovi įąja paremti tariamą Gintaro kelio stebuklingą užkariavimą trijų laivų įgula, ir vėlesnį menamai "gotų" - vokiečių klestėjimą Lietuvoje, Lenkijoje, Baltų Rasoje, Kijevo Rasoje, Ukrainoje, Panonijoje, Kryme, kur tik norite, vis su ta pačia trijų laivų įgula! Vaje...Ar jums nesusidaro įspūdis, jog čia kažkas ne visai tvarkoje? O juk aš čia nepasakoju Messer Nostradamuso astrologinių pranašysčių, bet perteikiu, kiek jėgos ir sveikas protas leidžia, neonormanų naujausią evangeliją. Šita jų legenda stovi ant tokių silpnų kojyčių, jog tiesiog gaila į ją ilgai žiūrėti, kad vien tik nuo žvilgsnio nesugriūtų...

Anksčiau pasakytu aš anaptol nenoriu nuneigti legendų milžiniškos vertės, ir esu pasiryžęs ir toliau jas naudoti kalbotyros, etnografijos, senosios tikybos ir pan. faktams nustatyti. Bet negaliu praleisti nepabrėžęs keistos neonormanų taktikos. Patys sau prieštaraudami, jie tai atmeta legendas, kaip šlamštą, tai pasiremia jomis, kaip evangelija - pagal reikalą!

Rimčiausias tiems pseudomokovams taikytinas priekaištas - tai jų pasirinkto metodo klaidingumas. Nesvarbu, ar pasiremdami, ar nuginčydami "legendą", jie visada ima kiekvieną jos sakinį pažodine, kiekvieną žodį paraidine, tiesiogine prasme. Ir kaipgi kitaip? Juk jie rimti mokslininkai, jokių fantazijos polėkiu sau neleidžią, jokių spėliojimų...

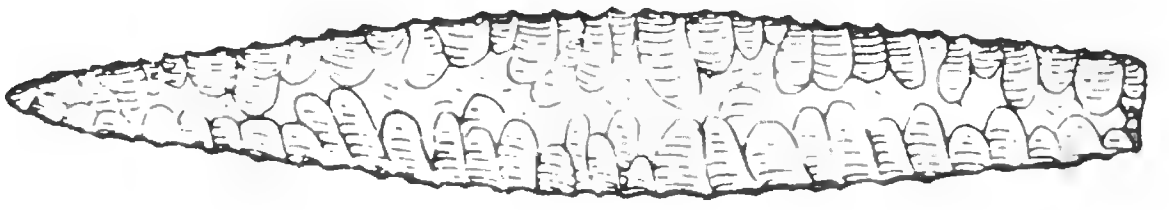

Trumpai tariant, jie elgiasi lyg niekad gyvenime negirdėję prakalbose, pamoksluose ir šiandien vartojamų alegorijų, metaforų, palyginimų, parabolų, hiperbolų, amplifikacijos, simbolikos ir daugybės kitų įmantriausių retorikos priemonių, kurios senovėje sudarė tradicinį eiliuotos istorijos stilių. Jie užsispyrę stengiasi dvidešimto amžiaus ausimi ir psichologija išaiškinti sausa proza, iš amžių gludumos atbanguojantį epo kanklininko balsą. Susidaro neišvengiama "susisiekimo spraga". Vienas kalba apie jautį, kitas nueina žuvauti...

Geriausiai pailiustruokime tai praktišku pavyzdžiu. Proistorikui neretai tenka susidurti su labai paplitusia magiško kardo legenda. Tasai dievų padovanotas ginklas aižo ne tik šalmus ir galvas kaip sviestą, bet skaldo į trupinius storiausius rąstus bei didžiausias uolas, niekad ne - atšipdamas. Nesąmonė, sušunka "mokslininkų" choras, yra įrodyta, jog plienas kalnų neskaldo...

Kaip tik priešingai. Buvo tokių stebuklingų kardų.

Geležies amžiui beaušt ant, plieno gamybos raida pergyveno kelių šimtų metų bandymų, gerinimų, nepasisekimų laikotarpį. Aklai, vargingom apčiuopom atspėdami gamtos dėsnius, chemijos daktarų pirmatakai, pirmieji mūsų kalviai meistrai pasiekė stebėtinai aukštą plieno metalurgijos lygį. Geriausios rūšies kardai buvo nukalami iš plonučių ant vienas kito sulipytų įvairių rūšių geležies sluoksnių, nelyginant Napoleono tortas, tikslu padaryti juos praktiškai nelūžtamais. Šis atradimas šiandien pramonėje plačiai pritaikytas.

Grūdinimo procesas pagimdė daugelį išradimų, irgi tebenaudojamų mūsų laikais: taip grūdinimas linų alyvoje, kad aušinimas būtų daug staigesnis ir įkaitusios krištolo molekulės pasiliktų aukštos įtampos stovyje. Kitas būdas, mūsų vaidilų apdainuotas, tai grūdinimas smarkia oro srove. Koks nors Kalys, Kalvaitis, Kalėnas meistras kaitina kardą ligi įam težinomos balto raudonumo akimirkos (grūdinimo temperatūra yra labai kritiška). Tada, vienu ypu ištraukęs iš ugnies, bruka belaukiančiam raitam padėjėjui, o šis, įbedęs žirgui pentinus, pasileidžia, kiek įkabindamas, prieš stiprų vėją, visą laiką raitydamas virš galvos pašėlusio greičio aštuoniukes...

Sidabru ir brangakmeniais papuoštą ginklą meistras priklaupdamas įteikia savo valdovui: "Šis kardas Viešpaties Vėjopūčio palaimintasjis Tau ištikimai tarnaus"! Ir didvyris ima juo skaldyti kalnus...Šiandien, tas Viešpats pakeistas 100 arklių jėgų oro turbina, štai ir visas skirtumas...

O jei netyčia išmintingam ginklakaliui nusišypso Laumė, ir jis atranda geležies rudos klodą su naturalia chromo, molibdeno, titanijaus ar kuria kita stebuklingai kietinančia priemaiša, tai jo gamybos kardai išgarsėja visame riterių pasaulyje. Tokie būdavo Damasko, Toledo, Pareinio, Lužycų ir daugelio kitų kilnaus metalo vietovių dirbiniai. Dabar įsitikinote, jog senovėje buvo "magišky" kardų?

Tą parašęs patyriau, jog nepriklausomai nuo mano proistorinių šaltinių, dr.C.Pattersonas priejo tos pat išvados savo mokslo šakos tyrinėjimais. Jisai apgynė Cal - Tech universitete* doktarato tezę (garsusis Cal-

*California Technical Institute, Pasadena, Calif.

Tech planuoja ir analizuoja skridimus į mėnulį ir daugelį kitų pačių pažangiausių mokslišky projektų) kurioje įrodo, kad sudetingiausi metalurginiai procesai žmonijos jau buvo vartojami bronzos amžiuje, vėliau tapo užmiršti ir vėl atrasti tik mūsų laikais. Tam moksliškai nustatyti įjisai panaudojo fluoroskopines spektrometrijos techniką. Tasai budas archeologijoje vos prieš porą metų tepradėtas vartoti ; jo pagalba bus galima tiksliai nustatyti senoves metalurgijos, atseit civilizacijos centrus, nesvarbu kaip toli kai kurie eksponatai yra nuo jų nukeliavę. Kol kas nustatytas pats seniausias centras didžiosios Persijos - Anatolijos plote 5.000 metų prieš Kr. (mūsų prabočių "indoeuropiečių" tėvynėje) ir Peru 600 metų prieš Kr. Taigi matome, jog, nežiūrint pusiau inteligentų šaipymosi, legendos mums suteikia milžiniškos svarbos mokslišky žinių - tik reikia mokėti jas suprasti!

Kitas pavyzdys : Išgirdus, kad A rankų pakėlimu sustabdęs saulę, o B pasivaikščiojęs virš vandens, neišmintinga nusikratyti tų legendų tik patraukus pečiais. Atvirkščiai, reikia rimtai įsigilinti į ano meto žmonijos galvojimo papročius ir pasistengti juos pažinti, suprasti. Tie padavimai didžiai reikšmingi, nes nusako neraštingai miniai suprantamu būdu sudė - tingas filosofines tiesas. Pirmasis retorikos amplifikacijos (išpūtimo) būdu pailiustruoja karvedžio galybę, išvystytą ligi absoliuto, - jis nugali ne tik priešą, bet sustabdo paties Dievo vyksmą. Vandens vaikščiotojas gi alegorijos pagalba parodo dvasios pradą, nugalėjusį materialinį kūno pradą, su jo netobulumais ir priklausomybe žemės traukai.

Todėl, aptikę legendą, nesielkime su ja grubiai, užgauliai . Tai senai pradingusių tūkstanmečių drovus veverselis, krištoliniu balseliu mums nučiulbas Amžinos Tiesos trupinį.

Pirmasis Naugardo Didžiojo Metraštis, smulkiai aprašydamas to miesto krikštą, sako, jog iš Kijevo atvykę stačiatikių misijonieriai turėję ilgiausį teologinį ginčą su mūsų Arijų tikybos Krivaičiu, pasibaigusį įprastu tokiems debatams rezultatu - lygiomis...

Tada mūsų Žynys viešai paskelbęs (tikri kronikos žodžiai), jog pereisiąs miestą plaunančią Volkovo (Velkuvos, Pervalkos) upę vandens paviršiumi nuo kranto ligi kranto, įrodyti mūsų Dievo Perkūno pranašumui! Susirinkusiai miniai atydžiai stebint, jis šį savo pažadą sekmingai įvykdęs, gi misijonieriai pasivaikščioti net nebandę...Po tokios kompromitacijos jiems neliko nieko kita, kaip pasišaukti kardo "ultima ratio" (galutinio įtikinimo). Nakties metu iš pasalų užkluptus gyventojus Kijevo draugonė beveik visus išskerdusi, gi misijonieriai varu apkrikštiję likusius. Perkūno - Rūpintojėlio statula, skaldoma į šipulius, dejavusi žmogaus balsu...

Sakykit, ką norite, bet aš, kaip saulė danguje, tikiu, jog mūsų Krivaitis vaikščiojo vandeniu, ir mūsų Dievas vaitojo, ir tebevaitoja mūsų išguitų palikuonių širdyse...Savo naivų tikėjimą aš paremiu šiuo tekstu:

"Ir aš jums dar sakau štai ką : Jeigu du iš jūsų tarpo žemeje susitaria ko nors paprašyti, jie tai gaus iš mano Tėvo, kuris yra danguje . Nes kai du ar trys susirenka mano vardan, AŠ esu jų tarpe".
(Švento Mato Evangelija 18 - 20).

Naujomis akimis bandykime dabar peržiūreti pirmatako legendą. Berig - Varig - Varingis yra Varingių tautos eponimas. Tai proistorės moksle vartojamas techniškas išsireiškimas apibudinti senoves paprotį kuriuo tautos vardas suabstraktinamas. Bet, kaip jau anksčiau šioje knygoje buvau užsimines, abstrakčių sąvokų senovėje nebuvo. Jos automatiškai virsdavo dievais. Dievai vėl gi nebuvo neapčiuopiamomis dvasiomis, - jie apsireikšdavo žmogaus pavidalu. Tiek sužinoję, tapote senoves mitologijos ir vardotyros mokovais, daug pranašesniais už nemažą skaičių autorių, prirašiusiu tomus apie praeitį sausu, "tiksliai mokslišku" būdu, (t.y. iš dvidešimtojo amžiaus kabinetinės žiurkės akiračio lygio).

Ka mums gali pasakyti seniviškiausias gudų - baltų tautos padavimas? Manding, jis pateikia nemažą žinių pluoštą. Chronologiškai jis statomas prieš karą su Egiptu. Kodėl Trojos imperija laikėsi neutraliai ? Apie tą didžiausią anų laikų Vidužemio jūros galybę ne viena iš kariaujančių šalių neužsimena. Tokią šaltą stebėtojų povyzą galėtume gal šitaip pateisinti : Varingio legenda, kartojama per tūkstantmečius iš lūpų į lūpas atžymi, tuo netenka abejoti, kažkokį labai svarbų perversmą mūsų Gintaro kelio rėdoje. Tą "gudų tautos" kelionę iš šiaurės pietuosna, užkariaujant Ukrainoje Trojos sąjungininkus gimerius, prieštaraujančią archeologiniams duomenims, galėtume pateisinti tik politiniu, o ne etniniu vyksmu.

Atrodytų, jog Varingio asmuo simbolizuoja to paties vardo tautos Šiaurės Europoje įsigalėjimą (Danijos, Oderio, Prūsijos, Pabaltijo plotas) kurį mums neabejotinai paliudija archeologija ir kurio pasekoje toji tauta ne tik atsikratė pietiečių valdžios, bet juos pajungė, perimdama, kaip legendoje pabrėžiama, Gintaro kelią savo žinion.

Šis prileidimas nėra tik teoretinis. Dar tris kartus mūsų ilgiausios istorijos bėgyje tie patys Varingiai užviešpatavo nuo jūros ligi jūros: Vada Kario, Romos nugalėtojo, laikais, vėliau Gardarikės suklestėjimo gadynėje, ir pagaliau mūsų paskutiniojo Varingio - Didžiojo Kunigaikščio Vytauto amžiuje.

Todėl, - čia jau tik hipotezė, -grįžtant prie protėvio Varingio, gudams - baltams užėmus Gintaro kelią ir Egiptui nusiskundžiant Trojai, jog prekybos santykiai pakrikę ir nebejmanoma susikalbėti, trojėnai, patys nuskriausti, galėtų atsakyti : tvarkykites su jais patys, mes jų "nepažįstame". Aišku, tokios laisvos kurybos labai nemėgstu ir jos niekur šioje knygoje nevartoju. Tokia hipotezė beveik tiek teverta, kiek mano priešų neonormanų išvedžiojimai, jog trijų laivų įgula užkariavo pusantro milijono kv. klm. imperiją, ir todėl ją pateikiu tik kaipo pavyzdį, kokiais "moksliniais pagrindais" remiasi skandinavų teorijos. Tai grynai iš tuščio į kiaurą nevykę perpilstymai.

Baikime su trojėnais, peršokdami kol kas paslaptingas Amazones. Matyt, naujas Gintaro kelio valdantysis sluogsnis vis dėlto surado ne tik "modus vivendi" (sugyvenimo būdą) su Troja, bet ir sudarė su ja karinę sąjungą, nes kitas mūsų eponimas Tol - Eivis (eistys) ir jo sūnus Var - Upuolis aiškiai nusistatę prieš graikus ir už Lielonę. Tasai Var - Upuolis autentiškas, nes paliudytas ne tik Girdonio, bet ir Homero bei graikų istorikų, kurie neapsiejo nepasigirdami mūsų valdovo nukovimu.

Tačiau jo vardas stačiai sensacingas : tai senoviškas Gintaro kelio pietinės dalies - Dniepro upės vardas...Var tebebuvo vartojamas ir daug vėliau, Girdonio laikais hunų tarpe, kaip Dniepro vardas. O gi lotyniškoji šios upės versija Borysthenes neatremiamai paliudija tą patį Var - Eistenį! Įsisąmoninkime, jog Gintaro kelias mūsų kalboje ne kas kita, o "Eismas", "Varymas" (dinamiškas pradas).

Tuo būdu esame paruošę dirvą Amazonių legendos paaiškinimui, kuri ligi šiol niekieno nebuvo suprasta. Pagal Orozijų, Amazonių karalienė Upantė - Salėja (Pentesilea), Vario duktė (sic!), taigi Dniepro upyno tauta dalyvavo Trojos kare, žinoma, prieš graikus.

Pagal Justiną gi "Duae his (Amazonibus) reginae fuere Marpesia et Lampeto, quae in duas partes agmine diviso...vicibus gerebant bella, soli terminos alternis defendentes... itaque maiore parte Europae subacta Asiae quoque nonnullas civitates occupavere".

Tą patį rasite ir pas Orosijų. Štai jums juoda ant balto Europos vandens kelių svarbos ir galybės įrodymas, teigiantis, jog "Marpesia" t.y. Dniestro upynas, gemarių Upėčia iš vienos pusės, ir "Lampeto", Elbės upynas, Lielam Upėtė iš kitos, nors atskirai valdydamos kiekviena savo galą t.y. perskirtos Karpatų, visdėlto turėjo savo žinioje vieškelį skersai Europą "kurios užvaldė didžiąją dalį, o beto ir daugybę Mažosios Azijos miestų".

Tais simboliniais deivių vardais Justinas iškelia gemarių bei varingių tautų įsigalėjimą jų deivių - upių baseinuose. Girdonis gi nedviprasmiškai teigia, jog tos Amazonės valdžiusios Europą 630 metų, nuo Trojos karo ligi persų agresijos.

Pačios pirmosios ir pačios garsiausios Amazonių "karalienės" Upantės Salėjos tapatybė tiek pozityvi, jog negali sukelti jokių abejonių: pasižiūrėkite Radvilos žemėlapyje (per didelis, kad tilptų šioj knygoj, - 100 x 127 cm.; turiu vieną rečiausių pasaulyje originalo dydžio fotokopiją Upsalos muziejuje laikomo eksponato - A.Gustaičio dovana), gausingomis salomis nusėtą Dniepro tekmę, ir suprasite tą Gintaro kelio deivės vardą, dar net XII šimtmetyje po Kr. paliudytą Ingaurio Žygio Sakmėje, kur Dnieprui prikergiamas "saluviečio" titulas (Dniepr slovutic). O kad nesuklystumete, senoves istorikai dargi pabrėžia, jog karalienė Pentesilea yra Vario, taigi to paties Dniepro duktė.

Uždedant karūną mūsų praeities svarbiausiai legendai, pats Amazonių vardas atsiskleidžia kaip lietuviškas (Gem)a - Mačionių, Gemalių Šventųjų, Tėvynės žemės vardas. Be to, visos penkios Amazonės turi jų dvižodžiuose varduose tą pačią pagrindinę Upės šaknį, pakartotą penkis kartus. Tokiu sutapimu nebūna. Daugiau : penkios moterys (imant pažodziui- "sausai objektyviai moksliškai"), gyvenusios ir valdžiusios Europą ir Azijos dalį per 630 metų. Tikra nesąmonė, imant žmogaus gyvenimo ilgio masteliu- Aukso tiesa betgi, imant simboline prasme. Tik palyginkite biblijos legendas : Mathusalemas gyvenęs 969 metus, Sethas 912 metų, Nojus 500 ir t.t. (Genezes 5, 1 - 32).

Prie to viso pridėkime dar patį legendos žodį. Ką jis reiškia? Tai garsiųjų įvykių Sakmė, Sakalda, Garsena, Giesmė arba Liel - Ganda - didysis garsas. To paskutinio nesitikėjote? Štai ką reiškia užsihipnotizuoti įsitikinime, jog esame buvę mažyčiai, kuklučiai, iš nežinios išperučiai...Niekad net nebandėme savojo žodžio atpažinti!

Jei kas abejotų mano pirmą kartą paduodama mokslo pasauliui etimologija, tepabando pirma atremti sanskrito "Ghandarvas", - giesmininkus, Liel - Gandos skleidėjus, epo kūrėjus kanklininkus...

Bet yra dar daugiau : Amazonių Liel - Ganda prasikiša vienu šonkauliu iš užmaršties laikų šių dienų istorijon. Pasiklausykime vieno didžiausių žinovų :

"Vandos lielganda nepaprastai populiari. Ji buvo panaudota 165 vaidinimuose, veikaluose, poemose. XIX šimtmečio tautosakininkai įžiūrėjo Vincento Kadlubkos Vyslos Vandoje kažkokią skenduolę, juo labiau, kad lenkų Woda tai Vanduo lietuviškai (!!), nes slavų kalendorius žymi Vandos šventę 24 birželio dieną, Joninių naktį, kai mergaitės leidžia ant Vandens savo vainikėlius". A. Brueckner, Dzieje Kultury polskiej. (Visi pabraukimai ir ženklai palikti kaip autoriaus originale).

Kaip jam skauda! Kaip jam sunku, neįmanoma išsisukti! Kaip jis norėtų visa tai išjuokti, paversti "legenda", stačiai suniekinti! Ir neišeina, niekaip nebeišeina...

Pan Herr Brueckner - nuostabus gamtos nesusipratimas - lenkiškas vokietis ar vokiškas lenkas, taip pasipiktinęs neatremiamu faktu, jog vanduo (Vanda) tai tikrai ir yra lietuviškasis vanduo, kad deda net du šauktukus prie to konstatavimo - po vieną kiekvienai jo komplikuoto siamo dvyniu organizmo užgautai daliai : lenkiškai ir vokiškai...

Matote : Vanduolių Upės, paskutinės Amazonės Vandos Giesmė neužbaigta. Baikime ją kartu. Keturios mūsų proistorėje plačiausiai žinomos tautos laikė parėmusios Deivės Vandel - Upės karūną : dinamiški eisčiai su garsiąja savo sostine Eistovija Eismarėse, garbino ją kaip Eistiliją arba Veislą - eismo kelią (Istilija alias Visla, Dlugošas I T. 31 p.). Čia sensacingai paliudijama eiti - veiti pagrindinės svarbos eisčių raktinė šaknis.

Jų kaimynai ir draugai vanduoliai, išsiplėtę visame jos upyne, pripažino ją kaip savo lietuvišką karalaitę Vandą, Vandenę, didžiosios, Vandeningosios Upės Dvasią.

Jotvingiai, mūsų imperijos centro branduolys, šlovino ją lietuviškai Liela Vandeneda (Lilla Weneda).

Pagaliau galindai, arba kitaip sakant mozūrai, arba dar kitaip dzukai įnešė jos vardan nepaprastai būdingą savo tarmės atspalvį, - švepIavimą. Jų kalba toji Amazonė vadinama Dzidziela, Dzidzi Liela (pagal Dlugošą) arba Ditzike (pagal Heraklijų). Tą paskutinį šaltinį - kokia iro - nija! cituoja Pan Brueckner, visai nesuprasdamas, jog pats sau užsineria kilpą ant kaklo...Vargšas, pasišovęs tyrinėti proistorę mūsų senuose plo - tuose ir nemokėdamas lietuviškai, stebisi : kągi šis žodis galėtų reikšti? Kiekvienas mūsų vaikelis jam paaiškintų, jog tai Didikė, Didėla!

Taigi, kuo toji Vandos lielganda skamba? - Griausmingai skamba Lietuva! Štai atvirkštines logikos argumentas, sekant pačių mūsų priešų teigimais :

a) Jei pagal lenkų paranoją kažkokia galinga proslavų tauta būtų laikiusi per amžius savo naguose paskutinę mūsų Amazonę, jos vardas šiandien būtų Wodynia.

b) Jei pagal vokiečių prasimanymus "germanai gotai" ją būtų pavergę, turėtume dabar ją pravardžiuoti Wasseriu, lygiai kaip liaudų Visurgis yra tapęs šių dienų Veseriu.

c) O jei pagal normanų - skandinavų vaikų pasakas žiaurieji šiauriečiai būtų ją užvieśpatavę, jos vardas pagal kietą jų Wathar variantą butu virtęs Oderiu!

Kadangi viso to nėra, o yra kaip ir bebuvęs lietuviškas Vandos vardas, tegyvuoja kuo ilgiausiai mūsų karalaitė, Gintaro kelio Dvasia!

Lemiamas įrodymas, jog čia mūsų Amazonė, o ne paprasto žmogaus duktė - skenduolė, yra paduotas to pat Dlugošo : vokiečių kunigaikštis išmetinėja savo draugonei: "Vanda jūros, Vanda oro, Vanda žemes Valdovė, nemirtingųjų Dievų valia padarė jus bailiais"

Tai neabejotina pažodinė citata iš senoviškos karklininko tradicinės giesmės - lielgandos apie mūsų Deivę, Gemalę Šventą, Vanduolių Tėvynę. (Prie dainiaus paminėtų trijų pasaulio pradų dar sugrįšime). Nesiliausime kartoję : mažai susivoksime senovės raštuose ir psichologijoje jei į juos žiūrėsime "moksliško realizmo" akimis.

Tada teks atmesti kaip šlamštą, pasakas, pačias svarbiausias mums perteikiamas žinias. (Taip dažnai ir daroma, sąmoningai bandant užtrinti mūsų praeitį).

Senovėje išviso neturėta žodžių Tėvynei , Meilei, Vargui, Laimei ir t.t. išreikšti.

Kai tik užeidavo kalba apie tuos abstraktus, jų vietoje automatiškai apsireikšdavo jų atitinkami simboliai : Dievai ir Deivės. Todėl grubiai suklystume, kalbėdami apie mūsų Dievų daugybę. Iš tikrųjų tebuvo tik vienas Visagalis Sotvaras ir viena Nemirtingoji Barma - Visatos Gyvybės kibirkštis, jos Siela. Tie gi visi antriniai "Dievai", Pusdieviai, Močios Sventos, Senuoliai, Gemaliai, Didvyriai, Sventieji ir t.t. tai tik anų laikų gramatiški išsireiškimai abstraktams, kuriuos visi taip ir suprasdavo. Jei kas sakė "Bacchus (alkoholis) mane nugalėjo", tai juk niekas iš klausytojų neįsivaizdavo, kad kalbantysis buvo bandęs eiti ristynių su tuo "Dievu". Kiekvienas aiškiai suprato, jog jis prisipažino nusilakęs...Tai kodėl šiandien tų išsireiškimų nebenorima suprasti? Ar esame mažiau inteligentiški už tariamai "atsilikusius" prabočius?

Panašiai, kai dainius byloja, jog Amazonės nusipiaudavusios dešinę krūtį, kad geriau šaudyti iš lanko, arba išnaikindavusios vyriškos lyties vaikus, palikdamos tik mergaites, tai, tokias alegorijas pažodžiui imant, išeina tik nesąmonės - per dvi kartas Amazonių gentis būtų išsibaigusi. Čia tik norėta puošnių epo stiliumi pasakyti, jog Tėvynė atiduodavusi pusę maisto išteklių karo reikalams, o jos sūnus žudavo ją ginant.

Pagaliau, liaudų Amazonė - Reinas, turi net šimtus išlikusių akmens paminklų. Jie dedikuoti Deivei Rosmerta. Tai senoviškas Reino vardas - Rasa Marėta, didžioji, plačioji Rasa. Neužmirškime, jog vardas kilo, liaudams įsikūrus prie jūros, Reino deltoje, ir vienas persikeliančių kunigaikščių - Mareidaitis irgi turi tą vardą.

Kitame puslapyje paduotuose pavyzdžiuose iš Epinal, Metz ir kitų Pareinio muziejų skaitysime aukotojų liaudų lietuviškus vardus.

Romėnų laikais, kai jie laikė įgulas ant Reino, Deivė nuolat siejama su Merkurijum, prekybos Dievu. Matėme, jog pora tūkstančių metų liaudai - eisčiai (prie tų vardų tapatybės grįšime vėliau) laikė Dunojaus - Reino kelią, kol jie gudų - baltų buvo iš Panonijos išstumti. Taigi, "Amazonių" valdžia šiame ruože istoriniai paliudyta. Bet šalia standartinių kreipinių "Merkurijui ir Rosmertai", kurių labai gausu, randame ir nepaprastai būdingų variantų, neabejotinai įrodančių Rosmertą, kaip upę. Taip, viename skaitome : "Upeloniui ir Šeronei" (upės baseinas, gimtines - maitintojos prasme), kitame : Deivei Uponei ir liaudų globėjui - Dvasiai ir t.t.

Nors paminklinių lentų, Deivės stovylų ir atvaizdų surinktų liaudų teritorijoje yra šimtai, nei vokiečių, nei prancūzų mokslininkai jos vardo išsifruoti neįstengė, et pour cause! (ir dėl geros priežasties) Jie, tai pripažindami, tik moksliškų tikslumu nustatė, jog Rosmerta yra specifinė žemutinės Reino tekmės Deivė, - niekur kitur Europoje jos paminklų neužtikta. Ir už tai jiems būkime dėkingi...

Kitas Rasos Maretos vardas - (VA)R EINAS, Variu Eismas, rišasi, kaip matysime vėliau, su Varangais (Frankais) ir paaiškina jų vardą.

45. Rasa Marėta ir Merkurijus

Ex voto lenta Strasburge

Padori liaudų Amazonė ir begėdis romėnų pirklys, kurį laiką mėgino sugyventi taikiai. Partnerių laikysena pati savaime parodo, kuris jų buvo kultūringesnis...

Tai vienas iš labai gausių Reino Amazonės atvaizdų.

SEX·IVN·SENOVIRI
DVBNOTALI·F·
IVL·LITVMRA·LITAVICCI·F
MATER· FACIENDVM
CVRAVIT

Perkūnui
Litumra Lietavyčius

DEAE·EPONAI
ET GENIO·LEVC
TIB·IVSTINIVS
TITIANVS

Deivei Uponei ir
liaudų patronui
Taučionis

MERCVRO · ET
ROSMERT
CIPVSMVS
SAMOPALI · FIL
V · S · L · M

Merk. ir Rasai Marėtai
Žygismas (Žygimantas),
Žemgalio sūnus

FAMILIA VINDO
INISSAE·V·S·
·L·M·

Vandoniečio šeima

APOLLINI ET·SI
RONAE
BITVRIX·IVLI F·

Upeloniui ir Šeronei
Vyčių Rikis

BRIGIN 7 CALLIAIV////IIIA

mulier stans sin. arculam (?),
d. vas tenens

"Briginta Keliuotė
gyv .... m ir tris dienas".
Paminklo statytojas
pradėjo lotynų raidėmis,
baigė — runomis!

46. Paminklai Rasai Marėtai Pareinyje

(Corpus Inscrip. Gall.)

"Ex Voto". — Priesaikos išpildymo paminklai. Užkluptas nelaimės, pareinio liaudas prisiekia savo deivei - Upei: jei man pagelbėsi, pastatysiu Tau paminklą. Ši, žinoma, tuoj susigundo, ir tuo būdu turime išlikusių puikių mūsų kalbos liudijimų.

Golzerio klasiškas kalbinis žodynas žino Galijoje prieš - romėnišką Deivę Rusėną, kuri, atrodo, yra senuoju dar nesutrumpėjusiu Senos upės vardu, nes rišasi su jos gyventojais Parusiais.

Labai įdomi taip pat Kretos Deivė Bristomartis, nes ji turi tą pačią Rasos Marėtos galinę šaknį. Pasak lielgandą, ji kartais pasirodanti žvejų laivams netoli kranto, juos gąsdindama. Be abejo, patys supratote alegorija? Aptikti brastą, sėklių netoli kranto, kuris grąsina laiveliui katastrofa, tikrai yra priežasties įšsigąsti...

Argi nerastume ir pas mus Gintaro kelio Deivių rašytų pėdsakų? Be abejo! Seniausieji pasaulio žemelapiai pasižymi savotiška geografija, kuri atsispindi ir graikų filosofų doktrinoje: pasaulis esąs apskritas "blynas" apsuptas okeano, už kurio jis ir baigiasi (žiūr. 42 il.). Kai užtinkame toki probaltų "Trilaukės" žemėlapį, vėliau romėnų pramintu "Orbs", kad ir datuotą XII ar dar vėlesniu šimtmečiu, tikrai žinome jog tai kopija originalo padaryto nemažiau kaip prieš tūkstantį metų. Taip pvz. garsusis anglosaksų "Orbs" (British Museum), nors datuotas X šimtmečiu, žemės centre stato ne Jeruzalę, kaip įprasta, o Trojų, nors ji jau prieš 2000 metų buvo sugriauta. Kiti dar įdomesni, nes smulkiau vaizduoja Pabaltijį:

XII šimtmečio "Psalteris" (British Museum) šiaurėje, prie "Okeano" (Baltijos) pažymi: "čia gyvena Amazonės".

Hans Ruest, XV šimtmečio "Orbs", anksčiau paminėtam panašus kaip dvynukas, toje pat vietoje išvardija gyvenusias tautas: "Letten, Finne, Vindterre (Vanduoriai), Galinden", o Baltijos jūroje nurodo "edelstein" - gintaro salą. Iš galindų, Gintaro kelio vaga tiesiai ir nepertraukiamai nuvedama į pietus, į Vidužemių jūrą. Dniepro žiotyse pavaizduota tos upės tėvo - Dievo Varūnos galva, iš kurio gerklės ji išsipila. Rig Vedos gi šventrastis nurodo, jog Varūna yra 7 dangiškų upių - viso pasaulio upių pradininkių tėvas. Tos dangiškosios upės, aišku, tik kitas 7 Amazonių api - budinimas. Tuo būdu graikų pranešimas apie Varį, pagimdžiusį Upantę Salėją (arba Var - Eistenį) patvirtinamas persų bei indų mitologijos, ir pailiustruotas šiame žemėlapyje.

Borgijos "Orbs" tas mūsų Amazones netgi nupiešia: Volga šauna iš lanko, Naumaina (Nemunas) pasirėmusį įietim, o karalienė Upantė Salėja (Dniepras) karūnuota įodinėja maždaug Kijevo žemėse. Voluinėje, Dievo Upelonio gimtinėje, dvi vaidilutės klupodamos palaiko Amžinąją Ugnį. Netoliese pažymėtas "Salmatia lacus", didžiulis, dabar išdžiuvęs, ežeras Pinsko balose, kuris jungdavo Nemuną - Pripetę - Bugą Gintaro kelio vandenskyros centre. Kaip anksčiau minėjome, tai įrodo, jog Borgia žemėlapis buvo pergraviruotas ant plieno, popiežiaus paliepimu, iš vieno seniausių, gal prieš Kr. laikų mūsų krašto žemėlapio, kuriuo rėmėsi vėliau ir Merkatorius. Pridekime, jog be tų, yra nemažas skaičius kitų žemelapių parodančių Gintaro kelią senovėje, pvz. 1490 m. Arnoldo Buckinck (ar Carlo Crivelli) kopija; Muensterio Cosmographia (Bazelis, 1544 m.), kuriame pažymėta Eistland - Salmatia lago, Smolensk ir Lithuania, taip pat 1569 m. Merkatoriaus atlasas, kuriame atvaizduotas vytautinės Lietuvos plotas tos padėties, kaip jis buvo Ptolemėjaus laikais. (žiūr. 41 il.).

Čia išvardinti keli pavyzdiniai žemėlapiai - jų yra daug daugiau - be galo svarbus tuo, kad parodo Gintaro kelio nepertraukiamą eis - mą be pernešimų ar pervilkimų. Mūsų Amazonės Upantė Salėja ir Vanda, vėliau Naumaina, paduodavo sau rankas (ar pelėkus) strateginės svarbos Suliejimo Eičioje. Tačiau Merkatorius jau daro kompromisą: iš Salmatijos ežėro ištekant Nemuno šakai, pavadintai "Maina, Mainumelė" (tai Nemuno intakas Rasa), jis pažymi Volkowycze (Velka Viečiai) vietovardį, aiškiai pabrėždamas, jog turėjęs žinių apie ten buvusią pervalką.

Mūsų Amazonių atvaizdų randama ir mūsų kunigaikščių ant - spauduose : Mykolo Andriaus Vyčio, Balteżerio valdovo graviruotas brangakmenis pavaizduoja ilgais rubais moterį su kardu rankoje ; Vosyliaus, Vosyliaus Vyčio, 1440 m. panašus antspaudas turi moters galvos, karūnuotos Imperinė Sauluva atvaizdą. Tu pat laiku dokumentuose randama antspaudų su moterim, šaunančia iš lanko, kaip Borgijos žemėlapyje.
(E.I.Kamenceva, N.V.Ustiugov, Russkaja sfragistika i geraldika).

Tokių pavyzdžių yra daugybė, bet, kadangi mano akimis Amazonių reikšmė ir taip išaiškinta ir kad neperkraučiau knygos, pridėsiu dar tik du. Mommsenas, minėdamas apie Varonio (Varo) katastrofa (jis buvo Romos imperatoriaus Augusto karvedžiu), kai jis 9 metais po Kr. tapo sutriuškintas kartu su trimis romėnų legijonais, bandžiusiais užkariauti Elbės upyną, praneša apie įdomią lielgandą išlikusią čiabuvių tarpe - užpuolikams pasirodžiusi ginkluota rūsti moteris, tardama tik vieną žodį : "Atgal!"

Be abejo supratote kanklininko alegoriją - Elbės Amazonę (Lampeto - Lielupetę), Varulių Tėvynę ginančią savo vaikus. Senovės kanklininkai buvo priversti rašyti tokiu stiliumi, kitaip juos būtų išmetę iš gandaruvių - sakaldų unijos...

O gi Amazonė Volga tebebuvo garbinama jau paraką atradus. Štai inkantacija nuo kulkų pas Rytų Galindų ir Baltųjų Bulgarų Volgos aukštupio kultūros palikuonis, Ksavero Bogušo liudijimu, tebekalbėjusius lietuviškai jo laikais ir Pagaučiuvio (Pugačiovo) sukilime iškėlusius savo vėliavose mūsų Vyties kryžių.

Užtenka tik pastebėti, nuo kurių priešų tas užkalbėjimas daromas, kad prieitume išvados, jog toji tauta buvo nuo jų visų skirtinga, ir jų supama. Ypač galindų kaimynai mordvinai ir rusai čia būdingi :

> *"Didžiojoje seklyčioje, ant Upės (Volgos) žiočių, stovi geltonplaukė Deivyčia, stovi ir apsikloja (apgina save skydu); išsigarsina didvyriams, išsigarbina karo žygiais. Dešinėje laiko švino, kairėje vario, kojose geležies kulkas. Atgink Tu, GELTONPLAUKE, turkų, totorių, germanų, čerkesų, rusų, mordvinų kulkas, ir visų genčių ir priešų. Užkalbėjimą užrakinu spyna, o raktą įmetu Jūron Marion (Kaspijon), ant degančio akmens altoriaus." (Alatyr-amžinos ugnies šventavietė.)*
>
> *(Encycl. of Religion & Ethnics, Vol. 8, p. 305.)*

Grįžtant prie Girdonio - Mommseno - Gutschmidto lentelės, paremtos oficialia graikų istorija, nuo Trojos karo praeina šeši šimtmečiai Europos taikoje, neatsirandant kas pajėgtų užginčyti Amazonių - Gintaro ir Dunojaus kelių galybę. Tiktai tarp 550 - 450 metų Persų imperija iškyla kaip mūsų rėdos priešininkė, ir bando pajungti kelias užkariavimo žygiais pietinę Europos dalį. Šių užpuolimų pasekoje Gintaro kelio piętuose įvyksta nemažesnis perversmas kaip Romos užkariavimo laikais. Nuo pat mūsų istorijos pradžios rusenantis ir stiprėjantis antagonizmas tarp slavų ir baltų šakų, įgyjančių vis daugiau skirtumų tarmėse bei papročiuose ir valdomų besirungiančių dinastijų, staiga pasireiškia žutbūtinės kovos pavidalu.

Štai seniausio Naugardo Didžiojo metraščio, Jokymo kronikos variantas, kuriam atitinka ir žuvusios lenkų kronikos (kaip pvz. Galyčiaus, Voluinės ir Vanduolių) dar Dlugošo naudotos :

"Jafeto sūnus ir anukai atsidalino (persiskyrė, suardė tėvų palikimą), ir vienas jų - kunigas Slavas su broliu Sekitu (Skitu), turėdami daug karų Rytuose, nužygiavo į Vakarus, užkariaudami sau daugelį žemių prie Juodųjų jūrų ir Dunojaus". Toliau aprašoma, kaip kunigas Slavas (slavų eponimas), palikdamas Trakijoje ir Illirijoje sūnų Bastarną (bastarnų eponimas), nužygiavo Šiaurėn, o brolis Sekitas (kazokų eponimas) paliko prie Ponto (Juodųjų) ir Meotis (Azovo) jūrų, pragyvendamas iš galvijų bandų ir plėšikavimo.

Toji didelės svarbos Jokymo kronikos vieta nukelia mus į 440 metus prieš Kr., paduodama pačių ostrogotų - slavų lemtingo įvykio versiją, kurią iš kitos pusės dar smulkiau nusako liaudų Žiniavaldas. Taigi, turime ne tik abiejų kariavusių šalių sutampančius pranešimus, bet kartu ir dar vieną autentiškumo diplomą Žiniavaldo kronikai.

Tuos du istorikus sensacingai patvirtina gudų didikas Taučiadydis (Tucidides), perbėgęs tuo laiku į Atenus, priimtas piliečiu ir parašęs vieną iš proistorės klasikinių kronikų :

"Tikrai tai buvo didžiausias perversmas ik šiol žinomas istorijoje ne tiktai Graikuose bet ir didžioje dalyje barbarų pasaulio, aš beveik sakyčiau, visos žmonijos". (Peloponezo karas, I - mos knygos I - ma dalis).

Jis absoliučiai teisus. Užtenka tik sugretinti datas : Liaudų pasitraukimą iš Panonijos su Peloponezo karo pradžia 436 m. prieš Kr., vos tik ketvertą metų vėliau. Korintas apgulamas, - Korcyra apgula Epidamą 435 metais ir žutbūtinė kova užverda tarp Atėnų demokratijos, atsirėmusios trakų ir naujų gudų ateiviais ir Spartos aristokratijos, nebetekusios liaudų paramos.

Tik vienoje detalėje vyksta prieštaravimas tarp Jokymo ir Žiniavaldo : liaudams atrodė, kad juos užpuolė "gotai" atvykę iš Skandinavijos, gi slavai, kurie juk geriau žinojo, iš kur atvykę, pareiškia jog atkeliavo iš Rytų. Čia archeologija išsprendžia klausimą stodama neabejotinai slavų pusėn, bet kartu pareikšdama, kad būta ir kitos ateivių bangos iš šiaurės, - Pabaltijo.

Tuo būdu Gintaro kelio imperijos plote įvyksta itin svarbus jėgų persitvarkymas. Tačiau jis išeina persams labai nenaudon : jų puolimai ne tik atmušami, bet susilaukia pražūtingo priešpuolio. Graikų - trakų - gudų koalicija, susidariusi Trakijos karaliui Pilypui vedus Gudijos karaliaus dukterį Medupę ir užvaldžius Atėnus, privedė prie visiems žinomo Aleksandro Didžiojo žygio. Čia tik turime pabrėžti to žygio užkulisį, kurio beveik niekas negirdėjo : Aleksandras nebuvo graikas, o, kaip matote, pusiau gudas, pusiau trakas (jis aprašomas kaipo geltonplaukis, mėlynakis). Savo pergalingame žygyje jisai rėmėsi ne tik puikia graikų pėstininkų falanga, susijungiančia šimtais skydų į nepralaužiamą šarvuočių masę, bet svarbiausia gudų raitelių moderniausiu tais laikais ginklu - Vyties vėliavomis puolančiomis suveinios kyliu.* Visų graikų istorikų pabrėžiama, jog tie mūsų bočiai tuo būdu nulėmė mūšį prie Graniko o ir kituose susirėmimuose pastoviai atnešdavo laimėjimus.

Neveltui tad gudų raitijos vadas, karvedis Pereidikis, Aleksandro buvo iškeltas jo ginklo broliu ir Imperijos paveldėtoju.

* Žiūr. 22, 23 pusl.

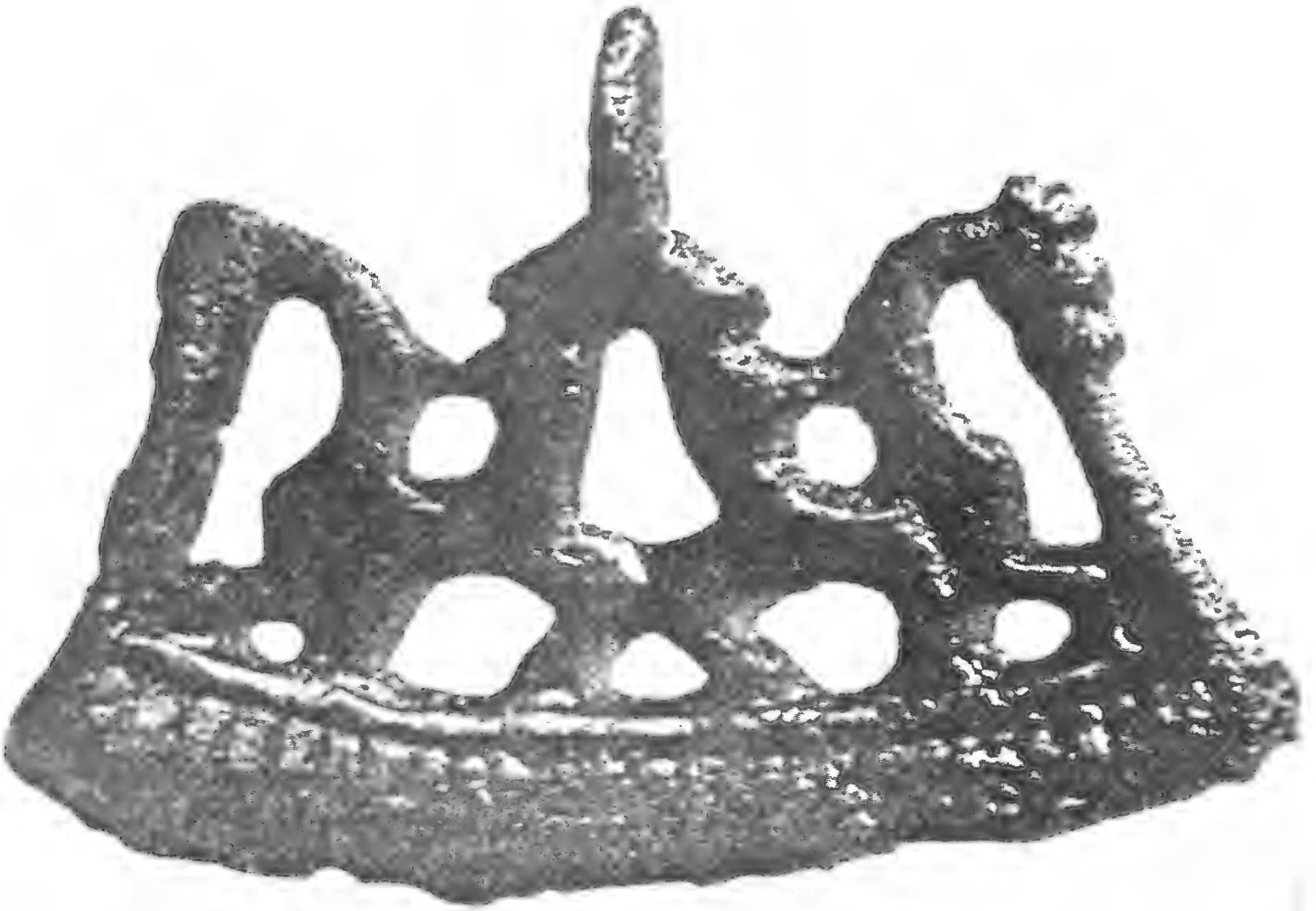

II LENTELĖS APTARIMAS

Nuo Aleksandro ligi Gudijos imperatoriaus Burų Eisčio (kurį dar sutiksime V dalyje) praslenka vėl 300 metų mūsų Gintaro ir Dunojaus kelių Amazonių viešpatavimo Europoje. Jos šiaurės vakaruose įsigalėję liaudai sudaro penkių tautų Sąjungą. Jos rytų pietuose eisčiai - gudai vyrauja be ginčų. Vakarų ir rytų dalių žemyno pusiausvyra betgi visą laiką išlyginama ant kalavijo ašmens. Sugyvenimo ir bendros politikos tarp gudų ir liaudų nepajėgiama surasti.

Tuo tarpu Italijoje bręsta priešas, kuris žada mums paruošti kraujo okeanus. Pirmieji Romos respublikos laikai atžymėti "klasine" kova tarp patricijų ir plebėjų, kuri 300 metais prieš Kr. baigiasi paskutiniųjų įpilietinimu, atidarant jiems visas magistratūras. Apie 200 metus romėnai jau turi apjungę visą Italiją ir meta išsaukimo pirštinę mums gimininga Kartagai dėl Vidužemio jūros viešpatavimo. Upeningių (Punikų) karai baigiasi Romos pergalė, bet Gemal Kario (Hamilkar) ir Gauni Balio (Hannibal) žygis tik per krislą nepavyksta, romėnams iš desperacijos prižadėjus laisvę ir apginklavus visus vergus, kai išseko tikrųjų piliečių pulkai.

Toliau tęsiant imperializmo užmačias, 130 metais Graikija paverčiama Romos provincija. Seka vidinių kovų šimtmetis, užsibaigęs respublikos panaikinimu. Grįžtama prie aukštojo luomo - karvedžių, senatorių, dvasiškių valdžios, ir imperija sužydi. Gemožio vienmetis Julijus Cezaris pradeda užkariavimų žygį vakarų Europoje, kuris pastato Romą prieš liaudus, o vėliau ir eisčius - gudus mirtino konflikto vyksme.

Tai žutbūtinis karas dėl žemyno viešpatavimo. "Demarklinija" nusistovi pagal garsųjį Limes rubežių, einančiu Dunojaus - Maino - Reino vagomis. Tuo būdu prarandame vieną iš mūsų senovės vieškelių, ir liaudai atsiduria pirmoje ugnyje, gindami Europą nuo Romos agresijos.

Tačiau tuo pačiu laiku Europos pietų rytuose eisčiai, gudai ir slavai sutartinai gina Gintaro kelią ir pamažu pradeda aiškėti, jog Roma priejusi liepto galą : išsisėmė jos karių fiziniai ir dvasiniai ištekliai, tuo tarpu viduje vis didėjant administracijos supuvimui. Pasaulio užkariavimo sapnas išnyksta prie Dunojaus krantų, kai 378 metais po Kr. Adrianopolio katastrofoje išdidus SPQR (Senatus Populusque Romanum) legijonų arai ir pats imperatorius Valens žūsta, sutryptas mūsų Vyties, vedamos Varėdų Varnio. Tos mūsų pergalės politinės pasėkos prilygsta Žalgiriui. Romai buvo suduotas mirtinas smūgis, nuo kurio ji nebeatsigavo.

Šį puikiai dokumentuotą laikotarpį, kurio vyksmą galime sekti ne tik iš metų į metus, bet tiksliai mėnėsio ir dienos datomis, užpildo mūsų ĞENČIŲ prabočių karvedžių vardai ir jų žygiai. Jų vardų šaknys pačios už save kalba : GEMOŽIS, tai Gemalių - kilmės iš Perkūno eponimas . AUGIS tą patį išreiškia aukščio variantu. Tačiau svarbiausias tai KARALIUS, sugriaunantis tūlų kalbininkų pasakas, esą tas žodis teatsiradęs Karolio Didžiojo laikais. Deja, bergzdžios pastangos - čia jį matome prieš Kristų !

Kariauti ir karaliauti senovėje reiškė tą patį. Karo, kauties, kauno variantai tesudaro tik tos pačios mūsų raktinės kovos šaknies įvairias gramatinės lytis, ir jų daugybė tebėra įamžintos senoviškiausiuose vietovardžiuose bei asmenvardžiuose : du Kaunai Mažojoje Azijoje, dar iš Trojos hetitų laikų (kuriuos jau dr. Šliupas buvo pastebėjęs), Caen Normandijoje, Kjopenhavn - Kaujo upės uostas, karaliaus Kaunuto sostinė, Cannų mūšis tarp mūsų kartaginiečių ir Romos, Kautalonės mūšis su Aitila, Kauli Kovos mūšis su Mamajaus Orda, 1223 metų Kaulikų (Kalkos) mūšis kuriame krito Kijevo dviejų marių sostas. Minėdama tą mūšį, Užundonė (Algirda Vyčių epas) vadina jį Kalka, bet vienas variantas vadina jį KAJALA - KAUJALĖ. Taip prieiname tekstą, kurio negalima aplenkti, nes jis įuodu ant balto įrodo to lietuviško žodžio reikšmę iš esmės.

"Borisa že Viačeslavliča slava na sud privede i na Kaninu zelenu papolomu postla...S toja že Kajaly Sviatopl'k povele jąti otca svojego"...
(Sakmė apie Ingaurio žygį, 50 - 52)

Kalba, kaip visi žinome, eina apie nelaimingą mūšį prie Cernigovo 1078 metais, kuriame žuvo kunigas Borisas. Kronikose tas mūšis vadinamas "bitva na Nežatinoj Nive" - kova ant nešienautinos lankos. Vardas savaime aiškus : didvyrių krauju aplaistyta žolė yra tabu, - lanka stovi tuščiomis per amžius, laikoma tokioje pat pagarboje kaip kiekvienos mūsų laikų kapinės.

Bet vieton kronikų "Nežatinos Nivos" aplinkinio aptarimo, vengiant vartoti jų žinomą ir suprantamą lietuvišką "kovos" žodį, Ingaurio Sakmės arba lielgandos dainius nesivaržydamas vartoja du lietuviškus, pabrėždamas jog jie sinonimai. Pirmajame sakinyje jis pareiškia:

"Borisą gi Viačesla Vyčių (klaidingas) garbės jausmas atvedė Dievo Teisman, (Ginčo sprendimas ginklu, dvikova. Nugalėtojas laikomas paties Dievo išteisintu. Viena mūsų seniausių tradicijų), ir Kaunynoje (Kautynėje) jam paklojo žalią mirties patiesalą..., o toliau dainius tęsia, neatgaudamas kvapo : "Iš tokios pat Kaujalės (Kautynės) Šventupuolis paliepė imti savo tėvą" ir t.t. Šiuo sakiniu kanklininkas suriša tą 1078 metų mūšį su Ingaurio pralaimėjimu 1185 metais, kurį jis vadina irgi tuo pat vardu - Kaujale, kaip ir anksčiau cituotas Užundones epas vadina kitą, šimtu metu nutolusį mūšį. Trys mūšiai. Trys Kaujalės. Ne vienoje iš tų vietų šimtai mokytų komentatorių nesuranda upės ar kaimelio tokiu vardu ir didžiai stebisi kodėl...Mat jie a priori* nusistatę, kad tas vardas būtinai turi kilti iš vietovardžio. Mums lietuviams aišku, jog tai bergzdžios pastangos ; ieškoma jaučio, kai reikia eiti žuvauti.

Lygiai tuo pat pasisekimu prancūzų mokslininkai ieškotų Verduno apylinkese upės ar kaimelio vardu "Resistance" (pasipriešinimas).

Kad visi didieji pasauliniai viduramžių mūšiai buvo vadinami Kovomis, Kautynėmis, Kautalonėmis, Kaunais, Kautainiuvomis, Kaunynomis, Kaujalėmis, - tokio sutapimo negali būti. Bent keletas karių, na,

* iš anksto

pridėkite dar šimtą tūkstančių, turėjo gi suprasti, apie ką jie kalba, suteikdami toms Nešienautinoms Pievoms lietuviškus kovos pavadinimus. Todėl mums, 3 milijonams išlikusių Trojos palikuonių, neabejotinai ir savaime aišku, ką reiškia karaliaus - karo vado vardas.

Visiems gi Europos šviesiausiems kalbininkams šis žodis sudaro tokią gilią paslaptį, jog jie jį aiškina iš kito tokio pat žodžio - Karolio Didžiojo asmens vardo! Tai klasiškas "begging the answer" pavyzdys, bandant nustatyti premisą iš išvados. Tiems mokovams patartume paieškoti Nigerijoje, pas Šv. Karolių Lwangą (mirė 1886 m.) arba pas Šv. Karolių Borromeo (mirė 1584)m. Tai vieninteliai oficialūs Karolio vardu šventieji pagal "Calendarium Romanum" 1969m. laidą. Kitų Karolių Vatikanas "nepažįsta"!

Šitaip, pačiam Vatikanui liudijant mūsų pusėje, sugauname ponus nuaiškintojus "in flagrante". Čia nebe ignorancijos, o neabejotinos blogos valios įrodymas.

Dar gražiau. Apie GAPTĄ - visų gudų tautų eponimą- reikia pasakyti - jog neįmanoma juo nusikratyti nusišaipymu - girdi, čia tik lielganda, nes tuomet kyla kai kam labai nemaloni paseka : Biblijąą tektų irgi apšaukti "lielganda"...Mat, jos "tautų lentelės" sąraše (Genesis 10, 1 iki 32), oficialiai, tikybos dogmos dalimi, patvirtinama toji mūsų Gapto "lielganda". To maža. Ne tik seniausi hebrajų istorijos užrašai pažįsta šį vardą, jis randamas ir Indijoje ketvirtame šimtmetyje prieš Kristų. Bet svarbiausia, ankstyvuose Europos viduramžiuose, lygiai rimti įvairių šalių istorikai, kaip ir pusiau inteligentai perrašinėtojai, kaip ir pagaliau "neįtikėtinų lielgandų" kurėjai - mūsų gerbiamieji vaidilos kanklininkai, visi įkyriai ir vienu balsu kartojo per šimtmečius Jafeto - Gapto giminės kilmės istoriją. (J < G, F < P, pagal rytiečių garso nuslydimo taisyklę.)

Prieš duodant žodį vienam tokiam "eretikui" - Dlugošui, kuris kaip ir visi kiti, kartojo tai, kas buvo viešai žinoma, nes išliko liaudies atmintyje dar jo laikais, trumpai pateiksime biblijos tautų lentelę, kuria jis remiasi : Nojaus buvę trys sūnūs, ir jų palikuoniams susimaišiusios kalbos: Chamas (Afrikos žemyno eponimas) su 22 kalbomis, jų tarpe ir Heth tauta - hetitai ; Semas (Azijos žemyno eponimas) su 22 kalbomis, jų tarpe Aramejai (Izraelio bočiai), asirai - babilonai ir kiti.

Jafetas - Gaptas pagaliau (Europos žemyno eponimas), su 17 kalbų, turėjęs septynis sūnus : Gomer, Magog, Madai, Jawan, Thubal, Mosoch ir Thyras. Pažymint, jog Gomer (Gemarys) turėjęs tris sūnus , Ascenez (Aukščienis), Riphat, Togorma, biblija tuo ir užbaigia mums rūpimos "indoeuropiečių" protautės nagrinėjimą. (Tasai Aukštienis, iš kitos pusės, minimas Homero ir visų graikų istorikų kaipo Trojos karalių dinastijos įkūrėjas).

Bet čia Dlugošas ne tik nesustoja, o sutapatina kiekvieną tų vardų su sarmatais, kalabriečiais, sicilais, apuliečiais, ligurais, graikais, paplagonais, kipriečiais, venetais ir t.t.Tie jo teigimai buvo ir tebėra labai rimtai tyrinėjami (ypač F.Schmidtkes) ; kai kurie oficialiai pripažinti, kiti dar galutinai nenustatyti.

Šaltinių, kuriais Dlugošas pasinaudojo, jau seniai nebėra, tačiau kalbotyros duomenimis ir netiesioginiais įvairių senų istorikų užsiminimais tos jo žinios dažniausiai pasitvirtina.

Aptaręs biblijos lentelę, staiga savo chronografijos viduryje Dlugošas ima kalbėti apie Trojų, ir iš karto pastebime, jog jis turi rankoje visai skirtingą pergamentų pluoštą. Pareiškęs iš pradžiu, jog trojėnai tai biblijoje paminėto Javano (Jaunėno, Ionų) tauta, jis mums pradėda skelbti tas pačias "nesąmones", kurias randame beveik pažodžiui pas Žiniavaldą!

"Trojų sugriovus, Pereimys ir Vandenorius atvyko laivu Venecijon ; iš jos, Vandenoriui mirus ir Parusį palaidojus, Pereimys (Perejūnas!) su draugonė užėmė Germaniją (Varumoniją), taip pavadintą nuo jo ir jo brolio Vandenoriaus. Ji šiandien vadinama Teutonija nuo Taučiaus, arba Merkurijaus (šio sakinio mokyti daktarai niekaip negali suprasti - pabandykite?). Lotynai vadina ją Alemanija nuo Lemano upės (Lielmainos, dabar Mainas) Ji apima šias žemes : Lotaringiją arba Brabantą, Westfaliją, Friziją, Turingiją, Saksoniją, Sueviją, Bavariją, Frankoniją".

Pastebėkite labai atidžiai : kalbama apie tą pačią liaudų penkių tautų Sąjungą, Žiniavaldo mums smulkiai ir pakartotinai atpasakota, bet čia, kaip ir galima tikėtis, atžymima kelių šimtmečių vėlesnė padėtis, kai Karaliaus Didžiojo palikuonys, patys suvokietinti, apjungė ir bavarų - švabų (sueivių) žemes, sudarydami antrosios Romos imperiją.

Tačiau Lotaringijos (Liaudų Varingijos) iškėlimas pirmon vieton viską pasako...Pranešęs mums tą sensacingą Žiniavaldo patvirtinimą mūsų vėliau sunaikintų kronikų ištrauka, Dlugošas vėl keičia žirgus :

"Septintasis Jafeto (Gau - upėto) sūnus buvo Magog (perdaug iškraipytas), iš kurio atsirado skitai kurie kitaip buvo vadinami massagetais (ge - mačia - gudais), o taip pat gudai, sueiviai, eilaniai ir hunai (baltieji), ...tokie tai buvo Jafeto sūnūs."

Pirmuoju vyru iš Jafeto giminės, pribuvusiu Europon, buvo Alanas (Eilonis), su trimis savo sūnumis Izcjon, Armenon, Negno (Eisčionis, Varumonis, Naugaunis). Eisčionis gi turėjo keturis sūnus : Frankus, Romanus, Momaur ir Brytto." (Varangas - Reino kelias, Romėnas -Rodano kelias, Gemauris? Elbes kelias? ir Bristas, - Britanijos kelias per Pas de Calais. Archeologijos nustatyta, jog dar prieš 10.000 metų tą vietą galima buvo perbristi ; vėliau, Šiaurės jūros dugnas tolydžio smuko žemyn. Matome čia mūsų Amazones jau vyriškais vardais).

"Antras gi Eilonio sunus - Varumonis turėjo penkis sūnus. Jie vadinosi : Sochus, Walgoth, Cebid, Burgund ir Longobard." Tasai Sochus žiauriai skribų iškraipytas,

kaip nurodo labai giliai dokumentuotas J. Dąbrowskio naujausio mokslo šviesoje išleistas Dlugošo Metraščių Opera Omnia leidinys (Varšuva, 1961m). Komentatorius jame pažymi, jog pagal Hist. Brittorum šie penki sūnūs buvo vadinami Gotus, Uilegotus, Cebetus, Burgundus, Longobardus. Pats Dlugošas žemiau irgi pasitaiso, rašydamas apie gotų ir longobardų kilmę iš antrojo Eilonio sūnaus - Varumonio.

"Trečiasis gi Eilonio (Eisčio) sūnus, Nau - Gaunis, turėjo keturis sūnus. Jų vardai Vanduolis... iš kurio pavadinti Vanduoliai, dabar vadinami lenkais; tasai pagal savo vardą nutarė pavadinti upę paprastai vadinamą Visla - Vanduolium".

Čia reikia atleisti Dlugošui - kalbotyros mokslas teatsirado tik XIX amžiuje, todėl senoves rašytojų vardų prasmės aiškinimai yra visai klaidingi, ir turėjo būti klaidingi, jiems nesuprantant lietuviškų žodžių šaknų. Tačiau patys vardai yra be galo svarbus, tiriant mūsų praeitį, nes tai dažniausiai tautų eponimų vardai.

"Antruoju Nau - Gaunio sūnumi buvo Thargus (pagal opata Hugo, Taringus, taigi Tauringis - dabartinė Turingija, viena iš liaudų Sąjungos penkių tautų), trečiuoju Sakso (Sėsna, irgi sąjungos narys), ketvirtuoju Bogorus (Borus - Prūsas).

Išvadoje Dlugošas baigia savo demonstraciją šitaip :

Taip tad iš pirmagimio Eilonio sūnaus yra kilę frankai (liaudai), varumonys (varingiai - varuliai) lotynai ir alemanai (Maino raktinė perėja).

Iš antrojo Eilonio sūnaus išveda giminę gudai.

Iš trečiojo gi sūnaus Nau - Gaunio daugelis tautų pasklido rytų Europoje ; taip antai, visa Rasa iki pat Rytų (Azijos) ; Didžioji Lenkija (jotvingiai, galindai - mozurai, vanduoliai, voluinėnai, pagirytai) Pamarys, Kašubai, Švedija (Sudavija), Sarnija (Šernia, Šervietė) kurią šiandien vadiname Saksonija, ir Norvegija". Čia be sunkumų atsekame Dlogošo šaltinį : tai ostrogotų karaliaus Tautarikio (apie 500 m. po Kr.) sudaryta garsioji "Frankų tautų kilmės lentelė". (žiūr. jos klasišką Friedrich Johanno studiją).

Pagaliau, kad nesuabejotume jo žinių tikslumu, Dlugošas dar aprašo pirmųjų slavų kovas ir įsikūrimą Panonijoje, tuo netikėtai bet lemiamai patvirtindamas Jokymą bei Žiniavaldą. Beje, mūsų Algirda - Vyčių epo Užundones, o ir oficialių Laurentijaus bei Ipatievo kronikų liudijimu, rasų, t.y. mūsų geneologija irgi išvedama iš Jafeto - Gapto. Kiek gi tų "melagių" senovėje būta, pradedant biblija! Gerai, kad atsiranda "sąžiningų" žmonių, kurie mus "apsaugo", drąsiai užginčydami ištisus senųjų rašytojų veikalus, ištisas bibliotekas!

Netikėtai pro rakto skylutę metę žvilgsnį į uždraustą ir tvirtai saugomą klėtį, kurioje laikoma nelaisvėje mūsų proistorė, grįžkime bočiaus Gapto Gintaro pilin. Oficiali istorija visai neginčija, jog autentiškai nustatyta Gepidų tauta suvaidino Gintaro kelyje labai svarbų vaidmenį ne tik Milžinų Žygio metu, bet ir daug anksčiau.

Imkime kad ir tokį konkretų pavyzdį : Aleksandras Didysis , 325 metais prieš Kr. užkariavęs Indijas, pereidamas Indo upės slėniu nuo jos ištakų Himalajuose (Gemalajuose) ligi Pataliputros tos upės žiotyse , įsodino visur, kaip dera tvarkingam valdovui, savo administraciją. 321 m. jo palikuoniui gudui Pereidikiui žuvus sąmokslininkų nukautam, Aleksandro karvedžiai, užkariautų žemių vietininkai, išsigraibstė kas sau jų valdomus kraštus. Tuo būdu 320 metais Indijoje iškyla garsiosios Guptų dinastijos įkūrėjas Čandra Gupta (Šviesus Gepidas). Per trumpą laiką jo karalystėje sužydi pirmasis Indijoje aukštos civilizacijos centras ; iškyla nepaprasto grožio Arijų katedros, liturgija ir dogma nustatomos šimtais tomų aukštos filosofijos traktatų, mūsų kalbininkas Poninis išleidžia 60 tomų sanskrito gramatiką. Ta stebuklingai rafinuota kultūra išsilaiko kelis šimtus metų, vis tai pačiai Guptų dinastijai bevaldant. Gimsta dar viena Amazonė: didysis Indo upynas...

Šitaip atsiskleidžia ten nukeliavusių gepidų - vyčių - gudų palikimas : paaiškinamas mūsų kalbos gimiringumas liturginiam sanskritui, šviesiaplaukių, mėlynakių valdovų kastos atsiradimas (braminų bruožai , kuriems buvo draudžiama kraujomaiša su žemesniais luomais), ir pagaliau mūsų tikybų panašumas, kurį jau Maironis buvo teisingai pastebėjęs. (žiūr. pvz. Daiktų Pradžią, Maldą į Agnį, Varūnui, Surijai - Saulei, Nežinomam Dievui). Jei tad sanskritas kartais rodo senesnes kaip lietuvių kalbos lytis, tai ne todėl, jog jis yra buvęs artimesnis anai niekad neegzistavusiai "indoeuropiečių prokalbei", bet natūralu ir suprantama tik todėl, jog užfiksavo mūsų kalbos stovį ketvirtajame šimtmetyje prieš Kristų. Ta pati pastaba galioja ir sen - persų kultūriniam palikimui : žiūr. pvz. vieno didžiausių autoritetų, Darmesteterio teigimą, jog Zend Avesta parašyta po Aleksandro užkariavimo žygio.

Antra vertus, tos aukštos Guptų kultūros negalime priskirti graikų pėstininkų falangos palikuoniams : jie buvo juodaplaukiai, jų statybos stilius visiškai skirtingas, ir Indijos didinguose pastatuose, kurių dvasia mums artima, neįžiūrimas. Tačiau skulpturoje ir medalių raižiniuose graikų įtaka neabejotina. Toje srityje jie buvo meistrai.

Imant galvon kas anksčiau pasakyta, yra nemaža pagrindo manyti, jog gepidų - gau - upėdų - gaučių tauta, kartu su eisčiais ir prūsais, sudarė tą pirmutinę "indoeuropiečių" bangą, atsiradusią Pabaltijy 1800 m. prieš Kr. (kas maždaug atitinka biblijos skaičiavimui). Prie progos pastebėkime, jog eisčiai minimi Genezės lentelėje Izcion (Eisčionių) vardu, ir be to, žinoma pas Tautarikį, Dlugošą bei šimtuose kitų kronikų, kurių niekaip nepavyks mūsų priešams nuneigti. Jų yra perdaug.

Baigsime šią ilgoką II lentelės analizę patarimu : jei kas domėtusi ten išvardintais mūsų valdovais, patiems paimti į rankas Girdonį - jau būtų laikas paskaityti pirmąji mūsų istoriką. Man, kaip proistorės tyrinėtojui,kartoti žinomas knygas nebepritinka.Leiskite tik priminti jo duodamą Varumonių Rikio apibūdinimą :

"Kilniausias iš Gemalių,jis nukariavo ir privertė paklusti savo įstatymams daugelį labai karingų šiaurės tautų. Keli senovės rašytojai lygino ji su Aleksandru Didžiuoju. Jis paklusdino šias tautas : Galties Eisčių (Rytų Galindų), Ćiudės, Merių (Suomių), Mordvos, Gimines Karių, Rugių, Taučių, Aukštuolių (Aukštaičių), Nevėžių, Burungėnų (Burgundų).

Paskui nukariavo Varulius, vedamus jų karaliaus Gala Rikio, ir išėjo prieš Venetus (Vanduolius), kurie dabar žinomi trimis vardais: Venetų, Antų (V - andų) ir Slavėnų.

Savo protu ir pažiba jis paklusdino ir Eisčių tautą,kuri gyvena pačiame Germanų Okeano (Baltijos) pakraštyje. (Taigi, čia būta diplomatinių derybų ir sutarties, o ne užkariavimo. Matome taikingus pirklius "išsiderėjus" kompromisą).

Nors Varumonių Rikis ir buvo nukariavęs daugybę tautų, bet hunams atėjus, jis "cogitat" - susimąstė, susirūpino...(matome Rupintojėlio amatą praktikoje). Rasų- Mainų tauta sulaužė jam ištikimybę...Vyčiai gudai atsidalino...Patsai, persenęs, su žaizda šone, leido skurdų gyvenimą, ir, hunų karaliui Balamirui užpuolus, mirė, pasiekęs 110 metų amžiaus. Jo mirtis leido hunams pavergti Ostrogotus".

Kernavė

TIKRASIS SANSKRITO - BALTŲ KALBŲ SANTYKIS

Kai mūsų inteligentų tarpe kyla kalba apie sanskrito ir lietuvių kalbų giminingumą, automatiškai choru pripažįstama, jog "yra šiokio tokio panašumo", bet skubinama pridurti, kad visuose indoeuropiečių kalbose galima rasti bendrų žodžių, todėl netenka tuo labai stebėtis ir daryti plačių išvadų.

Šitaip tema pati nugaišta, vos teprasidėjusi, nes nei kalbėtojas nei klausytojai nežino, ką čia dar bepasakyti. Maldelė tampa atlikta pagal svetimšalių kalbininkų (ypač pangermanistų Brugmano, Leskieno, Hirto ir kitų) mums įkaltą įsitikinimą, kad aptikus sanskrite bendrų lietuviams žodžių, reikia tik numoti į juos ranka, nes tai "paviršutinis sutapimas".

Šį argumentą pritaikinkime, sąžiningai betiriant ir kitas kalbas, pavyzdžiui lyginant italų ir ispanų : signore - senor, casa - casa, addio - adios, bene - bien, perche - porque, sobero - sobrio, grazie - gracia ir t.t. Nekreipkime į tai dėmesio - tai tik paviršutinis sutapimas!

Argi rimtas mokslininkas gali išdrįsti šitaip apsijuokinti? Tuo tarpu dar ne. Tokiais atvejais elgiamasi atsargiau. Bėgama slėptis plačiausiame mamytės (tariamos visų arijų tautų bobutės) sijone. Indoeuropiečių paminėjimas diskusijose visada įrodo, jog mums priešiškas kalbininkas priėjo liepto galą ir užsibarikadavo tvirtovių tvirtovėje...

Todėl pateikdamas čia daugiau šimto bendrų mums ir sanskritui žodžių, tyčia išrinkau iš tūkstančių tik tokius, kurių nėra ne vienoje kitoje "indoeuropiečių" kalboje.

Tuo būdu, kaip supuvęs lapas rudenį, atkris argumentas, jog akmuo, javas, banga, molis, šešėlis ir visi kiti paduodami žodžiai mums nebepriklauso tik todėl, kad jie randami ir pas tuos nelaimingus "indoeuropiečius". Ne ir ne! Tu žodžių ten nerasite, - jie yra išimtini tik mums ir sanskritui.

Pavyzdžiai sugrupuoti trimis dalimis : baltų - sanskrito bendri žodžiai, slavų - sanskrito ir baltų - slavų - sanskrito.

BALTŲ - SANSKRITO BENDRI ŽODŽIAI

Ašman, akman - akmuo ; akmanta - krosnis, akmenta ; plava-potvynis, sanplava ; avika - avikė ; babhro - rudas, bebras ; bhanga -banga buri - burys, daugelis ; tsar, sar - sargas (įslinkti nepastebimai, užklupti); utsarga - atsipalaidavimas, atsarga ; cuna - šuna, šunelis ; darva - medžio produktas, derva ; gyale, giate - giedoti ; ganta - gandas (varpas) ; gan, gant (šaknis) - skambėti, gausti (pvz. ukr. gusli - gauslės) ; gatha - giesmė giedd ; gayatra (poezijos mokslas, kur "tra" abstraktinio daiktavardžio dezinencija, kaip mūsų kaitrà, vėtrà, putrà. Tos galūnės kitose kalbose nėra

gandarvas - gandaruviai, kanklininkai, epo kurėjai, giesmininkai ; garda - apetitas, garda ; garb - didžiuotis, keltis puikybėn, garbė ; garu, guru - rimtas, pilnas orumo, geras ; gyeshtra (senstantis) - gaištra, gaištantis, plg. pas Daukanta : gaišti - mirti ; gar, gir (šaknis : skambėti) - garsas, girdėti; ghrta (pienas) - gerta, gerimas ; karš (šaknis : kėdenti, draškyti) - karšti vilną, kerštas ; karšati - karšatis, karšinčius ; kathina - kietenà, kietumas; ketana - ketenà, ketinimas ; kevala - integeris, absoliutas, visas, nedalomas : kevalas; grantana - sujungimas, grandinė ; gundr - meluoti , gundyti ; yaknas - jaknos ; yavas (miežiai) - javas ; kaitava (apgavystė, iš : kaitaliojimas) - kaitavà ; kitava (žulikas, plg.cheat) - kintuvys ; kakali (žavus garsas, švelni muzika) - kanklės ; kalidasa - vergas, tarnas, kalinys ; kandu - nieztėjimas, kandis ; kurma, kirmu, krimi - vėžlys , voras, skruzdė, kirmelė (šaknis : kiaurinti), kurmis ; kravya, kravis (žalia mėsa) - kraujas ; kraurya (žiaurumas) - kruvinumas ; madhava (antras pavasario mėnuo) - meduva ; mala (minkštas purvas) - molis ; maži - mazgoti ; midha (užmokestis, muitas) - muitas ; mista (skanus, sotus) - maistas ; mrga (laukinis, neliestas, neprijaukintas) - merga ; mukti, muč, magg (šaknis ; išsmukimas, išsinerimas, išsivadavimas iš pagundų) - maukti , smukti ; nirmoka (gyvates išsinėrimas iš savo odos) - nermauka ; nimna, nimnaga (mitiška šiaurės upė) - Nemunas (plg. Ingaurio giesmės Nemigą) nirvana (ištirpimas, išnykimas individo sielos Visatos Sieloje), - neruvonė, pasinėrimas atgal į pirmapradą ; nisada - nesėdos, nesėsliai, klajokliai, laukiniai, nearijai ; pana (gėrimas, maistas) - penas, pienas ; paraga - (perėjimas kiton pusėn) - pereiga, plg. Dniepro porog ; paradeša (keliautojas kiton šalin) emigrantas - pereidešius ; parayan (praeitis) - perėjonė ; pareta (praeitis) - ; paryaya (aplinkinis kelias, gaišatis) - perėja kelyje (pervalka laivų sausuma dėl krioklių) ; paridhi (horizontas) - pereidė, saulės perėjimo riba ; parigana (samdyta šeima) - pareigonė ; parigraha (paragrafas, apkaba, saga) - pargraiba, plg. got : graiba - "grafkė" ; pariprašna (atsiprašymas) - perprašnà ; parivara (būtinumas) - prievarta, prievara ; parivarta (naujas straipsnis knygoje, lapo apvertimas) - pervarta; parusani (debesis) - parusonė, rasos šaltinis ; paruša (apsiteršęs, nešvarus) - paršas ; parzinata (sužinotas) - paržinotas ; patala - patalas (iš patiesalas) ; pitu (maistas) - pietus, plg. italų pizza ; prapitva - priešpiečiai; plusi - blusa ; praboda (atsibudimas) - prabuda ; pradhana (elementas , pasaulio materialinis pradas) - pradenà ; prakriti (pasaulio pradžia) - prakurtis ; praleya (atmosferiniai krituliai) - pralėjà ; prasruva (skysčio ištekėjimas : prakaito, ašarų ir pan) - prasruvà ; pratiskakhya (pratimai teisingam gramatiškam sanskritų kalbos tarimui) - prati sakiai ; purana (senoves epai) - poronės, iš : porinti ; samjunga (asmenavimas) - samjunga; sana (ilgametis) - senas ; savitra (saulės spindulys) - švitra ; puti (gesti) puti ; radh, rudh (šaknis) - rudyti ; rasa - rasą ; ratha - ratai ; rudra (audroje dejuojanti dvasia) - (r)audra ; sadana (sostinė, rezidencija, palocius) - sėdonė ; sisu - sostas ; sakha (draugas, pasekėjas) - sekà; sadias-šiandien;

syama (juodas) - šėmas ; syati (rišti) - sieti, sietas (karvėms rišti) ; sutra - (siūlas) ; siūtrà - siuvimo priemonė ; sosa - sausa ; stoka - stoka ; su manas - sumanus, sumanas ; suparna (mitologinis paukštis) - sparnys ; šaša (raupsai) - šašai ; satašas (procentas) - šimtasis ; taks (daryti, skaptuoti) - tašyti, sl. tesati ; tara (perlo permatomumas) - tyra ; toka (rasė, giminė) - (san) tuoka ; tokma (debesis, lietaus ištakas) - tekmė ; trailokia (trys senojo pasaulio dalys) - trilaukė (laukas neaprėpiamo ploto prasme); tunka (išsiputęs, nutukęs, votis), - tunkà (tukti, tvinkti) ; tucchia, tusca - tuščia ; urvi, urdva (žemė, Uranus, pasaulis), - erdvė (plg. runraščio raidę urv) ; vaja (karo grobis) - vajà, vyties rezultatas, plg. sl. voinà ; vaitalika - vaidilukas, vaidila, daktaras ; vamiti - vemti ; vasara (dienos, metų pradžia) - vasara (mūsų senovės kalendoriaus metų pradžia nuo Šv. Jurgio) ; vilasa - vylius ; zami (gimine, tauta, kunigaikštystė) - žemė, gema, pagal z < g taisykle.

Tie ir panašūs lietuviški žodžiai, kurių čia tik menkutę dalį tegalėjau įtalpinti, sudaro mūsų bendro su sanskritu žodyno pagrindą. Bet kartais pasitaiko ir tokių, kurių mūsų kalboje nebėra, tačiau slavų kalba juos tebeliudija, ir iš karto atpažįstame savo palikimą, savo skambėsį.

SLAVŲ - SANSKRITO BENDRI ŽODŽIAI

Štai keletas pavyzdžių : aupad (kritimas žemyn, katastrofa) - upad ; bhataraka (ponas), - batrak (bernas). Tai mūsų feodalinės santvarkos raktinis žodis *bauda rikis, sutrumpėjęs Indijoje ir trečiame laipsnyje įgavęs atvirkščia baudžiauninko prasmę slavuose. Vienas klasišky pavyzdžių žinomos kalbotyros taisyklės "prasmės priešpriešos" pasikeitimo. Baka (gandras) - bocian ; cina (atributas, insignija) - čin, činovnik: vėl kitas raktinis mūsų administracijos santvarkos žodis TIJŪNAS, garso nuslydimu ir sutrumpėjimu virtęs čijun > čin svetimuose kraštuose. Tą mūsų nepailstamą administratorių jau teko užtikti Skandinavijoje...

Cval (bėgti) - cval, lenkiškai arklio zovada ; dhvani (varpas) - dzwon, zvoniti ; gilati - glotati ; griva (karčiai) - griva ; hve (pa - šaukti) - zve, zvati ; jathara (branduolys) - jadro ; krika (šauksmas) - krik, kričati ; mudrita (užantspauduotas, slaptas, sutartas) - mudrenoj.

Nors tokių žodžių tik saujelė, jie vis dėlto svarbus tuo, jog įrodo, kad turime nuolat budėti ir tramdyti senų kalbų nemokančius gramatikierius, kuriems davus laisvas rankas, jie mūsų kalbą bematant nualintų. Tokį pavojų iliustruoja trečioji grupė, kurioje atsidurusios baltų prošaknys yra nuolatinėje vandalizmo grėsmėje. Bepigu iš praeities žodyno braukioti ištisus lapus, "naikinant slavų įtaką". Tai ir bemokslis sugeba, o kas toliau? Neberasdamas savo kalboje "civilizuotų" išsireiškimų, jis griebiasi XX-to amžiaus Vakarų savotiško žargono, pamažu užliejančio ir lyginančio visas kalbas. Tragedija yra ta, kad ne slavai mums, bet mes slavams tuos žodžius esame paskolinę, todėl tie tariamieji patriotai daro tik meškos patarnavimą.

Bhaga (turtas, išteklius) - bagotas, sl. bogat ; abhaga (nelaimingas, beturtis) - ubagas, sl. ubogi ; eva (štai kas, tas pats, va) - va, sl.vot ; amisa - mėsa, sl. miaso ; anuga (tas kas užnugaryje) - anukas, sl. ongi ; asri (kardo smaigalys) - aštrus, sl. ostry ; astra (armija, lankas) - eistra, strėlė, sl. strela ; bada (spausti, stumti, kankinti, skausmas, kliūtis, absurdas) - badyti, badas, sl. bieda (pal. angl. bad, vykingių atneštas) baya, - bijo, baimė, sl. bojazn'; bhayate - bijoti, sl. bojat'sa ; bruva, - bruva, sl. brov'; cvit, cvind - švytėti, sl. svit, sviet ; osadhih (ukis) - sodyba, sl. usad'ba, osada ; daksina - dešine, sl. desna ; dal (suskilti, subyrėti į šmotelius, į dalis) - dalis, dalia, sl. dolia ; dina - sl. den'; givata - gyvata, sl. život ; grah (šaknis : griebti) - griebti, grobti, sl. grabit' ; yahva - jaunas, sl. junyj (pal. hebr. Jahve, gr. Juno) ; kupa (iškasta duobė) - kapas, kupeta, sl. kopat'; kutila (raitytas) - kudlos, sl. kudly ; madhumant - medum mintà, medėdis, meška, sl.medved' ; mansa- - mesa, sl. miaso ; miks, misra - maišyti, mišra, sl. miešati ; nabhas, nanha - debesys, sl. nebesa ; nakti, nakta (šviesos, saulės naikintoja iš šaknies naik, nyk) - naktis, sl. noc ; dama, nama (vardas iš namų, tai yra pavardė) - namas, sl. dom ; nasti - nešti, sl.nesti ; pras (šaknis : mal - dauti, prašyti) - prašyti, sl. prosit' ; priya (mielas, malonus, draugiškas, mylimas) - prietelius, sl. prijatel' ; sluga (tarnas) - slauga, sl. sluga ; svatar (švyturys) - švietorius, sl. svet ; vara (tikėjimas, nusistatymas) - viera, sl. viera ; vispati - viešpats, sl. gospodin ; ziv (šaknis : gyventi) - gyvas, sl. živ, žit'.

Nereikia būti ekspertu, kad atpažintume auksčiau pateiktuose pavyzdžiuose grynų gryniausius lietuviškus žodžius, k.a.kevalas, jaknos, kirmėlė, penas, perėja, rasa, ratai, stoka, erdvė, vasara, žemė ir t.t. kurie abiejose kalbose stovi lygiai taip arti vienas kito, (o neretai net visai identiški rašyboje, dviems tūkstančiams metų praslinkus), kaip ir anksčiau paduoti italų ispanų kalbų dvynukai. To ne priešiškiausias "indoeuropietis" mums nepajėgs užginčyti.

Tačiau yra ir kitos rūšies sutampančių žodžių, kurie iš pirmo žvilgsnio atrodytų "nepanašūs", k.a. tirta - tiltas ; parvan - pilvas ir pan. Jie įrodo svetimšalių įtaką, palikusią pėdsakų mūsų žodyne. Kuo toji įtaka pasižymi?

Nuėjus kiniečių restoranan ir užsisakius ryžių, jums būs paduoti "lyžiai", o jei kalbate angliškai, gausite dar blogesnį patiekalą, vietoj laukiamo "rice"...

R - L svyravimas visuomet nurodo mongolų tarėną, o mūsų didžioji valstybė buvo du kart jų užlieta : Gengis Chano Aukso Ordos metu, kai jų daliniai pora šimtų metų buvo su mumis kontakte, tai kaip priešai, tai kaip sąjungininkai Mindaugo - Vytauto laikotarpyje, o jų palikuonių būrelis, ankstesnė Vytauto asmens gvardija, iki šiol išliko Trakų apylinkėse, o totoriai Kauno - Kedainių miestuose.

Prieš tai gi, 375 metais griuvus Varumonių Rikio imperijai, Aitilos armijos niokojo mūsų Gintaro kelio pietinę dalį ligi 770 metų, kada atstatėme tą pačią valstybę nuo jūrų ligi jūrų.

Vis dėlto nuostabu, kad mongolai tais dviem atvejais tiek maža įtakos mum tepadarė. Karaimų kalbininkas J.Šišmanas, ieškodamas tos įtakos žymių mūsų kalboje, tesurado vos keletą mongolų - turkų žodžių, todėl kreipėsi į mane, prašydamas tuo klausimu medžiagos. Štai tas mano surinktas žiupsnelis, pasirėmus sanskrito palyginimu, kuris aiškiai rodo raitelio - klajoklio žodyną : (R minkštejant į L) surya - saulė ; kumarika - kumelikė ; parvan - pilvas ; paurnamasa - pilna mainesa, pilnatis ; sareta - šaltas ; sroni - šlaunis ; tirta - tiltas ; abrakah - oblaka (slavų debesys) ; angara - anglis (tačiau mes vis dėlto išlaikėme nepaliestą garas, o slavai goreti) ; dirga - (d)ilgas (čia vėl išlaikėme diržas, o slavai deržati) ; vrika - vilkas ; vrana, vrna - vilna ; pratihman - platumonė (stepes).

Iš kitos pusės, Indija irgi neapsiėjo be geltonųjų invazijų, kaip liudija ne tik istorija, bet ir patvirtina šie žodžiai, baltų kalboje išlaikę originalią R, o sanskrite arba suminkštėję į L, arba jos net visai nustoję :

Magalu - mergelė ; katu - kartus (tačiau ankstesniuose be jo rankraščiuose randamas ir variantas krtvas) ; likh - rašyti, iš rik(iuoti), riš(ti) - sanskrito rašte kiekviena raidė viršuje surikiuojama, surišama viena tiesia linija ; aukaya - aukuras ; tačiau aukrida (forum, viešoji iškilmių aikštė) išlaikė pilną mūsų auk - rėda lytį.

Pagaliau paskutinioji "nepanašumų" kategorija yra didžiulės svarbos. Tai žodžiai, kurie baltų kalboje išlaikė senesnes net už sanskrito lytis, nors juos skiria nemažiau 2500 metų mūsų nenaudai. Štai ką tuo klausimu turi pasakyti vienas iš pasaulinių sanskrito žinovų - autoritetų, Dacca universiteto profesorius R.C. Majumdar :

"Iš visų indoeuropiečių kalbų, lietuvių kalba, ne sanskritas, stovi arčiausiai pagrindinės prokalbės, atstatytos lyginamosios kalbotyros būdu" (The Vedic Age, 202 p.) ir toliau : "Lietuvių kalba gramatiniu atžvilgiu (asmenavimo, linksniavimo, galūnių), rodo senoviškesnių lyčių už senoviškiausias indoeuropiečių išlikusias kalbas, tocharų bei hetitų, kurios siekia mažiausiai 3000 metų prieš Kr." (ibid, 207 p.). Mes labai įvertiname palankų, bešališką ir teisingą indų geriausio žinovo pareiškimą, tačiau jis, profesorių įpročiu, nepasirūpino pateikti pavyzdžių, pasikliaudamas savo autoriteto svoriu. Juodą darbą suvertus man ant pečių, štai keletas mano prakaito rezultatų :

Aukaya - aukuras ; anukartar - antrukartorius (plagiatorius); anartha - nevertas ; čiurna - žirnis ; duli - dulkė (iš dalikė, paskutinė mažiausia dalinimo išdava) ; haras - garas ; harda - gerda, gėris ; hava - žava (komplimentas) ; hema - žiema ; hrâduni - griaudonė (kruša); laghu - lengvas ; ziv - gyvas ; zivatu - gyvata, gyvenimas ; zna - žinia ; aplava - apiplava, apsiplovimas ; atta - aukštas ; atmanam - atamanas (viešpats), aukštumonis ; čaturi - keturi ; hinsa - ginčas ; josa - juokas ; kra - kurenti ; panča - penki ; paratva - pereituva ; parma - sparnas ; pralaya - pralaima ; sattva - šventuva ; zamar - gemarys , ("zemliokas") ; bhas - balsas ; megha - migla.

Kaip patys matote, tie sanskrito žodžiai rodo arba nudilima, vienos ar daugiau raidžių nustojimą, arba vėl priebalsių silpnėjimą, palyginus juos su mūsų senoviškesnėmis lytimis.

Viską suėmus krūvon, netenka abejoti dėl tikrojo baltų ir sanskrito kalbų santykio. Tai ne vien tik mano asmeniška nuomonė ; beveik visas sanskritologijos pasaulis pripažįsta tų dviejų kalbų nuostabų identiškumą. Štai du kart lankęsis Pabaltijy indų žymusis kalbininkas prof. Suniti Kumar Čatterdži pareiškia : "Neginčijamai visų pripažinta, kad lietuvių kalba panėši į sanskritą daugiau negu bet kuri kita...kai imame galvon šaknų, priedėlių ir žodžių kiekį, išlikusių abiejose kalbose". (Iš jo entuziastiškos knygos Balts & Aryans, 143 p.).

"Lyginamoji kalbotyra tarp baltų kalbos ir sanskrito atskleidžia labai stebėtiną jų sutapimą. Visos žodžių kategorijos jų fonetikoje o taip pat morfologijoje įrodo tokį pat sutapimą. Abiejų kalbų struktūra visiškai ta pati, paprasčiausios šaknys, priedeliai ir žodžiai tos pat kilmės ir rūšies" sako prof. Rosma Grisle, latvių kalbotyros Instituto dekanas. Jam atsiranda netikėtų pritarimų : net dr. Tamaros Buch, iš Varsuvos U - teto...

Kad tie profesoriai nepavargtų, man vėl tenka ateiti pagalbon su tokių sensacingų pareiškimų įrodymais. Štai vienas daugelio mano sutiktų gramatinių sutapimų pavyzdzių - MUO galūnė :

VARSMAN	viršūnė	VIRŠMUO
RASMAN	pavadis	RIŠMUO
SVADMAN	saldumynas	SALDMUO
PRATIMAN	plotis	PLATMUO

Kaip su tais kalbininkais nesutikti?

Be to, čia įrodoma, jog senovėje turėjome ir moterišką tos galūnės lytį : rišumonė, platumonė ir pan. (kaip malonė, svajonė ir t.t.)

Tuo tarpu, pasaulinė įžymenybė - prof. Tylor dar kategoriškesnis : "Lietuviai turi daugiausia pagrindo atstovauti pirmykštei Arijų tautai nes jų kalba parodo mažiausiai fonetinių ir gramatinių kitimų kurie įvyksta kai kita-taučiai perima svetimą jiems kalbą".

Ar nepuikus mūsų senovės pripažinimas? Toliau cituodami sve - timas "nepartines, neužangažuotas" nuomones, atrandame tokią : "Galėtume visai teisingai pasakyti kad Vedų Giesmės (epo Saktos, Sakmės) ir Baltų Dainos sudaro dvi giminingos literaturos mases papildančias vieną kitą " (Prof. Čaterdži ansčiau cituotos knygos "Baltų dainų grožio" skyriuje).

Visai neseniai - 1968 metais Vilniaus U - teto prof. R. Mi - ronas išleido porą labai svarbių ir vertingų darbų, įrodančių pilną abiejų kalbų daiktavardžių linksniuotės identiškumą, ir daugelio kitų gramatinių lyčių. Šį kartą, tenka lengviau atsidusti - profesorius nepatingėjo pateikti keliasdešimt įspūdingų puslapių pavyzdžių...

Prie tų visų mokslininkų moderniškiausio, vėliausio įnašo turiu malonumo pridėti labai svarbų etnologiniu bei proistoriniu požiūriu faktą: "anusvaros" vartojimą abiejose kalbose.

Kaip pats sanskrito žodis nurodo, anusvara (an - nos - vara) tai "per nosį varymas", nosinis tarpinis garsas tarp aukštaičių ą ir sanskrito an, am ; tarp ę ir en, em ; tarp į ir in, im. Tasai sanskrito tarimas dar ir šiandien išlikęs žemaičiuose : matau kan - anžuolan, keden, žansin (vietoj matau ką - ąžuolą, kėdę, žąsį). Jei norite daugiau pavyzdžių : "In tan dienan jijen buva užejen, prikiben, perkanden ; instačiau sansparan; ir panašiai.Tačiau anusvaros likučių užtinkame ir aukštaičiuose : santvarka, samprata, Santakas (Santok - Wielkopolskos - Jotvingijos vienas iš daugybes nelenkiškų vietovardžių, išdidus ir nesugriaunamas mūsų ten buvimo senovėje liudininkas).

To nepaprastai būdingo kalbinio apsireiškimo pagalba galime šiandien nustatyti mūsų kultūros įtakos ribas žiloje senovėje. Mūsų laikais, anusvarą, be žemaičių, tebeužtinkame tik pas lenkus ir prancūzus. Kodėl?

Mūsų vyčiai - gudai, nuvykę Ispanijon, ligi šios dienos išlaikė probaltų gryną tarmę : "infante", tuo tarpu kaip pas prancūzus, kur mūsų įtaka tesiekė tik Loaros upės rubežiaus, enfant (ęfą) nusilpo į anusvarą. Vietovardis Žansotė virto Jean Sotte (Žąsot). Panašiai pas lenkus. Užkariavę didžiulį nesuviršk inamą Jotvingijos plotą - "Wielkopolską", jie buvo priversti šiek tiek prisitaikyti prie vietinių gyventojų tarimo (manding, daugiausia įtakos čia bus padarę galindai) : žansis - gęs' ; kandžioti - kąsac' ; pančioti - pętac'. Iš kitos pusės, rusai, čekai ir kiti slavai, tos įtakos nepaliesti, nustojo s. sl. anusvaros : gus', kusat', putat'.

Galutinėje išvadoje, belygindami sanskrito ir baltų kalbas, turime pripažinti tokią judviejų tikrojo santykio schemą :

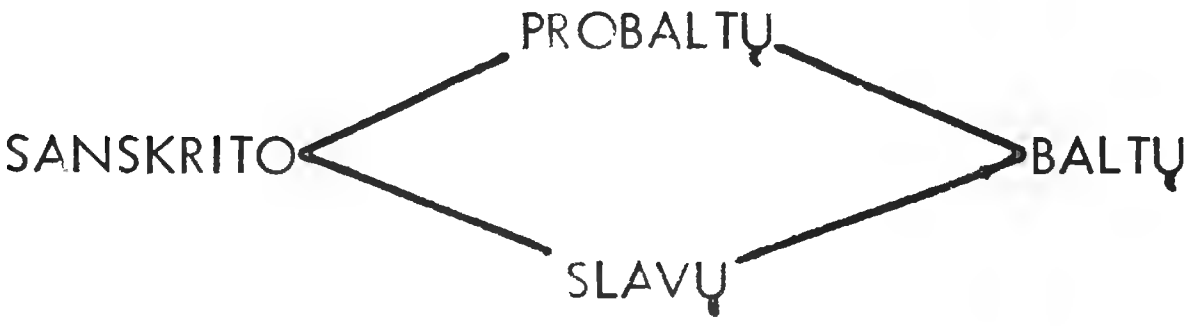

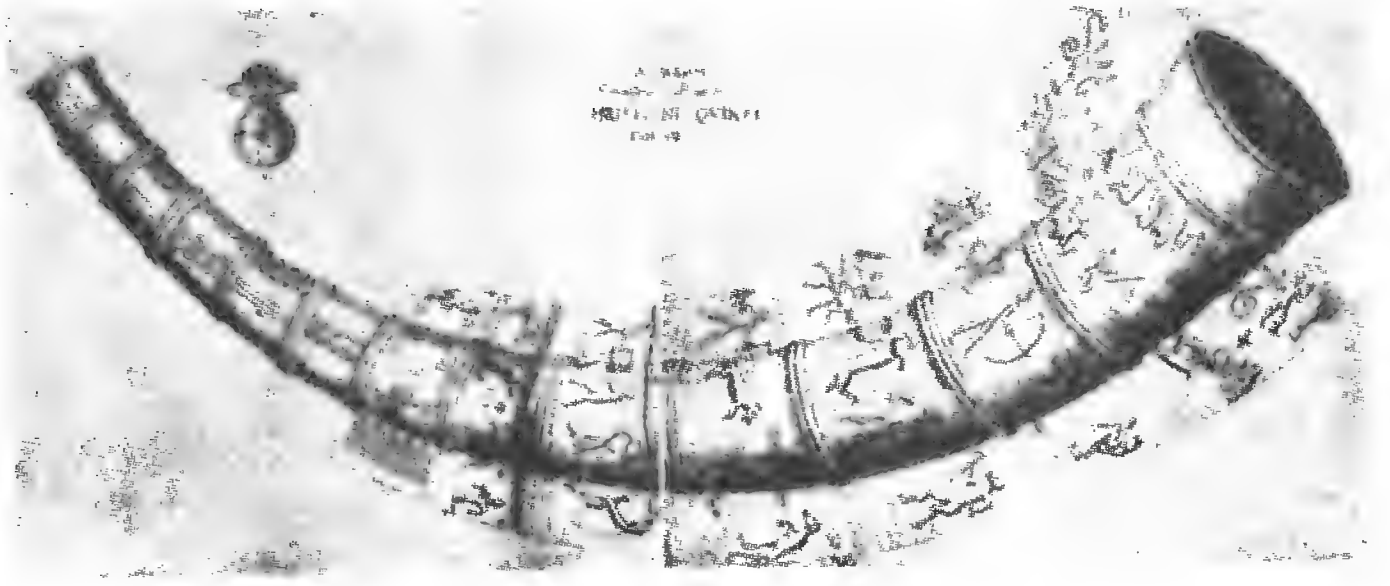

III LENTELĖS APTARIMAS

Oficialios istorijos neturiu tikslo komentuoti ar ginčyti. Sutinku su šimtais sąžiningų istorikų išleistų tomų, su kiekvienu jų paduotu dokumentu, su kiekvienu jų nurodytu faktu, išskyrus vieną išsireiškimą :

Pakeiskite "tautų kraustymosi" šabloną "romos imperijos užkariavimo žygiu". Bus geriau ir mums, ir istorijai...

Kadangi nemėgstu tuščių tvirtinimų, pateiksiu ir juodu ant balto įrodymą. Seniausias Rasos metraštis, kuris aiškiai perrašytas ir sutrauktas iš VI - VIII amžiaus originalo, (jau minėtas Naugardo Didžiojo kronikos Jokymo variantas), šiaip nusako mūsų Milžinų Žygį :

> *"Buvo kunigas Vanduolis, valdęs slavus (ostrogotus), žygiavo visur, šiaurėn, rytuosna ir vakaruosna, jūra ir sauskeliu, daugelį tautų užkariavo ligi Jūros pakraščio (Baltijos).*
>
> *Daugiau Vanduolis nusiuntė Vakaruosna jam paklususius kunigus Vardarikį ir Kunigaurį, su didžiulėmis slavų, rasų ir eisčių armijomis, ir tie nuėjo, daugel žemių nukariavo, – ir nebegrįžo!*
>
> *O Vanduolis, ant jų perpykęs, užėmė visas jų žemes (kunigaikštijas) nuo jūros ligi jūros, ir išdalino savo sūnums..."*

Atkreipkite dėmesį į sudrebinantį žemę faktą : Vanduolis ir Vardarikis yra neabejotinos istorinės asmenybės, kurių žinome ne tik vardus bet ir ką jie nešiojo kišenėse.

Pirmasis, hunams užėjus, ieškojo kompromiso ir, išsidėrėjęs visišką nepriklausomybę valdžioje, su sąlyga paklusti leno teisei ir mokėti duoklę, liko Šermačios (Sarmatijos) imperatorium "su visais savo valdžios ženklais", - pabrėžia Girdonis.

Antrasis, "Jafeto" anūkų gepidų (vėl jie!) karalius, pasidarė Aitilos dešiniąja ranka Žygyje į Vakarus. Jo vedami įotvingiai arba kitaip vyčiai - gudai, aišku, nebegrįžo. Kunigauris gi, vanduoliu karvedys, atsidurė net Ispanų Galicijoje, kaip vėliau pamatysime. Trumpai, ši rasų kronikos vieta sugriauna kaip kortų namelį pangermanistų iš piršto išlaužtas "tautų kilnojimosi" pasakas, sukurtas pateisinti faktui, jog dabar tų tariamųjų "germanų, gotų" Gintaro kelio visame plote nėra nė kvapo...

Mūsų kronika įrodo :

1) Kad Žygis į Vakarus buvo suplanuotas ir organizuotas gry - nai kaip karinė ekspedicija, - mūsų Imperatorius pasiuntė savo karvedžius atlikti tam tikrus strateginius uždavinius. Jiems tai perdaug gerai pavyko, ir jie nusprendė nepriklausomai įsikurti.

2) Kad apie "tautų kilnojimą" čia nebegali būti jokios kalbos. Tautos ir jų "žemės" paliko didžiulėje valstybėje kaip ir buvusios, tik jos gavo naujus kunigaikščius valdovus, gi visų "emigrantų" karių nuosavybės liko konfiskuotos pagal anų laikų teisę. Turime juk tikslų išėjusių skaičių: ostrogotų - 100 vėliavų, vyčių - gudų - 80, vanduolių - 80, varulių - 40. Menkas likutis - apie 6 - 8 milijonai - ir toliau tebegyveno krašte, bet apie juos vengiama net prasižioti.

Mes tai žadame atitaisyti IV lentelėje.

IV LENTELĖS APTARIMAS

"Laikotarpis nuo antrojo ligi penktojo amžiaus po Kr. yra Baltijos kultūros "aukso amžius". Rytprūsiai ir Lietuva ne tiktai palaikė gyvus ir sudėtingus prekybos ryšius su Romos Imperija bei laisva Germanija, jie išaugo didėjančios pramonės ir žemdirbystės dėka į veržlų kultūros centrą, kuris darė įtakos visai šiaurės rytų Europai. Niekad anksčiau baltai nesinaudojo tokiu metalo objektų gausumu ir įvairumu... Jų įtakos zona buvo Europoje didžiausia, neskaitant Romos Imperijos." *(M. Gimbutienė, The Balts, p. 109.)*

Verta būtų pateikti čia šį mūsų šviesios archeologės skyrių ištisai, apie geležinių plūgų naudojimą, kai daugelyje Europos vietų dar apie tai nė sapnuote niekas nesapnavo, apie mūsų meistrų kūrybinį savitumą, nesekant svetimų papuošalų ar įnagių pavyzdžių, o patiems žengiant progreso priekyje, apie grakščius galindų žemėje randamus emaliuotus papuošalus bei sagas, kurių taipogi pilna Lietuvoje ir Latvijoje, apie nepaprastą turtingumą palaidotų kapuose...

Kažkodėl viso to neįmama net dėmesin, kai stengiamasi pradėti mūsų istoriją "nuo pečiaus" t.y. nuo to nelemto krikšto keturioliktajame amžiuje. O juk tai neatremiami, daiktiniai įrodymai!

Po hunų antplūdžio, užliejusio Gintaro kelio pietus, mūsų ekspansija šiek tiek sulėtėja, bet vis dėlto netrukus mongolai csimiliuojami; jiems niekad ir nepavyko užvaldyti mūsų administracijos : Vandorius, Vandelorius, Valemiras, istorikų liudijimu, gavo kone pilną nepriklausomybę nuo pat pradžių, tik su sąlyga pripažinti leno teisemis Ordos Chaną viršininku ir mokėti jam formalumo duoklę ; tačiau netrukus ir toji sąlyga mūsų gudams pasirodė per sunki :

"Aitilos sūnūs laikė ostrogotus savo vergais pabėgėliais, ir užpuolė Valemirą, kad jis vėl jiems paklustų. Jis juos taip sumušė, jog jie pabėgo į tuos Skitijos kraštus, kuriais praplaukia Dunojus, ir kuriuos jie savo kalboje vadina Hunnivar." (Hungar, Girdonis, Gudų Žygiai.)

Tuo būdu olbierai - avarai - bulgarai palaipsniui nustojo Ukrainos kontrolės, o Gemalių dinastija, kaip nurodo Jokymas, išlaikė nepertraukiamą valdžios grandį per visus ankstyvuosius viduramžius. Tų mūsų karalių vardų, deja, jis nepateikia, o pažymi tik devintą iš eilės valdovą nuo Valemiro - Vyties Saulavį, kartu ir paskutinį Šviesiausių Gemalių - Perkūno Sūnų palikuonį.

Tasai miršta, pasiekęs visų mūsų tautų svajonės - Gintaro kelio išlaisvinimo ir apjungimo. Ir štai vėl imperija susvyruoja, tik vos teatsistojusi ant kojų. Ta proga reikia priminti senovės probaltų paveldėjimo įstatymą, mūsų kultūros dėka išsiplėtusį visoje Europoje ir net už jos ribų : išimtinos vyriškos lyties paveldėjimą. Todėl Vyties Saulaviui palikus

tik dukrą, valstybę ištinka katastrofa, lygi hunų antplūdžiui. Kaip iš to chaoso išbristi? Keliasdešimts vos paklususių "žemių" kunigaikščių riejasi tarp savęs, nesurasdami pirmininko. Apie 30 metų stoja bevaldė Rasa.

Taip prieiname tuos garsiuosius rasų kronikos žodžius : "Plati ir turtinga mūsų žemė, bet nėra joje tvarkos!"

Išeitis vis dėlto randama. Reikia pasiųsti, įprasta mums tvarka, delegaciją "nuo visų žemių" pas varulių karalių Gudeleivą, kuris vedęs Vyties Saulavio dukrą Gemalę ir tuo būdu lyg ir pasidaręs "giminė". Jo prabočiai Baltai veda savo kilmę "tik" iš Upelonio, na, bet ką gi padarysi- geriau jau mokslo Dievas, kaip betvarkė...

Pasakyta - padaryta! Štai, Gudeleivos sūnus, kuris iš motinos pusės, reikia manyti, paveldėjo šiek tiek Perkūno mėlyno kraujo, sutinka perimti Gintaro kelio valdžią. Taip Varių Rikis su broliais Taurvariu ir Seniausiu įžengia Gardarikės Imperijos sostan.

Neskaitant poros pasimirimų ir vienos žmogžudystės, kai Varių Rikio žmonos Eivandės brolis Algis nukauna mūsų Gediminaičių protėvį dainių Sakaldą (Askold), valdžiusį Gintaro kelio pietus su sostine Kauno Garde (Kijeve), šiaip viskas susitvarko.

Bet vėl. Varių Rikiui pasimirus, jo sūnus Varingis dar mažametis. Pagal mūsų įstatymus jis turėtų būti "išguitas", ir jo palikimas atitektų jo dėdėms. Tačiau tie, nepagalvoję, ėmė ir pasimirė dar anksčiau. Teliko tik Varių Rikio ginklo brolis Algis - šešuras. Tokiu atveju, to "blogojo" dėdės standartinė procedūra yra nužudyti mažametį įpėdinį, prisigimdyti vaikų iš nesuskaitomų sugulovių ir pradėti naują dinastiją...(Žiūr. pav. Dlugošo lenkų dinastijos pradžios aprašymą, o taip pat išgarsėjusį Boriso Godunovo epizodą, panaudotą Puškino bei Čaikovskio).

Tačiau garbingasis Algis, pats Baltų didikas, to nepadaro. Jis globoja mažametį lyg tikrąjį savo sūnų. Čia iškyla dar vienas mums labai būdingas įstatymas, kurį pirmoji iškėlė dr. J.Deveikė. Tai ginklo ir kraujo brolio bičiulystės įstatymas : Kęstutis - Algirdas, Jogaila - Vytautas atrodo mums lyg dvyniais. Bet tasai dvylipumas, arčiau įsižiūrėjus, eina kiaurai per visą mūsų kunigaikščių bei karalių istoriją. Šviesioji Deveikė pavadino šį reiškinį dvivalda.

Serbų kroatų VIII šimtmečio kronikos duoda mums tos šventos apeigos aprašymą, kai du karžygiai "susibroliuoja", įsipiaudami kardais rankas ir sumaišydami kraują.

Mūsų akimis gana "laukinis" ir beprasmis žygis. Anais laikais- šventa tikybos apeiga : mirtina priesaika. Įsigilinkime, kas atsitinka kardo ir žirgo gadynėje, kai vadas krinta mūšyje? (O labai dažnai tada vyrų amžiaus vidurkis neprašokdavo 25 - 30 metų!) Suirutė, štai kas... Todėl ginklo brolis, bendru to laiko sutarimu, čia pat kovos lauke perima vado- vybę, palaikydamas valdžios tęstinumą. Ne kitais sumetimais mūsų dienomis numatoma viceprezidento vieta, ir atrodo, ne be pagrindo...

Taigi, Algis nesulaužo duotos priesaikos, bet, pavaduodamas tėvą išlaiko valdžią, kol užaugęs Varių Rikio sūnus įsikuria Nemunogarde,

mūsų Gintaro kelio sostinėje. Kas dar tos senosios sostinės tikrumu abejotu, nežiūrint paties graikų imperatoriaus liudijimo, tepasižiūri mūsų Enciklopedijon, kurioje paduota Gardino garbė. Tai ne paprasto miesto ar tvirtoves ženklas. Tai Imperijos garbė, pagal heraldikos griežtas taisykles vaizduojanti aplink centrą ratu sudeliotas visų "žemių", leno teisėmis paklususių karalysčių bei kunigaikštysčių garbes.

Beje, nei Varšuva, nei Kijevas, nei Maskva, nei Naugardas Didysis tokios garbės neturi. Kodėl? Juk daug kas norėtų savintis pirmgimio Ezavo pupas...

Čia pravartu įterpti gana svarbią digresiją. Mano nujautimu, didžiulė protesto banga pasipils dėl mūsų "beatodairiškai" vartojamo Imperatoriaus ir Imperijos titulo: kaip nors sumažinkime, kaip nors sušvelninkime, tik neišsišokime, tik nesisavinkime svetimų pasaulio valdovų titulų...

Gerai. Jūsų valia. Kaip gi turėtume sakyti? "Variagų pirklys" Algis pasiuntė karalių pasirašyti taikos su graikų imperatoriais? "Eilinis" Mindaugas valdė 21 valstybę? "Jefreiteris von Odoakr sugriovė Roma? "

Žinoma, žinoma, - būs atsakyta, čia jau gal per žemas n e t ir t a m s i a m p a g o n i u i valdovui laipsnis. Bet mes juk turime istorinį, neabejotinai žinoma Didžiojo Kunigaikščio titulą. Kodėl gi jo nepavartoti?

Štai kodėl. Jis jau seniai nustojo savo tikrosios "aukščiausiojo" reikšmės, lygiai kaip prancūzų Monsieur - pradžioje taikomas tik aukščiausiam valstybėje po karaliaus laipsniui - jo broliui (Mon Seigneur), palaipsniui nusirito ligi gatvės šlavėjo.

Panašiai kaip pas prancūzus, musiškis Ponas, senovėje (U)ponis, upės baseino, taigi nepriklausomos "žemės" valdovas, nuvažiavo, palikimą bedalinant ir "ūkį" besmulkinant, ligi demokratiškojo pono.

Graikų istorija atsimena vieną tokį nupuolimo atvejį, kai jų laivas, plaukdamas Juodosios jūros pakrante netoli Dniepro žiočių, buvo sukrėstas galingo balso: "Didysis (U)ponis - Pan - mirė!"

Kaip visuomet, lielgandos prasmė alegoriška: Dievo Upelonio arba (U) Ponio mirtį turime suprasti kaip mūsų nepriklausomo nuo žmonijos amžių pradžios kultūros centro - Bugo (U)pyno užvaldymą kokios nors "barbarų" tautos, nebepripažįstančios to Dievo.

Jei mes savo "Didįjį Kunigą" tebesuprastume, kaip jį suprato hetitai: Lugal - Gal (Liel Galiūnų Galiūnas), arba kaip abisinai tebetituluoja jų Imperatorių Negus Negesti (Karalių Karalius), ar persai savo valdova Šah - in Šah, tai bę abejo, tik tokios pat prasmės "Didįjį Kunigą" tegalėtume iškelti Gintaro kelio sostan.

Bet deja, lenkų hipnozės įtakoje pasidavėme įkalbami, jog jų karaliaus titulas didesnis ir svarbesnis kaip mūsų "pagoniškasis" kunigaikštis.

Tikrumoje gi, mūsų Kauningas, Kunigas visai atitinka skandinavu Sagų "Konung" bei Nibelungų Giesmes Kuenig - karalių. Kuningaikštis, karaliaus sūnus, tuo pačiu nustoja vieno laipsnio. Istorikas K. Jurgėla gausiais autentiškų dokumentų - sutarčių pavyzdžiais tarp mūsų kunigų

ir svetimų valstybių (Livonijos, kryžiuočių, popiežiaus, Naujosios Romos, vokiečių imperatoriaus ir t.t.) įrodė, jog šis mūsų "kunigaikščio" titulas dar XIII - XV šimtmečiais pastoviai jų buvo verčiamas "koenig", "rex", o ne "fuerst" arba "dux". (History of the Lithuanian Nation, 174 - 175 p.) Tą patį patvirtino prof. K. Alminas (jo paskaita 1969 m. lapkričio 14d. Santa Monikoje), pasiremdamas jo mikrofilmuotomis ištraukomis iš Karaliaučiaus ir Malborgo archyvų.

Matome, jog pradžioje, "Didysis Kunigas" lietuviškai reiškė aukščiausią pasaulio galios laipsnį: asmens, valdančio karalius. Tai klasiškas imperatoriaus ir jo valstybės apibūdinimas: imperija visada susideda ne tik iš čiabūvių, bet ir paklususių svetimų tautų - mūsų atveju, mokančių mums duoklę slavų, mongolų, suomių, vengrų ir kt. Šitą istorinį, neginčijamą, bet kažkodėl kruopščiai nutylimą faktą čia ir tenka iškelti. Pridurkime dar, jog šalia tų dar niekeno neužginčytų faktų, imperatoriaus titului turime visai aiškius istorinius legalius pagrindus:

"Imperatoriai Galys ir Voluinėnas viešpatavo dviejus metus ir keturis menėsius. (251 m. po Kr.) Vos tegavę valdžią, jie tučtuojau sudarė sąjungą su gudų tauta...Išėję iš Miesto (Romos) žygin prieš Gemalionį, kuris Mesijoje stengėsi sukurti naują santvarką, jie buvo užmušti prie Forum Flaminii". (Girdonis, Gudų Žygiai.)

Žiniavaldas gi, paminėdamas tuos mūsų valdovus net paaiškina jog Galys buvo Voluinėno tėvas, ko pas romėnų istorikus nerasite.

47. Voluinėno pinigas

Jotvingių galindų, suomių ir visų rasų Imperatorius, trumpam apjungęs Gintaro kelio ir Romos imperijas.

Atkreipkite dėmesį į čia pridėtą Voluinėno monetos nuotraukoje iškaltas jo oficialus titulas: Voluinėnas Cezaris Imperatorius eisčių, kuršių, kurėnų, galindų, suomių, galonių, vanduolių. Tam jo titului patvirtinti jis papuoštas mūsų "sauluvos spindulių" imperine karūna, nieko bendra su Roma neturinčia, - jie puošėsi laurų lapų vainiku.

Tasai Baltų karalius įkopė valdžion pačioje didžiausioje Romos saulėlydžio suirutėje. Jųjų taip sunkiai ir kruvinai nustatytas Limes, Europos pasidalinimo rubežius, griuvo nuolatinių "partizanų karų" antpuolių

pasėkoje. Ir štai, jis sugalvoja : kodėl nepabandyti išmaldauti taikos iš "barbarų"? Juo labiau, jog jis pats kilęs iš jų tarpo, ras bendrą kalbą, jei tik negailės kompromisų ir nuolaidų.

Nelabai dar seniai buvęs išdidžiausias pasaulyje Miestas, kuris su panieka žiūrėdavo net į graikus, svaigsta optimizmo euforijoje : radome išgelbėtoją, tegyvuoja naujas, išmintingas taikos ir sugyvenimo apaštalas!

Kalamos monetos su grobuonių karalienės Romos istorijoje negirdėtais šūkiais : Concordia, Aequitas, Pudicitia, Marti Pacifero - Sandrauga, Teisingumas (fair deal), Padorumas (santykiuose) ; karo dievui Marsui įduodama į rankas alyvų šakelė - žodžiu, mūsų Vyties vėliavoms tolydžio gausėjant Dunojaus pakraštyje, Mieste kyla didžiausia panika...

Ir ką gi pasakysite? Toji pacifizmo diplomatija įtikina Pabaltijį. Kuršiai, varuliai, galindai, vanduoliai, net ir suomiai palankiai priima Baltų dinastijos palikuonio pasiūlymą ir sudaroma sąjunga tarp dviejų pasaulio galybių, turėjusi išgelbėti Europą nuo skerdynių ir suirutės.

Tik štai, Perkūno sūnus Gemalionis įžeistas. Jo laipsnis gudų hierarchijoje aukščiausias, ir ostrogotus reikia eiti malšinti karu. Galą jau žinote, tik čia turime pridurti, jog šis "Apolonas Gelbėtojas", kurį matote kitoje Voluinėno monetos pusėje, yra to valdovo tik kitaip tariamas vardas. Slavai iki istorinių laikų išlaikė tą variantą : Voluš, Veles pas juos yra tas pats mūsų Upelonis, Bugo (Dievo) upės globėjas. Tuo būdu Volusianus, su lietuviška onis galūne, yra to Dievo palikuonis - Baltų dinastijos, ir tai sąmoningai pabrėžiama, prašant taikos Pabaltijy. Iš tos pačios Veles - Voluš dievo šaknies kilo ir Voluinės sostinės vardas, o pagal ją ir visa "žemė" imta taip vadinti. (žiūr. Dlugošo Bugo upės aprašymą).

Maža to, turime ir kitą imperatorių. Atkreipkite dėmesį į Vadakario vedamų tautų sąrašą, iškaltą marmuro lentoje, rastoje Salzburgo Šv. Petro katedros katakombų kasinėjimuose :

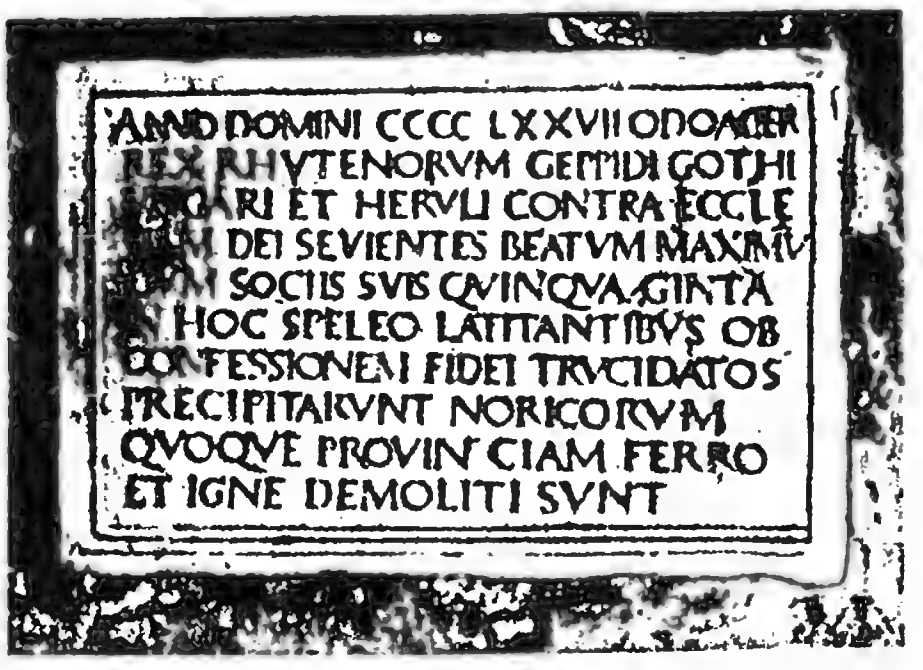

48. Vada Kario paminklinė lenta Salzburge

"Viešpaties 477 metais, Vada Karys, rasų, gepidų, gudų, vengrų ir varulių karalius, žiauriai skriausdamas Dievo Bažnyčia, numetė nuo uolos palaimintą Maximą su jo 50 draugais, besislėpiančiais šiame urve, gi Noriko provinciją sunaikino kardu ir ugnimi"

Girdonis pareiškia, jog šis mūsų Pabaltijo tautų koalicijos valdovas, nušalinęs paskutinį Romos imperatorių Aukštuolį, "valdęs Pasaulį 14 metų be pasipriešinimo". Tai kokį titulą duosime tam visos Europos Viešpačiui, kuris be ceremonijų nušalino Romos imperatorių? Negi jį paliksime "vokiečių" viršila? Aš asmeniškai jį laikau mūsų GENČIA (pusdieviu) prabočiumi ir kasmet žiebiu jam žvakę Naujųjų metų proga...

Šitaip du kartus istorijoje mūsų ir Romos imperijos bei tautos buvo sujungtos, nors ir trumpam laikui, vieno pasaulio Viešpačio valdžioje. Neskaitysim, pagaliau, Žemosios Imperijos valdovų, kaip Taučius, Viešpačionis, Aukštuolis ir daug kitų, kurie, nors mūsų kilmės, buvo "emigrantai", ir todėl jų titulai mūsų Gintaro kelio neliečia.

O įuodu ant balto įrodymų mėgėjams čia pateiksiu Naugardo Didžiojo metraščio liudijimą :

"Varių Rikis po brolių (Taurvario ir Seniausio) mirties valdė (pats vienas) visas žemes. Kad jam niekur valdžia ir teismas nesumenkėtų; jis įkeldino (sostuosna) visuose garduose kunigaikščius iš varingių ir slavų, pats gi pasivadino Didžiuoju Kunigu arba Basileum, (Imperatorium), tie gi liko parankiais kunigais, (paval-diniais leno teise).

Arabų šaltiniai irgi tai patvirtina. Ibn Rost IX šimtmečio gale sako, jog Rasos valdovai tituluojami Šventupuoliais (ne asmens, o laipsnio pavadinimas!). Štai jums autentiškas lietuviškas imperatoriaus pavadinimas, nes tasai Šventas Upuolis arba Upelonis tai Baltų dinastijos protėvis. Tūkstantį metų pridėjus - atėmus (mums, seniausios pasaulyje kalbos atstovams tai didelio skirtumo nesudaro), tas žodis nudilo iš Upelonio > Upočiaus > į Pocių, kaip liudija mūsų kunigaikščių Pocių (Pac) vardas, kurių oficialus titulas (pagal Vatikano Archyvų antspaudų rinkinį) labai įsidėmėtinas: "Capitaneus Nemunensis", taigi, upyno valdovas, Uponis! Kitas panašus "capitaneus" tai Piastas - (U) pestas, mūsų Vandel Upės valdovas, tariamasis "lenkų" dinastijos kūrėjas. Vaje!...

Tegyvuoja dar kartą Vanda, Gintaro kelio Gema Mačionė!

The case rests. (Įrodinėjimas baigtas). Padėtį išnagrinėjus neabejotinų istorinių dokumentų šviesoje, dabar vadinkite mūsų senuosius valdovus, kaip patinkami - pagal demokratišką, socialistinį ar kokį kitą svetimą prieskonį. Tik turėkite galvoje, jog graikai nesigėdija Aleksandro (nors tai ne jų tautos didvyris), rusai komunistai Petro Didžiojo (nors jis su Leninu nedraugavo), demokratiškieji prancūzai Karolio Didžiojo ir Napoleono (nors vienas buvo liaudas, kitas korsikietis, "normanų" palikuonis). Tai jų visų praeities didingieji laikai, ir jie moka suderinti šių dienų "progresą" su pagarba savo istorijai.

Karta jau nuklydus digresijos šonkeliais, įterpkime ta proga porą temiomos svarbos dokumentų tų mūsų ieškotojų naudai, kurie, be senoviškų autentiškų tekstų, nesileidžia įtikinami jokiais logiškais ar daiktiniais įrodymais.

Aš čia šaukiuosi Dievulio Mokošiaus pagalbos. Teapšviečia jis juos, kaip apšvietė mane, vesdamas mano žingsnius stebuklingu būdu šimtų tūkstančių tomų bibliotekose į tą vienintelę knygą, į tą vienintelį sakinį, kuris atskleisdavo man tiesą. Telydi tat juos Didysis mūsų Upelonis, Baltų dinastijos globėjas, beskaitant ir bejsisąmoninant pateikiamus dokumentus:

"I IDOŠA ZA MORE K VARIAGAM, K RUSI. SICE BO SIĄ ZVACHU TI VARIAZI RUS', JAKO SE DRUZI ZOVUTSIA SVIJE, DRUZI ZE URMIANE, ANGLIANE, DRUZI ZE GOTE, TAKO I SI".

"Ir nuėjo užjūrin pas varingius, Rason. Nesgi tie kariai varingiai vadinosi rasais, kaip kiti kariai vadinosi švedais, kiti germanais, anglais, kiti gudais, taip ir šie (kariai turėjo atskirą vardą ir tautą)".

Kalba eina apie delegaciją, siunčiamą Varių Rikio pasikviesti. Kur? Pas kokią tautą? Lyg nujausdamas, kad ateityje kai kam gali buti neaišku, skriba susirūpinęs. Tik susimildami, nesumaišykite tautų! Rasai tai ne švedai, o taipogi ne anglai, ne germanai ir ne gudai! Ar gali būti žiauresnio smūgio neonormanų mokovams? Jų pasakos sprogsta lyg muilo burbulai, juo labiau, kad, įjungdamas germanus savo išvardiniman, skriba vėl užbėga išanksto už akių išvedžiojimams, jog sakinio pradžioje pavartotas išsireiškimas "užjūrin" būtinai turi reikšti "iš kitos Baltijos jūros pusės". Nieko panašaus! Sėdama laivan Rygoje ar Gdanske ir išlipama Germanijoje, – štai ir visas "užjūris", kaip ji kronikininkas supranta.

O kadangi Rugija – Varulių sostinės ir Krivių Krivaičio buveinė yra sala, juo labiau ji nusipelno "užjūrio" pavadinimo, kaip toliau skriba primygtinai įrodo, imdamas pavyzdžiu dar vieną salą – Angliją. Atrodo, žmogus negalėjo aiškiau išsireikšti, tačiau neonormanai, žut būt užsiangažavę iš anksto varingių "švediškumui" įrodyti, visai nepaiso to juodu ant balto teksto ir desperatiškai ieško to "užjūrio" menkame Roslageno kaimelyje. Jis nusižengia kronikos įspėjimui : nemaišykite rasų su švedais!

Antra vertus kalbotyra mums įrodo, jog herulli, gerulli, varulli, kaip jie buvo kraipomi ivairiuose tekstuose, visai atitinka lygiai iškraipytus variazi, varengi, variagi. Tik mūsų kalba abu variantus sutaiko, tik mūsų kalba jų reikšmę atskleidžia : varingis ar varulis tesiskiria tik galūnėmis, o tos abi galūnės – kaip keista – lietuviškos! Prisiminkime, jog Prancūzijoje užtikome dargi trečią galūnę – varulietis (varlet).

Pagaliau, varingių – rasų vardo tapatybė, iškelta Naugardo metraštininko, nepaprastai svarbi. Tas kalbinis reiškinys oficialaus mokslo pripažintas, nes kartojasi kronikose nuolat kaip sinonimas. Mūsų cituotas skriba tą faktą dar aiškiau nušviečia, nes tebegyvena tame persilaužimo laikotarpyje, kai abu vardai tebebuvo suprantami ir vartojami lygiagrečiai, tik jis jau žino ir pabrėžia, kad rasų vardas esąs atsiradęs vėliau – ir pradeda išstumti pirmykštį. Šiandien be sunkumų galime įrodyti tą jo tvirtinimą klasiška šwa nudilimo taisykle : (Va)rangiai > (Va)razai > rasai.

Antras lemiamos svarbos dokumentas, pateikiamas čia kitų mūsų priešų, pangermanistų maloniam dėmesiui, liečia "gotus", kuriuos buvo bandyta, ir kai kada dar tebebandoma, pavaizduoti germanais.

"Hae itaque gentes, Germanis corpore et animo grandiores, pugnalabant beluina saevitia".

Mūsų gerasis Girdonis, aprašydamas giranių (pagirytų), augančių (aukštaičių), varanių (dar vienas varulių variantas), tautalių, rugių, rasų gentis, kurias apjungęs mūsų karalius Radvila žuvo 494 metais mūšyje su longobardais, ir kurios visos, anot jo, gudų kilmės, taip apie jas išsireiškia :

"Visos šios (gotų) gentys, viršijančios germanus kūnu ir dvasia, kovodavo žverišku narsumu". Čia juk aiškiai ir nedviprasmiškai viena kitai priešpastatomos šios dvi tautos, ir dargi nevisai palankiai germanams palyginami jų fiziniai ir dvasiniai privalumai. Girdonis tuo nesitenkina - kitoje knygos vietoje jis ir vėl užsispyręs kartoja : tik nemaišykite "gotų" su germanais! Kodėl tai jam taip svarbu? Mat nuo seno ėjo žutbūtinė kova tarp Pabaltijo gudų ir kylančių švabų - bavarų (vokiečių pirmatakų), todėl Girdonis, patsai būdamas gudų kilmės, aišku susirūpinęs, kad kas nepalaikytų jo tautos neapkenčiamais germanais.

Tai mirtinis smūgis Drang nach Osten grobikų išvedžiojimams.

Neatremiamų dokumentų šviesoje, negarbingai griuvus švedų bei vokiečių užmačioms aneksuoti mūsų praeitį, pasidarome laisvi duoti savišką, paremtą tiesa, interpretaciją. Juk tūkstančiai lietuviškų asmenvardžių, vietovardžių, genčių vardų, užrašytų istorijos lapuose, tiesiog šaukte šaukia į dangų, svetimų kraipomi ir niekinami. Ypač vertingi lietuviški vardai, tekstuose išlikę visai gryni, nesudarkyti. Jų gana daug, ir jie išvengia to baisaus "atlietuvinimo" kaltinimo, kai kurių nykštukų akyse juodžiausios nuodėmės. Tokie pvz. Gainas, Lielingis, Radagaišis, Eiterys po Marias, Eitonių Rikis, Vanduorius, Vandelorius ir t.t.

Dar įspūdingesni, nes absoliučiai patvirtinami tekstu, tokie, kurių lietuviška prasmė paaiškinama :

"Taučius, Viešpačionio sūnus, ir pats Viešpačionis...valdė du metus ir du menėsius". Kadangi Vespasiano sūnus Titus romėnų niekad nebuvo vadinamas Vespasianu, tai Girdonis, pavartojęs tą žodį įrodo, jog jį suprato lietuviškai "valdovo", o ne asmenvardžio prasme.

"Šventasaulavis turėjo sugulovę tarnaitę vardu Maluša (Meilužė). Kas bijo mano atlietuvinimų, turi čia pasirinkimą : neonormanų mokovai, nei iš šio nei iš to, pataisydami kronikos tekstą, "atskandinavino" Malušą į Malfredą! Se non e vero, e mal trovato...*

"Balamiras (hunų vadas) kariavo su Vanduorium ir trečiame mūšyje jį nukovė, paimdamas jo giminaitę Vadamercą (Vado Mergą) sau už žmoną". Nereikia ne aiškinti, kad taip ją pravardžiavo gudai, pasipiktinę jos negarbingu likimu...

*Nors ne tiesa, bet gražiai pameluota, sako italai (ben trovato).
Čia ironiškai, pakeisdamas žodį "bene", išverčiau "nevykusiai pameluota".

Tokių vardų vokiečiai savaip iškreipti nepajėgia, o mums kiekvienas jų yra prasmingas, ir todėl autentiškas. Padarykime jiems malonumą, paaiškindami jų pačių vardą. Voldemaras, cituodamas Bugą, nurodo, jog vokiečio vardas kilęs iš Vagoth tautos pavadinimo pas Girdonį. Labai teisinga pastaba, ypač kad tas žodis paliudytas net porą šimtų metų ankščiau Galijoje, Bagaudo lytimi. Bėgaudas - Vagaudas arba G > K ir D > T garso nuslydimo pasekoje išsivystęs velesnis "vokietis" šiuo atsisklei-džia kaip "pabėgėlis", žemės artojas būras.

Dėl Romos senatorių žemvaldžių nežmoniškos priespaudos šitokių pabėgėlių atsirasdavo tiek daug, kad jie susiorganizuodavo "svieto lygintojų "gaujomis ir romėnams tekdavo su jais vesti tikrus partizaninius karus, pavartojant didelius dalinius. Ispanų Fuero Juzgo, Baltų karalių išleistas teisės rinkinys, pagaliau sunormavo tą begėdišką išnaudojimą, skirdamas tam klausimui ištisą įstatymų dalį. Ten aiškiai, pasirėmus tei - singumu nustatomas šeimininko - berno legalus santykis ir abipusės prievolės, o taip pat trečiųjų asmenų, - kaimynų šeimininkų atsakomybė, priglaudusių tokį Bėgaudą - Vagaudą.

Bet kas svarbiausia, kad ir pabėgėliui suteikiama šansų. Jei jam pavyksta pasiekti dvasiškių valdomą ūkį - bažnytkaimį, ir puolant prie aukuro, jį apkabinti, - niekas nebeturi teisės jo paliesti, kol jis pasilieka ūkio ribose. Šiuo šviesiai humanišku nuostatu pasiekiama dvigubo tikslo : savininkai pažabojami, jei jie linkę sadizmui, ta gresmė, jog bernas gali legaliai iš jų išbėgti bet kuriuo momentu, gi nuskriaustajam suteikiama teisė pakeisti valdovą išmintingesniu dievo tarnu.

Tuo būdu mūsų kilnieji administratoriai per trumpą laiką išsprendė teisėtumu romėnų "civilizacijos" skaudulį, su kuriuo tie nesekmingai kovojo ginklu porą šimtmečių.

Ligi šiandien, keliasdešimt pietų Prancūzijos miestelių vyčiųgudų buvusios valstybės ribose nešioja Begles, Bagoud vardus, gi ypač paplitę Villefranche, laisvojo prieglobščio vietovardžiai.

Šitaip gimė trečiasis luomas, miestelėnai, buržuazija. Žinoma, tarp jų buvo ir aukštos kvalifikacijos profesionalų amatninkų, pirklių, nuo seno susiorganizavusių į gildijas, tačiau juodadarbių gyventojų masę sudarė "bėgaudai", "sueiviai", bernai pabėgėliai.

Baigiant paskutinės lentelės aptarimą, nebekartosime šioje knygoje jau ankščiau paduotų žinių, kaip pvz. mūsų kaimynų latvių nelaimingo Rikvaldų dinastijos galo. Tačiau neįmanoma, suteikiant bendrą mūsų praeities vaizdą, aplenkti lenkų valstybės ir tautos atsiradimo.

Dlugošas juos išveda iš čekų atplaišos, nuklydusios mažytėn Krokuvos "žemėn", Vyslos aukštupin (žiūr. 41 il.). Visai teisingai. Patys slavistai nustatė, jog slavų kultūra ir tikyba ėjo iš Balkanų pusiasalio čekų moravų kryptimi, kur apie 623 metus po Kr. apsireiškė trumpalaikė pirklio Samo valstybėlė. Jai bematant suskilus, legendariniai broliai Čech ir Lech (tų tautų eponimai), nebesugyveno, ir pastarasis, nepasakęs nė sudiev, išėjo ieškoti laimės Vyslos aukštupyje.

Ligi pirmojo pasaulinio karo toji teisinga versija buvo pačių lenkų istorijos vadovėliuose. Bet laikui bėgant, jie apsisvarstė. Nepatogu "Mocarstvą" (imperiją) kildinti iš nemėgiamos brolių tautelės... Tada išeitų aikštėn nemaloni tiesa, jog lenkai tik XI - XII amžiuje užkariavo Wielkopolskos, Voluinės, Pamario, Jotvingijos, Mozūrų plotus ir todėl į juos jokio kito istorinio titulo neturi, kaip grobikų titulą.

Atstatant faktus, nurodykime visų pirma, jog lenkams niekad nepavyks atsikratyti čekų giminystės. Kad ir menkiausiam kalbotyros studiozui nesudaro abejoniu, jog jų kalbos yra dvynukės, kaip kad Čech ir Lech yra buvę... Gi dėl jų tautos atsiradimo priminkime porą neabejotinų faktų: Kirilas ir Metodijus krikštija Moraviją 863 metais (kunigaikštį Rostislavą), o prieš ji, 846 metais, buvo Maimiras, Samo įpėdinis. Praeitis neperseniausia, nes jei bandome tik šiek tiek giliau pasiknisti, randame tose pat žemėse gyvenančius avarus, kurie paslaptingu būdu ir sutapimu lygiai tuo pat laiku pranyko iš istorijos lapų ir žmonių atminties...

Dėl naujausio jų mokslo atradimo, kur vargšai vanduoliai be ceremonijų užaneksuojami ir iš piršto sukuriamas "senoviškiausios lenkų kultūros centras Gniezno - Pamarės ruože", tai tikrumoje dalykai vystėsi truputį kitaip :

Mūsų vanduoliai, jau Girdonio aprašyti, laikė Amazonės Vandos upyną nuo amžių pradžios, kartu su mūsų eisčiais, vytingiais, galindais, jotvingiais ir prūsais. Deja, tarp jų visų, nerandame nė vienos lenkiškos genties. Antra vertus, vanduolių karalių vardai : Kunigauris, Genčiarikis, Eičiarikis, Vanduorius, Vandelorius ir visi kiti anaiptol neskamba lenkiškai! Taipogi ir naujesniais laikais, "protėviai" Popiel ir Piast ne kas kita, kaip lietuviški Paupelis ir (U)pėstas, - kas jiems puikiai tinka, besėdintiems prie upės. O jau tas perkrikštas Mieško! - 966 metais vanduolių eilinis kunigaikštis Daugonis (vardas jo paties pasirašytas laiške popiežiui, kuriame jis parduoda savo kraštą su gyvu ir negyvu inventorium Romai už karališką vainiką), priėmęs krikštą, gauna naują, čekų vyskupo suteiktą vardą Mieško.

Ir štai, naivumo viršūnė : dabar lenkai nesidrovi šį vardą naudoti kaip vanduolių valdovo ir jo valdomo žemupio lenkiškumo įrodymą! Jei jau taip imsime konkrečius faktus, tektų tada atiduoti Amazonę Vandą čekams, nes Daugonis metais prieš krikštą vedė Boleslavo I dukrą Dubravką. O dar prieš tai Daugonis - Mieško buvo keliaklupščias pasidavęs vokiečių imperatoriui Otonui I, kaip jo klusnus tarnas ir leno pareigūnas (963 m.) Štai jums visa teisybė : keliasdešimt metų vanduoliai turėjo kentėti vokiečių priespaudą ir mokėti jiems duoklę vien dėl šio mūsų atskalūno. Dabar suprantate Vandos lielgandos patriotišką reikšmę, kai mūsų Gintaro kelio Deivė šoka upėn, nes ją verčia tekėti už vokiečio.

Savo beatodairiškame žygyje, bandant išsikovoti "Mocarstvai" prideramą garbingą praeitį, neoželigovskininkai, kaip pvz. Pan Lowmianski nesidrovi griebtis atviro, per akis melo : Daugoniui pagalbon atvykusius mūsų varingius - Pribuvojų ir Vandilėną skelbia "neabejotinai lenkiškais

bajorais", savindamiesi grynai lietuviškus vardus, kurių jų kalboje nėra.

Aptarkime dar viena svarbų klausimą : kaip ir kodėl amžių bėgyje pradžioje buvę eisčiais, gau - upėtais, prūsais, Gardarikės gadynėje mes vėl pakeitėme tris kartus savo vardą, iš varingių į rasus, ir pagaliau į lietuvius?

Adomas iš Bremeno, Helmoldas, Gervazas iš Tilbury, Saxo Gramatikas - visi įsitikinę, jog Baltijos ir Juodosios jūros surištos nepertraukiamu praėjimu upėmis - jų vaizduotėje jos susilieja. Merkatorius gi, kaip matėme, parodo tą vandens kelią savo žemėlapyje. Kokio geresnio įrodymo norėti, įvertinant Gintaro kelio svarbą senovėje? Kas dar svarbiau, tas kelias neatjungiamai surištas su jo keliautojų, rasų vardu, kaip jau pabrėžėme "Giesmės apie Gintaro kelio" įžangoje. Al Masudi Juodasias jūras vadina Rasų jūra! Vėliau, mūsų kunigaikštis Daumantas Pskovo metraštyje tituluojamas rasų kunigaikščiu. Jogailos brolis Skirgaila susilaukia panašaus titulo Torunės metraštyje."Apskritai lietuvių dinastijos valdovai buvo tituluojami kaip rasų kunigai", - sako H. Paszkiewicz, paduodamas dar daug daugiau tokių pavyzdžių. (The origin of Russia).

To fakto nėra kaip užginčyti, o kad rasų vardas kilęs iš sutrumpinto (Va)rasų varianto, buvome įrodę anksčiau. Bet iš kur tas staigus lūžis į žemesnį luomą, smulkius bajorus liaudus, liauduvius, lietuvius?

Grįžkime į tūkstantuosius metus po Kr., į jū garsią "pasaulio galo" paniką. Romos pranašų tuo laiku buvo sukelta neįtikėtino dydžio pasaulinė isterika : ateina pasaulio galas! Lygiai 1000 metais, išmušus 12 valandai, bus visko pabaiga! Paskutinis Teismas, - iš pradžios truputį susigrūdimo, betvarkant viso pasaulio eismą, o po to, neišvengiamas pragaras; šėtonai badys tamstą per amžius įvairiosna vietosna, be perstojimo ir susi - tvarkę pamainomis, kad nepavargtų...

Cui profit? (kieno naudai?) Istorija užrašė juodai ant balto skandalingą ekonominį perversmą. Anglijoje beveik pusė viso krašto nekilnojamojo turto tapo užrašyta vienuolynams ir bažnyčioms, tikslu "išvaduoti sielą ir tinkamai apgailėti nuodėmės". Kitais žodžiais, susidaro įspūdis, jog pinigais buvo galima papirkti Vyriausią Teisėją! Aš karštai tikiuos, kad dogmos plonybėse kažkur pasimečiau...

Tačiau mano pareiga atpasakoti faktus, jų nenuslepiant. Ne kiek negeriau sekėsi ir žemyne. "Pagonims" gausiuose dar tada visoje Europoje išmėtytuose "rezervatuose" (žiūr. schizmų, erezijų, apostazijų kruviniausią istoriją) ta aukso proga buvo kalama galvon aukšto spaudimo pardavėjų propaganda : šiandien paskutinė proga, laimingas kas dar suspės!"

Tos neįsivaizduojamos agitacijos pasėkoje Kijevo rasų ir Vyslos vanduolių valdovų nervai nebeišlaikė. Benkartas Šv. Vladimiras ir parsidavėlis vokiečiams Daugonis - Mieszko nuėjo Kanoson...

Kaip į tokią priesaikos sulaužymą tėvynei ir Krivių Krivaičiui reagavo mūsų liauduviai, kuršiai, aukštaičiai, eisčiai, įotvingiai, galindai, prūsai, varingiai, - žodžiu visa senoviškoji Gudų, Perkūno ainių giminė?

Labai griežtai. Anksčiau matėme, jog Gardarikės Rasa lietuvių "nepažįsta", išskyrus, kai tenka šauktis jų ekonominės paramos, sudarant prekybos delegacijas ar kalėdojant jų tarpe. Tas pažangus, darbštus tretysis luomas, kaip visada istorijoje, kaip ir šiandien, sudaro valstybės ir tautos stuburkaulį ir lemia jų dabartį bei ateitį. Mums rūpimais laikais, tie liaudai tai buvo "laisvieji žmonės", smulkieji bajorai, atleisti nuo žemės dirbimo, gavę teisę nešioti kardą, bet įpareigoti, karui užtikus, stoti Vyties rikiuotėn su savo žirgu.

Šiaip jau, kai viskas gerai klojasi, kronikos telinksniuoja tik rasų aukščiausio valdančio sluogsnio vardą ir jam priskiria visus laimėjimus . Tačiau, nespėjus praslinkti šimtui metų nuo krikštų katastrofos, rasų vardas Pabaltyjy visiškai išnyksta, o jo vietoj "iš nežinios" atsiranda lietuviai, gyvenantieji - koks supuolimas - tame pačiame žemės plote!

Kodėl? Atsakymas paprastas. Vardas automatiškai pakito keršto ir pagiežos brolžudiškų kovų verpete. Kaip minėjome H. Paszkiewicz pirmasis iškėlė nepaprastos svarbos faktą: po Kijevo krikšto rasų vardas nebereiškia tautą, o tiktai "ortodoksų tikybos žmonės". Jo labai kruopštus ir puikiai dokumentuoti įrodymai nekelia ne mažiausių abejonių. Kas dar svarbiau, jis cituoja atsitikimus, kada Rasos ir Lietuvos sąvokos buvo traktuojamos kaip sinonimai - net ligi XIII - XIV šimtmečio. Tai pereinamoji vardo keitimosi stadija, - ji eina lygiagreta su mano knygos pradžioje pateiktais Lietuvos vardo svyravimais (žiūr. I dalį).

Psichologiškai nesunku atspėti, kas įvyko. Visas Arijų tikybos Pabaltijys nusipurtė paniekos šiurpu, patyręs abiejų kunigaikščiu išsiparda-vimą. Rasų didikų valstybės išdavimas sukėlė didžiausią aistrą : nėra smarkesnės neapykantos už tikybos skirtumu pagrįstą neapykantą. Tai žmonija ligi šių dienų neišgyveno.

Todėl žemiausias laisvųjų piliečių luomas, smulkus bajorai vyčiai ir pirkliai varingiai, vadinami bendriniu "liaudų" vardu (juos mes matėmė, pasirašant trečiuoju luomu, Bizantijos prekybos sutartyje, juos mes stebėjome, priiminėjant rasų didikus, einančius "po liaudį"), šie maži, paniekinti, tikrieji tautos šulai iškėlė pasipriešinimo vėliavą primestai naujajai tikybai. Juk ir pačiame Kijeve įvyko riaušės, su išvartytų dievų statulų atstatymu, kaip ir kitose miestuose, pvz. Naugarde.

Taigi, suslavėjusių ortodoksų rasų ir likusių Arijais lietuvių "liaudų" keliai galutinai išsiskyrė. Tos dvi žutbūtinai savo tarpe kovojančios Gintaro kelio šiaurės ir pietų dalys nebepanoro turėti viena su kita nieko bendra - ypač vardo. Tuo budu, senosios tikybos šalininkų lietuvių vardas pakeitė ir pradėjo simbolizuoti pasipriešinimą naujos tikybos apaštalams - perkrikštams rasams. Kaip ir kiek brolių kraujo buvo pralieta ta proga, jau seniai oficialios istorijos nustatyta.

Išvadoje reikėtų pripažinti, jog mūsų vadovėlių Lietuvos XIII amžiuje iš nežinios atsiradimo versija yra šiuo atžvilgiu teisinga, kad anksčiau tokios "Lietuvos - Liauduvos" sąvokos nebuvo ir nereikėjo. Jinai dirbtinai atsirado tikybinės neapykantos pasėkoje.

Tuo pat laiku, kai mes, šiauriečiai, su panieka atmetėme mūsų ankstesnį rasų vardą, jis pradėjo kilti rytuose skirtingu - rusų variantu.

Volgos upynas, atskirtas nuo Gintaro kelio neperžengiamu miškynu, nuo žiliausios senovės gyveno savita raida ir niekad jokios įtakos ir net jokio kontakto su Kijevo Rasa neturėjo. Tas atsiskyrimas buvo toks griežtas ir būdingas, jog visi senovės istorikai ir geografai pradedant Ptolemėjumi bei Herodotu ir baigiant Girdoniu, sutartinai veda Europos - Azijos rubežių ne Uralo kalnynu, o Donu!

Pradžioje, prieš Kristų, Volgos aukštupį valdė mūsų rytinė galindų šaka. Jų sostinė buvo Balta Šventa, jų prekybos centras - Suvara. Tais laikais ir upė taip buvo vadinama : Ra, kas aišku, yra nudilusi (Va)ra. Vėliau, vidurio tekmėje įsigalėjo baltieji bulgarai, su sostine Bolgari. Jie buvo pakankamai galingi, kad perkrikštytų upę savo vardu : Bolga.

Pagaliau, tryliktame šimtmetyje Mindaugui sulaikius mongolų Aukso Ordos antplūdį ir atstumus juos į rytus, totoriai pasitraukė Bolgos upynan, su sostine Astrachanėje, ir garso nuslydimu upė virto Volga.

Andriveau - Goujon žemėlapyje matėme (žiūr 6 il.), jog per tūkstantį metų nuo Varumonių Rikio ligi Vytauto Gintaro kelio rubežius rytuose liko be pakeitimų, - jis vis tebeėjo Europos - Azijos siena.

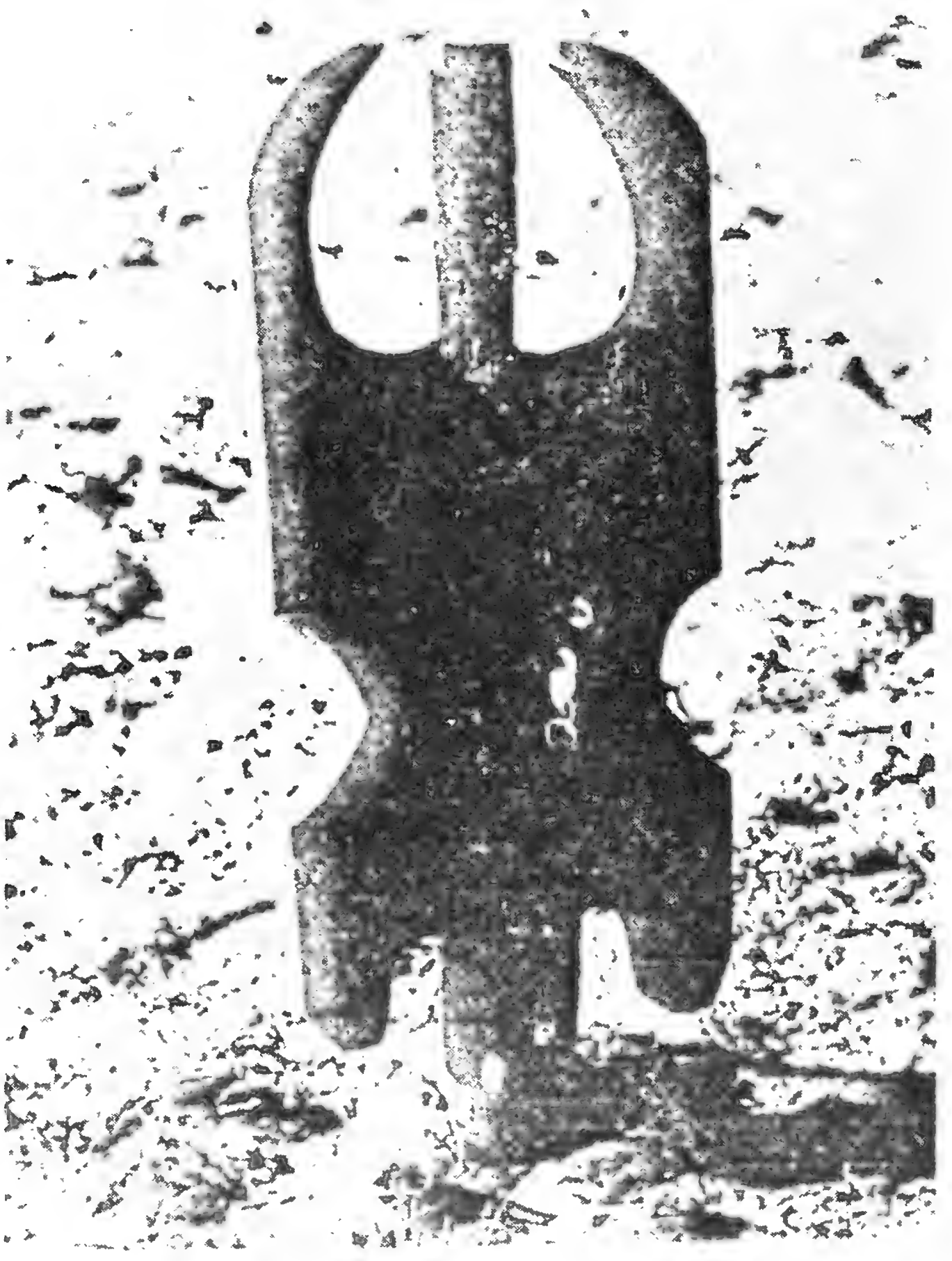

V DALIS

ATSIŽADĖTAS DIEVAS

15. 2534

PASKUTINIS PILKALNIS

VANDENIŲ POKALBIS

"Modernūs mokovai įniršę bandė sugriauti lietuvišką Olimpą' ir radikaliai sunaikinti dvasiškiją, apšaukdami visa tai nebūtomis pasakomis.

Tame griovimo darbe pirmoji vieta priklauso vienam lenkų moksliininkui, M. Bruckneriui... Tačiau visas jų triūsas nueina tuščiomis. Tik šaltinių analizė galėtų suteikti tvirtų pagrindų istorinėms išvadoms, kokios jos bebūtų. Tokia analizė betgi nė nepradėta..."

(A. Voldemaras, La Lithuanie et ses Problemes.)

Išdidžiai trykšta Romos vandeniai (fontanai) pušaičių pauksnėje, Respighi ausiai benuskambą disonansais. Jiems nuo Frascati kalnelių atsiliepia grakščių susirikiavimų akordais aristokratiškos Villa d'Este versmės.

Eime, kopkime kartu tuosna kalneliuosna pasisemti amžinos išminties pas apdriskelį aviganį, skurdžioje lūšnoje betūnantį. Juk pagal visas demokratines tradicijas jis yra tas Dievo išrinktasis, pirmasis atskubėjęs pagerbti Jį gimusį, - tad jis turės ir tą tikybą geriausiai suprasti.

- Kaip išanalizuoti Trejybės dogmą, gerbiamasis išminčiau?

- O, tai lengva. Ana, juodžkė avelė pastojo in delčią, tai ir atvedė tris ėriukus - tikras ženklas, jog šį pavasarį bus daug lietaus, gera ganykla...

- Kaip Tamsta aiškini Prisikėlimą? Ar tai amžino atgimimo, žiemos - vasaros ciklo simbolis, ar Gėrio, nugalėjusio Blogį, atvaizdavimas, ar nemirštamo visapasaulinio Barmos Prado pasireiškimas - iš inertiško kiaušinio beprasikalanti Gyvybės kibirkštis?

- O je, dėl kiaušinių tai visai aišku. Neritink tokių, kurie dusliai atliepia, pakalus dantin : tikrai praloši. O blogumą tai gali lengvai nugalėti, jei žinai - kaip. Va tekis sušlubavo, pasigavęs aprišau kojį raudonu siūlu, per dvi dieni pasitaisė...

Girdžiu, girdžiu, kaip supykęs skaitytojas trenkia kumščiu stalan. "Su Tamsta toliau nebeeisiu - juk tai begėdis tyčiojimasis iš krikščionybės. Kaip jūs drįstate tamsuolio prietarus lyginti su evangelijos ir biblijos tauriausia Apraiška? Jei jums tikrai rūpi dogmų išaiškinimas, nulipkite nuo tų savo kalnelių - Roma čia pat, ir bet kuris Šventosios Kurijos kardinolas jums autoritetingai ir teologiškai paaiškins...

Taip, taip, be abejo, gera, puiki, auksinė mintis. KODĖL JOS NEPRITAIKINTI IR MŪSŲ SENOS TIKYBOS ATVEJU? Kam landžioti pakampėsna rankiojant senų bobelių pasakas apie Barstukus (ar Parstukus, o gal dar blogiau), Šulininius, Pamatines, Šluotražius dievukus, Laumes, Žalčius, apie pirmo pavasario griaustinio reikšmę ir t.t., ir t.t...

Ta nyki prietarų saujelė tai tik tolimiausias atgarsis mūsų didingos tikybos, kuri savo aukšta kultūra ir širdingu žmoniškumu "užkrėtė" visą prieškirkščionišką pasaulį, o daug vėlesnes Romos civilizacijos buvo beveik ištisai perimta.

Bet kur berasime mūsų Žynius, mūsų Vaidilutes, mūsų Krivių-Krivaičius, kurie, be abejo, lygiai aukštais žodžiais, kaip ir tie kardinolai, mokėtų nusakyti mūsų taurios tikybos esmę?

Atstatant senovės Arijų kultūrą, tenka tad eiti aplinkiniais keliais. Tenka išrankioti iš kaimynų proistorės "pakraščių išliekas", kurios ten užklydo mūsų civilizacijos spinduliavimo laikais ir išvengė sunaikinimo.

Visi rimti Arijų tikybos tyrinėtojai vieningai įsitikinę, jog baltų - slavų - sengermanų - sengraikų - senpersų ir Indijos tikybos sudaro neatskiriamą visumą, pačios pirmosios civilizacijos sužydėjimą, atnešusį žmonijai pagrindines humanitarines Gėrio - Blogio, Garbės, Teisingumo, Sielos nemirtingumo ir vieno Aukščiausio Kurėjo dogmas. TOJI KULTŪRA APSIREIŠKĖ DAUGELĮ, DAUGELĮ ŠIMTMEČIŲ PRIEŠ KRISTŲ, todėl šiųdienė krikščionybė negali tų kertinių civilizacijos akmenų savintis.

Jinai atnešė tik vieną naujenybę : dangaus ir žemės Karalių, gimusį tvarte. Tai buvo griežčiausias prieštaravimas mūsų aristokratiškai tikybai, kildinusiai mūsų Valdovų - Rūpintojėlių giminę tiesiai iš Dievo Perkūno, per Trojos karalius.

Tai buvo socialinis, ne tikybinis perversmas. Automatiškai, naujasis demokratinis Dievas tapo viso pasaulio vergų globėju ir Išvaduotoju. Naujosios tikybos esmė nusakoma garsiuoju Pamokslu ant Kalno (Mat. 5. 1).

"Palaiminti prasčiokėliai, nes jiems atiteks Dangaus Karalystė! Palaiminti verkiantieji... Palaiminti kuklučiai... Palaiminti alkani ir ištroškę... Palaiminti taikingieji... ir t.t. Galite patys pastebėti, kokia čia "linija" paimta. Ji visai atitinka XIX šimtmečio Karlo Markso skelbiamą "linija" : "Proletarai visų šalių, vienykites! Jus nieko nerizikuojate prarasti, tik savo pančius"!

Tų revoliucinių šūkių pasekoje žmonija abiems atvejais pergyveno pasaulinius sukrėtimus ir visišką civilizacijos raidos lūžį. Dirbančiųjų minios, įgavusios pagrindinę jų "teisių" ideologiją ir kurstomos organizuotų agitatorių (kurie prižadėdavo ne tik Dangaus Karalystę, bet ir "išnaudotojų" turtus), abiem atvejais masiškai sukilo prieš esamą santvarką ir ėmė siaubti Europą.

Tuo ir kitu atveju patys vieni pranašai, ginkluoti tik nauja tikyba, nieko nebūtų laimėję. Bet jie rėmėsi pagrindiniais žmogaus pavydo ir keršto jausmais, kilusiais iš dalies pateisintai, iš dalies grynai demagogijos sužadintame žmonijos žemiausiame sluoksnyje.

Tas niekad neišnykstantis "brazilkų" ir "slums" sluoksnis susidaro ne dėl kažkokios priespaudos, - mes nuolat ji matome visose pasaulio jau mėgintose santvarkose, - bet dėl pačių atsilikėlių tingumo, apsileidimo ir nenoro kilti. Komunistų pasaulyje tie atsilikėliai ypač išryškinami, ir su jais nedaroma jokių humanitarinių ceremonijų.

Bet laisvajame pasaulyje jie dedasi jų "užtarėjais". Lygiagrečiai ir bažnyčia to savo "vargšų globėjos" vaidmens niekad nepamiršta ir, jei prispirta pasirinkti tarp jų išlaikančios konservatyvios valdančios klasės ir valstybę griaunančių maištininkų, visada rikiuojasi su tais paskutiniais. Tuo galima paaiškinti nuostabų faktą, kad Amerikoje Protestantų Sinodas lenktiniauja liberalizmu su aršiausiais santvarkos griovėjais ir besąlyginiai jiems pataikauja. Panašiai atsiskleidžia garsiojo "Raudonojo Kanterbury Dekano" motyvai, siautėjusio Anglijoje tuoj po karo.

Kitas toks betikslis, o tačiau giliai prasmingas "dialogo ieškojimo" pavyzdys, tai neperseniausias istoriko akimis Chruščevo žento priiminėjimo epizodas. Nuo to laiko Romoje pradėjo pūsti ir vis dar tebepučia naujieji vėjai, pertvarkomi nuo amžių nusistovėję papročiai ir santykiai, žodžiu, stengiamasi susimodernizavus, "pavyti ir pralenkti".

Labai išsamiai ir nuosekliai tą pražūtingą bažnyčios pataikavimą kairiajam ekstremizmui išanalizavo A. Maceina savo "ketvirtojo gundymo" klasiškais straipsniais.

Kad nebekalbame vien teoretinėje plotmėje įrodo James Formano "Juodasis Manifestas", tiesiog ultimatumo forma reikalaująs iš JAV bažnyčių 3 bilijonų duoklės "kaip atpildo už praeities skriaudas". The National Council of Churches priėmė šį "dokumentą" ir paskyrė 16 narių komisiją jo įvykdymo galimybėms studijuoti...

Peržvelgus palaimas, atneštas mums naujosios tikybos, laikas panagrinėti kokių kultūrinių vertybių nustota, senosios atsižadėjus.

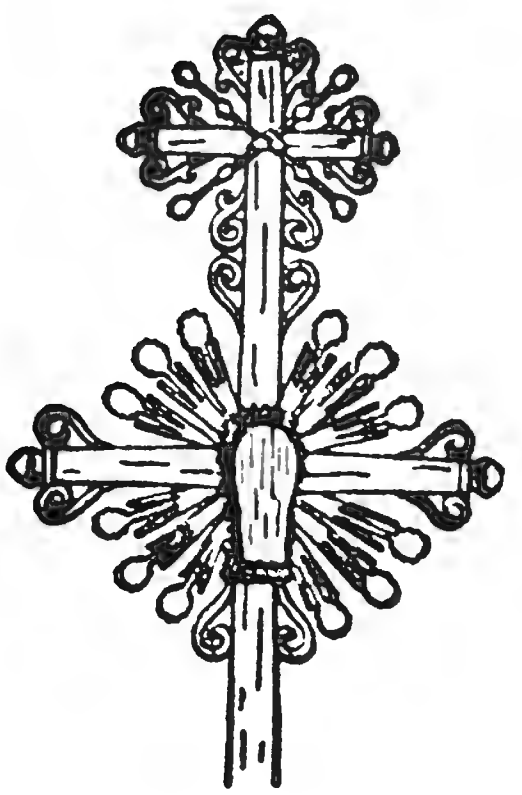

ARIJŲ TIKYBA

"Žmogus, atliekąs savo pareigą nesivaikydamas naudos, tai žmogus, kurs atsisako savęs, jis dievobaimingas... Nes niekas netampa dievobaimingu, kol neatmeta savanaudės galvosenos... Išlaisvink save nuo savęs pačio ir neteršk savęs. Nes iš tiesų, Visuotinė Siela (Šventoji Dvasia, Barma) yra kartu ego draugė ir ego priešininkė. Barma yra drauginga tam ego, kursai žmoguje pats save nugali, ir priešas tam ego, kursai ne dvasinis, o materialinis.

Pakili siela asmens, nugalėjusio patį save ir pasiekusio Ramybės, palieka pastovi ir tvirta šaltyje ir karštyje, džiaugsme ir skausme... Tas, kurs prisisotinęs mokslo ir pažinimo sąvaldė jausmus, yra pavadintas inicijuotu, dievobaimingu, kuriam žemė, akmuo ar auksas lygiai tas pats." *Bhagavadgita, VI skyriaus ištrauka.*

Kokia giliausia tikybos esmė? Ar tai kultas? Doktrina? Pamaldumas? Sąžinės balsas? Poetiškas sielos gelmės šauksmas į visatą? Nesaugumo jausmas? Pasaulio prasmės paaiškinimas, pasirėmus ne mokslu, o aklai priimamu autoritetu?

-Daugel sudėtingų pradų pinasi žmogaus pasąmonėje, kad sudarytų tą Amžinos Tiesos, Meilės, Galios garbinimą, tą siekimą neįsivaizduojamo Tobulumo, kuris suteikia Galutinį Atsakymą visoms paslaptims.

Juo pažangesnė ir kultūringesnė tauta, juo kilnesnė ir jos tikyba, kuri juk tėra tos kultūros gražiausias žiedas.

Todėl nenuostabu, jog įvairių tautų dievai labai skirtingi, bet už tat, kaip tiksliai jie atskleidžia jų garbintojų tikrąją dvasią, protinius gabumus ar kūniškus polinkius!

Daugelio Azijos, Afrikos, Indonezijos ir kitų atsilikusių nuo civilizacijos tautų senoviški dievai, tai tik žiaurus engėjai, reikalaują kruvinų atnašavimų.

Merkurijus - Hermes vaizdžiai nupiešia Vidužemių civilizacijų prekybinius polinkius.

Rytiečių Astartė savo palaida laikysena vilioja praeivius.

Germanų žiaurusis Wotanas nereikalingas komentarų.

Havajų švelnios dievybės dvelkia nerūpestingu gyvenimo džiugesiu ir išmintingu atlaidumu.

Kokie gi mūsų dievai? Kuo jie pasižymi?

Praėjusiame skyriuje matėme, jog mūsų pirmykštė civilizacija gaubė Rytų Europos, Anatolijos ir Persijos plotą. Vėliau, nuo VI - IV amž. prieš Kr., baltai ir liaudai skleidė ją toliau į šiaurę ir vakarus. Todėl mūsų tikybos liekanų tiek gausu visame senajame pasaulyje, jog jų atrinkimas pareikalautų kelių dešimčių mokslininkų būrio, dirbančių keliolika metų.

Čia tejmanoma pateikti tik labai nepilną visumos vaizdą.

PRADŽIAPATI

"Iš kur prasidėjo baltoji šviesa?
Iš kur prasidėjo gražioji Saulė?
Iš kur prasidėjo šviesusis Mainulis?
Iš kur prasidėjo skaičiosios Aušrinės?
Iš kur prasidėjo tankiosios Žvaigždės?
Iš kur prasidėjo stipriosios Liūtys?
Iš kur prasidėjo didieji Viesulai?"

Atsakymai:

"MŪSUOSE PRASIDEDA BALTOJI ŠVIESA!
Prasidėjo Baltoji Šviesa iš Šventosios Dvasios,
Paties Mitros, Dangaus Imperatoriaus;
Gražioji Saulė iš Dievo veido,
Jaunasis-skaistus Mainulis iš Dievo krūtinės,
Skaidriausios Aušrinės iš Dievo rūbų,
Tankiosios Žvaigždės iš Dievo akių,
Stipriosios Liūtys iš Dievo minčių,
Didieji Viesulai iš Šventosios Dvasios,
Paties Mitros, Dangaus Imperatoriaus!"

"Golubinaja Kniga", — Bessonov, Maskva, 1861.

Iškarto pirmasis atsakymo posmas tiesiog pritrenkia savo kilnumu ir giliausia filosofija, palyginus ji su žmogaus iš molio lipinimais-na, tiek to!

"Pagonių" (aukštai civilizuotų Arijų) laikais mūsų valdytuose ir gyventuose Polocko - Vitebsko - Smolensko žemėse išlikęs folkloras surinktas "Mėlynosios Knygos" lapuose iš karto sužavi vaizduotę savo didinga kosmogonija. Nereikia nė priminti, jog Kristaus vardas, daug vėliau, netolerancijos ir persekiojimo laikais, pakeitęs pirmykštį Mitrą, tų "eretikų" apokrife pakliuvo absoliučiai svetimon aplinkon. Piemenėlių valdovas (Jis pats taip liepia save vadinti) ne tik niekad nepretendavo į Imperatoriaus titulą, jis yra jo griežčiausioji antitezė.

Mėnulio ir Aušrinės kilmę vėlgi rasite pavaizduotą Krivių Krivaičio liturginiame aprėde, kuri paduosime vėliau ; jojo krūtinėje jie simboliškai pažymėti dviem šviesos ratais. Trečiasis, burnoje, tai "gražioji Saulė, prasidėjusi iš Dievo veido". Eilinis mitologijos tyrinėtojas tuoj pat atpažins Mitrą, kuris gimė tuo būdu. Jo tapatybė dargi pabrėžiama jojo akimis, gausiomis kaip žvaigždės.

Mums, lietuviams, privalu būtų atsiminti, jog tas mūsų Dievas turėjo, - ir tebeturi, - tūkstantį akių...jis viską mato, o, be to, ir viską girdi tūkstanties ausų pagalba. Alegorijos aiškinti netenka, ji ir taip kiekvienam gerai suprantama.

Taigi, pradžioje nebuvo nieko, tik Nemirtingoji Barma , Šventoji Dvasia, Visuotinės Gyvybės Pradas, arba kaip ją lietuviškai vadina sanskrito šventraštis - PRADŽIAPATI, slypėjo neišreikšta Dievo mintyje. Bet kam jus varginti, atpasakojant proza gražiausią mūsų senolių tikėjimą? Štai Maironis, kunigo teologo mokslu ir lietuvio patrioto širdim, pateiks mums "Daiktų Pradžios" Rigvedos vertimą :

"Nebuvo dar tada nei nieko, nei būtybės ;
"Nebuvo erdvės, nei dangaus skliautų aukštybės...
"Mirties tada nebuvo, nei nemirtingumo ;
"Dienos griežtai nematės ir nakties skirtumo...
"Apgaubtas tyrumos, Gyvavimo Šaltinis,
"Kaitros įdiegtas mezges vienas pirmutinis.
"Iš to viršum pražydo visupirm geidimas,
"Paskui jam artimas grynos sielos kvepimas...
"Ir štai, dabar galvodami išminčiai rado
"Pačioj net Nebūtybėje Būtybės Pradą."

Kas gi vyko toliau, Sotvarui, Kūrėjui, Visagaliui, Praamžiui, - mūsų Dievulis Perkūnas buvo ir tebėra vadinamas įvairiausiais aptarimais, pakaitalais, - gražiausias man Rūpintojėlis, - kasgi vyko sakau Jam iš Nebuities, bet irgi Buities, pašaukus Barmą?

Tasai energijos Pradas, patsai nematomas ir neapčiuopiamas, nes tik abstraktus Valios apsireiškimas, sukūrė keturis apčiuopiamus Pradus: Žemę, Orą, Vandenį ir Ugnį. Sotvarui paliepus, jo Valia, Barmos arba Krišnos (Kurėšnos) - kūrybingumo, gyvybės kibirkštis iš tų šventųjų Keturių Pradų sukūrė visą matomą ir nematomą pasaulį. Graikai dar atsiminė tą tikėjimą, bet jis ypač apsčiai dokumentuotas sen.persų Avestos ir indų Rig-Vedos raštuose. Prie tų Pradų dar sugrįšime, juos užtikę mūsų ritualinėse Raudose ir liaudies dainose.

Kai dėl Arijų Pradžiapačios, prieštaraujančios biblijos septynių dienų darbams, ji per apsirikimą pakliuvo Evangelijon, išgarsėjusio Šv. Jono Prologo eilutėse : "In principio erat Verbum etc".

" Pradžiapačioje buvo Žodis, (Barma, dinamiškas Pradas), ir Žodis buvo prie Dievo, (taip kaip Rig - Vedoje), ir ŽODIS BUVO DIEVU ! " Dėl tos pagoniškos minties, sugriaunančios Trejybės dogmos painumus, teologai desperacijoje išpylė Galilėjos marias rašalo ir mieliausiai, jei būtų patogu tai padaryti, paskelbtų Šv. Joną falsifikatorium ir išvarytų iš Dangaus...

Deja! Jis vienas keturių evangelistų, taip kad, išgriovus šią kertinę tikybos atsparą, susvyruotų visas pastatas...

Imant galvon, jog lotynų " verbum " sąvoka daug platesnė už lietuvišką "žodį", tiksliau reikėtų tą milžiniškos svarbos pasaulio sutvėrimo Arijų versiją rašyti taip :

"Pradžiapačioje buvo Veiksmo Žodis ir t.t., - kas visai atitinka Maironio ir Rig - Vedos "Geidimo", - Neapsireiškusios Valios sąvoką.

SOTVARAS

"Kas dengē nebūtį anąsyk ir neapsireiškusią buitį?
Kur ir kieno buvo laimingas Dangus?
Kur tūnojo neišmatuota gelmė?

— — —

Nebuvo tada mirties, nei nemirties.
Nebuvo skirtumo tarp dienos ir nakties.
Vienata, už kurios ribų nebuvo nieko kito,
Slinko pati, be vėjo pagalbos."

Rigvedos 10, 72

Kaip aiškiai matosi iš pažodinio Rig - Vedos vertimo, išpažinome tik vieną Dievą, abstraktų, nedalomą, nematomą "vienatos" kūrybos pradą. Monoteizmas, laikomas pažangiausia tikybos forma (randamas taip pat ir biblijoje), buvo vėliau katalikų iškreiptas, įveliant Trejybės dogmą. Mūsų senoviškiausio Dievo vardas, randamas pas hetitus PARKUN, sanskritų Vedoje PARJANYA ir persų Avestoje PARŠAN lytimis, liudija tuos žiliausius laikus, kai buvome jų kaimynais. Kitur pasaulyje niekur to žodžio nevartota. Slavų Perun labai vėlyvas, kaip įrodo jo nudilimas.

Jo vardo sinonimų turime gausybę. Jis ir Sutverėjas, Sutvertojas, Kūrėjas, Kureišis, Aukščiausias, Viešpats, Varys, Praamžius, Varūna- - Mitra ir t.t. Tie pakaitalai nuolat atsirasdavo, kai dievybės vardas pasidarydavo "tabu" - per šventas, kad ji naudotų kasdieniškai kalbai.

Jo karinga povyza, su žaibais kairėje ir griausmu (kūju ar kardu) dešinėje rankoje apibrėžia jį kaip Pergalės Dievą. Toks jo apibudinimas buvęs įrėžtas Vytauto vėliavos invokacijoje : "Div Korg" ir t.t. neišskaitoma, - "Dieve Karingas". Toks pat vėliavos "Div" paminėtas ir Ingaurio Giesmėje. Bet šalia šitos aprąiškos turime ir visai priešingą : taikingo beginklio Rūpintojėlio. Kaip tai suderinti?

Tenka vėl šauktis visažinančio Žiniavaldo : "Baisonis Didysis teisingumą teikė, tautiečius džiugino, kariuomenes valdė ; pamaldiesiems geraširdis, be galo žiaurus priešams". Kronikoje keletą kartų karaliai, Jo vietininkai žemėje, susilaukia panašaus pagyrimo dviem tais svarbiausiais gero valdovo privalumais : Gynėjo ir Rūpintojėlio, karinės ir civilinės valdžios švento vado.

Mūsų "normanų" užkariautojai Anglijoje savo antspaudose tą dvilypę Karvedžio ir Teisėjo galią parodo Vyties raitelio iš vienos, Rūpintojėlio, - soste sėdinčio Žemės Teisėjo, - iš antros pusės atvaizdais. (Žiūr. pvz. Henriko III, Edvardo I, Edvardo III antspaudus: Walter de Gray Birch, Seals 39 p.)

Ties vienu Perkūno vardo variantu verta kiek sustoti. Sanskr. Deva; lot. Deus, baltų Dievas, gr. Theos, skand. Tivar rišasi ir su Tėvo ir su Dvasios (Devas - is) sąvoka. Mat D - T svyravimas labai senoviškas; hetitai abiem raidėm teturėjo tą patį simbolį. Antra vertus, ir prasmės atžvilgiu Tėvo ir Dievo sąvokos senovėje buvo tampriausiai surištos. Teorijoje visi bajorai buvo kilę iš Geraklo, Perkūno sūnaus (Šventas Jurgis). Čia aiškėja ir teologinis Prabočių garbinimo pagrindas.

Tuo būdu Kaunogardyje garbinama mūsų prabočiaus "Trojėno" statula, paliudyta Rasų kronikomis, įgauna sensacingos vertės, ypač Žiniavaldo metraščio šviesoje. Tai daiktinis įrodymas kad nesapnuojame kažkokį Trojos sapną. Kronikos ir statula neatremiamai patvirtina vieną kitą. Matėme, jog viduramžių rankraščiai ne kiek neabejojo Trojos tautų istorija- ji dar nebuvo spėta panaikinti ir išjuokti. Ingaurio Žygio Sakmė prabočių - Trojėną mini net keturis kartus, su labai didele pagarba. Bet jį randame ir oficialioje Lavrentievo bei kitose Rasų kronikose.

Aptariant Sutverėjo sąvoką tenka pažymėti jog jis suprantamas kaip savo tautos Globėjas, taigi Aukščiausio Gėrio ir Meilės reiškėjas. Logiškai tad kyla lemtingas žmonijai klausimas - o iš kur atsiranda Blogis? Atsakymą duoda Albi Arijų doktrina. Tas pietų Prancūzijos miestas, vyčių gudų dvasiškių kolegijos būstinė ligi XIII šimtmečio, klestėjo per visus viduramžius. Jo "vyskupų" - Krivių vardai, kaip Sauluvys 580 m., Didierys 585 m., Didonis 664 m. ir pan., o taip pat miesto garbė, kurioje buvo Vyties Kryžius, su aukso saulė viršuje dešinėje, o sidabro mėnuliu kairėje (dienos - nakties Arijų astronominiai simboliai, žiūr. vinjetę 2 p.), nusako geriau nei tušti žodžiai kuriai tautai gyventojai priklausė. Be to, ir pats kraštas buvo žinomas "Gotijos" (Gudijos) vardu.

Albi "eretikai", kaip ir jų vienminčiai bogomilai Bulgarijoje, tai mūsų kultūros ir tikybos išliekos vyčių gudų maršrute. Jie sudarė savotišką Zoroastro Gėrio - Blogio amžinos kovos ir katalikų Evangelijos amalgamą, atmesdami tačiau Trejybę ir Senąjį Testamentą, o ir Jėzų tepripažindami tik "Dievo Sūnumi" žemėje, pagal Arijų monoteistinę tikybą. Tokius "krikščionis" Roma turėjo toleruoti beveik tūkstantį metų pietinėje Prancūzijoje, kol popiežius Inokentas III, aršiausias Arijų priešas, prieš juos paskelbęs kryžiaus karą, pagaliau išnaikino tuo pat būdu ir tuo pat laiku, kaip ir mūsų prūsus - kardu ir ugnimi.

Sutverėjo globojama Tauta ir Tėvynė mūsų tikybos buvo garbinama Gemalės Šventos vardu, kaip jau pakartotinai esame pabrėžę ir įrodę "Amazonių" klausimo proga. Toji Gemalė buvo garbinama Vilniuje Aušros vartuose prieš krikštą ir daugelyje kitų šventviečių. Tais plačiai išsiplėtusios valstybės laikais nebuvo vieno mūsų tautai vardo, o Tėvynės sąvoka buvo sinonimu "tos pat tikybos" sąvokos, - taip baltų ainiai atpažindavo savo giminystę. Kokia gi Tautos, Gemalės Šventos esmė? A. Voldemaras cituoja prancūzų filosofo Renano aiškinimą : "Tauta tai siela, tai dvasinis pradas. Du dalykai tą pradą sudaro - vienas yra praeityje, kitas dabartyje . Tauta, kaip ir individas, yra ilgos praeities pastangų, pasišventimų ir lojalumo išdava. Prabočių kultas yra aukščiausiai pateisinamas, jie mus padarė tokiais, kokiais esame. Didvyriška praeitis, šviesūs senoliai, garbingi žygiai, - štai socialinis kapitalas, kuriuo grindžiama tautinė ideja. Turėti garbingą praeitį, turėti nusistatymą ir toliau ją tęsti dabartyje, - štai būtinos tautos išlaikymui sąlygos".

Taip kalbėtų ir kiekvienas mūsų išminčius Žynys prašomas paaiškinti mūsų tikybos esmę. Šiame pavyzdyje matome tą giliausią prarają tarp bobelių pasakų apie Barstukus ir mūsų tikybos tikrų pagrindų. Ar jie buvo sekami? Žiniavaldas štai ką praneša :

"Karalius Margeris (168 prieš Kr.) buvo didžiai išmintingas, nuo mažens Šventųjų Žynių visuose dieviškuose moksluose išmokytas. Savo protėvių garbingiausių žygių giesmes liepdavo dainiams (gandaruviams) išpildyti karališkuose rūmuose ir Žinyčioje. Tos giesmės kilniais pavyzdžiais įkvėpdavo klausytojus, tauriausiam jų pamokymui, o tautos tolimesniam klestėjimui. Tas paprotys buvo daugelį šimtmečių sekamas." Ir iš tiesų, daugelyje kitų kronikos vietų tas paprotys paminėtas.

Taigi, vienas iš dviejų : arba Renanas savo išvedžiojimus nusirašė iš Žiniavaldo (kas visai neįtikėtina, nes būtų ji pacitavęs), arba prieš mūsų akis turime vieno puikiausių žmonijos kultūros žiedų - tautos dvasios vienodą supratimą ir išaiškinimą dviejų lygiai iškilių filosofų, nors jie gyveno pusantro tūkstančio metų atstu.

To viso akivaizdoje galutinai atsiskleidžia lenkų mokovų ir jų sąmoningų ar nesąmoningų pakalikų tikslas, kai jie stengiasi mums įkalti galvon, jog mes kilę iš dviejų valsčių valstybytės, burbsančios pelkėse ir, būdami "laukiniai", jokių dievų, valstybės, nei praeities neturėjome. Tvirtai įsitikinę mūsų menkavertiškumu, mes klusniai palenksime galvą prieš šviesiausią lenkų - Romos kultūrą.

Tų mus dar tebešviečiančių kryžiuočių netolerantiškumas ir įžulus įsitikinimas, jog jų esama vieninteliais Tiesos ir Mokslo savininkais, juos pasmerkia kiekvieno protingo žmogaus akyse.

Jų pastangos teturi tik vieną tikslą : užgniaužti bet kokį bandymą atidengti visuomenei kas buvo prieš tą nelemtą Lietuvos krikštą, neva didžiausią mums suteiktą palaimą, o iš tiesų, senos praeities šviesoje, galutinę katastrofą, kurios pasekoje tapome suvaryti į lenkų bučių.

Štai tiesos atsakymas tiems galvočiams, kurie dedasi nesuprantą, "kaip galėjo atsitikti, kad tokia didelė Imperija sugriuvo".

PROGRESO SĄVOKA

Minėjome, jog kiekviena tauta kuria dievus pagal savo būdą ir polinkius. Mes turime nepaprastai didžiuotis savo kilniuoju Upeloniu. Tai vienintelis žmonijos civilizacijos istorijoje Pažangos, Mokslo, Meno, Kūrybos Dievas. Jo devynios Gemužės (Muzos) alegoriškai atvaizduoja įkvėpimo talentą devyniuose senojo pasaulio menuose. Tai buvo :

Astronomija, - kurią apvaldyti reikia išmokti matematikos, geometrijos, architekturos, kalendoriaus skaičiavimo ir t.t.

Istorija, - reikia išmokti įvairių runraščių ir ieroglifų, o išmokus, perskaityti senų rankraščių ištisas bibliotekas.

Epas, - reikia apvaldyti retoriką - poeziją ir pritaikyti jas dailiosios kalbos menu "legendoms" kurti, papuošiant tikrus istorijos faktus literaturos rūbais ir, juos sueiliavus, išpildyti "giesmėmis" kaip Homeras ar Virgilijus, valdovų ir jų dvaro akivaizdoje.

Elegija, - reikia turėti tik jautrią širdį bei puikų kalbos apvaldymą, kaip Byronas, Goete, Puškinas, Mickevičius, poetiškai perteikiant meilės nuotykius. Ta Gemužė buvo tebegarbinama net viduramžiais pietų Prancūzijoje, vyčių gudų kultūros žemėje, kur susirinkdavo ministre - liai (meiles poetai) metinėms rungtynems "jeux floraux" - kas gražiau verks.

Iškalba, - tai iki šiol labai rimtai studijuojamas ir vartojamas politinių agitatorių "menas" - senas, kaip žmonija...

Tragedija, komedija, šokis, - jų esmė ir šiandien ta pati, gal net daug kur sumenkėjus.

Pagaliau vargšė muzika, mirštanti dvidešimtojo amžiaus barbarų triukšme ir riksme.

Tačiau, prieš Upeloniui atsiradus, buvo dar ankstesnis Pažangos pranašas - Pramatėjas atnešęs žmonijai ugnį. Proistorės mokslas teisingai laiko tą atradimą, kartu su ratais ir gyvulių prijaukinimu, pagrindiniais pasaulio kultūros etapais. Bet pastebėkite. Mūsų tautai atitenka Pramatejaus "legendos" sukūrimo garbė! Kaip iš tiesų vadinosi tasai pirmutinis ugniakurys, atradęs sausų medžių trynimo būdą, - prūsu, persu, gudu, eisčiu, upeningiu, medu ar Pramatėjum, čia visai neturi reikšmės. Svarbu, kad iš visų senoviškiausių tautų, mūsiškė savinasi šį atradimą, duodama jam nenuginčijamai lietuvišką vardą.

Graikų šaltiniai Pramatėjų nukelia į Kaukazo kalnyno sritį, toli už jų įtakos ribų, tuo paliudydami proistorės ir archeologijos duomenis apie mūsų seniausias gyvenvietes Persijos šiaurėje. Bet yra dar svarbesnis įrodymas : Persepolyje - persų sostinėje, degė ir buvo Vaidilučių garbinama ta pati Amžinoji Ugnis, kaip ir žemaičių Paršpilyje (parusų, persų) pilyje.

SIELOS NEMIRTINGUMAS

Šalia pasaulio keturių medžiaginių pradų, mūsų bočiai pilnai suprato ir dvasinio prado buvimą. Ne vien duona gyvename : tai seniausias civilizuotos bendruomenės pareiškimas, kuriuo ji nusako savo pažangą.

Jau penktame šimtmetyje prieš Kristų sielos nemirtingumo doktrina buvo paskelbta kaip tikybos dogma Jo Šventenybės Sielmokšio, mūsų Krivių Krivaičio ir vieno didžiausių žmonijos filosofų. Kodėl jo niekas nebemini? Argi dar reikia aiškinti? Dabartinei tikybai labai ir labai nesmagu pripažinti, jog vieną iš svarbiausių žmonijos pažangos minčių ji pasisavino iš senosios mūsų Arijų tikybos.

Siela tai abstraktas. Tai sekanti pakopa ir kartu neperžengiama praraja tarp kultūros iš vienos ir siaurai materialistinio, prietaringo stabų garbinimo - iš antros pusės.

Dargi ir mūsų dienomis, neapsišvietusi minia pasiliko tame pagoniškame stabų garbinimo lygyje, kurį vaizdžiai liudija Vatikano Bazilikoje stypsanti juodo bazalto Šv. Petro stovyla. (Mūsų "stabus" jie jau XII - XV šimtmetyje nugriovė, bet šis stabas išdidžiai tebestovi ir šiandien)

Su šiurpu teko stebėti, kaip bučiavimo apeigai kasdien rikiuojasi krikščioniškų pagonių minia. Kuriuo tikslu? Statulos dešinės kojos nykštį pabučiavus, įgaunama - jau nebeatmenu - kurių palaimų...

Nuo Petro - Povilo maldyklos pastatymo praėjo vos tik keturi šimtai metų, bet šimtai milijonų lūpų, paliesdamos vieną kiečiausių gamtoje akmenų, jau spėjo nudilinti šventajam stabui pusę kojos nykščio... Mano užklausti bažnyčios pareigūnai didžiuodamiesi pareiškė, jog tai astronominio dydžio tikinčiųjų pamaldumo įrodymas. O gal priešingai, astronominio dydžio stabmeldiškumo įrodymas?... Juk mūsų Barstukų ir Žalčių kulto įrodinėtojai norėtų mus irgi į tokį pat lygį nustumti.

Norite daugiau pavyzdžių? Statistikos mėgėjų buvo apskaičiuota, kad stebuklingų Golgotos (Galgautės) kryžiaus vinių atgabenta iš Palestinos ir išparduota pamaldiems stabmeldžiams tiek, jog, pakrovus prekinį vagoną, susidarytų 6 - 8 tonos svorio!

Tiesiog sunku įsivaizduoti, iki kur nueina tų stabmeldžių naivumas : buvo netgi sekmingai pardavinėjama pamaldiesiems medžio gerbėjams pakopos nuo kopėčių, kuriomis Jokubas sapne matęs lipant ir nulipant iš dangaus angelus... Vaje, vaje, vaje!

Jei visa tai ne stabmeldystė, tai kas pagaliau yra stabmeldystė? Bet jei kas šitaip beviltiškai juodas, tai bent turėtų susilaikyti neprikaišiodamas kitam, kad suodinas puodas...

Todel Sielmokšio doktrina yra mums tokia nepaprastai svarbi. Mūsų taurusis Krivių Krivaitis iškėlė mūsų tikybą iš to pagoniškojo stabų kulto, sudvasindamas žmogų ir jį supantį pasaulį.

Anot Jo Šventenybės, nemirtinga dievybės dalelė pasireiškia visuose gyvuose sutvėrimuose jau tuo, kad Barma - dvasinis gyvybės pradas, įkvepia jiems sielą gimstant. Žmonės, gyviai, paukščiai, žuvys, neišskiriant menkiausio vabzdelio, yra lygus ir lygiateisiai ne tik gamtinės, medžiaginės harmonijos dalyviai, bet ir kiekvienas savyje nešioja visagalės Barmos, - dvasinio gyvybės prado kibirkštį, - nemirtingos visapasaulinės sielos dalį. O prie gyvybės apraiškų reikia juk priskirti ir šlamantį ąžuolą, trykštantį šaltinį, plaukiančią upę.

Štai, nepaprastai poetiškas tokio visos gamtos sudvasinimo pavyzdys : Ingaurio Giesmė apsako, kaip Kunigui pavyko pabėgti iš nelaisvės ir kaip jis, keliaudamas Undončiaus krantais, rasdavo juose saugią slėptuvę nuo besivejančių puolaučių. Upė, stodama didvyrio pusėn, prabyla:

"Nemaža Tau pasididžiavimo, Kunige Ingauri, o Končiakui (totorių vadui) apmaudo, o Rasų žemei džiaugsmo!"

Mandagusis valdovas taip atsako :

"Vai, Undončiau! Nemaža ir Tau pasididžiavimo, liuliavusiam Kunigą ant bangų, patiesdavusiam Jam žalios žolės kilimą ant sidabrinių krantų, apklodavusiam Jį šiltomis miglomis žaliojo medžio paūnksnėj, saugojusiam Jį naru ant vandens, pempėmis ant intakų, juodomis antimis ant vėjų".

Šia puikia alegorija kanklininkas - gandaruvys nurodo, jog atsivejq totoriai išbaidydavo upės paukščius, kurie juos matė iš tolo, ir tuo būdu įspėdavo Ingaurį pasislėpti. Negi galime įsivaizduoti, kad iš šimtų tūkstančių to epo klausytojų visame krašte bent vienas būtų patikėjęs, jog tikrai žmogus kalbėjęs upei...Dialogas betgi be galo svarbus tuo, jog parodo visą gamtą sudvasintame pavidale. Du pusdieviai, - Rasos žemės valdovas ir tą žemę gaivinanti upė kalbasi kaip lygus su lygiu, sveikindami vienas antrą, pavykus žygiui. Bet gerai pastebėkite, jog tai ne vanduo, ne srovė prabyla, o tos upės nemirtinga siela, ir Kunigui jos suteikiama sargyba, sparnuotų sąjungininkų, medžių, žolės gyvybės kibirkštis, tai Tevynė, Žemė Didžioji Motina, Amazonė, Gemalė Šventa, vėl priglaudžianti savo mylimą sūnų.

Šitokiu žaviu gamtos sudvasinimu persunkta visa Giesme. (plg. mūsų dainas). Medžiai ir kalnai, vėjai ir saulė nesilaiko pasyviai, jie pagelbsti ar trukdo, bet visada elgiasi tikslingai ir dažnai prabyla ar esti prakalbinami. Ta proga priminkime kitą tokį upės - valdovo dialogą, kai Trojos upė Skamandras, užpykusi ant graikų karvedžio Achilo, užpuola jį ir vos nepaskandina. Kadangi tas gamtos sudvasinimas plačiausiai žinomas ir uždokumentuotas, teduosiu dar tik vieną pavyzdį :

Mūsų pabaigtuvių apeigos per tūkstančius metų išliko nepakeistos ligi šios dienos. Labai būdingas čia vainiko pynimas ; tam skiriama paskutinė pradalgė. Prasmė, kurią retai kas tebežino, labai graži : rugių laukas kaip ir visi gyvybės apsireiškimai turi savo dvasią - Derlių (sskr. Daukšas, Dauginantis). Toji dvasia, aišku, gyvena visame lauko plote. Bet kai ima rugius kristi, tas plotas, nors ir tolydžio mažėdamas, vis dėlto tebeturi visą nedalomą savo sielą, ir ji priversta šiaip taip susispausti paskutiniosiose

tebestovinčiose varpose. Jas nukirtus, iš jų nupintas vainikas turi savyje ir nemirtingą lauko Derlių, - todėl jo nevalia niekinti. Šeimininkas pagarbiai pakabina jį namuose, išlaikydamas rugių Sielą, kol jį sužaliuoja naujame lauke...Gal senovėje, įjsai Pavasario Atgimimo šventėje (dabar Velykos) nešdavo tą vainiką padėti ant žiemkenčių dirvono. Katalikybė, be abejo, tokį paprotį seniai jau bus sunaikinusi.

Sutraukiant aiškėja, jog nelabai tikslu būtų pavadinti Visapasaulinės Sielos Nemirtingumo dogmą panteizmu, o jau visai absurdas laikyti mus buvus stabų, medžių, akmenų garbintojais. Mes neeidavome akmeniniams Petrams kojos nykščių bučiuoti...

Gėlių puokštė, padėta Rūpintojėliui, rymančiam kryžkelėje tūkstantį metų prieš kryžiuočiams ateinant, tai žemės žiedų Sielos atnašavimas jos valdovo Sielai. Tos miškų, upelių, gyvių ir paukščių dvasios, ant kurių pasismaginant įodinėja mūsų tikybos žemintojai, tai tik Sielos Nemirtingumo dogmos, išplėstos visai gamtai, pasėka.

Sielos gi sąvoka išplaukė iš mūsų kultūros pažangos, kada pradėta vartoti abstraktai ; tiedu žodžiai yra paprasčiausi sinonimai. Prieita civilizacijos laipsnio, kada bendriniai daiktavardžiai nebepajėgė išreikšti painaus filosofų mintijimo. Prireikė naujų žodžių, ir štai kodėl.

Sakinyje : sėdžiu prie savo medinio stalo, šis daiktavardis paimtas medžiagine, konkrečia prasme. Bet jei sakoma Stalas labai naudingas išradimas, tai čia tą sąvoką suabstraktiname, ir privalėtume ją rašyti didžiąja raide. Juk tai liečia visų stalų, stalelių esmę- "sielą" praeityje, dabartyje ir ateityje. Taigi matome, jog dvidešimtojo amžiaus pozityvistinė kultūra ne tik sielų nepanaikino, - priešingai - be jų įinai tuoj beviltiškai sugriūtų.

Netekus vandens abstrakto - Vandentiekio, vedybų abstrakto-Meilės, ir kitų taip dosniai vartojamų abstraktų, kaip Socializmo, Telefono, Karui Pasipriešinimo, Humanizmo ir t.t., juk pražūtume čia pat vietoje ; Susisiekimo abstraktui nebeveikiant, užsikimštų greitkeliai ; Tendencingų Žinių Teikimo netekus, būtume kaip akli politikoje ; Žmogžudžių Išteisinimo nesant, netektume galimybės būti nugalabyti, - žodžiu, patys galite papildyti visuotinės katastrofos vaizdą...

Penktame šimtmetyje prieš Kristų gyvenęs mūsų didysis filosofas Sielmokšis abstraktų - sielų principo neatrado ; ši sąvoka mūsų kultūroje jau buvo žinoma ir Homero laikais. Bet savo genialiu to principo susistaminimu tikyboje įisai sudarė kilniausią žmonijos pažangos doktriną, kurią vėliau puolėsi pamėgdžioti krikščionybė. Sekant gi autentišku, originaliu mūsų mokslu, Švenčiausioji Barma, - tai visų Dvasių Dvasia, visatos gyvybės pradas, dieviškoji kibirkštis ir dinamiško pasaulio priežastingumas.

Tat tvam asi! Tatai tu (anusvara) esi. Tai garsioji Arijų tikybos "formulių formulė", aukščiausias pasaulio prasmės atskleidimas. (Žiūr. vėlesnį graikų pamėgdžiojimą : "pažink pats save"). Štai Tiesos Tiesa : tavo siela tai nemirtinga visatos sielos - Barmos dalis; kaip individas, tu tik visuotinės žmonijos, gyvūnijos, augmenijos harmonijos dalyvis ir, jei tai vis dar bandysi užmiršti, žus visa planeta...

Žmogaus gi siela ir šiandien net bedievių pripažįstama "individo" žodžiu. Tai naivus bandymas pakeisti nemėgiamą abstraktą lygiai tos pat esmės, tik skirtingai skambančiu abstraktu. Kiti dar gudresni, bando tuos abu "pasenusius" žodžius pakeisti įmantriu "id" - abstraktu antrajame laipsnyje...Mielieji, nuo mūsų genialaus Sielmokšio vistiek nepabėgsite!

Antra vertus, senosios Arijų tikybos šventumo sąvoka, kurią katalikybė taip pat be ceremonijų "pasiskolino", išreiskia pilnutinį dvasinio prado - abstrakto atsiekimą : visų ąžuolų ąžuolas savaime taps šventuoju ąžuolu, visų didvyrių - didvyris - šventu ir gerbiamu prabočiumi Genčia (Anse). Jojo nemirtingai dvasiai pagarbinti pilamas pilkalnis, deginamas laidotuvių laužas, triskart su šventa giesme apeinamas jo kūnas. Šventoji Agni apvalo visas negeroves, ir taip, kartu su dūmais, pasklinda Vėjais, - šventais Perkūno atodusiais, - valdovo išvaduota Siela, vėl pasinerdama Nėruvonėje (Nirvanoje), visų Sielų Pirmaprade - Barmoje.

Aukštadvaris (Trakų apskr.)

PASKUTINIS LIAUDŲ PILKALNIS

"Giniavaldas, Daugvardžio sūnus, valdė Varangus po savo tėvo mirties, neimdamas karaliaus titulo. Jis turėjo du broliu: Senonį ir Margamarį, kurie kartu su kitais kunigaikščiais padėjo valdyti tautą ir rėmė karo veiksmus geru sutarimu ir be jokios savinaudos.

404 metais po Kristaus Margamaris, Rytų Varangijos kunigaikštis, perėjo iš gyvenimo mirtin ir buvo palaidotas didžiausia iškilme vietoje, pavadintoje Varangių kalnu." (Frankenberg)

Matomai, laidojamasis buvo ne tik nepriklausomos "žemės" valdovas, bet ir Krivių Krivaitis, nes nei jo tėvui, nei broliams tokių aukščiausių iškilmių nebuvo suruošta. Tose Arijų tikybos apeigose dalyvavo visa tautos viršūnė, kuri aprašoma naujojo karaliaus Varumonio rinkimų visuotinio Seimo (Suėjimo) proga :

"Rytų Varangijos kunigaikštis Varumonis, jo du broliai Margamarys ir Senonis – kunigaikščiai; Margamario sūnus Daugvardis – kunigaikštis; Naukaunorius – kunigaikštis; Varavardis – kunigaikštis; Vandenorius, Mainia – upuolių kunigaikštis; jo brolis Pereimys – kunigaikštis; Barteris – Galijos kunigaikštis; Gerbartis – salų kunigaikštis; Sūnus ir Rikis – kunigaikščiai, minėto Giniavaldo vaikai, –paskutiniojo Varangių valdovo; Diduoklis – kunigaikštis; ir (Ge) Marionis – kunigaikštis. Taipogi dalyvavo Varangių šventikai ir filosofai: Saule-gaustis, didysis Perkūno Krivaitis, Gaustvaldis, Gerbvaldis – kronikininkų magistras, Didžia-gaustvaldis, Lielmainyčios (Mėnulio, Dianos) Krivis (astronomų magistras), Rateninkas (vežimų, karo balistų, mechanikos magistras) ir kiti keli, taip kilnieji, taip liaudų atstovai." (Žiniavaldas, Gemarių tautos kronika)

Štai kaip 404 metais po Kristaus buvo supiltas paskutinis liaudų civilizacijos paminklas, vienas iš tūkstančių senų, senesnių ir seniausių pilkalnių, kurie, kaip ir Egipto piramidės jų žemėje, nesiliaus per amžių amžius griausmingu balsu nebyliai liudyti ateinančioms kartoms mūsų garsios ir senos tautos kultūrą.

Ar norite smulkiau sužinoti apie tas "Arijų tikybos apeigas" numirusio bočiaus laidojimo metu? Ką pasirinksite? Trojos laikotarpį? Liaudų metlaikį? XX šimtmetį po Kristaus, kame galite patys pasiteirauti pas tėvelius, senelius, apie šermenis? Dokumentų tiesiog milijonai ; ir stebėtina : per keletą tūkstančių istorijos bei proistorės metų jie visi sutampa! (Maloniai visus prašau dar kartą : pasiskaitykite Encyclopedia of Religion and Ethics "Arijų" poziciją, - tie, kurie manimi abejoja, gal patikės svetimais...) Paprasti gi bešališki skaitytojai lietuviai iš karto atpažins kaip savo kultūrinį kraitį žemiau dedamas citatas :

Baltgudijos Rauda (apie XVIII šimtm.)

- "Vai, mano kilnus drauge, kaip dabar gyvensiu su mano vaikeliu? Kas bus jo globėju ir tėvu? Iš kurios pusės šiltas Vėjas jam papus ?

- Nebepus jam šiltas Vėjas, sušals nelaimingasis", ir t.t.

Kita, šiek tiek senesnė :

- "Vyre, jaunas apleidai gyvenimą, ir palikai mane našlę namuose. O sūnelis dar jaunas, nelaimingų tėvų sunus, tavo ir mano, ir nemanau, kad pasieks vyriškumo..."

(Homeras, Iliada, Andromakos Rauda).

Kodėl taip sielojamasi mažamečiais? Matėme liaudų paskutiniojo Perkūno dinastijos palikuonio šermenyse dalyvaujant mažamečius kunigaikščius - Sūnų ir Rikį (be atlietuvinimo!) - tiesioginius sosto įpėdinius . Jie tačiau nepripažįstami karališkos karūnos paveldėtojais, o išrenkamas "devintasis vanduo po kisieliaus" - šalutinės šakos atstovas.

Tasai kietas, bet valstybės išlaikymui esminis įstatymas, buvo mūsų vadinamas "išguito vaiko" įstatymu. Jei nepriklausomos "žemės" įpėdinis nebuvo pilnametis, tėvui pasimirus (25 metai), tai jis automatiškai nustodavo palikimo. Trumpa ir aišku. Per jaunas, kad atsakingai valdytų, per jaunas, kad įgytų pavaldinių pasitikėjimą ir lojalumą. O kadangi valdovas buvo tuo metu efektinga, ne popierinė marionetės pobūdžio povyza, kaip, sakysime, karalienė Elzbieta ir, vos tik sėdęs sostan, turėjo tą pačią dieną pats savo atsakomybe ir nuožiura daryti svarbiausius sprendimus (kaip JAV prezidentas nuo jo valdžion įvedimo akimirkos), tai aišku, čia kartais skaudžiai ir nepelnytai, bet valstybės ir tautos saugumo išlaikymo požvilgiu visai pateisintai nukentėdavo mažamečiai valdovų palikuonys.

Atsimename kilnų dėdės Algio mostą, kada jis nepasisavino jo laukiančio sosto, o globodamas mažametį Varių Rikio sūnų, išlaviravo nesušaukęs rinkimų Seimo, kol Varingis, sulaukęs pilnų metų, atsisėdo Nemuno Gardo Imperijos sostan.

Daug vėlesnis pavyzdys tai karalienės Bonos intrigos : laužydama tą tūkstantmetę tradiciją, jinai priverčia Lietuvos bajorus sušaukti toje pačioje Imperijos sostinėje Nemuno Garde Seimą, kuriame vos 7 metų vaikas pripažįstamas busimuoju Didžiuoju Lietuvos Kunigaikščiu. Pastebėkite legalumą : jis neišrenkamas - senoviškiausių amžių įstatymas buvo per daug stipriai isišaknijęs, kad jį būtų buvę galima atvirai sulaužyti, - bet jis apeinamas iš anksto duotu pasižadėjimu nerinti nieko kito.

Išgavusi šį pažadą, svetimšalė motina laiko įpėdinį Krokuvoje, lenkų - italų nuolatinėje aplinkoje ir propagandoje, padaro iš jo savo tautos išdavikį, ir jis, pasiekęs valdžios, nebeapkęsdamas ir gėdindamasis saviškių, veltui atiduoda visą Imperiją lenkams Liublino Unijos sutartimi, nežiūrėdamas lietuvių maldavimo.

"Išguito sūnaus" Arijų teisės įstatymas kaip tik ir buvo sudarytas tikslu užbėgti už akių tokiems avantiuristams, kaip Bona, kurie naudojosi mažamečio bejėgiškumu.

Mūsų kultūroje mirusiųjų bočių gerbimas sudaro svarbų elementą, todėl šimtais mokslišku veikalų aprašytas, bet visa ta literatura niekad ne-

prilygs Mickevičiaus "Bočiams" (neteisingai verčiamiems Vėlinėmis), su jų plačiausiais filosofiniais, patriotiniais, tikybiniais, kultūriniais pamatais, įsišaknijusiais mūsų tautos gilioje esmėje ir meistriškai iškeltais šio lietuvio poeto.

Mūsų Bočiai arba Genčiai, kuriuos mes garbinome, kaip tam tikro idealo, tam tikros sąvokos aukščiausio atsiekimo simbolį, tai Eiterys po Marias, apkeliavęs žinomą ir nežinomą pasaulį, Margeris, gyvybės ant laužo auka išlaikęs tautos laisvę ir garbę, Sielmokšis, atidengęs žmonijai naują, sudvasintą pasaulį, - vai varge! argi mano plunksna gebės aprašyti, neaplenkiant ne vieno, visus mūsų, o kartu ir visos žmonijos didvyrius?

Kur bočius Lelys, "pagonis belaisvis", iškilęs Henriko I architektų magistru, ir sukūręs pirmąjį "gotiško" stiliaus pastatą Vakaruose, Anglijoje - Neath Abbey 1120 metais "iš nežinios atsiradusiu stiliumi"?

- Apklotas mirtinos tylos sąmokslu.

Kur Baltų karalių Genčia, Mokslo Dievas Upelonis, su savo devyniomis Gemužėmis, kurias Goethe, genijaus intuicija, vadina tuo pat vardu: "Uhrmutter" - Pramotėmis (žiūr. Fausto II dalį) ?

- Pramintas Velniu.

Kur Genčia pusdievis Pramatėjas atnešęs žmonijai civilizacijos degėlą?

- Pramintas Liuciperiu.

Kur didvyrių - didvyris, Gėrio prieš Blogį amžinos kovos šviesus nugalėtojas, mūsų Švenčiausias Bočius Gaurikis (Jurgis), kurį iš dangaus tremiant sudrebėjo, ir gal sugrius mūsų kultūros visuma?

- Pašalintas, kaip nebereikalingas.

Jau Cervantes buvo iš jo įžuliai pasišaipęs, pavaizduodamas tą kilniausių idealų vedėją, nepaperkamą skriaudų taisytoją, absoliuto ieškotoją, nesutepamos garbės riterį puspročiu Don Kichotu. Už tai jis atsidurė kalėjime. Tuo laiku Ispanijoje buvo dar pakankamai padorumo ir pasipiktinimo. Dabar gi, moraliniams standartams visame pasaulyje skandalingai smunkant ir prisitaikančiai Romai nutarus atmesti kilnumo, altruizmo, didvyriškumo, garbės idealus, stovime likimo sąkryžoje : arba Vatikanui nepavyks nugalėti Švenčiausiojo mūsų Gaurikio - arba žlugs mūsų kultūra.

Neabejotinai jau praregėjote, kodėl niekas nedrįsta rimtai nagrinėti Baltų senosios tikybos? Ištaręs A, sąžiningas mokslininkas pamažu bet neišvengiamai turi prieiti ligi Z - ogi toji Z...patys matote!

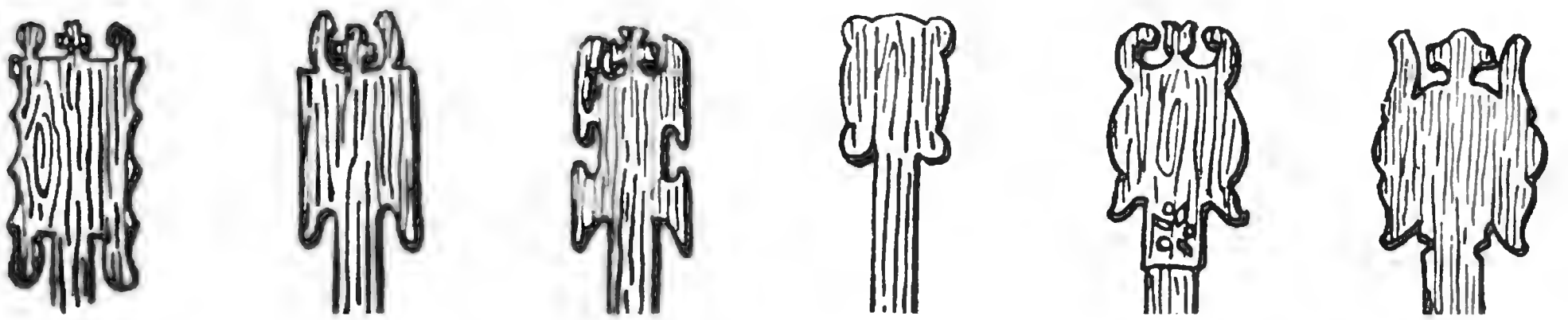

RAUDOKIME TOLIAU

Nejučiomis įsivėlėme į labai nemalonias digresijas, be kurių aiškaus aptarimo vis dėlto nedaug ką tesuprastume iš mūsų ir žmonijos istorijos raidos.

Grįžkime verčiau prie šermenų. Gal ir mūsų pačių, - kaip tautos, kaip kultūros, kaip tam tikro iškilaus, tauraus gyvenimo supratimo, baigiamo užmiršti nužmogintame skruzdelyno pasaulyje.

Užimanti kvapą Sauluvonės Rauda, "pagonių barbarų" kultūros įtakoje sukurta XII amžiuje, įrodys kokioje civilizacijos viršūnėje mūsų tauta tada klestėjo, ir kaip palaipsniui jinai nusirito ligi šių dienų "komikų".

Kunigo Ingaurio žmona, patyrusi jo pralaimėjimą Puolaučių krašte, Kaujalės mūšyje, šiaip prabyla :

SAULUVONĖS RAUDA

Ant Undonės girdėti Sauluvonės balsas, nežinoma gegulė paryčiu kukuoja:

Lėksiu, taria, gegulė paundoniu, mirkysiu bėbro rankovę Kaujelės upėje, šluostysiu Kunigui krūvinas jo žaizdas šiurpiame jojc kūne."

Rauda Sauluvonė rytą ant Upuolės kuoro, tardama:

"Vai, Vėjau, Vėjuži! Kam, Viešpatie, pūti, smarkauji? Kam savo nenuilstamais sparnais nešioji kinų strėles ant mano vyro karių? Maža Tau kalnyne debesis vajoti, laivus ant mėlynųjų jūrų liūliuoti? Kam, Viešpatie, po Kaujelę mano džiauksmą išvajojai?*

Rauda Sauluvonė rytą ant Upuolės kuoro, tardama:

*"Vareisteni, Saluvieti**, tu pramušei akmens kalnus pro Puolaučių Žemę. Tu nuplukdei Šventasaulavio skobnius ligi Koviko stovyklos. Atliūliuok, Viešpatie, maniep manąjį vyrą, idant nesiųsčiau paryčiu ašarų į jūrą."*

Rauda Sauluvonė rytą ant Upuolės kuoro, tardama:

"Šviesioji ir trišviese Saule, visiems šilta ir gražuolė esi; kam, Viešpati, paskleidei savo karštus spindulius ant mano vyro karių? Sausros lauke troškuliu jiems sulinko lankai, bėda saidokai užako".

Rauda Sauluvonė rytą ant Upuolės kuoro, tardama:

"Šventoji Rasos žeme, Gemale, Didžioji Motina! Didvyrių krauju palaistyta, kaulais užsėta... Pagimdyk, Viešpati, derlių neregėtą: idant išdygtų pulkai be skaičiaus Šventai Vyčių Pagauniai!"

(Ingaurio Žygio Sakmė. Paskutinis posmas, - interpoliacija, naudojant kitas Giesmės vietas. Invokacija Gemalei Šventai buvo vienuolių skribų išcenzūruota, kaip per daug įžeidžianti "tikrąją" Dievo Motina.)

* Gandaruvys taip vadina puolaučius

** Poetiškas Dniepro aptarimas

Prižadėjome grįžti (žiūr. Arijų tikybą) prie keturių pasaulio Pradų aptarimo. Štai čia matėtė juos pritaikytus praktikoje. Rauda, tradicinė gėdulo giesmė, privalomai turi juos paminėti, atiduodant jiems pagarbą ir kartu jiems pasiguodžiant.

Štai dar vienas pavyzdys - Galindų Rauda, manding, apie šimtmetį ankstesnė už tik ką cituotą : ją galima beveik tikrai surišti su Vanduolių kunigaikštijos išdavimo tragedija 960 - 990 metais.

Imkite viską simboliškai, kaip ir buvo dainiaus sugalvota, ir tuoj suprasite politinę mintį :

GALINDŲ RAUDA

Pralėkė paukštelis pro žalią girelę,
Balsvas plunksneles suvirpinò:
"Neverk tu, vienturte, neverk tu, mergele,
Ar tau Žemių negana?"

Gaudžia miškas, gaudžia, šakos sušlamėjo
Ir geltoni lapai nukritò...
"Atėmė berneli, o aš be gynėjo
Svetimą tėvai man siūlyjò!"

— — —

"Lėk, balse, per Rasą, Užugirių Lankon,
Perskrisk Vaṇdį, perskrisk Dunojų,
Pasakyk manajam, kad aš jo vis laukiu,
Kad man peiliai širdyjè!

Lėki, tolimasai, lėki, čiulbonėli,
Lėki iki mano berneliò...
Tegul jis atskumba, tegul jis netyli,
Nes man perša, ką aš nemyliù!

Vai, tu mano meile, toli mudu šiandie,
Ašaros teplaukia, kur esi.
Aukštai dangų Saulė, plačiai šviečia, spindi
Dar toliau mes atskirti!
Nei tavęs sulauksiu, nei taviep nuskrisiu,
Mano balsas tavęs nepasièks...
Liūdna mano dalia, kai nesimatysim
Liūdnas mano galas be tavęs!"

Žinomas lenkų tautosakininkas, senoviškų mozūrų (galindų) dainų rinkėjas T.Szygietynski, aptiko šią mūsų Raudą, aišku, jau lenkų versijoje, ir "Mazowsze" choras su ja apkeliavo Lenkiją ir Europą (Vanguard VRS - 9016 - A4 LP), visur sukeldamas nepaprastą entuziazmą, nes simboliskai ji pritaikoma ir dabartinei lenkų būklei, o muzika - žavėtina.

Tačiau joje paminėtos mūsų Imperijos "žemės" : Gardarikės Rasa, Pagirys - Voluinė (Užugirių lanka), Vandalijos Visla ir pagaliau Dunojus, mūsų dainų kasdienis svečias, bet svetimas lenkams, - visa tai aiškiai nurodo šios Raudos kilmę ir motyvus.

Trumpai peržvelkime simboliką : paukštelis, tai kanklininkas, taip save kukliai pavadinęs ; jo gi tikras titulas, - lakštingala, kurį randame Rasų kronikose ir epose. Balsvos plunksnelės tai žili plaukai, virpą iš gailesčio. Rudens audra vaizduoja katastrofą, - žemės atidavimą "svetimam, kurio jinai nemyli". Čia pavartojama labai įmantri ir sena retorikos figura "hyperion - neabejotinas ženklas", vengiant tiesiogiai minėti nelaimę. Plg. Ingaurio Žygyje jo pralaimėjimo nusakymą : "kovėsi dieną, kovėsi antrą, trečioje dienoje in pietus krito Ingaurio vėliavos ".

Tos simbolinės audros proga meistriškai įpinamas ir pirmasis Pradas, - vėjas. Tolimasis čiulbonėlis, tas pats dainius, keliaudamas nuo jūros ligi jūros, vienas tegalįs pranešti liudną žinią "žemėms" ir išmaldauti Vyties pagalbą. Vanduolio ir Dunojaus upių paminėjimas atiduoda pagarbą antrajam Pradui. Saulė, pagaliau, ir plačiausieji išvardinti žemių plotai-tai du likę Pradai.

Ne tiktai Raudose jie buvo minimi. Karo žygio metu, rytmetinė malda, pulkams sėdant balnuosna, skambėdavo taip :

"Kai Aušrine rytą lemia,
Tau ir Jūra, Tau ir Žemė,
Tau gied' Pradas visokiausias:
Būk pagarbintas Aukščiausias".
(Kochanowski, Kiedy ranne...)

Tas aiškiau nenusakytas "Pradas visokiausias" - Perkūno, kovos Dievo, stichija tapo, kaip matome, krikščionių išcenzūruotas. Likusieji gi trys kuo gražiausiai išvardinti.

Net ligi šių dienų, mūsų liaudis išlaikė Arijų šventųjų Pradų atminimą. Štai užkalbėjimas nuo gyvatės - Ignalino tautosaka :

(Vėjau, vėjau)
Saule, Saule,
Upe, Upe,
Eik tu gyvatė
Skraidžiai Žemę!

Sutraukiant išvadas, keturi senojo pasaulio kertiniai akmenys, - Pradai, Baltų buvo garbinami ne tik medžiagine prasme, - kiekvienas jų priklausė atitinkamai dievybei : Oras buvo Perkūno žinioje, Vanduo Upelonio, Saulė - Ugnis Mitros, o Žemė turėjo Deivę Gemalę Šventą.

Be to, matėme iš duotų pavyzdžių, jog tų Pradų kultas tampriai rišasi su Bočių kultu. Nesismulkinkime čia įvairių numirelio kulto papročių nagrinėjimu, - kaip lavoną saugo ir apgieda per visą naktį, kaip praneša bitėms, žirgams (šventiems gyviams) šeimininko mirtį, kaip jį laidoja prisilaikant šimto tradicinių detalių, kaip pagaliau Vėlinių vakarą kapai aplankomi, atnešant numirusiems maisto ir gėrimo, neužmirštant netgi užžiebti ugnį, kad vargšės vėlytės tamsoje kojyčių neišsisukinėtų...

Taip nejučiomis nugrimstama į bobelių prietarus, bet, po šešky! Argi tik tiek arti teprimatome?

PRAMATĖJAUS RAUDA

Ateiki, Dangaus beribe,
Ir greitasparni VĖJAU!

Ateikit, trykštantieji ŠALTINIAI,
Ir kvatojanti JŪRŲ GELME!

Ateiki, ŽEME DIDŽIOJI, VISŲ MOTINA,
Ir aplink spinduliuojanti SAULE!

Aš Jus šaukiu, kad pamatytute mano skriaudą
Dievų padarytą Dievaičiui.
Veizėkite mane sukaustytą,
Mano tūkstantmetes ateinančias kančias,
Gėdą ir grandis, kurias

Naujasis palaimintų Valdovas
man uždeda — — —

(Sukaustytas Pramatėjus, Aeschylas.)

Trijose eilutėse prieš tai autorius mums nurodo, jog Pramatėjas reiškiąs "žmogų, kuris pramato ateitį". Atremti senovės rašytojo neįmanoma : jis paliudija lietuvišką, savaime mums suprantamą prasmę graikiškais žodžiais! To vieno užtektų pusdievio kilmei įrodyti. Pagal mitologinę tradiciją, Pramatėjus buvo vienas iš Tautonių (Titanų), pačių pirmųjų žemės pusdievių.

Tų mūsų seniausių Arijų dievų karas su graikų Olimpo dievais, vedamais "naujo palaimintų Valdovo" - Dzeuso, atžymi žiliausius proistorės laikus, kada mūsų pylisgų (pelazgų - pilių gyventojų) tauta buvo nukariauta Kretos karaliaus Minoso ir mūsų pirmieji dievai KURONIS (Kronos - Amžinas laikas, sukuręs pasaulį), VARONIS (Uranus), eiščių eponymė EJA (Io, nenuorama keliautoja, niekad nesustojanti pailsėti), Tautoniai, ir Pramatėjus buvo nustumti antron vieton. Prie pylisgų dar grįšime jų krivių - baltųjų žinių proga.

Panašias dangaus karo legendas užtinkame ir senpersų Avestoje bei indų šventrastyje. Tai atgarsis ledynų mažėjimo, klimatui atšilus (prieš 8 - 12 tūkstančių metų), kada mūsų protautė slinko šiaurėn (žiūr. il. 1), palikdama nualintus, išmedžiotus ir išdžiuvusius Persijos, Anatolijos bei Balkanų plotus kitataučiams.

Užbaigiant Raudų aptarimą pažymėkime, jog Mahabharatos epo 10 knyga ištisai pašvęsta Raudoms.

TROJĖNŲ KRAITIS

Nibelungų (naujų balingių, belgų) giesmės didvyris Žygvarėdas (Siegfried), paprastas burgundų plėšikas, ieškojo Reino Aukso legendarinio lobio tos upės pakrantėse (Reino prekybos kelio turtingumo mitas).

Tikrumoje mūsų liaudų ir baltų bočių sukrauti kultūriniai lobiai tokie astronomiški, jog prašoka viską, ką galėtų sukurti fantazija. Nepadarykime šiais "progreso" laikais labai paplitusios klaidos įsivaizduodami, jog tik mūsų amžius visų išmintingiausias, pažangiausias, techniškiausias, ypač kultūringiausias ir t.t.

Neapsakomai "pažangios" tinginiavimo, šantažo ginklu rankoje, pataikavimo organizuotam nusikaltimui, svieto lygybės, asmens švenčiausios neliečiamybės ir panašios filosofijos chroniškai kartojasi per visą žmonijos raidą, kai tik socialinė santvarka pradeda irti. Proistorikui net kartu širdyje darosi, stebint, jog žmonija ne vieną, ne du, o šimtus kartų kartoja tas pačias klaidas (plg. mūsų valstybės griuvimo šūkius : "Aukso laisve! Polska nierządem stoi" - Lenkija remiasi betvarke).

Bet ir technikoje, kuria taip didžiuojasi siauručio akiračio "specai", XX amžius nedaug ką tikrai naujo atrado. Plastikas-"nedūžtamas stiklas", finikiečių buvo gaminamas dar prieš Kristų. Jo paslaptis žuvo per pustrečio tūkstančio metų, ir tik dabar šviesiausių chemijos daktarų teatstatyta. Finikiečiai atrado ir purpurą - dažus iš jūros sraigių.

Babilonijos iškasenose aptikta molio induose įrengtos anglies - vario baterijos, kuriomis pasinaudojus, gudrūs auksakaliai apgaudinėdavo valdovus, tik paauksodami galvanoplastika bronzos karūnas bei papuošalus, o auksą pasilikdami sau. Juk Archimedas atrado jo vardu įmintą dėsnį tik tam, kad tokią klastą įrodyti, nežalojant meniško kūrinio.

Izraelio Dievo Sandoros Arką mirtingajam palietus, jis krisdavo lyg žaibo trenktas. Vyriausias Šventikas betgi įeidavo ir išeidavo iš jos neužgautas. Paslaptis dabar elektroniškai paaiškinta. Arkos vidinis ir išorinis aukso lapų išmušimas, perskirtas sauso medžio izoliacija, sudarė galingą kondenserį. Darbštus levitų būrys nuolat triūsė aplink Dievo namą, pamaldžiai blizgindamas jo šonus kailiais, ir tuo budu įkraudamas milžinišką keliasdešimties milijonų voltų statišką įtampą į tą pirmąjį pasaulio elektronikos aparatą. Nelaimė įžuliam kombinatoriui, sugalvojusiam to aukso pasiskolinti! Šventikas gi, apsirengęs aukso rūbais kaip šarvu, išvengdavo tiesioginio smūgio, nors elektros Dievas Perkūnas smarkiai trenkdavo!

Egiptiečiai turėjo molines dievų statulėles ištiesta ranka, kurias ant siūlo laisvai pakabinus, dievukas rodydavo - šiaurę! Jo kūnelyje ir rankoje buvo įdėtas natūralus magnetas...

Mongolų lamos (kunigai) turi savotišką televiziją : jie parodo tamsiame kambaryje vaizdą, kuris vyksta tūkstanties kilometrų atstume... Paslapties negalima paaiškinti hipnoze, nes patikrinus randama, jog tuo laiku vaizde matyti žmonės kaip tik darė, kas buvo rodoma. (Ossendowski. Dievai, žmonės ir žvėrys).

Apie parako ir popieriaus vartojimą Kinijoje, tūkstantį metų (o gal tris?) prieš jiems atsiradus Europoje, visi žinome...Taip pat puikiai žinome ir "graikų ugnies" vartojimą Juodojoje ir Vidužemių jūroje 600 metų prieš Kr. - tai tikriausiai būta fosforo ir naftos mišinio, dabar išgarsėjusio "napalmo". Ingaurio Sakmė pažymi, jog dar XI šimtmetyje šis ginklas buvo vartojamas Volgos baseine, kur buvo šaudoma "kureišeriais".

Aristotelis ir Plinijus sen. aprašo prietaisus, kurie įgalina narus kvepuoti jūros dugne. Tai moderniškieji "naru varpai", užgožiantieji žmogų, paliekant jam suspausto oro ir vietos judėti.

Taigi, sensacingų išradimų senovėje nestigo. Patarčiau besidomintiems šiais klausimais pasiskaityti australų mokslininko A. Thomas 1971 metais išleistą knygą "Mes nesame pirmieji". Be mano čia paduotų pavyzdžių jis nurodo, jog Demokritas jau 460 metais prieš Kr. nustatė atominės teorijos pagrindus. Egiptiečiai puikiausiai naudojo peniciliną (iš savo pusės galiu šviesiam kolegai priminti mūsų kaimo vaistus, dedant ant žaizdos supelijusią duoną, - tai mūsų Arijų Šventaregių nespėtas panaikinti mokslas) be to, jie darė sudėtingas trepanacijas, plombavo dantis, mokėjo sugydyti kaulų sulūžimus ir vartojo elektros ungurius smūgio terapijai, kuri šiandien vėl taikoma širdies ir smegenų ligoms.

Indijoje gi Manu šventraščio knyga pirmoji iškėlė evoliucijos teoriją, vėl atrastą Darvino. Pitagoras nustatė žemę, kaip planetą, 600 metų prieš Kr., aplenkdamas Koperniką "tik" pora tūkstančių metų, o Posidonijus nurodė mėnulio ryšį su jūros atoslūgiais. Kiniečių astronomai žinojo apie saulės dėmes jau prieš 2000 metų, kurias vėl atrado Galilėjus. Platonas žinojo apie Amerikos žemyno buvimą IV amž. prieš Kr. (žiūr. mano "Ultima Thule").

Proistorikui A. Thomas šitaip mane netikėtai parėmus, belieka tik paklausti : o kuo gali pasigirti mūsų senoliai? Prieš atsakydami, turime išpildyti I - mos Lenteles gale duotą pažadą : Jokymo bei Žiniavaldo kronikas patvirtinti archeologiniais duomenimis. Tuo klausimu moderniškiausias veikalas, suvesdamas oficialias, vėliausias neginčijamas žinias, štai ką turi pasakyti :

"Rytų Urnfield (Luzacijos kultūros) ploto dalis VIII šimt. prieš Kristų pabaigoje buvo stepių raitelių užlieta. Šiaurėje gi (Moravija, Bohemija, Jotvingiai, Voluinė), Luzacijos tauta tebegyveno taikoje ligi penktojo šimtmečio prieš Kristų, kada jų kraštas buvo nusiaubtas skitų, o vėliau ketvirtajame šimtmetyje - Vyslos žemupio tautų" (gudų, vanduolių).

Taip mūsų iškeltos istorijos datos sutampa su archeologijos datomis dešimtmečių tikslumu, ir viskas darniai susiriša lyg laikrodžio ratukai. Del Urnfield - Luzacijos kultūros tapatybės su liaudų tauta irgi netenka abejoti : Žiniavaldo duomenimis nuo Trojos karo 1200 m. ligi 436 m. prieš Kr. jie gyveno kaip tik tuose plotuose, kur apsireiškė Luzacijos kultūra. Bet yra ir daiktinių įrodymų :

"Stambiai raštuoti ir būdingai krumplėti indai iš Trojos VIIb (Liaudų ir probaltų Lielonės, Taurojos - mano pastaba) turi artimiausių giminių rytų centro Europoje, ypač rytų Vengrijoje ir vakarų Rumunijoje.

Panašūs užtinkami Gava, Mohi, Corvas karstuose, o dar labiau Mezocrat kapinėse...Jie taipogi būdingi vėlyvai Monteoru arba Nova kultūrai rytų Rumunijoje ir Moldavijoje". (Citatos iš M.Gimbutienės, The Bronze Age)

Ko dar norėti? Kai iš Trojos atsinešamas pieno puodukas ir jis toliau vartojamas Vengrijoje ir Rumunijoje, ar bus dėl to fakto ginčų? Sykį ir visam laikui tvirtai nustatę, kad nebejuokaujame, ir kad esame neginčijamai įrodę trojėnų - liaudų tapatybę su Luzacijos kultūra, galime pradėti jų paliktų lobių inventorizaciją :

"Pats veržliausias vėlyvojo bronzos amžiaus metalurgijos centras plėtėsi Tisos aukštupio baseine ir pietinių Karpatų papėdėse. Aš pakartotinai esu pabrėžusi jo didžiulę svarbą...Nemažas darbas laukia vengrų ir čekų mokslininkų, beanalizuojant bronzos radinius, kad nustatytų jų šaltinį, ir paruošiant skelbimui šimtus dar neaprašytų bronzos lobių. Tuo baigsiu pačio DIDŽIAUSIO BRONZOS KULTŪROS CENTRO EUROPOJE APRAŠYMĄ. (M.Gimbutiene, ibid.) Amen!

Ne tik nemanome prieštarauti šviesiajai mokslininkei dėl tos kultūros lemiamos reikšmės Europoje, bet iš savo pusės esame radę tos kultūros pažangumo tokius nuostabius įrodymus, jog nebegalime iškęsti nepasidalinę jais su mūsų mielais skaitytojais.

Sielos nemirtingumo skyriuje buvome paminėję vieną didžiųjų žmonijos filosofų - Jo Šventenybę Sielmokšį (Zalmoxis), Arijų popiežių. Herodotas paliudija jo titulą, atvirai prisipažindamas nesąs tikras, ar tai buvo paprastas žmogus ar pusdievis.

Nesijuokime. Pagal anų laikų tradiciją pusdievio titulas buvo automatiškai suteikiamas Romos Imperatoriams, kaipo vyriausiems šventikams, ir rytų bei pietų Vidužemio jūros autokratams.

Tas mūsų Krivių Krivaitis išėjo mokslus pas neblogą mokytoją: Pitagorą, Samos saloje. Ten jis pagrindinai apvaldė senovės mokslinį lobyną, kuris, kaip matėtė iš paduotų pavyzdžių, buvo daug turtingesnis, kaip šiandien įsivaizduojama. Astronomija, matematika, geometrija, architektūra, fizika, botanika, medicina, muzikos teorija pasiekė aukšto laipsnio, gi "liberalus mokslai" - retorika, gramatika (anų laikų kalbotyra), logika, filosofija, istorija, poezija, tapyba, skulptura ir pan. pasieke tokio rafinuotumo, kad jų su mūsų dienų kūrybos trafaretiniu vidurkiu neįmanoma net palyginti ; paimkit į rankas senuosius autorius arba nueikite muziejun!

Grįžęs Trakijon, kuri priklausė liaudų kultūros plotui, jisai, kaip matome, buvo išrinktas Krivių Krivaičiu ir paskelbė savo Sielos nemirtingumo doktriną. Tai vienas Luzacijos kultūros žiedas.

Jų civilizacijos centrui tapus gudų užimtam ir liaudams persimetus Pareinin, trys su viršum šimtai metų praeina, kol senoviškoji kultūra atsigauna Dakijos - Panonijos - Mesijos srityse. Bet laikui bėgant, padėtis susitvarko, ir štai, randame pas J.Bouchet tokį pranešimą apie astronomą Diktonį arba Dikinėjų :

"Vadamarys (113 - 127 m. po Kr.), liaudų karalius, įkūrė Odemarsheimą prie Trento, Diktonio, jų kultūros didelio filosofo ir šventiko garbei, kuris buvo karališkos giminės, didelio garso astronomas ir gydytojas; be to, mokąs graikų ir lotynų kalbas".

O Girdonis taip paliudija Žiniavaldą : "Sullos konsulo metais (88 m. prieš Kr.), Būrų Eiščiui karaliaujant Gudijoje, atėjo pas jį Dikinis (Dikinėjus, Didžionis). Būrų Eistis, jį priėmęs, suteikė jam konė karališką valdžią : jo patariami gudai nusiaubė žemes, kuriose dabar gyvena frankai (liaudai)". Kodėl gi tie nuskriaustieji stato paminklą žmogui, perėjusiam pas amžiną jų priešą? (gal nusivylusiam, kad jo neišrinko K.Krivaičiu?)

Tritemijus savo ruožtu patvirtina Girdonį, pripažindamas, jog Būrų Eistis smarkiai nusiaubė Sėsnas.

Priežastis paprasta. Jie juo vis dėlto didžiavosi, kaip vienu geniališkiausiu tautos sūnumi, o dviems šimtams metų praslinkus ir aistroms nurimus, tebeliko tik moksliškas jo darbų įvertinimas.

Kuo jis taip garsus? Girdonis smulkiai aprašo, kaip jis išmokė gudus visų mūsų anksčiau išvardintų trivia ir quadrivia mokslų (techniškų ir liberalinių), kaip įsteigė "piliečių" (pilyje gyvenančių Arijų kardinolų - baltųjų Žynių) kolegiją, kaip dalyvavo valstybės valdyme ir "jojo klausė net karaliai", pagaliau kaip vykdė stebuklus. Trumpai, jo išimtiniais nuopelnais Būrų Eistis iškilo imperatorium, užvaldęs minėtas II lent. sritis.

Nors tokios veiklos visai pakanka, kad Didžionį įrikiuotume keliasdešimties žymiausių žmonijos valdovų kluban, bet tai vis dėlto nepateisintų jo pasiektojo garso ir pomirtines pagarbos : du šimtu metu vėliau, Pareinyje jo vardu statoma astronominė observatorija, o jau, net šešiems šimtmečiams praslinkus, Ravennos vyskupas Girdonis aprašo jo darbus tuo pat klasišku stiliumi, kuriuo istorijos vadovėliai šiandien atpasakoja visos planetos mokiniams Pitagoro, Archimedo, Newtono nuopelnus žmonijai:

"Mokydamas gudus etikos, jis pažabojo jų piktus polinkius; dėstydamas fiziką, privertė gyventi pagal gamtos dėsnius, savais įstatymais kurie užrašyti (runomis) ir ligi šios dienos vadinami "belagines" ; mokydamas logikos, jis juos iškėlė aukščiau kitų tautų tikslaus galvojimo mene ; rodydamas praktiką, jis įtikino juos elgtis padoriai ; atskleisdamas teoriją, išmokė sekti dvylika (astronominių zodiako) ženklų ir planetų skriejimą apie juos, o taip pat visą astronomiją ; jis paaiškino taipogi, kuriuo būdu mėnulio apskritimas didėja ir menkėja, ir parodė kiek saulės ugnies rutulys didesnis išmatavimais už žemės ratą".

Toje vietoje reikia nusiimti kepures...

Juk šis "pagonis, barbaras" (tikrumoje barbarais tegalima pavadinti tik tuos, kurie mus taip pravardžiuoja, nesivargindami atskleisti istorijos lapų), tas genialusis mūsų astronomas, sakau, ne tik toli prašoko Koperniką, nes tasai nustatė tik žemės apie saulę skriejimą ; šis gi liaudų civilizacijos vyras ėmė ir apskaičiavo lyginamąja tų dangaus kūnų masę pusantro tūkstančio metų prieš Keplerį ir Newtoną! Dabar aiškėja, kodėl liaudai vis dėlto statė jam paminklą...

Ogi čia tik pirmoji jo žygdarbio dalis. Prieš aptariant antrąją tenka vis dėlto pranešti apie nesutapimą dėl Diktonio vardo prancūzų ir vokiečių versijose. Paryžiaus kopija jį vadina teisingai, bet atskleidę Wuerzburgo leidinį, randame Diktonį iškreiptą į "Wechtanus", ir dargi gražią pasaką apie upelį Wecht, kuriame jis tariamai paskendęs.

Daugelyje tos vokiškos kopijos vietų yra tokių "germanų" žodžių įterpimų, kurių pas j. Bouchet nerandame. Čia aiškiai vėlesnio skribo pastangos "atvokietinti" Žiniavaldą. Tačiau tas vargšas vietinis patriotas pats save beviltiškai išduoda : jis neturėjo supratimo, jog germanų kalba šeštame šimtmetyje visai skirtingai skambėjo, jogi "įnašai istorijai" padaryti visai ne archaiška, o XVII šimtmečio kalba...

Yra betgi atvejų, kada pats Žiniavaldas cituoja liaudų kalbos žodžius ; "Po didžiojo valdovo mirties jis buvo kaipo pusdievis, pramintas BASANGOT, tačiau liaudis ji vadindavo THEOBASAN". Tai nepaprastos svarbos sakinys, kuriame Žiniavaldas įrodo, jog liaudų kalba buvo skirtinga nuo germanų ir juodvi kariavo dėl įtakų : Baisonis suvokietintų tauringių buvo gerbiamas kaipo Gott, o liaudų kaipo Dievas Baisonis. Tačiau ir Tritemijus neiškentė neparodęs savo erudicijos, "atgraikindamas" lietuvišką dievą į "theos" (D = T svyravimas). Pripažinti visai liaudžiai graikų kalbos mokėjimą vis dėlto per drąsu, juo labiau, kad Žiniavaldas pats pakartotinai iškelia to ar kito Krivio mokytumą, pabrėždamas, kaipo neeilinį faktą, kad "jis mokėjęs net graikiškai".

Dabar grįžkime prie genialaus Diktonio kitos žygdarbio dalies. Tur būt, pastėbėjote tuos keisto vardo įstatymus, jo nurodymu gudams surašytus? Visi vokiečių tyrinėtojai supasavo (o jų tarpe, reikia pripažinti , pasitaiko be galo mokytų ir išmintingų), bandydami kaip nors paaiškinti vokiečių civilizacijos žodžiais tą "Gotų" įstatymą. Juk tai būtų lemiamas ne tik jų "Kultur", bet ir gudų vokiškumo įrodymas. Vis dėlto ligi šiol nepavyko, o tai jau labai geras ženklas...

Imkime tad Kanto sezamo raktą, nagrinėdami paslaptingas "belagines" - gal mums pavyks "barbarų" kalba atskleisti "civilizuotiems" mokovams Balio Gynių prasmę...Tur būt, atsimenate Balio vardą? Jis ne kartą jau šioje knygoje buvo minėtas. Veles, Velenus Rasos plotuose, Belenus pas liaudus Pareinyje, proistorės ir mitologijos tyrinėtojų oficialiai ir neginčijamai yra pripažintas Apolonu, kaip galite lengvai patikrinti kiekvienoje didžiojoje enciklopedijoje. Aš gi jį taip pat oficialiai ir neginčijamai pripažįstu...Upeloniu, - na ir ka jūs man padarysite?

Žodis "ginti, uždrausti" reiškia draudimą, ar ne tiesa? Jei tad mūsų dievulis Balys, Baltų protėvis, savo, kaip Mokslo Dievo autoritetu, "gintų" jums skriausti bičiulį, apgaudinėti kaimyną, argi jo neklausytumėte?

Daugiau, pastebėkite senoviško, tikrojo mūsų žodžio grožį ir tikslingumą, palygindami ji su kabinetinai nukaltu blankiu "įstatymu" . GYNĖ, - tai dviašmenis kardas: iš vienos puses jinai APGINA skriaudžiamąjį, iš kitos UŽGINA skriaudėjui blogus darbus. Ar ne puiki bočių teisės žodyno logika ir gramatika?

Taigi, Balio Gynė, Balnio Rėda, Balonio Teisė, - schrecklich*, kiek Baltų kultūros terminų tinka čia, kaip nulieti, lietuviškam skaitytojui nesudaro mažiausio sunkumo, juoba, kad žodis lotynų tekste liko visai neiškreiptas. Kodėl gi moksliškai tiriant mūsų gyventų plotų kultūrą, nerandama reikalinga išmokti pirma mūsų kalbos? Tai elementarinis sąžiningo tyrinėjimo dėsnis, taikomas visame pasaulyje nagrinėjant folklorą, ar tai pas eskimus, ar Fidži salyne...KODĖL NE PAS MUS?

* baisu

Įterpsime ta proga labai naudingą digresiją, pavaizduojančią dviejų kultūrų kovą. Jau teko minėti mitologijos mokslo dėsnį, kuriuo užkariautos tautos dievas tampa užkariauvusios velniu, ir tą dėsnį matėme pritaikytą praktikoje - mūsų nenaudai.

Senslavių liturgija žino ir vartoja žodį "blago" - gėrio prasme. Mes gi šiandien blogį suprantame lot. "malum" prasme. Kas čia įvyko? Juk tai neabejotinai tas pats žodis, - jokių ginčų negali būti.

Mūsų kaimynai, kryžiuočių palikuonys vokiečiai, "deivel" supranta šėtono prasmę. O juk tai buvęs prūsų dievulis...Čigonai tačiau ligi šiandien Debel vartoja Dievui išreikšti, liudydami senąjį mūsų kultūros spinduliavimą jų tautoje, o Ispanijos čigonai meldžiasi Undebel - Vanden-Baliui, kitaip sakant, Upeloniui.

Šitaip paruošę dirvą, galėsime lengvai suprasti paslaptingojo "louna" žodžio reikšmę varulių maldoje. "Sed libera nos a malo" jų verčiamas "bet pasergėk mus nuo viso louno". Kodėl ne "nuo viso blogo"? Todėl, kad XI šimtmetyje, lygiai senslaviuose, lygiai lietuviuose, lygiai varuliuose tas žodis reiškė "gėrį", - o nuo gero daikto atsisakinėti nenaudinga...Mat, tais laikais, misijonieriai vos tik tepradėjo skelbti sensacingą naujieną, kad D i e v u l i s, B a l o n i s, B a l y s, B a l n y s ir jo suteikiama palaima B l o g i s (s.sl. B l a g o), reiškiąs kažką neapkenčiamą, pasibaisėtiną : D e i v e l į (teufel pagal garso nuslydimą), v e l n i ą ir louną. Todėl anų perversmo laikų vertėjas pavartojo senovišką tikrą mūsų žodį "malum" sąvokai išreikšti.

Kokia to žodžio šaknis? Senslavių išlieka vėl mums padės. Desna ir Levna - dešinė ir kairė - senovėje turėjo ir perkeltinę, magišką reikšmę. Dešinėje, garbingoje rankoje, buvo laikomas kardas, ja buvo prisiekiama ; kairėje gi...na, tiek to. Tačiau ir šiandien nepatartina, pietaujant beduinų (vanduolių palikuonių) palapinėje, grubiai sulaužyti etiketą, griebiant kaire, "nešvaria" ranka maistą iš bendro bliūdo. Tai būtų šeimininkų ir visų dalyvių mirtinis įžeidimas... Ogi, ir diplomatų tarpe protokolas ne mažiau griežtas - jei ką norima išaukštinti, tai sodinama į dešinę, jei pažeminti - į kairę.

Louna ranka, taigi, simbolizavo visokeriopą blogybę, netiesą, kreivumą ir pan. Ispanų kultūros kraštuose "derecito" reiškia ne į dešinę, o "po tiesumu, ponali, po tiesumu (desnumu)". Bet kai tą louną pradėta vartoti maldoje, žodis pasidarė jau per blogas - "tabu", kad išreikštų ranka. Taip tad iškilo naujadaras "kairė" kurio slavai neturi. Antra vertus, toje sudėtingoje kultūrų kovoje netekome "bonum" žodžio, ir nebeturime kaip išreikšti tos sąvokos. Gėris tai juk tikras gramatiškas "monstras". Pažymė - kime vis dėlto, jog mums pavyko išlaikyti nors krislelį "pagoniškos" kontrabandos - vėlę, Upelonio "Veleso" sielą, - tai "velnio" duktė...

Baigiamoji pastaba : jei aš taip drąsiai visur pareiškiu, jog Baltų karaliai tai Upelonio sūnūs, tai darau todėl, kad turiu tam pačių mūsų priešų kryžiuočių liudijimą, kai jie, aprašydami senoviškiausias Baltų dinastijas, pavadino dokumentą "Liber filiorum Belial".

Pagal logiką ir anų laikų nusistovėjusią terminologiją, taisyklingai lotyniškai mus reikėtų iškolioti šėtono sūnumis - "filiorum Satanas", nes tai buvo priimtas ir visur vartojamas Naujojo Testamento išsireiškimas. Darydami šį tradicijos ir sintaksės nukrypimą, atkasant pasenusį, nebevartojamą biblijos Belialą, jie aiškiai įrodė, jog nemokšų etimologija bandė pritaikyti mūsų Balionį prie "piktos dvasios" sąvokos.

Balio Gynių įstatymo pergamentai, Girdonio liudijimu egzistavę dar jo laikais, niekad jau tur but, nebebus atrasti. Per daug bibliotekų supleškėjo karuose, per daug piktos valios žmonių išnaikino "barbarų" runraštį. Tačiau netenka abejoti, kad tie įstatymai nelabai tesiskyrė nuo vėliau liaudų išleistos Sauluvos Teisės (Loi Salique), nes plaukė iš to pat Arijų kultūros šaltinio.

Liaudų Teisė buvo paruošta 511 metais po Kr. keturių mokslininkų : Jų Šventenybių Saulegausčio, Baliagausčio, Vandegausčio ir Baisiagausčio. Gausčio titulą jau matėme pas Žiniavaldą, pilkalnio statybą prižiūrint. Ji vėl sutiksime, skaitydami mūsų runraščių išliekas. Tai paprastai mūsų dvasiškis (plg. angl. ghost, vok. Geist). Mūsų Goštautų, Geištorų ir pan. vardai tuo būdu atsiskleidžia, kaip senovės Krivių dinastijų, panašiai kaip Levi vardas Izraelyje.

Mūsų kultūra toje gadynėje sužibėjo visoje vakarų Europoje, pakeisdama supuvusią Romos santvarką: burgundų Gundobauda buvo išleista 501 metais (to žodžio n e v i e n a r a i d ė n e a t l i e t u v i n t a), tai baudžiamasis kodeksas, kaip galime pastėbėti, skaitant lietuviškai. Ispanijoje gi, Baltų karaliai Šventų Šventas ir jo sūnus Rikis Šventas 655 metais išleido Fuero Juzgo - vyčių - gudų įstatymus. Mūsiškis Lietuvos Statutas, kad ir vėliau raštu suformuluotas, buvo paremtas Rasos runrasčių neabejotinai lietuviškai surašytais ir slavų sunaikintais tekstais, siekiančiais Balio Gynių šaltinio, kaip ir kiti Arijų kultūros paminklai.

Grįžtant prie Luzacijos kultūros centro, minėjome Sielmokšį, Didonį, Sauluvos teisę, Fuero Juzgo, Lietuvos Statutą. Štai jau penki Arijų kultūros žiedai! Pamažu surinksime visą puokštę...

Imkime Sielmokšio beveik vienmetį, astronomą Metonį. Jis gyveno apie 445 m. prieš Kr., taigi, apie 50 metų vėliau. Jo atradimas ir šiandien astronomams naudingas ir tebevadinamas jo vardu. Tai vienuolikos metų saulės - mėnulio ciklas. Kas 135 mėnesiai (skaitant mėnesį 29,5 dienų), saulė, žemė ir mėnulis atsiduria identiškoje padėtyje.

Būtų žmogus atradęs ir nusiraminęs, bet ne, - prireikė dar savo atradima pavadinti lietuviškai Metone - metu eile... Tasai vienuolikos metų ciklas kažkodėl sutampa su visai neseniai atrastu vienuolikos metų saulės dėmių ciklu. Ar yra koks ryšys? Gal Metonis pasakytų...

Kalbame tik apie žvaigdžių stebėtojus. O kur Saulonis, parašęs Polyhistoriją? Kur Kasiodoras, Žiniavaldas, Baisonis Didysis, Varia-Valdas ir dešimtys kitų mokyčiausių istorikų, šimtai darbščiųjų kronikininkų pripildžiusių seniausias runraščio bibliotekas mūsų praeities aprašymais?

49 a. Baltų (eisčių) karaliaus Eitonių Rikio (Athanarik) aukso ąsotas

(Petrosos lobis, Petrapilio muz., 4 šimtm. po Kr.)

Žavus labai rafinuoto meno ąsotas, papuoštas brangakmeniais, o rankenos stilizuotos aitvariukais. Mūsų folklore aitvariukai, — kasdieniai svečiai. Be to, mūsų meistrai auksakaliai žinojo ir emalio paslaptį. (Žiūr. IV lent. aptarimą.)

49 b. Trojos identiško stiliaus molinis ąsotas

(Bossert, Alt anatolien)

Palyginus su Il. 49 a, indus skiria "tik" 1500 metų...

Jų šviesiausias triūsas, iki paskutinės eilutės, "pagonybės" priešų išnaikintas. Bet mes neabejotinai žinome, jog tie jų "pražuvę" veikalai egzistavo, ir kartais iš netyčių, iš antrųjų rankų, pavyksta atrasti ir atstatyti bent griaučius, bent atspindį jų sukurtų šedevrų...Kur mūsų kilnus poetai gandaruviai, apdainavę Eiterį po Marias, Vyties Kaują, Gaurikį Švenčiausią ir kitus mūsų didvyrius, kurių net vardų nebeliko? Bet mes neabejotinai žinome, jog tie milžinai buvo mūsų apdainuoti, ir sprendžiant iš stebuklingai išlikusios Giesmės apie Ingaurio Žygį, tegalime tik liūdėti, nustoję literatūros kūrinių, prilygstančių ir net prašokančių garsiausius kitų tautų epus.

Prileiskime valandėlei, jog kažkokios katastrofos pasekoje nuo Kristaus laikų žuvo visi graikų tekstai. Kas belieka? Partenono griuvėsiai ir Miloso Venera? Atrodo, mes, kad ir likę "beraščiais" - ne mūsų kalte - išlaikėme daugiau buvusios civilizacijos įrodymų, todėl Girdonis absoliučiai teisus, pabrėždamas, jog mūsų kultūra nieku nenusileido graikiškai. Tokiais mokslo, meno, istorijos, tikybos, teisės, archeologijos faktais esame pastatyti prieš neišvengiamą išvadą :

CENTRO EUROPOJE NUO 1200 METŲ PRIEŠ KRISTŲ KLĖSTĖJO NEPAPRASTO LYGIO MŪSŲ KULTŪROS ŽIDINYS, SKLEISDAMAS ŠVIESĄ VISAM ŽEMYNUI IR LENKTYNIAUDAMAS SU VIDURŽEMIŲ JŪROS KULTŪRA.

50. Sauluva

Čertomlyk pilkalnio iškasena Ukrainoje. Nepaprastai pažangaus meno indas iš 4 šimtm. prieš Kr. Centre, sparnuotoji saulė, arba "Sauluva", prabaltų valdovų ir dvasininkų šventumo simbolis. Jos atgarsius randame ir hetitų bei egiptiečių mitologijoje.

INDIJOS PERLAI

IV knygos dalyje buvome nustatę tikrąjį sanskrito-baltų kalbų santykį, įrodydami, kad gramatiškai ir morfologiškai įuodvi tikros dvynukės seserys (žodžiuose, kurie dar išlikę.)

Be to, abiejose kalbose išlaikyti sutapimai labai svarbūs kitu, kultūriniu požiūriu. Jei mes ir indai tebeturime tą patį žodį tiltui, tai aiškėja, jog ketvertą tūkstančių metų prieš tai mūsų abi tautos mokėjo jį pastatyti. Taip pat neabejotina, jog ugnį atradome tuo pat laiku, jei tebežinome identišką jos vardą. Vedų šventraštis netgi mums aprašo, kaip to pasiekta. Mūsų ugnies atradėjas Pramatėjas (sskr. Pramathas - Pramatąs), sukdavęs kietą medžio lazdelę Pramantą (Pro - Mintį, išradimą), prilietęs ją prie saulės rato. Čia aišku, tik alegorija; negi patikėsite jį tikrai saulės pasiekus? Gandarvas tuo tik nori pasakyti, jog "saulės ugnies jėga" buvo tos lazdelės pagalba "sukurta" žmogaus rankomis, kaip tai prozaiškai tebedarė indėnai Kolumbo laikais, įrėmę panašią lazdelę kito pagalio įdubime.

Žodis s o d y b a ir jo priešprieša l a u k i n i s mums įrodo, jog abi tautos priklausė pirmajai sėslių žemdirbių civilizacijai. Ar neatsirastų daugiau tokių įdomių žodžių? Kodėl ne? Sanskrito ir mūsų skaičiai nuo 1 ligi 100 tie patys. Tai jau nemenka pradžia!

Gi pažangusis m i n t i e s abiejų vartotas žodis su jo skaitlingais išsisakojimais pabrėžia mūsų kultūros pasiektą aukštą lygį: m a n t r a - Arijų šventraštis; m a n t r i n - galvočius, išminčius, patarėjas (plg. mūsų mandras, sl. vėlesnis mudryj, nustojęs anusvaros); s u m a n a s - sumanąs; a n u m a t a numata, pramata; a n u m a n a - nuomonė; m a t r a - tvarka, kiekis, masė, proporcija, vienetas - mūsų matas; m a t i m a n t - matus išmanantis; m a t e m a t i k a - matų matymas. Taigi, ne vien ugnį pirmieji atradome; pažangų skaičiavimo mokslo lygį įrodo mums kitas tos pat šaknies žodis: p r a m a n a - matas, dydis, ilgis, svoris, dėsnis, autoritetas ir pagaliau-pirmasis narys pagrindinio algebros trijų lygčių skaičiavimo!

Bet yra daug daugiau - šalia paprastos mūsų išrastos dešimtainės skaičiavimo sistemos, pagrįstos dešimčia pirštų ir dabar visame pasaulyje tebevartojamos, turėjome taip pat pažangų kompiuterinį skaičiavimą, tik vietoje binarinio, buvo imamas kvaternarinis pagrindas. Štai sanskrito svorių sistema;

1/4	ADHAKA	APDAUGA	(apie 8 sv.)
1	PRASTHA	PRASTA	2 sv. (paprasta, vienetas)
4	KUDAVA	KEDUVA	1/2 (kedenti, dalyti)
4x4	PALA	PELĖ	1/8 (menko sv. gyvis)
4^2x4	KARŠA	KARŠA	1/32 (karšyti, - trupinys)
4^3x4	MASA	MAŽA	1/128 (0.2 gr.)

Matome, jog mūsų senoviškas svorio vienetas beveik sutapo su dabar vartojamu kilogramu. Lentelė čia nesibaigia, o tęsiasi į abi pusi ligi saulės spindulyje tematomos dulkės iš vienos, ir dramblio didžio svorių iš kitos. Tik XX amžiuje žmonija vėl tepriėjo prie tokios plačios lentelės, kada mokslininkams prireikė miligramo, mikrogramo bei milijonų tonų svorio vienetų.

Kompiūterinė skaičiavimo technika pagrįsta bolėjinės algebros lygtimis, "tik neseniai, XIX amžiuje teatrastomis". Tai abstrakti, be skaičių, grynai logikos, žmogaus minties algebra, atitinkanti mūsų smegenyse suraizgyto nervų tinklo sistemą, kurią tebetiria kibernetika.

Visai netikėtai užtinkame Vaičeškos - vaidilų žinios knygoje, pagrindinę bolėjinės algebros formulę, kurią dabar vartoja kompiūterių inžinieriai, sustatydami "minties takus" aparate.

			logiškai	techniškai
1)	UDDEŠA	VIDIŠA	veizėjimas, aiškus faktas	kompiūteriui duotas faktas
2)	LAKŠANA	LYGŠANA	lygiuotė (plg. latv.)	kompiūterio referencija
3)	PARIKŠA	PARIKŠA	parikiavimas, išvada	Komp.išv :TAIP, NE, TAIP arba NE, ir TAIP ir NE, nei TAIP, nei NE.

Prie progos atrandame "apsirikti" kilmę : padaryti klaidingą išvadą, "parikšą" - parikiavimą!). Ši pagrindinė galvojimo logiška formulė, kuri, 5000 metų praslinkus, matematiko Bolėjaus vėl buvo iškelta ir tebegalios ligi žmonijos pabaigos, šiandien taikoma milijoniniam mazgų išsisakojimui kompiūterio "smegenyse", bandant grubiai pamėgdžioti bilijoninių išsišakojimų gyvų nervų tinklą.

Vaičeška, be to, žino ir nustato šešias mintijimo kategorijas : medžiaga (faktas), atsitiktinumas, funkcija, identiškumas, išskirtinumas, agregatas, kartais dar ir paneigimas, - vis tos pačios bolėjinės algebros tolimesnis vystymas. Vaičeškos gi nauja knyga NYAYA, žymiai išplečia šį suskirstymą į šešiolika galvosenos kategorijų : įrodymas, įrodymo objektas, dvejojimas, motyvas, pavyzdys, išvada, įtikinantis argumentas (100% tiešos), tokio argumento narys, deductio ad absurdum (100% melo), nustatymas, nuneigimas, kontroversija, užmetimas, melagingas įrodymas, melas, kvailas atsakymas, atrėmimas.

Kada mūsų išdidus "pažangus" kompiūterių inžinieriai sugebės įmontuoti į savo aparatus tuos visus Vaičeškos logikos dėsnius, kompiūteriai ims kalbėti atgal...

..."pažinęs tuos dalykus, žmogus išsivaduoja iš mokšos (mokslo technikos, aklo dėsnių sekimo) pinklių" - sako Vaičeška. Reikia tik gerėtis senųjų Arijų filosofų giliausia mintijimo proceso analize, bet dar palaukime neplodami : Vaičeška nurodo, jog mokslininkas Kanadas teoretiniais išvedžiojimais nustatęs nedalomo atomo buvimą! Taip aiškėja, jog graikai tik pasisėmę tą žinią iš indų šventraščio daug vėlesniais laikais.

Daugiau: Angutara Nikaya disertacijoje apie pradmenis nurodo, jog žaibo blykstelėjimas tesitęsia tik mikrosekundę (10^{-6}), kas visai netoli tiesos, gi minties pradų pasikeitimas smegenyse per tą trumpą laiką gali vykti net 10^{15} kartų (kas, šių dienų mokslu, neįmanoma nei patvirtinti, nei paneigti), taigi, tų minties šuolių vienoje sekundėje gali būti ligi 100.000.000.000.000.000.000. Tasai siaubingas skaičius vėlgi ne iš piršto išlaužtas, - jis maždaug atitinka neuronų (minties ląstelių) skaičių pilkoje mūsų smegenų dalyje...(Šventraščio skaičiavimą pervedžiau į mums suprantamesnį sekundės vienetą, jo gi vartotas laiko vienetas - akies mirktelėjimas). Kyla įdomus klausimas: kaip tie išmintingi matematikai sugebėjo apskaičiuoti žaibo blykstelėjimo laiką be sudėtingiausių šiandien tam tikslui vartojamų elektroninių instrumentų?

Ar tik aukštoje matematikoje ir kibernetikoje jie buvo tokie pažangus? Visai ne! Štai genialusis kalbininkas Paninis (Poninis), gyvenęs maždaug tuo pat laiku, kaip Jo Šventenybė Sielmokšis. Jis galutinai sutvarkė sanskrito kalbos rašybą, gramatiką bei sintaksę keliasdešimties tomų traktatu. Šis klasiškas veikalas ir dabar sanskritologų tebenaudojamas. Knygos pradžioje buvau nurodęs, jog mūsų kalba savo žodžių tikslia daryba, gramatika, sintakse ir skambumu yra viena pažangiausių, tobuliausių, sudėtingiausių ir (bent man) gražiausių pasaulyje. Ar manote, kad tai įvyko atsitiktinai? Ar skurdžios dūminės pirkios gyventojas (pagal mūsų priešų propagandą) pats savo įgomis įstengė nustatyti tuos komplikuočiausius dėsnius, linksniuotes, asmenavimus, dviskaitas, prieveiksmius, veiksmažodinius daiktavardžius, priešdėlius, priesagas, ir t.t. ir t.t. ? Jei taip manote, uždarykite knygą. Aš neturiu ką jums besakyti...

O tiems mano prieteliams, kurie dar tebeskaito, pateiksiu mūsų senųjų literatūros mokytojų dramos veikalo analizę. Joje nustatomos penkios privalomos sąlygos :

1) Vastu - užuomazga, branduolys.
2) Viga - pasėlis, veiksmo priežastis.
3) Vindu - nelauktas lašas, katalystas.

(čia įterpiama, jei tikslinga, Pataką - papuošalą arba Prakarį - šalutinį epizodą be vyriausio asmens dalyvavimo.)

4) Karya - atomazga, galas.
5) Visa tai įvertinama Vastra - rūbo, literatūrinio apvalkalo šviesoje. Ir šių dienų rašytojai bei kritikai galėtų iš tų nurodymų pasimokyti!

Moralei ir padorumui ištesėti "cnata", ypač mergaičių tarpe, labai pageidautinas privalumas. Tik deja! Netekome to žodžio dėl mūsų pusiau inteligentų veiklos, kurie, nemokėdami sanskrito, tik tiek tesusivokė, jog tai "lenkų barbarizmas". Vaje!

Štai filosofas Bartrigaris jau apie prieš porą tūkstančių metų parašė ištisą trijų dalių traktatą "cnatos" tema :

1) Menas elgtis padoriai meilės santykiuose,
2) Padorūs santykiai su visuomene,
3) Padorūs santykiai su dievais.

Beje, tą "cnatos" žodį jis rašo NITI - tai originali mūsų buvusi *(TĘS)NYTĖ- nusistatymo nepalaužiamas tęstinumas, padorumo ištesėjimas. Ar pastebė - jote kalbos "ping - pongą"?

1) Amžių pradžioje mūsų ir sanskrito žodis.

2) Neapsakomai vėliau perimtas lenkų, kurių tauta ir kalba teatsirado tik IX amž. po Kr. Jie, kaip matote, nepatingėjo jį iškraipyti ts > c dėsniu, taikytinu vakarų slavų būdingam tarimui. Manding, mūsų galindai čia turėjo lemiamos įtakos.

3) Mūsų kultūrinės kalbos žlugimas XV amžiuje, lenkams ir Vatikano smogikams jezuitams išnaikinus mūsų aukštąjį civilizuotą luomą ir ypač dvasiškiją. Lenkų "cnatos" kraipaliojimo primetimas.

4) Ura patriotų to sanskrito žodžio nebeatpažinimas ir išniekinimas XX amžiuje. Šiandien labai madinga pasmerkti bei pašiepti vargšus beginklius bočius žemdirbius, kad svetimų "kultūrininkų" prievartoje leidosi įbrukami visokias zapekanes, nadzievones, zacirkas, naleśnikus, za - slūgas, zerkalus, karietas, poduškas ir t.t.

O kai lenkų ponų nebeliko, žiūrėkite, kas vyksta : "Internacionalinės komunikacijos satelitai, sumontuoti ekskliuzyviai tranzistorių aparatura, integraliai repetuoja televizijų programas". Ne vieno lietuviško žodelio, - pražuvo visa mūsų gražiausia pasaulyje kalba! Kurgi tie pasišaipytojai šį kartą? Tyli, lyg tai būtų ne jų reikalas - dar blogiau, leidžia akademinius žodynus, kuriuose knibždete knibžda tie barbarizmai.

Vokiečiai bent stengiasi kovoti su tuo pasibaisėtinu svetimybių antplūdžiu - vietoje telefono, jie turi tolkalbį, vietoje radijo "apskritą kibirkščiavimą". Griozdiški naujadarai, bet žmones nors priešinasi, kaip įmanydami, - o mes, nepalyginamai pranašesni, nes jau turime mūsų senosios kultūros žodžius, kurie tik laukia pritaikomi, net nesapnuojame apie jų buvimą. Štai glėbis pavyzdžių. Pradėkime nuo tokių, kurių šaknys ir prasmė tebeišliko mūsų kalboje, o visgi jiems buvo sukurti naujadarai :

AGRA	AUGLA	agrikultūra	žemdirbystė
SAMJUGA	SAMJUNGA	konjugacija	asmenavimas
PREŠANA	PEREIŠIONĖ	legacija	pasiuntinybė
PRAISYJAS	PEREISYS	kurjeris	pasiuntinys
AUGNA	AUGENA	dresiravimas	auklėjimas
DAHANA	DEGENA	oksigėnas	deguonis
DATAR	DUOTORIUS	vasalas	duoklininkas
LAUKIKAS	LAUKIKAS	profaniškas	laukinis
DVASMAN	DVASMONĖ	griekas	nuodėmė
PARIKŠA	PARIKŠA	konkliuzija	išvada
PARARDYA	PRARAIDA	infinitas	begalybė
ANADHYAYA	NEDĖJA	vakacijos	atostogos
VIKARMAN	DVIKURIMONIS	falsifikatorius	klastotojas
SOPANA	SUPONĖ	balansas	svarstyklės
ASTAMAINA	AUKŠTOMAINA	horizontas	akiratis

Toliau seka didžiulė grupė, ne kiek neišsami, o tik keliasdešimčia būdingų pavyzdžių paremta, kuriai naujadarų sukurti pritrūko fantazijos, ir buvo įsileisti barbarizmai, nors tebeturime savos kultūros originalus :

MASTA	MĄSTÀ	intelektas
VITARKA	DVITARTĖ	dialogas
VIDUŠAKAS	DVIDUŠIOKAS	klaunas
VIGNANA	DVIŽINIA	kazuistika, skirtumo supratimas
SURA	ŠERÀ	alkoholis (isp. cervesia - alus)
MULA	(GE)MALÀ	kv. šaknis, pirmapradas
NIDANA	NAUDONĖ	patologija, sistemos panaudojimas
PRABHAVA	PRABUVÀ	ekscelencija, virš - buitis
PRADHANA	PRADĖNÀ	elementas, medžiagos pradas
SAMBANDA	SAMBANDA	unija, profesinė sąjunga
AGAMA	NEGEMÀ	materija, negyvoji medžiaga
AYURVEDA	EJORVEIZDA	medicina, "gyvybės eigos veizda"
AŠVAYURVEDA	AŠVAJURVEDA	veterinarija, "ašvos sveik.moksl."
PRAVARA	PRAVARÀ	čempionatas
DUMAKETU	DUMOKAITA	kometa, "dūmo uodega"
DAMPATI	NAMPATI	dama, namo viešpati (d = n)
DARMA	DARNÀ	legalumas
ADARMA	NEDARNÀ	nelegalumas
DARMADARYAS	DARNADARYS	policininkas
DARMAŠATRA	DARNAŠERTA	civilinis kodeksas, "darnos charta"
AUKARŠA	SUKARŠÀ	traukos jėga, iškaršyto sujungimas
ANUKRAMANIKA	KURIMONĖ	gramatika, formų kūrimo mokslas
ANRIKAS	ANRIKAS	ignorantas, nerikiuoto proto
AYASKANTAS	AYASKANTAS	magnetas, "geležies mėgėjas"
ADAMARNAS	ADAMARNAS	debitorius
UTAMARNAS	UTAMARNAS	kreditorius
AUNRISANSA	ANRISANTĖ	humaniškumas
ŠALUŠA	ŠĖLUŠIS	klaunas, juokdarys
AUDARA	AUDARÀ	fulcrum, atramos taskas
SADANA	SĖDONĖ	palocius, rezidencija
KSURA	KSURÀ	skustuvas
KALPA	KALPÀ	liturginis nuostatas
DUTAS	DUTAS	ambasadorius
GRICAPATI	GRĮČIAPATI	pečius, grįčios viešpati Agni
NISARGA	NESARGÀ	palaidas gyv., nesergėjimas savęs
NISADA	NESĖDÀ	barbaras, klajoklis, necivilizuotas
OM	(G)EMÀ	gimties šventas visapradas
MARISA	MARISÀ	šviesos atomas, "mirgantis"
KALA	KALÀ	medžiagos atomas, "ats - kalà"
MALA	MALÀ	materijos molekulė, "sumalta dulkė"
KALEVARA	KALEVARA	materija, kaipo atomų junginys
MUNI	MANYS	filosofas
TATVA	TATVÀ	realybė, "tai kas yra"
KIM	KIM	X, nežinomoji, "kam? kame?"
BHUTAVIDYA	BUITAVYDĖ	psichologija

Bet svarbiausieji mūsų ir sanskrito kultūrinio ryšio žodžiai, kurie parodo mūsų civilizaciją nepaprastai aukštame lygyje, yra šie:

RITA	RĖDA	tvarka (fiz. ir moral. pasaulio)
PRADŽIAPATI	PRADŽIAPATI	visaprado absoliutas, astro - fizikų "eteris"
INDRAS	EINDRAS	energijos absoliutas, Einsteino $E = MV^2$
VARUNAS	VARŪNAS	dinaminis absoliutas, matematikų "momentum"
MITRA	MITRAS	šviesos absoliutas, elektronas 300.000 k/sek. greičiu
KRIŠNA	KURĖŠNA	laiko absoliutas, matematikų "T"
NIRVANA	NERUVONĖ	sielų - sielos absoliutas, biologų DNA, "gyvybės pradas"
TVASTAR	SOTVARAS	Dievas
AGNI	ŠV. UGNIS	pažangos absoliutas, "civilizacija"
SPENTAMANYU	ŠV. MINTIS	dorybes absoliutas, teologų "dora"
PRAMATAS	PRAMATĄS	pažangos nešėjas, "išradėjas"
BALAS	BALYS	Upelonis, gyvulininkystės, mokslo, meno absoliutas.

Kad neraštingai miniai bent apytikriai perduotų šias sunkiai suprantamas filosofines sąvokas, mūsų šviesieji mokslininkai griebėsi alegorijų, abstraktų "sužmoginimo", tų minčių tarpusiavio ryšio ir jų esmės paaiškinimo vaizdžiomis legendomis. Jos šiandien tyčia imamos pažodžiui, kad tuo budu jas išjuokus, iškreipus į paniekos vertus "tamsuolių prietarus". Tikslas: įtikinti, jog mūsų senoves civilizacijos ir tikybos pažangos visiškai nebuvo, ir iškelti savo primestą gyvenimo sampratą, kaip nepalyginamai aukštesnę. Šitaip pastačius klausimą, tiesa iš karto išplaukia viršun, nes tokių aukštų mokslišku sąvokų, kokios čia paduotos, bočiai nebūtų pajėgę sukurti, jei būtų buvę "tamsuoliais". O dėl dabartinės civilizacijos ir tikybos pranašumo, žiaurūs faktai liudija priešingai. Toji "pažangesnė" samprata juk jau baigia naikinti ir užteršti planetą. Senovišką mūsų kultūra dėjo pagrindan gamtos ekologijos besąlyginį gerbimą, ir padorių bei sąžiningų santykių bendruomenėje išlaikymą. Šiandien pavėluotai bandoma grįžti tosna vėžėsna, vėl steigiant mūsų išrastus draustgirius, stengiantis decentralizuoti didmiesčių skruzdelynus mūsų dvarų sistemos pavyzdžiu, reiškiant pagarbą tyram upių vandeniui, globojant gyvius ir t.t., bet savanaudis materialistinės bendruomenės gobšumas sugriauna tas negausias ir padrikas pastangas.

Manau šių pavyzdžių pakaks įrodyti, jog turėjome savo aukštą civilizaciją ir savus pažangos terminus, nė kiek ne blogesnius, o kartais pranašesnius už šio pasipūtusio amžiaus. Keleto jų (kalpà, adamarnas) nustojome net ir šaknų, išnaikinus Krivius ir prekijus, bet didžioje daugumoje visi žodžiai ir šiandien suprantami, kartais nekeičiant nė raidės. Be to, "tatvà" skamba neabejotinai mūsiškiais, lietuviškais garsais, palyginus ją su barbarizmu - "realybe", kaip ir malà, darnà, sãmbanda, laukikas ir pan. Mūsų praeitos kultūros įrodymai, sukrauti sanskrito bibliotekose, vis dar tebelaukia lietuvių užsidegėlių, kurie juos vėl atstatytų jiems priklausančion vieton ir pagarbon. Tačiau atsiranda ir kitokio plauko "padejėjų".

Taip pvz. sanskrito profesorius Leonard Latkowski (lenkas), iš katalikų Ursulinų U - teto (jau du pliusai), savo laiške man minėjo kad paruošęs disertaciją apie baltų - sanskrito "kultūrinį ryšį", remdamasis tokiais mūsų žodžiais :

KIAULE, SPIAUTI, VEMTI, ŽALTYS, KARVE, DIENA, NAKTIS, TVORA, KIEMAS, BERŽAS, skaičiai nuo vieno ligi 100 ir pan!* Jei tai visi žodžiai, kuriuos profesorius sugebėjo surasti, tai jo žinios atrodo apverktinai ribotos...

Gerbiamasis mokovas juk pamiršo patį svarbiausią šio "kultūrinio ryšio" žodį : ŠŪDRA (žemiausios kastos narys, gatvės atmatų šlavėjas). Mat, įdomu, jog lenkų kalboje išliko identiškos galūnės žodis LACHUDRA (driskis), todėl tikėkimės, kad pan Latkowski kada nors imsis disertacijos apie "kultūrinį" lenkų - sanskrito kalbų ryšį...Be juoko, esu giliai jam dėkingas, nes be to padilginimo nebūčiau apsiėmęs šios gana sunkios, daug darbo ir tyrinėjimų pareikalavusios studijos.

Ne tik žodyne randame šviesios Arijų kultūros įrodymus. Eilinis turistas, mesdamas pasibodėjusį žvilgsnį į didingą indų šventyklą, net ne iš tolo neįtaria, kiek ten įkrauta pažangios geometrijos ir aukštos matematikos. Architektas gi žino, jog ir pačio paprasčiausio dviejų atramų, trijų skliautų tilto lygsvarai apskaičiuoti reikalinga kompiūterio. Be jo, sudėtingų įtampos mazgų ir lūžties taškų nustatymas bei kelių šimtų nežinomųjų formulės sprendimas integralų - diferencialų pagalba užimtų keletą mėnesių, jei architektas nesiremtų jau seniai nustatytomis formulėmis, o norėtų viską apskaičiuoti "iš pat pradžios".

Graikų Akropolio ir romėnų Forumo pastatai, palyginus juos su tais didingais indų architektūros stebuklais, tai tik vienaaukštės lūšnelės. Vien tik mūsų gotiškos katedros tegali su jais lenktyniuoti. Net ir tokios kuklios "miniatiūros" kaip Nilakantha ar Virupakša (žiūr. il. 51a, 51b) toli prašoka Vidužemio civilizacijos per daug išreklamuotus pastatus:

*Tokį pranešimą jis išdrįso pristatyti 2 - jai Baltų Studijų Konferencijai (Bakersfield, 1971) ; paskvilio išpildymas buvo palydėtas plojimais; kiek teko girdėti, nė vieno oponento jam neatsirado. Ar galima pavadinti šį naivių (?) avelių sambūvį mūsų kultūros draugų suvažiavimu?

pastebėkite Nilakanthos kritiškus įtampos ir atramos mazgus, o ypač bokšto svaiginančią ekvilibristiką, stebuklingai tiksliai apskaičiuotą palaikyti ore akmens mezginėlių svajonei. Toks užmojis matematiškai ir medžiaginiai būtų buvęs graikų bei romėnų meistrams neįkandamas.

Netgi ir renesanso išgarsinti pastatai nepasiekė Arijų didžiųjų katedrų grožio ir drąsaus polėkio : Teipal bazilikos skliautas savo didingumu ir žaviu įmantriu papuošimu toli nustelbia Mykolo Angelo sukurtą, Kandarya Mahadeva (Didžiosios Motinos) bazilika irgi prašoka Šv. Petrą, taip pat kaip ir didžiulis įspūdingas Šore architektūros šedevras (prie Madraso). Tik viename pastate Europoje man teko susižavėti panašiu kaip Nilakantos neįtikėtinu, gamtos traukos dėsniams prieštaraujančiu statybos uždavinio sprendimu. Tai "gotiškoji" La Sainte Chapelle, Paryžiuje. Įeinant pirmą kartą vidun, norisi tuč tuojau pabėgti : dangus griūva! Kiek aprimus, vis dėlto tenka pripažinti, kad iš visų keturių pusių mus gaubia siaubinga oro tuštuma, užpildyta vien plačiausiais vitražais, kurie perskirti tik vienos plytos tarpučiais. Sienų nėra! Pasidaro šiurpiai neaišku, ant ko gi laikosi skliautas? Bet išėjus laukan, paaiškėja meistro architekto apgaulė : kiekvienas siaurutis tarpulangis paremtas neestetiška, brutalia didžiule murinė atrama. Pastatas atrodo kaip griūvanti šieno kupeta, paramstyta šimtais karčių. Ne kitokia ir Notre Dame statybos paslaptis. Mat,

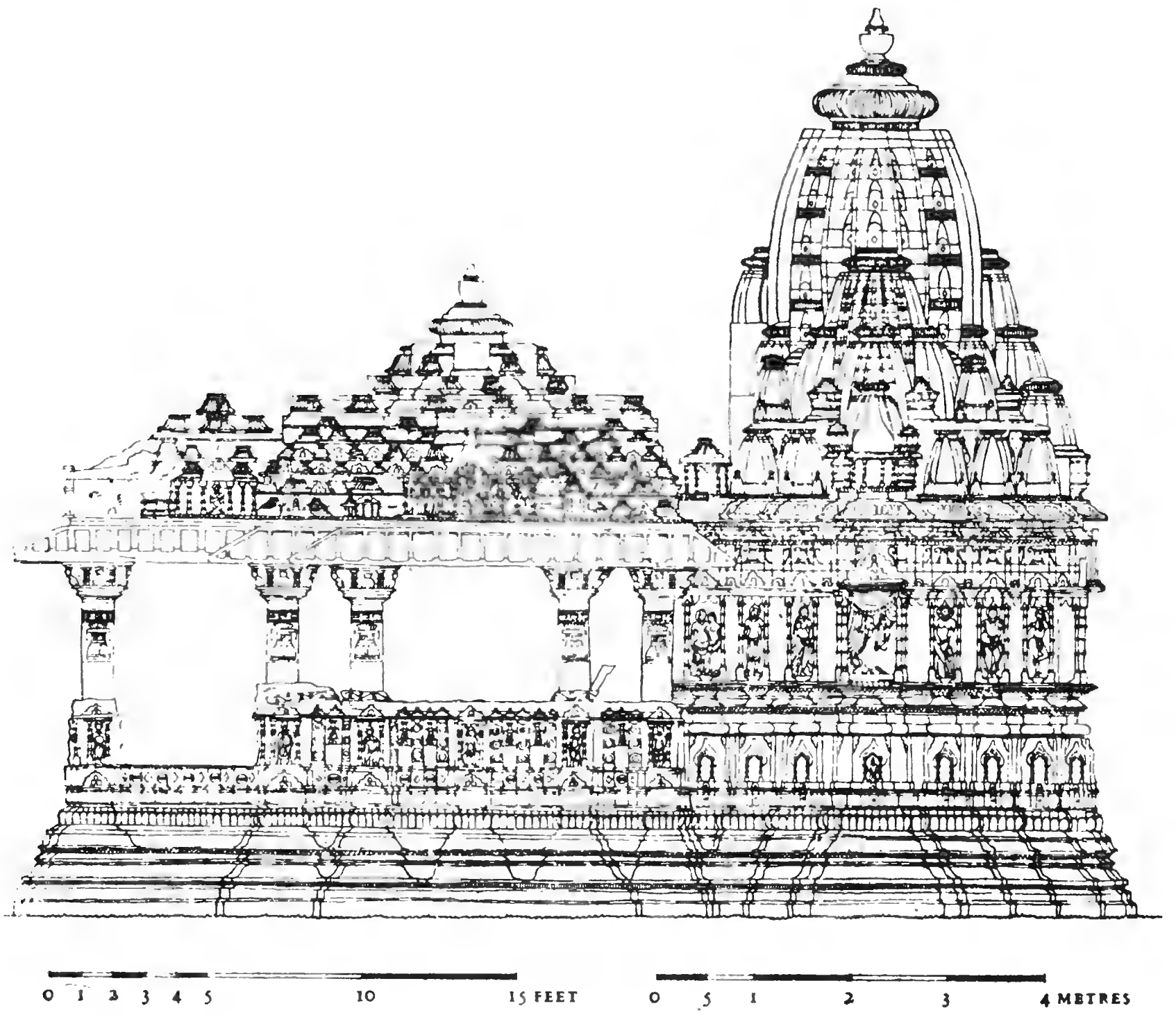

51 a. Nilakantos Arijų bažnyčia Sunak, Indijoje.

Skersinis piūvis

kai mūrininkų gildijos vėlyvajame viduramžyje ėmėsi pamėgdžioti mūsų originalią medžio katedrų statybą, jos suprato, kad plyta visai skirtinga architekturos priemonė ir reikalauja kitokios technikos. La Sainte Chapelle pastatyti iš medžio balkių įjokio sunkumo nebūtų sudarę,ir nebereikėtų atramu. Ji, matyt, buvo nukopijuota iš Karolio Didžiojo medinės katedros liaudų sostinėje Aix la Chapelle, kuri žuvo liepsnose. Todėl, bandant pakartoti balkių statybą, mūrininkai buvo priversti pavartoti tą griozdišką ramstymą iš lauko pusės.

Tačiau, stebuklingu budu, indų architektas nesigriebė tokios grubios priemonės. Visiškai įvertindamas jam duotą medžiagą - akmenį ir jos techniškas galimybes bei trūkumus, jis pasiekė tiksliai mate - matinį beveik neįmanomo uždavinio sprendimą. Ką matote iš vidaus, matysite ir iš lauko. Tik pastebėkite, kad jokių dirbtinių sutvirtinimų nebuvo pavartota, nei gniūžties gelžbetono, kuriuo lengvai išsprendžiamos fantastiškiausios formos, nei pėdos plieno balkių, - viskas kabo ore "Dievo žodžiu" arba, geriau sakant, genialiu architekto protiniu atsiekimu.

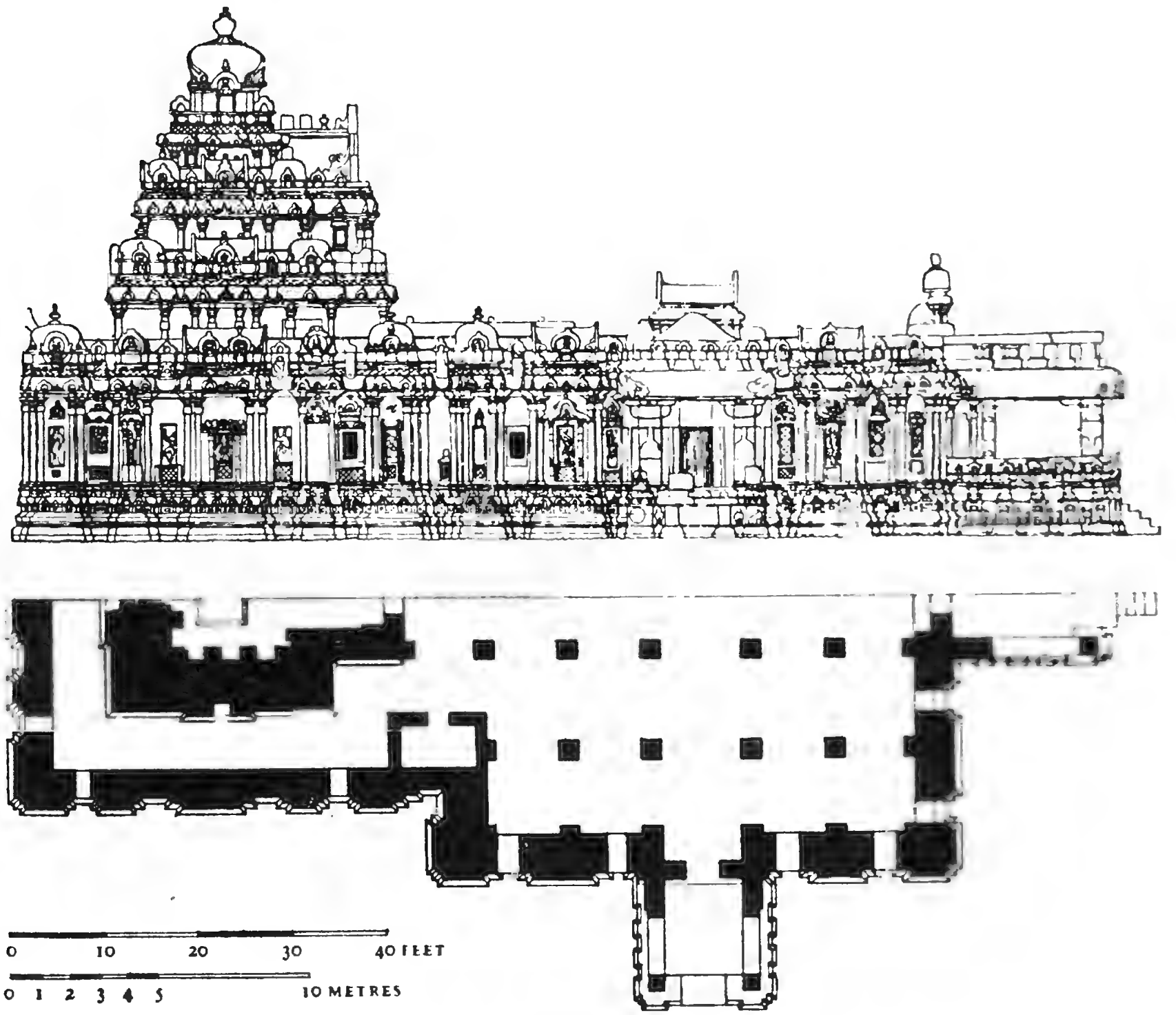

51 b. Virupakšos Arijų bažnyčia, Pattadakal, Indijoje.

Skersinis piūvis ir pamatų planas.

Vatikano pažiūra į sanskrito kultūros vertybes žiauriai skiriasi nuo moksliškosios. Žymusis sanskritologas prof. A. de Gubernatis savo knygoje "Piccola encyclopedia Indiana" nurodo "Amarakošos" žuvimo aplinkybes. Tasai Borgia muziejuje laikytas nepamainomos vertės manuskriptas- pirmoji pasaulio enciklopedija išleista apie 2500 metų prieš mūsų dienų panašius veikalus - Arijų šventraščio ir kultūros santrauka, susidėjo iš trijų dalių : Žemės (lajikų, ne baźnytinių mokslų), dangaus (šventraščio aiškinimo) ir "laiko skaičiavimo" (astronomijos). "Dangaus" dalį - pačių Indijos autoritetingų dvasiškių komentarus mitologijos, liturgijos, ritualo, tikybos klausimais vienuolis Paolino di S. Bartolomeo buvo išvertęs ir paskelbęs 1798 metais. Bematant knyga ir originalas buvo sudeginti kaip "skleidžią įžulias erezijas".

Pavartę pirmąją išlikusią enciklopedijos dalį, pamatome kokia didžiulė žala padaryta mūsų kultūros studijoms. "Amarakoša" - Gemarių kašė, skrynia, žinių kraitis - tai sistematiškas rimtas mokslo veikalas, kuriame išsamiai surikiuoti žemdirbystės, botanikos, zoologijos, medicinos, socialiniai, politiniai, kariški ir t.t. terminai. Tokių skyrių ir poskyrių yra keliasdešimt.

Panašiu kruopštumu ir mokslišku tikslumu, be abejo, pasižymėjo ir "Dangaus" dalis - mūsų Arijų biblija, kurios padrikus gabalėlius esame dabar priversti rankioti tūkstančiuose įvairių sanskrito gramatikos, meno, epo, istorijos ir pan. veikaluose.

Kad antroji - astronomijos dalis irgi buvo didelės mokslinės vertės, galima spręsti iš to, jog pvz. astronomas Srįabatas (gim. 532 m. po Kr.) nurodė mėnulio ir planetų apšvietimą saulės spinduliais, ir žemės sukimąsi 1000 metų prieš Kopernikų. Bet Mahabharata, neapsakomai senesnė, jau tai irgi žinojo, kaip pamatysime toliau.

Baigdamas šią anaptol nepilną mūsų kultūros išliekų apžvalgą, turiu paminėti dar tris baltų kalbos raktines šaknis, kurios jau buvo išnagrinėtos, bet sudaro ir sanskrito civilizacijos atramas.

ŠERTI - maistą, gaunamą upės baseino, "nepriklausomos Žemės" papievių ganyklose : Širvintus, Šeruvones, Šernus pas mus ; Šeruolius, Šervietes, Šerius Akvitanijoje ir jų nupenėtą šeruolių bandą jau matėme. Tos pat sąvokos sudvasinimas Indijoje, tai tėvynės Deivė Madrasvati - Motė-Šventa, - sinonimas Sarasvati - Šerė Šventa, dar kitaip Apsara - Upės Šera - Amazonė - vėl sinonimas - Ambika, Ambaya (ambu = upė). Štai atrandame tą pati mitologinių moterų - deivių vardą ir esmę, kurių šventraščiuose aprašyti privalumai ir žygdarbiai prilygsta mūsų Amazonių legendoms, tuo būdu jas moksliškai neatremiamai patvirtinant. Be to, ir pati šaknis šerti patvirtinama sskr. žodžių šarva - maistas, ir saurabhi - šeruvė arba karvė, išlyginus klasišką K = Š svyravimą. (plg. dar hebr. Seraph - šeruvys - angelas buliaus pavidalo).

GAUDYTI - mums bendra prošaknis, kartu su "šerti", įrodo mus buvus pirmaisiais naminių gyvulių prijaukintojais. Sskr. gala tai tinklas, užtvara, krotos, šarvo pintinė, vandens paukščiu tarppirščių pelėkai. Tai vis ta pati gaula. Galikas tai tinklo žvejys arba "lasso"-kilpinio gaudytojas, pinklių statytojas ir perkeltine prasme apgavikas - gaulikas.

GUT, GUD sskr. šaknis "sugauti, surišti" mums patvirtina, jei to dar reikėtų, gotų - gudų žodžio prasmę mūsų kalboje, kaip ir go, gaus, naminis, pagautas gyvulys, karvė, arklys (plg. latv. govs), gava, gavyuta, pagautas raguočių lobis, goshuyudh - raguočių bandos užėmimas, gaučiudė, o to žygio vykdytojai, žinoma, gaučiai. Gavya - gauja, banda. Gotra, 49 (7 x 7) giminės kildinamos iš dievo Riši (alegorija nereikalinga aiškinimo) gautra, gaudra, gudu - gaudų naminių bandų tramdytojų ir ganytojų mitiška progentis. GUPTA - raguočių ganytojas, "gerasis piemuo" (plg. žinomą vėlesnį mitą), tai, kaip matėme, tos iškilios tautos eponimas, kurioje sužydėjo labai aukšta kultūra tuoj po Aleksandro žygio. Tą pačią tautą buvome aptikę ir pas mus, ją mini Girdonis ir Dlugošas - tai jotvingiai. Gopa- piemuo; gopindra, sinonimas ganešas - ganytojas, mokslo dievas; tai mūsų Upelonio - ganytojo titulas.

Pagaliau, pačios didžiausios eisčių prošaknies VEITI, GEITI, EITI atstovų sanskrito kalboje knibždėte knibžda ; visus surinkus, reikėtų išvardinti tūkstančius žodžių.

Štai svarbiausieji : GANGA - eismo kelias, Gango upė; PRAYAGA - praeiga sausuma prie Allahabado, paminėta kaip šventvietė Mahabharatoje (plg. mūsų Var - Eistenio pereigius) ; GANGA - koja (plg. isp. zanca - kujokai, mūsų žengti, pažanga) ; GEIGA - eismas vandeniu; GATI - eismas, judėsys, kelias (ši lytis dažnai maišoma su GATI, kilusia iš kitos, gaudyti šaknies, kuri visgi prasmėje gimininga), GATU, GATRA- eismo prošaknys : (g)eita, kelias, (g)eitras, dinamiškas judesio pradas (plg. mūsų Eiterį po Marias).

Gia > Ja suminkštėjus, turime kitą grupę JAVANA - eivonys, eisčiai, "finikiečiai" (plg. biblijos Javan ir priešgraikinę ionėnų tautą); YAMAU, Ašvinių sinonimas - eimiai ; YAMA - eima, žygis, kelionė (tą labai svarbų žodį dar sutiksime) ; YANA - eina, eismas, judesys, kryptis; YATU - laiko bėgis, jo "eitis" ; YATAR - eitorius, vežėjas (plg. het. itar).

Ja > I toliau minkštėjant, randame ADVAN - eiduvonę (žem. aiduvonę), kelionę, kelią ; ADVAGA - tai eitvaga, Gango upės kelias. Indras yra ADVAPATIS - eidvos, kelionės viešpats, nes jo paties vardas tos pat kilmės - (E)indras, einąs ; jis yra INDO - (E)indo upės eponimas ; ITYA kelionė, eitija ; AIMA - žygis, eima ; YATRA - kelionė, eitra ; ITVARAS - klajoklis, amžinas keliautojas, aitvaras ; ISA - kryptis, eiga, eisa; PARETA - pareita, praeitis ; ATITHIS - svečias, ateivis, "ateitis" ; ATYA - žirgas, eitija ; AYA - kelias, kelionė, išvyka, "eja" (plg. gr. deivę Io)

Tos pagrindinės mūsų kultūros EISMO šaknies esmei, dvasiai išreikšti turėjo atsirasti ir jos abstrakti sąvoka - Dievas. Tai INDRAS - Ejindras, eismo energijos pradas, pirmagimis DYAUS - Dievo sūnus ; jo motina ADITI - eidėtė, eisčių tautos eponimas. INDRAS, aiškina mums šventraštis, tai energijos pradas, kuris pats vienas, vos gimęs, eina mūšin ir nugali. Kaip toks, perkeltine prasme, jis simbolizuoja ir mūsų vidinės energijos galią - penkis jausmus. Tai INDRIJOS MANAS arba mainos, tos galios atmainos, mainužės.

Dar vaikas būdamas, energijos pradas (E)INDRAS įrodo savo galią ir milžinišką jėgą (plg. vėlesnį Heraklo mitą). Mat, Balas, Balys, Balonis (sl. Boluš, liaudų Belenus) užgrobė jokarves. Kovoje su tuo naujoku ir jo sąjungininkais Eindras išvysto tokią jėgą, nuo kurios susiūboja net TVASTAR - Sutvertorius, neatsargiai pagaminęs jam ginklus, o dangus ir žemė (4000 metų prieš Kopernikų!) sustoja judėję (plg. daug vėlesnį Jošuos saulės sustabdymo mitą). Pagaliau Indras, nugalėjęs SUSNA (Sėsnos, sėslio) kerėjimus ir atgavęs savo karvutes bei priedų dangišką SOMOS geralą, vėl pakabina saulę danguje, ir viskas baigiasi laimingai...*

Be abejo, supratote alegoriją : visapasaulinės jėgos pradą, valdantį net ir dangaus kūnų eismą. To negana! Indras, šventrašėio teigimu, kaip energijos pradas, valdąs ir žaibo, - Perkūno jėgą. Tą patį Elektros Visagalį Dievą garbina ir stabmeldiškasis XX amžius...

EISMO - energijos, judesio prado kiti perkeltinės prasmės sudievinimai, tai saulės palikuonys AYODHYA, eidėjai, eisčiai, eiduviai, - pirmoji žmonijos gentis, įsikūrusi prie Gango. Buvo taip : pirmasis pasaulio žmogus MANUS VALVASVATAS - (Ge)monis valdovas šventas (Arijų Adomas) pagimdė vaikus IKSVAKUS - eisčių vaikus. (Matome, jog Višteliauskas netyčiomis atrado tiesą - "Adomas" vis dėlto kalbėjo lietuviškai!). Kadangi Mahabharata parašyta neapsakomai anksčiau už bibliją, tai niekas man negali uždrausti gerėtis ja daugiau, nei svetimu Adomu... Toliau: eisčių tautai valdyti atsirado septyni pirmieji dievai ADITJA - eidėčiai: VARŪNAS - MITRAS, ARJA MAINYS (su prekybos gyslele - Arijų Merkurijus) BAGAS (sl. Bog), DAUKŠAS (derliaus, sekmės, padaugėjimo pradas) ANSAS - genčia, protėvis (plg. gudų Ansės), INDRAS - eindras, jėgos pradas, SURJA - saulė, šviesos ir šilimos teikėja. Juos visus išlaikė PRITIVI - pereityvė, upės baseinas, Tėvynė.

Mūsų Adomas tuo dar nepabaigė savo žygdarbių : Šventoji Dvasia, Barma, pasivertusi žuvimi, jį perspėjo ruoštis potvyniui. Kai viskas užlieta, žuvis traukia laivą ligi Šiaurės Kalno ir ten jį palieka...Čia tik pora pavyzdžių biblijos vėliau perimtų mitų. Mitologijos žymiausi autoritetai šimtais tomų (kurių niekas neskaito) jau seniai nustatė, kad beveik visi legendiniai senojo ir Naujojo Testamento epizodai : Adomas, Tvanas, Sodomos ir Gomoros gaisras, Jericho mūrų griuvimas, Šventos Šeimos bėgimas iš Egipto ir t.t., ir t.t. turi daug senesnius atitikmenis Arijų tikyboje. Tad, jei jau būtinai reikia tikėti, tikėkime originalams!

* Šventoji Soma, "suteikianti neribotą energiją ir laimę", taip kaip ir vėlesnė graikų Ambrosia, "atnešanti žemiškų dalykų užuomarštį", labai įtartinai kvepia narkotikais, nes šaltiniai sutartinai tvirtina, kad tai nebuvęs alkoholis. Tuo būdu, logiškai galima būtų paaiškinti tų civilizacijų vėlesnį laipsnišką veržlumo sumenkėjimą ir atsparumo netekimą. Matome, kad ir čia XX amžius nieko nauja neatrado...

Antrinių Eismo šaknies padarinių irgi nestinga: ANAS - "einąs" vežimas ; ANAGATA - neatėjęs, būsimas ; INGITA - gestas, mostas; ICCHIA - "eičia" - palinkimas ir pagaliau IDA - to mūsų "Adomo" MANU (Ge)monio duktė, gimusi iš tirpinto sviesto aukos, įpiltos eismo upėn. Čia atrandame graikų vėlesnio IO mito išaiškinimą. Toji deivė - MINOSO duktė (tas pats sanskrito Manu) amžinai pasmerkta keliauti, nes gimusi eismo vagoje ir iš IDOS sutrumpėjusi į IO, svetimšalių graikų nebesuprasta virto "šventąja karve". Tai visgi to pat eismo, energijos prado paskutinis iškreiptas atgarsis.

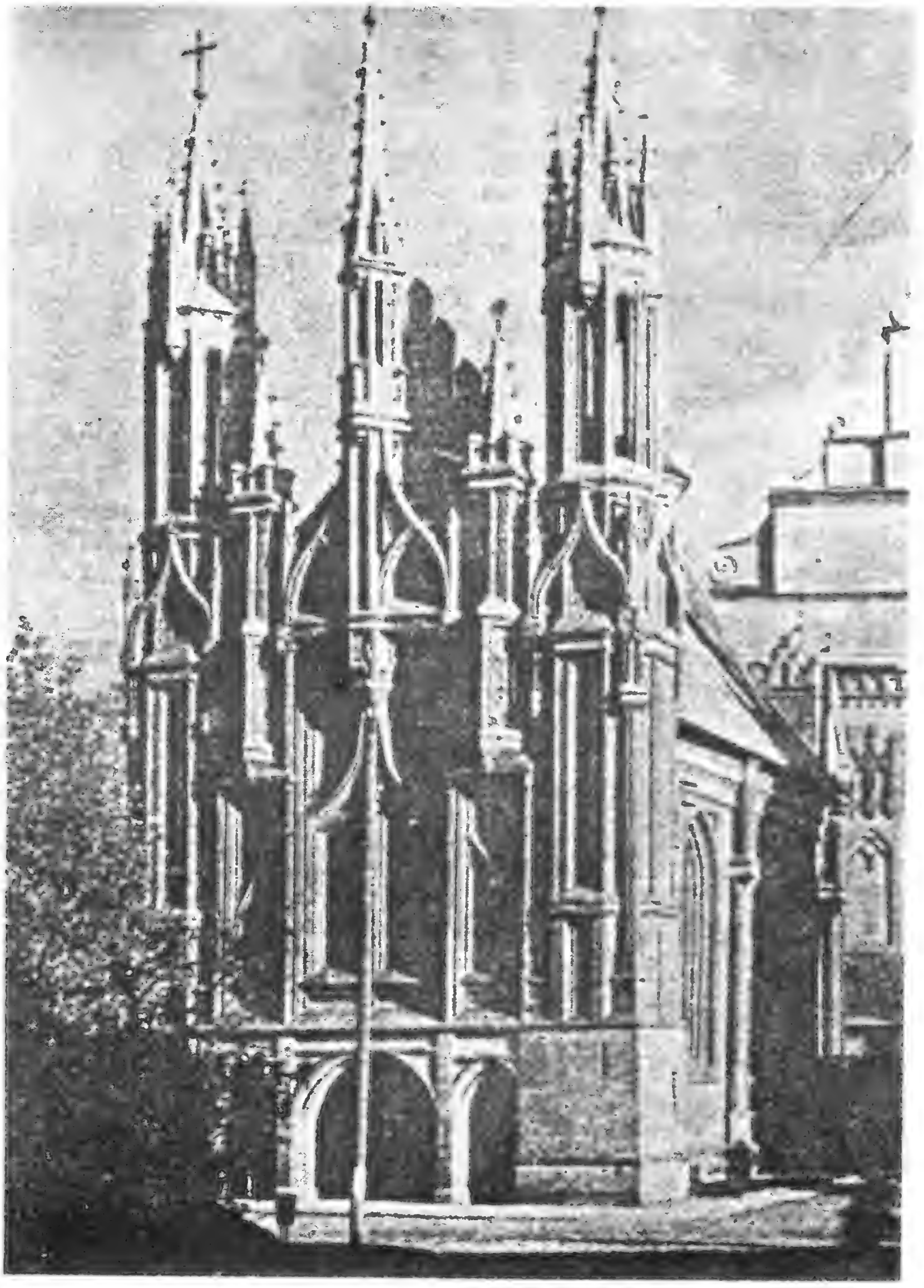

JO ŠVENTENYBĖS LIZDEIKOS PASLAPTIS

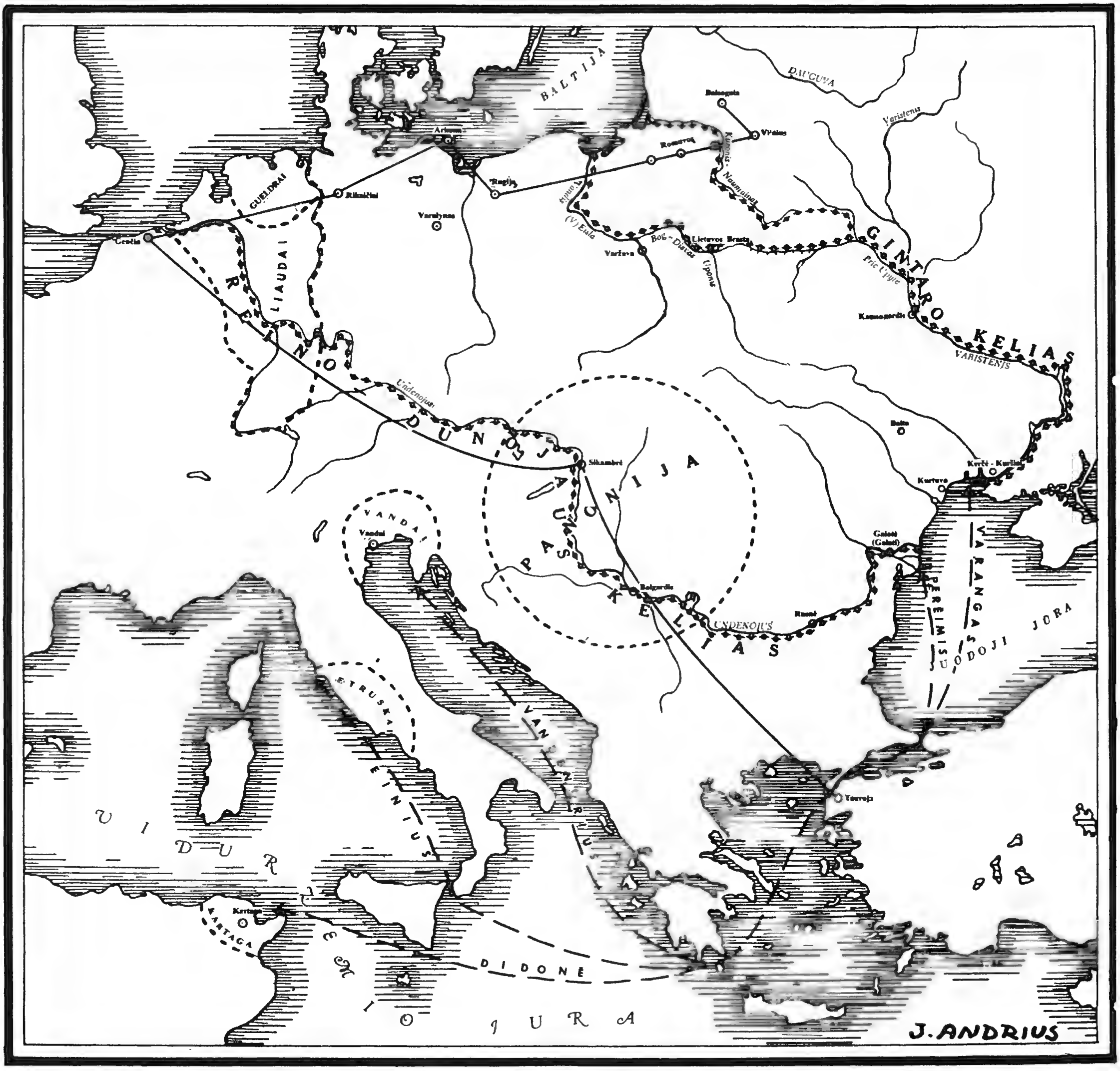

52. Mūsų popiežių sostinės amžių bėgyje

Žemėlapis parodo nepertraukiamą jų grandį per 2500 metų, nuo Trojos griuvimo ligi žemaičių krikšto. Be to, pažymėtos dvylikos karūnų (tautų) federacijos svarbiausios išsiblaškymo kryptys po Trojos karo. Taip paaiškėja Lizdeikos žiliausių pirmatakų kilmės paslaptis.

Ką mes žinome apie mūsų senos tikybos popiežių? Nuo to laiko, kai lenkas Mierzynski uždraudė mums kalbėti apie Krivių Krivaičius, beveik nieko nauja. Atrodytų, 1918 metų Nepriklausomybės Aktas neturėjo galios kiek tai liečia mūsų kultūrą, - vis dar klausėme ir tebeklausome Mierzynskio, Lowmianskio, Odojaus, Brueckneriо ar kito urėdo duodamų iš Varšuvos ar Berlyno įsakymų ir pamokslų.

Kada gi bus tam galas? Arijų tikybos klausimu, mūsų oficialus istorijos vadovėliai mirtinai tyli. Skelbdami "suklastotais", "išgalvotais", "nepatikimais" ne vieną, ne du, o daugybę senų kronikininkų ir visą glėbį istorinių šaltinių, lenkai mus užhipnotizavo, iškraipydami, sumažindami, suniekindami mūsų senos tikybos istoriją.

Tačiau tas jų žygis liko tik tuščiomis pastangomis. Anot Zola, tiesa pajudėjo pirmyn, ir niekas jos nebesustabdys. Mūsų praeitis tokia didinga, jog, norint ją sunaikinti, reikėtų pripažinti "suklastotais" ne tik lenkų nemėgiamus šaltinius, bet tektų sudeginti visus Europos muziejus, bibliotekas ir uždrausti senovės istorijos studijas, nes mūsų praeitis neatjungiamai surišta su seniausia Europos praeitimi.

Žiniavaldo kroniką suradus, staiga paaiškėja, jog lietuviškų rašytų tekstų buvo kiek anksčiau už Mažvydo biblijį. Manding, tos kronikos užvis didžiausia svarba yra ta, jog jinai atskleidžia mūsų Krivių Krivaičių "paslaptingą" praeitį ligi 1200 metų prieš Kristų.

Tasai seniausias mūsų dokumentas įgalina mus atstatyti neper - traukiamą mūsų popiežių dinastijų raidą, kurią, be jo tegalima buvo atsekti tik ligi Arkonos. Dabar gi Krivaičių grandies tęstinumas, mano akimis, pilnai paaiškina ne tik mūsų, o visos Europos proistorės raidą. Žinoma, teks šiek tiek apkarpyti mūsų priešų porinamas legendas apie romėnų bei graikų civilizacijų pranašumus ir vargšės tamsios Europos "kultūrinimą". Juo blogiau jiems...

Štai Arijų popiežių sostinių chronologija (žiūr. il. 52) :

iki 1179	metų	prieš	Kristų	Troja, Anatolijoje.
iki 436	"	"	"	Sikambrė, Panonijoje.
iki 499	"	po	Kristaus	Genčia, Liauduose.
iki 785	"	"	"	Rikaičiai, Vak. Prūsuose.
iki 1168	"	"	"	Arkona, Rugijos saloje.

Vėliau, besiveržiant kryžiuočiams, sostinė buvo perkeliama vis toliau rytuosna : Rugija - Meklenburge, keletas Ramovių Rytprūsiuose, Vilnius ligi 1387 gėdingų metų, ir pagaliau, Baisogalos miškynas, kame dar Daukantas atsimena "baltuosius dievių žynius".

O kas gi buvo prieš Trojos griuvimą? Girdonis nurodo 309 m. ankstesnę Gudijos Imperijos pradžios datą, taigi 3462 metų nuo mūsų dienų (1972m.), bet jis matomai turi galvoje tik gudų (įotvingių) tautą, nes mūsų Polocko astronomai, kaip vėliau pamatysime, skaičiavo Arijų tautos pradinę datą 7480 metų nuo mūsų dienų. Izenbeko plokštės, pagaliau, praneša 12.000 metų "senovės protautės" pradžią, tačiau jų autentiškumas dar tikrai nenustatytas.

Žiniavaldo kronikoje randame ne tik liaudų karalių nepertraukiamą eilę, su jų valdymo laiko žymesniais įvykiais, bet lygiagrečiai dažnai minimi ir Krivių Krivaičiai, pažymint jų nuopelnus.

Peržvelkime juos trumpai.

K.K. Vandenorius, paskutinis popiežius Anatolijoje, išveda tauta Panonijon 1179 m. prieš Kr., Taurojai kritus. Liaudų karalių geneologijos Panonijoje tuo tarpu neteko užtikti : runraščiai buvo sistemingai vienuolių naikinami ir vienintelė galimybė juos atrasti, atrodo, būtų palimpsestų tyrimo budu.

Žiniavaldas betgi nurodo, jog ta istorija buvo K.K.Goštauto aprašyta ligi Margerio, t.y. 436 m. prieš Kr., o jis pats toliau ją tęsė ligi Kloviso krikšto 499 m. po Kr. Pačioje kronikos pradžioje jis mini didelę Šventaregę Akirūnę, kurios patariamas, Margeris pervedė tautą Pareinin.

Naujoje vietoje karalius Vandenorius, apie 400 m. prieš Kr. veda Šventaregę Kambrę, Britanijos karaliaus dukterį, tuo sudarydamas sąjungą tarp liaudų ir Anglijos britų. Tie visi vardai greičiausiai reikia laikyti eponimais, simbolizuojančiais Dunojaus - Reino Kelio pratęsimą per visą Angliją ligi Škotijos.

382 metais randame jau neabejotinai istorinį K.K.Tautalių įsteigus Genčios (Gent) miestą Belgijoje, su vyriausia katedra Perkūnui, pastatyta pagal mūsų, taigi gotišką stilių. Jo Šventenybė kalbėjęs keliomis kalbomis ir buvęs didelis Šventaregis bei istorikas. Tas Žiniavaldo pranešimas labai svarbus, nes genčios žodis neabejotinai mūsų, - vėliau pas vokiečius garso nuslydimu virto Hanza, bet jo reikšmė liko ta pati - pasaulinė prekybos sąjunga, ką paliudija ir mažųjų gotų kalba. Taip liaudai perkelia Dunojaus - Reino vieškelio svorio centrą iš Panonijos Belgijon.

284 metais K.K.Baisonis garsėja savo mokytumu, šventu visų paslapčių regėjimu ir griežtu, bekompromisiniu tautos įstatymų saugojimu. Jo eisenoje prieš jį nešama Galgės (galutinės priemonės) ženklai : kilpa ir dviašmenis kardas. (Plg. romėnų liktorių eisenose nešamas rykštes ir kirvį). Tasai teisingumo absoliuto siekėjas nedovanoja net savo sūnui, nusikaltusiam ištvirkavimu, sakydamas : "Sūnau, ne aš tave baudžiu, o krašto įstatymas". Ašmeniškai jo gyvenime tai didžiausia tragedija : ne tik savo įsakymu priverstas netekti mylimo padaužos sūnaus, bet ir žmonos, Anglijos karaliaus dukters, kuri, pasipiktinusi tokiu žiaurumu pabėga pas tėvą ir sukelia kerštо ekspediciją, kurią Baisonis visgi nugali. Tačiau politinės pasėkos skaudžios : netenkama Anglijos sąjungos. Bet tauta jį pilnai supranta ir įvertina ; po jo mirties jam nusilenkiama kaip pusdieviui...

Mes, lietuviai, turime jį irgi pagerbti : jo vardas, tai neatremiamas mūsų kalbos vartojimo įrodymas. Nei lotynų, nei gotų kalboje tokio nėra. Vokiškas "böse" tereiškia tik piktas, blogas, daug švelnesne forma, gi runraštis įsakmiai pabrėžia, jog "jis sukeldavo pasibaisėjimą priešams ir įstatymų laužytojams".

194 metais K.K. Margomaris garsėja savo mokytumu ; jis netik valdo visus pasaulietiškus mokslus, bet yra Žynys, Šventaregis ir garsus astronomas bei matematikas.

168 metais karaliaus, astronomo ir Žynio K.K. Liaudžiaus laiku buvo garsioji Šventaregė Liotilda.

157 metais karalius Vandenorius, patariamas Krivių Krivaičio ir Krivių visuotinės Šventos Suvejos (plg. vėlesnius katalikų visuotinius bažnyčių konsilijumus), panaikina karo belaisvių aukojimą dievams.

121 metais karalius Mendaugas ar Mardaugas sudaro penkių tautų sąjungą - tai, aišku, neapsiejo be Krivių Krivaičio dalyvavimo, - ir jungtinė armija nugali romėnus, nužygiuodama ligi Ravenos.

37 metais karalius Varingis atnaujina penkių tautų sąjungą kaip amžinos taikos ir savitarpės pagelbos sutartį, įrašydamas ją mūsų senuoju papročiu, kuris siekia Trojos - Egipto laikus, sidabro plokštėse. Vieną tokią sutartį (tarp etruskų ir upeningių "finikiečių") matysime šios knygos vinječių tarpe. Iš šios kronikos vietos matome, kodėl rašytų mūsų dokumentų beveik neišliko. Pridėkime prie to dar paprotį deginti su mirusiu valdovu ar K.Krivaičiu jo brangiausius asmeniškus daiktus - tuo būdu patys sunaikinome didelę savo istorijos dalį. Karaliaus Varingio laikais poetas dainius K.K.Liaudamarys aprašo eilėmis tautos istoriją liaudų kalba.

9 metais prieš Kr. karaliaus Kaulingio motina garsėja, kaipo didelė Žynė ir Šventaregė.

58 metais po Kr. karalius Raitorius atnaujina penkių tautų sąjungą, palaidojamas Roterdame (Riteriaus name) kuriam suteikia savo vardą. K.K. Varivaldas aprašo jo istoriją.

Karalių Rikimario ir Vadamario laikais (113 - 127 m.) K.Krivaičių pasidaro per daug. Patys karaliai savinasi tą titulą, bet liauduose tuo pat laiku gyvena K.Krivaitis - istorikas Rutingis, o K.Krivaitis Didonis, vienas šviesiausių žmonijos genijų, kurį jau matėme, pereina pas gudus, įsteigdamas ten atskirą kardinolų kolegiją. Tuo pasinaudoja Roma .

165 metais karalius Varavardis iškilmingai atnaujina penkių tautų sąjungą, nes imperatorius Lucijus Aurelijus, susitaręs su gudais, per Sarmatiją puola sėsnus (senprūsius), bet sąjungos atmušamas. Po penkių metų vėl puola aplinkiniu keliu per rasus - gudus - baltus. Prieš kovą išrikiuotas armijas ištinka stebuklas : Perkūnas supykęs (gal dėl popiežių padaugėjimo?) baisia audra trenkia liaudų vėliavas, o beveik visai nelyja ant Romos legijonų. Žinoma, apie pasipriešinimą nėra nei kalbos - Dievo valia...

185 metais, karaliaus Sunonio laikais, K.K.Galdegaustis garsėja kaip žymus filosofas. Jis aprašo liaudų istorijos raidą ir jos šviesoje išpranašauja Romos griuvimą. (Jis tai rašė pačiame Romos apogėjuje, 300 metų prieš jai sugriunant).

404 metais Margamaris, Liaudavaringijos valdovas ir K. Krivaitis, iškilmingai laidojamas paskutiniame liaudų pilkalnyje. Visasąjunginė Sueiga padaro labai svarbių nutarimų; išleidžiamas pirmasis Sauluvos įstatymų rinkinys (Loi Salique). Atrodo, liaudų valstybė pergyvena savo kultūros sužydėjimo laikotarpį. Deja, tik šimtui metų praslinkus, priima Romos jungą - krikštą.

ARKONOS ŽLUGIMAS

Devynis šimtmečius liaudai sekmingai gynė Reino - Dunojaus vieškelį, Amazonę Rasą - Marėtą. Šventojo ąžuolo paunksnėje Krivių Krivaičiai Sikambrėje, o vėliau Genčioje, pasaulinės prekybos centre, žibėjo mokslu ir šventaregiškumu, leido įstatymus, stebėjo žvaigždynus.

Tačiau Roma, kuriai liaudų nepavyko pavergti kardu, pasiekė savo tikslą kitu budu - per moteriškę. (Kartojasi amžina Jadvygos, Rasų didžiosios kunigaikštienes Algės ir t.t. istorija). 499 metais po Kr. frankų - varangių karalius Liauduvys (Chlodovechus), žmonos prikalbėtas, atsisako mūsų Arijų Dievo. Jo krikšto metu vyskupas Remigijus negalėjo paslėpti džiugavimo, tardamas : "Palenk galvą, išdidus sikambre. Degink ką garbinai, garbink ką deginai".

Ta katastrofa ir baigiasi didžiai svarbios Žiniavaldo kronikos žinios apie mūsų Krivių Krivaičius, jos pasekoje išsikėlusius iš Genčios į Sėsnus (Saksų kraštą). Bet atsiranda kiti šaltiniai, kurių pan Mierzynski nenori nei matyti, nei girdėti. Iš jų paaiškėja, jog 521 metais po Kr., taigi, netrukus po liaudu tautos katastrofos, Krivių Krivaitis Prutenis sušaukia visų dar likusių tikinčiųjų mūsų tautų Seimą, kuriame jo brolis Vytautas (Vyddewutt vertimo Vaidevučiu nepateisinu, nes vėlesni Vytauto Didžiojo vardo vokiški kraipymai irgi panašiai skamba) išrenkamas karaliumi ir paskirsto didiesiems kunigaikščiams jų sritis.

Tarp tų dvylikos karalių (plg. dvylika Trojos karūnų) aptinkame "lietuvį" (Litwo), kuris paskirtas valdyti žemes tarp Bugo ir Nemuno! (A. Voldemaras, La Lithuanie et ses problemes, p.80.). Dabar darosi suprantama, kodėl mūsų tauta kartu su Lotaringija (Liaudų Varingija) turi tą patį vardą, tą patį valstybinį Vyties ženklą ir tą patį Vyties kryžių. Tai įrodymas, jog tas "Litwo" karalius su dalimi liaudų, nesutikusių pasiduoti krikštui, pasitraukė iš Pareinio Lietuvon. Čia galėtume, turėdami daugiau duomenų, surišti tą "legendą" su nykštukų apjuokta Palemono "legenda". Vienas klausimas : kam jie taip isteriškai kvatoja, bet atsisako, kaip Dievas danguje atsisako, patikrinti archyvuose dar tebeturimas žinias? Argi jie nuėjo draugo Jurginio pėdomis, kuris net Mindaugą drįsta paskelbti "legenda"? Vaje...

Pasikvieskime geriau Vytautą Didįjį, kuris supykęs ant vokiečių imperatoriaus, grąsino "pagirdyti žirgus Reino upėje", tuo primindamas, jog tas kraštas esąs jo bočių teisėtas palikimas.

Vakarų Prūsuose K.Krivaičiai, atrodo, viešpatavo jų sostinėje Rikaičiuose (Rikių mieste) ligi 785 metų, kada Karolis Didysis galutinai nukariavo sėsnas. Tą datą reikia laikyti sostinės perkelimu Rugijos salon, į stipriai įtvirtintą Arkonos pilį, pas rugijus - varingius.

Arkona keturis šimtus metų buvo garsi kaip šiaurės Roma, kurią lankydavo daugelio net tolimų Europos vietų Arijų tikybos pasekėjai, kaip graikai ir ispanai. Aukso ir sidabro "ex voto" (dievams priesaikos išpildymo) didinga katedra buvo sausakimšai prigrūsta. Pagydytų ligonių, pamaldžių keliauninkų, Žynių atsakymų ieškančios minios sunešdavo ten neapsakomų lobių.

Tasai turtas parūpo danų karaliui Valdemarui. 1168 metais jisai surinko dvylikos tūkstančių laivų piratų laivyną. Ilgai jam nevyko užverbuoti pakankamai banditų, nes buvo didelė pagarba Krivių Krivaičiui ir šventvagystės baimė. Pagaliau išlipama Rugijos saloje, bet tvirtovės paimti niekaip nesisekė. Pilis buvo pastatyta iš specialios maumedžio rūšies, kuri nedegė ir nepuvo. Tokią pat medžiagą nedegamų pilių statybai vartojo ir vyčiai gudai pietų Prancūzijoje. Tvirtovės sienos buvo daug stipresnės už mūrines, nesugriaunamos net taranais.

Pagaliau, po metų apgulos, būdingai kartojasi istorijoje Tauro jos gaisras. Neįstengdami jos paimti, plėšikai sugalvojo ją apdėti šiaudų kuliais, nuolat apipilamais smala, ir nuo tos milžiniškos liepsnos po ilgų vargų sienos užsidegė. Vyriausioji Arijų Žinyčia buvo išniekinta, Dievo statula nugriauta, tikinčiųjų per amžius suneštas turtas išplėštas, gynėjai išžudyti. Grobis buvo toks pasakiškas, jog metams praslinkus Henrikas Liutas - Saksų kunigaikštis, privertė Valdemarą dalintis pusiau, prigrąsinęs karu. Bet pusės lobio visiškai pakako Danijai iškilti į pirmaeiles jūrų galybės rangą. Valdemaras pasistatė visame pajūryje apsaugos mūrą nuo vendų-varingių keršto, įsitaisė nuolatinę profesionalų kariuomenę ir laivyną, žodžiu, tai buvo Danijos suklestėjimo priežastis ir šaltinis, o pats Valdemaras užsitarnavo danuose "didžiojo" titulą.

Žuvo Krivių Krivaitis, bet dinastija nežuvo. Mat jis buvo nemirtingas, kaip Tibeto Dalai Lama. Pasenęs, jis įlipdavo laužan ir, pasakęs atitinkamą pamokslą verkiančiai miniai nuraminti, liepdavo save sudeginti. Su jo mirtimi, jo Pramatėjaus - Žynio dvasia pagal Sielmokšio dogmą pereidavo parinktam palikuoniui. Taip didžiųjų pasišventėlių dėka išlikdavo tikybos vadų vientisumas. Jo baltasis žirgas buvo deginamas kartu. Tasai, kojos tryptelėjimu, nulemdavo karą ar taiką. Be žinyčios atsiklausimo joks kunigaikštis nedrįso pradėti žygio dėl paprastos priežasties, jog jo giliai tikintieji kariai iš vietos nepajudėtų, negavę pirma Šventaregio užtikrinimo kad žygis pavyks. Tuo būdų Krivių Krivaitis, kad ir neturėdamas pasaulinės valdžios, vis dėlto lemė aukščiausios imperinės politikos raidą, leisdamas naudingus ir drausdamas žalingus ar neapgalvotus žygius.

Po Arkonos katastrofos nemirtingoji Siela, perskridusi Baltiją iš salos į Rugijos kraštą Prūsuose, viešpatavo jo vakarinėje dalyje - tiksli vietovė nenustatyta. Veliau, ordinui užėmus Bartų, Natangių ir Varumių kunigaikštijas 1240 metais, Lelevelis nurodo mūsų Liaudavario laikais Nadruvos Romuvoje K.K. Alepsą 1263 metais. Iš ten, ordino spaudimui vis didėjant, mūsų popiežiaus sostinė keliama vis toliau į rytus, kol atsiduriama Vilniuje. Matome, jog Geležinio Vilko legenda turi didžiulę prasmę. Šventaregio patariamas, Gediminas įkūrė ne paprastą pilį, o Arijų Popiežiaus sostinę! Tuo pačiu aiškėja nepaprastas Romos įniršimas, mobilizuojant prieš mus visą Europą kryžiaus karams : tai anaiptol nebuvo "pagonių medžioklės" žygiai, o žutbūtinė dviejų kultūrų, dviejų tikybų kova - pirmosios pasaulio civilizacijos ir Naujojo Apreiškimo. Kaip bičių avilyje nesutelpa dvi valdovės, taip ir tikyboje negali būti dviejų popiežių. Tokia yra Jo Šventenybės Lizdeikos senoviškiausios kilmės, jo reikšmės mūsų pasaulyje ir jo žlugimo žiauri paslaptis.

K.K. Lizdeikai mirus 1350 metais, Arijų popiežiumi tapo jo sūnus K. K. Viršulis iki 1359 metų. Jo sūnus K.K. Sirputis 1387 metais turėjo pasitraukti iš Vilniaus į Baisogalos miškyną, kada Jogaila pats savo rankomis gėdingai užpylė Amžinąją Agnį Šventovietėje, ir kartu mūsų senąją didingą kultūrą...

Tai paskutinė istorinė žinia apie mūsų Arijų tikybos vadą. S. Daukantas dar mini XVII šimtmetyje buvusius "girių baltuosius Žynius" besislapstančius ąžuolų drėvėse, tačiau nei vardų nei vietovių nenurodo ; tai jau tebuvo slaptoji Žemaitijos tautosaka, bažnyčios persekiojama.

Argi kartu su paskutinių Krivių ir mūsų tikyba žuvo miškuose, visų pamiršta ir paniekinta? Atvirksčiai, ji ir šiandien triumfuoja. Kai klaupiamasi prieš popiežiaus mitrą (Dievas Mitra bus plačiai aptartas), kurioje spinduliuoja mūsų Vyties Kryžius, jai atiduodama pagarba. Kai švenčiamos Gegužinės, Žolinės, Vėlinės, Kalėdos, Gavenia ir t.t. - švenčiamos mūsų tikybos senoviškiausios šventės, sukurtos mūsų papročiais. Kai nusilenkiama vyskupo Krivulei, tuo pačiu nusilenkiama mūsų Krivių valdžios ženklui. Baltoji spalva, Romos popiežiaus adoptuota, yra mūsų Krivių Krivaičio "Baltojo Žynio" spalva, kaip matysime iliustracijose. Girdonis atpasakoja įdomų pasikalbėjimą tarp mūsų ir Romos dvasiškio, vyčiams gudams užėmus miestą. Lietuvių Krivis sako : "Tarp mūsų nėra didelio skirtumo : dėvime tais pat baltais rūbais, išpažįstame tą patį Visagalį, tikime Sielos Nemirtingumu..." Nežinia, ar jam pavyko atversti romėną Arijų tikybon, bet epizodas itin būdingas. Romai pavyko Europą apkrikštyti, bet tai tebuvo tik išviršinis formalumas, su sąlyga per daug nenutolti nuo esamų apeigų, dogmų ir papročių. Mūsų Arijų tikybos pagrindinių dogmų, švenčių, dvasiškių rūbų, giesmių, raudų, šermenų, vedybų tradicijų krikščionybei nepavyko išnaikinti.

Priešingai, Romos naujoji tikyba tapo taip persunkta sena dvasia, jog visas viduramžių periodas praėjo gryniausios Arijų tikybos ženkle. Tai gerai suprato Martynas Liuteris bei Ignas Loyola, ir tik jų pastangomis tikroji Senojo Testamento prasme ir Šv. Mato pamokslo nuo kalno dvasia buvo pagaliau primesta Europai, sumažinant mūsų kultūros įtaką. Vykdant tą žygį, barbarišku įniršimu buvo naikinamas mūsų runraštis, deginant ištisas bibliotekas aukščiausių meno ir mokslo kūrinių "erezijos" priedanga.

Merkinė

Išgirdę pareiškimą, jog žiloje senovėje turėjome savo raštą, dauguma tautiečių nustebę užklausia : "Kaip tai? Dar net prieš Mažvydą?"

Toksai nusižeminimo kompleksas, primestas mums pangermanistų mokovų, žinoma, talkininkaujant lenkams, labai žalingai veikia priaugančią kartą. Klaidingai įsitikinusi tariamu protėvių neraštingumu, jos nebevilioja vien tik tautiniai šokiai bei dainos, ir jaunuoliai nueina apsišviesti kitur, - į "progresą", su labai pastebimais rezultatais.

Tačiau netrukus po karo, tiek Vakaruose, tiek Rytuose pradėjo pūsti nauji vėjai, išblaškydami tą Herr Pan Brueckneriо ir jo šiame straipsnyje išvardinamų kolegų aptemdytą orą. (Šį mūsų kultūros niekintoją jau buvome minėję.).

Be to, kartąsyk senovėje ir patys kryžiuočiai apsirikdavo persistengę. Taip pvz., paėmę vyriausią Prūsijos vėliavą, jos nesudegino, kaip darydavo su mūsų rankraščiais ar kitais kultūros paminklais, o, išpūsti pasididžiavimo, pasikabino šį karo grobį savo pilyje, tuo būdu išlaikydami per nesusipratimą brangiausią mūsų palikimą - lietuvišką raštą - ir kartu mūsų pažangios civilizacijos įrodymą (žiūr. il. 53.).

Vėliavoje išsiuvinėtas Dievo Perkūno atvaizdas, vainikuotas mūsų tradicine sauluva, kurią matome taip pat Voluinėno pinige, bei prieš Kristaus laikų "Saulės valdovų" paminkluose, sklandžiai suriša Prūsijos valdovų dinastiją su mitraistine (Apolono - Mitros) 3000 metų atstu plieno spindulių karūna.

Dešinėje vėliavos pusėje atvaizduotas pavasario atgimimo ir mokslo Dievas jaunasis Balonis, o kairėje - rūstusis karo Dievas Varys, vainikuotas pergalės vainiku. Nors tų Dievų vardai kryžiuočių skribų nutylėti, pakeičiant juos lokaliniais sinonimais, tačiau šimtai kitų dokumentų ir atvaizdų visoje Europoje, nustatančių jų privalumus, neleidžia abejoti jų tikra asmenybe. Taip Perkūnas - Rūpintojėlis viešpatauja tarp karo ir taikos dievų. (Pal. 60 il.)

Dievu rankomis išreiškiami Pergalės, Palaimos ir Taikos mostai patvirtina, mano nuomone, neabejotiną faktą, jog mūsų Krivaičiai puikiai pažino senos Arijų tikybos hermetinį ritualą, randamą senovės Zend Avestoje ir sanskrito šventraščiuose. Mūsų prabočiai eisčiai pirmieji atnešė tą kultą Europon. Kaip pažymėjome anksčiau, jis jau Tacito buvo pastebėtas ir aprašytas, jam besilankant Gintaro Pajūryje.

Lietuviškomis runomis užrašytas sakinys, paliudytas, kaip galima pastebėti, trijų atskirų skribų : Kaspero Hennebergo, Simono Gruenau bei Luko Dovydo, skamba :

DIEVAL. UARDAN AMŽIN. ŽMUOGOM PARUSPZ. ZPOAN VTENZ

Išvertus jablonskiškai (nepamirškime, kad ta prūsų kalba yra nuo mūsų nutolusi mažiausiai 800 metų), gauname :

DIEVULIO VARDAN AMŽINAN : ŽMONĖMS PARŪSIAMS PERGALĖ (UŽPONIJA) VYTIES. Argi tai neskamba, kaip Krivių Krivaičio asmeniškos, vyriausios vėliavos palaima?

Didingas ir taurus sakinys spindi literatūros deimantu. Ką gi mes kilnesnio galėtume sugalvoti pašventindami Vyties Vėliavą? Kiek iš - kraipytą zpoan atstatyti nesunku (plg. lenkų "zapanowanie" - užvaldymas, pergalė, ir graikų falangos "pean" - pergalės riksmas einant atakon). Be to, amžin. ir zpoan. sutrumpinti tyčiomis, padedant tašką, kuris reiškia kartu ir žodžio pabaigą ir sutrumpinimą. Tai standartinė procedūra, pradedant prieškristiniais laikais : kai monetos ar medalio raižytojui pritrūksta vietos, jis ne kiek nesijaudindamas sutrumpina žodį ligi vieno skiemens, kartais net ligi pirmos raidės, padėdamas visa tai atstojantį tašką.

Ex Sim Grunovio

Ex Luca Davide

Alphabetum pagano lithuanicum

53. PRŪSŲ RŪNOS (Vartotos ir Pareinio Liaudų)

Dr. A. Račkus, Gudonai, p. 352

Prūsų Vyties vėliavoje palaima (apie 6 - 9 šimtm.) "Dievulio vardan amžinan: žmonėms parusiams Pergalė Vyties." Nuotrauka maloniai suteikta p. Nado Rastenio.

Čia jau smulkmeniškos plonybės, bet dėl likusio nuoširdžiai patariu maloniems skaitytojams nepagailėti kelių minučių ir patikrinti pagal pridėtą abėcėlę kiekvieną įrašo raidę. Nežinau, kaip jūs, bet aš pirmą kartą šį sakinį paskaitęs, pajutau, kad į mane prabilo bočiai... Be to, išmokus tų nesudėtingų ženklų, bus malonu pasigirti kaimynui. kad mokama skaityti savo runas, - savo senovišką raštą.

Ogi, nežiūrint žiauraus naikinimo, mūsų runraščio išliko daugelis pavyzdžių. Briskime tad gilyn į vandenis. Štai kitas paminklas, deja megėjams nebejkandamas (žiūr. il. 54). Tai Mindaugo runomis išrėžtas vaškui antspaudas. Tekstas gerokai užtrintas, labai sunkiai įžiūrimas; vis dėlto proistoriko akimis dar galima atpažinti mūsų raides :

KU. KNG. DVISIS D... MENDUG

Antspaudo centre Mindaugo dinastijos garbė - Vytis. Tai patvirtina, jei dar reikia įrodymų, ir J.Lelevelis, kartu pažymėdamas, jog kita prūsų valdovų šaka, atstovaujama Daugsparungio, nešiojo garbėje Kintavyrį (Hippocentaurus), dar teberandama pas kai kuriuos žemaičių bajorus, įskaitant ir rašantį. Ta proga garbės reikšmę reikia išsamiau paaiškinti. Kai sakome, kad senovėje nebuvo pavardžių atžyminčių šeimos tęstinumą ir paveldėjimą, tai tas lietė tik vergus ir prie žemės pririštus baudžiauninkus. Laisvas gi luomas nuo prieškrikščioniškų laikų labai pavydžiai ir rūpestingai saugojo savo šeimos pavardę - garbę. Pilnas bajoro titulas turėjo privalomas keturias dalis : vardas, tėvo vardas, valdoma "žemė" ar dvaras, ir pagaliau kilmingumo įrodymas - šeimos garbė (herbas).

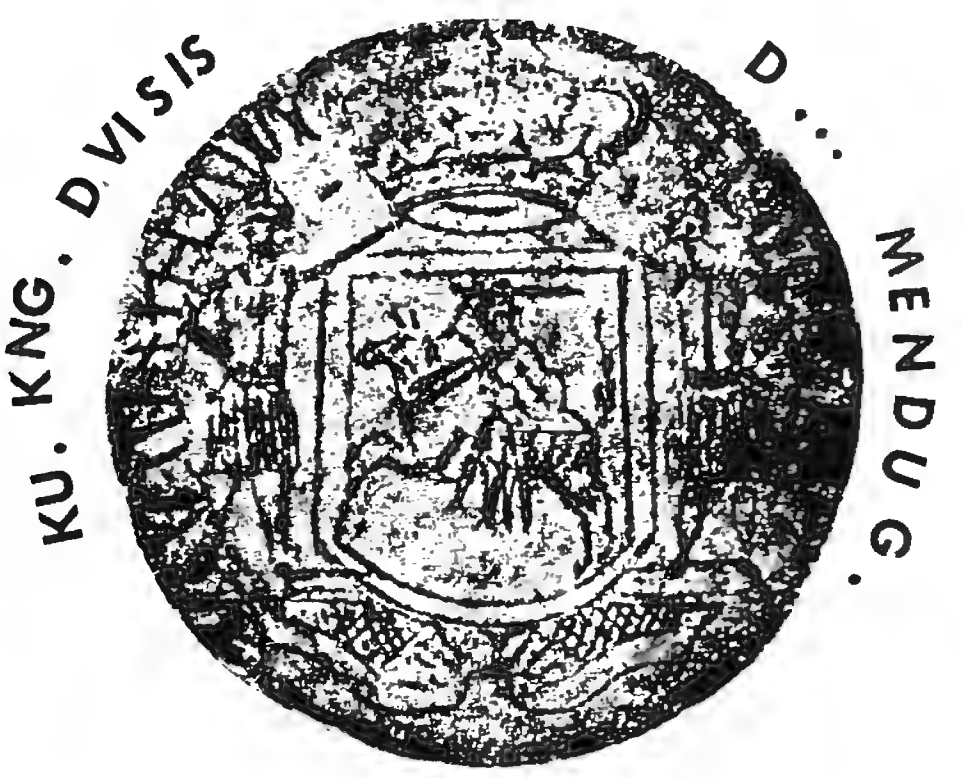

54. LIETUVIŲ RUNOS (vartotos aukštaičių, baltgudžių ir anglo-saksų)

Dr. A. Račkus, Gudonai, p. 322. J. Jurgėla, History of the Lithuanian Nation, p. 77
"Kunigų Kunigas, Dvasios Deivys Mindaugas."
Nuotrauka maloniai suteikta p. Nado Rastenio.

Taip pavyzdžiui, Mindaugo atveju, jo pilnas vardas - pavardė skamba: "Kunigų Kunigas Mindaugas Rimgauda - vyčius, iš Lietuvos miesto, garbės Vytis". Jo sūnaus : "Kunigas Vaišelga Mindauga - vyčius, iš Naugarduko, garbės Vytis". Iškilmingais atvejais (Suėjimų, Valdovo priėmimo, turnyrų ir t.t.) kilmingasis budavo pristatomas tuo pilnu titulu, per šauklį-gerbvaldį (isp. heraldo). Garbės Valdovų (senosios mūsų metrikacijos) sistema Prancūzijoje išliko ligi revoliucijos. Jų žinioje buvo kiekvieno bajoro kilmės dokumentų genealoginiai nuorašai. Vyriausias gerbvaldys spręsdavo palikimo, titulo teisėtumo ir t.t. klausimus. Tokia tvarka Rusijoje išliko irgi ligi spalių revoliucijos, ir jų Ivan Ivano - vičiai tai tiesioginis įrodymas mūsų santvarkos spinduliavimo visoje Europoje.

Grįžtant prie Mindaugo antspaudo aptarimo, jo asmens gvardija - škotų šauliai, sąžiningai atlieka sargybą iš abiejų garbės pusių: heraldikos grafikoje jiems dažnai užkraunamos tos pareigos, o dėl to fakto, jog jie tolimo krašto samdiniai, žiūr. mano straipsnį "Kęstučio Priesaika" (Naujoje Viltyje, 2 Nr.)

Kukliai paslėptas Imperijos Karūnoje mažytis vos įžiūrimas kryželis, matyti, jau daug seniau vartoto antspaudo "pataisymas", tiksliai datuoja įvykį : tai 1250 metai - mūsų Viešpaties krikštas, atliktas vyskupo Kristijono. Toji apeiga tačiau buvo greit užmiršta, Mindaugui laiku susipratus, jog tuo budu buvo suplanuota perleisti visą Imperiją popiežiaus nuosavybėn, kaip atsitiko kvailo vanduolių kunigaikščio Daugonio atveju. (žiūr. tariamai "suklastotą" visų mūsų žemių dovanos aktą iš sostinės Litovijos, kurio pats Mindaugas pasibaisėjęs vėliau atsisakė : A. Voldemaras , La Lithuanie et ses Problemes, p. 129).

Antspaudo tekste vėl randame įprastinius žodžių sutrumpinimus, nes išsižergusių škotų kojytės kliudo užrašui, bet pradžia nesukelia abejonių: tai mūsų valdovo valdžios titulas - KUNIGŲ KUNIGAS.

Šitokia formulė siekia ir įrodo žiliausios senovės tradicijas. Jinai ne tik atitinka Abisinijos Negus Negesti (Karalių Karaliaus) titulą, kuris datuojamas VI šimtmečiu po Kr. ir persų Šach in Šach (Valdovų Valdovo) VI šimtmečio prieš Kr. vardą, bet prilygsta net hetitų Lugal Gal (Lielgalių - Galio) pavadinimui, siekiančiam ne mažiau XV amž. prieš Kr.

Toliau randame žodį DVISIS... iškairės, ir D...(nebeišskaitoma), iš dešinės karūnos pusės. Nors antrojo žodžio teišliko tik pirmoji raidė, bet vis dėlto tuo būdu sužinome, jog žodis prasideda D. Numizmatikos gi mokslas, išsivystęs tyrinėjant tūkstančius antspaudų, monetų ir kitų panašių įrašų, nurodo, kad tiedu žodžiai yra tolimesnis valdovo titulo vystymas. Ką tat galėtų reikšti šis paslaptingas "dvisis d..."? "Didysis D..." čia aiškiai netiktų, - raižytojas turėtų sutrumpinti žodžio pradžią, o tai, pagal priimtas taisykles, niekad nebuvo daroma.

O vėl, iš kitos pusės, pagalvokime, ką galime dar pridėti prie Valdovų Valdovo, Imperatoriaus titulo? Proistorė čia atneš nesudėtingą atsakymą. Romos Imperatoriai, vėliau Bizantijos, dar vėliau Naujosios Romos steigėjas, - Imperatorius Karalius Didysis, buvo tiek civilinės, tiek dvasinės valdžios vyriausieji atstovai žemėje. To Rūpintojėlio - Vyties Vado dvigubo veido niekad neturime pamiršti. Taip pat ir baltų bei Pareinio liaudų viešpačiai jungdavo tas abi galias - valstybės ir bažnyčios atsiskyrimo tais laikais dar nebuvo.

Taip, paskutinis mūsų Kunigų Kunigas ir Krivių Krivaitis tai Kęstutis. Tuo faktu galima paaiškinti ir jo pasmaugimą. Ko nepajėgta atlikti kardu, pasiekta klastos pagalba. Šiaip, toliau skaitant titulą, gauname logišką tąsą, - Krivių Krivaičio senovišką vardą garbinamą kaipo "Dvasios Deivio". Ta proga dera pastebėti, jog Deivys nėra iš piršto išlaužtas prileidimas, o žodis gerai uždokumentuotas žiloje senoveje. Atsiminkime tik vėlyvųjų Romos Imperatorių titulus, pakliuvusius jų samdinių gudų (gotų) gvardijos įtakon ir dažnai kilusius iš jų tarpo : Divo Antonijaus, Divo Karakalos ir t.t. Kai kurių istorikų tie žodžiai klaidingai buvo verčiami kaipo "Dievo" vardas. Nieko panašaus. Dievas lotyniškai tai Deus, o gi Div, tai lietuviškai skambantis Dievaitis, Dievo pasiuntinys, D E I V Y S .

Ciniškame, rafinuotame Romos plutokratų pasaulyje "Dievo" titulas, prikergtas Romos Imperatoriui, nebūtų turėjęs daugiau pasisekimo, nei pvz. šiandien Amerikos prezidentui sugalvojus save apšaukti dievu. Bet "Deivys" - tai visai kas kita. Tai tik vyriausias dievo atstovas žemėje: - popiežius. Todėl siūlyčiau tokį skaitymą :

"KUNIGŲ KUNIGAS, DVASIOS DEIVYS MINDAUGAS"

(Deja, neatsargus škotas užmynė mūsų valdovo AS galunę...)

Aptarėme jau du mūsų runraščio pavyzdžius. Šis raidynas prieš Kristų buvo paplitęs visoje Europoje ir, tūkstantmečiams beslenkant, žinoma išsivystė keletas skirtingų variantų, kurių net ne visos raidės sutampa. Taip turime dabar danų runas, skandinavų, anglo - saksų, Kijevo Rasos, "germanų", pietų Europos ir t.t. Tačiau visos jos panašios į X šimtmečio prieš Kristų Šiaurės Etruskų raštą, o kai kurios raidės visiškai, ar beveik visiškai identiškai rašomos, kaip pamatysime vėliau. Be to, raidžių pavadinimai "šiek tiek" primena lietuvių kalbą : Aš, Beržas, Tauras, Moterė, Kaunas, Jis, Opelis, Saulė, Urvas, Lygus, Nauda, Dievs. Tie vardai niekeno neginčijami, juos rasite bet kurioje rimtoje enciklopedijoje. Kodėl jie mums lietuviams, nebuvo ir nėra minimi, č i a j a u a t s k i r a s k l a u s i m a s . Bet jei abejojantieji bona fide (geros valios, neužangažuoti) studiozai nepatingėtų, galėtų patys patikrinti ir šaltinius : Brynjulfson, Periculum Runologicum 86 - 91 p.(Runraščio pavojus - neblogas titulas, kuris atidengia kai kurių mokovų psicologiją ir tikslus!) ; Franciscus Junijus, Alphabetum Runicum, 18 - 20 p., ir daug kitų.

Tai vis žiliausios mūsų priešromėniškos kultūros gyvos išliekos. Anksčiau nagrinėtuose pavyzdžiuose sutikome dviejų grupių atstovus : prūsų vėliavos įrašas padarytas vėloku (VI - IX šimt. po Kr.) Pareinio liaudų raidynu, iš kurio, pakeitus medžio plokštę ir peilį žąsies plunksna bei pergamentu, laikui bėgant išsivystė "gotiškas" raštas, vartotas Prancūzijoje ligi XVII šimt., o Vokietijoje ir Anglijoje tebevartojamas ir šiandien.

Mindaugo gi antspaude randame "anglo - saksų" runraščio raidyna! Tai žiaurus smūgis skandinavų teorijos šalininkams, anot kurių "variagai" tariamai atėję iš Skandinavijos ir darę įtakos Kijevo Rasai bei Novgorodui Didžiajam. Tačiau kaip keista! Kijevo ir pietų Ukrainos žemėse, o taip pat, kaip matote, ir pas mus, randame ne tų tariamų skandinavų, o tolimą "anglo - saksų" raidyną! Istorija gi įsižeidusi kategoriškai

tvirtina, jog anglo - saksai niekad tų žemių nė nemanė valdyti. Paslaptis nebeišsprendžiama, kol pripažinsime, jog atsitiko atvirkščiai : ne anglai mums, o mes jiems nunešėme tą raštą devintame šimtmetyje, mūsų vykin - giams užkariavus Normandiją ir Angliją (žiūr. "Baltijos Vyties Laivynas).

Toliau benagrinėdami runų paminklus, sutinkame kitą, daug senesnį IV amžiaus po Kr. pavyzdį, Romos užkariavimo laikų. Tai gudų karaliaus Eitonių Rikio lobis, iškastas Petrosoje, Rumunijoje (žiūr.il.55). Iš 3/4 centnerio gryno aukso šiandien beliko vos keleta svarų. Dalis yra Ermitažo muziejuje, tai jo nuostabaus grožio ąsotas (žiūr. il.49a), kita gi buvo Bukarešte, tarp tų paskutiniųjų eksponatų ir aukso apyrankė su užrašu

GUTANIOTI GAILAGI

Su šitokiu runų žinovų pripažintu skaitymu tenka visiškai sutikti nes raidės originale labai aiškios ir gražiai, taisyklingai išrėžtos, o taip pat su skaitančių vieninga nuomone, jog pirmojo žodžio pradžia reiškianti gudus - įotvingius (gotus - vokiečius anot jų). Tačiau toliau jie pasimeta ir nesugeba mums pateisinti nei sen - germanų, nei Ulfilos mažųjų gotų, nei skaidinavų kalbomis galūnės "nioti" ir ypač nebesupranta

55. JOTVINGIŲ RUNOS

Dr. A. Račkus. Gudonai, p. 45.
Petrosos iškasena, Rumūnijoje, 4-tas šimtm.

"Gudaniotė gelažė."

Vyčių-gudų (vizigotų) karaliaus Eitonių Rikio lobio pinigas, aukso apyrankė-sąlinkis (šilingas).

antrojo žodžio, taip kad pas kiekvieną išeina visai kitoks sakinys, kartais net fantastiškas ar absurdiškas. Žodžiu, jie vienas kitam akivaizdžiai įrodo jog užrašas taip ir liko neiššifruotas. Čia dera baltų kalbos sezamo raktu ateiti tiems mokovams pagalbon. Turimejuk savo gerai žinomą galūnę ri - kiuotėje, linksniuotėje ir panašiai. Tokios galūnės jokioje kitoje kalboje nėra. O kai del antrojo žodžio, lietuvių akimis taip pat nesunku atpažinti geležį : gailagi gelagie gelažė. Vėliau tie vyčiai gudai, nuvykę ir apsistoję Prancūzijoje, su laiku dvibalsi ai irgi suliedino į e, o dar velesnis sutrumpintas skandinavų 16 raidžių runraštis vartoja ai kaip e, kurios ženklo neturi. Tą patį reikia pastebėti ir dėl i = e rašybos.

Bet koks gi čia nesusipratimas? Auksą vadinama geležimi? Atsakymas nesunkus, atsiminus proistorės raidą. Atskirų metalų rūšių vardai atsirado gan vėlokai. Pirminė gi prasmė, vos išbridus iš neolito kultūros, buvo tik viena, bendrinė - metalas. Ši sąvoka atrodo rišasi su "galingo" sąvoka. Mūsų kalboje pirmapradė g dar tebeišliko, tuo tarpu pas senslavius abi nusilpnejo į ž bei z : železi.

Čia reikia ypač pabrėžti, jog germanų kalbose nėra žodžio geležis, tad įrašas skandalingai sugriauna jų mylimą teoriją, jog gotai esą buvę vokiečiai. Išvadoje mano siūlomas skaitymas, kas liečia gramatiką, toks : "Gudaniotė gelažė". Dabar pagrįskime tai iš prasmės.

Kad senovėje nebuvo atskirų metalų pavadinimų, mums liudija ir hetitai : jų kalboje vartotas bendrinis KUBABAR - "metalas", virto mūsų "sidabru", o Vakarų - "cuprum, cuivre, kopper". Tatai įrodo priešhetitiško *XIDBABAR "indoeuropiečių" pirmapradą, gi raidės X vėlesnis skilimas į S ir K atžymi kentum - centum grupių skirtumą. Tokie žodžiai ypatingai svarbūs, nes įgalina mus tiksliai, metalurgijos archeologija nustatyti jų atsiradimo laiką ir tuo pačiu, kalbų bei tautų raidą proistorėje.

Grįžtant prie apyrankės įrašo prasmės atskleidimo, tenka prisiminti ano laiko ekonomines salygas. Romos Imperijoje vyko beprotiška infliacija. Pačių cezarių patvarkymu, aukso pinigai buvo falsifikuojami atmiešiant juos vis didėjančiu vario procentu, kol iš jų teliko tik gryni variokai, kurių niekas net į rankas nebeėmė.

Štai kodėl reikalinga buvo pabrėžti specialiu įrašu pinigo kilmę : čia girdi, ne romėnų netikras metalas, čia mūsų grynas auksas, gudeniotė moneta - maineta. Ligi šios dienos tokie įrašai civilizuoto pasaulio auksakaliams įstatymais privalomi, bet mažai kas įtaria, jog tradicija siekia Kristaus gimimo laikų. Tada, pagal Enc. Br., tebuvo žinomi tik septyni metalai, ir astrologai bei alchemikai juos rišo su septyniais dangaus kūnais. Pas romėnus gi jau 600 metų prieš Kr., taigi, etruskų kultūros įtakoje, sidabrą žymėdavo ne jo dabartiniu "argentum" vardu, kurio, matyt, dar nebuvo, o įrašu "Luna" su pridėtu delčios ženklu. Nuo tų laikų ligi 1300 m. po Kr. Normanų Statuto, kuriame reikalaujama sidabrą žymėti "par une teste de leopard" - paradušio galvos simboliu, eina nepertraukiama tauriųjų metalų žymėjimo tradicija. Vėliau prancūzų auksakalių gildijos vartodavo įvairiausius ženklus, pagal "meistro" antspaudą ,

daugiausia zoomorfinius. Rusų juvelyrai, berods, turėjo arą ir liūto bei vilko galvas sidabrui, auksui bei platinai žymėti, šalia privalomo karatų skaičiaus. Dabar JAV vietoje tų ženklų vėl vartoja mūsų vyčių gudų rašytinį būdą : platiną atžymi PLT raidėmis.

Slapto, užmaskuoto vertikaliniu Ogham šifru runraščio geru pavyzdžiu yra Rök garsiojo atnašavimo akmens įrašas. Jame, vietoje runų, dedama įųjų grupės bei eilės raidyne skaičiai. (žiūr. il. 56.)

Tai ne mano, o garsiausių runų žinovų skaitymas. (Helmut Arntz, Erik Brate, Sigurd Agrell, Sophus Brugge ir kiti.) Bet deja, prasmė pas kiekvieną išeina kitokia, bandant mūsų kalbą išprievartauti vokiškai, daniškai ar švediškai. Mat, jų nelaimei, iškyla milžiniškos reikšmės kliūtis: akmens žodžio neturi jokia kita kalba pasaulyje, tik mūsų ir sanskrito! (sl. kameń gana nutolęs ir aiškiai antrinis padaras). Kaip jus tai išaiškinsite? Kaip tas akmuo (ašman) perskrido Azijos ir Europos žemynus nuo Benares ligi Skandinavijos paminklo 7000 km. atstu, nepaliesdamas jokių kitų kalbų, net pačių skandinavų ir atsigabendamas priedų tą priesaikos apeigą (žiūr. mano straipsnį "Kęstučio Priesaika N.V. 2 Nr) nes gi lietuviškomis akimis nesunku įžiūrėti, jog tai SIEKIMO AKMUO!

Pasižiūrėkime dabar Galyčiaus vanduolių senoje žemėje, Rozwadowo rastą ietgalį (žiūr. il. 57).

= [s]*akumukmini*;

56. RITUALINĖS PRABALTŲ RUNOS

Helmut Arntz, Handbuch der Runenkunde, p. 274.
Slaptasis šifruotas Ogham būdu runraštis ant atnašavimo akmens.
Rök, Švedija, prieš mūsų erą nenustatyta data.
"Sakumukmini, — Siekimo akmuo".

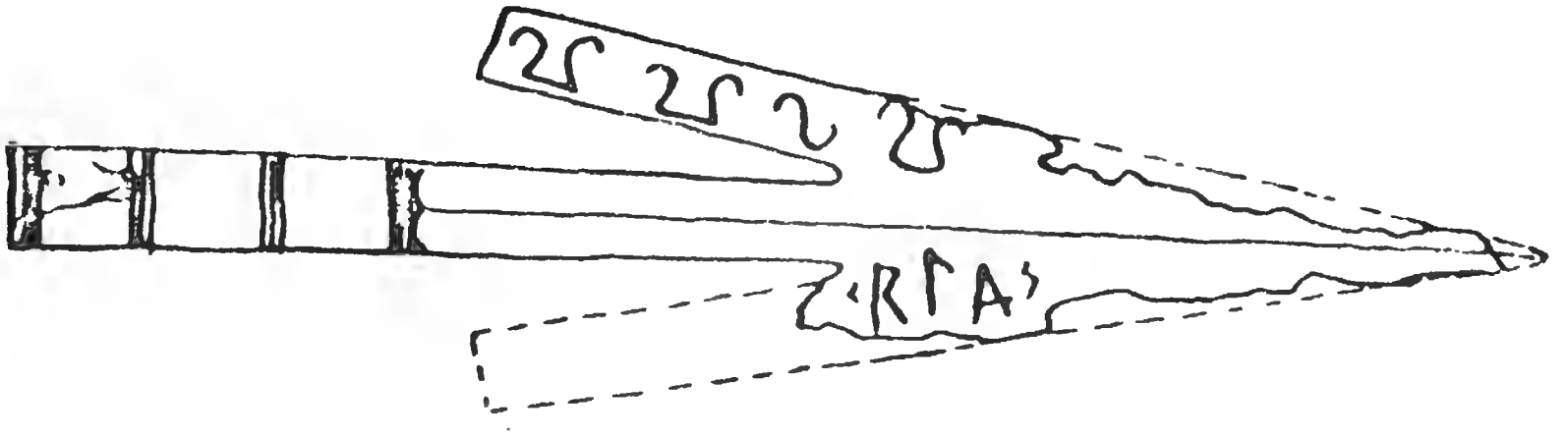

57. VANDUOLIŲ (VANDALŲ) RUNOS

H. Arntz, GAR I Tafel, XXXVIII.

Rozwadowo, Galicijoje rastas ietgalis (2 - 3) šimtm.)
"(Dangaus) Tėvas."

Jame vokiečių specai sutartinai išskaito TEIWS, TIVAZ įrašą, dėl kurio su jais nesiginčysime, tačiau, aiškindami prasmę, jie bėgėdiškai tvirtina, jog Dangaus Tėvas "deckt sich in Wortform und Bedeutung mit dem Namen des germ. Himmels und Kriegsgottes *teivaz, *tivaz" (Karl Schneider, Runnennamen, 65 p.). Girdi, Perkūnas - Tėvas (Dievas) sutampąs žodžio forma ir prasme su germanų dangaus ir karo dievu, vadinamu *Tėvas ! Vaje, vaje, vaje!

Aneksuokime kuo greičiausiai tuos "germanus", jie nė gegutės nenusimano proistorėje, arba dar blogiau - tai tik "Drang nach Osten" (Veržimosi Rytuosna) buvusi pangermanistų proisterika. Vienas iš dviejų: arba tie tariamieji germanai tikrai vartojo TĖVAS žodį, ergo, kalbėjo lietuviškai, arba mokovai svaičioja...teatleidžia jiems jų FATERIS !

Mūsų tautiečių dauguma vis dar linkę manyti, kad jei koks pasaulinio garso mokovas ką pasako, tai reikia jį̇o besąlyginiai tikėti, nes jis juk "išmano". O kaip, jei jis per daug išmano? Ar nebūtų protingiau , pirma negu patikėjus, t.y. atidavus mūsų smegenis jo valdžion, patikrinti kieno kišenėje jis sėdi ir kokia jo spalva - juoda, raudona, o gal nei šiokia, nei tokia? Štai kodėl prireikė šios knygos, ir štai kodėl ji bus apsiputojusiai puolama, nes tai ne tik eilinių naujų duomenų įnašas lituanistikon, bet žutbūtinė kova dėl mūsų sujauktos praeities, neatsižvelgiant, ant kokių nuospaudų kam užlipsime. Nutolome nuo temos, bet tai giliausia knygos esmė...

Bendrai del runraščio kalbos reikia pastebėti, jog, užrašus betyrinėjant, iškyla labai įdomus faktas : vėlesni, aišku, parodo danų, norvegų, švedų ir kitus archaiškus dialektus, nors ir jų tarpe dažnokai pasitaiko mūsų žodžių su mūsų "as", "is" galūnėmis, kurios jų kalboms niekad nepriklausė. Bet kada imame nagrinėti pačius seniausius II - IVa. ir ankstesnius įrašus, jų kalba pasirodo esanti grynai lietuviška! Tokių eksponatų pririnktas jau nemažas glėbis, ir vargšai specai nebežino, ką su jais daryti, tad nukalba juos esant "runų misterijų beprasmių kerėjimų formulėmis". Dėkui, dėkui, mieli ponai ; o gal tik nemokate skaityti?

Štai keletas tokių senųjų runų asmenvardžių, nekeičiant nė raidės, taip, kaip jie įrašyti žinovų knygose - tenusprendžia patys skaitytojai, kokia čia kalba yra buvusi :

Eilavydas, Kaunimantas, Saulegaustis, Vivila (Von Frizen, Pé' akmens įrašai) ; Vadaradas (Sunde) ; Laitigas (Mogedal) ; Vadugaustis (Sunde) ; Liaudavarijas (de Vries, 345 p. plg. mūsų Liaudavarą - Litavorą) ; laukas, tavido (tauta), Vadaradas (de Vries, p. 643b) ; Sigimaras (Žygimaras) ; Sūnus, Galeivagaustis (Aukso ragas Gallegus). Atsiminkime, jog Žiniavaldo kronika kaip tik linksniuoja "gaustis" žodį, paaiškindama jo prasmę : tai aukšto rango Krivis - Kardinolas. Iš šios dvasiškių šaknies tebeturime Lietuvoje palikimą : Goštautus, Geštautus, Geištorus ir pan. Saulegaustį Žiniavaldas įsakmiai mini kaipo vyriausią dvasiškį, mūsų popiežių Krivių Krivaitį.

Tačiau Norvegijoje Flöksand rasto peilio įrašas mane stebina: "lina-laukas P." Kam dėti tiek pastangų, raižant pliene pareiškimą, jog tas daiktas ne kas kita, o linų laukui piauti peilis? Juk niekas pvz. ant dalgio neužrašo "rugiams kirsti dalgis". Todėl greičiausiai, tai ritualinis peilis linų saujelės, kaip to lauko Derliaus, atnašavimui, nes juk linų nepiaunama, o raunama rankomis.

Kaip ten bebūtų, visus anksčiau pateiktus žodžius, rodančius mūsų grynų gryniausią kalbą galima patikrinti pas Fritz Burgą, o taip pat E.A.Makarovą, kurie nepriklausomai nuo viens kito specialiai rinko tik seniausius runų paminklų įrašus, ir kiekvienas jų sudarė ilgokus sąrašus. Tasai paskutinis mokslininkas, lygindamas jų kalbą su vėlesniais skandinavų pavyzdžiais, kalbininko objektingumu konstatuoja, jog "gramatiškai bei morfologiškai jie nesiderina su germanų tarmėmis" Tačiau jis nesigilina ir nesiima nustatyti, kokia čia kalba yra buvusi. Logiškai, gana suprantama. Ne jo reikalas, ir nesijaučia pakankamai stiprus lituanistikoje, kad padarytų sensacingą sprendimą. Lietuviai patys pirmieji turi padaryti atitinkamą pareiškimą, bet jie vaidina miegančias gražuoles, ir iš visų jėgų stengiasi žadinami neatsibusti...

58. SĖSNŲ (Vak. sen.prūsių) RUNOS (vartotos ir VARULIŲ "herulli")

Codex Runicus, P. G. Thorsen, On runernes, p. 63, 64, 65.

Raidynas siekia nemažiau keleto šimtų metų prieš Kr.

Mūsų Krivių astronomų apskaičiuotas 604 metams kalendorius, iš tų laikų, kai K. K. sostinė buvo Rikaičiuose.

Pažvelkime dabar į mūsų mokslininkų palikimą, jų apskaičiuotą ir runomis išraižytą kalendorių (žiūr. il. 58). Pastebėkite tik datą : 604 metai! Tuo laiku mūsų popiežių sostinė buvo Rikaičiuose, pas senprūsius sėsnas (dabartinis Niedersachsen kraštas). Mūsų Arijų kultūros milžiniškus lobius jau esame nagrinėję Trojėnų kraičio ir Indijos perlų skyriuose. Štai dar vienas sensacingas įrodymas mūsų aukštos civilizacijos. Palyginkite tas astronomines runas su vinjete 2 knygos puslapyje – Pravieniškių šventstulpiu, ir pasidarys aišku, jog tai tie patys, tik stilizuoti ženklai. Išvada šaukte šaukia į dangų, jog katalikai ir jų kryžius nieko bendra su mūsų Sauluvos ir Rūpintojėlių šventstulpiais neturi. Tie mūsų paminklai išdidžiai stovėjo Kristui negimus, o greičiausiai, net prieš Romos įkūrimą.

Kalendorius labai svarbus dviems požiūriais : iš vienos pusės, jame matome pritaikytus praktikoje runraščio skaičius, nes tai ne raidės, o skaičiai, pagal tą pačią žiliausios senovės finikiečių ir hebrajų tradiciją, kurioje raides, pagal jų eilę alfabete, išreiškia skaičius (pal. il. 8).

Antras giliai reikšmingas faktas – tai tų raidžių n e p r i t a p i m a s prie kokios vienos runraščio sistemos – tose plokštėse randame raidžių, pasitaikančių i š i m t i n a i tik anglo-saksų, arba priešingai t i k skandinavų, arba t i k Pareinio liaudų seniausių runų pavyzdžiuose. Todėl esame priversti padaryti svarbią išvadą : nors tos plokštės datuotos 604 metais po Kr. (beje, tas įrašas įrėžtas visai kita ranka ir arabų skaičiumi, matyti, kokio benediktinų archyvaro, mokančio runas, atžymėjimas – žiūr. dešiniosios plokštės viršų), bet jos mums pateikia nemažiau keletos šimtų metų prieš Kristų runraščio raidyno originalų stovį, vis tebevartojama astronomų dėl skaičiavimo eilės tvarkos, nors tuo laiku vulgarus raštas jau buvo suskilęs į daugelį anksčiau minėtų skirtingų variantų su nepilnais raidynais.

Puiki, meniška tų plokščių rašysena iš karto pažymi, jog čia ne Vyties kario antkapyje paskubomis rėžtas sakinys, o išsilavinusio mokslininko Krivio arba Gausčio tiksliai kaligrafuotas tekstas. Žiniavaldo kronika suteikia vyriausiam astronomų perdėtiniui Mėnuliogausčio titulą. Deja, tie mūsų matematikai savo skaičiavimus išrėždavo sidabro, o šiame pavyzdyje medžio plokštėse. Pirmos seniai išvogtos ir pragertos, o antros – puikiai tikdavo prakuroms...

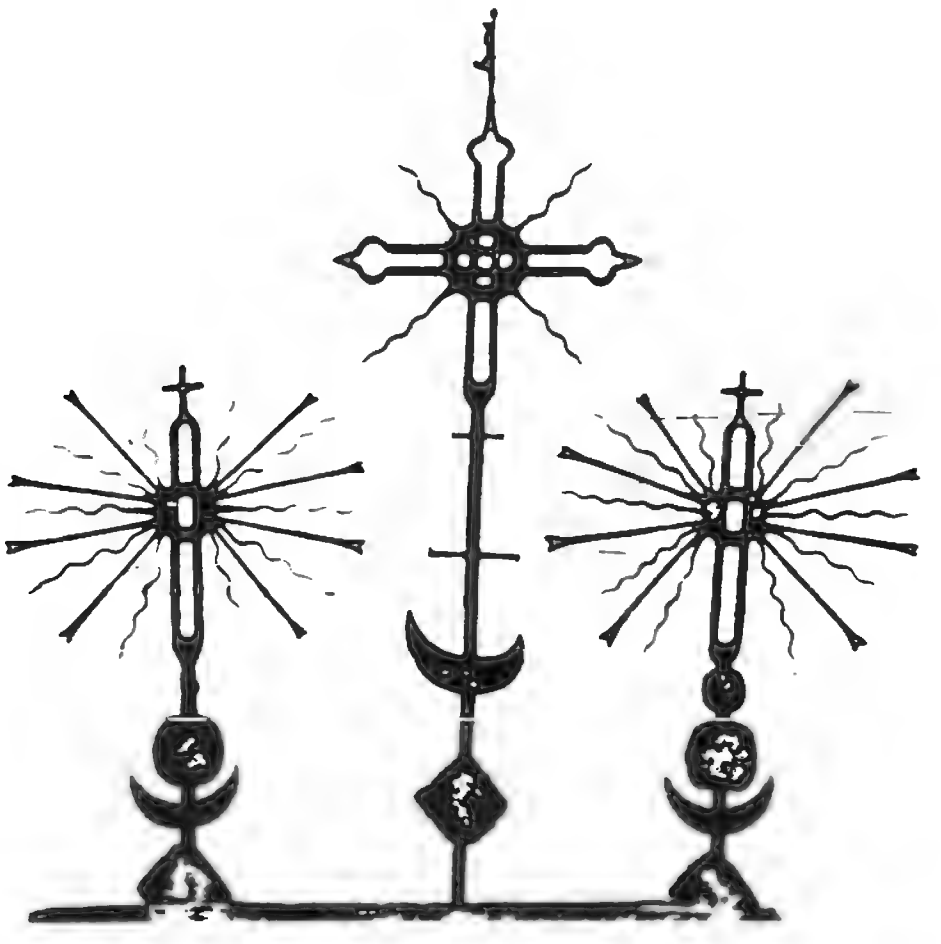

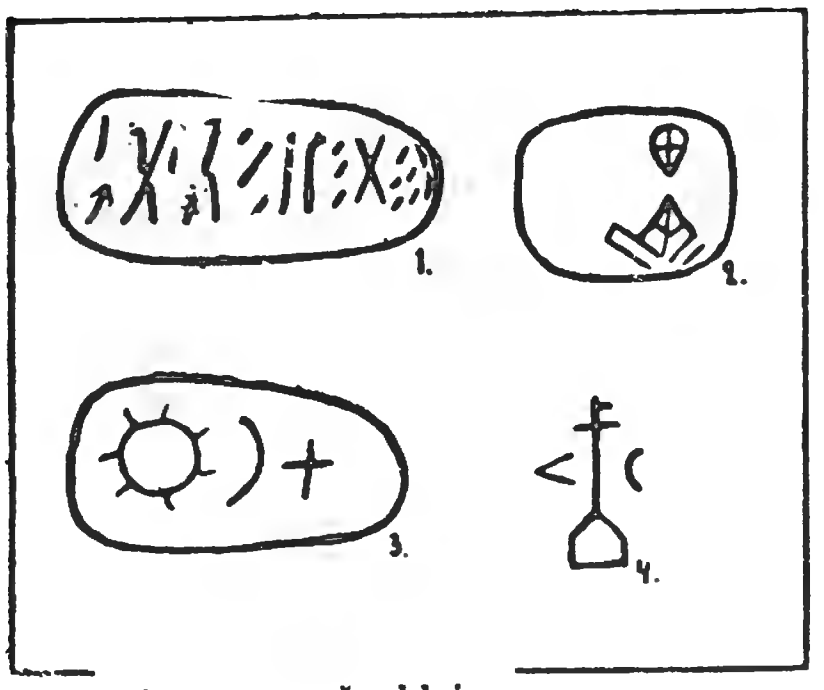

Akmenų ženklai:
1) Žiogų km. (Skiemonių vals., Utenos apskr.);
2) Valiuniškio km. (Juodupės val., Rokiškio apskr.);
3) Puntukio viens. (Anykščių valsč., Utenos apskr.);
4) Valiulio akmens (Svobiškėlių vns., Aluntos valsč., Utenos ap.).

Vien tik mūsų pamaldūs dievdirbiai pagarbiai, be pakeitimų, perdavė iš gentkartės gentkartėn per tūkstantmečius Saulės, Mėnulio, Sauluvos spindulių, astronominių ženklų simbolius, be kurių neapsieina ne vienas mūsų šventstulpis, o dažnai juose išliko dar aiškesnė "pagoniška" kontrabanda : Dievulio Perkūno rustybės ženklas : jo žaibai... (žiūr. vinjetę 271 p.). Tokie stulpai žymėjo griežčiausią draudimą : šventgirio arba valstybės sienos.

Dar ir šiandien Lietuvoje atsiranda mūsų runų liekanų, nors čia jų naikinimas, kaip "pagoniškumo prakeiktų ženklų", buvo žiauriausias ir nekultūringiausias. Prisiminkime S.Daukanto nusiskundimus, kad jis patsai matęs naikinant rastas iškasenas, nes jos buvo padengtos runraščiu.

Čia pridėtuose keliuose pavyzdžiuose (Vl. Vijeikis, Lietuva mano tėvų žemė, 42 p.), matome akmenų paminkluose mūsų protėvių palikimą .

1 skamba : IGIL
TUNI .IL. S..

Tai matomai antkapio įrašas - Eigila neabejotinas eisčių šaknies vardas, Tuni gali buti sutrumpinta iš Tijūno, Gardarikės administracijos pareigūno, prilygstančio maždaug valsčiaus viršaičiui, o ilsisi savaime aiškus.

2 ir 3 tai kelrodžių įrašai su atžymėtais nuotoliais: antrasis rodo "100 M(ylių) į abi puses", - taigi pusiaukelis tarp didelių miestų, gi trečiasis nurodo "S(aulės) M(ėnulio) 10. Nuostabus šių ideogramų archaiš - kumas nukelia mus į 4000 metų senumo pirmojo hetitų ideogramų rašto tradiciją. Jei atsirastų daugiau tokių pavyzdžių, tai būtų pasaulinė sensacija. Skaitomos, žinoma, tik pirmos raidės : S(osto) M(ylių) 10. Tai tikras atstumas nuo Lieliūnų (Didmiesčio, pal. Lielonę - Trojį) arba Utenos (Aukštenos)

4 pagaliau, tai vėl astronominis ženklas, kuriuos jau matėme aptardami 58. iliustraciją.

Visų tų užrašų lakoniškumas visai normalus - turime šimtus tokių pavyzdžių, kur žodžiai sutrumpinami ligi pirmos raidės. Akmens raižytojas taupe sau darbą, kiek įmanydamas, ir tie trumpinimai nepaprastai apsunkina skaitymą. Anais laikais, žmonės savaime pridėdavo trūkstančią galūnę ar raidę, bet, sakysime, jei už kokių poros tūkstančių metų archeologai rastų Čikagos griuvėsiuose "žiūr.", "pvz", "plg." ir panašius įrašus, tai jiems sudarytų nemaža galvosukio - ką tie "anglosaksai - amerikiečiai" tuo norėjo pasakyti...

Labai įdomus A. Tille radinys - jis aptiko įvairių muzėjų eksponatų tarpe, o taip pat paminėtus senuose rankraščiuose, apie 15 aukso žiedų su įrašu: "debal gut gutani". Tokių pat įrašų rasta ir ant atnašavimo akmenų. Tai be abejo, Krivių ritualinė palaimos formulė :

DIEVUL LAIMINK GUDONĮ

Kad archaiškasis probaltų GUT turėjo tą be galo plačia "šventink, gerink, turtink" prasmę, lengva įrodyti jo išlikusiomis skeveldromis įvairiose kalbose : pas mus tebėra pradinis veiksmažodis gauti - taigi, turtėti ; pas vokiečius gut - turtas, gėris ; Got - aukščiausias gėris, šventumas, dievas ; pas mažuosius Ulfilos gotus gudija - šventasis, gerasis žmogus, dvasiškis ; pas ispanus hidalgo - gudelga, gerasis, taurusis, kilmingasis žmogus. Tie du paskutiniai atitinka mūsų veiksmažodį godoti, gerbti, plg. sl. godnyj - tinkamas, geras, lenkų godnošč - titulas, rangas .

Prie tos progos sužinome, iš kur atsirado katalikų vyskupų žiedų nešiojimo paprotys - pasirodo, tai Arijų dvasiškių pamėgdžiojimas . Taip pat ir "Dominus vobiscum", tai ta pati aukščiau paduota mūsų palaimos formulė, išversta lotyniškai, išplėčiant tą demokratišką "vobiscum" visoms tautoms. Čia atsiskleidžia vienas svarbiausių skirtumų tarp senosios Arijų tikybos, kuri buvo tampriausiai surišta su tauta ir jos valdovu, ir naujos Vatikano internacionalistinės dvasios.

Kai dėl kalbos, archaiškasis DEBAL sklandžiai rišasi su prūsų vėliavos DIEVAL ir čigonų DEBAL. Gutani pagaliau turi neatremiamą atitikmenį Petrosos apyrankėje - gutanioti.

Užbaigdamas šio mūsų runų pavyzdzių žiupsnelio apžvalgą, paminėsiu dar tik IV šimt. po Kr. (ogal daug senesnį) Mojebro arba Hagby akmenį. Tai šalia esančių vietovių pavadinimai, kurios nieko bendra neturi su šiuo probaltų kilniu antkapiu. Jame išrėžta mūsų Vytis, ir runos :

FRAVARADAS ANAHAHAISLAGINAZ

Su dviejų raidžių skaitymu šiuo atveju negalima sutikti : IV šimtmetyje Rytų Europoje f - (ph) ir h - (gh) aspiruoto tarimo dar nebuvo, nes nebuvo vokiečių ir jų "lautverschiebung", todėl jie taip šiandien skaitydami daro penkių šimtų metų anachronizmą. Atstatę pirmykštį, nesudarkytą garsą, gauname :

PRAVARADAS ANAGAGAISLAGINAS

Papildžius tai mums labai žinomu paveikslu, sakinio prasmė visai aiški : VYTIES PRAVARADAS ANTEIGOJE SLEGINAS. Šį kartą vokiečių runraščių žinovų ir mano skaitymai bei prasmės aiškinimai beveik visai sutampa. Per daug dėl to nesinervuokime. Kartais ir jie iš netyčių mums padeda. Iš dalies, jų teisingas skaitymas pagrįstas faktu, jog tame archaiškame eisčių tekste iškyla Ulfilos mažųjų gotų kalbos žodžių panašumas su probaltiškais, ką jau esame anksčiau įrodę (žiūr. Yra salis...) ir vokiečiai griebiasi to reiškinio, kaip skęstantis šiaudo, kad įrodytų įrašo tariamą "germaniškumą".

Veiti > geiti > eiti gehen ir Veiga > geiga > heiga > eiga grandys betgi kaip tik priešingai įrodo mūsų *šva pradinę lytį. Kas dar įdomiau, Kuršmarių žvejai ik šiol tebevartoja "eitynės" - žūklės ekspediciją visu būriu, ir be to, morfologiškai, ANTEIGĄ paliudija mūsų antplūdis,

antpuolis bei lenkų najście. Pagaliau, toji gerai žinoma Veiga > eiga grandis paliudyta 88 m. prieš Kr. gudų Imperatoriaus Burų eiščio (Veisčio) archaišku vardu : Burvista.

Bet svarbiausia, tasai puikus "slėginas" žiauriai nuslegia pangermanistų kalbininkų užmačias. Toks be galo archaiškas pasirinktinai dvejopas veiksmažodžio patikslinimo būdas, dedant prasmės skiemenį be skirtumo, jo pradžioje ar gale, buvo vartojamas ir hetitų XV šimt. prieš Kr, o gi pas mus tebevartojamas ir šiandien : sklidinas - nu - sklindąs, tekinas - nu - tekąs. Deja, tos prieš ar už nas - nu priesagos veiksmažodžio reikšmei apibudinti nei germanai, nei skandinavai neturi ir niekad neturėjo. Jie težino "er - schlagen", bet vien tik su priešdėliu, ir tai visai skirtingu. Kai dėl Pravarado, jis paliudytas ir sanskrito "Pravara - čempionatas", taigi, Pravaradas - čempionas, pirmūnas, vadas, plg. sl. provodyr.

59. EISČIŲ (KURŠIŲ, LYVIŲ, ŽEMAIČIŲ, GALINDŲ, VYTINGIŲ-VARINGIŲ) RUNOS

Weber, Runenkunde, p. 52.

"Vyties Pravaradas anteigoj slėginas."

Vyties ekspedicijos vado antkapis Mojebro, Švedijoj, 2 - 3 šimtm. Runos parašytos iš dešinės kairėn; buvo galima vartoti abi kryptys sekant panašia hetitų "bustrapedon" tradicija.

Pastebėkite karžygio kardą : jis jį laiko kaip Vytauto Vyties raitelis ir Baltų karalių Vytis Ispanijoje. Išvadoje - galutinis skaitymas nesudaro abejonių: Vyties Pravaradas (vadas) anteigoje (antpuolyje, ekspedicijoje) slėginas (nuslėgtas, numuštas). Bet ne tiktai gramatiškai mes turime paskutinį žodį. Vokiečių aiškintojai Pravarado nebeverčia, nutardami jį esant paprastu asmenvardžiu.

Taip, mieli žinovai. Tikrai tai asmenvardis. Jaunystėje esu girdėjęs ir daugiau tokių : Viršaitis, Kalvis, Eigulys, Klišiukas, Mainelga, Užupys, Mišeikis, geriau žinomas kaip "Šerap"! (žmogelis, grįžęs iš Amerikos, įkyrėdavo kartodamas tą "argumentą"). Mat, toji tūkstantmetė mūsų liaudies funkcionalinių pavadinimų vartojimo tradicija dar nebuvo Lietuvoje išsekusi. Sistemingai tie "asmenvardžiai" budavo taikomi kasdieniniame gyvenime vietoje atitinkamų vardų ir pavardžių.

O senovėje? Kaip jums patinka tokie "asmenvardžiai" : Didonė, Vytingis, Šventila, Rikis Šventas, Motė Šventa, Perėjumys, Vandenorius, Pribuvojus, Pramatėjus, Pataroklis, Vada Karys, Vytautas (Tautos Vytis), Gražina, Akirunė? Kiekvienas mūsų vardas senovėje buvo reikšmingas. Tik nuo krikšto tepradėjome "devėti" Anastazijus, Onufrijus, Česlovus, Cecilijas, Scholastikas - tuščius, beprasmius mūsų kalboje svetimžodžius, nesurištus su mūsų asmenybės apibūdinimu.

Pagaliau patsai runų vardas yra lietuviškas. Tas žodis tebeišliko, kaip mūsų "randas" - įpjova, sužeidimas, ir perimtas lenkų "rana" tos pat prasmės. Jis kilęs iš Baltų veiksmažodžio "rantyti", kaip teisingai pastebi L.E. Svetimi kalbininkai vieni atvirai prisipažįsta nežįną runų etimologijos, kiti gi stengiasi ją išvesti iš "paslaptingas, magiškas", bet toji prasmė aiškiai antrinė, atsiradusi vėlokai, kada apkrikštyti ir lotynų abėcėlės išmokyti skandinavai to "paslaptingo" rašto nebeišskaitydavo.

Tačiau "įpjovos " prasmė įsakmiai paliudyta pačiomis runomis išrantytu užrašu Orknejų saloje : "šias runas kirviu išrantė patsai geriausias jų žinovas". O gi danų 610 metų rimuota kronika sako : "The runae thrae, jeg screff them om opae myth knae" - tas runas aš išraižiau peiliu. Panašiu būdu hetitai rašydavo klynraštį, smaigstydami peilio smaigaliu molio plyteles. Pagaliau Arja akmuo Sodermanlande byloja : "eskl rsti runa tasi" AIŠKLius RĖŽTIno RUNAs TĄSIas. (Aišklius, matomai, buvęs senas aiškiaregio variantas). Visos galunės sistematiškai sutrumpintos. Gal akmuo raižytojui pasirodė per siauras?

Vokiečiai tą sakinį verčia taip : "Eskl ritzte diese runen ", bet jie nabagai priversti perstatinėti žodžius, nes jų gramatikytė nebeatlaiko mūsų iškilmingumo (enfatinės) sintaksės. Be to, iš kur gi jie sužinojo, kad TASI tai "diese"? - Nebent vogčiomis žvilgterėjo mūsų žodynan...

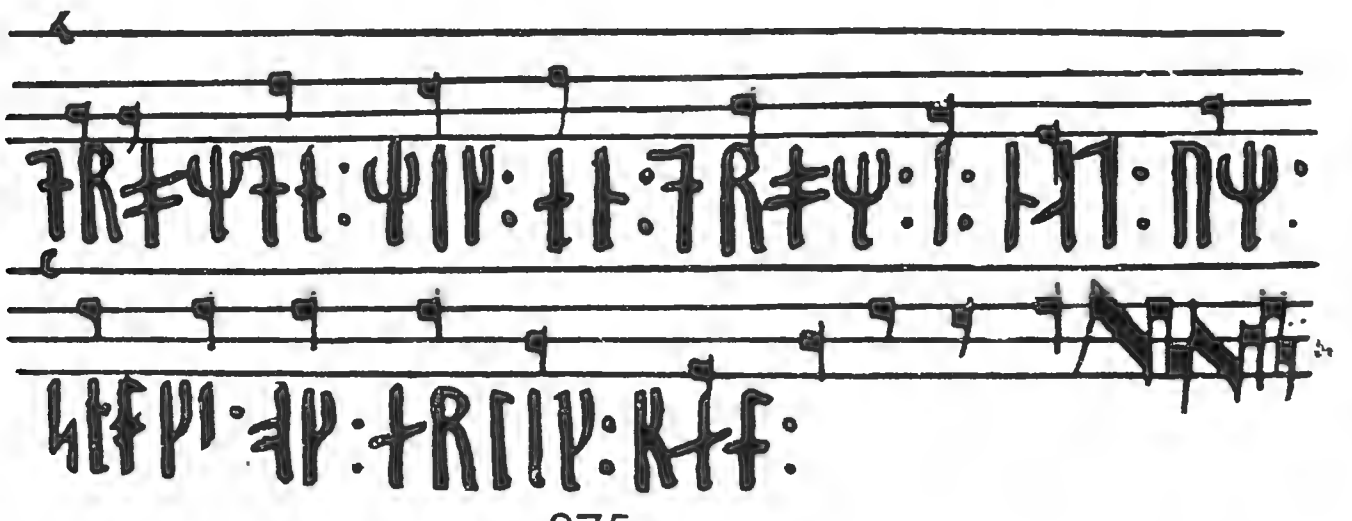

60. Perkūno mitologijos grafiškas atvaizdas

(Bossert Altanatolien pagal Demircioglu)

SAULĖS VALDOVAI

Neveltui mokslo pasaulis taip sujudo nagrinėti hetitų užrašus. Jie ne tik pratęsia rašytą Anatolijos istoriją keliais šimtmečiais prieš Trojos sugriovimą, bet suteikia naujos šviesos seniausios kalbotyros, mitologijos bei tautų civilizacijos raidos studijoms.

Taip mums, lietuviams, turi didžiulės svarbos luvių kalboje atrastas Saulės vardas Tawata - Tauta. Kitas hetitų žodis misrivant - mirgantis, spindintis, patvirtina persų Avestos Mir - Sauluvos kilmę ir Mitros - Krivių (o vėliau Romos vyskupų) galvos aprėdo prasmę.

Ginkluoti šiuo atidengimu, pažvelkime į pridėta il. 60. Tai Reino - Dunojaus pasaulinės reikšmės kelio paupyje rastas mitologinis paminklas, kuris gana tiksliai atvaizduoja mūsų tikybos pagrindines dogmas. Jame yra dvi dalys : Dangus ir Žemė.

Danguje matome Visagalį Sotvarą Perkūną - Parikūną, Patvarkytoją, Rikonės - Imperijos Valdovą, laikantį žaibus ir šventą Labrį. Jis yra Šventojo Buliaus nešamas. Tai senajame įstatyme paminėtas Baal, slavų Veles, druidų Beles, Belenus, mūsų Balys, Velnias (su ragais!). Dėsnis, jog nukariautos tautos dievas virsta nukariavusios velniu jau nekartą mūsų buvo minėtas.

Pergalė, skriedama virš Karo Dievo galvos, uždeda jam vainiką. O kas gi gali būti virš Visų - Aukščiausiojo? Vįs dėlto yra. Homeras mums tai aprašo. Tauta, atėjusi prašyti pas Visagalį užtarimo prieš graikus, gauna Perkūno pažadą: "Pažadu išpildyti Tavo norus, duodamas Tau mano Šventos Galvos ženklą ; nes nėra mano galioje atšaukti pažadus, užantspauduotus mano Šventos Galvos ženklu". (Iliada, I Giesmė). Tą patį sako ir hetitų karalius Tautgaila, sudarydamas sutartį su Amuru kunigaikščiu: "Kai Egipto valdovas yra Mano Majestoto (Sauluvos, Antspaudo) draugas, tebūnie ir Tau draugas ; kai jis yra Mano Majestoto (Sauluvos, Mir) priešas, tebūnie ir Tau priešas".

Tą patį Saulės Valdovų ženklą, spindulių karūną, matėmė ir mūsų senprūsių vėliavoje (žiūr. il. 53). Perkūno sūnūs ir atstovai žemėje, kilmingi Taurojos dinastijos palikuonys, tą ženklą ne tik nešiojo karūnos pavidalu, kaip mūsų Imperatorius Voluinėnas (žiūr. il. 47), bet ir naudojo savo antspauduose, kurių Ukrainoje ir Anatolijoje rastas nemažas kiekis. Taip atsiskleidžia slavų vėliau perimtų Mir bei Slav priesagų reikšmė.

Antra dalis mūsų Panteono atskirta nuo pirmos - jinai yra žemėje. Viduryje pavaizduota Žemė Didžioji Motina, Gemalė Šventa, Šerė, nešama stirnos. Iš kairės - vainikuotas Delčia, Nakties - Mirties Dievas Marys (Marsas) arba Marutis, iš dešinės - Jaunystės ir Atgimimo, Gyvenimo Džiaugsmo Dievas Upelonis. Jie palaikomi upės Dievų, kurių kojos vandens bangose. (žiūr. il. 23, 24) ; tai Dunojaus - Reino kelias liaudų tikyboje, o Gintaro kelias Šermačioje.

Keturi Pradai irgi nepamiršti : vandens bangos, žemė, skriejanti oru Pergalė ir Sauluvos ugnies ratas - karūna. Štai neraštingai miniai simboliais atvaizduota Arijų monoteistinė tikyba, kurią aiškindavo išminčiai Žyniai ištisu pamokslu. Toki paaiškinimą čia bandėme atkurti...

Tokių teogonijos atvaizdų radybų vietos (žiūr. il. 17, 18, 19) nustato mūsų protautės praeitą kelią ir mūsų Sauluvos karalių ir jų tautų gyventas vietas nuo Trojos karo laikų. Ar tasai karas tikrai buvo toksai didelis įvykis, kaip Homeras jį pavaizdavo? Ne tik taip – tai yra pasaulinės raidos etapas. Pažvelkime pridėtan žemėlapin : jis vaizduoja padėtį prieš karo pradžią, pagal vokiečių proistoriko Schachmaierio gilias ir išsamias studijas. Mūsų tik tepridėtas Trojos valstybės vardynas, kurį jis kažkodėl paliko tuščią.

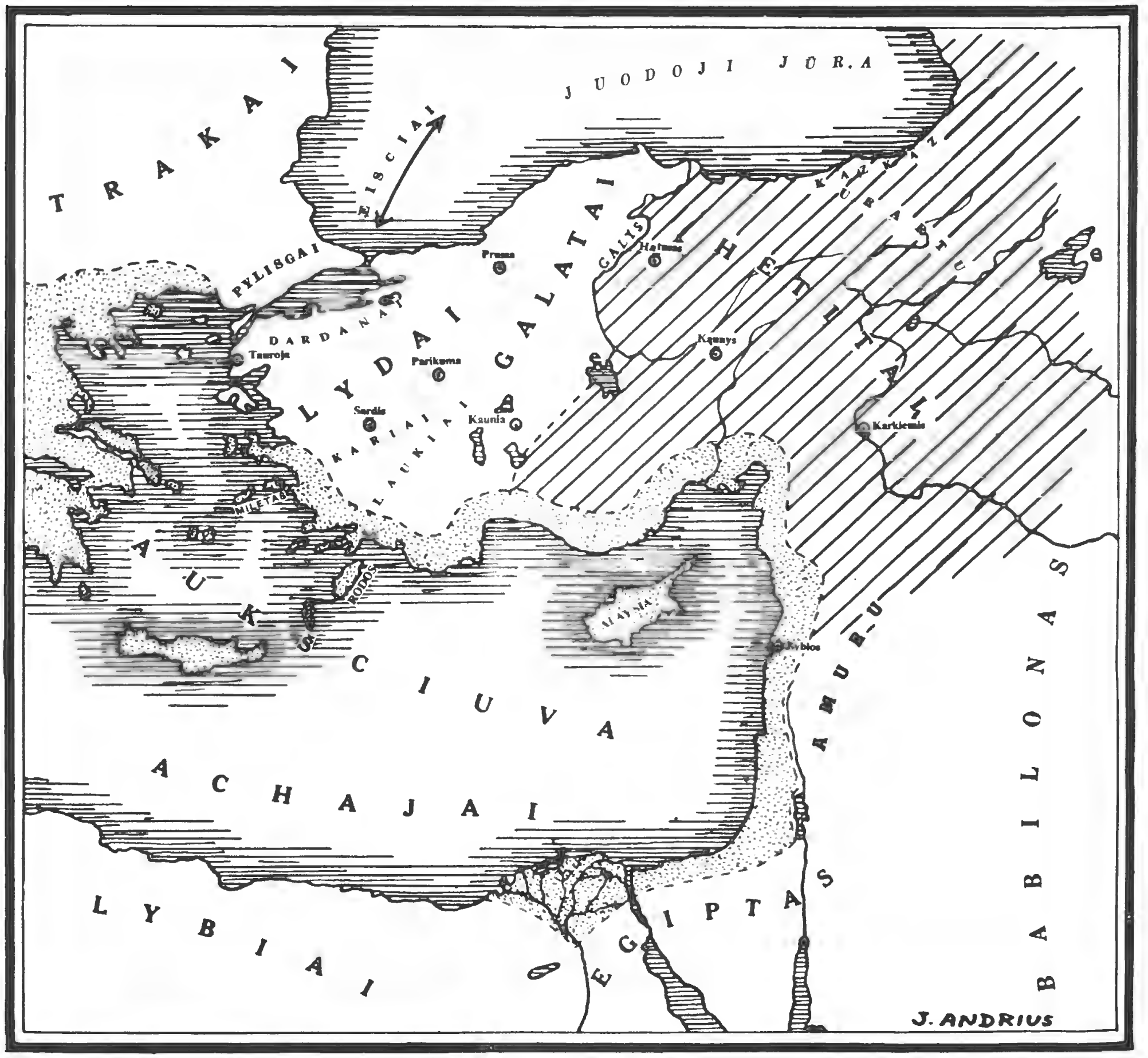

61. Eisčių arba Achajų arba Upeningių prekybos bazės Vidužemio jūros pakraščiais prieš Trojos karą

(Pagal E. Schachmaier, Achajen und Hittiten)

Matome Vidužemio pasaulyje vyraujant tris galybes : hetitai ir tauruvėnai pasidalinę Anatoliją maždaug pusiau, o jūrų tauta achajai-aukščiuviai, graikų pirmatakai, užima visą Vidužemio pakraštį ir salyną. Juos mes atlietuvinome, pasiremdami hetitų dokumentų liudijimu, kur jie figuruoja Ahijava (Auguva) vardu.

Schachmaierio tėze, Arijų plonas sluoksnis vaidęs semitų kilmės hetitų tautą. Ar iš tiesų taip buvo, sunku pasakyti. Jų karalių lietuviški vardai ir jų kalbos semitiškas pagrindas tai lyg patvirtintų, bet geopolitinė padėtis greičiau nurodo Babilono Imperijos spaudimą, veržiantis į vakarus ir užkariaujant jau dalį Anatolijos, kurios vietovardžiai vis dėlto išlaikė seniau ten gyvenusių probaltų antspaudą. Šiaip ar taip, hetitų valstybė ir tauta aiškiai dvilypė, ji atsirado tarp dviejų kultūrų įtakų.

Žemėlapyje pavaizduotos trys didžiosios galybės sudarė Vidužemio pasaulyje pastovią jėgų lygsvarą. Todėl Trojos žlugimas atnešė neapsakomai svarbių pasekų : kelių metų bėgyje, kaip kortų nameliai, griuna ir hetitų bei achajų Imperijos, o Palestina užkariaujama Mozės - Jošua žygiu. Anatolijos civilizacija pergyvena smūgį, nuo kurio nebeatsigaus. Tik 600 metams praslinkus, vėl atrandame rašytinę istoriją. Kaip paaiškinti šią katastrofą? Reikia neabejotinai ją sieti su nauju žmonijos etapu, geležies amžiaus pradžia. Tuo sukretimu pasinaudodami, "jūrų žmonės" iš Vidužemio jūros baseino, Dunojaus baseino, pietų Ukrainos, ir kazkaz tauta iš Kaukazo (kurios vardas labai primena kazokus), užplūdo Anatoliją, sunaikindami senąjį žalvario pasaulį.

Tačiau probaltai eisčiai, pasitraukdami į Dunojaus ir Gintaro kelio vagas, nepamiršo savo ankstyvesnio šaltinio. Liaudai - belgai IV amž. prieš Kr. taigi, tik šimtą metų po jų persikraustymo iš Panonijos, surengė didelę ekspediciją atgal į Troją ; jų karvedžiai Kambaulis, Bolgius, o vėliau - 278 metais Lutarius - Liaudarius užima Anatolijos vakarus, taip kad dar IV šimtmetyje po Kr. Šv. Jeronimas gali nurodyti, jog galatai-galindai (žiūr. žemėlapį) kalba ta pačia kalba, kaip trevirai prie Reino!

Jurbarkas

TŪKSTANČIO AKIŲ
TŪKSTANČIO AUSŲ
DIEVAS

"Tolimiausias Mitraizmo apeigų mums pasiekiamas klodas yra įleidęs šaknis toje chalkolito didžioje tikyboje, kurios likučiai įžiurimi indų dravidų tradicijoje. Tai III ir II tūkstančio metų prieš Kristų civilizacijų pirmatakas, sužydėjusių jo įtakoje Egipte, Mažojoje Azijoje (ir, kaip neseniai atrasta, centro Europoje)", - sako Ch. Autran.

"Tą archaiškiausią klodą seka kitas, su Vedų tikybos pradų priemaiša : Rig - Veda (Rikių Mokslas, sl. vedati) ; Deva Indra (nereikalingas net atlietuvinimo), Veretragna (Varėtra - Ugnis, progreso simbolis), athar (auktorius, aukovietės ugniavietė, virtusi katalikų altoriumi), ir kitais Arijų tikybos žodžiais".

"Dievas Indra, garbinamas Vedų tikybos Indijoje, vėliau pas persus, Avestos Zoroastro dogmos pasekoje virto jų velniu. Tačiau ir pas juos daug tikybos terminų liko kaip ir buvę, tos pat prasmės : Spenta Mainyu, (Šventa Mainė, Mintis, iš veiksmažodžio - manyti), Vohu Manah, "Dievobaiminga Mintis" (Bohu Mainė), Ameretat - "nemirtingumas" (ge - marė stotis - ētat), kurį Sicilijos "normanai" išlaikė "Omertà" - mirtinos priesaikos lytimi. Persų tikyboje atrandame Siel Mokšio doktriną, ir visatos apraiškos ten griežtai perskirtos į dvi dalis : Mainių (minčių, abstraktų) pasaulį, ir "gaetha" (gaidų, užgaidų), surištų su kuniška daiktų realybe". Tokį atskyrimą mūsų filosofas Kantas skelbia dar XVIII amžiuje, savo garsiąja numeno - fenomeno tėze.

"Patys seniausieji mitraizmo tekstai atkasti Bogaz Koj, hetitų žemėje ; jie datuojami XV amžiumi prieš Kr. Juose šis dievas rišamas su indų - persų Indra Deva ir kitu jo sinonimu, Varūna - Variu, tačiau labai būdingai, taip Mitros, taip Varūnos vardai vartojami sistematiškai daugiskaitoje - nepamirškime jo tūkstančio akių, tūkstančio ausų nepaprastai įdomų atributą. Tuo būdu jis atvaizduojamas kolektyvo, Genčios (pirklių Hanzos prasme), Varingių (karių pirklių) vėliavos, Eisčių (pirklių jūreivių) gildijos dievu. Toks paaiškinimas paliudijamas klynraščio plokštelių jam skiriamu tėvu Aditi (Eidėtis, Eisčių eponimas), kuris esąs "žemės ir Dangaus parama, akylas tautų Globėjas ir Gynėjas, geraširdis, išmintingas valdovas, kurio didybė pralenkia Dangų, o garsas perpildo žemę". Mes sujaudinti, ir giliai dėkingi nežinomam hetitų skribai, davusiam gana gerą atestaciją mūsų bočiams eisčiams, ar ne?

Rig Vedą šį istoriką visiškai patvirtina, skirdama Mitrai Adityas kilmės būdvardį - Eidėtis. Be to, jų seniausioji prekiautojų kasta, vadinama vaiçyas - (v)eisiu vardu, kuris nenustojo, kaip ir Vysla, savo pradinės V , likusios taip pat veiksmažodyje nuveiti.

Gi Avestų - persų kalba Mitra reiškia Sandorą, Uniją (Covenant) - plg. rusų zakliučit' mir - sudaryti taikos sutartį, o Kapadokijos paminkluose jis kvalifikuojamas "Sol invictus", "Ipsum Deum Solem" (nenugalimos Saulės, Pačios Saulės Dievo) titulais (čia paaiškėja mūsų Krivių-Krivaičių Saulegausčio titulas), ir jam uždedama mūsų Imperinė Sauluvos spindulių karūna. Jo vardas vėliau persuose sutrumpėjo į Mihr, - kaip jau matėme, toji galūnė buvo prisisegama liaudų, o paskui slavų valdovų.

Mitros žmona - Didžioji Motina (Žemės, Tėvynės prasme), ištikimai visur seka savo vyrą ir yra kartu vaizduojama. 1922 - 27 metų kasinėjimai Indijoje iškėlė ją kaip Mata, Maha Devi (Motė, Magna Deivė) patvirtinant ir labai praturtinant jos vaidmenį. Jos ir jos vyro tarnautojas - bulius ; apie kaklą raitosi Šventasis Žaltys (Čia turime Adomo - Jėvos legendos užuomazgą) ir pagaliau jinai dažnai apibudinama "Juodosios Motinos (Žemės) epitetu, kurios kultas Vilniuje ir Čenstakavoje tuo būdu įrodomas buvęs "tik" trejetą tūkstančių metų ankstesnis už katalikiškąjį... Toji Saulės Dievo Mitros žmona, Gemalė Šventa, yra viena iš plačiausiai žinomų ir geriausiai dokumentuotų Deivių ir graikų bei romėnų laikais; tūkstančiai šaltinių aprašo jos esmę, kilmę, pomėgius, palaimas, gėrybių ragą, iš kurio ji pila savo sūnums neišsekamus maisto išteklius ir panašiai. Pastarasis privalumas paverčia ją Ceres - Šerėja.

Susipažinę su ponia Mitriene, bandykime arčiau išsikalbėti su pono Mitros tėveliu. Tasai gana griausmingai buvo mums pristatytas kaip "Dangaus ir Žemės parama". Bet, atidžiai apsižvalgius pasirodo, jog faktai neduoda mums jokio pasirinkimo : visame senajame pasaulyje proistorė težino tik vieną jūreivių, prekijų, atradėjų, bazių ir sandėlių steigėjų tautą "kurios garsas perpildė žemę".

Tai finikiečiai, arba kaip juos seniausieji šaltiniai vadina , "phoinikes" - upeningiai. Viena žinomiausių ir stipriausių jų bazių, Kartaga (Kurtuva) buvo punikų (tas pats upeningių vardas lotynų versijoje) atrama. Jų identiškumu netenka abejoti, nes pandiyas (vėl tie patys upandys sanskrito kalba) jų šventraščiu rišami giminystės ryšiais su Ceilono karalių dinastija, apie kurią jau buvome užsiminę : Guptas. Visi istoriniai šaltiniai sutartinai liudija, jog tie upeningiai jau nuo trečiojo tūkstantmečio prieš Kristų, o gal dar ankščiau, žegliavo Indijos vandenyne, kaip savo namuose, todėl tik jų laivynas tegalėjo atrasti Ceiloną, Australiją ir Japoniją. (žiūr. Herodotą, Girdonį ir kitus).

O Vidužemio jūroje? Štai keli jų atramos taškai : Lais, Melos, Hamath, Thapsaka, Kipras, Rodos, Thasos, Beotijos Tebai, Trakija, Lappa, Illyrija, Itamos, Kairatos, Phoenike, Arad, Gortyne, Lebene (Kretoje), Kitera, Korintas, Megara, Salamina, Attika, - o kiek dar praleidome...

Ch. Autran, žymiausias Mitros kulto žinovas (kurio knygą čia atpasakoju, duodamas jos tikslią santrauką ir jokių jo faktų ir vystymo plano neiškraipydamas, o tik jam retkarčiais padedamas ištarti sunkiai paskaitomus lietuviškus žodžius), tas mokslininkas, sakau, yra labai teisingos nuomones, jog "finikiečiai " lieka nepateisinamu absurdu bent šiek tiek ekonomikoje ir tarptautinėje prekyboje nusimanančiam studijozui, jei juos norima "pririšti " prie Palestinos pajūrio uostų, nustatant tenai jų tėvynę. Tai ne jų išeities centrai, kategoriškai tvirtina Ch. Autran, o tik paprasti tranzito sandėliai, įkurti, kaip ir eibė kitų, tikslu palengvinti prekybinius ryšius milžiniško kolektyvo, paremto tolimesne kokių 60 milijonų žmonių mase. Tai

standartinis kolonialinių metodų apsireiškimas, tęsia jis, kurių atitikmenis matome istoriniais laikais Portugalijos, Olandijos, Anglijos ir t.t. raidoje.

Galiausiai, priduria šis rytų kalbų ekspertas, jų kalba visai nebuvo semitiška - ne vienoje iš šimtų jų įsteigtų bazių neįmanoma atrasti jos žymių. Čia vis dėlto gal jau nueita per toli. Kad semitai nepaliko kalbinių paminklų, tai dar neįrodo, kad jie nedalyvavo Mitros kolektyve. Priešingai, aš esu tikras, jog ten buvo ir aramėjų (semitų protėvių), ir egiptiečių, ir dravidų, taip pat kaip ir tų pačių eisčių - upeningių Baltijos bazėse, šalia mūsų gepidų ir vanduolių buvo ir suomių, ir skandinavų, ir net hetitų, Kartagos bei vėliau graikų atstovybių. Turime neišleisti iš akių, jog toji mūsų prekybos Genčia, Mitros kolektyvas, buvo plačiausio mąsto tarptautinė organizacija, apimanti visą Trilaukę - senojo pasaulio tris žemynus. Hetitų skriba ne kiek neperdėjo, sakydamas, kad "jos garsas perpildė visą žemę". Juk ji rėmėsi Gintaro kelio 1,500,000 ketv.km. valstybe ir liaudų Dunojaus - Reino vieškelio su antra tiek žemės, sąjungoje su hetitų valstybe ir Troja, tos pasaulio Imperijos sostine, tuo būdu pilnai patenkindama Ch. Autran teisingą milžiniško hinterlando reikalavimą.

Tie upeningiai turi labai savotišką paprotį, sako Herodotas, jie ima motinos vardą, o ne tėvo, ir jų genealogijos eina iš moterų linijos. Kaip tik tokia civilizacija aptikta 1968 metų Padunojaus kasinėjimuose, kuriose pirmą kartą Europoje rastas 6 - 8 tūkstančių metų siekiantis civilizacijos sluoksnis. Graikų dramaturgas Eschylas savo "sukaustyto Pramatėjaus" veikale pripažįsta upeningiams jų pusdievio atneštą žmonijai progresą : architektūrą, plytas, kalendorių, astronomiją, matematiką, raštą, naminius gyvulius, žegliuotę, metalurgiją. Herodotas tai irgi patvirtina, pareikšdamas, jog jie atradę raštą. Indų Mahabharata gi mūsų pusdievį atlietuvina dar daugiau, jei tai apskritai įmanoma : Pramathas! (Pramatąs).

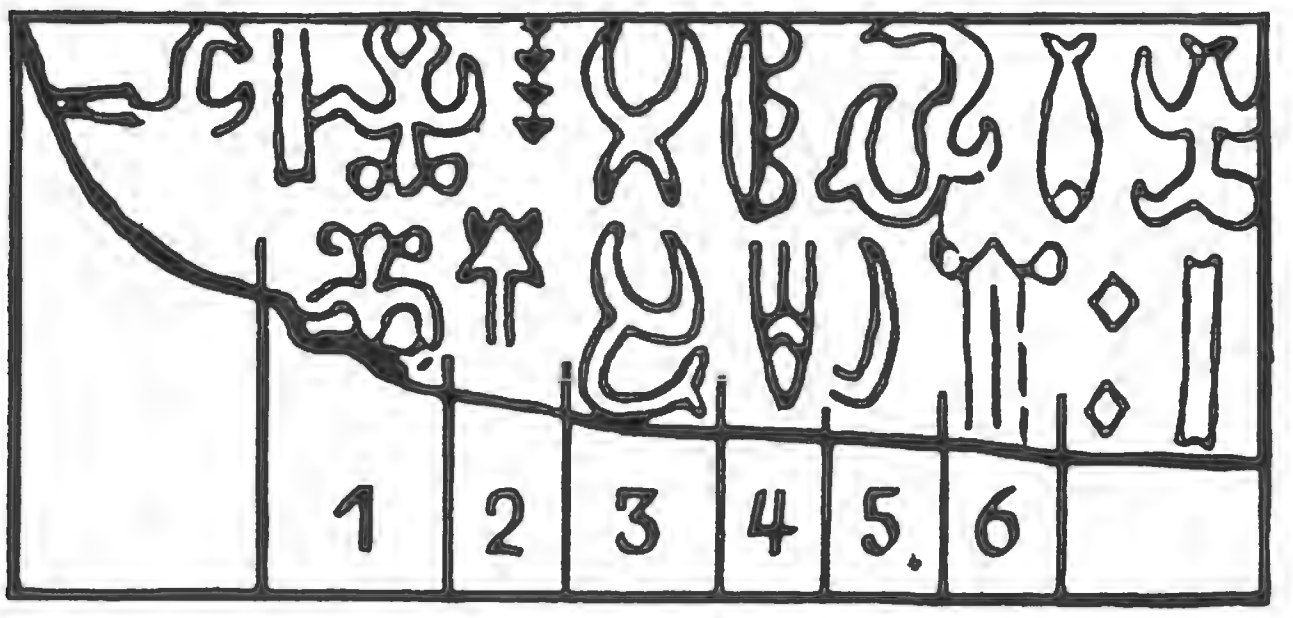

62. Velykų salų plokštė

(Doblhofer, Voices in Stone, p. 311)

Skaitoma apatinė eilutė iš kairės dešinėn. Ranga atvaizduotas mitologiniu žalčiu, laikančiu pasaulį, kaip ir sanskrito šventraštyje. Žaltys, tai Mitros-Varūnos būdingas atributas, jis buvo gerbiamas ir pas hetitus, ir pas mus.

Eschylo tvirtinimams paremti visai neseniai atsirado sensacingų archeologinių ir rašytų daiktinių įrodymų. Mat, Indo slėnyje, Mohenjo Daro kasinejimuose jau prieš šimtmetį buvo aptikta keistų ieroglifų - "žmogiukų",kurie energingai pasipriešino visiems išskaitymo bandymams. Tačiau laimingu sutapimu, jų paslaptis šiandien paaiškejo.

Čia grįžtame prie "Ultima Thule" skyriuje duoto pažado smulkiau aptarti Eiterio po Marias keliones į tolimiausius Rytų vandenynus. Kaip jau buvome minėję,tūlas Velykų salų gyventojas Metoras, misijonieriams ten atvykus, dar mokėjo "išgiedoti" "kalbančių medžių" turinį. Mgr. Jaussen, užrašęs tekstą, saugiai palaidojo savo pranešimą milžiniškame Vatikano archyve, bet jaunas užsidegėlis etnologas Th. Bartel jį laimingai atkasė 1954 metais. Tai buvo dvikalbis dokumentas : Metoro giesmė polineziškai ir Jausseno versija prancūziškai. Keleto metų mokslininko nepailstamas darbas, lyginant tuodu tekstų su plokštėmis, pagaliau davė puikių rezultatų : jos buvo iššifruotos.

Pirmoji, kurią pavyko išskaityti, skamba : "Viešpats Dangaus Ranga, ir žemės, sutverėjas šviesos" (žiūr. il. 62) Pradžiapačios skyriuje matėme, jog tasai Arijų Dievas, šviesos sutverėjas, tai be ginčų visų mitologijos autoritetų pripažintas Mitra - Varūna. Tačiau ne tik jo atributai sutampa su polinezų Ranga, bet taipogi ir jo antrasis, Varūnos vardas, hetitams maloniai tarpininkaujant. Jie garbino mūsų karo, šviesos ir prekybos dievą Varunkatte vardu, o imant galvon, jog jų rašte tėra tik vienas ženklas k ir g raidėms,galima tai skaityti ir Varungate.

Iš kitos pusės, Velykų salų plokštės dažnai užbaigia kokį nors istorinį pranešimą ritualiniu posakiu : "Ir jie pasimeldė Rangitėjos dievui". Matome tad, jog per 4000 metų nudilo tik (Va) Runga (tes) pradinė šva ir galūnė, o pats pavadinimas yra dar paliudytas viena iš Tongos salų, Rangitea, kuri, kaip su nustebimu pamatė dr. Bartel, yra 1500 mylių į vakarus, maždaug pusiaukelyje į Indiją. Todėl jis griebėsi tyrinėti pačius seniausius Indijos paminklus ir žiū : stebuklas! atrado tuos pačius simpatiškus "žmogiukus", kurių knibždėte knibžda Velykų salų plokštėse! (žiūr. il. 63)

Man čia belieka tik įterpti jungiamą ryšį : iškelti ir paaiškinti tą sensacingą atidengimą. Pasižiūrėkime į hetitų seniausią raštą : 2000 metų prieš Kr. ieroglifus. (Žiūr. il. 64). Jų nemaža sutampa su Velykų salų "kalbančiais medžiais" - taip strėlė (greitis), sulenkta ranka (jėga), aukuras (atnašavimas, malda, šventumas), bokštas (tvirtovė, apsigynimas) ir pan, bet svarbiausia pastebėkite tų ženklų savotišką "riebų" stilių - gilų platų griovelį, visiškai identišką abiems atvejais.

Antra vertus egiptologai stebisi, pabrėždami, jog kaimynų hetitų ir egiptiečių ieroglifų stilius ir ženklai visiškai skirtingi! Tuo tarpu hetitų, Indų slėnio, Velykų salų ir Peru prieš Inkus rašto ženklai nuostabiai risaši su etruskų Bomarzo runraščiu (žiūr. il. 65a ir 65b). Tame seniausiame runraštyje mes matome iš dalies klynraščio įtaka (irgi iš 2000m. prieš Kr.) pvz. E,H,N,S,V,CH raidese, o taip pat dar senesnius upeningių pirmojo žmonijos raidyno ženklus ir stilių: C,F,PH,Q, kurių atitikmenis pastebime Velykų salų plokštėse.

Plataus griovelio būdingo stiliaus neberandame Indijos bei velesniojo runraščio variantuose, todėl tenka pripažinti, kad Bomarzo raštas giliausiai siekia senovėn, kas paliudyta graikų bei romėnų istorikų, sutartinai tvirtinančių, jog etruskai atsikėlė Italijon tuoj po Trojos karo.

Kokia kalba kalbėjo tų ieroglifų raižytojai? Vien iš paliktų ženklų neatspėsi, nes strėles ar bėgančio žmogaus atvaizdą galima skaityti visomis kalbomis - polineziškai, prancūziškai ar lietuviškai. Bet dievų vardai bei vietovardžiai, išlikę žodine tradicija, atskleidžia mums originalius garsus. Taip Dievas Indra, užklydęs pietų Amerikos pirmosios civilizacijos paminkluosna, liudija mums Indo baseino kilmę, o Velykų salų Arikiai, skamba lietuviškai Ei - Rikių, eisčių valdovų ir nenuoramų vandenynų keliautojų ir atradėjų garsais.

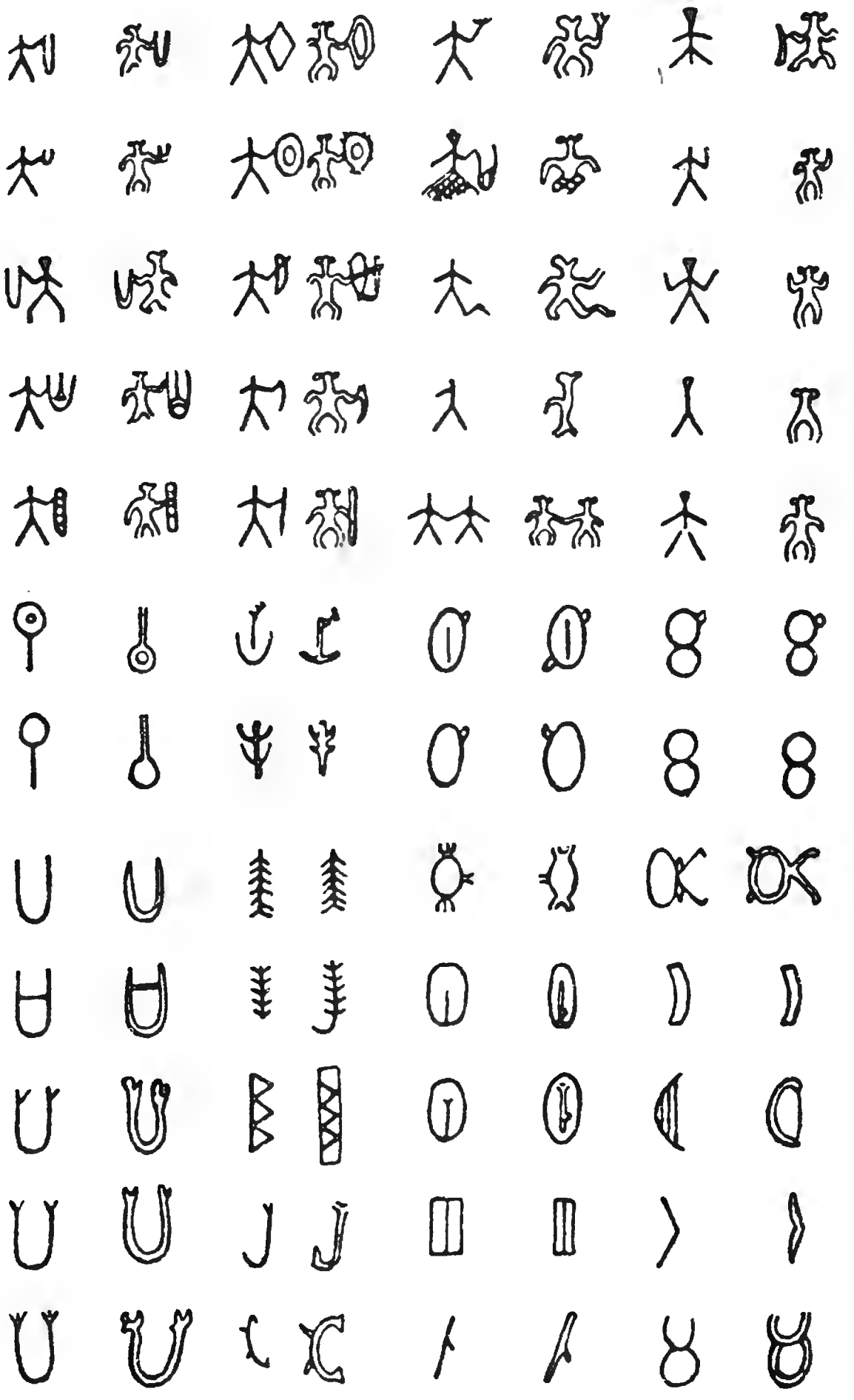

63. Velykų salų ir indų rašto palyginimas

(Doblhofer, Voices in Stone)

Ženklai surikiuoti keturiais dvigubais stulpeliais, 1-2, 3-4, ir t.t. Velykų žmogiukai nutukę, o indėnai išbadėję... Čia tad matyti poros tūkstantmečių indų vėlesnė schematizacija.

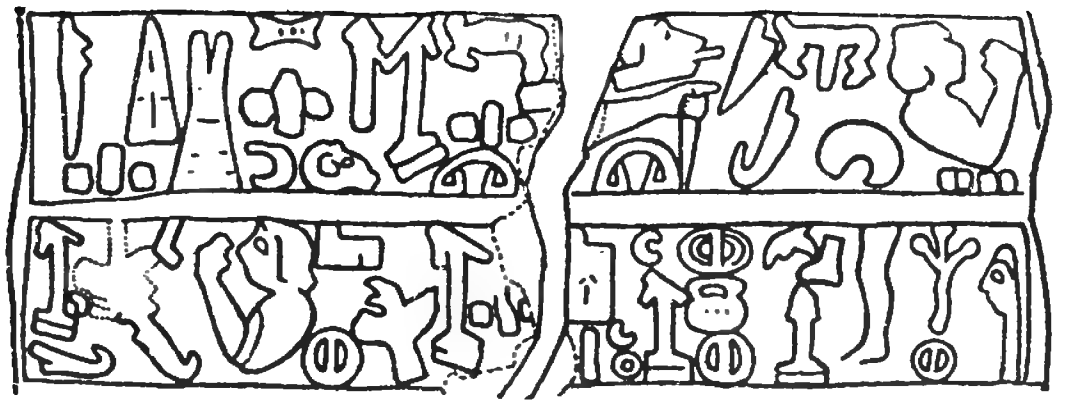

64. Hetitų seniausieji hieroglifai

Paminklinė lenta, Luvro muziejuje, Paryžius

Tas raštas ligi šios dienos neišskaitytas. Stilius neabejotinai primena Velykų salų raštą. Hetitų kalboje randama daug mūsų žodžių ir gramatikos formų.

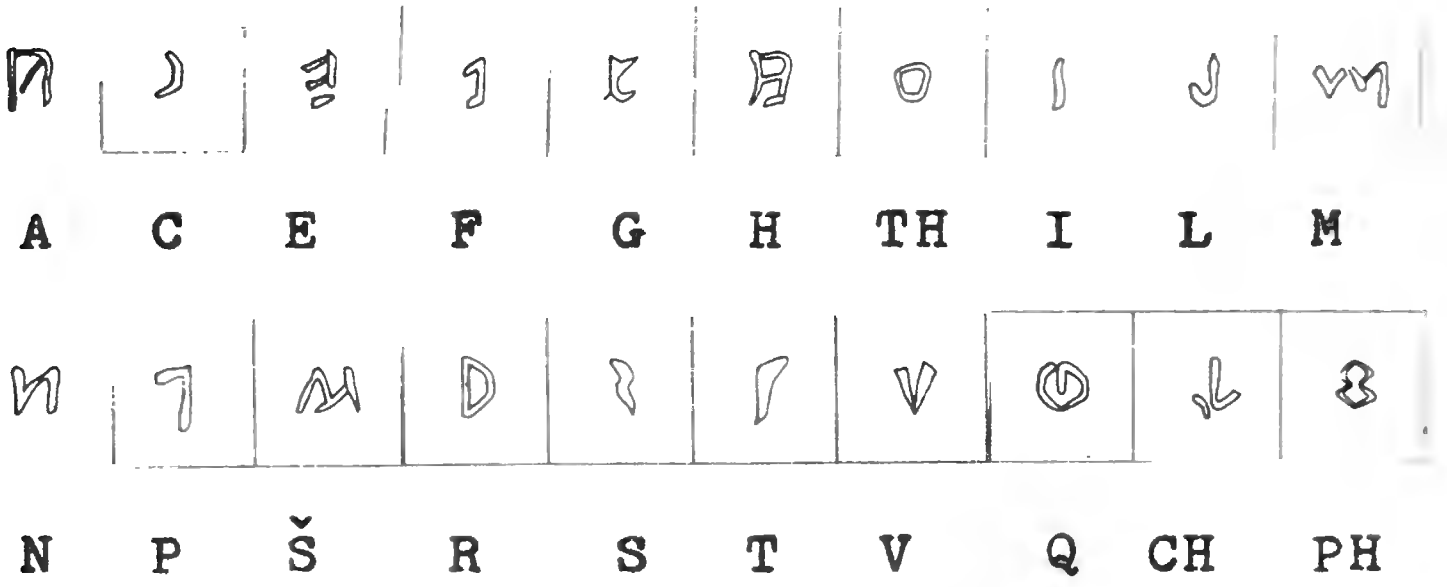

65 a. Šiaurės etruskų runraščio seniausias Bomarzo variantas

(Abėcėlė sudaryta iš paminklinių įrašų)

Nepaprastas ženklų archaiškumas leidžia spėti, jog tai nemažiau 1000 metų prieš Kr. išlieka.

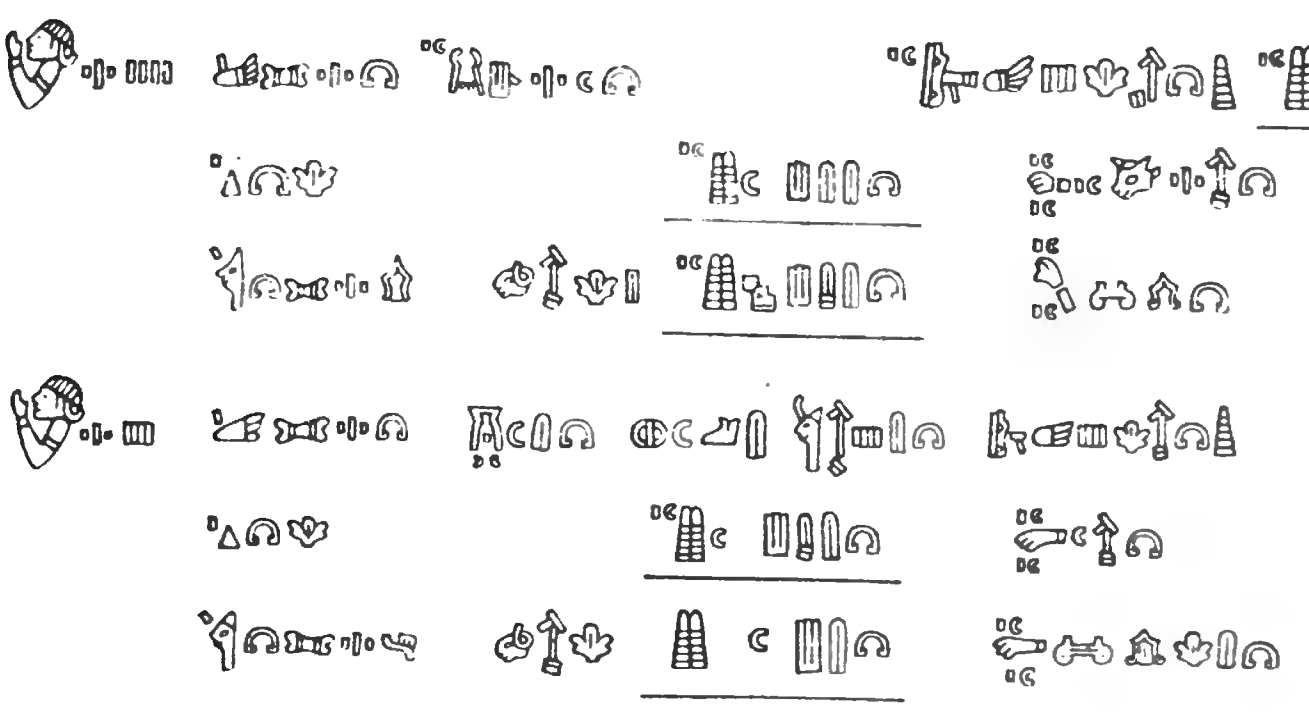

65 b. Hetitų Karkiemyje rastas įrašas

(E. Doblhofer, Voices in Stone, p. 179)

Jis padarytas gal keliais šimtmečiais anksčiau kaip 65a, bet neabejotinai tokio pat neįprasto kitiems raštams stiliaus. Kas svarbiausia, Upeningių bazėje Byblos rasta identiškų pavyzdžių.

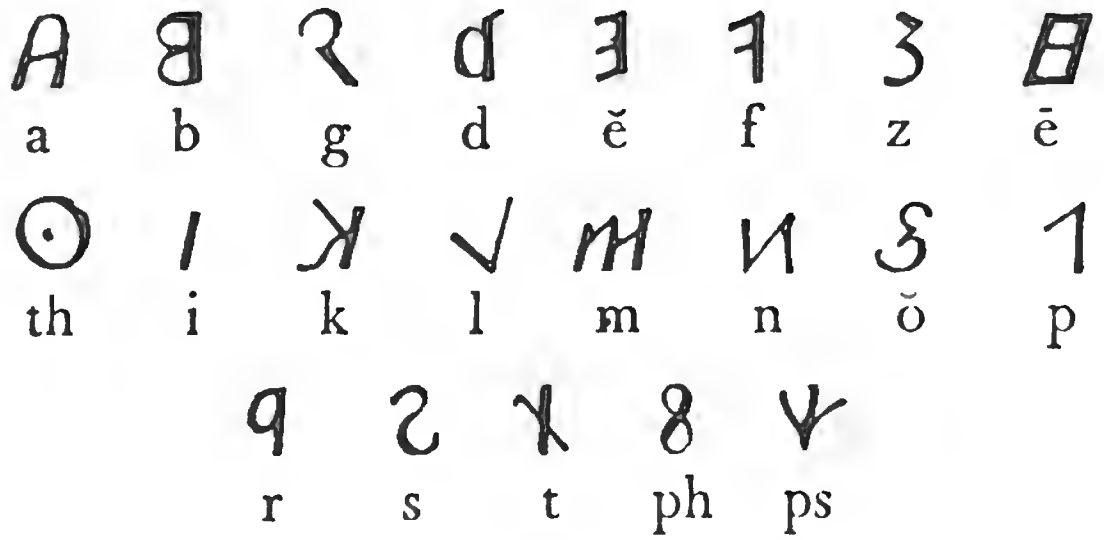

This specimen is copied from the Encyc. Franc. pl. 8.

Duret, p. 757.

Etruscan. 2.

This character, which is written from left to right, Theseus Ambrosius says, is to be found in many libraries in Italy.

Duret, p. 757. Le Clabart, p. 624.

Etruscan. 3.

On the aforesaid authority we have also this character, which is written from right to left.

Duret, p. 758. Le Clabart, p. 623.

Franks. 1.

The Franks, who survived the destruction of Troy, about 1140, B. C. came and settled in the low countries of Germany, under Marcomin their leader, where the Saxons afforded them an asylum near the mouths of the Rhine; whence, after some time, they made frequent and vigorous attacks upon their neighbours, and were in continual wars against the Romans and Gauls upwards of nine hundred years; and extended their empire over great part of Europe, according to Hunibauld, who informs us, that Vuastbal wrote in this character an account of their conquests, and every thing remarkable during seven hundred and fifty-eight years.

Duret, p. 865.

This alphabet is given on the authority of the Abbé Triteme.

M. Poindexter knygoje "The Ayar Incas - the Asiatic origin" (1930 m., N.Yorkas) jau buvo pastebėjęs Varūnos - Mitros, saulės Dievo vardo identiškumą su peruviečių saulės Dievu Virakoča (Varių - Kaučiu), nors nežinodamas to lietuviško variantokuris paaiškina prasmę, o taip pat mano čia iškelto hetitų Varunkattes (Varun Kautis ar Varun Gautis) dar tampresnio ryšio, bei sanskritų Veretragnos - Varėtros Ugnies, to saulės Dievo dar kito sinonimo.

Autorius toje knygoje analizuoja 6000 - 4000 metų prieš Kristų įvykusią Arijų ekspansiją Ramiajame vandenyne, remdamasis šimtais mokslinių autoritetų, kurių visų čia cituoti nėra vietos, nei tikslo. Kas domisi "indoeuropiečių" seniausios civilizacijos sužydėjimu neolito laikais, ras joje daug medžiagos. Taip pvz. jis cituoja S. Percy Smith "Aryan Polynesian Points of Contact" Polyn. Soc. Journ., XIX, 84, kuriame iškeliama maori žodžio Irihia prasmė - "gimtoji šalis, iš kur prabočiai atkeliavo". Tai Arijų tėvynė, ir su tokiu mokslininko aiškinimu tenka visai sutikti. Kitaip jie tą protėvių šalį vadina Havaiki - nui, o Rarotongos saliečiai bočių kraštą vadina "Atia - te - Varinga - nui". Atkreipkite dėmėsį ne tik į lietuviškas žodžių šaknis, bet ir būdingą kilmės galunę : miški - niai, šiaudi - niai, Havaiki - niai, Eisčiai - Varingai - niai. Tuo budu paaiškėja, kad Rarotongą kolonizavo tiesiogiai atplaukę upeningiai jūreiviai, Dievo Varūnos gerbėjai, o Maori buvo jų vėliau kolonizuota, išeinant iš Havajų salos.

This is given as the earliest Gothic, and seems to have great affinity to the Runic.

Fourn. v. 2, p. 271. Duret, p. 862. Le Clabart, p. 379.

66 a, 66 b. Liaudų "gotiko" pirmapradai ir išsivystimas

(Stower Caleb, Printers Grammar)

Matome, jog čia negali būti nė kalbos apie "germanų" išradimą: raštas tiesiogiai kyla iš mūsų pylisgų ir etruskų alfabetų. Be to, skandalingai sugriaunama pasaka, jog Kyrilas sukūręs senslavių raštą pats iš savo galvos 8 šimtmetyje, pasiremdamas graikų pavyzdžiais. Pastebėkite mūsų Pareinio liaudų (Franks I) e, i, r, s, x, l raides. Jos ir šiandien tos pačios slavų "kirilicoje", o ir bendras rašto stilius visai panašus.

Tritemijaus liudijimu, tuo liaudų raštu Žiniavaldas parašė savo kroniką.

Tokių kalbinių paminklų yra ir Pietų Amerikoje, ypač kečva kalboje, kurioje randama daug sutapimų su etruskų kalba, ir netgi žodis žodin tų pačių kėrėjimo formulių! (N.R. de Tariffi, America, Quarta dimension). Tačiau tuo mūsų byla nesibaigia - yra ir tiesioginių neginčytinų daiktinių įrodymų : Maori folklore išlikęs padavimas apie "baltųjų raudonplaukių milžinų atvykimą" paliudytas Cuelap šventyklos raudonplaukių šešių pėdų stovylų - "bočių pusdievių". Statyboje gi matėme Trojos mūrų suleidimo techniką pakartotą Peru Virakočos - Vario Kaučio (Saulės Dievo Mitros - Varūno) šventykloje. Tokių pavyzdžių panašios etruskų ir kečva statybos paduoda ir jau cituota N.R. de Tariffi. Gotišką laužytą skliautą jau matėme majų statyboje, o jų šventyklos didžiulis Tikal bokštas - aukuras (S.Morley, The Ancient Maya, p. 303, rekonstrukcinis piešinys, kairioji vinjetė), ir Babelio bokštas (Unger, Babilon, fig. 35, rekonstrukcinis piešinys, dešinioji vinjetė) atrodo, lyg būtų to paties architekto suprojektuoti!

Upeningių "žmogiukų" seniausiajame pasaulio rašte (Ch. Wiener Perou et Bolivie, p. 775, radinys iš Paucartambo, dešinioji viršutinė vinjetė), gerai įsižiūrėjus, rasite tuos pat strėlės, kryžiuko, žvaigždytės, sauluvos, eglutės, ratuko su tašku, kvadračiuko, H simbolio ir t.t. ženklus, kurie figuruoja seniausiajame Kretos civilizacijos rašte, kuris nesiduoda išskaitomas (Evans, Cretan Pictographs, p. 349, žiūr. vinjetę sekančiame pusl.), bet įdomiausia tai, jog tuos ženklus sutinkame ir mūsų liaudies mene, kaip ornamento motyvus (iš abiejų vinjetės šonų, O. Klikūnaitė, Rankdarbiai), ir žinoma, mūsų Velykų margučiuose...

Pagaliau, mūsų m u i t a s, ne tik pinigine, bet plačia "prievolės valdžiai" prasme, randamas inkų santvarkoje tuo pat m i t žodžių, atliekant nustatytą darbo valandų skaičių, jei kas neturi grynų pinigų. Tai ta pati feodalinė "baudžiavos" santvarka, kaip ir viduramžių Europoje.

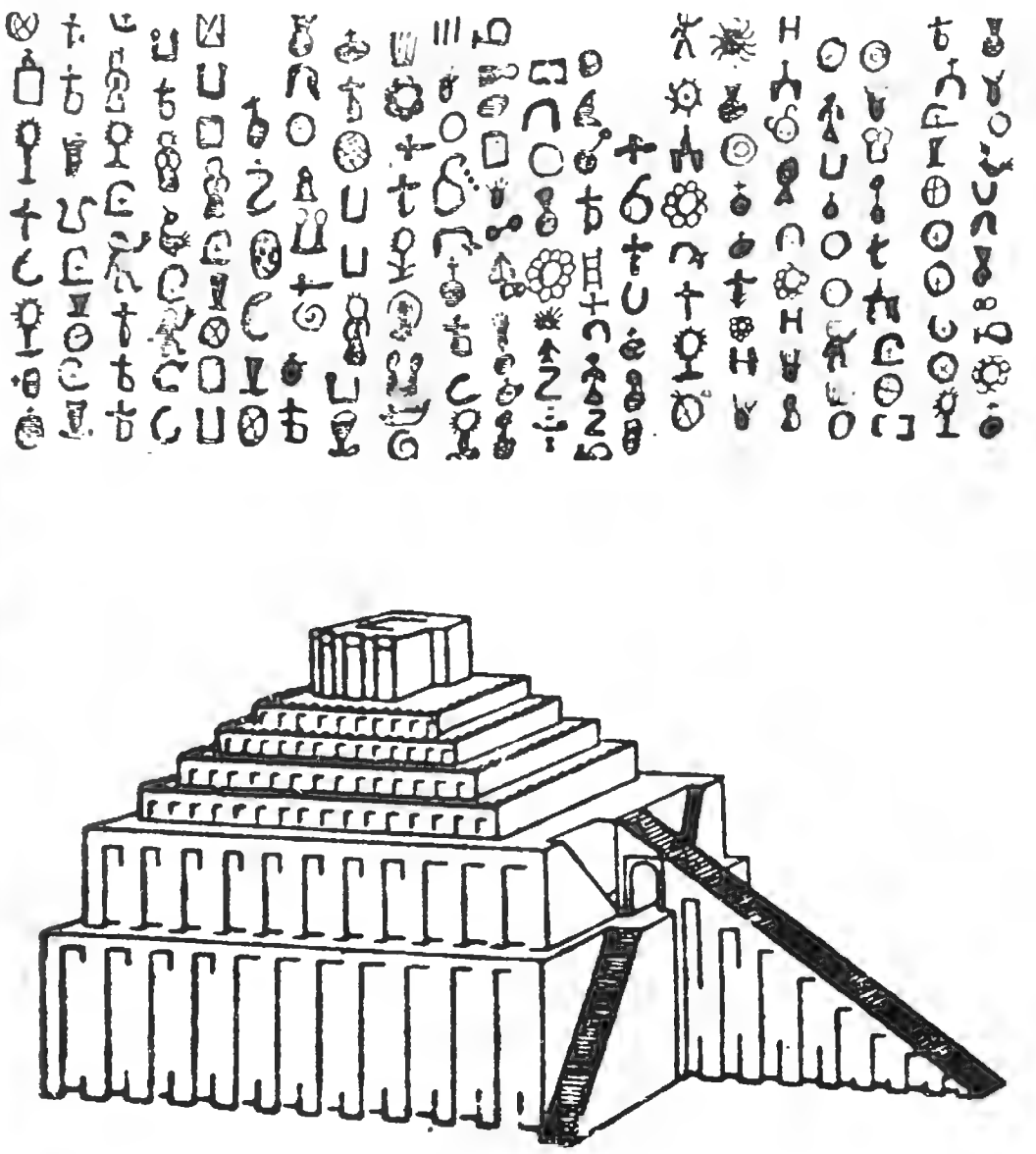

Sutraukiant mūsų bylą, reikia pripažinti, jog tie ankstyvieji Mitros kolektyvo nariai : eit - rusėnai, gau - upėdai, veis - ėjai, varingiai, upeningiai, aukščiuviai, eisčiai, visi vienos tautos - Pramatėjaus vaikai, tikrai atnešė žmonijai civilizaciją bei pirmąjį raštą ir jį išplatino bekeliaudami visame pasaulyje. Anksčiau paduotuose pavyzdžiuose matėme jo laipsnišką išsivystymą nuo pirmųjų Peru, Velykų salų, Indu slėnio ir Kretos ideogramų - "žmogiukų", per upeningių pirmojo runraščio užuomazgą, per eit - rusėnų Bomarzo runraštį ir vėlesnį #3 variantą, iki liaudų "gotiško" rašto, kurio beveik visos raidės dar nukopijuotos tiesiai iš runraščio, pvz. a,d,e,g,i,k,l,m,n,r,t,v.

Lygiagrečiai su liaudų gotikų, iš to pat eit - rusėnų runraščio išsivystė ir sen slavių "kirilica". Todėl Romos pasakos apie visų raštų kilmę iš graikų ir jų pačių rašto tiesiog juokingos : senesnis kildinamas iš naujesnio! Hebrajų gi raštas, tai šalutinė seniausia šaka, gimininga finikiečių - upeningių pirmapradui, ir siekianti Abraomo bei Hammurabi laikų (1800m)

Kokios iš to viso peršasi išvados? Knygoje pakartotinai minėjau ir moksliškai įrodžiau, jog mūsų kalba pripažinta visų seniausia "indoeuropiečių" grupėje, kartais pralenkdama senumu net sanskritą. Iš to neišvengiamai seka, kad ir pati mūsų tauta yra seniausia, nesgi po šešky, turėjo juk kas nors ta kalba kalbėti! Todėl nėra jokio reikalo išsigąsti ar ciniškai nusišypsoti, kai pirmą kartą išgirstama apie probaltų tautos galią ir garsą anų laikų pasaulyje.

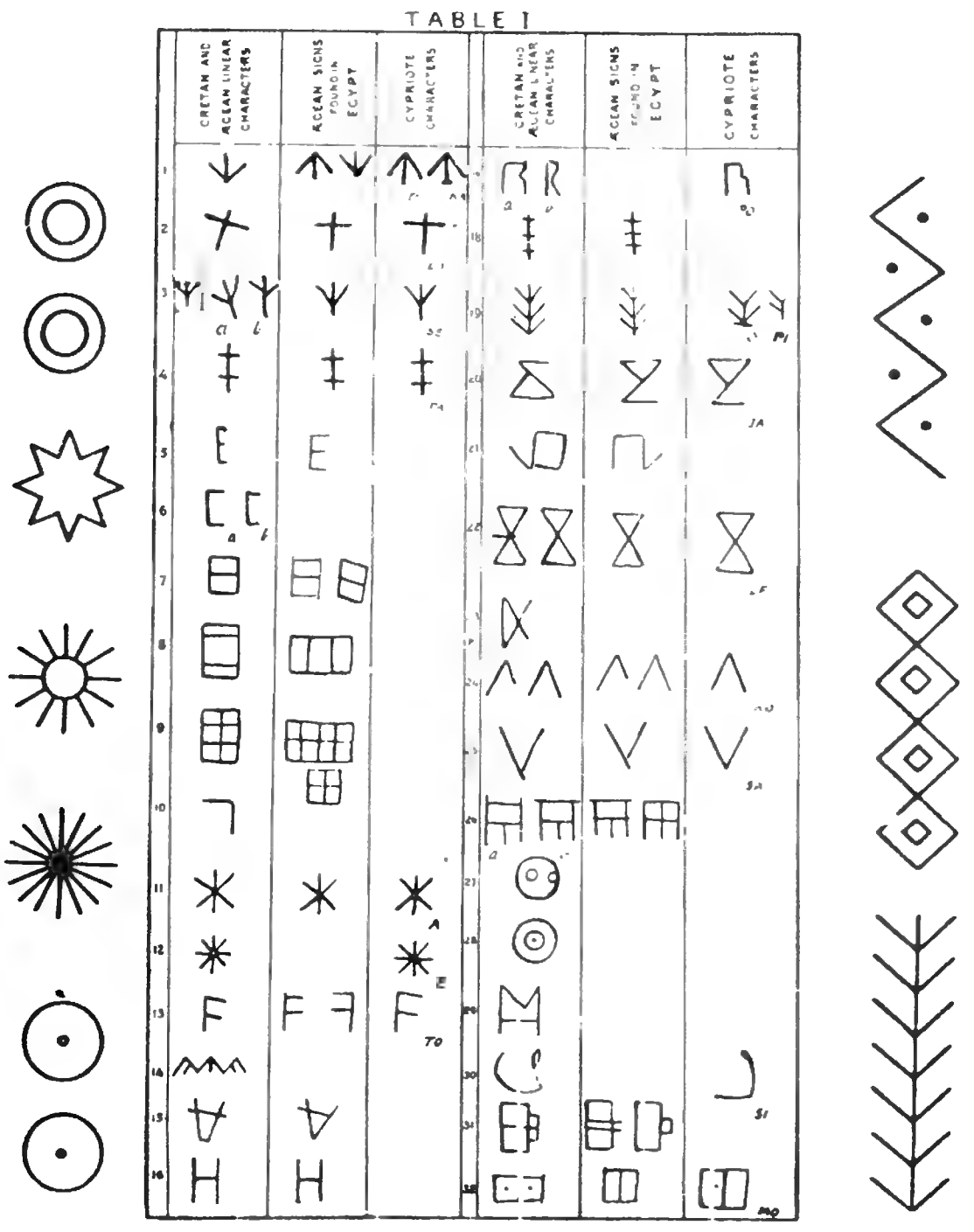

Geriau pripažinkime šimtų autoritetingiausių archeologų, geologų, metalurgijos žinovų, proistorikų ir etnografų sutartinius tvirtinimus, jog 5 tūkstantmetyje prieš Kristų (jeigu ne anksčiau) įvykusi "nežinomosios baltųjų indoeuropiečių tautos" ekspansija Ramiajame vandenyne atitinka "finikiečių" - upeningių tuo laiku patikrintą veiklą.

Daiktiniais pavyzdžiais daugelį kartų jau šioje knygoje įrodžiau, jog archeologijos, proistores, kalbotyros mokslai nestovi vietoje, o vis sparčiau progresuoja naujų atradimų ir studijų dėka. Mūsų tradiciniai vadovėliai nuo to modernaus lygio atsiliko jau per šimtą metų, todėl būtų tragikomedija jų vis dar įsikibus laikytis, lyg švenčiausios evangelijos. Tos apgailėtinos atsilikimo padėties nepagerins senų klaidų naujos laidos. Reikia pagaliau atsikratyti apkiautėjimo pančių, ir tokių orakulų kaip panowie Mierzynski, Brueckner, Odoj, Lowmianski, Herbaczewski, Karsavin, Arcymoviczowa, Sezeman, Fraenkel, kuriuos dabar kartoja Senn, Ereth, Puzyna, Schmalstieg, Latkowski ir t.t. - visi grynų gryniausi lietuviai... Tie ponai, įsitaisę absoliučiais mūsų praeities "globėjais" - diktatoriais, ne tik mus moko "taisyklingos" anot jų lietuvių kalbos, bet be galo rūpėstingai prižiūri ko mums negalima ir kas mums leista (beveik nieko) sužinoti iš mūsų proistorės. Todėl jei jų cenzūra neleidžia patirti naujų žinių, semkimes jų iš gausios moderniškos svetimšalių literatūros, kuri mums daug palankesnė, nes bešališka ir kur kas mokslіškesnė, bet netapkime amžinais atsilikeliais, užhipnotizuotais pačių savęs niekinimu, kada mums užsienyje plačiai vartais atidaryti į Dievo Mitros sutvertą šviesą...

Išjuoktasis Višteliauskas vis dėlto sveikiau galvojo už visus tuos prisiekusius ultra - konservatorius ; žmogus bent ieškojo, švietėsi, tyrinėjo. Pusiau inteligentai gi, iš jo šaipydamiesi, nesupranta, jog šaiposi iš savęs pačių : karžygiški legendų neigėjai staiga ima remtis Adomo legenda! Tad jų pajuoka tiek teverta, kiek tos jų legendos apgraužtas obuolys...

Užbaigdami eisčių - upeningių proistorės trumpą apžvalgą, pastebėkime, jog Žiniavaldas, pradėdamas liaudų kroniką pažymi, kad tauta pakilusi kelionen b a l a n d ž i o mėnesį. Tai Mitros metų pradžia, mūsų ūkininkų "Šventas Jurgis", naujos metinės samdos sutarties diena. Chartres katedroje įmūrytas XII šimt. kalendorius metus pradeda irgi b a l a n d ž i o mėnesiu, dargi dėdamas šalia buliaus ženklą - Mitros tarno! Chartres apylinkė ligi šiol išlaikė Juodosios Motinos - Žemės kultą ; jinai buvo garbinama ir Arkadijoje Demeter - Didmoterės vardu, o Marselyje Šv. Viktoro (Vyčio) Juodosios Motinos katedroje ją vadino Diktynna (plg. liaudų astronomą Diktonį - Didonį).

Liaudų dalyvavimas eisčių - upeningių kolektyve savaime aiškus : jie valdė Reino - Dunojaus Amazones, bet yra net ir tiesioginių dokumentų liudijimų. Aeticus Istricus, IV šimt. prieš Kr. graikų geografas savo kosmogonijoje pažymi, jog jie Einiaus (eisčių eponimo) vaikai, ir vadina juos I s t a e v o n e s a l i a s F r a n c o s (Eistuvoniais arba Varangais)

Ostrogotų svarbus geneologinis dokumentas - garsioji "Frankų tautų lentelė", sudaryta Tautarikio 520 metais, kuri iš dalies dengiasi su biblijos Genezes lentele, nurodo buvus tris Gemalio ("Mulius") arba Eilanio (Alanus) sunus : Varumonį, Ejingį, Eisčių. Iš Varumonio kildinami gudai, vanduoliai, gepidai, iš Ejingio burgundai, tauringiai, bavarai, (tai germanų - vokiečių proteviai, greičiausiai avarai), iš Eisčio pagaliau frankai ir britai. Panonijoje gi buvo žinomas dievas "Istu", kurio vardą išlaikė žemutinė Dunojaus tekmė Ister - Eisterys. Taigi eisčių - liaudų tapatybė netenka abejoti.

Susumuokime mūsų Eismo šaknies ir eisčių tautos byla : Dievas Eistys - Eisterio, didžiojo eismo kelio, eponimas, pusdievis Einys (Eneas) - Vidužemio jūros upeningių patronas, pusdievis Eiterys po Marias - Baltijos

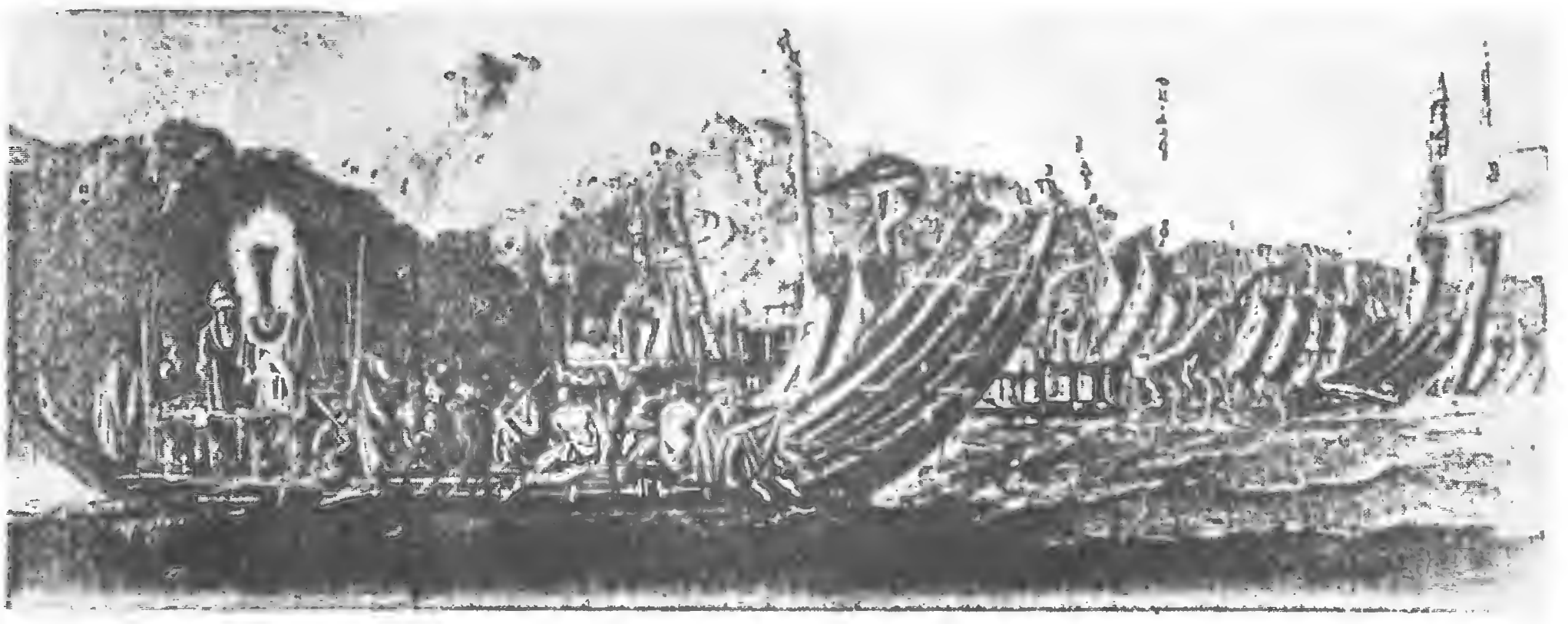

jūros vykingių patronas, Dievas Eindras (Indra), Eijindo (Indo) upės eponimas, - tai toli gražu tik pradžia! Vos tik pajudame ilgon kelionėn, štai kas atsitinka : Pereidikis, gudų Vyties vadas, lydi Aleksandrą jo žygyje skersai Anatoliją - Persiją - Indiją ; pirmasis Pereimys išveda tautą iš Trojos Panonijon; kitas Pereimys, 700 metų vėliau, išveda liaudus iš Panonijos Belgijon ; Eitonių Rikis veda vyčius gudus iš Panonijos į Atenus - tai Milžinų Žygio pradininkas ; sekantis vyčių gudų kelionės vadovas, vedęs juos iš Graikijos Italijon, Eila Rikis - ir t.t. ir t.t.

Toji raktinė mūsų proistorės šaknis buvo jau nagrinėta eisčių ir Baltijos laivyno skyriuose ; be to, Indijos perlų skyriuje matėme, jog sanskrito kalba ateina mums talkon, atskleisdama tos prošaknies svarbą žmonijos pirmosios civilizacijos raidoje ir plačiausiame spinduliavime. Iš viso esame pateikę nemažiau šimto tos šaknies žodžių - mūsų nenuginčijamo palikimo ir kultūros įrodymą.

Užsigardžiuoti, štai netiketas faktas paduotas Puškino (Bakčisaraiskij fontan). Muravjovas - Apostolas, keliaudamas Kryme, lankė buvusios Aukso Ordos sostinės pilį Bakčisarajuje. Ant grindų jis pastebėjo meniškai iš nendrių pintus takelius, kurtuos jau matė vartojant Ispanijoje, vadinamus e s t e r a . Jie ten dar dabar tebegaminami. (Eistera, tai ėjimo takas, plg. hetitų itar - kelias). Patikrinus pietų Amerikoje, pasirodo, kad tos eisteros ten tebenaudojamos ir, be to, Kolumbijoje kur jos vadinamos p ė d o n ė (J. de Rosales pateikta). Atvertus Balčikonį, jis žino tokį pat veiksmažodį : p ė d o t i - eiti pamažu! Taigi - hetitų XIV amž. prieš Kr. i t a r - kelias, baltų VI amž. po Kr. Eiterys po Marias, ispanų XX amž. po Kr. e i s t e r a - tai tik pusketvirto tūkstančio metų mūsų kultūros grandis...

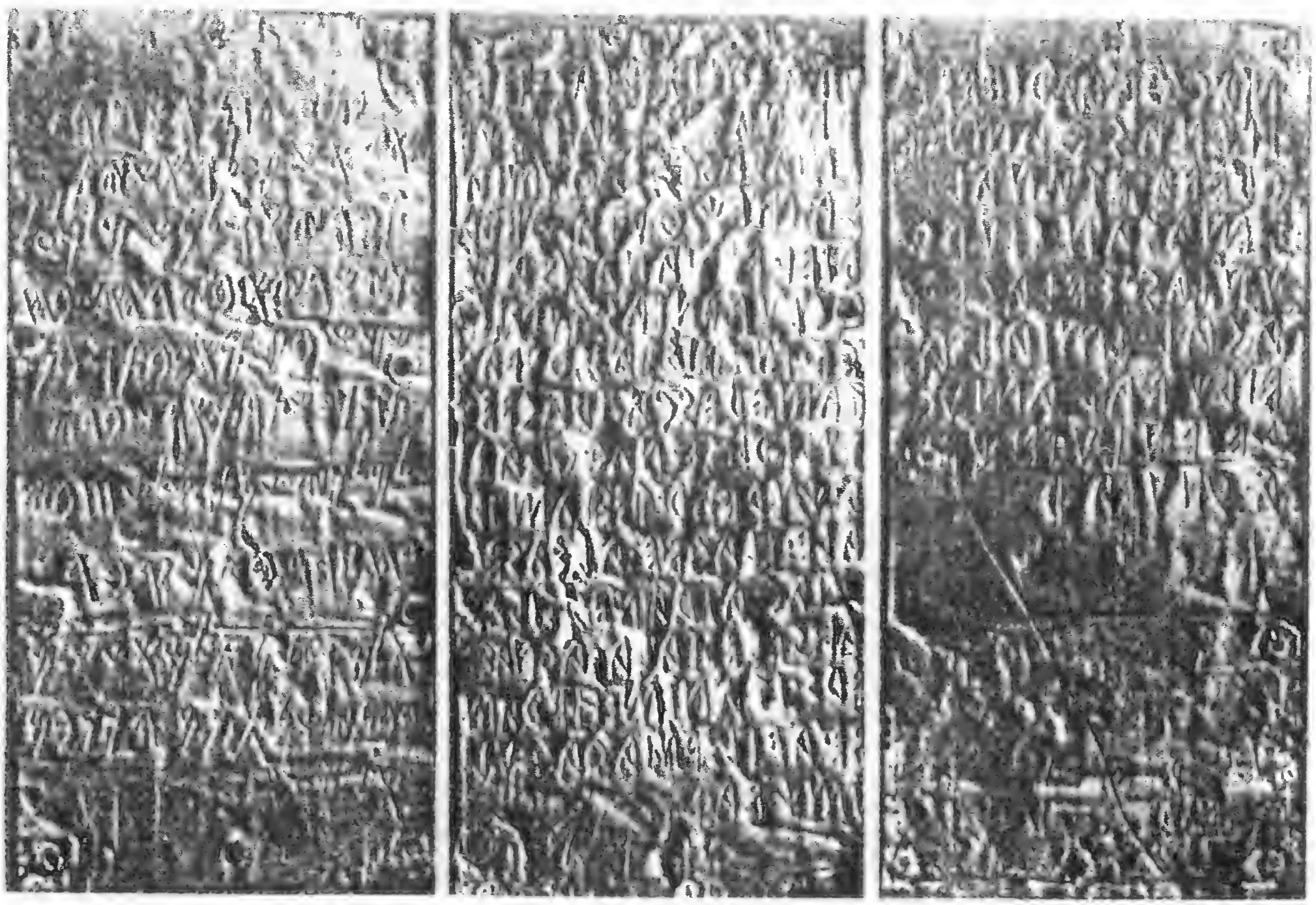

MITROS KULTAS

Viršuje yra Amžinasis Laikas Kuronis (gr. Cronos, s.sl. Chors, indų Krišna), su savo nemaloniai blizgančiu dalgiu. Mūsų tradicijos atitikmuo : visiems gerai pažistama Giltinė (Galutinė kelionė). Tai vis dėlto tuo pačiu laiku kūriantis, kaip ir naikinantis pradas, todel jis teisėtai nešioja Kuronio vardą, ir pas indus taipogi garbinamas ta prasme. Didžiosios Dvasios Trejybė - Trimurti (Žemė, Vanduo ir Dangus), kovoja, kad apsaugotų Mitros apeigosna įšventintus nuo Blogio puolimų, o tasai tuo tarpu nesiliaudamas stengiasi pakenkti Gėriui.

Juodoji Žemė, geraširdė Gemalė Motina, skaisčioji Saulė, Mainulis - Diejna arba Lielmainyčia (gr. Lemonica), Žvaigzdžių spiečiai ir Planetos didžiai pagelbsti toje nesiliaunančioje kovoje.

Viešpats Mitra, kaip visiems aišku, ketvirtojo - Ugnies prado atstovas, vyriausias tarpininkas tarp Visagalio Sotvaro ir jo sukurto, bet nesuvaldomo pasaulio, sudaro pagarbos centrą. Jo gimimas iš akmens - išskelta ugnies žiežirba, paaiškina jam duota Mitraus - mirgančio, blizgančio Šviesos simbolio vardą. Tasai Šviesos pradas kovoja su Buliumi, paprastai tariant veršiu, gyvuliško gyvenimo, žioplumo simboliu.

Dinamizmo, veiksmo ideja reiškiasi Mitros - Varūnos, kaip energijos prado, pavidalu (plg. jo pirmataką Indrą). Lygiagrečiai jis ir armijų dievas, ir pergalingas vidinio mūsų vyksmo pradas, gerų polinkių kovoje prieš blogus. Tuo būdu išryškėja jo "Atpirkėjo, Išlaisvintojo" vaidmuo (plg. daug vėlesnę krikščionišką "Atpirkimo" dogmą). Jo garbinimo apeigos ir liturgija gana hermetiška, bet neabejotinai simbolizuota liūtu, žalčiu ir apuoku (žemės, vandens ir oro atstovais), - tai jo trys iš - tikimi tarnai nuo amžių pradžios...

Štai ir atėjo laikas grįžti žynės Akirūnės šventyklon, kurioje aiškinamas karaliui Margamariui jo sapnas - o gal tikrovė. Kronikininkas tvirtina, jog liaudų valdovas matęs Perkūno tamsioje bazilikoje tų sutvėrimų gyvas galvas, o jos iš eilės ilgai kalbėjusios, užtikrindamos jam, jog, perkėlęs tautą Belgijon, rasiąs ten trojėnų draugų, keliais šimtais metų anksčiau laimingai įsikūrusių. Pagaliau, visos trys šmėklos susiliejusios į vieną žmogaus - gyvio povyzą, kuri išdrožusi ketvirtą prakalbą. Negana to! Sapnui, ar televizijai išnykus, šventaregė Akirūnė, pagrindine, penktaja prakalba galutinai viską išaiškinusi (jei dar karalius neužmigo. Tos vienos kronikos vietos visai pakanka, kad pripažintume liaudus esant neginčijamais ir tikrais mūsų broliais...)

Dabar, jei atsipeikėjote - aš tik seku sąžiningai Žiniavaldą, pažvelkime kartu į il. 67 sekančiame puslapyje. Joje atvaizduotas ką tik aprašytas gamtos stebuklas : žmogus liūto galva, apuoko sparnais, žalčio kūnu - trumpai - Jo Didybė Saulės ir Šviesos Dievas Mitra - Varūna. Tokių statulų rasta daugybė pietų Europoje ir mažoje Azijoje ; jų reikšmė nesudaro abejonės. Dar vienoje vietoje Žiniavaldas grįžta prie liaudų diduomenės ir

dvasiškijos aukštojo luomo dievo liaudų tautos garbės proga. Jis pažymi, jog pirmasis trojėnų valstybės ženklas Panonijoje buvęs trijų mėlynų varulių sidabro lauke. Apie šį ženklą jau kalbėjome. Antrasis gi, sukurtas, atvykus Pareinin, buvęs ropojančio liūto žalčio uodega, besibaigiančia aro galva ir sparnais (vėlesnė romėnų įtaka). Liūtas betgi ir šiandien yra belgų garbėje, nors šviesaus Basanavičiaus pastaba galioja lygiai jiems, kaip ir pabaltiečiams, jog liūtų pažinti toli šiaurėje mes neturėjome progos, todėl jų atsiminimą atsinešėme iš mūsų pirmykščių gyventų vietų pietuose.

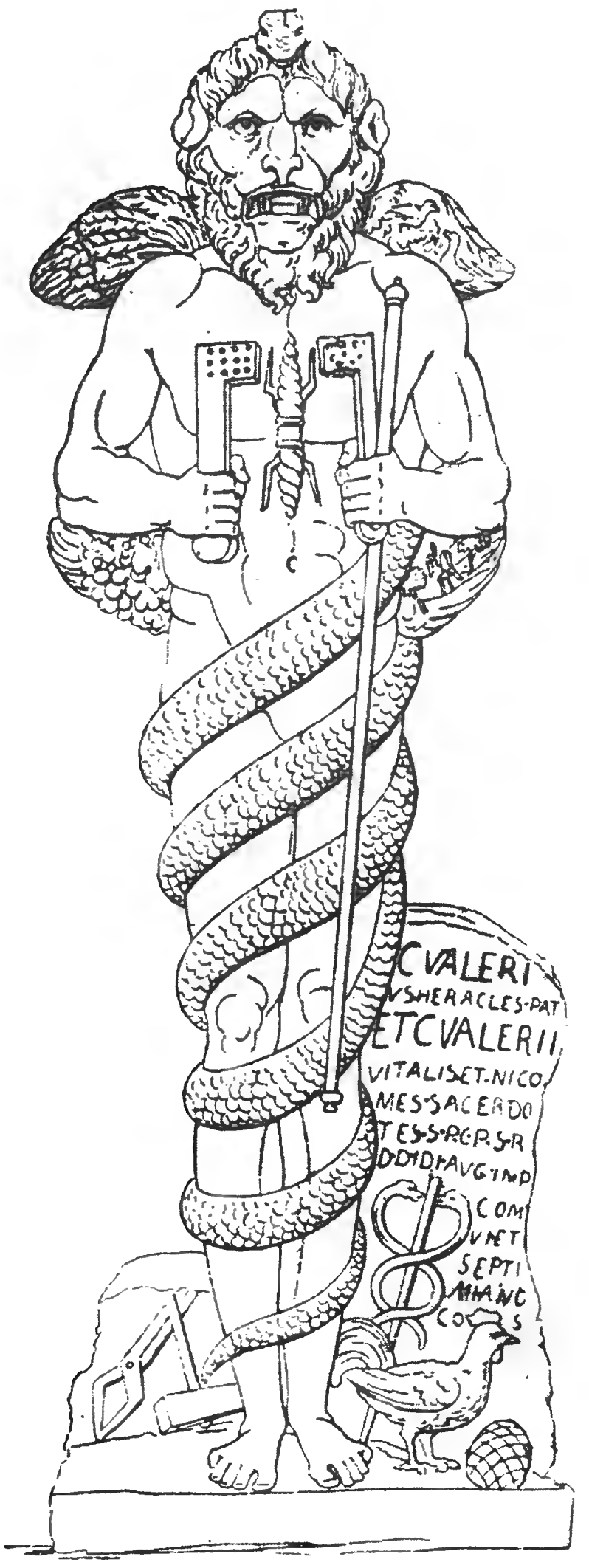

67. Šviesos Dievas Mitra-Varūna

(Ostijos muz., Italija)

Štai Dievas, apsireiškęs karaliui Margamariui Perkūno žinyčioje.

68. Mitros - liūto galva... Krokuvoje!

(11 šimtm. katedros kertinis išorės akmuo)

Priešlenkiškoji Gardarikės Imperijos liekana Krokuvoje: Mitros-liuto galva su "sauluva" iš 9 šimtmečio, mūsų valdovo Šventasaulavio laikų.

69a, 69b. Mitraistiniai liūtai Anatolijoje

(Alaca Hoyuk ir Malatya iškasenos)

Liūtai, nors visiškai panašūs iš stiliaus Krokuvos liūtui (il. 68), tačiau nuo jo atitolę atstumu (pora tūkstančių kilometrų) hetitų žemėje, ir laiku (pora tūkstančių metų)...

Trečiasis gi liaudų valstybės ženklas, baigia Žiniavaldas, buvęs trijų aukso lelijų sidabro lauke. Taigi, buvo norėta grįžti prie pirmojo ženklo, bet tuo tarpu arai pavirto lelijomis, ir tokią garbę prancūzų karaliai turėjo ligi revoliucijos.

Grįžtant į Mitros rūpesčius, jo amžina kova su besmegene raumenų jėga simbolizuota Buliumi atsispindi ir vėlesniame jo pasikeitime į Apoloną - Upelonį su savo sidabro šeruolių banda, kurią jis "globoja". Ta proga, šviesos ir mokslo privalumai perimami mūsų Baltų karalių protevio, o jis pats didžiai susidraugauja net su Saulė (Hermes) (žiūr. il. 71.) Tokiu būdų išsprendžiamos bereikalingos lygiagretės tarp Mitros, Upelonio ir Saulės, bet suteikiama galvosukių mitologijos tyrinėtojams, kurie tose plonybėse dažnokai susimaišo.

70. Dvigalvis Mitra

Karkiemio iškasena apie 9 šimtm. prieš Kr. kunigaikščio Katuvas (be atlietuvinimo) laikais.

Palyginkime dabar il. 67 ir 72. Atkreipkite dėmėsį į Mitros hieratinį mostą, kuriuo Dievas, belaimindamas Genčia (eisčių - liaudų prekybos keliautojų sambandą), iškelia Išminties ir Mokslo raktus, laikydamas rankoje pasaulio valdžios skipetrą - ugnies žiebtuvę Pramantą.

Tokį pat palaiminimą suteikia ir # 72 statulėlė. Stebuklingu būdu, šis mūsų popiežiaus atvaizdas buvo rastas Jugoslavijoje. Pastebėkite Krivių - Krivaičio liturginius rūbus. Tai garsiųjų "baltųjų žynių" viršutinis balto lino "sijonas", išmargintas siuvinėtais raštais. Tuos raštus rasite paliudytus ir žemiau pridėtoje vinjetėje, kurioje vaizduojama prūsų Krivaitis senoje vokiečių graviūroje. Karališkos giminės "baltieji piliečiai" aprašomi pas Girdonį ir kitus istorikus ; tai buvo Arijų dvasiškiai.

Vertas dėmėsio ir aukštos stilizacijos pasiekęs keramikos menas, ypač laiminantis rankų judėsys, sulietas pusračiu. Mūsų gotiškas menas pasižymi nuolat tokia drąsia stilizacija, plg. žirgus il. 27 - 28.

Tūkstančio ausų dievo tarno didžiulės ausys simboliškai išreiškia Žynio puikią klausą - tolimiausių pasaulio naujienų girdėjimą; išsiplėtusios Sventaregio akys vaizduoja ateities pramatymą. Pranašo burna, saulė, spindi aukso žodžiais (plg. Didžiojo Kunigo Šventasaulavio Aukso Žodį Ingaurio Žygio sakmėje). Šventojo Aro, "Varlio", Perkūno pasiuntinio

71. Mitra ir Hermes - bičiuliai

(Bossert, Altanatolien)

Saulė (Hermes, su karūna), ir Upelonis (Mitra, su sauluva) paduoda vienas kitam rankas bičiulystėje (ikonoklastų nudaužytos). Pirmame šimtm. prieš Kr. (Kommagenų krašto Anatolijoje pilkalnis Nemrud Dag).

72. Mūsų Krivių-Krivaitis liturginiuose rūbuose

(Kossack, 1954, M. Gimbutienė, The Bronze Age, p. 335)

Iškasenos iš Kličevač, Šiaurės Jugoslavijoje. Mūsų archeologė spėja figūrėlę esant "dievybės ar dvasiškio atvaizdu".

sparnai, dengia jo pečius - trys žaibai nukarę ant krūtines. Mitrumas, įžvalumas, pabrėžtas jo ausų ir akių stilizacija nurodo Mitros dvasiškį. Mūsų popiežiaus rangas pabrėžtas septyniomis kasytėmis. Tai aukščiausias mitraizmo laipsnis. Apie Mainulį ir Aušrinę, spindinčius iš jo krūtinės jau kalbėjome Pradžiapačios skyriuje.

Nesuprantamai vis dėlto jam trūksta jo dvasinės galios atributų: mūsų Krivulės ir Pasaulio Imperijos Tiaros. Trūksta, be to, ir viršutinės galvos dalies. Gal kam buvo prireikę aukso dantukui užsiplombuoti? Šie dalykai neabejotinai buvo auksiniai (plg. Perkūno stovylos Kijeve sidabro galva su aukso ūsais). Aptardama šią stovylėlę, mūsų įžvali archeologė pastebi, jog jos rūbas labai panašus į Ramzeso III Medinet Habu šventykloje atvaizduotus Palestinos Pylistėnus.

Labai teisingai! Net šventikų kastos vardas identiškas: baltieji žyniai "piliečiai" arba pylisgai, pilistėnai. Jų tauta nešiojo heth, tai yra getų vardą. Jų milžiną Galiotį (Goliath), anot biblijos, nukovęs Dovydas.

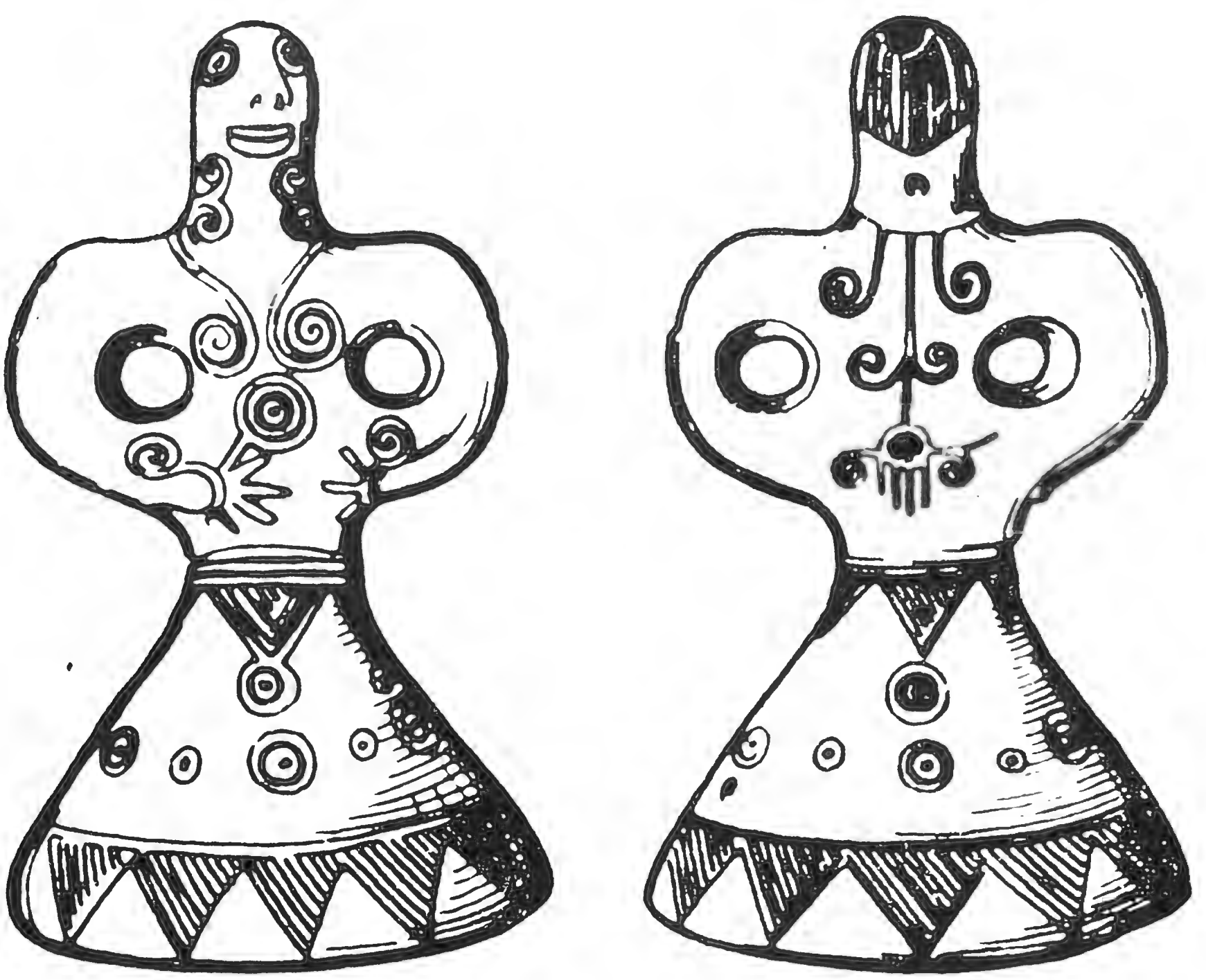

73 a. Baltasis Žinys

(Kossack, 1954, M. Gimbutienė, The Bronze Age, p. 67)

Iškasena iš Duplaja, Š. Jugoslavija. Aukšto rango mūsų dvasiškis, nustilizuotas kaip ir il. 72. Kasytės mūsuose reiškė laisvą žmogų. Liaudai pradėjo vartoti šį paprotį, kad pasipriešintų romėnams, kurie skusdavo galvas. Liaudai gi skusdavo galvas vergams.

Jei manote, jog skelbiu fantazijas, tą statulėlę daug geriau už mane paaiškins J. Tritemijus. Kalbėdamas apie Baisonį Didįjį, jis sako:

"Apie ta didvyrį daug nuostabių dalykų parašė Žiniavaldas... Sikambrams jis išpranašavo daugelį ateities įvykių, slaptus žmonių planus viešai atidengė, karines priešų paslaptis žygiuose ir derybose apnuogino. Nieko jam nebuvo nežinomo, ką šnipai slapčiausiomis intrigomis bandė sikambruose įvykdyti. Tuo būdu jis suteikdavo draugams visišką ramybę, o priešus įvesdavo desperacijon".

Taip valdė ir globojo liaudų tautą tūkstančio akių, tūkstančio ausų Dievo Mitros tarnas, Jo Šventenybė mūsų Krivių Krivaitis Baisonis nuo 284 ligi 248 metų prieš Kristų...

Tik ar Žiniavaldas truputį nepagražina, suteikdamas Baisoniui beveik magišką aiškiaregio galią? Juk jei tie faktai teisingi, tas akylasis liaudų valdovas turėjo turėti savo žinioje modernišką informacijos agentūrą, su telegrafu, paštu ir plataus agentų tinklo kontržvalgyba?

73 b. Tas pats žinys savo gulbių sauluvos ratuose

Pastebėkite galvos nustilizavimą paukščio snapu. Šventųjų gulbių eismo priemonės panaudojimas labai plačiai žinomas arijų mitologijoje: tokių gulbių ratų iškasta Brandenburge (Burg an der Spree), senoje mūsų varulių žemėje, bet kas svarbiausia, mūsų sanskrito šventraštyje Varumonis, Brahman, Barma, Šventoji Dvasia, — Dievas sutvertojas, Kūrėjas sėdi ant gulbės. Taip pat ir Ašviniai, dvyniai karžygiai (ryto ir vakaro aušrinės, Saulės raiteliai, išlikę ir latvių mitologijoje) sanskrito šventraštyje savo ratuose turi pasikinkę gulbes. (Pal. šventojo riterio Lohengrino legendą.) Keletas mūsų bajorų senų šakų turėjo savo garbėse gulbę. Tai neabejotinas mūsų vandens eismo kelių simbolis.

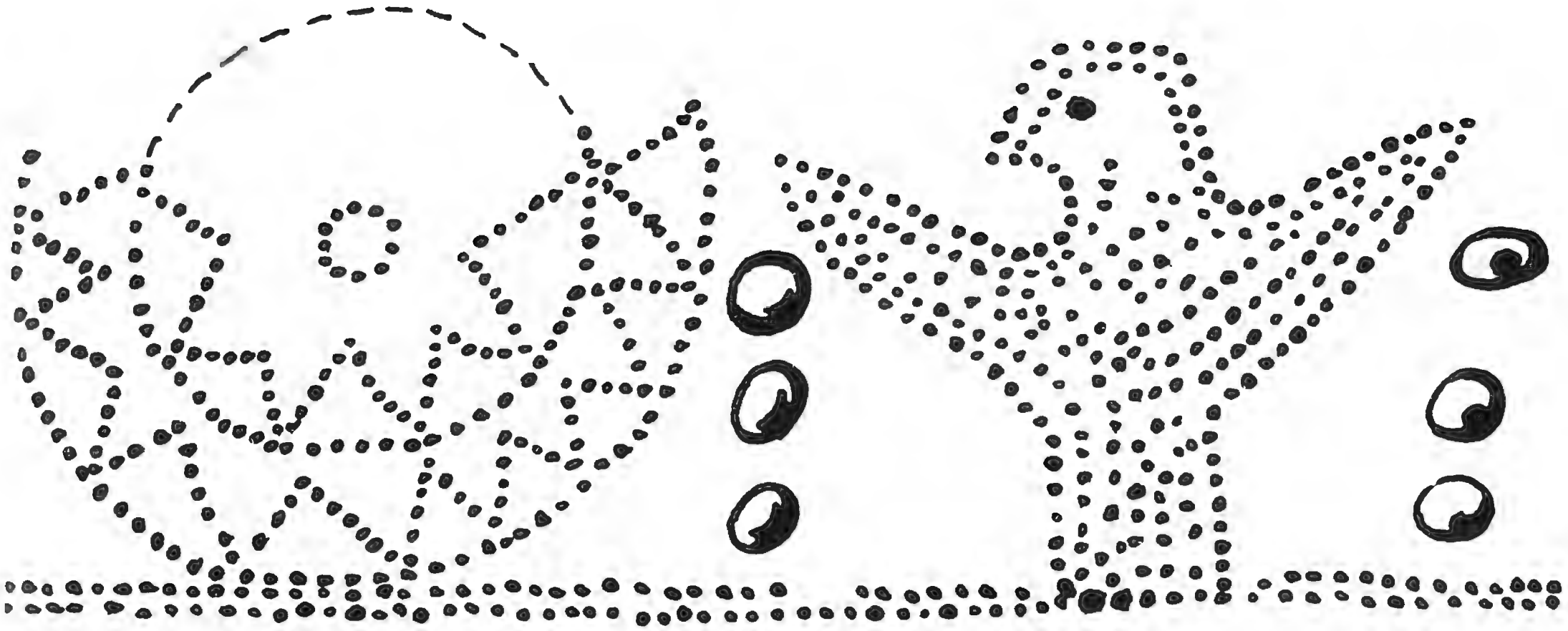

74. Trojos laikų baltasis žinys prie sauluvos ratų

(Dail. P. Weckstromo restauracija iš Syros salos diržo sagties)

Pastebėkite jo galvos nustilizavimą paukščio snapu, lygiai kaip pas liaudų Krivį (il. 73a.). Tai simbolis, kad šventasis vyras atstovauja Upelonį-Horus (kitaip vadinamą Aroeris), — mitologijos žinovų tie du dievai pripažinti tuo pačiu Apolonu.

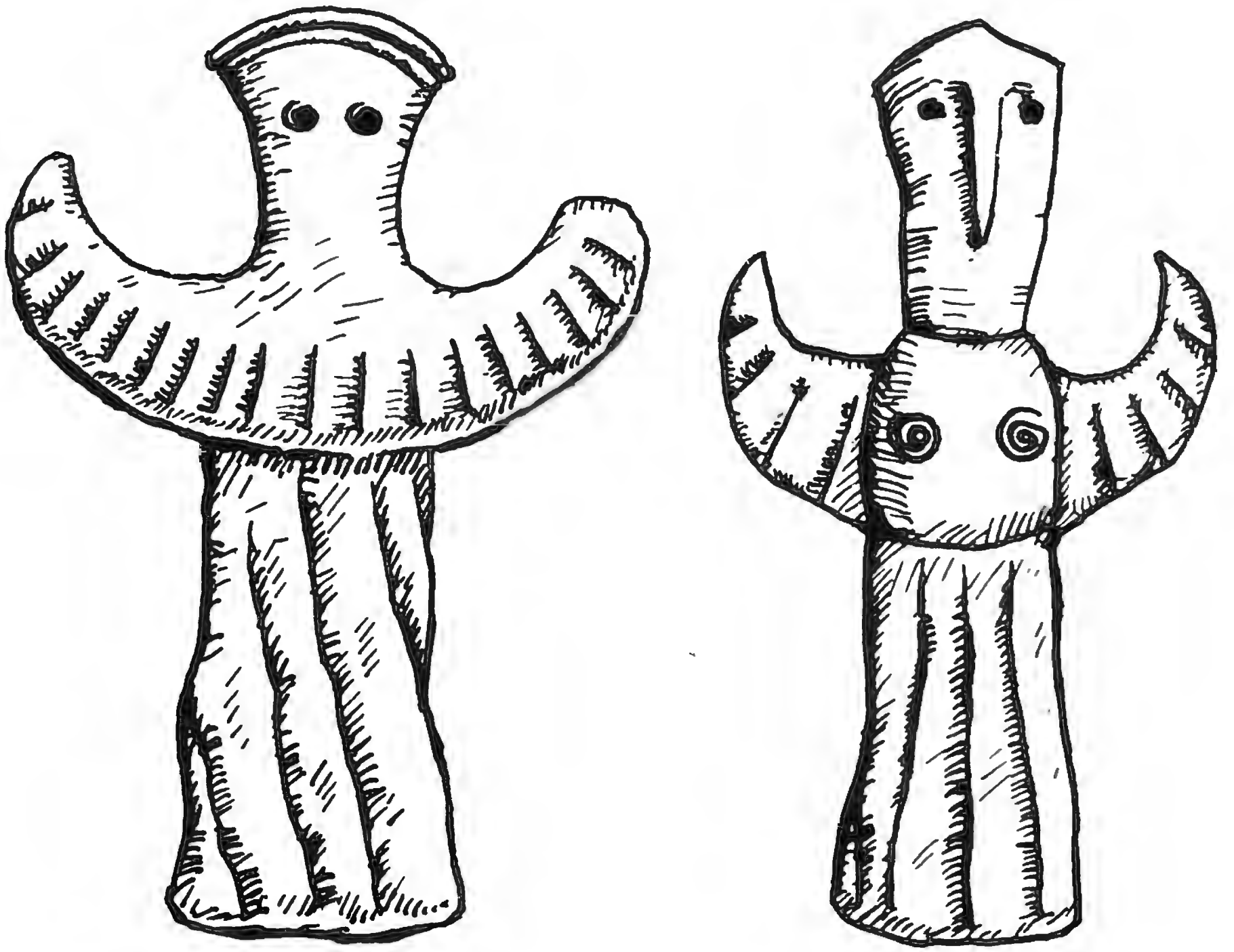

75. Pylisgų baltieji žyniai

(Dail. P. Weckstromo restauracija
. pagal Dechelette ir Furumarką, iš M. Gimbutienės, The Bronze Age)

Dvi terracota figūrėlės dar ryškiau nustilizuoja Krivio-Aro tapatybę, rankas prilyginant sparnams. Plg. mūsų Krivių-Krivaitį (il. 72), kuris turi ant pečių tokius pat aro sparnus.

Nelauktai Tritemijus paliudijamas Ingaurio Giesme, kurioje aprašomas visai panašus stebukladaris, - Polocko Vyties Saulavis (1065 m.)

"Septintame Trojėno amžiuje metė burtus Vyties Saulavis dėl jo numylėtinės (Amazonės Upantės Salėjos- Gintaro Kelio). Tasai įbedęs žirgams įspyrius, šoko Kauno Gardan ir prisilietė skipetru Kaunogardo Aukso sosto (trumpam buvo jį užėmęs); žiauriu žvėrimi (grifu - Polocko garbė) šoko vidurnaktį iš Balt Gardo, apsisupęs mėlyna migla, o paryčiu atvėrė Nau Gardo vartus, sutašė Saulavio garbę, vilku nušokavo iš Didučių į Nemigą (Nemuną).

Ant Nemigos kulius kloja galvomis, kulia plieno kultuvais, ant klojimo gyvastį guldo, iškulia dvasią iš kūno. Nemigos kruvini krantai ne javais nusėti, nusėti Rasos sūnų kaulais...

Vyties Saulavis liaudus teisė, kunigams gardus dalino, o pats nakčią vilku zujo, iš Kauno Gardo nubėgo ligi Tolmatos Rikones kuorų, didžiajam Kūrėjui (laikui) kelią pralenkęs. Tam Upelotiškėje (Polocke) iš ryto paskambino Šventosios Suvėjos varpais (be jo žinios bajorai sušaukė seimą), o jis Kauno Gardyje garsą girdėjo!"

Komentatoriai tik kraipo galvas... Aiškios nesąmonės! Tas lakstymas naktimis, vilku pasivertus, tai juk pasakos vaikams; per keletą valandų sukarti 500 mylių iš Kijevo į Tolmatą Rikonę Kubanės žiotyse, be lėktuvo neįmanoma, o jau išgirsti skambinant varpais per 400 mylių net ir labai plačių ausų Krivaitis nepajėgs...

O vis dėlto abiejų šaltinių - liaudų ir mūsų pranešimai - kruopščiai tikslus, jei juos palyginti su viskuo, ką oficialiai žinome apie senovišką mūsų susisiekimo organizaciją.

Štai kad ir Pskovo, latvių tautos senoviškiausio kultūros centro, 1425 metų antspaudas: kunigaikščio galva, karūnuota Sauluva, ir užrašas - "6933 metų vasarą, saulės rato 17, mainulio 17, indikto 3"; antroje pusėje - "Tą pačią vasarą pastatytas ugniakurys ant kuoro (gotiškas strėlės bokštas su Amžina Ugnimi viršuje). Pskovo gi pirmoji ir trečioji kronikos šitaip paliudija šį įvykį: "Upiškėnai pastatė ugniakurą ant kuoro Upiškėje, užbaigtas rugsėjo 1 dieną". (E.I.Kamenceva, N.V.Ustiugov, Russkaja sfragistika i geraldika, Maskva, 1963). Beje, patsai kuoro žodis nurodo jo paskirtį - kurimo pastatas!

Štai kitas faktas: tarp Vilniaus ir Trakų pilių tikrai nustatyta buvus dar Vytauto laikais ugnies signalų bokštuose telegrafo. Kaip toli ta grandis siekė ir kaip išsišakojo, kol kas žinių man trūksta.

Štai trečiasis faktas: Jau VI amž. prieš Kr. tikrai nustatyta persus savo Imperijoje naudojus Amžinos Ugnies bokštus signalizacijai.

Štai ketvirtasis faktas: VIII amž. po Kr. Bagdado kalifo Harun Al Rašido sūnus Al Mamunas kreipėsi į Bizantijos imperatorių Teofilą siūlydamas jam amžinos taikos sutartį ir 2000 svarų aukso, jei šis jam atsiųs kuriam laikui matematiką - inžinierių Leo, kuris graikų armijoms įtaisė ugnies signalų bokštų telegrafą per visą Mažąją Aziją! Teofilas mandagiai atsisakė... (The Age of Chivalry, p. 36 - 38)

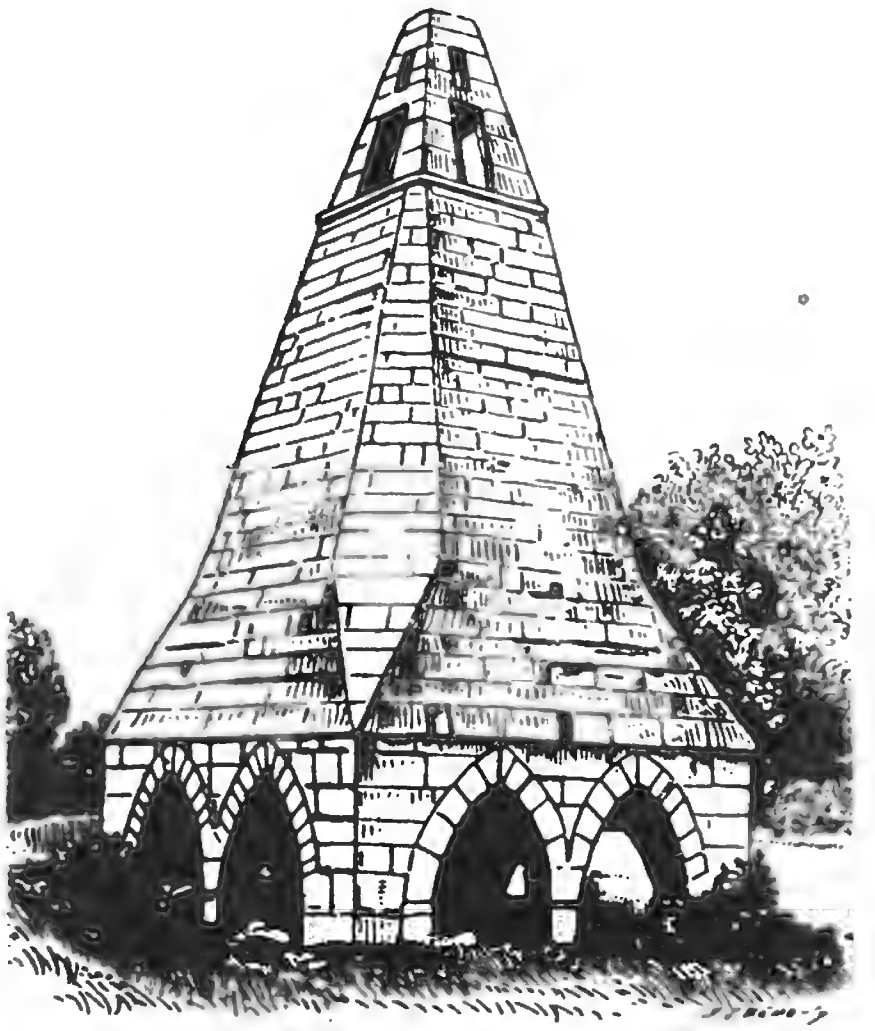

76. Ugnies signalizacijos bokštas Prancūzijoje, Orry la Ville (12 šimtm.)

(La grande Encyclopedie, T. 25, p. 612.)

Viršuje įrengtas židinys. Langą uždengiant ir atidengiant, gaunamas Morzės abėcėlės būdo signalas. Tokį paprastą, bet praktišką, būdą be sunkumo panaudotų kiekvienas skautukas. Gotiškas pastato stilius įrodo, jog tai vėlesnė kopija tokio pat medinio pastato, nes architektūros siaurėjančios linijos dvasia ir priemonė netinkama plytai, — tai medžio išsižergusių stiebų "žirguliai".

48 pieš. Vaiguvos bažnyčios varpinė

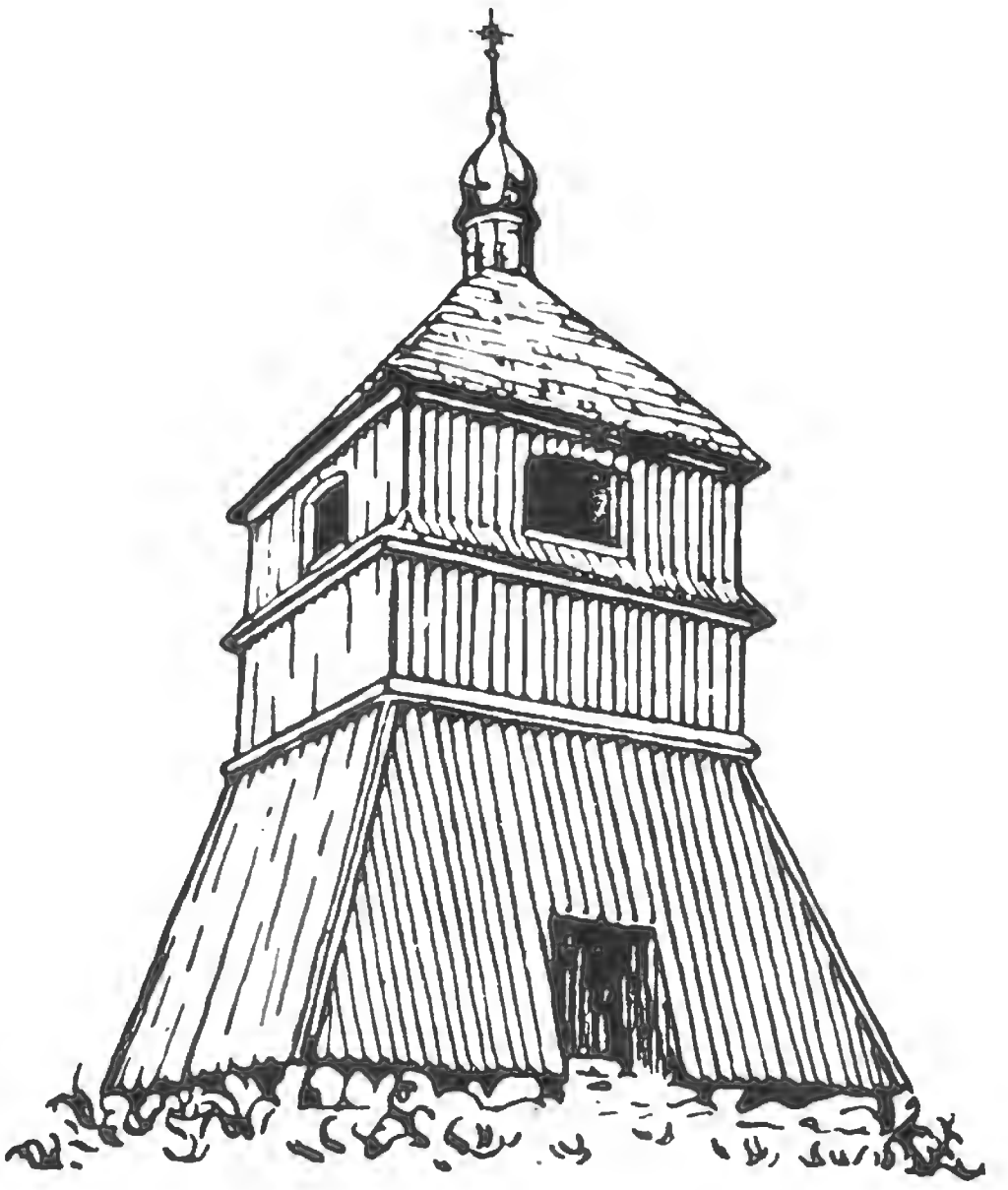

49 pieš. Rozalimo bažn. varpinė XVIII amž.

Štai penktasis faktas : Akvitanijoje, vyčių - gudų valdytuose žemėse, randame apie 500 "Motte" pavadinimų, kuriuos jau minėjome ; tai pagal Funk - Brentano bokštų tinklas, naudotas stebėjimui (Matos), ir be abėjo, signalizacijai. F.Rabelais tą žinią šitaip patvirtina : "Je vis au haut d'une tour deux giborins qui faisaient sentinelle" (Pantagruel, livre V, p. 434) "Bokšto viršūnėje aš pamačiau du žiburinius, einančius sargybą". Taigi ne tik signalizacijos priemonė čia paliudijama, bet ir faktas kad tai vyčiai gudai išmokė prancūzus, nes tie neturėjo tam techniško žodžio, ir mūsų žiburinis liko jų kalboje!

Taip išryškėja mūsų "gotų stiliaus" bokštų praktiškoji reikšmė : tai ne tik stebuklingo grožio maldos strėlė, šaunanti dangun iš didingos katedros pastato ; tai tuo pat laiku ir astronominė observatorija (kaip liudija Pskovo antspaudas, užrašytas astronomo metodu) ir svarbiausia, išminčių Krivių susisiekimo priemonė ir apsauga nuo artėjančio priešo.

Visiems žinoma Krokuvos trimitininko "legenda". Pamatęs iš Gemalės Šventos (Marijos) gotiško bokšto artėjančius prie mūrų totorius, pradeda groti pavojaus signalą, kuris staiga nutruksta, nebaigus gaidos - strėlė pervėrė budėtoją...Krokuvoje tą signalą vis dar tebetrimituoja...

Pagaliau, Rasų kronikų oficialiomis žiniomis, ugnies signalizacijos pagalba vienas sakinys iš Krymo į Kijevą nukeliaudavo tik per keturias valandas (S.Lesnoj, Russkaja istorija v neizvraščennom vide).

Dabar, neabejotinai nustatę Amazonių telegrafo puikų veikimą, peržiūrėkime jų pašto įstaigą. Aukso Orda, anot Marko Polo, naudojo pasiuntinių specialią organizaciją šiais pagrindais : karininkams (šimtinių vadams) buvo išduodamos sidabro lentelės jų pasiuntinio pareigoms paliudyti ; tiuvadams (tūkstantinės, vėliavos vadams-auksinės ; dešimties tūkstančių vadams (generolams) - auksinės su liūto galva. Šimto tūkstančių karvedžiai - karaliai gaudavo auksines su ropojančio liūto apačioje, o saulės ir mėnulio atvaizdais viršuje (plg. Albi ir liaudų garbes). Tos visos lentelės buvo vadinamos BAISA (be atlietuvinimo, paraidžiui!) ir štai kodėl: jų užrašas buvo trumpas ir aiškus : "Amžino Dangaus galia, kas nepaklus Viešpačių - Viešpačiui, numirs!".

Negausiems išrinktiesiems kraujo kunigaikščiams Chanų Chanas suteikdavo "Varlio" (Aro) baisą. Su šia, jie galėjo rekvizuoti žirgus net karaliams. (E.I.Kamenceva, N.V.Ustiugov, ibid.)

Nepamirškime svarbiausio : mūsų Gintaro kelio valstybėje ligi XVII amž. išsilaikė "geležinių gromatų" institucija. Jos buvo suteikiamos irgi tiktai karaliaus, ir garantavo neliečiamybę ir visokeriopą pagalbą nešėjui. Tai pirmųjų diplomatinių pasų pasaulyje tradicija nuo pat Trojos laikų, vėliau, Ukrainą užkariavus, perimta Aukso Ordos baisa, pasiuntiniui arklių pamainos reikalaujant. Rusai išlaikė ir to žirgų tinklo vieneto pavadinimą - Jama, iš kur kilęs Jamščik. Tai senovės mūsų ir sanskrito Eima ir Eimiškis.

Tokios Eimos gudrų panaudojimą atpasakoja Reinoldas Heidenšteinas 1588 metų Seimo proga. (Tai mūsų žodis Suėjimas, renkant valdovą) Lietuvos delegatai, patyrę, kad Beutene (Silezijoje) dviejų kandidatų armijos, - Žygimanto Vazos ir Austrijos Maksimiliono ruošiasi kovon, suorganizavo Eimos pastotės per visą Lenkiją, kad pirmiesiems sužinojus, kas laimės. Žygimanto pulkams nugalėjus, mūsų didysis etmonas Leonas Sapiega prispyrė lenkų delegatus pripažinti Lietuvos Statutą, staiga pagrasinęs Unijos nutraukimu ir Lietuvos delegacijos išvykimu. Taipogi Žygimantas, mūsų čia pat išrinktas, turėjo nedelsiant tai prisiekti.

Gi tuo tarpu, lietuviai jau 36 valandas anksčiau žinojo mūšio rezultatus, nuslėpdami tai nuo lenkų, kurie paskui ilgai sau rovė plaukus "be reikalo paskubėję nusileisti" (K. Jurgėla, History of the Lithuanian Nation, p.270). Ar tai neprimena Baisonio "aiškiaregystę"?

Mūsų žemėse Lietuvos Statutas įsakmiai pabrėžia pastočių senovišką pareigą, kuri išliko ir nepriklausomybės laikais, o Rusijos valdovų irgi seniai buvo nukopijuota imperijos didžiuliems plotams nugalėti. Tokią Eimos sistemą, konkvistadorų atsineštą Amerikon, perėmė JAV pionieriai ir ją naudojo skubiam paštui ligi geležinkelio įvedimo.

Iš kitos vėl pusės, Dusburgo kronika aprašo krivių bėgikų tradiciją - krivulės nešėjų. Šachmatai, musiškai kautoranga, turi tą pasiuntinį atvaizduojančią "rikio" figurą, vok. Läufer (bėgikas), angl. bishop (dvasiškis). Matome tad, jog dvasiškija naudojo atskirą imuniteto ženklą - krivulę.

Štai ir Amazonių pašto įstaiga, bet ją dar reikia papildyti sakalų siuntinėjimu. Karvelių tada negalima buvo naudoti - jų per daug žūdavo dėl didelio arų, sakalų, vanagų skaičiaus.

Šių visų neabejotinų faktų šviesoje, kaip dabar jums atrodo "fantastiški" sakiniai, jog vienas mūsų valdovų girdėjo varpus skambinant 400 mylių atstu, o kitas savo žinių tikslumu įvesdavo desperacijon priešus?

Šąžiningai turime pripažinti, jog mūsų civilizacijos pažanga nedaug kuo tesiskyrė nuo šių dienų susisiekimo priemonių, o žymiai pralenkė vos tik prieš šimtą metų buvusią būklę; kitaip Amazonės ir negalėjo elgtis, kad sekmingai aprėptų ir suvaldytų anų laikų mastu didžiulius plotus.

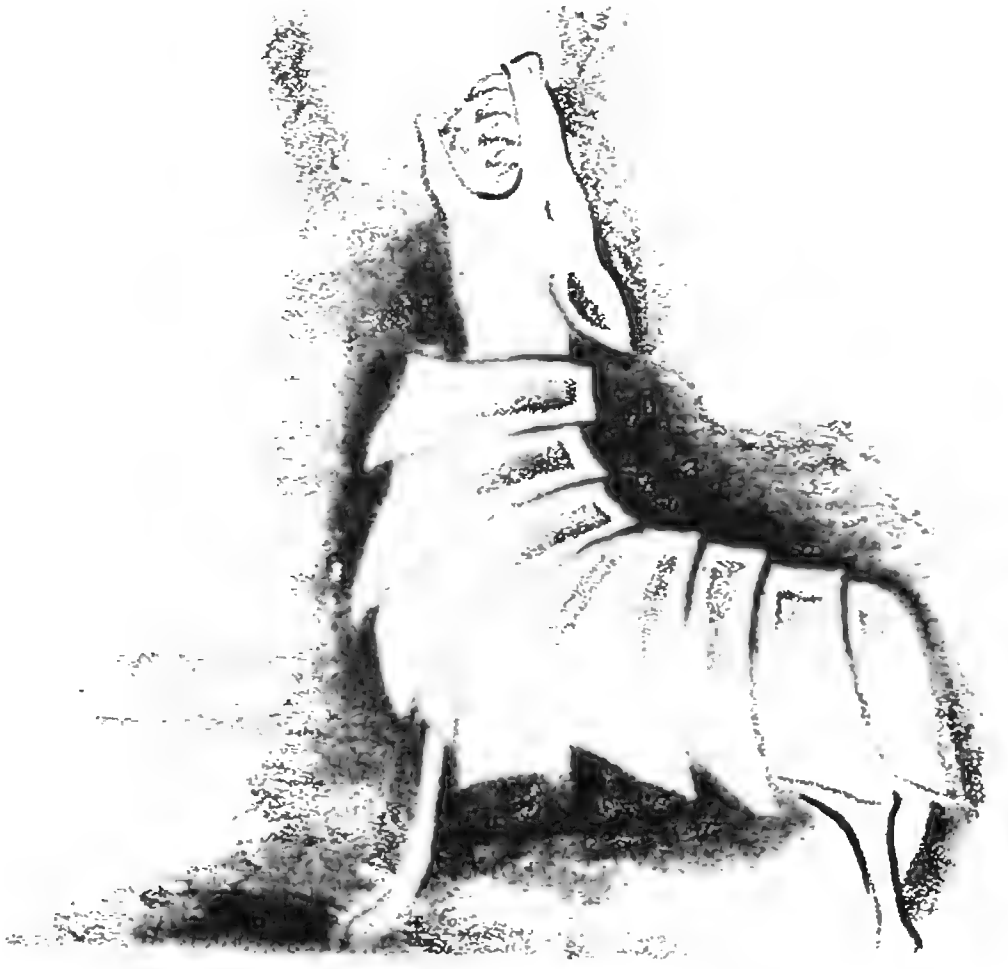

PERKŪNIJA VIRŠ TOLEDO

1848 m. birželio 25 dieną mūsų audros dievulis, nepaprastai rūstaudamas, sukėlė Toleidos danguje negirdėtą istorijoje sumišimą.

Persigandę upeliai ir upės, tuo metu kaitros išdžiovintais ir apnuogintais dugnais, pasijuto nebeišsiteksią vagose ir plačiai pasklido po apylinkes. Nykus Guarrazar upokšlis, šiaip jau net vištos lengvai perbrendamas, ėmė siautėti lyg dar nepabalnotas eržilas, aklu įniršimu ardydamas didelius pakrantės gabalus.

Viskas turi pabaigą. Sekantį rytą klampodama purvyne, bet dangui jau pragiedrėjus, Guadamur ūkininkė doña de la Cruz pastebėjo saulės spindulius paslaptingai persilaužiant paplautame krante. Atrodė, jog kita saulė spindėjo iš po žemės...

Šitaip buvo atrastos Baltų karalių karūnos.

Kodėl jos tapo užkastos ir po to išliko visų pamirštos 1200 metų? Reikia nueiti atgal istorijon ligi paskutinio vyčių gudų valdovo Rėda Rikio ir 709 - 711 metų civilinio karo Ispanijoje. Betikos kunigaikštis, išgujęs Vytišiaus sūnus ir užgrobęs sostą, atsirado prieš du neišsprendžiamu uždaviniu : tuščia kasą ir baskų sukilimą.

"Legenda", vis dėlto pagrįsta milijoninės vertės lobių įrodymais, byloja mums štai ką: valdovas, kad išlygintų finansus, nepasitenkindamas sostinės Toleidos karališkos pilies turtų konfiskavimu, sumanė pakelti ranka prieš didžiausią tų laikų šventovietę - "Heraklo urvo" brangenybes. Tačiau, asmeniškai ten nuvykęs, rado tik tuščius mūrus, o iš jų, stebuklingas balsas išpranašavo jam arabų invaziją.

Sunku rasti tarp tūkstančių oficialių istorijos kronikų tokį tikslų ir archeologiniais radiniais neginčijamai pagrįstą pranešimą, kaip tos "legendos". Gaurikio (Heraklo), tėvynės gynėjo, arba Vyties simbolis labai netoli pačios Tėvynės - Didžiosios Motinos. Jinai katalikybės buvo sutapatinta su Marija. O Baltų karalių lobis buvo rastas 8 klm. nuo Toleidos, seniausios bažnyčios griuvėsiuose, kurios vardas minimas vienos karūnos dedikacijoje : "In Domine nomini offeret Sonnica Sanctae Marias in Sorbaces". Aukotojo vardą nagrinėsime vėliau, gi bažnyčios vardas lietuviškai reiškia Gemalę Šventą Šerviečiuose.

Toji kaimo ganykloje prie upelio pastatytoji šventviete, kuriai virš dvidešimties karalių aukojo karūnas, mano akimis, neabejotinai nusako kokios nors "nepiautinos pievos" tradiciją, didžiulio lemiamo mūšio pačioje Baltų istorijos pradžioje įsikūriant Ispanijoje, gal vyčių gudų su vanduoliais susirėmimo, pasibaigusio stebuklingų abiejų šalių laiško rašymu apgavikui Romos imperatoriui. Bet kad tos vietovės garsas skambėjo visoje šalyje per amžius ir kad Gemalei Šventai ir jos gynėjui Vyčiui (Heraklui), kaip mūsų Šiluvoje, buvo ten atiduodama ypatinga pagarba, daiktinių įrodymų akivaizdoje netenka abejoti.

Taigi, legenda visai tiksliai nušviečia tikrus įvykius : stebuklavietes šventikai, patyrę Rėda Rikio užmačias, užkasė lobį į žemę, ir, akustinių garsiakalbių, įmūrytų sienoje, pagalba (tokius vartojo jau egiptiečiai Amono šventykloje), įvarė šiek tiek dievo baimės šventvagiui valdovui. Netrukus jų gerai informuota "pranašystė" išsipildė, ir jie buvo priversti palikti auksą žemėje. Jiems mirus, žuvo ir jų paslaptis.

Lobi kaimiečiams atradus XIX šimtmetyje, jis suskilo trejopai:

1) Keturiolika mažesnių karūnų iš pradžios naiviai buvo nugabenta Madridan. Ten vietoje užmokesčio, matyt, jas konfiskavo kaipo valstybės turtą, ir tie "barbarų" šedevrai buvo "civilizuotų" palikuonių ištirpdyti karališkoje pinigų kalykloje.

2) Kaimiečių protas veikia. Jie atsargiai tepasiūlė tik dalį. Dabar stengiasi daugiau nebepasiduoti apgaunami. Per paslaptyje likusi tarpininką jie sueina kontaktan su prancūzų vyriausybe, kuri, sąžiningai užmokėjusi, pasikabina Rikio Švento ir šešias mažesnes karūnas Cluny viduramžių muziejuje Paryžiuje.

3) Kaimiečiai pasirodė esą dar gudresni. Pati gražiausioji, Šventilos karūna ir dvi mažesnes vis dar tebebuvo jų saugojamos juodai dienai. Dvidešimčiai metų praslinkus, karalienei Izabelai II pavyksta juos įtikinti, kad šį kartą bus pasielgta teisingai, ir taip, paskutinė Baltų lobio dalis, vėl išvydusi šviesą, atsiranda Armeria Real Madrido muziejuje.

Visos vadinamojo "Guarrazar lobio" karūnos yra gryniausio aukso, o jų dalys taip nuostabiai tiksliai sutaikintos, jog negalima surasti, kuriose vietose buvo sudurstytos, ir ypač kuriuo budu : virinimu, kaitinimu (brazing), ar kokiu mums nežinomu išradimu. Genujos filigrano meistrai XVIII šimtmetyje vartodavo rafinuočiausią šlifavimo būdą. Jei vyčiai gudai būtų buvę "civilizuoti", kas aišku netiesa, tai tą būdą jie ir būtų pavartoję, sako gerbiamas ispanų akademikas don Delgado...

Įdėti didžiuliai brangakmeniai yra mūsų senoviškų tautinių spalvų : Baltų karalių ir "Baltųjų piliečių" - Krivių spalvos baltieji perlai ir Perkuno dangaus spalvos safirai. Estai, senoviško eisčių kolektyvo dalis, ligi šiol išlaikė tas spalvas. Jos, be to, paliudytos ir Žiniavaldo Mėlynų Varulių sidabro lauke, Ingaurio Žygio giesmėje (Dievo balta vėliava) ir pagaliau spalvuotame Katalonijos atlase, kur Rytų Galindų sostinė Baltašventa papuošta balta vėliava. Karaliai gi mūsų įtakoje nuo žiliausios senoves nešioja per petį Perkūno spalvos mėlyną juostą.

Prie paslaptingo auksakalių meno prisideda dar didesne paslaptis - iškritusio ar iš aukso žiedo išlaužto graviruoto akmens. Tai vyskupo vaškui antspaudas, vaizduojantis Apreiškimą. Šiomis dienomis, ametisto žiedas yra vyskupo rango pažymys, ir kito brangakmenio, - smaragdo panaudojimas nesukeltų iš mano pusės jokių protestų, išskyrus vieną smulkmeną : Europoje smaragdų niekad nėra buvę! Jie ramiausiai tebegulėjo išbarstyti Peru džiunglių upeliuose. Jei būtų galima atsiklausti Eiterio po Marias, gal jisai turėtų įdomių kelionių įspūdžių papsakoti...

Trečias, jau visai nebepaslaptingas faktas, ekspertams panagrinėjus - pavartotą karūnose techniką, įrodo mūsų auksakalių nepaprastą pažangą ir puikų menišką skonį. Guarrazar lobis, kaip ir daugelis kitų vyčių gudų papuošalų parodo, jog jie nepamiršo atsinešti iš Pabaltijo emalio paslaptį (žiūr. IV lenteles aptarimą) ir, be to, vartojo pvz. Rikio Švento karūnos kai kuriuose akmenyse, kurių spalva jiems atrodė per šviesi, šių dienų pažangiausią atbulos pusės paspalvinimo techniką, dargi labai komplikuotu vitrifikacijos procesu!

Karūnos keturių grandinėlių pakaba, atvaizduojanti ugnies liepsneles - vėliau pamatysime kodėl - užsibaigia milžinišku kalnų krištolu pergręžtu kiaurai viduriu. Išgręžti vieną kiečiausių akmenų gryni įvokai , tik reikia turėti deimanto dulkių ir pakankamai kantrybės...

Bet ar ne laikas pasidomėti, kuriems galams karaliai kabindavo karūnas bažnyčioje, o ne devėdavo jas, saugiai užsimovę ant galvų? Mat, tos "karūnos", tai visai ne karūnos - tai tik gana "neturtingos" tikrųjų karūnų replikos. Didelių švenčių metu, jos buvo vartojamos kaip kandeliabrai. Tas vyčių gudų atradimas dabar puošia iškilmingas sales visame pasaulyje. Tos "karūnos" turi varsčius ir atsidaro kaip replės, kad įuosna įdėtų šimtais žvakių nusmaigstytą kuorą, o jam pritvirtinti viršutinėje pusėje privirintos specialios qselės. Tokia ugnies karūna - sauluva - spinduliavo grandinėlių "liepsnelių" tarpe. Ispanai net išlaikė mūsų sauluvos pavadinimą: "corona de luz", kas mus nuveda prie to, ką jau seniai žinome apie mir, slav ir Saulės valdovus.

Amžinoji ugnis, užžiebta Pramatėjaus, ir mūsuose išlaikyta per kelis tūkstančius metų, dar silpnai tebeblykčioja krikščionių altoriuose... Lyono, Orleano, Paryziaus, Reimso ir daugelio kitų miestų katedrose buvo tokių "corona de luz" - sauluvos karūnų. Reimso karūna turėjo 54 pėdų skersmenį, taigi, net labai protingam valdovui būtų kiek per laisva... Mūsų vytingių "normanų" žemėje, Bayeux mieste, buvo varinė paauksuota ir emaliuota sauluva, paaukota mūsų kunigaikščio Vadonio (Odon), Vilgelmo I, Anglijos užkariautojo brolio.

Jei norite skaniai pasijuokti, pakalbėkime apie Šventilos, Rikio Švento ir kitų "gotų" karūnų stilių. Žinovai absoliučiai tikri : Cluny ekspertai tvirtina, jog tai gryniausias "merovingų frankų" menas, ispanai vėlgi įsitikinę kad tai puikus "lokalinės kultūros" (iš loco?) žiedai, su menkomis Bizantijos ir Romos įtakų priemaišomis, tuo tarpu kai vokiečiai tik purto galvas - absurdas - tai aiškiausias "germanų" menas! Tačiau juos visus nustelbia Vatikanas. Le dictionnaire d'Archeologie chretienne skiria tam "krikščionių menui" keliolika puslapių, su daugybe iliustracijų ir atitinkamu dievobaimingu komentaru...

Mieli ponai, pirmiau susitarkite, kaip pasidalinti lobį! Jūsų keturių taip skirtingų kultūrų pretenzijos į Baltų karūnas teįrodo, jog ne vienas iš jūsų į tą palikimą neturi kitos teisės, kaip grobiko teisę! Gi mums lietuviams, nereikia būti ne meno ekspertais, nes pažvelgus į Šventilos kryžių randame baltų liaudies menq, kuris puošia mūsų kapines ir kryžkelius. (žiūr. vinjetes kitame puslapyje).

Šventilos ir Rikio Švento karūnos yra normalaus galvos dydžio. Palyginus su jomis, "Sunnikos" karūna daug mažesnė, ir tiktų nebent vaikui. Istorikai vėltui bandė tą vardą paaiškinti - tokio karaliaus nebuvo, net ir karalienės, nors vienas jų buvo iškėlęs nevykusia hipotezę, jog tai kurio nors Baltų karaliaus žmona.

Eikime prie šio uždavinio sprendimo sistemingai. Milijoninių turtų neaukojama šiaip sau, kad juo išmetus pro langą. Turėjo būti kažkokia nepaprastai svarbi priežastis, ar gamtos nelaimė, kad stebuklavietėje atnašautų. Norėta, aišku, išmaldauti stebuklo, kada visos žemiškos priemonės apvylė.

Taip, Portugalijos Galyčio sueivių karalius Karių Rikis (Žiniavaldas, o taip pat Jokymo kronika jį laiko Vanduolių karaliumi), apie 550 metais siuntė ambasadą į Tours katedrą, nešiną aukso dovanomis, sverinčiomis tiek pat, kiek jo raupsais apsirgęs sūnus. Ar patikėsite? Atpirkus už tą auksą stebuklingą Šv. Martyno apsiaustą - "veltmilą", ir juo apklojus ligonį, tasai pagijo! Aš visai rimtai užrašau tuos faktus, nors šiandien kiekvienas puikiai žino, kad raupsai buvo nepagydomi.

Puikybė ir išdidumas verčia dvidešimto amžiaus žmoniją galvoti, jog tik ji atrado visus medicinos stebuklus. Pats to mokslo sensacingas progresas liudija betgi, jog dar yra likę aibės neatrastų. Štai patikrintas pavyzdys : Tibeto Dalai Lamos atsiųsta "dovana "nepatikimam ar priešiškam

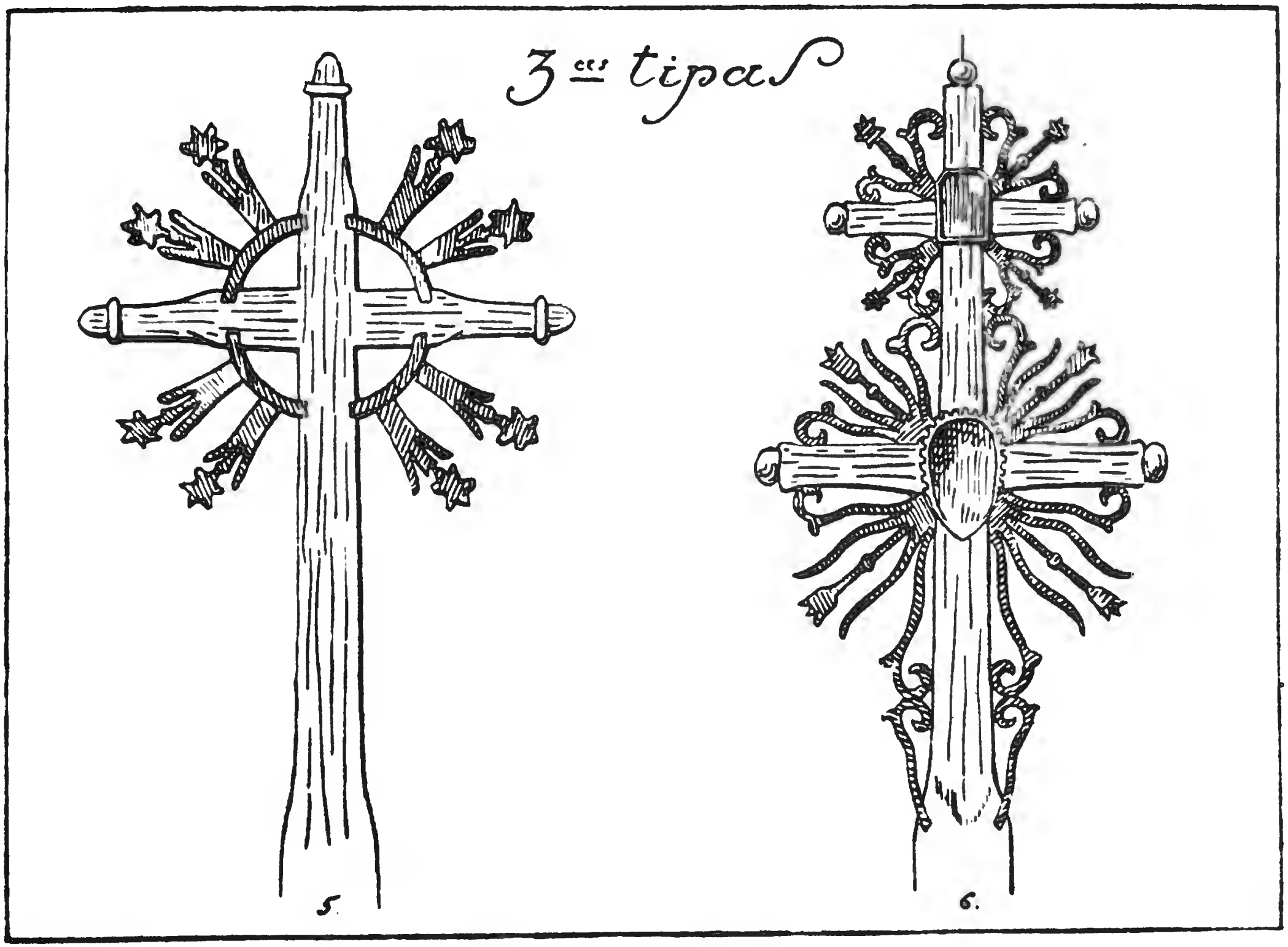

XIV lent. M. Brenšteino žemaičių kryžių tipizacija

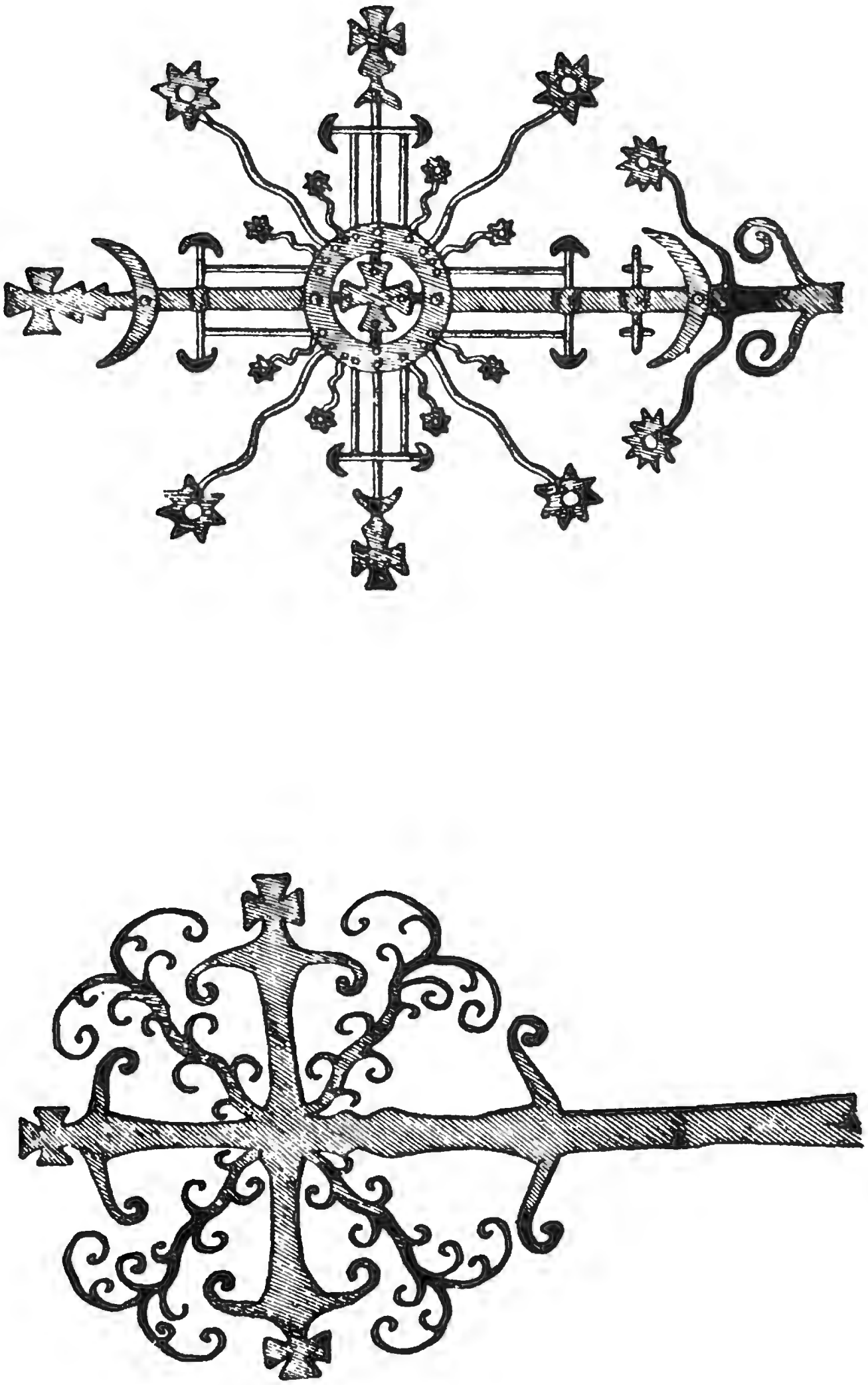

126 — 127 pieš. Geležiniai kryžiai

didikui - brangakmeniais nusagstyta dėžutė, auksu siuvinėtas rūbas ir pan. buvo kiaurai persunkti mirtiną radiaciją skleidžiančių uranijaus dulkių. Per du- tris mėnesius, užinteresuotasis "naturaliai" atsiskirdavo su pasauliu, net neįtardamas, kas čia su juo atsitiko...(Aštrioji leukemija).

Kai tą faktą pasakojau jugoslavų emigrantų ratelyje, jie ne kiek nenustebo. Iš žiliausios senoves pas juos buvo "prietaras", kad akmens pastatuose gyventi nesveika. Atradus gi po karo uranijumo klodus, staiga buvo pastebeta, kad daugelis senų akmeninių namų pastatyta iš netoliesė buvusių kasyklų. Geigerio skaitliuku patikrinus tuos senus mūrus, pasirodė, kad iš jų tebesklinda pavojinga radiacija...

Kokia gi buvo Šventilos ar Rikio Švento neišsprendžiamoji problema? (Kaip matysime, abu jie čia tinka). Ispanijos didikai baltai jau tais laikais sirgo ta pačia liga, kuri mus kankino per 3000 metų, ir dar tebekankina - aukso laisvės ieškojimu.

Kiekvienas mūsų, tik duok jam truputį valios, jaučiasi esąs laisviausias, nepriklausomiausias ir, žinoma, bent du nykščių aukščiau už kitus stovįs individas. Komunistai atrado radikalų būdą susitvarkyti su ta liga - dabar krašte visi liko "draugais". Bet juo liberalesnė, juo kultūringesnė valdžia, juo labiau mes pasidarome nesuvaldomi, ir savo įgimtą kovingumą naudojame ne, bendrai susitarus, priešams nugalėti, o atvirkščiai, išsiskersti savo tarpe.

Ispanijos vyčių gudų saulėlydis užantspauduotas tuo pačiu prakeikimo antspaudu, kaip ir lietuvių lenkų Rzeczypospolitos (laisvos demagogijos valdžios). Šventila to reiškinio apvaldyti nepajėgė, bet jis jautė artėjančią audrą, todėl visomis išgalėmis bandė užtikrinti mažamečiui sūnui sosto paveldėjimą ir sau pačiam neliečiamybę prieš nužudymą ar perversmą. Liaudis jį dievino, bet didikai neapkentė, nes jis per daug, jų nuomone, suvaržė jų "aukso laisvę". Todėl jo atnašavimai dievų nepermaldavo - maištininkų kunigaikščių jis buvo nušalintas su sūnumi 631 metais.

Tai viena gera priežastis kabinti brangią karūną. Kitas karalius tuo pat vardu "Šventila", tik ispanų kronikininkų kitaip rašomas (Chintila, 636 - 640 m.), taip susirūpino karaliaus autoriteto nusmukimu sauvaliaujančių didikų tarpe, kad, sušaukęs V visuotiną bažnyčių konsilijumą pravedė jame nutarimą, jog karaliaus asmuo yra šventas ir neliečiamas. (Plg. jo vardą!) Ta pačia proga jis pabrėžė griežtas paveldėjimo taisykles, kurios visada sudarė mūsų valstybės tęstinumo silpnąją vietą, kaip buvome aprašę.

Po jo ateina Rikis Šventas - ir jis toje pačioje padėtyje kaip Šventila I - turi mažametį sūnų ir rūpinasi, kad jo neišguitų. Štai antroji gera priežastis. Ginkluoti šiais duomenimis, atsiklauskime dabar mūsų kalbotyros sprendimo: Sunniką, be abejo, atpažįstame kaip "Sūniuką" su mažyte karūnėle, kuriam grėsia sosto netekimas. Sunno, Suno ir pan. variantus matėme pakartotinai paliudytus Žiniavaldo kronikoje. (Varavardžio sūnus Sunonis, Giniavaldo sūnūs - Rikis ir Sūnus).

Štai istorinis aprašymas tos gėdingos perkūnijos, sužaibavusios Ispanijos danguje, kai išguitieji Vytišio sūnūs, maurų pulkais vedini, susikirto su juos išvijusio Rėda Rikio armija. Abi šalys surado "teisybę" - atsidūrė arabų vergijoje keliems šimtams metų...

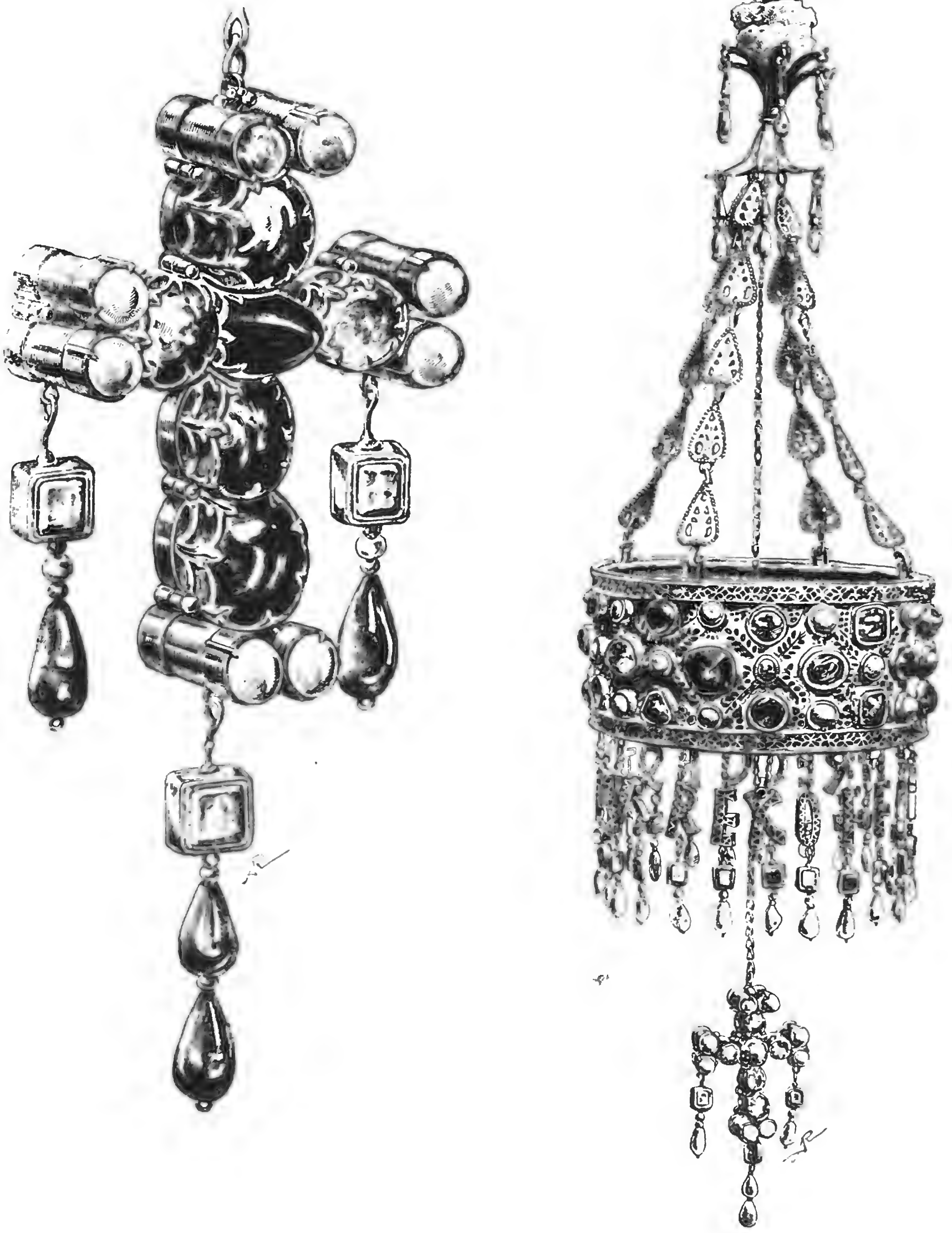

77. Baltų karaliaus Rikio Švento karūna

(Originalas Armeria Real muz., Madride)

Kryžius padidintas atskirai meistriškam menui parodyti.

78. Šv. Kazimiero Jogailaičio karūna

(Marmuro sarkofagas, Vyto Stošiaus kūrinys, apie 1491 m., Krokuvos Vavelio muz.)

Pastebėkite karūnos rato stilių, visai identišką vyčių-gudų, baltų karalių karūnoms. "Sauluva" betgi jau kvepia renesansu ir perkrauta išdabinimais. Ant karalaičio krūtinės medalione pavaizduota Vanda, Vislos Amazonė.

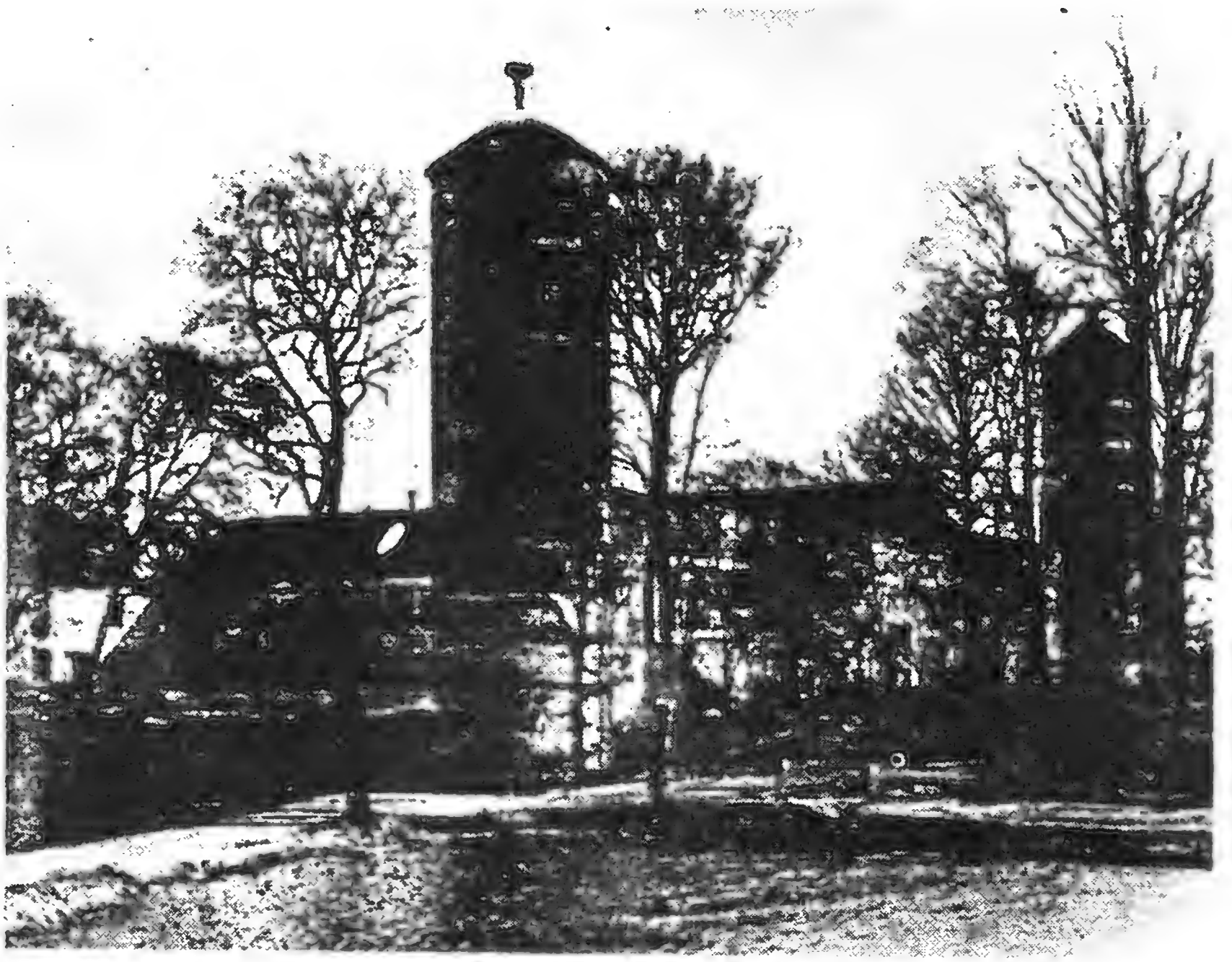

79. Baltų dinastijos dvidantis

(Kamenceva, Ustiugov, russkaia sfragistika)

Varių-Rikio palikuonių įvairūs garbės variantai. Prie jų reikia pridėti ir Gedimino stulpus, vartotus ir Plocko kunigaikščių, kaip tos pat šakos ainių.

Pastebėkite žemutinį iš kairės. Iš tokių keturių kryžmai sudėtų ir puikiai nustilizuotų susideda Šventilos karūna.

VI DALIS

IŠVADOS

KARALIAUS MARGAMARIO SAPNAS

STABMELDYSTĖS GROŽIS IR NAUDA

Didysis penkioliktojo amžiaus humanistas, eruditas, filosofas ir šiaip padorus bei sąžiningas vyras Erazmas iš Roterdamo, pritrūkęs kantrybės, vieną gražią dieną ėmė ir parašė "Kvailystės išgarbinimą".

Jo kūrinys palieka garsus kaip tam tikro etapo peržengimas: homo sapiens blaiviomis akimis, bešaliskai pervertino tam tikras "šventas karves" ir išdriso padaryti protingų išvadų, nesibijodamas pasišypsoti ir pats is savęs. Čia tad ir glūdi visas klausimas : ar mes sugebame būti tikrai objektyviais mūsų skaudamais klausimais? Ar mes laisvi mylėti mūsų tėvynę, jos tolimiausią didingą praeitį, jos šviesią kultūrą, jos filosofus, astronomus popiežius, ar atvirkščiai, privalome juos paniekinti, kaip "stabmeldžius", nes mums taip nuo vaikystės įskiepyta?

Ar mes laisvi apsižvalgyti, ypač dabar, išskridę iš savo kampelio į platųjį, nevaržomą pasaulį, ar tebeturime, kaip tie trys keturrankiai, užsidengti akis, ausis ir burną? Štai, ši didžiulė tauta išpažįsta "stabą" Buddą, storu pilvu ir nuoga bamba. Štai, kitos kultūringos tautos vaikai pamaldžiai klaupiasi prieš "stabą" buteliuką, kuriame supilti bobutės pelenai. Štai vėl 500 milijonų katalikų eina bučiuoti stabui kojos nykštį. Ar mes rimtai, šaltai, nesijaudindami sugebėsime išnagrinėti tų stabų garbinimo mechanizmą, ar pulsime neracionališkon isterijon?

Bandykime atstumti pagundą ir prieiti prie reikalo sprendimo moksliškai, algebros pagalba. Tuo būdu pašalinsime mūsų palinkimą "už" ar "prieš" ką nors iš anksto nusistatyti.

Uždavinys štai koks: turime keturias to paties medžio - liepos, to paties meistro - Jono, tais pačiais metais - pernai, išdrožinėtas statulas. Vadinkime jas A, B, C, D. Jos visos nudažytos tais pačiais dažais, jų aukštis vienodas, svoris tas pats, pastatytos ant lygių papėdžių ir prie kiekvienos jų uždegta tiek pat kainavusi žvakutė.

Neskaitydami toliau, atsakykite iš savo sąžinės gilumos į tokį klausimą : iš tų keturių "stabų" ar darote išimtį kuriam nors jų - A, B, C , D, vadindami jį "Dievu"? O gal tarp jų du dievai ir du stabai? Ar visi jie dievai? O gal visi "stabai"? Aš labai mandagiai, bet labai griežtai prašau - apsispręskite, neskaitydami toliau.

Kai jau atsakėte, galima tiems "stabams" ir vardus uždėti: A - Budda, B - Perkūnas, C - Jezus, D - sudeginta bobutė.

Kaip dabar toliau bus? Nežinau - nuo jūsų priklauso. Tik vieno neturite teises daryti : keisti uždavinio sąlygu, nes jos ne mano sugalvotos, o realios, tikrai egzistuojančios šiame pasaulyje ir šiandien. Tam pačiam medžio gabalui, jei jis C, rodoma besąlygine pagarba, gi jei jis A, B, ar D, - įvairių laipsnių panieka.

Bet palaukite, aš apsirikau! Susimaišiau su tais vardais... Turėjo būti : B - Jezus, o C - Perkūnas... Taigi, kuogreičiausiai atsiimkite neteisingai suteiktą pagarbą iš C ir perkelkite ją į B. Čia vėlgi istorinis atsitikimas, o ne mano neskanūs pokštai.

Gudrusis vyskupas Šv. Remigijus, krikštydamas paskutinį Arijų tikybos liaudų valdovą, džiugaudamas tarė : "Palenk galva, išdidus sikambre, garbink ką deginai, degink ką garbinai"! Tai oficialus bažnyčios atstovo žodžiai, o jis pats stipriai tebesėdi danguje, išvengęs siaubingo "valymo". Giliai, giliai juos pergalvokite, nes tai amžina tiesa. Po "krikšto" niekas nepakito, tik buvo deginama C, o garbinama B, kai anksčiau buvo elgiamasi atvirkščiai...

Bet aš matau, jog norite pabėgti iš susidariusios padėties, jos visai nespręsdami, o didžiai užsigavę pareikšdami, esą, Dievo negalima lyginti su "stabais", Toks argumentas moksliškai bevertis, nes A pasekėjas jį taikins savo Buddai, ogi vėl C ir D šalininkai apšauks Jezų ir Buddą stabais, iškeldami kaipo dievą jų C ar D. Visi keturi tačiau tuo nieko neįrodytų. Pasižiūrėkime vėl į uždavinį : apie dievus ten nebuvo nė užsiminta, - reikalas ėjo apie MEDĮ...

Čia bus piktokai atrėžta, kad medžio esą ne nemanyta garbinti, o "tikrojo Dievo" statulai išreiškiama pagarba esanti ypatingos, nežemiškos kategorijos. Tačiau ir teologiškai toks išvedžiojimas ne tik nieko nelaimi, bet dargi atsigręžia prieš jo vartotojus. Prileiskime, kad B statulos pasekėjas mums prisiekia, jog jis nėra stabmeldys, o tik "dvasiniai" garbina tą medžio pavidalą.

Puiku! Kaip gi kitaip! Ir aš taip pat nežemišku smilkalu ir savo dvasios abstraktu garbinu savo C statulą, kaip ir jus - jusiškę B. Argi jus manote, kad aš nesugebėsiu į ją žiūrėti tokiomis pat kategorijomis? Tai jau būtų diskriminacija, jei man kas neleistų mano lietuvišką Dievą pagerbti lygiai nuoširdžiai, kaip garbinamas Vatikano Dievas!

Beje, ir vėl apsirikau...C statula tai ne Perkūnas, o Rūpintojėlis, mano tikrasis Dievas. Kad jis nieko bendra su katalikybe neturi, tam rasta neatremiamų archeologijos įrodymų : Jo povyzų iš ketvirto amžiaus prieš Kristų!

Mūsų senos Arijų tikybos niekintojai, užsižergę "legendų" niekinimo arkliuką, įjodinėja jų pačių kultūros, jų pačių tikybos dogmų, iš mūsų paveldėtų, sąskaiton. Apšaukti senąjį Dievą "legenda", ne tik neprotinga, nemokšliška, bet ir labai neatsargu. Jam buvo statomos didingos katedros, kurias dar tebematome Indijoje, Jam buvo skiriamos gražios kulto apeigos, kurios tebeišliko Lietuvoje nepriklausomybės laikais. Nesuskaitomos gentkartes, milijonai tikinčiųjų Jam meldėsi...

Palaukite nesijuokę iš mūsų Rūpintojėlio. Kas jus užtikrina, kad per porą šimtų, o gal net keliasdešimts metų jūsų Jezus nebus apšauktas "legenda"? Juk jau šiandien kyla didžiulis klyksmas, jog "Dievas mirė". Tačiau šaltai, moksliškai įvertinant padėtį, protaujantis žmogus negali nesutikti su aiškios tiesos konstatavimu : kai milijonai ir bilijonai išpažįsta Dievą, nesvarbu kokiu vardu, įųį tarpe jis yra gyvas, realus, o ne kokia "legenda"!

Nei budistai, nei braminai, nei musulmonai, nei jokia kita kultūra nesigėdina ir neišsigina savo dievų. Didžiausia žala, padaryta mūsų tautai kryžiuočių, kad mus privertė Rūpintojėlį ne tik sudeginti, bet ir jo atsižadėjus apspiaudyti, o Dievas - tai ne kas kita, kaip gyvoji tautos siela. Jo krikščioniškam pakaitalui dargi vieton Sauluvos, užkorė erškėčių vainiką! Nėra žodžių...

Bevartant šios knygos puslapius, prisisėmus bešališkų žinių ir neginčijamų faktų aibes, pribrendo laikas padaryti bendras išvadas. Beieškant savo tautos, savo kultūros, savo valstybės praeities susidūrėme su nepertraukiama kovų grandimi.

Visada taip būdavo imperijų raidoje. Jos kildavo karais, klestėdavo aneksijomis, sugriudavo iš vidaus, penktos kolonos agentams paplitus. Mūsų atveju, veiksnys, per paskutinius 1500 metų mus trupinęs, skaldęs, piudęs brolį prieš brolį, mokęs naujos tikybos kardu ir ugnimi, liko tas pats: Vatikanas. Bet kaip galėta primesti naują, skirtingą tikybą tuo metu milžiniškai tautai, savo fanatišku pamaldumu ir dabar žavinčią Europą? (Mūsų kultūros ispanų pasaulis, liaudai, lenkai ir, pagaliau, mes patys).

Atsakymas stebina savo paprastumu: beveik nieko nauja nebuvo primesta. Katalikybė taškas taškan pakartojo nuo praamžių mūsų turėtas pagrindines Sielos Nemirtingumo, Vieno Kūrėjo, Meilės, Padorumo, Sąžiningumo ir kt. dogmas. Praplėskite tai ligi pačios menkiausios smulkmenos, ligi pačio paskutiniojo šventojo, tebegarbinamo jaukaip "pozicijos" partijos šulo, iki visų tų pačių švenčių, apeigų, net liturginių rūbų detalių.

Štai paties didžiausiojo tuo klausimu autoriteto nelauktas paliudijimas: mūsų karalius Gediminas 1323 metais atsakė popiežiaus nuncijams, atvykusiems su pretenzijomis, jog jis esąs pažadėjęs apsikrikštyti:

"Aš tik buvau pareiškęs, jog išlaikysiu taiką su krikščionimis, kad jiems leisiu garbinti Dievą pagal jų tikybos apeigas, taip kaip rusėnams (stačiatikiams) pagal jų, lenkams pagal jų, tuo tarpu kai mes patys garbinsime Dievą pagal mūsų papročius. VISI MES GARBINAME VIENĄ DIEVĄ." (K.E. Napierski, "russko Livonskije Akty" p. 42 - 48.)

Taip lygiai galėtų kalbėti šių dienų metodistų vyskupas, palygindamas kitų sektų: baptistų, adventistų, anglikonų, stačiatikių, katalikų ir kt. tikybas. VISI MES GARBINAME VIENĄ DIEVĄ! Taip jokiu būdu negalėtų pasakyti "stabmeldys - pagonis". Tie pravardžiavimai ir šlykščiausias netolerantiškumas atsirado iš žemo materializmo ir gobšumo tik todėl, kad mūsų valdovai atsisakė paklusti popiežiui ir mokėti jam astronominę duoklę pinigais, dvarais, žemės ūkiais, vienuolynais, bažnyčių pastatais ir be to, kasmetine dešimtąja visos valstybės pajamų dalimi.

Mūsų Arijų tikyba, vyčių gudų atsinešta Ispanijon, tiek mažai tesiskyrė nuo Vatikano schizmos, jog pradžioje tik teologai tesipešdavo, įrodinėdami dogmos plonybių "skirtumus". Faktiškai gi ėjo jėgų bandymas: dviejų bažnyčių, dviejų popiežių, dviejų kultūrinių organizacijų kova. Taip Šv. Augustinas kovojo prieš mūsų Arijus Donatistus Afrikoje. Jis juk juos nelaike "stabmeldžiais", net ne "pagonimis", o tik "atskalūnais" - schizmatikais, taigi turime paties didžiausio Vatikano teologo paliudijimą, jog mūsų tikybos beveik niekuo nesiskyrė.

Mes gi iš savo pusės, pasiremdami savosios tikybos neišmatuota senoviškumo pirmenybe, tvirtinome, jog tai Vatikanas yra atskilęs su savo Trejybe, Senojo Testamento įjungimu ir Rūpintojėlio pakeitimu demokratišku "Žmogaus Sūnumi".

Taip prasidejo Europoje žūtbūtiniai tūkstantį metų trukę brolžudiški karai - nuo Romos griuvimo ligi renesanso, bebandant mūsų pasauliui įpiršti tas naujoves ir sudaryti minioms nuolatinį nusižeminimo kompleksą, įtaigojant joms "pradines kaltės" sąvoką.

Šiaip paįvairinus seną Trojos tikybą, atsirado bent du popiežiai : Krivių Krivaitis ir Petro įpėdinis. Jų kova įgijo aiškiai luominį pobūdį, ir jos pasekoje beatodairiškai ir pagrindinai tarp VI - XIV šimtmečių buvo sunaikinta mūsų kultūra. Bažnyčių savitarpes kovos situacija istorijoje pasikartojo keletą kartų : Bizantijos - Romos schizmos metu, Avignono dviejų popiežių laikotarpiu, vėliau per Anglijos, Liuterio, Kalvino, Husso atskilimus ir daugybėje mažesnių atvejų. Teologijos daktarai, pradedant jau paminėtu Šv. Augustinu, suteikdavo toms kovoms dvasinių argumentų, o kryžiuočiai juos įskiepydavo "stabmeldžiams" kardu ir ugnimi mums gerai atsimenamu budu. Faktiška panieka artimui, vietoje teoretiškos meilės, šmeižimas, koliojimai tų pavergtų vargšų, tik 1/100 dalimi tesiskiriančių savo tikyba, o kultūriniai daug pranašesnių, priklauso prie gėdingiausių žmonijos istorijos lapų.

Nuosekliai ir sistemingai buvo be pasigailėjimo išskerdžiamos Arijų tikybos salelės - užuovėjos, likusios Vakaruose. Vieno pavyzdžio užteks : kvapą užimančios Albi miesto tragedijos. Manichejų - Arijų tvirtove išsilaikė nepriklausoma ligi XIII šimtmečio. Pagaliau 1209 metais buvo paskelbtas kryžiaus karas, kad išnaikintų mūsų kultūros centrą. Kryžiuočių vadas Simon de Montfort atsiklausė popiežiaus Inokento III, kaip elgtis su gyventojais, nes jų tarpe buvo ir krikščionių. Štai Vatikano direktyva : "IŠŽUDYKITE VISUS - DIEVAS ATSKIRS SAVUOSIUS!"

To kraugeriško įsakymo pasekoje ištisas Tarn departamentas liko nusiaubtas, lyg barbariškiausių hunų užpultas. Nebuvo pasigailėta nei senų, nei moterų, nei vaikelių...

Panašiu žiauriausio genocido metodu XV šimtmetyje burgundų buvo sugriautas ir sudegintas paskutinis liaudų kultūros atsparos centras - Liežo miestas, pilnas neapsakomos vertės meniškų paminklų ir didingų gotiškų katedrų (Tritemijaus Opera Omnia).

Savo atneštam "išganymui" pateisinti, mums ir šiandien kalama galvon, jog mokslas, padorumas, civilizacija stebuklingai atsirado tą pačią akimirką, kai burys prievarta į upelį suvarytų žmonių gavo kolektyvinį jiem absoliučiai svetimą Polykarpo ar Anastasijaus vardą. Viskas, kas buvo anksčiau to momento, kategoriškai ir įžuliai niekinama, neigiama, skelbiama falsifikatais, "legendomis" ; jei pasitaiko iškasenose koks meno šedevras, angažuotu mokovų choras jį apšaukia "padirbtu", nes kitaip reikėtų nusileisti bent vieną pakopą nuo savo išdidžios laikysenos, pripažįstant ir "pagonims" šiokią tokią kultūrą. Štai kodėl mums baltams, iškyla stabmeldiškumo grožis ir nauda...

Toji neapsakomai žiauri ir nuosekli pačios pirmosios civilizuotos tautos juodinimo veikla taip paveikė kai kuriuos mūsų brolius, jog, išgirdus "stabmeldžio" žodį, jie rausta, lyg šis epitetas prilygtų kryžiuočiui, žudančiam mūsų dvasiškį, arba niekinančiam mūsų dukrą, arba vagiančiam šventas aukso karūnas...

Tik tokiomis akimis pažiūrėję praeitin, suprasime, kas įvyko ir tebevyksta, ir kodėl mūsų senoviškiausi karaliai pravardžiuojami "gaujų vadukais", jų pilys virsta "kaimeliais", o mūsų kilnioji tauta gauna "barbarų" titulą. Suprasime, pagaliau, kaip svarbu kryžiuočiams iš mūsų pasimetusio burelio kartu su širdimi išplėšti ir brangiausią dar tebeturimą palikimą - kalba, užteršiant ją svetimybėmis ir bandant ją atiduoti išgalvotiems, pabrėžiu : i š g a l v o t i e m s "indoeuropiečiams".

Didysis falsifikatorius Boppas, išradęs būdą išsisukti iš tos nemalonios padėties, jog pasirėmus mūsų kalba galima paaiškinti senoviškiausias kalbines lytis, sugalvojo, v ė l p a b r ė ž i u : i š s a v o g a l v o s s u g a l v o j o nebuvusią "prokalbę" ir neegzistavusią "protautę". Bet jo uoliausias ir gabiausias pasekėjas K.Brugman jau buvo priverstas šitaip prisipažinti, jog jų buvo nueita ligi absurdo:

"Tai, ką mes vadiname indogermanų proistore ir prokalbe, yra labai plati ir neapibrėžta sąvoka. Ypatingai čia reikia pabrėžti, jog mūsų s u k u r t o s proindogermanų pagrindines lytis, kartu suėmus, nesudaro kokios nors kalbos, kuri būtų buvusi kalbėta kokio nors etninio uždaro vieneto kuriame nors nustatytame laiko tarpe. A t v i r k š č i a i , t o s l y t y s p r i k l a u s ė s k i r t i n g i e m s k r a š t a m s s k i r t i n g u o s e a m ž i u o s e".

Padarykime išimtį, iš visos širdies pritardami mūsų aršiausiam priešui. Jo paties žodžiais, ta tariamoji "prokalbė" tai net ne Esperanto, kuri, nors sugalvota, bet vis dėlto tinka susikalbėti. Šita gi "indoeuropiečių" spėjama tarmė, tai tik kabinetinių mokovų akrobatika, atsitiktinai sulipinanti "spėjamą" žodį čia, "galėtą būti" lytį ten, be jokio etninio, paleografinio ar chronologinio pagrindo, o grynai aklomis apčiuopomis.

Bet, viena karta sulipinus tokią nevykusią pabaisą, ji staiga virsta "prošaknimi" ir laikoma šventa bei neliečiama. Tuo būdu pavyksta nustumti į šalį mūsų tikrąjį žodį, kuris vis dėlto, arčiau įsižiūrėjus, tesiskiria gal tik viena raide, ar kirčiu, ar kuria kita smulkmena. Šitaip kryžiuočiams "pavyksta" kultūrinis mūsų kalbos genocidas.

Dar vienas klasiškas būdas, pagaliau, suskaldyti mūsų tautos likutį, paverčiant jį besidraskančių katinų maišu, tai moderniškoji "partijų" sistema. "Vyčiai gudai Baltams, ostro gotai šviesiausiems Gemaliams tarnavo". Šis nekaltai skambąs Girdonio sakinys prilygsta šių dienų pareiškimui "Išeivių lietuvių tauta pakluso demokratinei, likusioji krašte - komunistinei santvarkai". Kitas pavyzdys : "Bizantijos hipodromuose, žiūrovai buvo susiskirstę žaliųjų ir mėlynųjų grupėmis". Tai mums visai nerūpi, bet išvertus į artesnes XVII amžiaus sąvokas, sakinys skambėtų: Konstantinopolyje buvo katalikų ir protestantų sektos". Tokios padėties pasekoje Prancūzijoje, Šv. Bartlamiejaus naktį, buvo išskersta 100.000 "bambizų", t.y. "aršiausių valstybės ir žmonijos priešų".

Išvertus tuos žalius ir mėlynus graikus pagal esmę į plebėjus ir aristokratus, skaitytojas tik patraukys pečiais, – kokie jie buvo naivus ir atsilikę! Bet perteikus jam šias sąvokas moderniškomis kategorijomis : demokratų prieš respublikonus, jam tik išsiplės šnervės, sužaibuos akys, ir jis šoks karžygiškon atakon...

Ritualinis blizgutis, kuriuo užhipnotizuojamos lengvatikės masės, amžių bėgyje vis keičia savo formas, bet minių psichologijos pagrindinė reakcija vis tebelieka ta pati.

Reikia suprasti, jog kada kalbama apie Amazonės priešpastatomas Kintavyriams, apie Dievą Perkūną priešpastatoma Dievui Kristui, tai tik anų laikų simboliai vienokios kultūros, vienokios pasaulėžiūros ir vienokios tėvynės sąvokos supratimo priešpastatyto kitam. Bočiai savo tėvynę, savo tautą ne mažiau už mus gerbė ir mylėjo, tik davė joms skirtingus vardus: abstraktų, dievų formas, kurių nuaiškintojai užsispyrę nebeatpažinti...

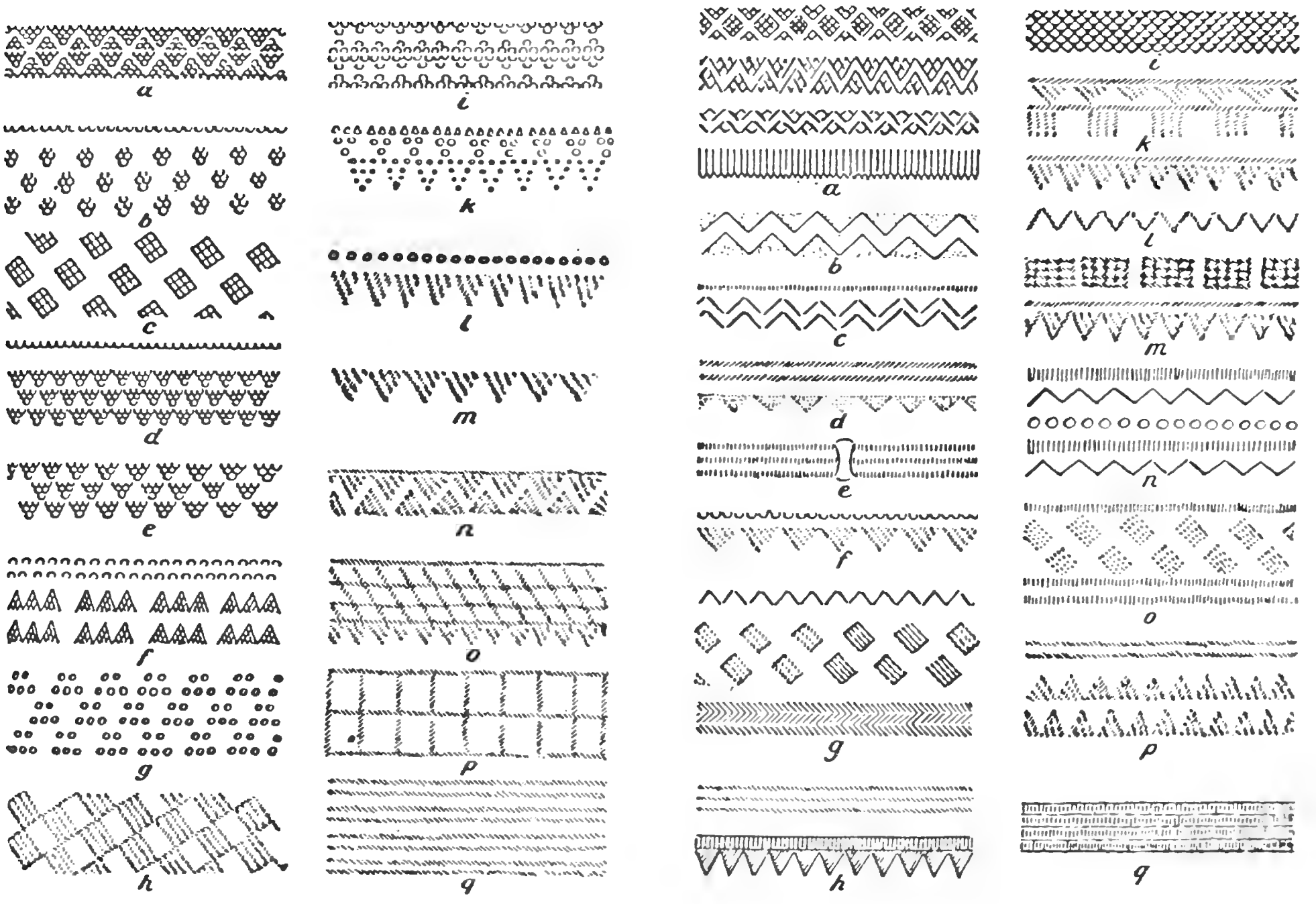

EPPUR SI MUOVE !*

"Tik laisvos bendruomenės tegali pasimokyti iš prieštaraujančių pažiūrų ir jas toleruoti. Cenzūra, išbraukianti straipsnius vien todėl, kad nesutinka su autorių nuomonėmis, naikina daug svarbesnį tikslą: pasišventimą gilesniam galvojimui ir tiesos pažinimui."

(Nicolas Charney)

Galileo Galilei, kaip ir Kolumbas, anaiptol nebuvo genijai. Jų ne iš tolo negalima prilyginti tokiems dvašios milžinams, kaip Leonardui da Vinci, Šekspyrui, arba mūsų Kantui bei Sielmokšiui.

Venecijos astronomo intelektas buvo tik vidutinis, jo žinios gana ribotos. Visas jo nuopelnas žmonijai, kad jam užteko drąsos sušukti, jog karaliui trūksta kelnių, rizikuojant už tai būti sudegintam ant laužo. Tame Italijos iškiliausių daktarų ir mokovų būryje, susirinkusių jį "teisti", spėju, didesnė pusė žinojo tiek, kiek ir jis pats, jei ne dar daugiau .

Kodėl tad jį kaltino? - Grynai oportunistiniais sumetimais. Girdi, jei sutiksime su Koperniko "erezija", jog saulė stovi vietoje, o žemė sukasi, sugriausime biblijos kosmogoniją kuri moko atvirkščiai, ir tuo prieštarausime paties Dievo apreiškimui.

Kad tai ne juokų argumentas, o kvepėjo laužo dūmais, štai Šv. Augustino autoritetingas paliudijimas : "Impacati, quia contrariis factis cum Deo sermone confligunt" (Lib. VI, de baptismo contra Donatistas, p. 166). "Netaikingi ("liaudies priešai"), kurie priešpastato Dievo žodžiams prieštaraujančius faktus" !!!!!

Tuo vienu šiurpiausios netolerancijos sakiniu atvaizduota Romos "civilizacijos, švietimo" palaima, surakinusi Europą per visą tamsiausią skandalingą viduramžį, nuo VI šimtmečio ligi renesanso.

Tuo vienu tikibinio fanatizmo įžuliu ir atviru mokslinių faktų paniekinimu sugiedama Requiem šimtams tūkstančių nepriklausomos dvasios pažangos siekėjų, sudegintų, nukankintų, ekskomunikuotų, dvasiškai ir materiališkai sužlugdytų.

Tuo vienu juodžiausios ignorancijos pasiputusiu išgarbinimu pasakoma sudiev mūsų runrašćiu pripildytoms bibliotekoms, kurių dūmai išsisklaidė jau prieš pusantro tūkstančio metų.

Netgi XVI amžiuje dar tebesiautėjo nebegrąžinamos vertės istorinių ir mokslinių dokumentų barbariškas naikinimas. Štai paties kaltininko - vyskupo Landa prisipažinimas, sudeginus maya civilizacijos astronominį, šventraščio ir žiliausios senovės istorinį archyvą : "Mes radome daugybę knygų maya raštu, bet kadangi jos buvo pilnos prietarų bei velnio melagysčių, sudeginome jas visas"!

Stebėdamas tą barbarų žygį, vyriausias maya dvasiškis - archyvaras pasikukčiodamas verkė...

* O visgi sukasi!

Bet ir žiauriai inkvizicijai bei indekso sąrašui renesanso pasekoje kiek atlyžus, Vatikano politika vis dėlto nepakito. Jo naujai įkurtas jezuitų smogiamasis ordinas ėmė toliau tęsti tokią pat tiesos ir mokslo slopinimo veiklą, tik jau kitomis, "moderniškesnėmis" priemonėmis :

"Debemos siempre tener, para en todo acertar, que lo blanco que yo veo, creer que es negro, si la Iglesia hierarchica asi lo determina".

Don Ygnazio Yanez de Onaz y Loyola. Esercizi Spirituali.

"Privalome nuolat išlaikyti visame kame tą nusistatymą, jog balta, ką mūsų akys mato, tikėti, kad tai juoda, jei Bažnyčios vyresnybė taip nustatė". (Ordino steigėjas I. de Loyola. Dvasiniai Pratimai). Baisu!

Komunistų partijos nariai įpareigoti irgi panašia melavimo prievole : jų garsusis dialektinio materializmo dėsnis begėdiškai skelbia, jog "teigimas virsta neigimu" ir atvirkščiai - pagal reikalą!

Panašaus lygio sumetimais kai kurios klikos vadovaujasi ir šiandien. Praeities istorija vis dar viduramžių astrologijos voratinklių supama ir nesąžiningų politikierių bei gramatikierių tebebandoma išprievar - tauti, padarant ją ne tiesos, o savo naudos tarnaite.

Šis mano darbas atskleidžia tik per rakto skylutę mestą žvilgsnį mūsų praistorėn. Prancūzai teisingai pavadintų jį bandymu - "un essai". Tobulas, pilnas 12 tomų veikalas, apimąs mūsų tautos 3000 metų kultūrinę, socialinę, ekonominę, politinę, kalbinę, tikybinę raidą, kuri neretu atveju sutampa su bendra žmonijos raida ir gyvenamu plotu, kaip ir dera vienai iš seniausių jos šakų, pareikalautu keliolikos atskirų sričių žinovų ir daugelio metų pasišventimo. Toks enciklopedinio masto uždavinys vienam asmeniui neįkandamas.

Nors medžiagos tebera pilnos bibliotekos, teko daugybę faktų išsijoti, nutylėti, kad neperkrautume skaitytoją, neišblaškytume jo dėmėsio ir nepaskandintume jo beviltiškos erudicijos smulkmenų jūroje. Tačiau yra pagrindo spėti, jog ir pilniausioje mūsų istorijoje jos rėmai bei griaučiai nedaug tepasikeistų, nes juos nustatė ne autoriaus sauvalė, o pati praeitis.

Todėl apsiriktume, šią knygą pavadinę "kontroversine". Ji beveik ištisai paremta visiems prieinamais, patikrintais faktais, taip kad kontroversijos joje ne daugiau, nei garsiajame Galileo pareiškime.

Jos pagrindinis tikslas Jericho trimitų garsu sugriauti prietarų ir tabu mūrus, sustatytus mūsų praeities priešų ir pažadinti jaunosios kartos troškimą eiti toliau savarankaus ieškojimo keliu. Džiugu konstatuoti, jog moderniško mokslo ir pažangos dėka, daug kas jau pradeda išsivaduoti iš tradicinių apkiautėjimo pančių.

Štai estų tyrinėtojas E.Sachs varo gilią vagą savo tautos dirvonuose. Štai oficialiai leidžiamos naujos, pasigerėtinai apdirbtos ir iškomentuotos laidos Dlugošo, Lelevelio, Tritemijaus, Girdonio ir daugelio kitų, dar prieš dvidešimts metų tariamų "eretikų". Štai H.Paszkiewicz pagrindinai sudoroja neonormanistų pasakas ir, nors labai nepalankiai mus nušviesdamas, pateikia daugybę mūsų istorijos faktų,kurių veltui ieškotume mūsų vadovėliuose.

Štai, jau 1860 metais rusų akademikas Kostomarov (Načalo Rusi) išveda variagus iš Lietuvos, Nemuno srities. Kitas istorikas, Sobolev, atiduoda mums be karo didžiulius dabartines Rusijos plotus, o Būgos, Toporov - Trubačev ir M.Gimbutienes nepriklausomai nuo vienas kitų prieitos tos pačios išvados dar daugiau praplečia niekeno jau nebeginčijamas mūsų senosios kultūros ir tautos žemes.

Štai, mūsų kylanti kalbininkė J.Statkutė de Rosales, ruošia "Lietuvių ir ispanų kalbų palyginimą", kuris pirmą kartą išves mūsų kalbotyrą iš bažnytkaimio į platųjį pasaulį, įrodant vyčių gudų lietuviškumą.

Štai, bulgarų profesorius I.Duridanov 1969 metais išleidžia "Trakische Dakische Studien", kuriuose reabilituojamas mūsų nykštukų apšmeižtasis ir išjuoktasis Basanavičius. Kokia gėda! Svetimšalis turi mus pamokyti gerbti savo Pramatėjus...

Štai S. Lesnoj, pagaliau, keliolika metų vedė kryžiaus karą prieš rusų oficialią istoriją, atitaisinėdamas Rytų Europos proistorės iškreiptus bruožus. Tasai nepailstamas tyrinėtojas surinko šalia kitų "taip sau" dalykų, gausios ir labai vertingos medžiagos.

Jo galvojimo būdas ir išvados tiek sutampa su mano paties, kad su nustebimu esu radęs pas jį net identiškų išsireiškimų. Negaliu tad iškęsti nepacitavęs jo knygos įžangos ištraukos, kuri lygiai tinka ir mano atveju.

"Šis veikalas sudaro ne tik bandymą pervertinti senovės rasų istoriją, ne tik paraginimą imtis paspartinto darbo šioje istorikų užleistoje srityje, bet ir atsišaukimą į viešąją nuomonę.

"Autorius jame nurodo reikalą sąžiningai pažvelgti į mūsų senuolius, gi, nerasdamas tokio nusistatymo pas istorikus, pristato viešajam teismui eilę faktų ir išvedžiojimų įrodančių, kad istorikai iškreipė mūsų praeities atpasakojimą.

"Kaip ir visose teismo procedūrose, čia ne vieta jausmams, o tik patikrintiems faktams.

"Tenepagalvos skaitytojas, jog nagrinėjimas įvykių, užsibaigusių prieš tūkstantį metų, yra bevertis. Atvirkščiai - jei žmones neranda savyje pakankamai objektyvumo net tokios tolimos praeities atžvilgiu, tai ko iš jų galima laukti, jiems įvertinant dabartį?

"Mūsų senovės istorija virto kreivu veidrodžiu, pagamintu pirmoje eilėje šio pasaulio galiūnams pataikavimo sumetimais. Šioje knygoje rasite daug karčių graudenimų ir įžeidžiančių išsireiškimų istorikų adresu. Tenepamano skaitytojas, kad tai kažkokių asmeniškų susirėmimų išdava. Jei mes ryžtames išeiti karu prieš ištisą korporaciją, prikišdami jai tyrinėjimo metodų klaidingumą, tai ne tik todėl, kad esame įsitikinę mūsų įrodymų jėga. Turime be to milžiniško ūgio sąjungininką - Gogolį. "Vidinio įsitikinimo" metodas, vartojamas istorikų, kurių nenugalėsi jokiais tiesos argumentais, panašus į tą patį metodą, kuri išrado Gogolio garsioji "dama, maloni visais atžvilgiais"...

(Sergej Lesnoj. Istorija Russov v neizvraščennom vide, p.5 - 7)

Leiskite man pateikti klasišką pavyzdį to "vidinio isitikinimo" metodo, išvedusio iš kantrybės mano rusų kolegą.

Señor don Juan de Dios de la Rada y Delgado, laikydamas rankoje Šventilos karūną ir visiškai suprasdamas jos aukščiausią menišką vertę, kurią pats keliolikoje in folio puslapių kruopščiai aptarė, staiga daro tokio nuostabaus begėdiškumo non sequitur* pareiškimą : "kokį meną tegalėjo turėti rasė, buvusi primityviškiausiame laukiniškumo stovyje? kuri nepajėgė suprasti iškiliausios grožio idejos sąvokos? - Ne! Tokio šedevro jiems negalima priskirti" Vaje!!!!!

Pastebėjote techniką? Iš pradžios, pagal "vidinį, neklaidingą įsitikinimą", skelbiamas koks nors biaurus šmeižtas, kurio net nesirūpinama moksliškai pagrįsti, gi pasirėmus juo, atmetama rankoje laikomi daiktiniai įrodymai.

Tai prilygsta vidurdienio metu vykstančiam apiplėšimui. Iš tamstos kišenės ištraukiama piniginė, ir dargi įžuliai pareiškiama : čia ne tamstos, BARBARO piniginė, nes joje per daug pinigų. Čia aiškus kokių INDOEUROPIECIŲ arkitų šmeklų lobis, ir todėl piniginę aš sau konfiskuoju"

Tokių skandalingų mokslinio banditizmo atveju, kaip matote, vis dėlto pasitaiko. Iš savo pusės pastebėsiu, jog kai kurių istorikų užsispyrimas užfiksuoti jų seniai padarytas klaidas, paverčiant jas evangelija, panėši neatsargios šeimininkės, užraugusios dvigubai perdaug tešlos dubenyje, desperatiškoms pastangoms išlaikyti glėbyje ir vėl suvaryti indan patižusią, besiveržiančią masę.

Tenepamiršta gerbiamieji istorikai, jog jie ne dievai, netgi ne pusdieviai, ir tokio stebuklo nepajėgs atlikti. Pažangos ir moderniais metodais paremtų atradimų jie nebegalės nuslopinti - jų prisirinko jau per daug, ir jie per daug svarbus.

Esmi supylęs pilkalnį įrodymų, kurių bešališkam skaitytojui daugiau nei pakaks, tačiau nesivyliu visus įtikinsiąs. Pagal prancūzų priežodį, nėra didesnio kurčio už tą, kuris nenori girdėti. Kurtumą savo tautos istorijai nelaikau pasigėrėtinu reiškiniu, bet jis, galingų tabu dėka, tarp mūsų kaip vėžys paplitęs.

Senovės liaudų valstybės saulėlydyje buvo tokia profesija: karaliai niekadėjai (senoviška to žodžio prasme - nieko nedaryti), pranūziškai - rois fainèants. Jie gali pasididžiuoti buvę moderniųjų "hipių" seniausieji pirmatakai Nuo vakaro ligi ryto jie gulėdavo lovoje, o nuo ryto ligi vakaro - lovoje gulėdavo. Jie turėjo aibes tarnų, tarnaičių, sugulovių, muzikantų ; valgydavo, gerdavo...svajodavo...lovoje.

Aš suteikiu savo asmenišką kuklią trijų grašių "premiją" tiems karaliams niekadėjams, kurie miega mūsų kalbotyros ir praeities dulkėse.

* Nesirišanti logikoje, prieštaraujanti duomenims.

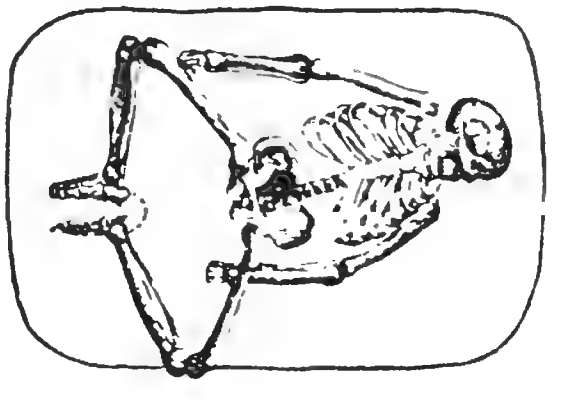

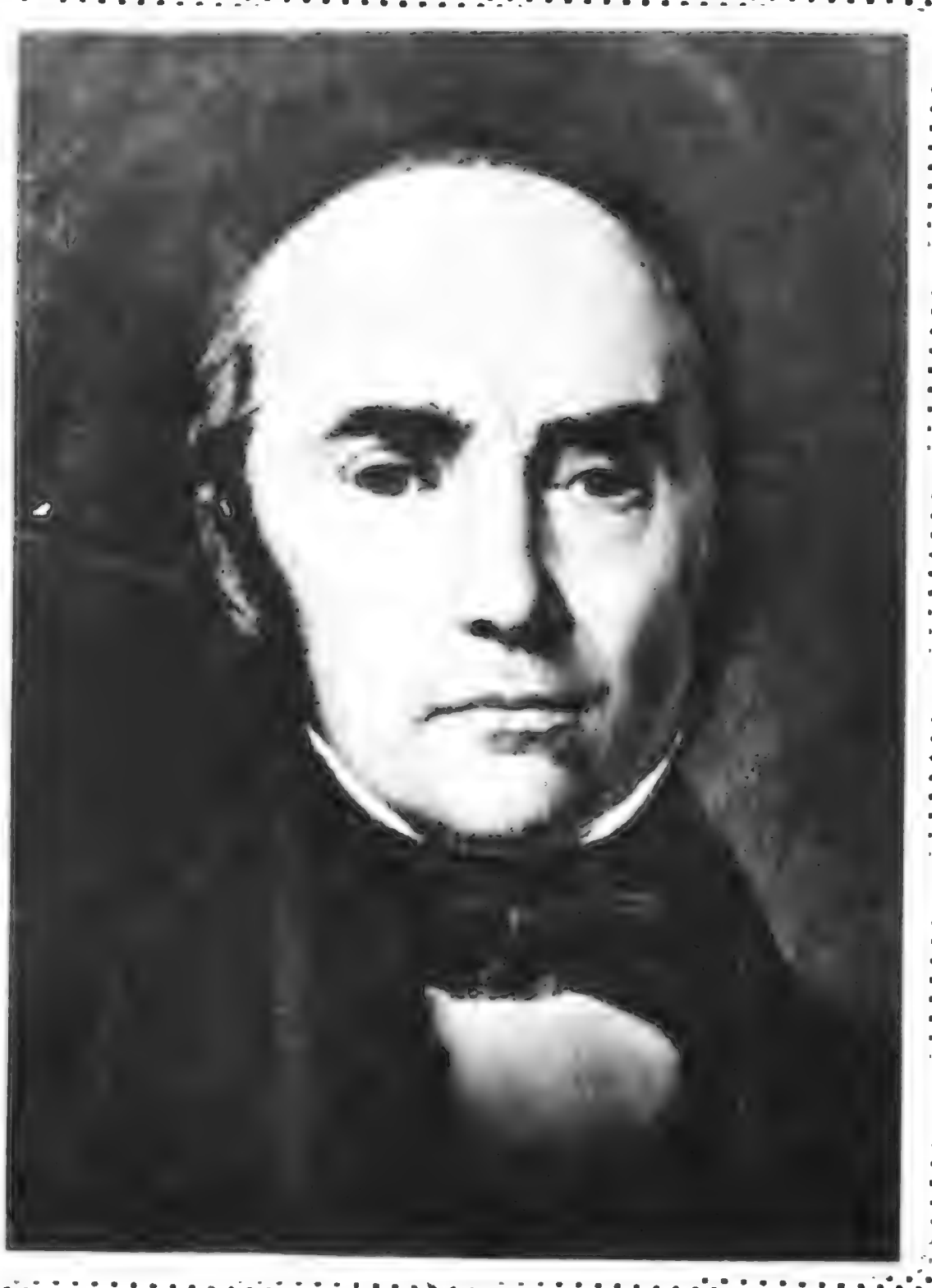

Simanas Daukantas

1793 gimė pirmasis lietuvių istorikas Simanas Daukantas. Mirė 1864.

Vijeikis, V.

KAS, KUR, KAIP, KADA, KODĖL ĮVYKO PROISTORĖJE

Datos *	Faktai	Kalbotyra	Legendos
Miocenas 15 mil. metų	RAMAPITEKAS, P. Afrikoje, sukuria pirmos organizuotos bendruomenės pagrindus : savisaugą - pagalbą	Bekalbė bendruomenė, bet jau su aukštai išvystyta socialine santvarka, pareigų paskirstymu, sargyba, maisto planingu tvarkymu, kaip bičių - taupymas žiemai, skruzdžių - amalo "karvių" veisimas ir melž., karibų sez. migr. ir apsauga nuo vilkų.	
Pliocenas 8 mil. metų	AUSTRALOPITEKAS, P. Afrikoje, atranda pirmus įrankius. Pažangos pradžia.		
5 mil. metų	HOMO ERECTUS, pradeda atsistoti ant užpakalinių koju. Didesnės smegenys, mažesnės ilties dantys.		
3 mil. metų	HOMO ABILIS bendruomenė remiasi vado, stipriausio medžiotojo kultu, ir rikiuojasi griežta disciplina pagal jėgos "rangą" iki moterų ir vaikų. Atrandami pirmieji ginklai : metamas akmuo, kujis, ietis.	Mama, ranka, pilvas, diena, naktis, ėsti , vemti, mušti, skauda.	
Pleistocenas 1 mil. metų	Didysis ledynų periodas. Nuolatinis debesuotumas išblyškina žmogaus kūną. Šaltis verčia atrasti rūbus-kailius. Ašva išsivysto Amerikoje, emigruoja Azijon. Tai equus Przewalski - "žemaitukų" veislė.	Ašva, tauras, liūtas, šilta, šalta, stovėti, bėgti, daug, maža.	
Paleolitas 200.000 m.	HOMO SAPIENS, neandertalio rasė, paplinta visamę senajame pasaulyje. Lindi urvuose. Medžioja. Paskutinis ledyno periodas.	Saulė, lietus, urvas.	Prisisotinęs, žmogus ima dainuoti, šokti.
Mezolitas 60.000 m.	HOMO SAPIENS SAPIENS, Cro Manionų rasė pašalina iš Europos dar labai artimus bezdžiones tipui neandertaliečius, atneša pažangius ginklus, įrankius, meną (tapybą, statulėles), laidojimo kultą (dolmenus) ir saulės kalendorių (menhirus). Stebėtinai tobulas ir pažangus akmens apdirbimas ir šlifavimas.	Sotvaras, gera, bloga, tėvas, darbas, akmuo, vanduo, gražus, metai.	Sotvaro garbinimas. Protevių kultas ir saulės, vandens, mitai.
Neolitas 30.000 m.			
10.000 pr.Kr.	"INDOEUROPIEČIAI" - Arijai atsiranda Persijoje. Sukurdami ugnis, sulaužo dienos - nakties ciklą.	Agni - ugnis, mintis, šventas, siela, kova,	Manu legenda. Indros ir Pramatėjaus mitai.

Chalkolitas 7.000 pr.Kr.	Pirmasis metalurgijos centras Š. Persijoje. Sėslių civilizacija. Išvystymas gyvulių, javų, vaismedžių, gėlių "kultūringų" rūšių atrankos būdu. Mūrų statybos pažangi technika "suleidžiant" akmenis. Astronomijos, medicinos, administracijos aukštas lygis.	Arijas, kalvis, javas, sodyba, gautas, banda, matas, muitas, karalius, Prabaltų prokalbė ima skilti į dialektus.	Urano (Varūno - Mitros), Upelonio, Gemalės mitai. Arijų kal. prad. data : 5.508 m. prieš Kristų. Biblijos Adomo mitas, hebr. kalend. 3761 m.
5.000 pr. Kr.			
4.000 pr. Kr. Bronzos amž. (2300 - 750)	Upeningių ekspansija visame pasaulyje. Žegliuotės, rašto atradimas. Indų slėnio civilizacija paplinta Ramiajame vandenyne. Peru kultūros centras.	Varūna, arijas, muitas žodžiai P.Amerikoje.	Neptuno (Nauupetonio) mitas. Majų kal. 3200m.
1500 pr.Kr.	Egipto, Assyrų, Minojų, Hetitų, Pelasgų kultūros.	Eisčių, persų, gaučių, vand. gemar. žodžiai.	Babil. kalend. 2000 m.
Geležies Amž. 1200 pr.Kr.	Trojos pasaulinės imperijos žlugimas. Vidužemio civilizacijos atžanga ir rašto netekimas. Palestina užkariaujama Mozės - Jošua žygiu.	Arijų kalbų skirtumai vis didėja.	Gudų kalend. 1490 m. Dzeusas ir jo Olimpas. Etruskų atvyk. Italijon
750 pr.Kr.	Graikų imperijos ir laivyno kilimas. Romos įkūrimas. Pirmoji Olimpiada 776 m. Skitų invaz. Persų imper.	Galutinis Arijų kalbų išsiskirstymas.	Giesmės apie didvyrius, atletus ir keliautojus. Epas. (Eiliuota istorija)
412 pr.Kr.	Gudai išstumia gemarius iš Panonijos. Peloponezo		
330 pr.Kr.	pasaulinis karas. Persų imperijos žlugimas.		Legendos - tikrų įvykių
375 po Kr.	Šermačios griuvimas. Baltai užkariauja Romos imp.		atpasakojimas retorikos
700 - 900 m.	Arabų imper. įsigalėjimas. Didžioji Gardarikės gadynė.		puošniomis priemonėmis.

1168 po Kr. Šiaures Roma, Arijų sostinė Arkona sudeginama. Galas pirmutines pasaulio civilizacijos, kurioje veidmai - nystė bei apgavystė buvo baudžiamos mirtimi, iššaukus nusikaltelį dvikautėn. Pradžia naujos "civilizacijos", pagrįstos demagogija ir beatodairiu savinaudišku planetos naikinimu.

* Daugelis datų tik apytikrės. Jų tikslus nustatymas tai mūsų rimto mokslo svarbus uždavinys. Ta lentele tik norėta grubiais bruožais įrėminti žmonijos raidą, tuo būdu nustatant mūsų tautos joje vaidmenį.

Jonas Basanavičius

1851 Gimė lietuvių tautinio atgimimo patriarkas "Aušros" steigėjas ir redaktorius dr. Jonas Basanavičius. Mirė 1927. Vijeikis, V.

DALIŲ PIEŠINIAI

Originalūs P. Weckstromo kūriniai šiai knygai

I dalis : TACITAS GINTARO PAJŪRYJE 7

II dalis : SUŠALĘS STUDENČIOKAS 80

III dalis : EIVARYS 118

IV dalis : UŽBURTAS KARDAS 160

V dalis : PASKUTINIS PILKALNIS 210

VI dalis : KARALIAUS MARGERIO SAPNAS 317

PROISTORINIAI ŽEMĖLAPIAI

Originalūs J. Andriaus darbai šiai knygai

6 il. - Lietuvos valstybė 372 metais po Kr. 29

52 il. - Mūsų popiežių sostinės 48

61 il. - Eisčių bazės 278

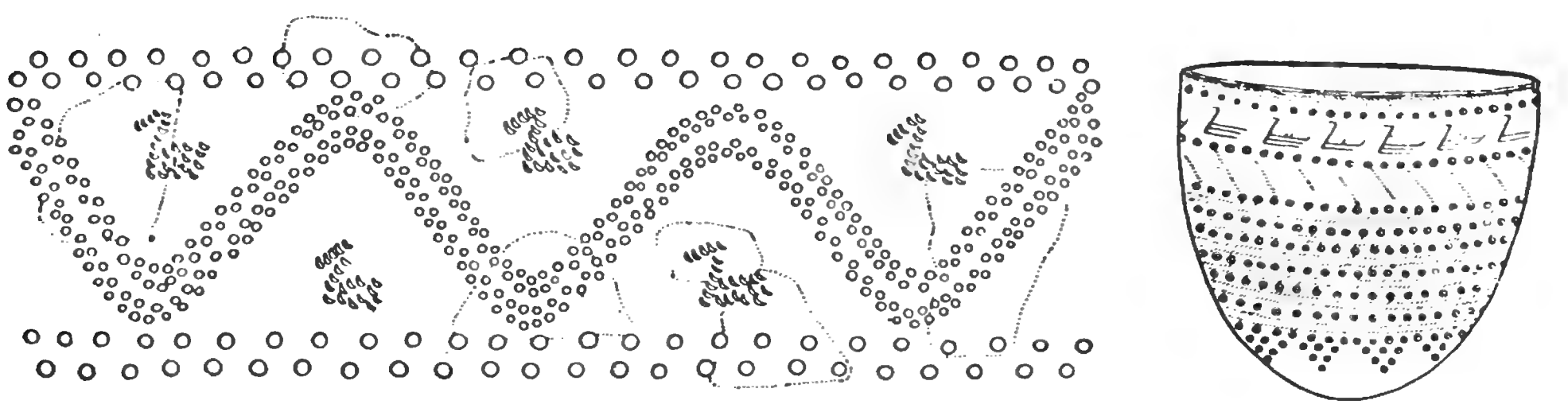

FIG. 121. Classical comb- and pit-marked pottery with water birds, Phase III. *Left*, ornament on pot from Voi Navolok 9, northern end of Lake Onega; *right*, reconstruction of a classical comb- and pit-marked pot with swimming water birds. *After* Gurina, 1951b.

ILIUSTRACIJŲ SĄRAŠAS

I DALIS

1. Pilkalnių tautos išsiplėtimas 11
2. "Skitai" balnoja žirgus 12
3. Vyties ir falangos kova 13
4. Šermačių draugonė atakuoja Suveinia 23
5. Mūsų "pradžios" lenkų versija 27
6. Lietuvos valstybė 375 m. po Kr. 29
7. Gintaro kelias 220 m. prieš Kr. 32
8. Senslavių abėcėlė 47
9. Baltų protautės plotas 1500 m. prieš Kr. 48
10. Tautiniai rūbai 400 m. prieš Kr. 64
11a. Berberų gintaro eilutė ir galvos aprėdas 65
11b. Kuršių II šimt. po Kr. galvos aprėdas 65
11c. Turingijos pilkalnyje rasta gintaro eilutė 65
11d. Tokia pat pas berberus šiandien 65
12. Tuluzos vyčių gudų valdovo Vytis 76
13. Aragonos karaliaus Vytis 76
14. "Gotų" stilius mūsų pilkalnio viduje 77
15. Eitonių Rikio graiba (antroji iš kairės) 78
16. Baltų meno graibos iš viso žemyno 78

II DALIS

17. Perkūno stovylėlė rasta Šernuose 88
18. Perkūno stovylėlių radybų vietų žemėlapis 88
19. Perkuno atvaizdas pas hetitus 90
20,21. Arų - lelijų kilmė 93
22. Hetitų dvigalvis aras - pergalė 95
23. Hetitų dvigalvis aras skrieja virš vandens 96
24. Aro papėdė Krokuvoje - Gintaro kelias 96
25. Gimerių Vyties puolimas - aras lelija 95
26. Trys varuliai Krokuvos katedroje 97
27,28. Žirgai iš Skitijos ir Danijos 104
29. Aukso karuolis (Didysis Trojos lobis) 108
30. Bronzos karuolis iš Pakuonio 108
31. Pasidabruotas karuolis iš Salantų 108
32. Gintaro taurė (Didysis Trojos lobis) 109
33,34. Trojos ir Žygaičių labriai 109
35,36,37,38. Trojos griuvėsiai 110,111
39. Perkūnas ir Gemuva Tolius 112
40. Arnuvandas ir Tautgaila 112

III DALIS

41. Gintaro kelias III - IX šimtmety po Kr. 120
42. Trilaukės (T - O) žemėlapiai 121
43a. Tikrasis mūsų žemių stovis XIII šimtm. 141
43b. Eisčių tauta XIII - XIV šimtm. 142
44. Olbijos raiteliai su veltmilo apančia 150

IV DALIS
45. Rasa Marėta ir Merkurijus 175
46. Paminklaĩ Rasai Marėtai Pareinyje 176
47. Voluinėno pinigas 199
48. Vada Karic paminklinė lenta Salzburge 200

V DALIS
49a. Eitonių Rikio aukso qsotas 239
49b. Trojos identiško stiliaus qsotas 239
50. Arijų sauluva 240
51a. Nilakanta 248
51b. Virupakša 249
52. Mūsų popiežių sostinės 254
53. Prūsų runos 262
54. Lietuvių runos 263
55. Jotvingių runos 266
56. Ritualines probaltų runos 268
57. Vanduolių runos 268
58. Sėsnų - varulių runos 270
59. Eisčių runos 274
60. Arijų tikybos atvaizdavimas 276
61. Eisčių bazės 278
62. Velykų salų plokštė 282
63. Velykų salų ir indų rašto palyginimas 284
64. Hetitų seniausias rastas 285
65a. Šiaures Italijos Etruskų seniausias raštas 285
65b. Hetitų Karkiemio raštas 285
66. a,b, Liaudų "gotiko" pirmatakai 286 - 287
67. Šviesos dievas Mitra - Varūna 294
68. Mitra - liūtas Krokuvoje 295
69. a,b, Mitraistiniai liūtai Anatolijoje 295
70. Dvigalvis Mitra - Varūna iš Karkiemio 296
71. Mitra ir Saulė - bičiuliai 297
72. Mūsų Krivių Krivaitis liturginiuose rūbuose 298
73a. Baltasis Žinys 299
73b. Tas pats Žinys sauluvos ratuose 300
74. Trojos baltasis Žynys prie sauluvos rato 301
75. Pylisgų baltieji Žyniai 301
76. Ugnies signalizacijos bokštas 303
77. Baltų karaliaus Rikio Švento karūna 313
78. Šv. Kazimiero Jogailaičio karūna 314
79. Variu Rikio dinastijos dvidančio variantai 315

VI DALIS
80. Šventilos karūna.

VINJETĖS

Knygos viršelį atvertus : Sauluvos simbolis, apsuptas žvaigzdžių rato, ir dvigubo Agni - Švenstingos ženklo (aštuonios šakos vietoj keturių).
O.Klikūnaitė. "Rankdarbiai", 13 p. Vilnius, 1959 m.

Knygos metrikos puslapyje : Garsusis "lelijų" motyvas, mūsų liaudies meno ryškiausias požymis.
Dr.J.K.Valiūnas, "The living testament of faith and courage". 12 ir 42 p. New York, 1959 m.

I Dalies puslapyje : Arijų Šventojo Gyvybės Žalčio "koplytėlė" Raseiniuose. Jo kultas buvo paplitęs ir pas hetitus, finikiečius, etruskus bei Vidurines Amerikos mayų tarpe. Tai derliaus, vaisingumo ir bendrai gyvybės simbolis.
P.Galaune. Lietuvos liaudies menas, 109 p.

1. p. Švenstingos simbolis su lelijų papuosimu, - stilizuota mūsų runraščio raidė "X" (S). Viduramžių rankraščiuose pirmoji teksto raidė visuomet taip išpuošiama, kartais ištisu paveikslu.
Kražių kraičio skrynia. Runraštis autoriaus.
(Pal. Vl. Vijeikio "Lietuva mano tėvų žemė", 123 p., tačiau jo Švenstinga sukasi atbulai, prieš saulę. Tai prakeikimo, užkėrėjimo ženklas, - žiūr. mano straipsnį "Kęstučio priesaika", N.V. #2, 51 p.)

2. p. Pravieniškių šventstulpio viršūnė, su keturiais Perkūno žaibais ir astronominiais runraščio kalendoriniais ženklais, kuriuos aptarsime vėliau. Ant jaunojo menulio nedrąsiai užkrautas daug vėlesnis katalikų kryželis. Apačioje Aušrinė - tekanti Saulė.
"Lietuvių liaudies menas, smulkioji architektura". Vilnius, 1970m.

3. p. Arijų "aštuoni vėjai" (pasaulio kryptys). Sanskrito šventraštyje nuolat linksniuojami šventieji skaičiai 4 ir 8. Pastebėkite pirmą vinjetę iš kairės : jos viduryje seniausio Mikėnų civilizacijos runraščio ženklas.
O.Klikūnaitė. "Rankdarbiai", 12 p. Vilnius, 1959m.

3. p. Trakų pilies rekonstrukcinis piešinys. Gaila, profesorius nepridėjo gotiškų bokštų aukštųjų strėlių, - turime istorinį liudijimą, jog tokios turėjo būti, vėliau pamatysime kodėl.
Prof. Z.Morelowski. "Zarysy syntetyczne sztuki Wileńskiej".

8.p. Tradiciniai margučių piešiniai, kartojami per tūkstantmečius iš kartos karton be pakeitimų : Sauluvą, apsupta Žvaigždyno, ir Sauluva dvigubos Švenstingos rate.
J.Baltrušaitis. "Lithuanian folk art" p.75. München 1948 m.

9.p. Štai kaip atrodė Gintaro kelias 2000 metų prieš Kristų. Dniepro vidurinėje tekmeje buvusio neolito laikų kaimo rekonstrukcinis piešinys (pagal Passek). Tvarkingai ratu surikiuoti namai nurodo planavimą, viduryje vado butas ir didžiausias pastatas - bažnyčia. Toki pat išdėstymą dar užtiksime.

M. Gimbutiene. The prehistory of Eastern Europe.

16.p. "Lutecijos" - Liaudiečių miestelio (vėliau Paryžius) Perkūno aukuro atnašavimo akmuo, atrastas Notre dame požemių pamatuose, ir dabar laikomas didžiojo altoriaus užpakalyje. Tai parusių (parisii), - Senos laivininkų - upeningių atvaizdavimas.

J. de la Monneraye. "Paris", p. 13. 1946 m.

17.p. Kiaunių porelė - viršutinis mūsų ūkininko lango papuošimas. Mūsų "gotiškas" menas, kurį Arijai suteike pasauliui, pasižymi griežta simetrija, formų be galo drąsiu bei grakščiu stilizavimu, augmenijos ir gyvulėlių tikra nenuduota meile ir geometriniais, tiesių linijų motyvais. Tai absoliuti priešingybė jezuitų "barokui", kreivių ir chaoso stiliui.

P. Galaunė. "Lietuvių liaudies menas".

20.p. Kairėje - Vilniaus miesto "Subačiaus vartai".

Dešinėje - Laon miesto vartai Šiaurės Prancūzijoje, "liaudų" įtakos srityje. Čia ne mano palyginimas. Geriausias Vilniaus krašto meno žinovas prof. Z.Morelowski pats pastėbėjo tą sensacingą sutapimą, kuris sugriauna prancūzų "savarankaus, iš nežinios atsiradusio" gotiko pasakas. Jisai pateikia savo brosiūrėlėje ir daugiau tokių sutapimų.

Prof. Z.Morelowski, ibid.

21.p. Sauluva - mūsų liaudies meno siuvinėjimų motyvas.

O. Klikūnaitė, ibid. 12 p.

28.p. Girunėnai (Geranoiny), Lietuvos Kanclerio Goštauto pilis. (Prof. Morelowskio rekonstrukcija). Jai atitinka identiškai pastatyta Buren pilis Olandijoje. Vėlgi paties profesoriaus palyginimas. Pateikdamas daugelį kitų pavyzdžių, jis nusistebedamas pažymi, jog tik pas mus ir Pareinyje buvo atrasta "pilies viduryje ežero" apsigynimo technika. Olandų keliautojas Delannoye, aplankęs mus Vytauto laikais, irgi tą pastebėjo...

Prof. Z.Morelowski, ibid.

40.p. Kijevo didžiojo kunigaikščio Vladimiro (980 - 1016) sidabro pinigas su "Gedimino stulpais". Tai senoji Baltų karalių (Varulių - Varingių) dinastijos garbė.

Bolšoj enciklopedičeskij slovar', Petersburg. 1880 m.

39.p. Kairėje : Trakų pilies planas.

Dešinėje : Coucy pilis Šiaurės Prancūzijoje.

Prof. Z.Morelowski, ibid.

Kazys Būga

1879 gimė vienas žymiausių kalbininkų Kazys Būga. Mirė 1924. Vijeikis, V.

Autorius 1909 gimė Kaune.

44.p. Vilniaus apskr. Pastovų v. klėtis, su "balkonė" - išsikišusių balkių statyba, gotiško stiliaus aiškus pažymys.

Prof. Z.Morelowski ibid.

50.p. Kairėje : medinė Sauluva aštuoniais spinduliais (Aštuoni vėjai).

P.Galaunė. Lietuvos tautos menas.

Viduryje : Lietuviai (rasai) vedasi slavų vergą. S.sl. maldaknyge .

Vl. Vijeikis. Lietuva mano tėvų žemė.

Dešinėje : Vyties ir katalikų kryžiaus kova. Kad tai ne stačiatikių mums įpirštas, o mūsų jiems suteiktas simbolis, liudija "stebuklingas" vyties kryžius "Cruz de Caravaca", plačiai garbinamas...Ispanijoje!

P.Galaunė, ibid.

52.p. Kairėje : "Aušrinė" - tekančios saulės, didvyrių Ašvinių simbolis, mūsų tradicinių margučių kartojamas per amžių amžius.

Dešinėje : "Sauluva" keturiais šventais spinduliais mūsų ukininkoklėtyje...Ją vėl sutiksime Krivių Krivaičių šventųjų gulbių ratuose!

P.Galaunė, ibid.

54.p. Ankstyvųjų viduramžių Baltijos laivynas, su "matos" lizdais stiebų viršūnėse, "mateločių" - žvalgų buveine.

Press ant Information Dept., Ministry of Foreign Affairs.Copenhagen,1964. "Prehistory, History, Language," 62.p.

56.p. Palemono pilkalnis. Bet anot mūsų nykštukų, Palemono nėra buvę! Tegul, tegul...Ką jie tuo nori pasiekti? Kodėl tas įžulus, apsiputojęs savo praeities atsižadėjimas,paneigiant net visą kalną - daiktinį įrodymą? Lygiai taip viso pasaulio nykštukai spiegte spiegdami cypavo, jog "Troja tai mitas", kol Schliemanas, atkasęs Miestą, užciaupė jiems gerklytes.

Vl. Vijeikis, ibid.

62.p. Papilės pilkalnis (Pusiaukelis tarp Mažeikių - Šiaulių). Kiek rieškučių žemės reikėjo sunešti, 300 pėdų kalnui supilti? Kiek šimtų tūkstančių pamaldžių dalyvių?

Vl. Vijeikis, ibid.

71.p. "Mušėtė" - smogiamasis peilis,naudotas ūkio reikalams: prasiskinant kelią miškyno tankmėje, namų ruošos darbams ir t.t., kurį ir moterys vartodavo, kaip liudija kapų iškasenos. Tai jokiu būdu ne kardas, o tokio pat vardo ispanų "mačetė", ir šiandien tebevartojama tiems pat tikslams. (J. de Rosales suteikta).

R.V. Kulikauskiene. Lietuviai IX - XII amžiais.Vilnius,1970.

75.p. Viršuje 1413 m. Vytauto antspaudo Vytis.

Apačioje : 1224 m. Rimgaudo antspaudo Vytis.

Pastebėkite, jog tie senoviškiausi atvaizdai laiko kardą visai taip, kaip Baltų karalių Ispanijoje palikuonių Vytis (76 p.) Dabartinė mūsų Vytis nupiešta pagal XVI amž. lenku itakos Jogailaičių antspaudus.

Vl. Vijeikis, ibid.

77.p. Majų civilizacijos statyba: "gotiški" laužyti skliautai, mūsų statybos neabejotinas, būdingas pažymys. Viršuje, - du pavyzdziai iš šventyklų Uaxactun mieste, apačioje kairėje - Uxmal gubernatoriaus pilies, dešinėje- Čičen Itza sostines šventyklos.

S.G. Morley. The Ancient Maya.

79.p. Medine Sauluva šventstulpyje ir kaipo lango papuošimas. Arijų senoviškiausio šviesos Dievo Mitros kulto išlieka.

P. Galaunė ibid p. 67 ir 229.

83 ir 87 p. žiūr. 119 p. aptarimą.

101.p. Būdingas mūsų kryžiaus ornamentas, kuri rasime Ispanijoje, Šven - tilos karūnos kryžiuje.

Vl. Vijeikis, ibid.

107.p. Hetitų karaliaus Tarkumuvos antspaudas. Reikia stebėtis aukšto meno raižiniu ir skriestuvo vartojimu, įrodančiu geometrijos pažangą.

T. Beran. Ancient Seals.

110.p. Virupakšos (Saulės Dievo) prieš inkų civilizacijos astronominė šventykla Andų kalnyne, 200 mylių į šiaurę nuo Cuzco.

V.W. von Hagen. The Realm of the Incas.

Pakša sanskrito žodis, reiškiąs astronominį laiko skaičiavimą - (kalendorių). Viru Dievą vėl sutiksime V dalyje. Dabar tik pastebėkite be galo mums budingą statybos stilių, "suleidžiant" akmenis preciziškai be jokių kalkių ar cemento ir palyginkite su identišku metodu, vartotų mūsų sostinės Trojos mūruose. Tai neolito aukščiausias pasiekimas. Tie architektai ne kiek nebuvo blogesni už šiūdieninius, manding, daug geresni, nes jų pastatai atsilaikė per keletą tūkstančių metų.

Tokį "suleidimo" būdą mačiau tebevartojant mūsų kaimo dailydžių medžio statyboje. Ant jau įdėto sienon rąsto padedamas žalias, neapdirbtas sekantis. Jie, žinoma, lygiai nesueina. Tada dvišaku instrumentu, kurio galai baigiasi aštriomis vinimis, brėžiama per abu balkius lygiagretės linijos ir, nuėmus viršutinį, abu kirviais nutašomi pagal braižą. Vėl uždėjus, gaunamas puikus, preciziškas "suleidimas".

115.p. Trakų pilies rekonstrukcinis piešinys, su neteisingai nupjautais bokštais, vietoj aukštų strėlių.

Vl. Vijeikis, ibid.

117.p. Šventasis Jurgis, ankstesnis trakų Gaurikulis (Herkules), didžiausių ir kilniausių žygdarbių simbolis, yra artimas ir mūsų Vyties atvaizdui bei prasmei. Tos figurėlės stiliaus žiliausios senovės įrodymas tai jos trakų-frigų šalmas. Tai negali būti katalikų ikonografijos įtaka, nes tuo atveju jis muvėtų Vakarų riterių viduramžių aprangą. Čia aiškiai mūsų pamaldus dievdirbys kartojo tūkstantmečių tradiciją, jos nekeisdamas, nes trakų šalmas pasaulyje buvo nustotas nešioti netrukus po Aleksandro.

119.p. Mūsų tautinių juostų "gotiškas" menas pilname jo grožyje. Tiesių, geometrinių linijų kompozicija, simetrija, piešinio skoningumas. Tą mūsų klasišką "eglaitės" motyvą vėliau užtiksime...Kretoje,gi "lelijų" motyvas sudaro būdingiausią mūsų liaudies meno bruožą.

Vl. Vijeikis. Lietuva mano tėvų žemė.

125.p. Ideali gotiška katedra.

Viollet Le Duc (1814 - 1879), garsusis prancūzų architektas, rastauravęs daugelį gotiškų pastatų, tarpe jų Notre Dame, bandė šiuo piešiniu parodyti pačią giliausią gotiško stiliaus esmę. Mat, praktikoje, žymi katedrų dalis liko "nedastatyta", jų bokštai užbaigti pusiau aukščio, pamatams pradėjus smukti nuo milžiniško svorio, kitų bokštų strėlės nesimetriškos, įvairiems meistrams per šimtą metų juos statant. Daug kitų bokstu sugriuvo ar nugriauti vėliau- tai ypač pastebime pilių bokštuose, kurių strėlės tyčia buvo nukertamos, nes ant jų plevėsavo nepriklausomo kunigaikščio, karaliui pasipriešinusio garbė. Strėlių dar įdomesnę paskirtį teks aptarti vėliau.

126.p. Kairėje : eglaitė sudėstyta šventuoju 4 skaičiumi (Keturi vėjai).
Dešinėje : Sauluva ir Žvaigždynas (2 x 7 - Mitros ženklas).
O. Klikūnaitė. Rankdarbiai.

131.p. "Vizigotų" vietovardžių išsidėstymas Prancūzijos pietuose.

Pačių prancūzų didžiausio proistorės žinovo (kuriam pritaria visi kiti) sudarytas žemėlapis, rodantis vyčių gudų kalbinę įtaką. Tame žemelapyje tenka pridėti apie 500 Šerviečių ir tiek pat Matų šiaurinėje dalyje, ligi Loaros upes. Tada susidarys ištisiniai brūkšniai per visą plotą...
Walter von Wartburg. Les Origines des peuples Romans.

133.p. Vyties vado šventasis Labrys - kartu kovos priemonė ir jo laipsnio pažymys. Jis "Kauningas", Kaunutas, Karalius. IX amž. Danijos iškasena.
Press & Information Dept. etc.

135.p. Kairėje - Galšėnų (Galo - Eisenų) pilis Ašmenos (Eis - Mainos) ap.
Dešinėje - Hamale (Gemalių) pilis prie Antverpeno.
Prof. Z.Morelowski, ibid.

136.p. Šventieji Labriai. (akmeniniai kovos kirviai). Kairysis rastas pietų Lenkijoje, prie Sandomiro, dešinysis prie Vilniaus. Tai daiktiniai įrodymai mūsų tautos užimamo ploto 1800 m. prieš Kr.
M. Gimbutiene. The Prehistory etc.

137.p. Varingių - kimerių bronzinis trimitas. Danijos 1800 prieš Kr. iškasena. Ligi šiol jau apie 30 tokių surasta. Jie visai atitinka 2500 metų veliau vartotiems rasų ir vykingių trimitams kurių, dėl jų gausumo, dokumentuoti netenka. Pastebėkite Mitros "7 garsų" Sauluvą trimito žiotyje.
Press & Inf. Dept. etc.

140.p. Vykingių laivas, kuriame palaidotas vadas. IX amž. Danijos iškasena. Laivo priekyje būdavo koks nors mitologinis atvaizdas, jam atskirti nuo kitų. (Dabartine skautų sistema).

Press & Inf. Dept. etc.

147.p. Autentiško mūsų Vyčių - vykingių laivo rekonstrukcija pagal gausias iškasenas randamas Danijoje. Patikrinus profilį kompiuterio analize, laivu statybos ekspertai su nustebimu konstatavo, jog to modelio forma išreiškia idealų hidrodinamiškai greičiausią laivą (sudaranti mažiausiai pasipriešinimo plaukiant). Kaip mūsų dailidės - meistrai sugėbėjo prieš 1000 metų surasti tokią tobuliausią formą? Atsakymo reikia ieškoti Venecijos vandų senoviškiausioje tradicijoje. Ten iki mūsų laikų kasmet ruošiamos gondolų lenktynės - tai miesto didžiausia šventė. Tuo būdu mūsų laivų statytojai surasdavo vis geresnę, vis greitesnę formą.

Press & Inf. Dept. etc.

148.p. Vykingių karaliaus Kaunuto IV pilis Aagersborge, Jutlando pusias. Tai buvo mūsų Vytingių išeities bazė puolimams prieš Angliją. 1086 metais ji buvo sukilusių danų paimta, kai baigesi paspirtis iš užimtų Eismarių. Didžiulė tvirtovė, kurioje lengvai telpa 100.000 karių, įrengta upės vingyje, kuri ją saugo iš trijų pusių. Ketvirtoje iškastas gilus kanalas, į kurį aišku buvo įleidžiamas vanduo, priešui užpuolus. Už jo - kareivines. Geometriškai tikslaus rato viduje, saugomos aukšto pylimo, vadovybės būstines. Čia ne paprastų "jūros piratų", o patyrusių karo statybos architektų puikus kurinys. (Pal. mūsų statybą Gintaro kelyje, 9.p.)

Press & Inf. Dept. etc.

151.p. Tautinė juosta su šventaisias 4 ir 8 skaičiais.

O. Klikūnaitė, ibid.

154.p. Vykingių kardas. Jo forma sutampa su bronzos amžiaus kimerių (gemarių) Danijoje vartotais kardais. Ar ne keista?

Press & Inf. Dept. etc.

156.p. V. M. Coronelli Šiaurės Amerikos 1688 m. žemėlapio dalis, su tokiu užrašu: "ESTOTILANDIA o the New Bretaigne & Tierra de Labrador, scoperta da Antonio Zen Patrizio Veneto nel 1390, Prima che gl' altri Paesi dell America fossero conosciuti".

"EISTOLĖS kraštas arba Naujoji Bretanija & Labradoro žemė, atidengta Venecijos Patricijaus Antano Zeno 1390 metais, ankščiau nei kiti Amerikos kraštai buvo žinomi". Pastebėkite, jog Venecijos geografas "pamiršo" paminėti Kolumbo vardą...

159.p. Žemaitijos velnias pasakose labai naivus ir lengvai apgaunamas - greičiau žioplumo, o ne juodžiausio pikto simbolis, parodo mūsų tautos taurią sielą, nepažįstančią didžiųjų nuodėmių.

P. Galaunė, ibid. 198 p.

162.p. Šventojo Balių Varonio (Wulfran) katedra, mūsų užkariautojų "normanų" - Vytingių pastatyta Abbeville, "iš nežinios atsiradusiu" gotišku stiliumi, kuri dabar savinasi vėliau atsiradę prancūzai.

Elie Lambert. Le style gothique, Planche XXV.

168.p. Akmens peilis, 3000 metų prieš Kr. Europos šiaurės neolito iškasena - tokių rasta keletas tūkstančių. Nepaprastai tobula forma ir meistriškas medžiagos ir technikos apvaldymas liudija aukštą kultūrą.

M. Gimbutiene. The Prehistory etc.

180.p. Kulikauskiene, sausu "mokslišku" žargonu taip nusako eksponatą: "Skiltuvas ažūrine viršutine dalimi. Bandužiai". Tai gana ryškus pavyzdys, kurioje vietoje mūsų proistorė šlubuoja. Ta draugė niekad negirdėjo apie mitologiją. Valio. Paduokita sau rankas. Vatikanas irgi niekad "negirdėjo" ir nepasiruošęs girdėti apie mūsų mitologiją. Bet kas iš bešališkų skaitytojų turi 20/20 akis, be didelio vargo pamatys, jog toji "ažūrinė dalis" ne šiaip sau skylučių skylutės, o vaizduoja mūsų gerai pažįstamus Ašvinius, jojančius priešingomis kryptimis. Tai Ryto ir Vakaro Aušrinės. Išskelta iš titnago žiežirba, Agni - Ugnis, tai tų dvynių Saulės raitelių nešama pasauliui Mitros dovana.

R.V. Kulikauskiene. Lietuviai IX - XII amžiais, 97 p.

187.p. Kernavė - pusiaukelis tarp Vilniaus ir Jonavos, ant Nėries vandens kelio. Jonava - ant Nėries ir Šventosios santakos. Beveik visi mūsų pilkalniai, - o ju yra šimtai - turi tą strateginę reikšmę : tai Gintaro kelio ir jo atsišakojimų atramos taškai. (Pal. V. Biržiškos žemėlapį "kryžiuočių ir lietuvių pilių sistema ant Nemuno - Nevėžio kelio", jo monografijoje apie "kryžiuočių kelius į Lietuvą").

Vl. Vijeikis, ibid.

188.p. Voveraičių porelė. Žiūr. 17 p. vinjetės aptarimą.

P. Galaunė, ibid.

194.p. Gallegus aukso ragas iš 400 - 450 po Kr., rastas Danijoje.

Press & Inf. Dept. etc.

200.p. Kairėje : Jaroslavo Išmintingojo (1016 - 1054) sidabro moneta.

Bolšoj Enciklopedičeskij Slovar' etc.

Dešinėje : Vyčių - vykingių nešiotas ant krūtinės Perkūno kūjo simbolis, ritualines reikšmės, kaip katalikai nešioja savo medalikėlius. Matome, jog Baltų karalių garbė, tai tas pats stilizuotas kūjis. (IX amz.)

Press & Inf. Dept. etc.

208.p. Rytprūsių žvejų antkapio medinė lenta. 2 - 6 amžiuje paminklinės lentos budavo akmeninės su runraščio užrašais. Tokių dar užtiksime.

Lietuvos liaudies smulkioji architektūra. Vilnius, 1968 m.

209.p. Arijų Rūpintojėlis nieko bendra su krikščionybe neturi, nes randama jo statulų žiliausios senovės, prieš Kristaus laikų iškasenose. (Pal. 1968 m. Padunojaus kasinėjimus).

P. Galaunė, ibid. 172 p.

213.p. Lietuvoje labai paplitęs kryžiaus ornamento motyvas, kuri rasime Ispanijoje, pas Baltų karalius...

J. Baltrušaitis. Lithuanian folk art.

219.p. M. Gimbutienės sudarytas "Baltų žemių" tarp 1 - 500 po Kristaus žemėlapis, suderinant savo archeologinius duomenis su Būgos ir Toporov - Trubačev kalbotyros studijomis, nagrinėjant to ploto lietuviškus upių vardus.

Štai mūsų mokslininkės komentaras :

1. Baltų. 2. Suomių - ugrų. 3. Zarubince vietovės, II amž. prieš Kr. - II amž. po Kr. 4. IV - V amž. po Kr. kapinės, menamos krivičių (kūrivičių, mano past.) 5. Rytų slavų (Černiakovo kultūra III - V amž. po Kr.) 6. "Gotų" kapinės (vyčių gudų, laikiusių tą rūbežių prieš vakarų Europos atakas, mano past.) 7. Romos imperijos riba (Limes rubežius) 8. Gintaro kelias iš jo šaltinio vietos į Romos provincijas. 9. Svarbiausieji baltų papuošalų prekybos keliai. 10. Hunų ekspansija vėlyvame IV amž. po Kr.

224.p. Tas pilkalnis galėjo būti vienas signalinių bokštų...

Vl. Vijeikis, ibid.

227.p. Klaipėdos krašto kapinių paminklai šaukte šaukia į dangų, jog jie Arijų, o ne katalikų tradicija buvo statomi. P. Galaunė, J.Baltrušaitis ir "Lietuvos liaudies smulkioji architektūra" sutartinai pateikia tuos Šventojo Vėžlio atvaizdus, kuris Vedų šventraštyje neša ant pečių žemę. Tokių vėžlio atvaizdų randame ir Peru paminkluose!

253.p. Gražuolė Vilniaus Šventoji Ona (Undonė), kuria susižavėjo net Napoleonas, savo gyvenime matęs nemaža gotikos šedevrų...

Kai kurie etnologai bando nustatyti mūsų tautos gyventas vietas pagal katalikų ir ortodoksų bažnyčių išsidėstymą mūsų rytų rubežiuje. Tai tendencingas užmojis XII - XV amžiaus duomenimis spręsti apie mūsų kelių tūkstančių metų proistorę. Tos bažnyčios liudija tik vieną faktą : kiek Gardarikės imperijos užgrobė Vatikanas, o kiek Bizantija.

Vl. Vijeikis, ibid.

260.p. Merkio ir Nemuno santakos gynybos pilis.

Vl. Vijeikis, ibid.

271.p. Raseinių apskr. šventstulpio viršūnė. (Liet. smulk. arch.)

Mūsų tikybos Saulė ir Mėnulis draugiškai sugyvena su mažyčiu Vatikano kryželiu (dešinėje), o Perkūno žaibai ir Vyties kryžius (centre) papildo mūsų Arijų simboliką.

279.p. Jurbarko pilkalnis liudija, kad prieš kryžiuočiams pastatant ten savo "Georgenburgą" Gintaro kelias buvo saugomas šia tvirtove.

VI. Vijeikis, ibid.

272.p. Mūsų runraščio išliekų yra gana daug, bet išeivijoje gana sunku gauti jų atvaizdų. Narbutas, berods, buvo sudaręs senovės medžioklės ragų ištisą rinkinį, kurį nykštukai, kaip pasamdyti, tuoj ėmėsi išjuokti ir išniekinti. Ar gali kas man pagelbėti tą jo darbą pamatyti?

275.p. Seniausioji "danų" liaudies dainelė, įrašyta runomis "Scanian Code" rankraščio atbuloje pusėje :

"Dromde mik en drom i nat"

Išvertus tai lietuviškai, gauname : "Pereitą naktelę, sapnavau sapnelį"! Keista,kodėl danų žodžiai nesirimuoja,o mūsų patys prašosi dainuojami... Gal mūsų IX amžiaus Vykingiai galėtų tai paaiškinti?

Press & Inf. Dept. etc.

288.p. Kiek man žinoma, dar ne vienas mokslininkas nėra sugretinęs tų dviejų bokštų, nors Poindexter savo knygoje primygtinai nurodo Babilono kultūros įtaką pietų Amerikoje ir Ramiajame vandenyne. Tačiau iš to mano palyginimo aiškėja, jog Babilono kultūra nebuvo pati pirmutinė, o tik šalutinė šaka,kuri sekė Persijos ir Indijos plote 2000 metų anksčiau apsireiškusią "indoeuropiečių" civilizaciją. Kai dėl Peru rašto "žmogiukų", jis dar ir šiandien vartojamas Titicacos ežero indėnų, ir todėl buvo bandomas apšaukti "neseniai atsiradusiu". Dabar, dr.Barthel sensacingo atradimo dėka aiškėja, jog tai seniausias žmonijos raštas...

Unger, Babilon 1885

S.G.Morley, The Ancient Maya, Tikal bokstas.

Abu rekonstrukciniai piesiniai.

289.p. Pylisgų - aukščiuvių (pelazgų - achajų) Kretos raštas yra artimiausias mūsų runraščio stiliui. Jo liekanas randame liaudies mene ornamentų pavidalu, k.a., ratuką su taškiuku ant daugybės metalinių odos papuošalų; langiukų vartojimą matėme 272 p. 2 - je vinjetėje, o sauluvą ir mėnulį 3. Pagaliau, netruksta ir Vyties kryžiaus, kuri sutikome ir "danų" runraštyje (žiūr. vinjetę 275 p., raidę o).

A.Evans. Cretan Pictographs.

290.p. Vėlykų salų 7 Arikiai (Mitros skaičius), atstatyti į jų pirmykštės papėdės vienoje eilėje. Tačiau jiems trūksta akmeninių "sauluvų", tokio pat dydžio, kaip jų galvos. Jų kažkodėl nerandama reikalo vėl uždėti, ir jos voliojasi kalno papėdėje.

R.Poignant. Oceanic Mythology.

291.p. W.Hodge, keliaudamas su kapitonu Cook, nupiešė įspūdingą 160 čiabuvių karo laivų susitikimą prie Tahiti salos. (National Maritime Muz. london). Pastebėkite K.Krivaičio baltų plunksnų sauluvą, ir laivų priekyje

stulpus išpuoštus skulpturomis. Tokius papuošimus vartojo ir mūsų Vykingiai. Salas užėmus, visi valdančiojo luomo ir dvasiškijos atstovai buvo sistemingai išgaudyti ir parduoti portugalų vergų pirkliams. Ar ne panašu į baisųjį birželį? Bet mes visgi didžiuojames atnešę jiems "pažangą, tikrąją tikybą, raštą" ir pan. Iš tiesų gi buvo visai atvirkščiai. Tie kultūringi, pamaldūs ir raštingi gyventojai visai mūsų neprašė okupuoti jų kraštą, ir skleisti jų tarpe raupus, šiltinę, odos ir kitas baisias ligas ir žiauriai juos išnaudoti.

Roslyn Poignant. ibid.

292.p. Pyrgi (Pereigių uosto, dabar Civitavecchia) aukso plokštės, rastos 1964 metu kasinėjime. B.H. Warmington. Carthage.

Ta pati dedikacija parašyta iš kairės upeningių (finikiečių), o viduryje ir iš dešinės eit rusėnų (etruskų) runraščiu. Matome, jog abiejų raštai beveik visai vienodi. Datuojama 500 - 480 metais prieš Kr. Taip žlunga dar vienas nykštukų melas - esą runraštis teatsiradęs tik IV amž. po Kr. "iš graikų ir romėnų abėcėlių".

298.p. "Prūsų Krivaitis laimina karius".

Vl. Vijeikis. Lietuva mano tėvų žemė, iš senos vokiečių graviūros. Matome, jog dailininkas nieko savo neišgalvojo, o turėjo šaltinių, parodančių mūsų dvasiškio liturginį aprėdą, nes žemutinis "sijono" raštas visai sutampa su Kličevač statulėlė.

303.p. Vaiguvos, Rozalimo ir kitos panašios varpines, pailiustruotos P. Galaunės, daiktiniais pavyzdžiais įrodo, kaip atsirado to Prancūzijos signalizacijos bokšto labai keistas stilius. Paprastai, mes tokius jau statėme prieš vyčiams gudams išvykstant Prancūzijon...

305.p. Geležinis Vilkas. Vl. Vijeikis, ibid.

Dabar galime lengvai suprasti tą legendą. Islandų epas nuolat mini "gandreid" - gando žygį, burtininkui jojant vilku. Tai aišku, alegorija, vengiant išduoti signalizacijos paslaptį. Todėl mūsų Šventaregis, aiškindamas sapną, griebėsi visiems žinomo šablono, sakydamas, jog tos Arijų popiežių sostinės įkūrimo gandas nuskambęs per visą žemę, lyg vilko staugimas...

309.p. Baltų meno neatremiamas įrodymas :
Kairėje - Vyčių gudų karaliaus Šventilos karūnos kryžius.
Madrido Armeria Real Muziejus.
Dešinėje - identiškas kryžiaus ornamentas iš Šiaulių kapinių, papuoštas keturiais astronominiais runraščio ženklais.
Prof. A. Varnas. "Lietuvos kryžių" albomas, neišleistas.
Apačioje - du panašūs ornamentai iš Taurągės ir Alytaus.
Lietuvos smulkioji architektūra.

310 ir 311.p. Mūsų šventstulpių ornamentų klasifikacija. Čia matome Šventilos kryžiaus motyvą kaipo vieną pagrindinių mūsų meno motyvų.
P. Galaunė, ibid.

316.p. Svetimi urėdai vis dar mus kultūriniai tebešviečia...
J. Jonynas. Donelaičio "Metų" iliustracija.

323.p. "Virvinės kultūros" ornamentų pavyždziai ant puodų, randamų Baltų didžiajame 2000 prieš Kr. gyventame plote. Paimkite mūsų liaudies meno šių dienų pavyzdžius, ypač rankdarbius, ir palyginkite...
M. Gimbutienė. The Prehistory etc.

327.p. 2000 metų prieš Kristų griaučiai, puikiai užsikonservavę Undočiaus baseino kapinėse, mūsų Naugardo Šerviškės kunigaikštijoje.
M. Gimbutienė. The Prehistory etc.

330.p. "Plaukė gulbinėlis, plaukė per upelį"...Mūsų liaudies dainos versija iš neolito laikų, Onegos ežero šiaurės kranto iškasenos. Dešiniajame inde tie patys šventieji Krivių paukščiai plaukioja ežere.
M. Gimbutienė. The Prehistory etc.

357.p. 2500 metų prieš Kristų prabaltai jau vartojo pažangius stalių įrankius: 1, 2, 3, tai leistuvų (oblių) akmeniniai ašmenys; 4, 5 - akmeniniai kaltai .
M. Gimbutienė. The Prehistory of Eastern Europe.

Šio puslapio vinjetė : Inca valdovų - šventikų valdžios ženklai - Krivulės. Matome pažįstamas Aušrines ir...Vyties kryžių!
S. G. Morley. The Ancient Maya

"MELAGIŲ " SĄRAŠAS

Kuriuos visus nykštukai turėtų tokiais apšaukti, norėdami nugińčyti knygą.

Autoriai *	šios knygos puslapis
ABLABIUS (Konstantino prefektas), 337 m. po Kr.	161,163
ADOMAS (BREMENO)* Kelionės aprašymas 1067 m "Gesta Hamaburgensis ecclesiae", descriptio insularum	56,138,206
AETICUS ISTRICUS VII šimt. "Cosmographia" išleista Salzburgo vyskupo Virgilijaus	291
AGE OF CHIVALRY National Geographic, 1969 m.	302
AGRELL, SIGURD* runologijos knygos, pranešimai	268
ALMINAS, KAZYS* prof., g. 1904 m. Paskaita apie Lietuvos karalių titulą 1969 m.	199
AMMIANUS MARCELLINUS* 330 - 400 m. "Res Gestae" (Clark)	17
ANDRIVEAU - GOUJON proistorinis atlasas 1876 m.	28,30,208
ANDRIUS, JUOZAS* g. 1900 m., L.E. didysis Liet. žemėlapis	B,26
APOLINARIUS IŠ SIDONO žiūr. Sidonius Apolinarius	
ARCHEOLOGIE CHRETIENNE (dictionnaire d')	308,313
ARCYMOWICZOWA, RUDZIŃSKA, MARYJA* 1885 - 1941	290
ARGONAUTŲ* kelionė, 1350 m. prieš Kr.	53
ARISTEAS IŠ PROCONESO* VII amz. prieš Kr., Homero ir Pitagoro mokytojas, "De Arimaspos" (apie šiaurės "Skitus")	
ARISTOTAS IŠ STAGEIROS*, 384 - 322 m.	101,233
ARNTZ, HELMUT "Germanen und Indogermanen", 1936 m.	268
ARTEMIDORAS IŠ EPHESO* 100 m. prieš Kr. "Geographoumena"	53
AUGUSTINAS (ŠV) IŠ HIPPONOS* 354 - 430 m. Raštai.	60,61,322
AULNIS KRAŠTO BAJORŲ SĄRAŠAS "Rôles de chevalerie du pays d'Aulnis, Bordeau arch.	71
AUTRAN, CHARLES g. 1879 m. "Mitra, Zoroastre et la préhistoire aryenne du christianisme".	280

* Žvaigždute pazymėti autoriai randami net Lietuvių Enciklopedijoje (apie 50% šio viso sąrašo), tačiau jos komentarai kartais labai savotiški : išaukštinami mūsų aršiausieji priešai lenkai ir vokiečiai, kaip Lowmianskis, Brueckneris ir t.t., nužeminami mūsų praeities pirmieji tyrinėtojai ; nutylimas iš visų kokio autoriaus parašytų veikalų tik tas svarbiausias, kurį cituoju savo knygoje, kaipo gyvybinį įrodymą, "nebežinoma" apie 150 mano cituotų autorių, kuriuos pažįsta eilinės užsienių enciklopedijos ir kurie suteikia mums mūsų praeities pažinimą, ir pan., ir pan. Todėl L.E. reikia imti "cum grano salis" (skeptiškai, per daug nepasitikint nekompetentingais išvedžiojimais) ir, jei norima tikrai sužinoti tiesa, būtina tikrinti rimtas klasiškas enciklopedijas arba pačius šaltinius.

L.E. tačiau gana vertinga kaipo tam tikros žmonių grupelės biografijų - fotografijų rinkinys.

AVESTA* sen. persų šventraštis (žiūr. taip pat Vedų šventraštis)
J.Darmesteter, pr. vertimas, LH.Miles, angl. vertimas 280
BACCHYLIDES 500 m. pr. Kr. poemata 101
BAISONIS, Jo Šv. Kr. Kr. "Gemarių tautos Kronika" (žuvusi) 86
BALČIKONIS* JUOZAS a. 1885 m 292
BALČIŪNAS*, JUOZAS (ŠVAISTAS), g. 1891 m. 5
BALTRUŠAITIS*, JURGIS Lithuanian Folksart 1948 m. 8,213,227
BAGROV, LEO Kartografijos istorija, 1964 m. 121
BARTHEL, THOMAS Grundlagen zur Entzifferung
der Osterinselschrift, 1958 m. 283
BARTHOLOMEO, (Paolino di s.) 250
BARTRIGARIS filosofas rašytojas (runraščiai žuvę) 243
BASANAVIČIUS,*JONAS, dr., 1851 - 1927
Levas lietuvių pasakose ir dainose.
Svarbiausias darbas "Apie Jotvingių vardo kilmę"
Pasakų I t. Prakalba) L.E. nepaminėtas 7,23,114,161,294,87
BEIER, MAX Pseudosco, Marianne, hist. de Poebene 154
BENVENISTE*, EMILE, g. 1902 m. Origines de la form. du nom 106
BERAN, THOMAS Die het. Glyptik von Bogazkoy, 1967m. 96,112,107
BEZSONOV*, PIOTR, 1828 - 1898 m.
Golubinaja kniga, Maskva 1861 m. L.E. nepaminėta 215
BHAGAVADGITA* žiūr. Vedų šventraštis
BIBLIJA* žiūr. Genezės knyga
BYCHOVCO KRONIKA* T.Narbuto rastas pas Volkovysko teisėją
A.Bychovca Lietuvos metraštis (L.E. laiko falsifikatu) 74,82
BIRCH, WALTER DE GRAY Catalogue of Seals Br.Muz. 1924 m. 217
BOHUŠAS*, KSAVERAS (Bagužis - Bauža) 1746 - 1820 m.
"O początkach narodu i języka lit." (J.P.Gasc pr. vert.) 113,178
BOLŠOJ enciklopedičeskij slovar', Petersburg, 1880 m. 40,200
BOPP*, FRANZ 1791 - 1867 m. Vergleichende Grammatik 320
BORGIJOS "ORBS" (Trilaukė - sen. pas. žemelapis) 177,178
BOSSERT, HELMUT THEODOR
Alt Anatolien 88,90,95,105,107,110,112,239,276,297
BOUCHET, JEAN, 1476 - 1550 (žiūr. taip pat Žiniavaldo kron.) 82,234
BRATE*, ERIK, 1857 - 1924 Soedermanlands Runinskriften 268
BRYNJULFSON, GISLI, 1794 - 1827 m. Periculum Runologicum 265
BRUECKNER*, ALEKSANDER, 1856 - 1939 m.
Dzieje kultury polskiej, Mytologische Studien ir kt. 173,255,261,290
BRUGGE, SOPHUS. Runraščio paminklų rinkinys 268
BRUGMAN*, FRIEDERICH KARL, 1849 - 1919 m.
Grundriss der vergleichenden Grammatik 106,188,320
BUCKINKC, ARNOLD Oslo, 1544 m. Bazelis 177
BUCH, TAMARA, dr. 193

BŪGA*, KAZYS, 1879 - 1924 m. Aistiškos studijos (Jauniaus užrašai), Aisčių praeitis, Liet. įsikūr. ir kt. 5,7,30,55,143,156,204,324
BURG, FRITZ. Die Äelteren nordischen Ruṇeninschriften, 1860 m. 270
CABROL, FRANÇOIS. Dictionnaire d'archeologie 175
CALENDARIUM ROMANUM, 1969 metų laida 183319
CALLIMACHUS Hymni, epigrammata et fragmenta apud Franciscum Halman 101
CASSIODORAS*, FLAVIUS MAGNUS AURELIUS, 480 - 575 m. Laiškai. Didžioji gudų tautos 12 tomų istorija (žuvusi). 53,60,147,161
CERVANTES*, MIGUEL DE SAAVEDRA, 1547 - 1616. Don Kišotas 227
CEZARIS*, CAIUS JULIUS, 101 - 44 m. De bello gallico 19,26,54
CHAMBERLAYNE*, JOHN, Oratio Dominica, Amstelodami 1715 m. (Varulių tėvė mūsų). L.E. šio šaltinio teksto "nežino" 5
CHARNEY, NICOLAS, JAV žurnalistas 322
CHMIELNICKIS,* BAGDONAS ZENOBIJUS, 1595 - 1657 m. Sukilimo manifestas. L.E. šio dokumento "nežino" 155
CLAUDINUS poemata 101
CHROTECHILDOS giesme. Collections speciales, Sorbona. 18,73
CODEX ARGENTEUS (Ulfilos biblija) 66,67
Tėvas CORONELLI, V.M. Venecijos ir Liudviko XIV kartografas. Š. Amerikos zemelapis, 1688 m. 156
CORPUS SIGILLORUM ANTIQUUM. "Ward cylinders" 13
CORPUS SIGILLORUM NEERLANDICORUM 93
ČATTERDŽI SUNITI KUMAR. Balts & Aryans 193
DĄBROWSKI, JAN. Dlugošo Opera Omnia leidėjas, 1964 m. 185
DANDOLO*, ANDRIUS, Venecijos dožas, 1354 m. 135
DANTE*, ALIGHIERI, 1265 - 1321 m. La Divina Comedia, Il Inferno 67
DARMESTETER, JAMES, 1849 - 1894. Haurvata et Ameretat 1874m. 186
DAUKANTAS*, SIMANAS, 1793 - 1864. Žemaičių būdas ; Istorija Žemait., Darbai liet. ir žem. 7,21,24,26,31,53,64,127,146,260,272
DAUZAT, ALBERT. Les noms des Personnes, 1946 ; Les noms des lieux, 1947 (Tik kas liečia medžiagą. Tekstas visai nemokšliškas, kaip Gabrio). 105
DELBRUECK*, HANS, 1848 - 1929 m. Geschichte der Kriegskunst. Weltgeschichte. 46
DELGADO, DON JUAN DE LA RADA Y, 1827 - 1901 m. Museo Espagnol de Antiguedades T.3, p.113 (Coronas de G.) 307,325
DEVEIKĖ*, JONĖ, (Navakienė), dr. "Lietuvos Statutas". Tas ypatingai svarbus darbas L.E. nepaminėtas. Kur rankraštis? 197
DIAKONAS, JONAS. X amž. Bizantijos kronika 135
DICTIONNAIRE DES POSTES. Pranc. oficialus vietovardžių sąrašas 71
DICEARKAS (DICAEARCHUS) IŠ MESINOS. IV amž. prieš Kr. Manzi (Roma 1819), Gail (Geographici minores), Muller (Hist. gr.) 167
DIDONIS, Jo Šv. Kr. Kr. Teologiniai raštai, astronominiai raštai, Balio Gynių senovės Arijų statutas (viskas žuvę) 82,234,235,236,238

DIODORAS* IŠ SICILIJOS, Kr. laikais.
Orbi Universum Historia (Vogel & Fischer) 167
DLUGOŠAS*, JONAS, 1415 - 1480. Historia Polonica. žiūr. irgi
Dąbrowski 4,22,173,174,179,183,184,186,197,200,204,323
DORAKAS, Jo Šv. Kr.Kr. "Gemarių tautos kronika" (žuvusi) 86
DOBLHOFER, ERNST. Voices in stone, 1961 m. 282,284,285
DONELAITIS*, KRISTIJONAS, 1714 - 1780m. "Metai" 316
DOVYDAS*, LUKAS, 1503 - 1583 m. Prūsų kronika 261
DURET, CLAUDE Thresor de l'histoire des langues de
cest univers ; Alphabetum Tzervianorum. 22
DURIDANOV, IVAN, Mestnite nazvanija ot lomsko, 1952 m. 324
DUSBURG*, PETER, XIV amž. Chronicon Prussiae ir Scriptorum
Rerum Prussicarum, 1326m. II,III,IV kronikos dalys 4,24,82,143,305
ENCYCLOPEDIA BRITANNICA 139
ENCYCLOPEDIA OF RELIGION & ETHICS. Arian religion straipsnis 4
ENGELBERT, V. National Geogr. Mag. June 1968. Reportažas. 63
ERATOSTENAS* IS KIRENOS, 275 - 195 m. Geographica.
"Pasaulio" navigacinis žemėlapis 32
ERAZMAS* IŠ ROTERDAMO (Desiderius), 1469 - 1536 m.
Opera Omnia (Clericus) 318
ERETH*, JOSEPH, g. 1896 m. 290
ESCHYLAS (AISCHYLAS)*, 525 - 456 prieš Kr.
Fabricius. Biblitheca greca. Hoffman. Lexicon bibliographicum.
Angl. vert. Paul Roche 1962, 1964. 85,231,282,283
EUNAPIUS, 345 - 420 m. Historia.
(Dindorf, Historici graeci minores). 45
EUSEBJUS* IŠ CEZAREJOS, 313 ar 339 m.
Bažnyčios istorijos 10 - to Tomo kronika 98
EVANS*, sir ARTHUR, 1851 - 1941 m. Cretan pictographs 288
FADLANAS, IBN reliacija ambasados į Baltašventą 113
FOTIJUS, Biz. Arkivyskupas, apie X amž. Pamokslai. 135
FRAENKEL*, ERNST. Die Baltischen Sprachen, Heidelberg 1950 43,290
FRANCE*, ANATOLE (Jaques Thibault), 1844 - 1924
Le livre de mon ami 83
FRANKŲ TAUTŲ LENTELĖ. Sangall, Paryžius, Vatikanas
žiur. Tautarikis (taip pat Friedrich Johann studiją) L.E. "nežino"
FRANKFORT, HENRI, 1897 - 1954 m. Cylinder Seals 1939 m. 112
FRIEDRICH, JOHANN. Tautarikio gudų kilmės lentelės analizė 185
von FRITZEN runraščio paminklų rinkinys 269
FUERO JUZGO, Kar. Šventų Švento ir jo sūnaus bendravaldžio
Rikio Švento išleistas vyčių gudų įstatymų rinkinys (apie 650m.) 238
FUNK BRENTANO. La chevalerie. 71,304
GABRYS (PARŠAITIS)*, JUOZAS, 1880 - 1951 m.
La parentė des langues hittite et lithuanienne 7
GALAUNĖ*, PAULIUS. Lietuvių liaudies menas, 1930m. 17, 50, 52, 219, 227

GALDEGAUSTIS, Jo Šv. Kr.Kr. Gemarių tautos kronika (žuvusi) 94
GAUTHIER,* EMILE FELIX, Genseric roi des Vandales. 1951m. 31,64
GENEZĖS* knyga (Senasis Testamentas) 85,172,183
GERARD, CHRISTIAN. Les bulgares de la Volga, 1939m. 208
GERVAZAS IŠ TILBURY (Cantorbery). Anglijos kronika.
Historiae anglicanae scriptores Lond.,1652 (ir Madox T.) 206
GIMBUTIENĖ*, MARIJA (Alseikaitė) g. 1921m. The Balts.
The Bronze Age. The prehistory of Eastern Europe. 9,11,30,33,48
49,65,85,88,100,110,111,136,168,196,233,234,298,299,301,324,327
GIRDONIS* iš RAVENNOS (Jordanes, Jornandes), 551 m. po Kr.
Jornandes - F.Raphelengius. Lugduni, 1597
Cassiodorus Senator - F.M. Migne, 1865
Jordanes - E.Fischhabern, Stuttgart, 1866
" T.Mommsen, Berlin, 1882
" A.Savagnier, Paris 1883
" W.Martens, Leipzig, 1884
" A.Halder " 1895
" F.Werner, Halle, 1908
" J.V.Svenson, Karlstadt, 1914
" Ch.Mierov, Princeton, 1915
" E.C.Skzinskaja, Maskva, 1960
3,45,53,56,82,145,146,157,158,161,163,167,171,172,179,
187,195,196,199,201,203,205,208,235,238,255,260,281,297,320,323
GOETHE*, JOHANN WOLFGANG, 1749 - 1832 m. Fausto II dalis. 227
GOLCERIO proistorės žodynas 177
GOŠTAUTAS, Jo Šv. Kr.Kr. Gemarių tautos kronika (žuvusi) 86
GRANDE CHRONIQUE DE FRANCE. Merovingų metrastis. 82
GRIGALIUS IŠ NAZIANZO, senslavių abėcėlė 47
ROSMA GRISLE, prof. 193
GRUENAU*, SIMONAS IŠ TOLKIEMIO, XIV amz. 261
de GUBERNATIS, ANGELO, prof. 1840 - 1913 m.
Piccola enciclopedia indiana 250
GUTSCHMITAS, ALFREDAS, 1831 - 1887 m.
Untersuchungen ueber die Geschichte, 1887 m. 163,167,179
von HAGEN, VICTOR W. The realm of the Incas, 1957 m. 110,288
HARTKNOCH*, CHRISTOPHORUS, 1644 - 1687 m.
Dissertatio Historiae (Varulių Tėvė Mūsų) 5,103
HEYERDAHL*, THOR, g. 1914 m., Kelionės per Atlantą ir Ram.V. 157
HELMOLDAS (HELMOD) IŠ HOLSTEINO
Chronicon slavicum (Frankfort, 1556) 206
HENNEBERGAS*, KASPERAS, 1529 - 1600 261
HERBACZEWSKI*, JÓZEF ALBIN, 1876 - 1944 m. 290
HERODOTAS* IŠ HALIKARNASO, 485 - 425 m. Pasaul. istor.
(išl.H.Stein) 33,85,87,100,119,121,122,161,167,208,234,281,282

24. 2534

HIRTAS, HERMANAS, 1865 - 1936 188
HISTORIA MISCELLA 45,46
HOMERAS* (Gemarys), VII prieš Kr. Iliada. Odisėja.
83,85,98,100,102,105,157,163,171,223,226,277,278
HONORIUS III 1216 - 1226 Laiškas Šventupuoliui 4
HORACIJUS*, QUINTUS FLACCUS, 65 prieš Kr. - 8 po Kr. 101
HORN*, ALEXANDER, 1834 - 1897 m. Kulturbilder aus Ostpreussen 54
HROZNY*, BEDRICH, 1879 - 1952
Bogazkoy klynraščių pirmas skaitymas 106
IGNAS* de LOYOLA Sv., 1491 - 1556 m. Opera Omnia.
(žiūr. be to protestantų medžiagą apie Jezuitų Imperiją) 260,323
INGAURIO* (IGORIO) ŽYGIO SAKMĖ (Slovo o p'lku Igoreve 1185)
Šabašnikov, Maskva, 1920 (rusų)
I.Novikov & prof Gudzij, Maskva, 1938 "
Orlov, Maskva, 1946 "
Klabunovskij & Kuzmina, Maskva, 1947 "
Lichačev, Leningrad, 1949 "
Lichačev, Maskva, 1955 "
Ržiga, Maskva, 1961 m. "
Streletzkij, Maskva, 1965 "
Dimitrij & Lichačev, Maskva, 1967 "
A.Mazon, Paris, 1940 (pranc)
H.Gregoire, New York, 1948 "
Plautin, Paris, 1958 "
A.Magnus, Oxford, 1915 (angl)
De Vere Beauclerk, London, 1918 "
Vl. Nabokov, New York, 1960 (rusų)
E.Sievers, Leipzig, 1926 (vok)
J.Tuwim, Wroclaw, 1950 (lenk)
Kolektyvas, Vilnius, 1952 (liet)
Č.Gedgaudas, (rankraštis) "
34,102,147,150,172,182,217,222,228,230,233,302,307
IPATIJAUS* (Voluinės) metraštis, XIV amž. (ligi 1292 m.) 17,137,185
IVANOV, VALERII VASILIEVIČ
Obščeindoeuropejskaja, protoslavianskaja i anatolskaja
iazykovyja sistemy, Maskva, 1965 m. 106
IVANOV, V.V. I TOPOROV VLADIMIR NIKOLAJEVIČ
K postanovke voprosa o drevnejšich otnošenijach
baltijskich i slavianskich jazykov, Maskva, 1958 m. 43
JAUNIUS*, KAZYS, 1849 - 1908 7
JAUSSEN, Mgr. Velykų salų prancūzų ir polinezų tekstai 158,283
JERONIMAS*, Šv. IŠ STRIDONO, 374 - 420 98,279
JOGAILOS PRIVILEGIJA. Akta Unii Polski zLitwą, Kutrzeba ;
Codex epistolaris saeculo XV ir kit. Duota 1387m. vasario 17 - 20d.
"Universis singulis Lithuanis armigeris sive bojaris Privil. Terrestre"
(Visuotinė, vienintele Lietuvos karių arba bajorų žemės privilegija) 21

JOKYMO KRONIKA 153,161,163,179,196,185,195,233,309
JONAS* ŠV. IŠ EFEZO. Evangelija. Apokalipsė. 98,99,216
JUNIJUS*, FRANCISCUS (François de Jon), 1589 - 1677 265
JURGĖLA*, KOSTAS RUDAMINAS g. 1909 m.
History of the Lithuanian Nation, New York, 1948 142,198,263,305
JURGINIS*, JUOZAS, prof., g. 1909 m. 258
JUSTINAS* ŠV. IŠ NEAPOLIO (Samarijos), II amž. po Kr. 167,172
KADLUBEK*, VINCENTY, 1160 - 1223. Chronicon Polonorum 173
KAMENCEVA, ELENA IVANOVNA & USTIUGOV NIKOLAJ
VASILIEVIČ Russkaja sfragistika i geraldika, 1963 178,302,304,315
KANTAS*, EMANUELIS, 1724 - 1804 m. Filosofiniai raštai ;
Lietuvių - vokiečių žodyno prakalba (Mielke) 51,236,280
KARSAVIN*, LEONID, 1882 - 1952 290
KIJEVO METRAŠTIS* (Lavrentjevo kronika) 36,35,100,137
KLIKŪNAITĖ, ONA. Rankdarbiai, Vilnius, 1959 m. 2,21,125,151,288
KLIMAS*, PETRAS. Mūsų senovė ; Prūsų istorija 4,7,114
KOSTOMARIV*, MIKALA, 1817 - 1885 m. Načalo Rusi 324
KROTECHILDOS Giesme, žiur. Chrotechildos g.
KUDIRKA*, VINCAS, 1858 - 1899 m. 7
KULIKAUSKAI* PRANAS IR REGINA (VOLKAITĖ) & TAUTAVIČIUS A.
Lietuvos archeologijos bruožai, Vilnius, 1961 m. 50
KVEDLINBURGO KRONIKA 17
LEVICKI , TADEUSZ, prof. O wykopal. w Drohiczynie, 1958 55
LAROCHE, EMMANUEL. Recueuil d'onomastique Hittite, 1951 106
LATKOWSKI, LEONARD, sanskritologas 247,290
LAZIUS, WOLFGANG, 1514 - 1565. De Migratione Gentium,
apud Andrea Wecheli, 1600 m. (Varulių Tėvė Mūsų) 103
LESNOJ, SERGEJ. Rus', otkuda ty? 1964;
Istorija Russov v neizvraščennom vide, 1953 133,139,304,324
LIBER CENSUM DANIAE. Danų karaliaus Valdemaro II
leno sąrašai (Johansen) 1202 - 1241 24
LIETUVIŲ liaudies menas ir smulk. arch.,Vilnius 1970 2,208,227,271
LIETUVOS ISTORIJA (iscenzūruotos, "atmestos" knygos)
History of the Lithuanian Nation. K.Jurgėla, N.York 1948m.
(oficialus Lietuvos kultūros leidinys, odabar išleido "naują versiją"!)
La Lithuanie et ses problemes. A. Voldemaras (ligi šiol neišversta!)
Prūsų istorija P.Klimas (rankraštis nespausdinamas)
Taip pat Basanavičiaus, Šliupo, S. Daukanto, Narbuto, Lelevelio,
Dlugošo knygų neverčiama ir neperspausdinama, ir jas be galo sunku gauti.
LIETUVOS ENCIKLOPEDIJA 33,48,81,106,167,198
LIETUVOS STATUTAS I (1529m.), II (1566m.), III (1588m.)
Jireček, Lappo, I.Jonynas ir kt.
Dr. Jones Deveikės daktarato disertacija, Sorbona, 1949 m. 9,22

LIETUVOS ŽEMĖLAPIAI :
Eratosteno navigacinis (Baltia, Olbia) 220 m. pr. Kr.
Andriveau - Goujon (Getų Imperijos) 372 m. po Kr.
Tabula Peutingeriana (Gintaro kelias) 380 m. po Kr.
Cresques "Atlas Catalan" (Baltašventa) 1375 m. po Kr.
Mercator "Lithuania" (Gintaro kelias) 1569 m. po Kr.
Janssonius "Lithuania"(Gintaro kelias) 1613 m. po Kr.
Fr.Wilgelmo "Prussia" (Vytingių Perėja) 1735 m. po Kr.
LIETUVOS ŽEMĖLAPIAI (Trilaukės)
Ptolemėjaus (A.Buckinck kopija) 1490 m. po Kr.
Anglo - Saxon Map (Troja pasaulio centre) X amž. po Kr.
Hans Ruest (Gintaro kelias) XV amž. po Kr.
"Psalter" ("Pabaltijys,kur gyv. Amaz.") XII amž. po Kr.
Muensterio Cosmographia (Gint. kel.) 1544 m. po Kr.
Borgia Orbs (Amazonės ir Amž. Ugn.) 1410 m. po Kr.
LELEVELIS*, JOACHIMAS, 1786 - 1861 m.
Dawność litewskich narodów, historyja Litwy,
historyja Polski ir kt. 27,140,142,143,259,263,323
LESKIENAS*, AUGUSTAS, 1840 - 1916 m. 188
LIPSIUS*, JUSTUS, 1547 - 1606 m. Poliorceticon 19,26
LIUITPRANDAS* IŠ CREMONOS, apie 972. Antropodosis,
Historia Ottonis, Legatio Constantinopolitana 135
LIUTERIS*, MARTYNAS, 1483 - 1546 m. Opera Omnia (Weimar) 260
LIVONIJOS KRONIKA (Heinrici chronicon Lyvoniae) 58
LOT*, FERDINAND, 1866 - 1952 m. Les invasions germaniques 131
LOWMIANSKI*, HENRYK. Początki narodu i społeczeństwa
litewskiego; Zagadnienie roli normanów; Historyja Polski 205,255,290
LUCANUS*, MARCUS AENNAEUS, 39 - 65 po Kr. 101
MACARENA (LA) Invokacija Gemalei Šerėnai prieš kovą (Tradic) 73
MACEINA*, ANTANAS, g. 1908 m. 213
MAHABHARATA* žiūr. Vedų šventraštis
MAJUMDAR R.C., prof. The Vedic Age 192
MAIRONIS*, JONAS (Mačiulis) 1862 - 1932 m. 7,186,216
MAKAROVAS E.A., seniausių runų paminklų rinkėjas 270
MARMIER,H.XAVIER.Keliones aprašymas Meklemburge,1860m. 154
MARR*, NIKOLAI JAKOVLEVIČ, 1864 - 1934 m. Kildino visų
kalbų visus žodžius iš keturių pagr. šaknų : SAL.BER.JON.ROS.
Izbrannyje raboty ; The linguistic theories of M. by L.Thomas. 129
MASUDI*,ABDUL HASSAN ALI, m.956 po Kr. Kelionių apraš. 153,212
MATAS Šv. Evangelija 170,212
MAŽVYDAS*, m.1563 metais. Katekizmas 89,261
MEILLET*, ANTOINE, 1866 - 1936. Le slave commun.Baltistika. 106
MELA*, POMPONIUS, 44 po Kr. De chorographia.
MERKATORIUS*,GERARDAS (Kremer),1512-1594. 121,123,177,178,206
MESIGER Thesaurus Polygloticus (Varulių Tėvė Mūsų) 5
MIERZYŃSKI*,ANTONI,1829-1907. Arijų tikybos ir mūsų proistorės
aršus neigėjas, L.E. laikomas "rimtu mokslininku" 255,258,290

MILAŠIUS* (Oskar Vladyslaw de Lubicz - Miloš)
1877 - 1939 m. Les Origines Iberiques 72
MIRONAS*, RIČARDAS GABRIELIUS, sanskr. prof. g.1908m. 193
MOMMSENAS*, TEODORAS, 1817 - 1903 m.
Monumenta Germaniae Historica 163,167,168,178,179
MONNERAYE, JEAN DE LA. "Paris" 1946. 16
MORELOWSKI,Z. Zarysy syntet. sztuki Wileńskiej 3,20,39,44,45,135
MORLEY, SYLVANUS GRISWOLD, 1883 - 1948 m. 77,288
MUELLER BARMINUS (Varulių Tėvė Mūsų) 5
MURAVJOV - APOSTOL, 1765 - 1851m. Putešestvia po
Tavride, 1823 m. ; Čtenia Russkoj Akademii Nauk 292
MUSIANOWICZ, K. Draugučionių kasinėjimų pranešimai, 1958 m. 55
NAPIERSKI, KAROL EDWARD, 1799 - 1864 m.
Russko - Livonskije Akty, 1868 m. 318
NARBUTAS*,TEODORAS,1784-1864. Dzieje Narodu Litewskiego 74
NESTORO KRONIKA, 1056 - 1114 metų rasų metraštis 55
NIBELUNGŲ GIESMĖ*. Burgundų epas apie Reiną.
M.Colleville & E.Tonnelat ; 1944 73,232
NIMET OZGUC. Kultepe Muhur baskilarinda Anadolu grubu, Kanis
Karumu ib kati muhurleri ve muhur baskilari (Anatolijos kasinejimai) 297
NORDENSKJOLDAS*, OTTO, 1869 - 1928 m. 156
OLIVA, chronik (Scriptorum rerum prussicarum), XIV amz. 4
ORLOV, SERGEJ NIKOLAJEVIČ, prof.
Didžiojo Naugardo kasinėjimų pranešimas, Maskva, 1968 m. 49
OROSIUS*,P. V amž. Historiae adversus paganos. 60,161,172
ORVELL*, GEORGE (Blair, Eric) "1984" 5
OSSENDOWSKI*,FERDYNAND ANTONI. Dievai,žmonės ir žvėrys 232
OVIDAS* (Publijus Ovidijus Naso). 43 prieš Kr. - 18 po Kr.
Odė vanduolių garbei, jų kalba (žuvusi). Pažymėta net L.E.! 61,101
PONINIS, IV amž. prieš Kr. sanskrito gramatikos genijus 243
PASZKIEWICZ*,H.g.1897. The origin of Russia 9,126,206,207,323
Dr. PATTERSON, CLAUDE LIVEY, daktarato tėzė, 1971m. 169
PEIGNOT,GABRIEL, 1767 - 1849 m. (išleista tik 150 egz.)
Mélanges litteraires, philologiques et bibliographiques, 1818m. 19
PERTZ*, GEORG HEINRICH, 1795 - 1876 m.
Monumenta Germanica, Prudencijaus Bertino kronika 136
PEUTINGERIO LENTA* (Peutinger Konrad, 1465 - 1547m.)
Augusto Cezario laikų romėnų karinis kelrodis (Scheyb, 1753m.) 93,158
PIASECIUS, PAULUS (Piasecki), Przemyslio vyskupas, 1622 m.
įsako lenkų ambasadoriui Madride Makowskiui ištirti "Monumenta
Gothorum Vandalorumque cum summa diligentia" 68
PINDARAS* IŠ KINOSKEFALU, 518 - 446 prieš Kr. Poemata. 101
PIRANDELLO*,LUIGI,1867-1936. "Šeši asmenys ieško autoriaus" 16
PYTAGORAS* IŠ RODOS, VI amž. prieš Kr. 74,233,234
PYTHEAS* IŠ MARSELIO,IV amž. prieš Kr. Kelionė į šiaurę 53,155
PLATONAS* IŠ ATĖNŲ, 428 - 348 prieš Kr. Opera omnia 233

PLINIJUS VYRESNYSIS*, (Cajus Plinijus Sec.),
23 - 79 m. Naturalis historia 33,53,121,233
POIGNANT, ROSLYN. Oceanic Mythology 290,291
POINDEXTER, MILES. The Ayar Incas. 1930 m. 287
POLO*, MARCO, 1234 - 1324 m. Reliacija keliones po Azija 304
POMPĖJUS*, TROGAS, Augusto laikais. Historia Omnia 163
PORFIROGENETAS*, KONSTANTINAS VII, 913 - 959 m.
"Apie Imperijos valdymo meną" 119,125,127,128,133,134,152,153
POSIDIJUS Relatio de atrocitates vandalorum 62
POSIDONIUS IŠ APAMĖJOS, 135 - 50 prieš Kr. Opera omnia 233
PRESS & Inf.Dept.(Danų URM-jos) 54,133,140,147,148,154,200,275
PRISCUS, Panites, V amž. po Kr. Excerpta "de legationibus"
des Konstantinos Porphyrogenetes, eingeleitet und erklaert
von Ernst Doblhofer, 1955 52
PROKOPAS* IŠ CEZARĖJOS, 500 - 565. Coll. Byz. Maltret 45,61,101
PTOLEMĖJUS*, CLAUDIJUS. Geographia 18 T. 52,54,122,125,177,208
PUZYNA*, JAN, g. 1905 290
RABELAIS*, FRANÇOIS, 1494 - 1553. Pantagruel, Livre V 304
RAČKUS*, ALEKSANDRAS, dr. "Gudonai", Čikaga 1929 7,262,263,266
RADVILA "NAŠLAITĖLIS"* MYKOLAS KRISTUPAS 1549 - 1616
Vilgelmo Jansonijaus - Heršelio Gerardo Lietuvos žemelapis.
L.E. aprašydama R. nuopelnus, svarbiausio, žemėlapio, nemini! 68,85
RAGUSINUS, ANSELMUS BANDURIUS
žiūr. Doblhofer Ernst, Byzantische diplomaten, etc. 119
RENANAS*, ERNESTAS, 1823 - 1892 Hist. orig. christ. 218,219
RYBAKOV*, BORIS ALEKSEJEVIČ, g. 1908 m.
K Drohičinskim raskopkam (1958 m. Akademinis pranešimas) 55
RICHERT*, JOHANN (Rikovius) 1652 - 1703. Dict. Polyglot. 5
RIG VEDA*, žiūr. vedų šventraštis
ROCA*, ANGELO, 1545 - 1620. Appendix de Bibl. Vatic. 5
RASŲ KRONIKOS (Troickaja, Lavrentjeva, Ipatjeva ir kt.)
Polnoje sobranije Russkich letopisej 137
ROLANDO GIESMĖ*, epas apie 778m. Karolio D. žygį Ispanijon 22
ROEMER*, MICHAL, 1880 - 1945 290
ROSALES, žiūr Statkutė de Rosales
ROST*, IBN (Averoes), 1126 - 1198. Kelionių aprašymai 201
ROSTOVCEV*, MICHAIL IVANOVIČ, 1870 - 1952 45
RUEST, HANS, XV amž. Orbs 177
RUTINGIUS, Jo.Šv.Kr.Kr. Gemarių tautos kronika (žuvusi) 93
SACHS, E.V. Straipsnis apie "estų" proistorę 1968 Vok. laikr. 53,54,323
SAGOS šiaurės tautų, IV - XII amž. didvyrių epai 53
SALLUSTAS*, CAIUS CRISPUS, 86 - 35 pr.Kr. Orbs Vat. Bibl. 121
SALVINUS*, IŠ KELNO (Salvianus) 400 - 480 Adversus avaritiam,
De gubernatione Dei ; laiškai. Baluze 1634 60,61,63
SAVICKIS*, JURGIS, 1890 - 1952 7
SAULĖNŲ TEISĖ (Loi salique) Eckhardto, Steino leidiniai 238
SAXO GRAMMATICUS*, 1150 - 1219 m. Gesta Danorum, 16 T 206

SCHACHMAIER, FRIEDRICH . Hetiten und Achaier 278
SCHLIEMAN*, HEINRICH, 1822 - 1890. Milionierius archeologas, kalbininkas, pasiryžęs jau9 metų būdamas beturtis berniukas surasti Troją, ir pašventęs tam visą gyvenimo tikslą, nors "rimtų mokslininkų" ji buvo nuneigta ir apšaukta "legenda" 83,109
SCHMALSTIEG*, WILLIAM RIEGEL, g. 1929m 290
SCHMIDT, HANS, g. 1899m. Troja, 1927 m. 111
SCHMIDTKE, FRIEDRICH, Der Aufbau der babylonischen Chronologie, 1952 m. 183
SCHNEIDER, KARL. Die germanischen Runennahmen ; Versuch einer Gesamtdeutung. Ein Beitrag zur Indogermanischen Kultur und Religionsgeschichte, 1956 m. 269
SCHOLES, P. A. Oxford Dictionary of Music, 1955 m. 74
SCHULTZE*, B. WILHELM, 1863 - 1935 m.
SCHULTZE, BENJAMIN. (Varulių Tėvė Mūsų) Leipzig, 1748 m. 5
SCYLAX IŠ CARIANDOS. Periplus Ponti Euxini ziur. Bashmakhov, Aleksandr Aleksandrovič, 1858 - 1943 m. "La synthèse des Périples Pontiques", 1948 m. 101
SENKEVIČIUS*, HENRIKAS, 1846 - 1916 m. Trilogija 24
SENN*, ALFRED, g. 1899 m. 290
SEZEMANN*, VASIL, 1884 - ? 290
SIDONIUS APOLINARIUS CAIUS SOLLIUS MODESTUS 431 ? 433 - 480 ? 487. Laiškai, Milanas, 1498 m. Gregoire et Colombet, Lyon, 1836 63
SIELMOKŠIS, Jo Šv. Kr. Kr. Teologiniai raštai (žuvę) 82,221,222,224,234,238
SHEAR, THEODORE LESLIE, 1880 - 1945m. Sardis - terra cottas 95
SOBOLEVSKIJ*, ALEKSEJ IVANOVIČ, 1856 - 1929 m. Petrapilio Akademijos žurnalas, 1911 m. 30,324
SMITH, PERCY, 1882m. Lettering & writing ; Alphabets 287
STARKIUS S.G. Alphabets (Varulių Tėvė Mūsų) 1703 m. 5
STACIUS. Carmina 101
STALINAS*, JOSIF VISARIONOVIC (Džugašvili), 1879 - 1953 Marksizm i voprosy jazykoznanija. izd. Pravda, 1950 m. 129
STATKUTĖ, JŪRATĖ DE ROSALES 68,72,103,151,324
STOWER, CALEB (CHARLES), 1779 - 1816. The printers grammar. 287
STRABO*, IŠ PONTO, 63m prieš Kr. - 19m po Kr. Geographica 85
STURTEVANT E.H. Comparative grammar of Hittite, Yale, 1951 m., U. of Pennsylvania 1933 m. Hittite chrestomathy, ibid 1935m. Glossary, Baltimore, 1931 106
ŠLIŪPAS*, JONAS, dr. 1861 - 1944. Lietuvystės praeitis; Lietuvos protėviai M.Azijoje; Lietuvių tauta senovėje; Baltų Mitologija 7,182
ŠVAISTAS, JUOZAS, žiūr. Balčiūnas
SZYGIETYNSKI, TADEUSZ. Galindų Rauda 229
TACITAS*, PUBLIUS CORNELIUS, 55 - 120 m.
TALBOT - RICE "Early Russians" 12

de TARIFFI, NATALIA ROSSI. America quarta dimension. 1969m. 288
TAUČIADYDIS (Thucidides). The Pelop. War. J.H.Finley, 1951m. 179
TAUTARIKIO (Theodoric) "Frankų tautų kilmės lentelė" 185,186,291
THOMAS, A. "We are not the first" 233
THORSEN, PEDER GOTH, 1811 - 1883 m. Det arnamagnaeanske haandskrift, # 28, 8 vol. ; Codex Runicus, 1877 m. 270
TIBULLIUS*, ALBIUS, mirė 19 prieš Kr. 101
TILLE, ALEXANDER, 1866 - 1912 m. 273
TYLOR*, EDWARD BURNETT, prof., 1832 - 1917 m.
Researches into the development of Mythology, Philosophy, Religion, Language, Art and Custom 193
TYSLIAVA*, JUOZAS, 1902 - 1961 m.
Prūsų malda "Tėvė mūsų" jo poezijos rinkinyje 4
TOPOROV, VLADIMIR NIKOLAJEVIČ & TRUBAČEV
Lingvističeskij analiz gidronimov verchnego Podnieprovija, 1962m. 324
TRAUTMANN*, REINHOLD, 1883 - 1951. Baltisch-slavische Wrtb. 40
TRITEMIJUS, JOHANNES, 1462 - 1516 m.
(žiūr. taip pat Žiniavaldo kroniką) 82,319,323
ULFILOS BIBLIJA* (Mesijos vyskupas, 311 - 383 m.)
(žiūr. Codex Argenteus)
UNGER, ECKHARD AXEL OTTO, Babilon, 1929 m. 288
UŽUNDONĖS ŽYGIO GIESMĖ (Zadonščina) 46,147,150,182,185
VAILLANT*, ANDRÉE, g. 1890 m.
Grammaire comparée des langues slaves. Le vieux slave 43,47
VALERIUS FLACCUS CAIUS. "C.Valerii Flacci Setini Balbi Argonauticon libri octo" ed. Otto Kramer, Lipsiae, 1913 m. 167
VALIŪNAS J.K., dr. "The living testament of faith and courage". (žiūr. vinječių aprašymą) 333
VATIKANO senoviški antspaudai
I Sigilli dell archivio Vaticano, Pietro Sella, Vol 3 76
VEDU ŠVENTRAŠTIS, Arijų teologijos knygų visuma, siekiančių tarp 4000 - 1000 metų prieš Kristų, grupuojama į keturias dalis :
Rigveda - eiliuota žinia (veizda)
Samaveda - giesmių žinia, daugumoje kartojanti Rigvedą, bet su užrašytomis gaidomis.
Yajurveda - ėjorės veizda (ritualo žinia)
Atharveda - aukštorės veizda (kerėjimu, hipnozės žinia)
Kiekvienoje tų grupių velgi yra Samhitos (Sangautos, rinkiniai) , Brahmanos (Varumonių maines - mintys - paaiškinimai šventikams), Aranayakas (miško tekstai - vienuoliams meditacijos), Upanišados (komentarai).
Be to, yra daugybė didingų epų apie didvyrius, kurių garsiausia Ramayana, giesmė apie Ramos, Heraklo ir Šv. Jurgio pirmatako žygdarbius. Mahabharata yra tų epų visuma. Bhagavagita, tai Giesmė apie Dievą. Čia išvardintos tik svarbiausios knygos!
214,216,217,241,242,243,250,252,280,281,282

VIJEIKIS*, VLADAS, g. 1919m. Lietuva mano tėvų žemė, 1961m.
50,56,62,75,101,115,119,253,272,298,305,
VIOLLET LE DUC, 1814 - 1879 m. 125
VIRGILIJUS* (VERGILIJUS) MARO PUBLIUS. Eneida. 101,157
VIŠTELIAUSKAS*, ANDRIUS JONAS, 1837 - 1916 252,291
VITENSIS (DE VITA) VICTOR, V amž. po Kr.
De persecutionibus Ecclesiae 61
VOLDEMARAS*, AUGUSTINAS, 1883 - 1944m. La Lithuanie et ses
Problèmes, t.I 4,7,33,211,143,146,147,157,204,211,218,264
VOLUINĖS metraštis 35,38,138
WECKSTROMAS, PETRAS 80,118,160,210,317,301
WEGEBERICHTEN (Kryžiuočių puolimo kelių aprašymas) 24,53,54
WIENER, CHARLES, 1851 - 1913. Perou et Bolivie, 1880 m. 288
WIGAND (Scriptorum rerum prussicarum), vol II, p. 505 4
de VRIES runraščių paminklų rinkinys 269
von WARTBURG WALTER. Les origines des peuples romans, 1941 m. 131
WARMINGTON, B.H. Carthage 292
WULFSTANAS IŠ WINCHESTERIO, 1012 - 1095 m.
Vita episcopi Ethelwoldi
Vita Sancti Swithini
Vita regi Ethelwulfi 143,144,145
ZACHARIAS. Orbis breviarum, 1493 m. 121
ZADONŠČINA. Sofonijaus iš Riazanės (žiūr. Užundonė)
ZENO, ANTONIO keliones į šiaurę aprašymas 156
ŽINIAVALDO KRONIKA (HINNIBALDUS), kopijos :
Tritemijaus (žiūr.) Bouchet (žiūr.)
81,82,83,86,87,89,92,98,102,67,103,152,153,157,161,163,168,179,
184,185,199,217,218,219,225,233,235,236,238,255,256,258,271,286,
287,291,293,300,302,307,309,312.
ŽUKIEWICZ, W.A. Baltgudijos upių vardynas, Mensk, 1961 m. 54

"Joną įsikabino velnias, reikalaudamas eiti su juo lenktynių. O Jonas iš po skverno paleido žvirblių būrį, ir sako: Pirmiau sugaudyk mano vaikus, tai galėsi mane patį trukdyti!

— Velnias tik nudundėjo, nudundėjo... ir nebegrįžo!"

(Basanavičius, Pasakos)

AUTORIUS NUOŠIRDŽIAI DĖKOJA

MECENATAMS :

B. Girčiui, Chicago, Ill.
A. Svedarckui, Amsterdam, N.Y.
aukavusiems po $ 500

REMĖJAMS :

M. Aukštuoliui, Springdale, Conn.
Dr. J. Bakšiui, Chicago, Ill.
Dr. M. Deveniui, S.Monica, Cal.
J. Kancevičiui, Lawrence, Mass.
N. Matijošaiciui, L.A. Cal.
Prof. A. Varnui, Chicago, Ill.
aukavusiems po $ 100

Daugeliui prieteliy, aukavusių mažesnes sumas, pagal savo kuklias išgales, ar bent padrąsinusius ieškotoją šiltu žodžiu, ir

VISIEMS PRENUMERATORIAMS, o ypač nepailstamos energijos Venecuelos pagelbiniam komitetui.

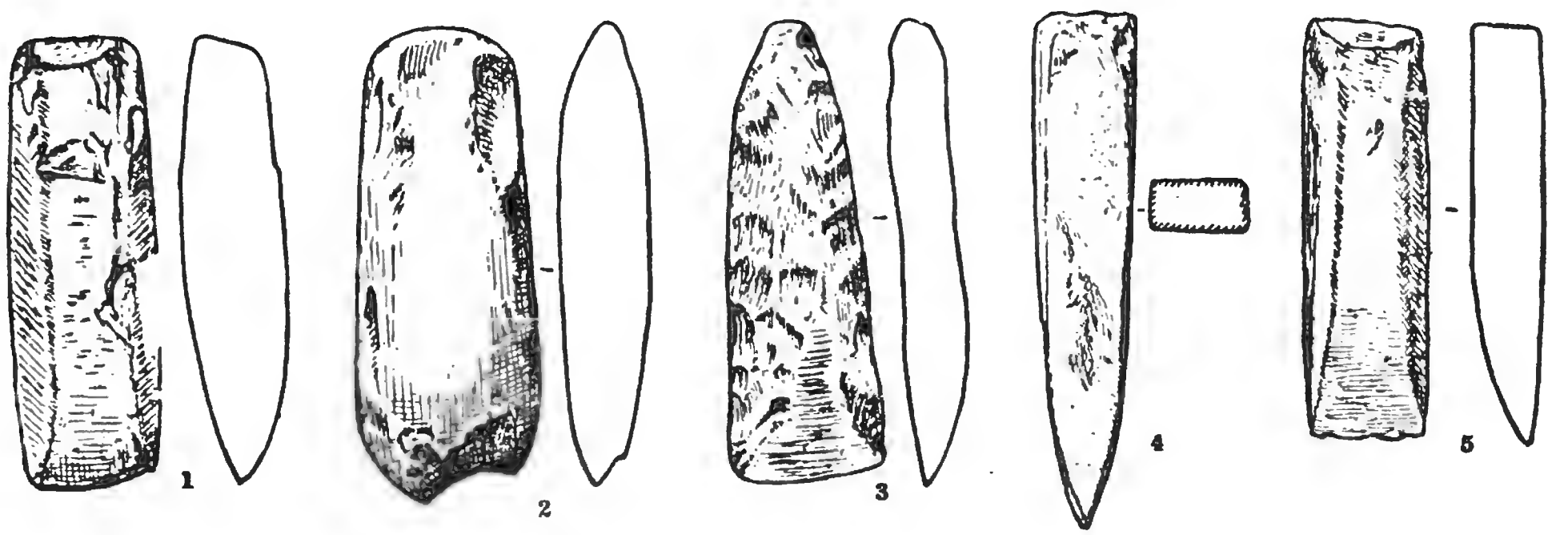

Č. Gedgaudo knygos "Mūsų praeities beieškant"

leidėjai dėkoja visiems, padėjusiems išleisti knygą Lietuvoje

Aukotojai

Šiaulių UAB "Rėkyva"	3000Lt
Kauno AB Autocentras	2000Lt
Kauno UAB "EDO"	2000Lt
Kauno UAB "Geltona"	500Lt
Bronius ir Dalia Znaidauskai	1000Lt
Linas Tuleikis	300Lt
Girmantas Bareiša	250Lt
Rimas Martinkevičius	50Lt

Talkininkai

Vytautas Valiūnas
Juozas Kaukėnas
Jonas Ruzgas
Arūnas Šukaitis
Jonas Stravinskas
Gintautas Šliažas

Kauno UAB "EDO"

Garbės prenumeratoriai

Vytautas Valiūnas
Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga
Kęstutis Kasparas ir Lietuvių kultūros-istorijos klubas
„Aisčiai"

Dėkojame rėmėjams, panorusiems likti nežinomais

Gedgaudas Č.
Ge 54 Mūsų praeities beieškant / Įžang. str. ir autoriaus biograf. p. 3 parašė K. Kasparas. — Fotografuot. leid. — K.: Aušra, 1994, — 359[384] p.

Iliustr. sąrašas p. 331—332, vinjetės p. 333—343; „Melagių" sąrašas p. 344—356. — Orig. leid. duomenys: Meksika: Del Toro, 1972.

ISBN 9986-407-11-7

Mūsų istorijos vadovėliai pradeda rimtą Lietuvos istorijos aprašymą tik nuo vytautinių laikų, Mindaugą laikydami „žiliausia senove", kai vakarų Europa tuo laiku jau turėjo 5—10 amžių didžiulius archyvus. Autorius, naudodamasis Vakarų, Rasų, Bizantijos, Arabų, Skandinavų ir kitais labai gausiais ir niekieno neginčijamais šaltiniais, įtaigiai ir plačiajam skaitytojų ratui suprantamai aprašo priešvytautinę ikikrikščioniškąją 3000 metų senumo Lietuvos praeitį, kurią knygose ir periodikoje iki šiol dauguma „apeidavo" tylomis.

UDK 947.45.01+
808.82—01

ČESLOVAS GEDGAUDAS

MŪSŲ PRAEITIES BEIEŠKANT

Išleista Leopoldo Krušinsko užsakymu

SL183. 1994.06.28. Formatas 70×100/16. Tiražas 10000 egz. Užsakymas 2534. Leido ir spausdino valst. „Aušros“ spaustuvė, Vytauto pr. 23, 3000 Kaunas. Sutartinė kaina.

Šventilos karūna

(Guarrazar lobis, Madrido muz.)